Krol Judſki Jozáfáth.

á włożymy powrozy ná ſzyie ſwe/ y poydźiemy ku niemu owa cie żywo zoſtáwi.

32 B Tedy opáſáli wozmi biodrá ſwe/ á włożyli powrozy ná ſzyie ſwe/ y przyſzli do Krolá Izráelſkiego á ták mowili/ Proſi cie Benádád ſłużebnik twoy ábys go żywo zoſtáwił: A on odpowiedźiał/ á żyw że ieſzcze brát moy.

33 Ktore ſłowá oni pilnie vchwyćiwſzy ná ſwa ſtrone/ zárázem mu odpowiedźieli/ żyw ieſt brát twoy Benádád/ A on im roſkazał áby go przywiedli: A przetoż wyſzedł ku niemu Benádád/ y kázał mu wſieść ná woz

34 Rzekł potym do niego/ Wrocić wſzytki miáſtá ktore wźiął oćiec moy oycu twoiemu/ á pobuduy ſobie vlice w Dámáſzku/ iáko Oćiec moy pobudował w Sámáryey/ á w tym ia przymierzu puſzcze cie wolno: y tákże z nim vczynił przymierze á odpráwił go.

35 Tedy niektory maj C z ſynow prorockich rzekł do iednego człowieká z roſkázánia Páńſkiego/ Proſzęcie vderz mie/ Ale go on bić nie chćiał.

36 Y rzekł on kniemu/ D Jżeś nie ſłuchał głoſu Páńſkiego otho ſkoro odeydźieſz odemnie/ zábije cie lew: A tákże gdy odſzedł od niego/ pothkał ſie z nim lew y zábił go.

37 Potym nálazł drugiego mężá ktorego prosił áby go vderzył/ A on go vderzywſzy ránił.

38 Szedł tedy on Prorok y ſtánął podle drogi kędy Krol miał idź/ á odmienił ſie E zaſłoniwſzy oczy ſwoie.

39 A kiedy Krol ſzedł/ záwołał nań tymi ſłowy/ Wyſzedłem ſłużebnik twoy ná walke/ á oto przyſzedł niektory człowiek y oddał mi mężá niektorego ábych go ſtrzegł/ A ieſlibych wypuſcił/ żem tho miał ſwym zdrowiem zápłácić/ ábo tálentem ſrebrá.

40 A iákom ſie ſkoro obrocił trochę/ niewiedźieć gdźie mi ſie podźiał: Tedy rzekł Krol Izráelſki ku niemu/ Práwies ſie ſam oſądźił.

41 Y nátychmiaſt odiął zaſłonę z oczu ſwych/ á poznał go Krol że był prorok.

42 Zátym rzekł ku niemu:* Tákci powieda Pan/ iżeś z rąk twych wypuſcił człowieká ktory ſmierć záſłużył zdrowie twe vtrácisz dla zdrowia á lud twoy/ dla ludu iego.

A Tenći był prorok Micheaß ktory ſterofował Achabá przez przypowieść/ przeto że puścił dobrowolnie Krolá Syryſkie nád roſkázánie Páńſkie. D Tuieſt winowáć Achabá że nie zábił Benádáda.

E Albo poſrpawſzy oblicze ſwe prochem.

* Niżey. 22. v. 38.

43 Y odſzedł Krol Izráelſki do domu ſwego frąſuiąc ſie y gniewáiąc/ á przyſzedł do Sámáryey.

Krol Izráelſki Acháb.

Kápitu. 21.

1. Gdy Náboth niechćiał puścić winnice ſwey Achábowi/ Jezabel go kázáłá zábić zwiodſzy nań fałßywe ſwiádki. 16. A gdy ią otrzymał Achab. 18. Tedy go ćto Eliaß fukał. 21. Opowieda vpadek thák iego iáko y Jezabele. 27. Achab zá to Pokutuie. 28. Przez co gniew Páński vbłagan ieſt.

1. Zásu onego miał Náboth Jezráheli tá Winnicę w Jezráel podle dworu Achábá Krolá w Sámáryey.

2. Tedy rzekł Acháb ku Náthothowi/ Day mi winnicę ſwą ábych miał z niey ogrod dla iárzyn/ ábowiem mi práwie przyległ ku domowi/ á ia tobie za nie dam ią winnicę lepſzą/ áboć zá nie dam pieniądze ieſlić ſie ták będźie podobáło.

3. Odpowiedźiał Náboth: Nie day tego Pánie Boże/ ábych ia tobie miał dáć A dźiedźictwo oycow mojich.

4. A przetoż Achab przyſzedł do domu frąſuiąc y gniewáiąc ſie ná Náboth Jezráelitę/ iż go ták odpráwił thymi ſłowy/ á iż mu niechćiał dáć dźiedźictwá oycow ſwych/ y kładłſzy ſie náłożu ſwym/ á obrocił ſie do ćiány/ áni iadł chlebá.

A Abowiem dźiedźicthwá rozdáne miedzy pokolenia/ nie mogły być vtrácáne áni oddaláne ták zámiánáiáko y kupnem/ chybá zeſtáwą ku wykupnu/ aby tákże záwſdy przy dźiedźiecách zoſtawáło.

5. Thedy ku niemu przyſzłá Jezabel żoná iego/ pytáiąc przecz ſie ták frąſuie á nie chce nic ieść.

6. Ktory ták rzekł do niey/ Mowiłem z Nábothem Jezráelitą áby mi przedał zá pieniądze winnicę ſwą/ ábo zemną ná lepſzą frymárczył/ Ale on mi powiedźiał/ że mi iey dáć nie chce.

7. Rzekłá tedy Jezabel żoná iego Y tákżeś thy rządny w Krolęſtwie Jzráelſkim: Wſtań y iedz á bądź dobrey myſli/ ábowiem ia thobie dam winnicę Nábothá Jezráelity.

8. A ták nápiſáłá liſty imieniem Achábowym/ zápieczętowawſzy ie ſygnetem Krolewſkim/ y poſłáłá ie do ſtárſzych á do przełożonych miáſtá onego kędy mieſzkał Náboth.

Ll ij A nápiſá/

B Ten zwyczay byt czaſu poſtow/że ſie zbierał lud: á wten czás złoczyńce karano. Co wiedzac Jezabel/roſkazáłá poſt zápowiedźieć.

9. A nápiſáłá on liſt w ty ſłowá/[B] Zápowiedźćie poſt/á poſtawćie Náboth á nawyżſzym mieyſcu miedzy ludem.

10 Poſtawćież dwu mężu przewrotnych przećiw niemu/ktorzyby nań ſwiádczyli iż złorzeczył Bogu y krolowi: A ták go wywiedźćie á vkámionuyćie áby vmárł.

11. Y vczynili ták oni ſtárſzy y przełożeni ktorzy mieſzkáli w onym mieśćie ná roſkazánie Jezabele/iáko byłá ná piſáłá w liſćiech ſwych ktore poſłáłá do nich.

12. A zápowiedźiawſzy poſt/poſtáwili Nábothá ná nawyżſzym mieyſcu miedzy ludem.

13. Przyſzli pothym dwá mężowie przewrotni/y ſtáneli przećiw iemu/á ſwiadczyli nań przed wſzytkim ludem/Iż Náboth złorzeczył Bogu y Krolowi/A thák go wywiodſzy z miáſtá/vkámionowáli y vmárł.

14 Poſłáli potym do Jezabele/opowiedáiac iż vkámionowan y vmárł Náboth.

15. A gdy vſłyſzáłá że ieſt vkámionowan y vmárł/rzekłá do Achábá/Wſtań á wezmi winnice Nábothá Jezráelity ktorey ći ſpuśćić niechćiał zá pieniadze twoie/ábowiem iużći nie żyw ále vmárł.

16. To Achab vſłyſzawſzy że vmárł Náboth/wſtał á ſzedł do winnice iego áby ią otrzymał.

17. Zátym Pan rzekł do Eliaſzá Te zbity tymi ſłowy.

18. Idź przećiwko Achábowi Krolowi Izráelſkiemu ktory ieſt w Sámáryey/otoć ieſt w winnicy Nábáthowey/do ktorey ſzedł áby ią otrzymał.

19. Y mow do niego w ty ſłowá/Ták mowi Pan/A iużeś zábił y doſtałeś? Powiedzże mu nád to/Thákći dał powedźieć Pan/Ná mieyſcu tym ná ktorym liżáli pśi krew Nábothowe/beda też liżáli krew twoie.

20 Ale Achab rzekł do Eliaſzá/A iużeś mie nálazł nieprzyiaćielu moy? A on mu odpowiedźiał/Nálazłem ábowiemeś ſie ty ná to vdał ábyś czynił złoſć przed Pánem.

*2. Krol. 9. v. 8. 21. *Otoż ia náćie przywiodę wſzytkozłe/á odeyme y wytráce z domu Achábowego áż do namnieyſzego ſzczeniećiá/[C] ták to co ieſt ná mieyſcách obronnych/iáko y gdźie indźiey w Izráelu.

22 A vczynie dom twoy/† iáko dom Jeroboámá ſyná Nábáthowego/ y iáko dom Báázy ſyná Achie/przeto iżeś mie poruſzył w gniew/á przywiodłeś ku grzechu Izráelá.

23 *A o Jezabeli też Pan ták że kazał powiedźieć/że ią pśi ziedzą ná wále Jezráelowyni. *2. Krol. 9.

24 Tego ktory vmrze z domu Achábowego w mieśćie/ziedzą pśi/á tego ktory vmrze ná polu/ziedzą ptacy powietrzni.

25 Ale ieſzcze nie był nikth iáko Achab/ktoryby ſie ták ná to vdał do puſzczáć ſie złoſći przed Pánem/á ktorego ieſzcze poduſzcza Jezabel żoná iego.

26 Abowiem ſie dopuśćił rzeczy bárzo obrzydłey chodzac zá bálwany/ták wſzytko iáko czynili Amorreyczycy/ktore wygnał Pan przed ſyny Izráelſkimi.

27 Ty ſłowá gdy vſłyſzał Achab/rozdárł ná ſobie odźienie ſwoie/á włożywſzy wor ná ſie/poſcił y leżał w worze [D] á chodźił pomáluczku.

28 Tedy rzekł Pan do Eliaſzá Thezbity tymi ſłowy.

29 Widźiałeś iáko ſie Achab vpokorzył przedemną? A przeto iego pokorę/nie przywiodę nań nieszcześćia zá żywotá iego/*Ale to nieszcześćie przywiodę zá ſyná iego ná dom iego. * 2. Krol. 9.

D Jáko był obyczáy ludźi wiźniom chodźących.

Capitu. 22.

1. Jozafath y Achab walczą z Syryiſkim Krolem. 9. 15. Micheaß przepowiada nießczeſliwy koniec rad iego. 24. Sedechiaß fałßywy prorok vderzył go. 34 Achab zabit. 40. Ochozyaß náſtał po nim. 41. Czás Krolowánia y ſmierć Jozafátowá. 51. Joram ſyn iego krolnie ná iego mieyſcu.

1. Nie było woyny miedzy Syryiſkim Krolem y Izráelſkiē przez trzy látá.

2. *A trzećiego roku przyiechał Jozáfát Krol Judſki do Krolá Izráelſkiego. *2 Kron. 18. v. 2

3. Tedy rzekł Krol Izráelſki ku ſłużebnikom ſwoim/Wiećież iż Rámot Gálaád ieſt náſze/á my nie wiem przecz folgujemy iż go nie odeymiemy

Krol Judſki Jozafath.

beymiemy z rąk Krolá Syryiſkiego.

4. Potym rzekł do Jozáfátá/Pociągnieſz zemną náwoyne przeciw Rámoth Gáláádſkiemu? A on mu odpowiedział/Ja przeſtawam z tobą á lud moy niechay będzie iáko lud twoy/y konie moie iáko konie twoie

5. Potym rzekł Jozáfát Krolowi Izráelſkiemu/Proſze cię poradź ſie dźiś Páná.

6. A ták Krol Izráelſki zebrał około A czterechſeth prorokow/do ktorych rzekł: Mamli ciągnąć do Rámoth Gáláádſkiego ná woyne/czy tu zoſtáć? A oni mu odpowiedźieli/ciągni/bo ie Pan poda w rece twoie Krolewſkie.

7. Ale Jozáfát rzekł/Jeſtli tu ieſzcze iáki prorok Páński/żebyſmy ſie go pytáli?

8. Ná comu odpowiedźiał Krol Izráelſki/Jeſtći tu ieden człowiek Micheaſzſyn Imle przez ktorego bychmy ſie mogli rádźić Páná/iedno że go ia B nie rad widzę/bom nigdy nic dobrego nie prorokuie/iedno wſzytko złe/y rzekł Jozáfáth/Nie mow ták Krolu.

9. A ták záwołał Krol Izráelſki C komorniká niektorego/roſkázuiąc mu áby co rychley przyzwał Micheaszá ſyná Imle.

10 A ná ten czás Krol Izráelſki y Jozáfáth Krol Judſki ſiedźieli ná ſtolicách ſwoich w ſzátách ſwych/w vlicy v bramy Sámáryey/á wſzyſcy prorocy prorokowáli przed nimi.

11. Tedy Sedechiaſz ſyn Chánáánow ſprawił ſobie D rogi żelázne y mowił/Ták ći powieda Pan/Tymi będźieſz bodł Syryiczyki áż ie wyniſzczyſz.

12. A ták że też prorokowáli y wſzyſcy ini prorocy mowiąc/Ciągni do Rámoth Gáláádſkiego/á będźieć ſie forthunnie wiodło/ábowiem ie Pan poda w rece twoie.

13. Tedy poſeł ktory chodźił áby przyzwał Micheaszá mowił ku niemu/Oto wſzyſcy prorocy dobrze thuſzą Krolowi/á przetoż y ty zgodź ſię z nimi ná iedno ſłowo/á powiedz co dobrego Krolowi.

14 Ku ktoremu rzekł Micheaſz/Swiádkiem mi ieſt Pan Bog/że ia nic inego powiedźieć nie mogę iedno co mi roſkaże Pan.

15. A przetoż gdy przyſzedł ku Krolowi/rzekł Krol do niego/Micheaſzu mamli ciągnąć ná woyne do Rámoth Gáláádſkiego czyli tego zánie chać? A on rzekł/E Ciągni/á będźieć ſie ſzczeſćić/ábowiem poda ie Pan w rece twe Krolewſkie.

16. Tedy Krol rzekł kniemu/Poprzyſiegam cię po tilká kroć/ábyś mi nie powiedał iedno prawdę w imie Páńſkie.

17. A on rzekł/Widźiałem wſzytek lud Izráelſki roſproſzony po gorách iáko owce przez páſthierzá/A Pan rzekł/Niemáiąc ći pánow/niechay że ſie káżdy wroći do domu ſwego w pokoiu.

18. Tedy rzekł Krol Izráelſki do Jozáfátá/Izażem ia tobie nie powiedał że on mnie nigdy nic dobrego nie prorokuie iedno wſzytko złe.

19. Y rzekł powtore/Sluchayże tedy ſłowá Páńſkiego/F Widźiałem Páná ſiedzącego ná ſtolicy iego/y wſzytko rycerſtwo niebieſkie ſtoiące około niego/ták po práwey iáko y po lewey ſtronie.

20 Tedy Pan rzekł/Kto mi Achábá zdrádźi/áby ſzedł ná ſwoy vpadek do Rámoth Gáláádſkiego? Y rzekł ieden ták á drugi ináK.

21. A wyſzedſzy niektory G duch ſtánął przed Pánem y rzekł/Ja go zdrádzę/A Pan mu rzekł/W czym że?

22 Tedi mu odpowiedźiał/Ja wyſzedſzy będę duchem klamliwem w vſtách wſzytkich prorokow ie? I rzekł mu Pan/Ták go zdrádźiſz y vczyniſz doſyć ſwemu/idźże á vczyń ták.

23 A przetho? oto teraz H podał Pan ducha klamliwego w vſtá tych wſzytkich prorokow twoich/á iuż vmyſlił ći złe vczynić.

24 Tedy przyſzedſzy Sedechiaſz ſyn Chánáánow dał policzek Micheaszowi mowiąc/A kiedyż odemnie odſzedł duch Páński ábyz toba mowił?

25 Odpowiedźiał mu Micheaſz/Oto vyzryſzyſz dniá kiedy będźieſz biegał od komorki do komorki kriiącſie

26 A ták Krol Izráelſki rzekł/Wźmićie Micheaszá á wiedźćie go do Amoná ſtárośty miáſtá/y do Joáſzá ſyná Krolewſkiego.

27 Y powiećie im/Ták wam Krol roſkázał ábyſćie go trzymáli w więzieniu dawáiąc mu po keſu chlebá y po troſze wody/áż ſie ia wroce we zdrowiu.

28 A Micheaſz odpowiedźiał/Je-

Ll iij ſliże ſie

Krol Izráelſki Achab Micheaſz prorok.

E To mowi/Jáko by ſie náśmiewáiąc z fáłſzywe? proroctwá tych co by li Krolá zbłaźnili.

F Wthym widzeniu chciał okázáć Pan Micheaſzowi/iáko ſie ſpráwuie kiedy poſyta Amoty ſwe ták złe iáko y dobre/ku wypełnieniu woley ſwoiey.

G To eſt: Zły duch

H Tu widźimy/iż gdy złe ſnicy bywáią przypuſzczeni ku złemu/ale gdy by wáia w ſercu záthárdzeni/iſthoż nie ieſt proſte Boże dopuſzczenie/owſzem ieſt pewny dekret iego/ktory chce ſąd ſwey ſpráwiedliwy y okázáć nád tym narzynim ktore on zgotował ku gniewu y ku potępieniu.

A Tyſáteßne prorokowáłá Jezabel chowáią po ſmierći ich ktore był poბił Eliaß.

B Ábowiem ſłowo Páńſkie ktore Micheaſz opowiedał/ták go nienawiſć przyſpiáwito.

C Górym żydowſkie ſtowo/znamienuie trzebieńcá/áboiáćiego człowiecá záźrzącego.

D Zwykli thez byli prawdźiwi prorocy vżywáć tych znákow złotego rzchownych/ku okázániu prawdźiwych proroctw ſwoich.

sliże sie ty wrocisz we zdrowiu / ze 42 dyć Pan przez mie nie mowił / A nád to rzekł / Słuchayćiej wszyscy tego.

29 A ták Krol Izráelski y Jozáfath Krol Judski ciągneli do Rámoth 43 Gáláádskiego.

30 Y rzekł Krol Izráelski ku Jozáfáthowi / Odmienie sie sam / a poyde ku bitwie á ty sie obleż w száty twe: y odmienił sie Krol Izráelski á szedł do bitwy. 44 45

31. A Krol Syryiski roskazał hetmánom / ktorych było trzydzieści y dwá nád wozy iego / áby sie ni z kim nie potykáli áni z málem áni z wielkim / iedno z sámem Krolem Izráelskim. 46

32 A gdy hetmáni co byli nád wozy vyzreli Jozáfátha rzekli / Záprawde że to iest Krol Izráelski / Y wnet sie ruszyli przeciw niemu chcąc sie z nim potykáć / Ale on zawołał ná nie. 47 48

33 A oni obaczywszy iż tho nie był Krol Izráelski / odwrocili sie od niego. 49

34 A niektory strzelił z łuku w trzez y vgodził Krolá Izráelskiego miedzy nity y miedzy páncerz / Ktory rzekł woźnicy swemu / Wroć sie / á wywiez mie z woyská bo ciem iuż ránion. 50

35 Y stáłá sie wielká bitwá dniá onego / á Krol stał ná woźie przeciw Syryánom / y vmárł w wieczor / bo go vszłá krew ktora ciekłá z rány ná woz. 51.

36 Tedy wołał woźny w woysczu gdy iuż słońce záchodziło / áby sie kázdy wrocił do miástá swego y do ziemie swoiey. 52

37 A ták vmárł Krol / á odwieziono do Sámáryey / y támże pogrzebion.

38 Y omywano woz wstáwie Sámáryey / á lizáli psi krew iego gdy vmywano zbroie / † według słowa Pánskiego ktore był powiedział. 53

† Wyżey. 21. v. 21.

39 Ale insze spráwy Achábowe ktorekolwiek czynił / y dom z kości słoniowych ktory zbudował / wszythki też miástá ktore pobudował / thedy sa spisáne w Kronikách Krolow Izráelskich.

40 Y zásnął Achább z oycy swymi / á Krolował po nim Ochozyasz syn iego.

41 Ale Jozáfát syn Azy Krolował nád Judą czwartego roku zá pánowánia Achábá Krolá Izráelskiego.

42 A miał iuż Jozáfát trzydzieści y pięć lat gdy został Krolem / a dwádzieściá y pięć lat Krolował w Jeruzálem / imie mátki iego było Azubá corká Sálaiowá.

43 Y chodził drogámi Azy oycá swego / nie vchyláiąc sie z nich / a czyniąc wszytko co sie Pánu podobało.

44 A wszákoż káplic niepobozyli / bo ieszcze lud ofiárował y kádził po gorách.

45 A Jozáfáth wźiął też był przymierze z Krolem Izráelskim.

46 Ine wszytki spráwy Jozáfátha / we / możność iego / y co czynił / wszytko iest spisano w Kronikách Krolow Judskich.

47 Jony wszytki Sodomczyki ktorzy byli zostáli zá czásow Azy oycá iego wygnał przecz z ziemie.

48 Náten czás Krolá żadnego nie było w [K] Edomskiey ziemi / iedno namiestnik był Krolewski.

49 Spráwił też był Jozáfát dziesięć Okretow do Thársys / áby chodziły do Ofir po złoto / ále nie doszły bo sie rozbiły w Ásyon Gáber.

50 Tedy rzekł Ochozyasz syn Achábow do Jozáfátá / Niechay słudzy twoi z spolu z sługámi moimi iedzą w okrećiech: Ale Jozáfath nie chćiał.

51. Zásnął potym Jozáfát w mieście Dawidowym z oycy swymi / y pogrzebion iest w mieście Dawidá oycá swego / á Krolował po nim Jorám syn iego.

52 A Ochozyasz syn Achábow począł Krolować nád Izráelem w Sámáryey siedmnástego roku zá pánowánia Jozáfátá Krolá Judskiego / y Krolował nád Izráelem dwie lećie.

53 Y czynił złość przed Pánem chodząc drogámi oycá swego y mátki swey / y drogámi Jeroboámá syná Nábáthowego / ktory przywiodł lud Izráelski ku grzechowi.

54 Y służył Báálowi a chwalił go / á poruszył ku gniewu Páná Bogá Izráelskiego we wszythkim iáko sie spráwował oćiec iego.

[K] Náten czás Edomczyki byli pod mocą Judskich.

Król Jud-
ki Jozafach.

Thore Księgi Krolewskie/ ktore Łacinnicy pospolicie czwartymi názywáią.

Król Izra
elski Ochozyaſz

Argument.

TY wtore Kśięgi zámykáią w sobie spráwy Krolow Izráelſkich y Judſkich/ spráwy Izráelſkie od Achába Krolá áż do Ozeaſza oſtátecznego Krolá ktory byl poiman od Krolá Aſſyryiſkiego/ á wten czás wźiętá byłá Sámárya/ y dźieśćioro pokolenie przeniesiono do Aſſyryey. A zaśie spráwy Krolow Judſkich/ od pánowánia Jeroborámá syná Jozafátowego áż do Sedechiaſza/ zá ktorego pánowánia wźięte iest Jeruzálem zlupione y poborzone przez Nábuchodonozorá Krolá Aſſyryiſkiego/ á poiman iest Sedechiaſz ktory widźiał przed soba pomordowáne syny swoie/ á iemu sámemu wylupiono oczy/ á potym go łáncuchem okowano/ á potym ze wſzytkiem ludem byl záwiedźion do Babiloniey. Thu ſie też przypominaią zacne spráwy Prorockie/ á zwłaſzcza Eliaſzowe/ Elizeuſzowe/ ku vtwierdzeniu náuki Páńſkiey ktora oni powiedáli. Potym národ Krolow Judſkich/ od Jorámá áż do Joáchiná/ y do Sedechiaſzá/ ktorzy wſzyſcy poſzli od Dawidá co ſie dźiálo dla Krystuſá ktory z ich narodow miał wynidź wedle ciałá.

Kapitu. I.

2. Ochozyáß ſpadßy z gmachu przyßedł w niemoc y radźił ſie Beelzebubá/ Eliaßá go z tego ſuka. 9. Poſłá piątorá ſtá ſłużebnych po Eliaßá. 10. Sto ich ogień popalił z nieba. 17. Vmárł Ochozyaß a náſtał po nim Jorám.

1. EDy po Achábowej ſmierći ſtálo ſie [A] rozerwánie miedzy Moábem y Izráelem.

2. A Ochozyaſz ſpadł przez kratke do gmáchu swego ktory był w Sámáryey/ y rozniemogł ſie: A w tym wypráwił posły roſkázuiąc im áby ſzli á rádźili ſie Beelzebubá Bogá Akkárońſkiego/ ieſliby mogł zoſtáć żyw/ á wſtáć z niemocy swoiey.

3. Y mowił Aniol Páński do Eliaſzá Tesbithy w te ſłowá/ Idź przeciwko poſłom Krolá Sámáryey/ y mow ták do nich/ Izaliż Bogá nie máſz w Izráelu iż idźiećie rádźić ſie Beelzebubá Bogá Akkárońſkiego?

4. A dla tego thák mowi Pan/ Nie wſtánieſz z łożá ná ktoreś ſie położył ále pewnie vmrzeſz: Y záthym odſzedł Eliaſz.

5. A gdy ſie poſłowie wrocili do niego pytał ich/ przeczby ták rychło przyſzli?

6. Thedy mu oni odpowiedźieli/ Maż niektory záſzedł nam droge powiedáiąc nam/ Idźcie á wroćcie ſie do Krolá ktory was poſłał/ y opowiedźcie mu/ Tákci dał powiedźieć Pan/ Izaliż nie máſz Bogá w Izráelu: że ty ſzleſz rádźić ſie Beelzebubá Bogá Akkárońſkiego/ á przetoż z łożká ná ktoreś ſie położył nie wſtánieſz/ ále pewnie vmrzeſz.

7. A on rzekł do nich/ Co zá oſobá był tá tego mężá ktory wam záſzedł drogę á ktory ták mowił z wámi?

8. A oni mu odpowiedźieli/ Człowiek kośmáty/ á ktory biodrá swe przepáſał ſkorzánym páſem: A on rzekł/ Tenći iest Eliaſz Tesbites.

9. A thák poſłał on Rotmiſtrzá z piećiadźieſiąt ſłużebnych ktore miał pod swą mocą/ ktory do niego przyſzedſzy/ á on ſiedźiał ná wierzchu gory/ rzekł kniemu/ Mężu Boży roſkázał ci Krol ábyś ſzedł.

10. Tedy Eliaſz odpowiedźiał Rotmiſtrzowi/ [C] Jeſlizem iest Maż Boży/ tedy niech ogień zſtapi z nieba ktory ćiebie z twemi piećiadźieſiąt popali: A thák ogień zſtapił z nieba á ſpalił go z ona iego rotą.

11. Poſłał potym y drugiego Rotmiſtrzá z pią-

[A] To iest/ Niechćieli więcej dáwáć dáni Krolom Izráelſkim iáko byli przykli.

[C] Tu ſie okázuie zácna moc ſłowá Bożego/ ktora iest we wſzech ſtug iego/ gdy oznaymia ſtrá ßliwy Sąd Boży przeciw niewiernikom ktorzy gárdzą zákonem iego.

ſtrzáz piaćiadźieſiat ludu, ktory też mowił do niego temiż ſłowy, Mężu Boży zeydź rychło boć thák Pan roſkazał.

12. Ale mu odpowiedźiał Eliaſz, Jeſlizem ia ieſt mąż Boży, tedy ogień niechay zſtapi z niebá á niechćie spáli y z twem ludem: Tedy ogień Boży zſtapił z niebá y spalił go y z rotą ieg.

13. Poſłał tedy po trzećie mego Rotmiſtrzá z piaćiadźieſiat ſłużebnych, ktory trzeći przyſzedſzy do Eliaſzá vpadſzy v kolan iego proſił go, mowiąc thák ku niemu, Proſze mężu Boży niechćicy ſobie lekce ważyć zdrowia mego y zdrowia tych piaćidźieſiat ſłużebnikow twoich, ktoreć widźiſz przed ſobą.

14 Oto ogień zſtapił z niebá á spalił dwá pierwſze Rotmiſtrze z ich ſłużebnemi, A przetoż teraz mieybácze nie ná me zdrowie.

15. Rzekł tedy Anioł Páńſki do Eliaſzá, Idź z nim á nic ſie go nieboy, Kthory zárázem wſtawſzy ſzedł z nim do Krolá.

16. Y mowił thák do niego, Thák ći Pan powieda, iżeś poſły wyprawił oráde do Beelzebubá bogá Akárońſkie, rádźić ſie go iákoby żadne Bogá niemiáło być w Izráelu ktoregobyś ſie mogł pytáć, A dla thegoż ložá ná ktoremeś ſie położył nieznidźieſz ále pewnie vmrzeſz.

D Jozáfáth Krol Judſki pánował piec á dwádźieſcia lat, á roku ſiodmego naſtego pánowánia ſwego wſtąpił ná Krolеſtwo Joramá ſyná ſwego, thák iż oná ſpołu trzymali Krolеſtwo thák ſyn iáko oyciec. A tegoż roku Ochozyáſz Krolowáć począł ro Izráelu, á po nim náſtał Joram brát iego we dwu lat, iáko tu hiſtorya przypomina, á thák może káżdy obáczyć iż począł Krolowáć Joram zá żáſu Joramá y Jozáfáta.

17. A thák vmárł D wedle ſłowá Páńſkiego iáko Eliaſz opowiedźiał, á náſtał po nim Joram, roku wtorego zá pánowánia Joramá ſyná Jozafáthowego Krolá Judſkiego, á bowiem on niemiał ſyná.

18. Ale ine ſprawy Ochozyaſzowe ſpiſáne ſą w Kronikách Krolow Izraelſkich.

Kapitu. 2.

1. Eliaſz idąc z Elizeuſzem wody w Jordanie rozdielił. 11. Wźiet do niebá. 13. Elizeuſz nieſie płaſzcz iego ktorym też rozdźielił wody w Jordanie. 20. Wody w Jerycho vzdrowi. 23. dźieći ktore ſie z Elizeuſzá náſmiewały, dwie Niedźwiedźicy rozſzarpały.

1. Gdy Pan miał wźiąć z wichrem Eliaſzá do nieba, ná ten czás Eliaſz z Elizeuſzē ſzli z Galgal

2. Tedy rzekł Eliaſz Elizeuſzowi, Proſzećie poſiedź tu, ábowiem mie Pan poſłał áż do Bethel: Náco mu odpowiedźiał Elizeuſz, Jáko żyw ieſt Pan, á iákoś też ty żyw, żećie nie odeydę, y tákże ſzli ſpołu áż do Betel

3. A Synowie Proroccy ktorzy ná ten czás tám byli w Bethel, wyſzli przećiw Elizeuſzowi opowiedáiąc mu, A wieſzże iż dźiś Pan odeymie A od ćiebie páná twego, A on powiedźiał, Milczćieſz y iać wiem o tym.

4. Potym rzekł Eliaſz Elizeuſzowi, Proſzećie poſiedź tu ábowiem mie Pan ſłał do Jerychá. Ale mu on powiedźiał, Jáko żywie Pan y iáko ſthy ieſt żyw, żećie nieodeydę, A thákże przyſzli do Jerychá.

5. Tedy Synowie Proroccy ktorzy byli w Jerycho przyſzli do Elizeuſzá powiedáiąc mu: Azaż niewieſz iż dźiś Pan weźmie od ćiebie Páná twego. Ale on rzekł, Milczćie y iać też to wiem.

6. Nádto rzekł Eliaſz, Proſzećie poſiedź tu, ábowiem mie pan poſłał do Jordanu: Ale mu on powiedźiał, Jáko żywie Pan, y iáko thy ieſteś żyw żećie nieodeydę, y ſzli obádwá.

7. A thák pięćdźieſiat mężow ſynow prorockich ſzli, á ſtánęli z dáleká przećiwko nim, A oni thylko ſámi dwá ſtánęli nád Jordanem.

8. Zátym Eliaſz zdiął płaſzcz ſwoy á zwinawſzy vderzył im wodę, á rozdźieliły ſie y tám y ſám, thák iż obadwá przeſzli po ſuſzy.

9. A gdy przeſzli ná drugą ſtronę rzekł Eliaſz ku Elizeuſzowi, Proś co chceſz odemnie mieć pierwey niż będę wźięt od ćiebie: Tedy rzekł Elizeuſz B Użycz mi ze dwie częśći duchá twe

10 Ale mu on powiedźiał, O trudnaś rzecz proſił, á wſzákoż vyrzyſzli mie gdy będę wźięt, tedyć ſie thák ſtánie, Ale ieſli nie vyźrzyſz, thedy ćie to niepodká.

11. Tám gdy ſzli rozmawiáiąc, otho woz ogniſty y konie ogniſte, rozłączyły obudwu, C* á wſtąpił Eliaſz z wichrem D do niebá.

12. Co Elizeuſz widząc wołał: E Oycze moy, Oycze moy, Woźie Izráelſki y konie iego. y niemogł go wiecey widźieć, Potym zdawſzy odźieźie ſwe rozdárł ie ná dwoie.

Ale płaſzcz ktory był ſpadł z Eliaſzá wźiął, á wroćiwſzy ſie ſthánął nád brzegiem Jordanu.

14 A thák wźiawſzy płaſzcz Eliaſzow ktory był ſpadł z niego vderzył im wody

A W Zydow. ſtoi od głowy. toieſt, Zdrowie. pan nie bierze. ba: Bo ſyn gdy ſyn rego być gotow. thedy dana. miſtrzá czyſtego. gdy w ſpomnigi, thedy rozrzánia. B Tu proſi aby vyczyił chęć Páńſtwa nád nim znáć. ſłáłoś mie prżez mu dał to wſzyco ſam miał. noſił o mieſzſtkę tego ſtárego. todla thego. że ſie rozmáwiáią chce ani być ſzem nád mą ſwego. C To ſobie ſtá táiemna w ktorey ſie figurnie wſpo nie ciáłá Pańſkiego w Eucha Prorok známie ſie Krzyſtuſá ktory przyſzedł w cie mocy Ducha Páſowego. Wo Jordáńſkiego nia omycie chow/ czyli twienie ſthárte cztowieká/ á dzenie przez Duch Krzyſthuſowego. Wicher zaſłu ſzy znáczy rozmaite przeſladowánie przez ktore wyſtáć ni muſzą záwdy chodźić do Krolá ſtwá niebieſkiego. * Etteſz. 4. w 1. Mach. 2. D To ieſt ná powietrze/ á ſą to nabytrzeczy nie potrzebne pytáć ſie o ieſt ábo vmárł/ y gdy afżu ieſli żyw ieſt położon ná grobrym mieyſcu. Y ſzłakoś iáko thy ſi nim maſz rozumieć. pátrz w 1. Moyż. Exodu. 5. v. 20. E W trych ſłowiech okázuie ſi modły thwoá Eliaſzowa witecey była pomocna Izráelitham niż wozy ábo iáſdźtwa wáłne przyſłuſzny

im wody mowiąc / Gdźież teraz ieſt Pan Bog Eliaſzow y on ſam? A vderzył wody á rozdźieliły ſie y tám y ſám / á ták przeſzedł.

15. Tedy ſynowie proroccy ktorzy byli w Jerycho ſtoiąc z daleká przeciwko vyzreli go y rzekli / Zoſtałći duch Eliaſzow nád Elizeuſzem: A wyſzedſzy przeciwko niemu kłániáli ſie mu áż do ziemie.

16. A rzekli do niego / Otho przy nas ſłużebnikoch twych ieſth o pięćdźieſiat mocnych mężow / A ták proſiemy niechać idą ſzukáć páná twego / by ſnadź będąc záchwycony przez duchá Páńſkiego / niebył gdźie porzucon ná ktorey gorze ábo kędy w dolinie: Ale im on rzekł / Nieſzlićie.

17. Y ták długo go ku temu przynucáli áż impozwolił aby poſłáli: A ták poſłáli onych pięćdźieſiat mężow / ktorzy przez trzy dni ſzukáiąc nienáleźli go.

18. A gdy ſie wrocili ku niemu / á on ná ten czás był w Jerycho / tedy on im rzekł / Wſzákem wam mowił że byſćie niechodźili z Jerycho.

19. Ale mieſzczánie rzekli do Elizeuſzá: Oto miáſto to leży w czyſtym mieyſcu iáko y ſam widźiſz náſz Pán ie / iedno iż ma wody niedobre á ziemie F nieplodna.

20 Tedy im rzekł / Przynieſćie mi nową bánkę / á włoſzćie do nicy ſoli / A ták mu oni to przyniesli.

21. On tedy ſzedſzy do zrodłá wrzucił tám ſoli y rzekł: Ták mowi Pan / Vzdrowiłem ty wody ták iż iuż dáley nie będźie w nich ſmierć á nieplodność.

22 A ták ony wody vzdrowione ſą / áż do tego czáſu wedle ſłow Elizeuſzowych / ktore był powiedźiał.

23 Szedł potym z támtąd do Bethel / A idąc ona droga / wyſzły máłe dźieći z miáſtá á náſmiewáiąc ſie z niego wołały zá nim / A idźieſz łyſy á idźieſz łyſy.

24 Tedy ſie on ogladáiąc á widząc ie G złorzeczył im w imie Páńſkie. A oto dwie niedźwiedźicy wyſzedſzy z láſá rozdrápały czterdźieſći y dwoie dźieći onych.

25 Z támtąd on potym ſzedł ná gorę Chármel / A z thámtąd záſie wrocił ſie do Samáryey.

F Abowiem ludźie pijąc ony złe wody tedy wpadáli w biegunie niemocy y poroſłi / á wiele niewiaſt brzemienych pijąc ią / ptodo ſtwo ſwe ſłabe y niedołężne rodźiło / co tu przez Proroky / co ty przez Proroky / nazywa nie plodnością ziemią.

G Abowiem gdy widźiał ony dźieci od czárthá być wábione nie tylko przeciw ſobie / ále y przeciw Pánu Bogu ktorego lżyli y zgromocili / A dla tego proſił Páná áby ſie on pomſcił y lżący y iego zelżywſzeć.

Kapitu. 3.

Krol Izráelſki Joram / Elizeuſz.

1. Joram nád Izráelem Kroluie. 6. Y ruſzył woyne máiąc zſobą Jozafathá Krolá Judſkiego y Krolá Edomſkiego przeciw Moábitom / ktorzy ſie oderwali od niego. 9. Gdy wody ná puſzczy nie było woyſku / Elizeuſz ią vproſił y zwyćieſtwo opowieda. 23. Moábczycy porażeni / á Krol ich ofiáruie ſyná ſwego.

1. W Roku oſmegonaſtego zá pánowánia Jozafathá Krolá Judſkiego począł Krolowáć Joram ſyn Achábow nád Izráelem w Sámáryey / á Krolował dwánaśćie lath.

2. Ten thež czynił złość przed Pánem / Acz nieták iáko Oćiec y mátká iego: Abowiem wyrzućił ſłupy Báálowe ktorych był náſpráwował oćiec iego.

3. A wſzákoż ſie trzymał grzechow Jeroboámá ſyná Nábátowego ktory Izráel przywiodł w grzech á nie odſtąpił od nich.

4. Ná ten czás Mezá A Krol Moábſki miał dośćbydłá á dáwał Krolowi Izráelſkiemu / dáni ſto tyſięcy báránow / y thák wiele ſkopow y z welną.

A Tá dań była od Dawidá począwſzy áż do tego czáſu

5. Ale po ſmierći Achábowey Krol Moábſki oderwał ſie od Izráelá.

6. A przetho Krol Joram ruſzywſzy ſie z Sámáryey dniá onegoż obliczył wſzytek lud Izráelſki.

7. Przytym poſłał do Jozáfátá Krolá Judſkiego z tym poſelſtwem / Krol Moábſki oderwał ſie odemnie. A ták ćiągni zemna przeciw Moábitom ná woyne / A on ná to odpowiedźiał / Pociągnę / A będę z toba / lud moy niech będźie iáko twoy własny / y konie moie iáko własne twoie.

8. Zátym rzekł / Ktoraż droga pociągniemy / á on mu powiedźiał / Droga ku puſzczy Edomſkiey.

9. A ták Krol Izráelſki / Krol Judſki y B Krol Edomſki ruſzyli ſie / A gdy ćiągnęli w drogę przez ſiedm dni niedoſtáło wody áni woyſku áni bydłu ich.

B Tenći był hetmánem Krolá Judſkiego / Abowiem Edomczycy podáni byli Kroleſtwu Judſkiemu będąc od Dawidá pohołdowáni záżywotá iego.

10 Thedy ták rzekł Krol Izráelſki / Ach dla thegoć podobno Pan wywiodł tych trzech Krolow áby ie podał w ręce Moábſkie.

11. Ale Jozáfáth rzekł / Y niemáſz że tu iákiego

tu iákiego Proroká Páńskiego/żeby śmy sie przezeń poradźili Páná? A odpowiedźiał niektory sługa Krolá Izraelskiego. Jest tu Elize usz syn Sáfátow ten ktory nálewał wody ná ręce Eliaszowe.

12. A ták rzekł Jozáfát/Tenćima słowo Páńskie: A przetoż Krol Izrá elski z Jozáfátem y z Krolem Edom skim szli do niego.

13. Rzekł tedy Elizeusz ku Krolowi Izraelskiemu/A mnie co do ćiebie? Idź do prorokow oycá twego y mátki twey: Ale mu powiedźiał Krol Izraelski/[c] Nieuczynie tego. Azaż Pan zebrał tych trzech Krolow/áby ie podał w ręce Moábitom.

14 Ale mu powiedźiał Elizeusz/ Swiádkiem mi iest Pan zastępow/ przed ktorym stoię bych niebaczył ná Jozáfátha Krolá Judskiego/żebych ná ćie niedbał ánibych ná ćie weyzrzał.

15. A przetoż przywiedźćie mi skrzypká: Ktory gdy przed nim [D] grał ruszyłá go moc [E] Páńska.

16. Rzekł zátym: Ták mowi Pan/Uczyńćie w tym rzeczyszku gęste doły.

17. Abowiem ták mowi Pan/Iż chociá wiátru ání dźdżá nie vyzrzyćie/ A wżdy to rzeczyszko pełno wody będźie/ skąd wy sámi/ sthádá wásze y bydłá wásze pić będźiećie.

18. Ale ćo ieszcze mnieysza rzecz v Páná/ gdyż on wam podáć chce Moábithy w ręce wasze.

19. Y poburzyćie wszythki miástá obronne/y co názacnieysze/á wszytki co nawybornieysze drzewá porabićie y wszytki zrzodłá wod zásypićie y káżda narodzáynieysza rola kámieniem záwálaćie.

20 A ták názáiutrz ráno kiedy ofiáry zwyklem obyczáiem spráwuią przyszły wody droga od Edomskiey źiemie/á nápełniły źiemię wodámi.

21. Tedy wszyscy Moábitowie/ słysząc że Krolowie ćiągną walczyć przećiwko nim/zebrawszy sie też ktorzy iedno mogli znieść broń rycerską záśádźili sie ná gránicách.

22 A gdy Moábitowie ráno wstawszy gdy słońce wschodźić poczęło powzreli ná wody/ zdáły sie im iáko krew czerwone.

23 Thedy rzekli/krew ći iest: Boći Krolowie powádziwszy sie sámi z soba/ pomordowali sie spolu: A ták theraz o Moábczycy vbiegaycie sie do łupu.

24 Ale gdy przyszli do obozu Izráelskiego: Tedy sie ruszył lud á mordowáli Moábity/ták iż tył podáć mu/ sieli/y tákże ie bili y porázili.

25 Y poburzyli miástá/á ciskáiąc wszędy kámieńmi zámiotáli polá co narodzáynieysze/y pozásypowáli wszytki źrzodłá: A porabáli wszytki drzewá nawybornieysze/y niezostáwili iedno kámienie murow w Kirhárefeth/A dobywáiąc go ći co byli z procámi/zbozyli ie.

26 Thedy widząc Krol Moábski iż sie bitwá tym wiecey srożyłá/ wźiawszy zsobą siedmiseth mężow godnych ku boiowi/chćiał sie obrzyć ná Krolá Edomskiego/Ale thego dowieść nie mogł.

27 A ták wźiawszy [F] pierworodnego syná swego/ktory po nim Krolem zostáć miał spalił go ku ofierze ná murze/czym będąc Izráelczycy bárzo obrusżeni [G] odćiągnęli od niego y wrocili sie do źiemie swey.

[c] Káldeyski wykłádácz ták to miesce wykłáda (Prosźe nie wymiáthuymi grzechu oycowskiego) Y owszem sie rádźey modlźá námi ktorychmy tu sá trzey Krolowie co nas Pan podáć chce w ręce Moábitom.

[D] To iest ku chwale Bożey.

[E] W Zydowskiem stoi/ręká Páńska.

[F] Ktoregoż to syná zumieia o synu Krolá Edomskie/ rego w bitwie/ imáno/ A niektorzy o synu Bo rego on swym bo gom iákoby ofiárowáiąc ofiárowáł Izráelczycy w łowem sprosze vcżynkiem tho Krolá rusżeni/ dząc thátá wo nieludźkość/ y ośćieństwo odszed li od niego.

[G] Jozefus tá sie/ że tá niewiá byłá żoną Zydá sią Proroká/ Proroki Páńskie potrzył przed Zydá bela za pánowánia Achábowego wiąc ie zostáł w długu niemałym.

Capitu. 4.

1. Pan Bog niewieście przysparza oliwy dla Elizeußá. 12. Yprosił dźieciątko gospodyney swoiey. 20. Kthore vmárło. 32. Ale ie Elizeuß wskrzesił. 40. Gorzkość z potráwy oddalił y nákarmił lud dźiwnem cudem.

1. Edy byłá niewiástá iednáA żoná Proroká iednego/ktorá wołałá zá Elizeuszem ták mowiąc/ Sługa twoy maż moy vmárł/á ty wiesz iż sie on bał páná: Otoż teraz przyszedł dłużnik á chce wźiąć dwoie dźiatek mych áby sie mu wysługowáły.

2. Do ktorey rzekł Elizeusz/ Powiedź że mi cobych z tym czynić miał? A ieśli maśz co w domu? Tedy onápowiedźiáłá/ Niemam nic wiecey iá służebnicá twoiá w domu swym iedno trochę oliwy w bzbánku.

3. Ale on rzekł do niey/ Idź że á nápożyczay sobie zinad v sąsiad naczynia prożneE á nie nábyway teć málo.

4. Wnidź że potym do domu zámknawszy drzwi o sobie y o syniech/ á náley w to wszytko naczynie/á ktore będźie pełne/ tedy káżesz precz wynieść.

A ták

5. A ták odszedszy od niego zámkne
lá drzwi o sobie y o syniech swych: A
oni wnosili do niey naczynia w kto
re oná nálewálá.
6. A gdy nápełnilá ony naczynia rze
klá do synáswego/ Przynieś mi ie/
szcze iedno naczynie/ Ktory iey rzekł/
Jużci go niemász wiecey/ A zátym
sie zástánowilá oliwá.
7. Potym oná przyszedszy oznaymi
lá to mężowi Bożemu/ Kthory do
niey rzekł/ Idźże á przedáy twa oli/
we/ y záplác temu komus winná/ á
ostátkiem sie żyw z dźiatkámi swemi
8. Stálo sie pothym czásu iednego
iż szedł Elizeusz przez [B] Sunem/
kędy byłá iednázacna [C] niewiástá/
kthora go záwśćiagnelá áby iadł v
niey: A ták że ile kroć szedł támtędy/
wstępował do niey áby iadł.
9. A ták mowilá do mężáswego/ Ja
wiē zápewne że ten ktory do nas cze
sto wstępuie/ iest swiety mąż Boży.
10 A przetoż zbudujmy mu komor/
ke iáka/ do ktorey wstáwiemy łożko
stol/ krzesło/ y lichtarz/ że kiedy po/
thym do nas przijdźie bedźie miał
tám swoy pokoy.
11. A ták dniá iednego gdy tám przy/
szedł/ szedł do komory swej y odpoczy
nał sobie.
12. Y rzekł do Gezy służebnikáswe/
go/ Záwołay tey Sunámithki: A
gdy iey záwołał/ nátychmiast przed
nim stánęlá.
13. Thedy rzekł do niego/ Powiedz
iey: Gdyż sie ty stáraſz o wszytki ná/
sze potrzeby/ cożći wżdy zá to vczy/
nić mam? Chcesz ocz prośić Kro/
lá ábo Hethmánáz? Ale mu oná od/
powiedźiałá/ [D] Otho ia mieszkam
w pośrzod ludu mego.
14 Potym powtore rzekł ku niemu/
Cóż wżdy mam vczynić dla niey? A
Gezy mu powiedźiał/ iż dźiatek nie
ma/ á krem u iuż mężáśtáregoma.
15. A przethoż on rzekł/ Záwołayże
iey/ Záwołał iey tedy/ á oná wneth
stánęlá v drzwi.
16. Zárhym rzekł do niey/ Po roku o
tym czásie bedźieſz piástowálá synáz
Ale oná rzekłá/ O pánie moy á mę/
żu Boży nieomylayże mie służebni/
ce twoiey.
17. A ták poczawszy niewiástá poro
dźiłá synáo onymże czásie iáko iey o/
powiedźiał Elizeusz.
18. Y gdy podrosło dźiecie/ tedy czásu
niektorego szło do oycá swego do żeń
cow.
19. A támże sie począł vskárżáć przed
oycem nábolenie głowy/ Ták oćiec
roskazał go odnieść słudze do mátki
iego.
20 Ktory go do niey przyniosł/ á on
leżąc w południe nálonie iey vmárł
21. A ták oná szedszy położyłá go ná
łożku mężá Bożego/ á zámknawszy
drzwi o nim wyszłá.
22 Potym przyzwálá mężá swego y
rzekłá/ Proszę day mi ktorego sługe
y z oślicą/ żebym biežálá do mężá Bo
żego/ á nátychmiast sie wroce.
23 Ale on rzekł do niey/ Po cożknie/
mu masz iechać? á wszák nie dźis [E]
Now Miesiacá ani Sobotá/ Ale
oná rzekłá/ Bądźieć dobrze.
24 A ták osiodławszy oślá rzekłá słu
dze/ áby szedł á nie postawał áż tám
gdy by mu oná roskazałá.
25 Y przyszłá do mężá Bożego ná go
re Kármelowa/ Kthora gdy on vy
zrał z dáleká/ rzekł do Gezy służebni
ká swego/ Oto ona Sunámitká.
26 Przeto wynidź teraz przeciwko
niey/ á spytay iáko sie ma/ zdrowli
dobrze maż iey/ y dźieciątko ieśli thež
dobrze zdrowo? A oná rzekłá/ Do/
brze.
27 Tedy przed sie szłá ná gore do me
żá Bożego/ A vchwyciłá sie go zá no
gi iego/ Gdźie Gezy chćiał ią odiąć
od niego: Ale rzekł mąż Boży/ Day
iey pokoy boć Dusza iey iest w gorz/
kim żalu co Pan przedemna zátáił/
á nieoznaymił mi tego.
28 Zátym oná rzekłá: A zażem moy
Pánie prosiłá cis o synáz Izalim nie
mowiłá/ iżbyś mie nieomylał.
29 A ták on rzekł do Gezy/ Przepáś
biodrá swe/ [F] á weźmi laske moie w
reke swa á idź: A choć kogo podkasz
niepozdrawiay go/ A choćby cie też
kto pozdrowił nieodpowiedaymu/
A położ laske moie ná oblicze dźiecię
cia.
30 Ale mátká dźiecięcia onego mo/
wiłá ku niemu/ Jáko żywie Pan/ y
iáko ty iestes żyw/ żeć sie niepuszcze
ćiebie/ A ták wstawszy szedł zá nią.
31. A Gezy przebieżał był przed nimi
y położył laske ná oblicze dźiecięcia/
Ale sie áni ozwálo/ áni czuło: A
przetoż sie wrocił przeciwko niemu
oznáymniac mu iż sie nieocucilo.
32 A thák Elizeusz wszedszy do do/
mu/ vyzrał

Elizeusz pro
rok.

[E] W ty dni zwykli byli oni lud sie cho/
dźić do Proroków słuchać nauki ich.
A dźiwno to było w inszy czas cho/
dźić do nich/ chybá zá gwałtowną po
trzebą.

[F] To iest/ Idź w
droge twą nie po/
zostawaiąc. W kto
rych słowiech da/
wa znáć/ iż opusci
wszy wszytki rzeczy
mamy być pilni po
wołania nászego/
ná ktore nas Pan
Bog wezwać ra/
czył.

[B] Sunem miásto
leżi w pokoleniu Ja
szchárná wschod
słońcá.
[C] Kaldeyski wy
kładácz powieda
iż tá niewiástá
była wiárującá sie
Chrystu.
[D] To iest/ Ja prze
bywam na tym co
dźiwnego.

1. EDy rzekli Synowie proroccy do Elizeusza/ Otomiescе ná ktorym mieszkamy z toba ciasne iesth dla nas.
2. A ták cie prosimy niech idźiemy do Jordanu/ á wezmiemy káżdy po iednym drzewie/ y zbudniemy tám sobie mieysce ku mieszkániu/ Ktorym on rzekł/ Idźcie.
3. Ale niektory z nich rzekł/ Prosimy podźże známi z służebniki twemi/ A on rzekł/ Rad poydę.
4. A ták szedł z nimi/ á przyszedszy ku Jordanu rabáli drzewá.
5. Tám gdy niektory obalał drzewo tedy mu żelázo wpádło w wodę/ A on záwołał temi słowy/ Ach Pánie moy/ Y toć było pożyczáne.
6. Rzekł tedy maż Boży: A gdźież vpádło? A on mu vkazał mieysce/ A ták on vciawszy drewno rzucił tám y wspłynęło żelázo.
7. Y kazał mu ie wźiąć/ á sciągnawszy reke swa wźiął ie.
8. Ná ten czás Krol Syryiski walczył z Izráelity/ á wszedszy w rádę z służebniki swymi/ Opowiedźiał im ná ktorym sie mieyscu miał położyć z woyskiem.
9. A przethoż maż Boży/ posłał do Krolá Izráelskiego przestrzegáiąc go áby niecіągnął ná ono mieysce ábowiem támtedy mieli idź Syryánie
10. Posłał tedy Krol Izráelski ná ono mieysce o ktorym mu powiedźiał maż Boży/ y iáko go nápominał/ A ták że sie thám miał nápilney pieczy nie raz áni dwá rázy.
11. Dla ktorey rzeczy Krol Syryiski bárzo sie frásował/ A zebrawszy służebniki swoie rzekł do nich/ Przeczmi niepowiecie/ Kto iest miedzy námi co dźierży strone Krolá Izráelskiego.
12. A ták ieden z służebnikow iego powiedźiał/ Niemáż nikogo Krolu moy Pánie/ Aleć Elizeusz prorok ktory iest w Izráelu/ tenci oznáymuie Krolowi swemu/ wszytkie twe słowá ktore ty mowisz ná pokoiu swoim.
13. A on ták rzekł/ Idźcie á dowiedźcie sie gdźieby był/ ábych posłały po imał go: A ták mu powiedźiano/ Iż oto iest w Dothánie.
14. Y posłał tám konie y wozy z wielkim woyskiem/ Ktorzy przyciągnawszy w nocy obległi miásto.
15. Tedy ráno wstawszy sługá mężá Bożego/ vyzrał woysko ktore obroczyło miásto/ przytym konie y wozy/ Y rzekł ku niemu/ Ach moy Pánie cożmamy czynić?
16. Ktory mu odpowiedźiał/ Nie boy sie/ Abowiemći wiecey iest tych ktorzy sa z námi/ á niż tych ktorzy sa z nimi.
17. Modlił sie tedy Elizeusz tymi słowy/ O Pánie proszę oth worz oczy iego áby mogł widźieć: Otworzył tedy Pan oczy służebniká onego/ y vyzrał á oto gorá pełna była koni/ y wozy ognisty około Elizeusza.
18. A gdy oni szli ku niemu/ modlił sie Elizeusz do Páná ták mowiąc/ Proszę ábys záráźił lud ten slepotą: Y záráźił ie Pan záślnieniu według słowá Elizeuszowego.
19. Y rzekł Elizeusz do nich/ Nie tá to drogá/ áni iest to miásto/ Ale wy podźcie zámna á ia was dowiodę do męża ktorego szukácie: Y przywiodł ie do Sámáryey.
20. A gdy iuż weszli w miásto/ tedy rzekł Elizeusz: O Pánie otworzże oczy ich áby przeyzrzeli/ Y otworzył Pan oczy ich/ á vyzrzeli iż byli w posrod Sámáryey.
21. Tám gdy ie vyzrał Krol Izráelski rzekł do Elizeuszá/ A każeżże ie pomordowáć Oycze mor?
22. Ale on rzekł: Nie morduy ich/ A zaże ś ie wźiął przez miecz thwoy ábo przez łuk iżbyś ie miał zabiiáć/ owszem przed nie położ chleb á y wody á niech iedzą y piią/ á idą do Páná swego.
23. Thedy on prze nie sprawił czesć wielką/ á nákármiwszy ie y nápoiwszy odprawił ie że odeszli do Páná swe/ á niechodźili Syryánie z woyskiem swym wiecey do ziemie Izráelskiey.
24. Pothym Benádád Krol Syryiski zebrawszy wszytko swe woysko ciągnął á obległ Sámárya.
25. A oto w onym obleżeniu był wielki glod w mieście/ ták iż głowę osla przedawano zá osmdźiesiąt srebrnikow/ A czwarta część miáry łáiengolębich zá pięć srebrnikow.
26. A gdy Krol Izráelski przechadzał sie po mu-

ſie po murze/ oto zá nim wołáłá niewiáſtá mowiac/ Rátuy mie Krolu moy pánie.

27 Ktory rzekł do niey/ Jeſlić cię Pan nie rátuie/ ia ſkądże cię mam ráthować? Izali z boiſká/ czyli z práſy.

28 Pytał iey potym Krol coby ſie ieydziało? A oná rzekłá/ Otothá niewiáſtá mowiłá ze mną/ Day miſyná twego żebychmy go dźiś zjádły/ á iutro ziemy moiego.

29 A ták żechmy vwárzyły ſyná mego/ y ziedlichmy go/ potymem ia ná záiutrz rzekłá do niey/ Dayże też ty ſyná ſwego ábychmy go ziádły/ ále go oná ſkryłá.

30 Thy ſłowá oney niewiáſty gdy Krol vſłyſzał rozdárł náſobie odźienie ſwe/ A gdy chodźił po murze/ vyzrał lud iż ná czele iego był woz.

31 Tedy rzekł/ Niechay mie Bog nie żywi ieſliże dźiś nie dam ściąć głowy Eliżeuſzowi ſynowi Sáfátowemu.

32 Tedy poſłał niektorego z ſług ſwoich/ przed ktorego poſłá przyſćiem/ ſiedźiał Eliżeuſz w domu ſwym á ſtárſzy około niego/ do kthorych on rzekł/ A niewiećież iż ſyn mężoboyce poſłał thu áby wzięto głowę moię? Pilnuyćież thego gdy przyidźie ten poſeł żebyſćie drzwi zámknęli/ á powśćiągnęli go przed drzwiámi/ boć B ſłyſzę tętnánie nog páná iego tuż ieſt zá nim.

33 A gdy ieſzcze z nimi mowił/ otho poſeł przybieżał do niego/ zákterym tuż Krol przyſzedł mowiąc/ Otho nieſzczęſćie to ieſt od Pánáć á czegoż iuż mam czekáć dáley od niego?

Kapitu. 7.

1. Eliżeuſz opowieda wielką obfitość zboża w Sámáryey. 6. Syryiczycy od Boga przeſtráſzeni vćiekáią. 9. To tredowáci opowiedaią w mieſćie. 12. Krol themu nie wierzy y poſyła dowiáduiąc ſie ieſliby ták było. 17. Kśiąże niewierne od ludźi podeptáne

1 EDy rzekł Eliżeuſz/ Słuchayćie ſłowá Páńſkiego/ ktory thák mowi/ Jutro o tym czáſie miárá máki będźie przedawána zá ſykl/ á dwie mierze ieczmienią też zá ieden ſykl w bramie Sámáryey.

2 Ná to Kśiąże ktory Krolá trzymał pod rękę odpowiedźiáło mężowi Bożemu/ By też Pan podźiałał okná w niebie/ izaliby to być mogło: Ale mu on powiedźiał/ Vyzryſz to iutroż ná oko/ ále thego ieść nie będźieſz.

3 Tedy cztherzey mężow trędowáthych ſtoiąc w bramie mowili iedenu ku drugiemu/ Przeczże tu mieſzkáiąc pomrzeć mamy?

4 Jeſliż chcemy iść do miáſtá tedyć ghám od głodu pomrzemy/ á ieſliż też tu zoſtániemy przedſie pomrzeć muſiemy: A przetoż rádſzey ſie vćieczmy do obozu Syryiſkiego/ á ieſliż nas będą chćieli żywo zoſtáwić dobrze/ ieſli nam też zdrowie wezmą/ tedy pomrzemy.

5 A ták gdy ſie rozedniewáć poczęło/ ſzli do woyſká Syryiſkiego/ A gdy náprzod ná koniec obozu przychodźili/ nie ználeźli tám nikogo.

6 Abowiem był Pan ták vczynił/ Iż w obozie ſwym Syryánie vſłyſzeli wielki thaten wozow koni y woyſká wielkiego/ á rzekli ieden ku drugiemu/ Otho Krol Izráelſki náiął zá pieniądze Krole Hetteyſkie y Egipthſkie/ ábi ciągnęli przećiwko nam.

7 A ták rániuczko wſtawſzy vćiekli odbieżawſzy namiotow koni y oſłow ſwych w obozie/ iedno tylko ſámi vćiekli dla zdrowia ſwego.

8 Tám gdy oni trędowáci przyſzli áż ná koniec obozu/ Weſzli do iednego namiotu y náiedli ſie y nápili á nábrawſzy z támtąd ſrebrá/ złotá y ſząt/ ſzli y ſkryli tho/ Pothym ſie wrocili y weſzli do drugiego namiotu/ á nábrawſzy ták że odeſzli y pokryli.

9 Zátym rzekł ieden ku drugiemu/ Dźień ten ieſtći dobrego poſelſtwá/ á ták nie dobrze czyniemy iż ták długo milczemy/ bo ieſli będźiem czekáć áż ſie będźie rozedniewáć/ tedy zoſtániemy winni/ A przetoż podźmy á opowiedźmy to w domu krolewſkim

10 A ták że przyſzedſzy záwołáli ná wrotnego mieſckiego oznáymuiąc y opowiedáiąc/ Przyſzlichmy do obozu Syriyſkiego/ á otochmy nie náleźli nikogo ták iż nie ſłychać namniey ſzego człowieká/ iedno konie y oſły powiązáne/ á namioty iáko były.

11 Thedy wrotni záwołáli/ y opo-

A To ieſt gdyż nie mam áni chleba á ani winá.

B Abowiem Krol od ſámotności odmienił vmyſł ſwoy/ ktory był wźiął przed ſie.

wiedźieli to w domu Krolewskim.

12. A thák wstawszy Krol w nocy rzekł do służebnikow swoich / Powiem wam teraz co to vczynili Syryánie/Wiedzą iżechmy my sa bárzo głodni/A przethoż wyszli z obozu á pokryli sie w polu/ dla tego iż gdybychmy my wyszli z miástá żeby nas żywo poimáli/á miásto wźieli.

13. Ale odpowiedźiał ieden z służebnikow iego/Proszę poślimy ná szpiegi thy pięć koni ktore zostały/ Abowiem ze wszytkiey wielkości Izráelskiey nie zostháło ich iuż wiecey/ bo pozdechały od głodu iáko y iny lud.

14. A thák wźiawszy dwá wozy z końmi posłał Krol do obozu Syryskiego/ roskázuiąc áby szli á dowiedźieli sie rzeczy pewney.

15. Tedy oni szli zá nimi áż do Jordanu/ á po wszythkiey drodze ználeźli pełno szath y naczynia/ ktore pomiátáli Syryánie kwápiąc sie: Potym sie oni posłowie wrocili y oznaymili to Krolowi.

16. Zátym wyszedszy lud rozerwáli co było w obozie Syryiskim y przedawáli miáre maki zá sykl/ á dwie miere iecznienią te zá ieden Sykl według słowá Páńskiego.

17. Ale Krol Książe ono ktho re go trzymálo vczynił przekłożonym nád brana/ktorego lud podeptał w branie/ y támże vmárł iáko mu powiedźiał maż Boży/ ná ten czás gdy był Krol v niego.

18. Ná tenże czás powiedźiał był maż Boży Krolowi/ iż dwie miere iecznieniá/á iedne miare maki iutro o tym czásie beda kupowáć w Branie Sámáryey.

19. A ono Książe odpowiedźiało było: Iż chociażby thež Pan otwárł okná niebieskie/Izaliby to być mogło? A on mu ná to powiedźial: Oto ty iutro ogladasz to ná oko/ále tego iesć nie bedźiesz.

20 Y tákże sie stálo/ że go lud podeptał w branie á támże vmárł.

Rozdźiał. 8.

1. Elizeusz opowieda głod ktory miał trwáć przez siedm lat. 7. Przyszedł do Dámászku. 11. Opowieda Azáelowi iż ma być Krolem Syryiskim. 15. Został Krolem po śmierći Benádádowey. 16. A Jorám został też Krolem nád Juda. 17. Czás Krolestwá iego y niepobożności.

1. OTym Elizeusz rzekł do oney niewiásty * ktorey był synà wskrzesił temi słowy: Idźże ze wszythkim twym domem kędy możesz w gościne/Bo Pan dopuści głod ná wszytke te ziemie ktory będźie przez siedm lath.

2. A ták niewiásta czyniąc dosyć słowu męża Bożego szłá ze wszytkiem swym domem/ y mieszkáłá w ziemi Filistyńskiey przez siedm lat.

3. A gdy siedm lat wyszło wrocilá sie z ziemie Filisthyńskiey/ á szedszy do Krolá/ skárżyłá sie o dom swoy y o rolą swoie.

4. A ták spytał Krol Gezy służebniká męża Bożego/ Proszę cie opowiedz mi zacne spráwy ktore czynił Elizeusz.

5. A gdy on opowiedał Krolowi iáko wskrzesił synà vmárłego oney niewieśćie/ Thedy oná przyszłá do Krolá/ á wolálá nań o dom swoy y o rolą swoie. A zátym rzekł Gezy/ Krolu moy Pánie/ Táć iest niewiástá y ten iest syn iey ktorego ożywił Elizeusz.

6. Pytał potym Krol niewiásty/ á oná mu powiedálá/ A thák z nią Krol posłał komorniká iednego/ roskázuiąc áby iey wszytko wrocono/ y wszythki pożytki z polá/od onego dniá iáko wyszłá z ziemie áż do tego czásu.

7. Potym przyszedł Elizeusz do Dámászku/ á ná ten czás Krol Benádád/Krol Syryiski był niemocen/ Tedy mu oznayniono iż tám przyszedł maż Boży.

8. A thák rzekł Krol do Házáelá/ Wezmi zsoba vpominki á idź przeciwko mężowi Bożemu/ y pythay sie przezeń Páná/ieślize wstánę z tey niemocy.

9. A przetoż Házáel szedł przeciwko niemu wźiawszy z soba vpominki/ y rzeczy kosztowne z Dámászku/ co iedno mogł nábráć ná cztherdźieśći wielbłądow/ y przyszedszy tám stánął przed nim mowiąc: Syn twoy Benádád Krol Syryiski posłał mie do ćiebie/ pytáiąc sie ieśli wstánię z tey niemocy.

Ktoremu

Krol Judski Joram/Eliszeusz Prorok.

10 Ktoremu odpowiedźiał Elizeusz/ Idź á powiedz mu że żyw zostánie/ A wszákoż mi Pan okazał/ że 23 pewnie vmrze.

11. A zápátrzywszy sie naniemaż Boży niemogł sie dáley wstrzymáćy płákał

12. Do ktorego rzekł Házáel: Przecz że płáczesz moy Pánie? A on mu odpowiedźiał/ Iż wiem co maszr czynić zlego synom Izráelskim/ Abo wiem twierdze ich popalisz ogniem/ á młodźieńce ich pomorduiesz mieczem/ dźiatheczki ich zrostracasz/ á brzemienne niewiásty porośćinasz. 26

13. Thedy rzekł Házáel: Icożem ia zacz iest służebnik twoy/ bedac iáko pies/ żebych miał ták wielka rzecz vczynić? Ale mu odpowiedźiał Elizeusz/ Vkazał mnie Pan iż thybe 27 dźiesz Krolem nád Syrya.

14 A ták odszedł od Elizeusza/ y przyszedł do páná swego/ ktory rzekł kuniemu: Cożći powiedźiał Elizeusz/ A on rzekł/ Powiedźiał mi że pewnie bedźiesz żyw. 28

15. A gdy było názáutrz/ tedy wźiał sukno miąższe á zmaczał ie w wodźie potym mu A przykrył twarz iego/ á ták że on vmárł/ A po nim Krolował Házáel. 29

16. † Thedy piątego roku zá Joramá synà Achábowego Krolá Izráelskiego/ y zá Jozáfátá Krolá Judskiego/ został Joram syn Jozáfatow Krolem Judskiem.

17. Y miał trzydźieści y ośmi lat gdy począł Krolować/ á pánował ośm lat w Jeruzálem.

18. Ale chodźił drogámi Krolow Izráelskich spráwuiąc sie iáko dom Achábow ktorego corkę miał zá żonę/ á dopuszczał sie złości przed Pánem

19. A wszákoż Pan niechćiał wytrácić Judy dla Dawidá służebniká swego/ iáko tho był powiedźiał iż mu miał dáć świátłość y synom iego po wszytki czásy.

20 Zá iego czásow wylomili sie Edomczycy z posłuszeństwá Judskiego postánowiwszy Krolá nád soba.

21. A thák sie ruszył Joram ku Seir ze wszytkiemi wozy swemi/ á ruszywszy sie noca poráził Edomczyki/ ktorzy go byli obtoczyli y Hetmány nád wozmi/ thák iż lud vćiekał do swoich namiotow.

22 Potym záśie Edomczycy wylomili sie z posłuszeństwá Judskiego áż y do tego czásu/ y B Lobná oderwało sie od nich.

Ale ine spráwy Joramowe y wszytko co czynił/ nápisáne sa w Kronikách Krolow Judskich.

24 Y zásnął Joram z oycy swemi/ á pogrzebion iest przy nich w mieśćie Dawidowym y został po nim Krolem syn iego Ochozyasz.

25 Potym dwunastego roku zá Joramá synà Achábowego Krolá Izráelskiego Krolował Ochozyász syn Joramá Krolá Judskiego.

26 A był Ochozyasz we dwudźiestu y dwu leciech gdy począł pánować/ y pánował w Jeruzálem rok ieden/ á imie mátki iego było Athália corká Amry Krolá Izráelskiego.

27 Ten chodźił drogámi domu Achábowego/ złośćiwie sie spráwuiąc przed Pánem iáko y dom Achábowy/ ábowiem był zięćiem domu Achábowego.

28 Potym ciągnął z Jo imem synem Achábowem ná woyne przećiw Házáelowi Krolowi Assyryyskiemu do Rámoth Gálaádskiego/ ále zránili Syryánie Joramá.

29 A przeto sie on wrocił do Jezráel áby sie wyleczył z ránk ktorych dostał od Syryan/ w Rámoth walcząc z Házáelem Krolem Syryyskiem/ A Ochozyasz też Krol Judski zsedł náwiedzáć w niemocy Joramá synà Achábowego do Jezráel.

A Abowiem Krol miał ćieżką gorącz ke/ A ták że Házael zmaczał miąższe sukno ktorymgo przykryć chcąc go ochłodźić/ á nieodáżnie sobie począwszy zádáwił go/ A wszák Józefus pisze go powrozem vdáwił. † 2. Kron. 21. v. 4.

† 2. Kśięg. Sámu. 7. v. 13.

Rozdźiał. 9.

2. Pomázan Jehu áby był Krolem nád Izraelem. 7. Roskázano mu áby dom Achábow wyniszczył. 24. Zábit Joramá Krolá Izráelskiego. 27. Y Ochozyászá Krolá Judskiego. 30. Y kázał wyrzucić Jezabel oknem. 35. Ktorą pośrzedli.

1. Edy Elizeusz Prorok záwołał iednego z synow prorockich y rzekł kuniemu/ A* Przepász swoie biodrá á wez mi z soba tę bánkę oliwy/ á idź do Rámot Gálaádskiego.

A To iest gotuy sie ná drogę. * 1. Krol. 19. v. 17.

2. A gdy tám przyidźiesz vyzrysz Jesá synà Jozáfátowego synà Námsy/ A wszedszy tám/ odwiedźiesz go z poszodku B bráćiey iego do gmáchu wnetrznego.

B To iest Krolewskich inych.

3. A wźiawszy bánkę oliwy wyleieszią ná głowę iego y rzeczesz/ Ták pan

Am iż mowi/

mowi/ Pomázałem cie Krolem nád Izráelem/ A pothym otworzywszy drzwi vćieczesz nic tám nie mieszkáiąc.

4. Tedy on młodzieniec sługá prorocki szedł do Rámot Gálááđskie.

5. A gdy thám przyszedł/ Hetmáni woyská siedzieli/ á on ták rzekł/ Hetmánie mam z toba nieco mowić: A rzekł Jehu do niego/ Do kthorego z nas wszytkich mowisz? A odpowiedział/ Do ciebie Hetmánie.

6. Tedy on wstawszy wszedł do domu/ y wylał oliwę ná głowę iego/ á ktemu rzekł/ Ták powiedział Pan Bog Izráelski/ Pomázałem cie zá krolá nád Izráelem ludem Páńskim

7. A wytráćisz dom Achábá Páná twego/ ábowiem sie pomszcze krwie sług swoich Prorokow/ y krwie wszytkich sług páńskich nád † Jezábela.

† 1. Krol. 21. v. 23.

8. A wygine wszythek dom Achábow/ * á wykorzenie áż do [c] namnieyszego szczeniecia/ thák to co iest ná mieyscách obronnych/ iáko y tho co indziey pozostáło w Izráelu.

* 1. Krol. 21. v. 21.

[c] To sie też rozumiec może o mężczyznách.

9. A vczynie domowi Achábowemu/ to co y domowi † Jeroboámá syná Nábáthowego/ y com też vczynił domowi * Báázy syná Achie.

† 1. Krol. 15. v. 29.

* 1. Krol. 16. v. 3.

10 A Jezábele też psi ziedzą ná polu Jezráelskim/ á nie będzie nikt coby ia pogrzebł: To rzekłszy wnet otworzył drzwi y vćiekł.

11. Potym Jehu wyszedł do służebnikow páná swego/ y spythał go ieden/ A powiedział żeć co dobrego? Poczże do ciebie przychodził ten [D] szalony? A on im odpowiedział/ Wszák wyznacie tego męża á wiecie co mowił?

[D] Ci byli bálwochwálcy/ przetho proroki mieli sobie zá szalone/ iáko też swiát Boża mądrość ma sobie zá głupstwo.

12. Tedy oni rzekli: Nieprawdáć to/ Ale ty nam powiedz/ A on im powiedział: Ták á ták zemna mowił/ powiedáiąc iż Pan ták do mnie rozkázał/ Pomazałem cie Krolem nád Izráelem.

13. A ták że wnet káżdy ziawszy szátę swą skłádáli ie podeń ná wschodzie/ á zátrąbili w trąbę y mowili/ Kroluie Jehu.

14 Tedy sie sprzysiągł Jehu syn Jozáfáthow syná Námsy przeciw Joramowi: A ná ten czás Joram trzymał straż w Rámoth Gálááđskiem ze wszytkim ludem Izráelskim dla Házáelá Krolá Syryiskiego.

15. A wrocił sie był Krol Joram do Jezráel áby sie wygoił z ran ktorych był dostał od Syryan walcząc z Házáelem Krolem ich: Tedy rzekł Jehu/ Jeśliż sie wam ták podoba/ niechayże z miástá żaden niewychodźi ktoryby to miał oznaymić w Jezráel.

16. A Jehu wsiadszy ná woz iechał do Jezráel gdzie Joram leżał/ y gdzie ná ten czás był Ochozyasz Krol Judski náwiedzáiąc go.

17. A był stroż ktory stał ná wieży w Jezráel/ ten vyzrzawszy áno sie toczy huf Jehu/ rzekł: Widzę huf idący/ á zátym rzekł Joram/ Roskáż iezdnemu á poślí go przeciwko nim áby sie dowiedział co tám dobrego.

18. A ták iezdny biegał przeciwko nim y mowił/ Krol pyta/ Cożthám dobrego? A Jehu odpowiedział/ A tobie co do tego? Jedź oto zámna. Potym stroż powiedział/ Doiechał ci posel do nich/ Ale sie nie wrocił.

19. Zátym wypráwili drugiego/ Ktory przyiechawszy do nich/ rzekł/ Pytá sie Krol/ co sie tám dobrego dzieie/ A odpowiedział mu Jehu: A tobie co do tego/ iedź oto zámna.

20 Thedy powiedział stroż iż posel doiechał do nich/ Ale sie niewrocił/ A wszákoż iedzie iákoby Jehu syn Námsy/ Bo idzie zwielkim gniewem.

21. A ták Joram rzekł: Każ zápráwáć/ y záprzężono woz iego/ y wyiechał Joram Krol Izráelski/ y Ochozyasz Krol Judski/ káżdy ná swym wozie/ A wyiechawszy przeciw Jehu náleźli go ná polu Nábothá Jezráelity.

22 Tám gdy Joram vyzrzał Jehu/ rzekł ku niemu: Z czymże dobrym Jehu? A on mu odpowiedział/ A z czym dobrym/ A ieszczeż máia trwáć cudzołostwá mátki twey Jezábele y ták wielkie iey czáry.

23 A náthychmiast Joram obroćiwszy sie począł vćiekáć mowiąc do Ochozyasza/ Już ći zdrádá Ochozyasz.

24 Tedy Jehu wźiawszy łuk w ręce przestrzelił Joramá miedzy rámiona áż wypádłá strzałá przez serce iego/ y padł ná woźie swoim.

25 Potym rzekł do Bádácerá hetmánáswego/ Weźmi go á zrzuc ná pole Nábothá Jezráelity/ Abowiem pámietam

miettam gdyſmy ia y thy iechali ſpoſtrzegli/ iako Jehu ſzá Achábem Oycem iego/ Thedy Pan E tho proroctwo vczynił był o nim.

25 †Pomſzcze ſie krwie Nábotowey y krwie ſynow iego ktoram wczorá widźiał nád thymże polu/ták mowi Pan: A przeto ſz go teraz wezmi á zrzuć na to pole wedlug ſłowá Páńſkiego.

27 Co vyzrzawſzy Ochozyaſz Krol Judſki/ vciekał przez ogrody/ Zá ktorym goniac kazał Jehu: Zábyćie też y tego ná woźie iego/ A to ſie ſtało ná págorku Gur ktory ieſt ku Jebláám/ A vciekł do Mágedy tám że vmárł.

28 Potthym y onego włożywſzy ná woz wieźli ſłudzy iego do Jeruzálem/ á pogrzebli go w grobie Oycow iego w mieśćie Dawidowym.

29 A ták roku iedennaſtego zá Jorá má Synà Achábowego Krolował Ochozyaſz nád Juda.

30 Zátym Jehu przyſzedł do Jezrá/ el/ Co gdy vſłyſzała Jezabel/ vrumieniłá F oblicze ſwoie/ y ochędożyłá głowę ſwą á pátrzała oknem.

31 A gdy Jehu wiezdźial wbrane/ rzekłá: Izali ſie wiodło dobrze Zámbremu/ ktory zábił Pánà ſwego.

32 A on podniowſzy twarz ku oknu rzekł/ A ieſt tám ktory moy? Thedy wyzreli dwá ábo trzey komornicy.

33 Do ktorych on rzekł/ Zrzuććie ia A ták ia zrzućili/ A wylała ſie krew iey ná ſćiány y ná konie/ A on ia podeptał.

34 A gdy tám wſzedł iadł y pił/ y mowił/ Náwiedźćie one przeklętą á pogrzebćie ia boć ieſt corká Krolewſka

35 Tedy ſzedſzy áby ia pogrzebli/ nie náleźli iedno czáſzkę z głowy/ nogi á dłoni z rąk iey.

36 A wrociwſzy ſie oznaymili mu to/ Ktory do nich rzekł/ Wypełniło ſie ſłowo Páńſkie ktho ſe powiedźiał przez ſługę ſwego Eliáſzá Tesbite/ ták mowiąc/ * Ná polu Jezráel zie dza pśi ciáło Jezábele.

37 A ták ścierw Jezábele leżał ná polu Jezráel iáko gnoy/ ták iż żaden nie rzekł áby to byłá Jezábel.

Kapitu. 10.

1. Jehu roſkazał pomordować ſiedmdźieſiąt ſynow Achábowych. 11. 17. Ze wſzytkim domem iego. 13. I czterdźieſći y dwá bratá

Ochozyaſzowe. 18. Zmyſłá iáko miał czynić ofiárę Báálowi/ y dla tego kazał zebráć wſzytki proroki iego. 24. Ktore wſzytki kazał pobić. 26. Poobalał bálwany Baalowe y Koſcioły poburzył. 30. Pan mu to nágrádza/ Vpadł potym w bálwochwalſtwo. 34 Vmárł/ á ná mieyſce iego náſtał Joachaſz

1 Miał Acháb ſiedmdźieſiąth ſynow w Sámáryey/ Tedy Jehu nápiſał liſty y poſłał ie do Sámáryey do Kſiążąty do ſtárſzych Jezráelſkich/ y do tych ktorzy wychowywali ſyny Achábowe/ ták im roſkázuiąc.

2 Jáko ſkoro do was przyidźie ten liſt/ gdyż przy was ſą ſynowie páná wáſzego/ maćie też wozy y konie/ krému miáſto obronne y zbroią.

3 Obáczćież godnieyſzego ktoryby ſie wam lepiey podobał z ſynow páná wáſzego/ á poſádźćie go ná ſtolicy oycá iego/ y walczćie o dom páná wáſzego.

4 Ale ſie oni bárzo vlękli y mowili/ Otho ſie dwá Krolowie przed nim oſtáć nie mogli/ á iákoż ſie my oſtáć mamy.

5 A ták ten ktory był ſprawcą domu/ y ten ktory był ſprawcą miáſtá z onymi ſtárſzemi/ y z tymi ktorzy wychowáli ſyny Krolewſkie/ wyprawili do Jehu z tym poſelſtwem/ Jeſteſmy ſłużebnicy twoi/ á wſzytko co ty nam roſkażeſz vczyniemy: Nie obierzemy Krolá żadnego/ ále ty czyń co ſie tobie nalepiey podobá.

6 Przeto/ do nich nápiſał drugi liſt roſkázuiąc/ Jeſliżeſćie ſamoi á chcećie być poſłuſzni ſłowu memu/ Poſćinaycież A ſyny páná wáſzego/ á iutro o thym czáſie przyidźićie do mnie do Jezráel: Y było ſiedmdźieſiąt ſynow Krolewſkich/ ktore wychowywáli oni ſtárſzy miáſtá.

7 A ták gdy przyſzedł liſt do nich/ wziąwſzy ſyny Krolewſkie poſćináli one ſiedmdźieſiąt mężow/ á ſtładſzy głowy ich do koſzow/ poſłáli ie ku niemu do Jezráel.

8 Y przyſzedł poſeł ktory mu oznaymił iż przyniesiono głowy ſynow krolewſkich/ A on ie roſkázał ſtłáść ná dwie kupie w bramie B áż do poránku.

9 A gdy ráno wyſzedł/ tedy ſtánął Mni iuż árzekł

Ochozyaſzowe. 18. Zmyſłá iáko miał czynić ofiárę Báálowi/ y dla tego kazał zebráć wſzytki proroki iego. 24. Ktore wſzytki kazał pobić. 26. Poobalał bálwany Baalowe y Koſcioły poburzył. 30. Pan mu to nágrádza/ Vpadł potym w bálwochwalſtwo. 34 Vmárł/ á ná mieyſce iego náſtał Joachaſz

Elizeuſz Prorok.

* Tego ymiá chcąc ſie ábo ſpodobáć Jehu/ ábo theż chcąc dosthoſtwo ſwe Krolewſkie/ ábowiem byłá pyſzna y hárda/ A przeto to tu piſmo powieda Ku ney wiecżſzey zelżywoſći.

* 1. Król. 16. v. 10.

* 1. Król. 21. v. 23.

A Synowie Achábowi naſladowáli zwyczaiow rodźicow ſwych: A przeto Pan ktory ieſt ſprawiedliwym ſędźią/ mści ſie złoſći ich do trzeciego y do czwartego pokolenia.

B Abowiem miał odprawować ſądy wielkie.

Mni iuż árzekł

C Jákoby rzekł/ Mniemacie wy że ście są sprawiedliwi/ á ja nie sprawiedliwy iżem się sprzysiągł przeciw Pánu memu/ Ale iákoście nie wy pomordowali ototy syny Krolewskie á Pan: Thákżeć też nie iáciem zábił Páná mego ale sam Pan/ bo oom Kolwiek ia czynił/ wsz-tko się to stáło z rozkázánia iego.

á rzekł do wszytkiego ludu/ C Sprá wiedliwemi wy iesteście/ orthom sie ia sprzysiągł przeciwko pánu memu á zábiłem go/ Ale ototy wszytki kto pobił:

Wiedzcież theraz iż nic nie chybi z tego co Pan mowił przeciw domowi Achábowemu/ gdyż to wszytko vczynił Pan co powiedział przez Eliaszá sługę swego.

A pobił Jehu wszytki ktorzy pozostáli z domu Achábowego w Jezrá el/ ták wszytki iego pány iáko thež przyiaciele y káplany iego/ ták iż żadnego nie zostáwił po nim.

Potym odiechał do Sámáryey/ á w drodze gdy był v domu gdzie pástyrze strzygáli owce.

D Cić byli synowie bráthowie Ochozyaszowy.

Málazł Jehu D bráćia Ochozyaszá Krolá Judskiego/ y rzekł/ Coście wyzaczy? A oni odpowiedzieli/ Jesteśmy bráćia Ochozyászowi/ y przyszli chcemy tu ábychmy E witáli syny Krolewskie y Krolowey.

E Abo ábyśmy im pomogli.

A on rzekł/ Poimayćie ie żywo/ A oni to vczynili y poćinali ie v stoku ktory był przy onym domie gdzie strzygano owce/ A było onych mężow czterdzieści y dwá/ z ktorych żadnego żywo nie zostáwił.

Z támtąd odiechawszy podkał sie z Jonádábem synem Rechábowem/ á przywitawszy go rzekł mu/ A miłuiesz: ty mnie thák v przeymie iáko ia ciebie? y odpowiedział mu Jonádáb/ Thákći iest: A on mu rzekł/ Jesli ták iest dayże mi ná to rękę swą Tedy mu on dał rękę/ A on go wźiął do siebie ná woz.

Potym rzekł/ Jedź ze mną/ á obaczysz chęć moię ku Pánu: A thákże go wsádzono ná woz do niego.

Y przyiechał do Sámáryey á pobił wszytki ktorzy byli pozostáli z domu Achábowego w Sámáryey/ áż ie wytráćił według słowá Páńskiego/ ktore powiedział przez Eliaszá.

Ił. Król. 16. v. 32.

Zátym Jehu zebrał wszytek lud/ do ktorego rzekł: † Acháb throchę chwalił Báálá/ Ale Jehu będzie go bárżiey chwalił.

A przeto teraz zbierzćie do mnie wszytki proroki Báálowe/ wszytki sługi y káplany iego áż do iednego/ Abowiem będę sprawował zacną ofiárę Báálowi/ A ktohoby iedno niebył/ pewnie vmrze. A tho Jehu czynił chytrze chcąc wytráćić chwalce Báálowe.

Pothym rzekł Jehu: Obwołayćież świeto zgromádzeniu Báálowemu/ y obwołano.

Z támtąd Jehu posłał po wszytkiey ziemi Izráelskiey/ y zeszli się wszyscy chwalcy Báálowi: Tákiż y iednego niebyło co by nie przyszedł. Y weszli do Kościołá Báálowego/ á był ich dom pełen od końcá áż do końcá.

Rzekł potym podskárbiemu ktory chował vbiory ich/ Wynieś száty wszythkim chwalcom Báálowem/ A on im ie wyniosł.

Zátym wszedł Jehu y Jonádáb syn Rechábow do domu Báálowego y mowił do sług Báálowych/ Dowiedzcie się á obázcie ieśli że niemász kogo miedzy wámi z sług Páńskich chybá sámi chwalcy Báálowi.

A tákże oni weszli ku spráwowániu ofiar palonych/ A Jehu iuż był zásádził ośmidziesiąt mężow ná dworze/ Kthorym ták rostązał/ Jeśliby ktorzy mąż z ludu tego kthoryá podam w ręce wásze vciekł/ tedy gárdło iego będzie zá gárdło onego.

A gdy się dokończyły ofiáry palone/ rzekł Jehu służebnym y rotmistrzom: Idźćie á pomordujćie ie/ áby y ieden z nich nieuszedł/ A tákże pomordowáli ie mieczem/ á trupy ich precz wyrzucili. Potym oni służebni y rothmistrze szli áż do miástá domu Báálowego.

A wywłoczac słupy z domu Báálowego/ popalili ie.

Obálili też y słup Báálow y Kościoł iego/ A vczynili z niego wychody áż do tego czásu.

A ták Jehu wygładził Báálá z Izráelá.

A wszákoż się Jehu nie odchylił od grzechow Jeroboámá syná Nábátowego/ w ktore przywiodł lud Izráelski/ zostáwiwszy ony cielce złote ktore były w Bethel y w Dán.

A ták Pan rzekł do Jehu: Gdyżeś pilność vczynił około tego/ co się mnie podobáło/ á vczyniles wszytko co com ia vmyślił vczynić domowi Achábowemu/ Synowie twoi siedzieć będą ná stolicy Izráelskiey/ áż do czwartego pokolenia.

Ale Jehu niezáchował się ánichodził wedle zakonu Páná Bogá Izráelskiego ze wszytkiego sercá swego/ áni

go/áni ſie odchylił od grzechow Jeroboámowych ku ktorym on był przyprawił Izráelczyki.

32 Ná ten czás Pan począł rozrywáć Izráelá/á porazał ie Házáel we wſzytkich grańicách Izráelſkich.

33 Od Jordanu áż ná wſchod ſłońcá wſzytkę ziemię Gáláád/ Gád/ Ruben/ Mánáſſe/ od Aroer ktore ieſt y potoká Arnon/ áż do Gáláád y Báſán.

34 Ale oſtátek ſpraw Jehu/ á wſzytko co czynił/ y wſzytká iego moc/ to ieſt ſpiſano w Kronikách Krolow Izráelſkich.

35 A ták Jehu záſnął z oycy ſwoimi y pogrzebion ieſt w Sámáryey/ A po nim Krolował Joáchás ſyn ie°.

36 A czás ten iáko długo Krolował Jehu nád Izráelem w Sámáryey/ był dwádźieśćiá y oſmi lat.

Capitu. ij.

1. Athália wymordowáłá wſzytko potomſtwo Krolewſkie. 2. Jednoż Joáſá przekryto. 4. Krory Potym od Joiády Káptaná nawyższego obran ieſt Krolem. 13. Joiádá roſkazał zábić Athálią bábę krolewſką 17. Przymierze ſtanowi miedzy Krolem y Bogiem y miedzy ludẽ. 18. Stupy Báálowe potłuczono y Káptany ie° pomordowano.

12. Kron. 22. v. 10.

1 * Edy Athalia mátká Ochozyaſzowá/ widzac iż vmárł syn iey/ oborzywſzy ſie wytráciłá wſzytko potomſtwo Krolewſkie.

2 A Ale Joſábá corká Krolá Joráms ſiostrá Ochozyaſzowá/ przekryłá Joáſá ſyná iego vkradſzy go spośrzodku synow Krolewſkich ktore mordowano/ y z mámką iego z łożnice/ y skryłá go przed Athálią iż nie ieſth zábit.

3 Y był przy niey w domu Páńſkim kryiąc ſie przez ſześć láth/ á Athália Krolowáłá w onej ziemi.

4 † Potym roku ſiodmego B Joiádá obeſłał Rotmiſtrze/ Hetmány y ſłużebne áby ſie zeſzli do domu Páńſkiego/ z ktorymi vczynił przymierze á roſkazał im przyſiegáć w domu Páńſkim vkazawſzy im ſyná Krolewſkiego.

5 Potym im roſkazał áby ták vczynili/ Rozdźieliwſzy ſie ná trzy cześći/ iedná czeſć z was ktorzy przyidźiećie ná Sábáth/ niech ſthrzeże domu Krolewſkiego.

6 A druga czeſć z was zoſtánie w bramie Sur. Trzećia czeſć záſie będźie w bramie záſłużebnymi á będźie ſtrzedz domu Meſſá.

7 Przytym dwie cześći wáſzych wyſzedſzy wſzyſcy od Sábátu/ będźiećie ſtrzedz domu Páńſkiego okolo Krolá.

8 Y ſtániećie wſzędy okolo Krolá trzymáiąc káżdy broń w ręku ſwych: A ktokolwiek przyidźie do wáſzego rzędu/ niech będzie zábit/ á wybádźćie przy Krolu gdźie ſie iedno ruſzy.

9 A tákże Rotmiſtrze vczynili doſyć roſkazániu Joiády káplaná y wźiął káżdy z ſobą ſłużebniki ſwoie/ ony ktorzy ſzli ná Sábáty ktorzy wychodźili od Sábátu: A thákże przyſzli do Joiády káplaná.

10 Thedy Káplan rozdał Rotmiſtrzom oſzczepy y tarcze ktore był Dawid Krol zoſthawił w domu Páńſkim.

11 Y ſtáneli ſłużebni trzymáiąc broni w ręku ſwych/ ták po práwey iáko y po lewey ſtronie domu/ ták przy Ołtarzu iáko y przy Domu wſzędy okolo Krolá.

12 Potym wywiodł ſyná Krolewſkiego włożywſzy nań koronę y vbiorz Krolewſki/ y vczynili go Krolem/ á pomázawſzy go kłáſkáli rękámi mowiąc/ Niechay Krol żywie.

13 A gdy Athália vſłyſzáłá ten ludu bieżącego/ tedy ſzłá ku nim do domu Páńſkiego.

14 Y vyzrałá a ono Krol ſtał podle ſłupá według zwyczáiu/ á kſiążęthá z thrabámi okolo niego/ y wſzytek lud oney ziemie był weſoł/ á trąbili w traby: A thák Atalia rozdárłá odźienie ſwoie wołáiąc/ Sprzyſiężenie/ Sprzyſiężenie.

15 A przetoż Joiádá Káplan roſkazał Rotmiſtrzom y Hetmánom áby ią wywiedli precz z kośćiołá/ á ktoby wyſzedł zá nią áby był zábit/ ábowiem mowił Káplan/ Niechay nie vmiera w domu Páńſkim.

16 A ták że ią poimawſzy wiedli drogą kędy wodzono konie do páłacu Krolewſkiego/ y támże ią zábili.

17 Támże Joiádá C vczynił przymierze miedzy Pánem y miedzy krolem y ludem/ áby byli ludem Páńſkim/ potym też miedzy Krolem y ludem.

18 Y ſzedł wſzythek lud oney ziemie do domu

C Abowiem byłá zacna obietnicá/ iż mieli być przezeń wymordowáni wſzyſcy ſtudzy Báálowi/ á iż przezeń znowu miáłá być chwałá Páńſká náprawioná.

1 Abowiem iż byt Pan obiecał záchować Dawidowe: A przeto thę niewiáſte przywiodł do tego iż záchowáłá to dźiecię Joáſá.

12. Kron. 23. v. 1. B Ten był na wyższem Káptanem á mistrzem Joſáby.

do domu Báálowe[o]/á rozborzyli gi z oltarzmi ie[o]/y obrázy iego polamáli do gruntu: Nád tho Mátthána Báálowego Káplaná zábili przed oltarzmi: A tákże Káplan osádził straża kościol Páński.

19. Pothym zebrawszy Rotmistrze hetmány y służebne/y wszythek lud oney ziemie prowádźili Krolá z domu Páńskiego/y przyszli droga áż ku braniu służebnych do domu Krolewskiego/támże go posádźili ná stolicy Krolow.

20 Y weselił sie wszytek lud oney ziemie/á vspokoiło sie miásto gdy Atália zábito podle domu Krolewskie[o].

21. A było Joásowi ná ten czás siedm lat gdy począł Krolowáć.

Kapitu. 12.

6. Joás odeymuie srebro Káptanom ktorzy omieszkawáli oprawy Kościelne. 8. Ktore pieniądze náklada ná oprawę Kościołá. 17. Przedárował Krolá Syryiskiego by nieciągnął przeciw Jeruzálem. 20. Zábit iest od sług swych

* 2. Kro. 24. v. 1.

1. * Roku siodmego zá pánowánia Jehu/ obran iest Krolem Joás/ á krolował czterdzieści lath w Jeruzálem/y było imie máthki iego Sebia z Bersábee.

2. A czynił Joás to co sie podobálo Pánu po wszythek czás poki go vczył Joiádá Káplan.

A Aczkolwiek w zakonie Páńskim zákazano było káplic po gorách budować. V. S. Mo. 12. v. 8. A wszákoż ieszcze pozwolono to było onemu ludowi dla zátwardzenia ich.

3. Wszákże káplice [A] po gorách nie były popsowáne/Bo ieszcze lud ofiáry czynił y kádził w onych káplicách.

4. Rzekł tedy Joás do Káplanow: Kázdy Káplan niechay odbiera wszytki [B] pieniądze poświęcone ktore przychodzą do domu Páńskiego/to iesth/ pieniądze ludu obliczonego/ ktore kázdy dawa wedle szácunku persony swoiey/ y wszytki pieniądze ktore dobrowolnie znosi kázdy do Kościołá Páńskiego.

B A ta dań była postánowioná w zakonie Moiżeszowē w. 4. Mo. 3. v. 40.

5. A niechay odebrawszy kázdy z Káplanow od znáiomego swe[o] náprawia/tho co sie w Kościele Páńskim obálilo/A gdzieby náleżli iákie miesce oblećiáłe.

6. Roku dwudziestego y trzećiego zá pánowánia Joásá Krolá/ieszcze byli Káplani nic niepoczęli około

naprawy Kościołá.

7. A ták Krol Joás wezwał Joiády Káplaná y inych Káplanow/y mowił do nich: Przecz[c] nieoprawuiecie opádłych mieysc Kościelnych? A przetoż teraz niebierzćie pieniędzy od znáiomych wászych ktorychby ście nieobrocili ná oprawę Kościołá

8. Y przyzwolili náto Káplani żeby niebrali pieniędzy od ludu/áni mieli prácey około naprawy Kościołá.

9. Ale Joiádá Káplan wziawszy skrzynię vczynił dziurę w wieku iey á postáwił ią po prawey stronie ołtarzá kedy lud chodził do Kościołá Páńskiego/A Káplani ktorzy strzegli v drzwi kładli tám ony wszythki pieniądze ktore przyniesiono do Kościołá Páńskiego.

10 A gdy widzieli niemálo pieniędzy w skrzyni/ tedy przychodził pisarz Krolewski z Káplanem nawyższym/ktorzy odliczáli y kładli w worki pieniądze co ie znáydowáli w Kościele Páńskim.

11. A ták iuż obliczone pieniądze dawáli w ręce przystáwom/ ktorzy byli nád robothnemi w domu Páńskim/ A ći imi szafowáli ná cieśley ná murzemieśniki ktorzy oprawowáli kościoł Páński.

12. Ná murárze/ná thy co kámienie ciosáli/ ná kupowánie drzewá/ ná ciosáne kámienie/ áby oprawowáli opádłe mieysca Kościołá Páńskiego y ná wszythek náklad ku poprawie domu onego.

13. A wszákoż z onych pieniędzy ktore niesiono do Kościołá Páńskiego/ nie sprawowano áni Kubkow/ áni instrumentow do Muzyki/ áni miednic/ áni trab/ áni żadnego naczynia złotego ni srebrnego.

14 Abowiem ie iedno tylko robotnikom dawáli/ áby zá nie oprawowáli kościoł Páński.

15. Y nie przyimowáli liczby od onych ludzi ktorym w rece dawáli pieniądze ku szafunku ná roboty/ bo tho przypuszczáli ná ich wiárę.

16. Ale pieniądze zá występek y pieniądze zá grzechy/ nie były wnoszone do kościołá Páńskie[o]/bo były káplańskie

17. Tedy Házáel Krol Syryiski ciągnął á dobywał Geth/ y wziął ie/ pothym sie ruszył osobá swá/ áciągnął ku Jeruzálem.

18. A ták wziął Joás krol Judski wszytkie rzeczy

ki rzeczy poświęcone ktore byli oddáli/ Jozáfáth/ Jorám/ Ochozyasz/ Oycowie iego Krolowie Judscy/ y to co był sam dał/ á wszytko złotho 7. ktore nálazł w skárbiech Kościołá Páńskiego y w domu Krolewskim/ posłał Házáelowi Krolowi Syryiskiemu ktory odćiągnął od Jeruzálem.

19. Ale insze spráwy Joásowe y tho 8. wszytko co czynił/ nápisano iest w Kronikách Krolow Judskich.

20 Potym słudzy iego powstawszy przećiw niemu sprzysięgli sie/ y zábili 9. Joássá w Bethmello idącdo Sellá.

21. Á zábili go D służebnicy iego Jozácháar syn Semááty y Jozábád syn 10 Somery/ y tákże vmárł: A pogrzebli go w mieśćie Dawidowym z oycy iego/ po ktorym Krolował Amázyasz syn iego.

Capitu. 13.

11. Joachaz Krol Izráelski dopuśćza sie złośći przed Pánem. 3. Podan iest w ręce Syryiánom. 5. Potym gdy sie modlił Pánu wybáwion iest od nich. 9. Joás nástał po nim. 14. Náwiedza chorego Elizeussá. 20. Smierć Elizeussowá. 21. Wskrzesson iest ieden martwy ktory sie dotknął kości iego. 24. Smierć Házáelowá.

1. W Roku dwudźiestego thrzećiego zá 13. pánowánia Joássá syná Ochozyaszá Krolá Judskiego/ Krolował Joá- 14 cház syn Jehu w Sámáryey nád Izráelem przez siedmnaśćie lat.

2. Y dopuszczał sie złośći przed Pánem náśláduiąc grzechow Jeroboámá syná Nábátowego/ ktory lud Izráelski przywiodł ku grzechu/ y 15. nieodchylił sie od nich.

3. A ták Pan w popędliwośći swoiey rozgniewał sie przećiw Izráelowi/ y 16. podał ie w ręce Házáelá Krolá Syryiskiego/ y w ręce Benádádá syná iego po wszytek czás.

4. Ale Joácház modlił sie Pánu/ y 17. wysłuchał go Pan/ Abowiem widźiał vtrapienie Izráelskie/ ktorym ie trapił Krol Syryiski.

5. Tedy dał Pan Izráelitom wybáwićielá/ á wyszli z mocy Syryánom/ y mieszkáli synowie Izráelscy w przybytkoch swych iáko przed tym

6. A wszákoż nieponiechali grze- 18. chow domu Jeroboámowego/ ktory lud Izráelski przyprawił ku grzechowi/ y náśládowáli ich/ á ktemu też zostały gáy w Sámáryey.

7. Abowiem Joácházowi niezostáło z ludu wiecey iedno pięć dźieśiąt iezdnych/ y dźieśięć wozow y dźieśięć tysięcy pieszych/ Gdyż Krol Syryiski ták ie był wytrácił/ á práwie w proch pomłocił.

8. Ale insze spráwy Joácházowe y wszytko co czynił y moc iego/ to wszytko iest h nápisano w Kronikách Krolow Izráelskich.

9. A ták Joácház zásnął z oycy swymi y pogrzebion iest w Sámáryey/ A Krolował po nim Joás syn iego.

10 Potym roku trzydźieśtego y siodmego zá pánowania Joássá Krolá Judskiego/ począł Krolować Joás syn Joácházow nád Izráelem w Sámáryey/ przez szesnaśćie lat.

11. Y czynił złość przed oczymá páńskimi/ nienchyláiąc sie od żadnych grzechow Jeroboámá syná Nábáthowego/ w ktore wprawił Izráelczyki/ ále ich náśládował.

12. Inе wszythkie spráwy Joásowe ktore czynił/ y moc iego iáko walczył z Amázyaszem Krolem Judskim/ Ty sa nápisáne w Kronikách Krolow Izráelskich.

13. Zásnął pothym Joás z oycy swymi/ A po nim osiadł stolicę iego Jeroboám/ y pogrzebion iest Joás w Sámáryey z Krolmi Izráelskimi.

14 Ná ten czás Elizeusz wpadł w niemoc w ktorey y vmárł/ á szedł do niego Joás Krol Izráelski y płáczac nád nim mowił/ Oycze moy/ oycze moy/ woźie Izráelski y iezdni iego.

15. Tedy mu rzekł Elizeusz/ áby wźiał łuk y strzały/ A ták że wźiał łuk y z strzałámi.

16. Potym rzekł ku niemu/ Weźmi w ręce twe łuk/ y wźiał: Tedy Elizeusz przyłożył ręce swe do rąk Krolewskich.

17. Y rzekł mu áby otworzył okno ku wschodu słońcá/ A gdy othworzył rzekł ku niemu Elizeusz/ Strzelże/ y strzelił. Pothym rzekł/ Strzałá wybáwienia od Páná/ á sthrzałá wybáwienia przećiw Syryánom/ Abowiem porąźisz ie w Afek áż ná głowę.

18. Y rzekł po wtore áby wźiał strzały/ A gdy ie on wźiał/ tedy rzekł ku

Krolowi

Kodak Color Control Patches
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
© Kodak, 2007 TM: Kodak

Królowi: Vderz w ziemię / y vderzył Krol trzy kroć á potym przeſtał

19. Tedy ſie rozgniewał náń maż Boży y rzekł / Miałeś vderzyć pięć á bo ſześć kroć / bo bys był poraził Syryiczyki áż ná głowę / á teraz ie ieno trzykroć porazisz.

20 Potym vmárł Elizeuſz y pogrzebion ieſt / A drugiego roku wpádli żołnierze Moábſcy do ziemie.

21. A wten czás niektorzy ſprawowáli pogrzeb z człowiekowi iednemu / A vyzrzawſzy woyſko ono / wrzucili go do grobu Elizeuſzowego* Ktory gdy był wrzucon / á dotknał ſie kośći Elizeuſzowych / ożył y wſtał ná nogi ſwoie.

* Eccle. 48. v. 14.

22 Ale Házáel Krol Syryiſki trapił lud Izráelſki / po wſzythek czás Joácházow.

23 Y zmiłował ſie Pan nád nimi / A zmiłowawſzy ſie obrocił ſie ku nim / dla przymierza ſwego ktore vczynił z Abrahámem / Izáákiem y Jakobem / á nie wytrácił ich / áni ich wyrzucił od oblicza ſwego áż do tego czáſu.

24 Vmárł thedy Házáel Krol Syryiſki / A po nim Krolował Benádád ſyn iego.

25 A ták potym Joás ſyn Joácházow pobrał miáſtá pod Benádádem ſynem Házáelowym / ktore był wydárł z rak Joácházowi Oycu iego przez walke / A poráził go trzykroć Joás / y przywrocił miáſtá Izráelowi.

Kapitł. 14.

1. Amázyaß Krol Judſki. 5. Potrácił morderze oyca ſwego. 7. Zwalczył Edomczyki. 9. Joás Krol Izráelſki z nim walczył. 12. Poráził go. 13. Odwiodßy go do Jeruzálem ztupił ie. 15. Smierć Joáſowa / po ktorym náſtał Jeroboám. 23. Jáko długo Krolował Jeroboám. 29. Y Smierć iego.

1. W Thorego roku zá Joáſá ſyná Joácházá Krolá Izráelſkiego / począł Krolować Amázyaſz ſyn Joáſá Krolá Judſkiego.

2. * A miał dwádźieśćiá y pięć lat kiedy krolować począł / á w Jeruzálem pánował dwádźieśćiá y dźiewięć lat / á imie mátki iego było Joádáná z Jeruzálem.

* 2. Kron. 25. v. 1.

3. Ten ſie dobrze ſprawował przed Pánem / iedno przedſie nie ták iáko Dawid oćiec iego / ále według tego wſzytkiego co czynił Joás Oćiec ie[go]

4. Abowiem nie popſował kaplic po gorách / ále ieſzcze lud ofiáry czynił y kádźił po gorách.

5. A gdy iuż ſobie mocnie poſtánowił Krolestwo ſwoie / tedy potrácił ſługi ſwe ktorzy zámordowáli Krolá oycá iego.

6. Wſzákoż ſynow onych morderzow nie dał zábić / według onego piſmá ktore ieſt w kſięgách zakonu Moiżeſzowego / gdźie thák Pan roſkázuie / † Nie będą vmierać oycowie zá ſyny / áni ſynowie zá oyce / ále káżdy vmrze zá grzech ſwoy.

† w. 5. Mo. 24. 16.

7. Ten też poráził A Edomczykow w dolinie ſolney dźieſięć thyſięcy / y wźiął Sele moca / odmienił wſzytkie imie Jokteel áż do tego czáſu.

A Abowiem Edomczycy ktore były pod ſie odtargnęli ſię

8. Potym Amázyaſz wyprawił poſły do Joaſá ſyná Joáchazá ſyna Jehu Krolá Izráelſkiego z tym poſelſtwem / B Wynidź zemną na znaczywſzy pewny czás ku bitwie.

B Abowiem Amá zraß na rádę rocka ſolnirz rechował za dze z poddá Krolá Izráelſ go / odpráwił thák oni rozga wawſzy ſie wy pięć kułeá mąż Judſkich / zá d zwoleniem Izr Izráelſkie: A toż Amazyaſz Judſki wymow na woyną.

9. Tedy Joás Krol Izráelſki poſłał do Amázyaſzá Krolá Judſkiego z tákowa odpowiedźią / C Oſet ktory ieſt w Libanie poſłał do Cedru Libańſkiego z thym poſelſtwem / Day corke ſwą ſynowi memu zá żonę. I dac tedy zwierzętá polne ktore ſą w Libanie podeptáły oſet.

C Tym podobiſtwem Joás mąż wa ſie Cedrem dla wielkości leſtwa ſwego / Amázyaſza názywa oſtem dla państwa ſłabego / ktore było to tylko nad drugiem pokoleniem / A przez zwierzęta polne rozumie rycerſtwo thego pobożyli mieſzkáli Judſtwie.

10 A iżeś ty poráził Edomczyki / y dla tegoż ſie iuż podniosłoſerce twoie: Chlubże ſie ále ſiedź w domu ſwoim / Abowiem tyſam ſie wtrácisz w nieszczęście / á vpádnieſz ſpolu y z Juda.

11. Ale Amázyaſz niechćiał náthym przeſtać / A przeto Joás Krol Izráelſki ruſzywſzy ſie zwiodł bitwę z Amázyaſzem Krolem Judſkiem ná czás náznáczony w Bethſámes ktore ieſt w Judá.

12. Y porażone ieſt Judá od ludu Izráelſkiego / á vćiekł káżdy do domu ſwego.

13. Y poimał Joás Krol Izráelſki Amáſyaſzá Krolá Judſkiego / ſyná Joáſá ſyná Ochozyaſzowego w Bethſámes / A przyſzedſzy do Jeruzálem pobrzył mury mieyſckie / od brany Efráim áż do brany w kącie ná czterty ſtá łokiet.

14 Y zábrał wſzytko złoto y śrebro / y wſzytki naczynia ktore były w domu Páńſkim / y w ſkárbie Krolewſkim / po

ſkim/wźiął też w zakładźie ſyny iego/á wrocił ſie do Sámáryey.

15. Ale ine ſpráwy Joáſowe ktore czynił/y moc iego/y iáko walczył z Amázyaſzem Krolem Judſkim: Otym nápiſano ieſt w Kronikách Krolow Izráelſkich.

16. Záſnął potym Joáſz z oycy ſwemi/ y pogrzebion ieſt w Sámáryey z Krolmi Izráelſkimi/á Krolował po nim Jeroboám ſyn iego.

17. A gdy vmárł Joás ſyn Joácházá Krolá Izráelſkiego/ Tedy Amázyaſz ſyn Joáſá Krolá Judſkiego był żyw przez pietnaśćie lat.

18. A ine ſpráwy Amázyaſzowe nápiſáne ſą w Kronikách Krolow Judſkich.

19. Przeciwko ktoremu ſprzyſiegli ſie byli niektorzy w Jeruzálem/ ſkąd on vćiekł áż do Láchis/ gdźie go oni poſławſzy zánim/ zábili.

20 Potym go przyniesli ná koniech/ y pogrzebion ieſt z oycy ſwymi w Jeruzálem mieśćie Dawidowym.

2 Kron.26.v.1. 21. A ták wſzytek lud Judſki wźiáwſzy Azáryaſzá ktoremu było ſześnaśćie lat/ poſtánowili go Krolem ná mieyſcu Amázyaſzá Oycá iego.

22 Then potym gdy záſnął Krol z oycy ſwymi/ pobudował Eláth y przywrocił ie záś do Judy.

23 Tedy roku pietnaſtego zá Amázyaſzá ſyná Joáſá Krolá Judſkiego/ krolował Jeroboám ſyn Joaſá Krolá Izráelſkiego w Sámáryey/ czterdźieśći lat y rok.

24 A czynił złość przed Pánem nieodchyláiąc ſie od wſzythkich grzechow Jeroboámá ſyná Nábátowego/ ktory przyprawił lud Izráelſki ku grzechowi.

25 Ten przywrocił záſie gránice Izráelſkie od Emáth áż do Morzá puſzczy/ według ſłowá Páná Bogá Izráelſkiego/ ktoregobył opowiedźiał przez ſługę ſwego Jonáſá/ ſyná Amáthy Proroká ktorzy był z Gáthefer.

26 Abowiem Pan widźiał im dáley tym wiecśze vtrapienie Izráelſkie/ Ták tych co byli ná mieyſcách obronnych/ iáko y onych co byli gdźie indźiey ná ſtronie/ y niemieli rátunku Izráelitowie.

27 Abowiem był Pan niepowiedźiał áby miał wygładźić imie Izráelſkie/ żeby niezoſtáło pod niebem/ A przeto ie wybáwił przez rękę Jeroboáma ſyná Joáſowego.

28 Ale wſzytkie ine ſpráwy Jeroboámowe/ y wſzytko co czynił/ Ktemu moc iego iáko walczył/ iáko przywrocił Dámáſzek y Emáth ku Judźie miedzy Izráelity / Otym nápiſano ieſt w Kronikách Krolow Izráelſkich.

29 Y záſnął Jeroboám z oycy ſwymi Krolmi Izráelſkimi/ á po nim krolował Zácháryaſz ſyn iego.

Kapitu.15.

1. Azáryaſz Krol Judſki. 5. Tredem záráżony. 7. Smierć y pogrzeb iego. 8. Zácháryaſz Krol Izráelſki grzeßy. 10. Zábit od Sellumá. 13. Ktory Krolował ná mieyſcu ie" 14. Ten záśie zábit od Manáchemá ktory po nim zoſtał Krolem. 21. Ten potym vmárł á ponim náſtał Fáceiá ktorego Faceaß ſyn Romeliaßow zabit y Krolował po nim 30. Tego záśie zábił Ozeaß ſyn Ely Krolował po nim. 32. Joáthan Krolował w Judźie 38. Po ktorym náſtał Acház.

W Udźieſthego roku á ſiodmego zá pánowánia Jeroboámá Krolá Izráelſkiego począł krolować Azáryaſz ſyn Amázyaſzá Krolá Judſkiego.

2. Ná then czás było mu ſześnaśćie lat gdy zoſtał Krolem/ á Krolował piećdźieśiat y dwie lećie w Jeruzálem: Imie też mátki iego było Jechelia z Jeruzálem.

3. Ten ſie pobożnie záchował przed Pánem we wſzytkim iáko thež y Amázyaſz oćiec iego.

4. A wſzákoż kaplice po gorách nie były popſowáne/ y owſzem lud ieſzcze ná nich ofiáry ſpráwował y kádzenia.

5. Tedy Pan[A] zárażił Krolá tredem *w ktorym był áż do ſmierći/ y mieſzkał w domu oſobnym / A Joáthám ſyn Krolewſki rządźił domem y ſądźił ludoney źiemie.

A To nań było przyſzło dla ie" pychy y niepoboźney śmiáłoſći/ kiedy ſie był tárgnął ná vrzad Káptáńſki. Czym pátrz.

* 2. Kron.26. v.21

6. Ale ine ſpráwy Azáryaſzowe y wſzytko co czynił/ nápiſano ieſt w Kronikách Krolow Judſkich.

7. Záſnął potym z oycy ſwymi á pogrzebion z nimi w mieśćie Dawidowym/ y Krolował po nim Joátám ſyn iego.

8. Potym trzydźieſtego y oſmego roku zá Azáryaſzá Krolá Judſkiego/ począł Krolować Záchárias ſz ſyn Jeroboámow

An

Krol Jud= ſki Joátham

roboámow nád Izráelem w Sámá ryey / á był Krolem iedno sześć Mie= śiecy.

9. Y czynił złość przed oczymá Pán= skimi iáko y oycowie iego / nie odsté puiąc od grzechow Jeroboámá sy= ná Nábáthowego / ktory przyprá= wił lud Izráelski ku grzechowi.

10 Przećiw kthoremu sprzysiągł sie Sellum syn Jábesow / y zábił go iá wnie przed ludem / á Krolował po nim.

11. Ale ine spráwy Záchárya szowe sá nápisáne w Kronikách Krolow Izráelskich.

12. A tuć sie wypełniło słowo Pán= skie ktore powiedźiał do Jehu, † iż sy nowie iego do czwartego pokole= nia mieli siedźieć ná stolicy Izráel= skiey / y tákże sie stáło.

† Wyżśey. 10. v. 30.

13. Tedy Sellum syn Jábesow Kro lował roku trzydźiestego dźiewiáte go zá Azáryaszá Krolá Judskiego / á był Krolem w Sámáryey iedno przez ieden Miesiąc.

14 Porthym Mánáchem syn Gády z Tersy przyszedszy do Sámáryey / zá bił Sellumá synà Jábesowego / á zá biwszy go Krolował po nim.

15. Ale ine spráwy Sellumowey sprzy sieżenie iego / nápisáne iest w Kro nikách Krolow Izráelskich.

16. Ten Mánáchem poborzył miásto Tápsám / y pobił wszytki ktorzy w nim byli áż do gránic iego od Ther= sy : Bo iż mu nie chćieli othworzyć przeto ie pomordował / y wszythki brzemienne niewiásty porosćinał.

17. A ták trzydźiestego y dźiewiáte go roku zá Azáryaszá Krolá Jud= skiego / Krolował Mánáchem syn Gády nád Izráelem dźieśieć lat w Sámáryey.

18. Y dopuszczał sie złości przed Pá= nem / nie odstępuiąc od grzechow Jeroboámá synà Nabáthowego / ktory poki żyw był przywodźił lud Izráelski ku grzechowi.

19. Porthym Ful Krol Assyryyski ćią gnął przećiw źiemi Izráelskiey / á Mánáchem dał mu tysiąc tálentow srebrá / áby przy nim stał / á vmocnił Krolestwo iego.

20 To srebro Mánáchem wybrał od ludu Izráelskiego / od wszytkich co náboğárszych / áby káżdy z nich dał Krolowi Assyryyskiemu pieć dźie= siąt syklow srebrá: A ták sie wrocił Krol Assyryyski nie posthawáiąc w oney źiemi.

21. Ale ine spráwy Mánáchemowe y co czynił / nápisáne sa w Kronikách Krolow Izráelskich.

22 Zásnął potym Mánáchem z oycy swemi / á Krolował po nim Fáceiá syn iego.

23 Roku pieć dźieśiątego zá Azáryá= szá Krolá Judskiego począł Krolo wáć Fáceiá syn Mánáchemow nád Izráelem w Sámáryey / á Krolo= wał przez dwie lećie.

24 Y dopuszczał sie złości przed Pá= nem / nie odstępuiąc od grzechow Je roboámá synà Nábátowego / kto= ry przyprawił lud Izráelski ku grze chowi.

25 Przećiw ktoremu sie sprzysiągł Fá ceasz syn Romeliaszow hetman iego y zábił go w Sámáryey w pálacu Krolewskim / máiąc przy sobie Ar= gobá y Aryego / y pieć dźieśiąt Gálá ádczykow / á zábiwszy go Krolował po nim.

26 Ale insze spráwy Fáceiey co czy= nił nápisáno iest w kronikách Kro= low Judskich.

27 Przytym roku pieć dźieśiątego wtorego zá Azáryaszá Krolá Jud= skiego Krolował Fáceasz syn Ro= meliaszow nád Izráelem w Sámá ryey dwádźieśćiá lat.

28 A dopuszczał sie złości przed Pá= nem / nie odstępuiąc od grzechow Jeroboámá synà Nábátowego / ku ktorym przywiodł lud Izráelski.

29 Zá czásow tego Fáceaszá Krolá Izráelskiego przyćiągnął Teglath fálássár Krol Assyryyski / y wźiął A ion y Abelbethmáachá / Jánoe / Ce= des / Asor / Gálaád / y Gálilea / y w szytki źiemie Neftáli / á lud z nich zá wiodł do Assyryey.

30 Przećiw temu Fáceaszowi synowi Romeliaszowemu / sprzysiągł sie Ozeasz syn Ele / á zábiwszy go krolo wał po nim dwudźieste° roku zá kro lowánia Joátámá synà Oziaszowe°

31. Ale ine spráwy Fáceaszowe y wszytko co czynił nápisáno iest w Kro nikách Krolow Izráelskich.

32 Potym roku wtorego zá Fáceaszá synà Romeliaszowego Krolá Izrá elskiego został Krolem Judskim / Joáthám syn Ozyaszow. 2. Kron. 27. 1

33 A ná ten czás było mu dwádźie= śćiá y pieć lat gdy został Krolem / á

pánował

pánował w Jeruzálem ſzeſnaśćie lat/ A bylo imie mátki iego Jeruſá corká Sádokowá.

34 A ſpráwował ſie pobożnie przed Pánem wedle wſzythkiego iáko ſie ſpráwował Ozyaſz oćiec iego.

35 A wſzákoż káplic po gorách niepopſował gdyż ieſzcze ná nich lud ſpráwował ofiáry y kádzenia/ Thenże był zbudował brane wyſſza domu Páńſkiego.

36 Ale oſtháték ſpraw Joáthámowych y wſzytko co czynił/ nápiſáno ieſt w Kronikách krolow Judſkich.

37 W tychże czáſiech począł Pan poſyłáć do Judy Ráſyná krolá Syryſkiego y Fáceaſzá ſyná Romeliaſzowego.

38 Záſnął pothym Joáthám z oycy ſwymi/ á pogrzebion ieſth z nimi w mieśćie Dawidá Oycá ſwego/ A Krolował po nim Achaz ſyn iego.

Kapitu. 16.

1. Achaz Bałwochwálcá ſyná ſwego przenośi przez ogień. 5. Ráſyn y Fáceaſz oblegli Jeruzálem. 9. Dámaſzek pobuzon y Ráſyn zábit. 11. 19. Bałwochwálſthwo y śmierć Achazowá. 20. Ezechiaſz po nim Krolem zoſtał.

2 Kron. 28. v. 1.

1 *Oku ſiedmnaſthego zá pánowánia Fáceaſzá ſyná Romeliaſzowego/ Zoſtał Krolem Achaz ſyn Joáthámá Krolá Judſkiego.

2 A bylo mu dwádźieśćiá lath gdy Krolować począł/ á Krolował w Jeruzálem ſzeſnaśćie lat/ á nieczynił thego coby ſie było Pánu Bogu iego podobać miało/ iáko Dawid oćiec iego.

3 Ale chodźił drogámi Krolow Izráelſkich/ y ſyná tez ſwego przenośił przez ogień wedlug obrzydłośći pogánow/ ktore Pan wygnał przed ſyny Izráelſkimi.

4 Nád to ofiárował y kádźił w káplicách y ná gorách y ná págorkách/ y pod káżdym drzewem krzewiſtym.

5 †Tedy ſie ruſzył ná woyne Ráſyn Krol Syryiſki/ y Fáceaſz ſyn Romelyaſzow Krol Izráelſki ku Jeruzálem y oblegli Achazá/ á A wſzákoż go dobyć niemogli.

6 Tegoż czáſu Ráſyn Krol Syryiſki przywlaſzczył záſie Eláth ku Syryey/ á wykorzenił lud Judſki z támtąd: Thedy Edomczycy przyſzedſzy mieſzkáli w nim áż y do tego czáſu.

7 A ták Achaz wyprawił poſły do Teglátfálázerá Krolá Aſſyryiſkiego z tym poſelſtwem: Jeſtem twoy ſługá y ſyn thwoy/ podźże á wybaw mię z rąk Krolá Syryiſkiego/ y z rąk Krolá Izráelſkiego/ ktorzy powſtáli przećiwko mnie.

8 Tedy Achaz wźiawſzy ſrebro y złoto/ ktore nálazł w Koſćiele Páńſkim y w ſkárbie Krolewſkim/ poſłał zá dar Krolowi Aſſyryiſkiemu.

9 Ná co mu przyzwolił Krol Aſſyryiſki/ A ruſzywſzy ſie ku Dámáſzkowi wźiął ie/ á lud z niego zágnał do Cyreny/ A temu zábił y Ráſyná.

10 Záthym Krol Achaz iechał przećiw Teglátphálázerowi Krolowi Aſſyryiſkiemu do Dámáſzku/ á tám vyrzawſzy oltarz poſłał do Vryaſzá Káplaná/ podobieńſtwo y wſzytek kſztalt iáko był vrobiony.

11 Y zbudował Vryaſz Káplan oltarz wedle onego wſzytkiego kſztałtu/ iáko mu był Krol poſłał z Dámáſzku/ á dobudował go pierwey niżli ſie Krol z támtąd wrocił.

12 Potym gdy Krol przyiechał z Dámáſzku á vyrzał oltarz/ tedy przyſtąpiwſzy ku niemu ſpráwował ofiáry ná nim.

13 Y ſpráwował palona ofiáre ſwoie ofiáre śniedną/ y kropił krwią ſpokoynych ofiar ſwoich podle Oltarzá.

14 A B Oltarz miedźiány ktory ſtał miedzy Oltharzem Páńſkim/ y miedzy mieyſcem ſwiethym/ odemknął ná ſtronę/ y poſtáwił gi przy ſtronie ku Pułnocy.

B Ten Oltarz był Salomonow ktory Achaz kazał wynieść z domu Páńſkiego.

15 Potym roſkazał Krol Achaz Vryaſzowi Káplanowi tymi ſłowy/ Ná tym wiecźnym oltarzu będźieſz ſpráwował ofiáry palone porán nieyſze y ofiáry śniedne odwieczorne/ Przytym palone ofiáry Krolewſkie z śniednymi ofiárámi iego. Nád to ofiáry palone wſzytkiego ludu y z śniednymi á mokrymi ich ofiárámi/ A ktemu wſzytke krew od ofiar palonych/ yże wſzytká krwią od inych ofiar będźieſz kropił podle niego/ Ale oltarz miedźiány obrałem C ſobie dla porády.

C W tym ſie tu tágnął ná vrząd nawyżſzego Káplaná

16 A ták Vryaſz Káplan vczynił we

† Exo. 7. v. 1. & Ná ten Bás Pan bárchował máſthowánie y mießkánie ſwoie tego nie dla Achaźá ani dla ludu ktore on zbłąźnił ſwem bałwochwálſtwem/ ále dla oblubienice ktorą vmarłym ſtudze ſwemu Dawidowi.

wſzytkim doſyć roſkazániu Krolá Acházá.

17. Nád to ieſzcze Krol Acház poodcinał podſtáwki y pozbierał wánny Kthemu kocioł wielki ział z wołow miedźiánych ktorzy byli pod nim/ á położył gi ná posadce kámienney.

18. A zaſłonę [D] Sábátna ktora byłá zbudowaná w Kościele y drzwi że wewnętrzne/ktorymi Krol wychadzał przecz/obroćił ie w dom Páński dla Krolá Aſſyryiſkiego.

19. Ale ine ſpráwy Acházowe ktore czynił/ nápiſáne ſą w Kronikách Krolow Judſkich.

20 Potym zaſnął Acház z oycy ſwymi/y pogrzebion ieſt z nimi w mieśćie Dawidowym/á po nim Krolował Ezechiaſz ſyn iego.

Capitu. 17.

1. Ozeaſz dawa dań Krolowi Aſsyryiſkiemu. 4. Wźięt ieſt z ludem Izráelſkim wnie wolą do Aſsyryiey. 17. D'a Bálwochwálſtwá. 24. Pan przepuſzcza lwy ná Aſsyryczyki ktorzy mieſzkáli w Sámáryey. 29. Káżdy znich poſtáwił ſobie Bogá wedle zwyczáiu narodu ſwego. 33. I odwrácáia ſie od prawdźiwego Bogá przećiwko roſkazániu iego.

1. W roku ſzeſtego roku zá Acházá krolá Judſkiego Krolował Ozeaſz ſyn Ele w Sámáryey nád Izráelem dźieśćlat.

2. Y ſpráwował ſie źle przed Pánem A wſzákoż niethák iáko ini Krolowie Izráelſcy co przed nim byli.

3. Przećiwko ktoremu ćiągnął Sálmánáſsár Krol Aſſyryiſki/ y ſtał ſie Ozeaſz poddánem iego/ y dawał mu dáń.

4. A gdy Krol Aſſyryiſki doznał iż Ozeaſz buntował ſie przećiw niemu á iż wypráwił posły do Suá Krolá Egipcſkiego/áni mu poſłał dáni do roczney: A przeto go obległszy Krol Aſſyryiſki związał/y poſłał do ćiemnice.

5. Ećiągnął przez wſzytkę ziemię/á przyſzedł do Sámaryey/ Kthorey przez trzy látá dobywał.

6. *A ták dźiewiątego roku zá Ozeaſzá wźiął Krol Aſſyryiſki Sámáryą/ á zágnał lud Izráelſki do Aſsyryey/y oſádźił ie w Hálách y w Háborze nád rzeką [A] Gozán w miáſtách Medyſkich.

7. Abowiem gdy ſynowie Izráelſcy zgrzeſzyli przećiw Pánu Bogu ſwemu/ kthory ie wywiodł z ziemie Egipcſkiey áby nie byli pod mocą Fáráoná Krolá Egipcſkiego/ á bali ſie bogow cudzych.

8. A ktemu chodźili zá rzſtháwámi pogánow ktore Pan wyrzućił przed nimi/y zá vſtáwámi Krolow Izráelſkich ktore czynili.

9. A rzkomo táiemnie czynili ſynowie Izráelſcy/to co ſie nie podobáło Pánu Bogu ich/á pobudowáli ſobie Káplice wyſokie we wſzytkich mieśćiech ſwoich począwſzy [B] od wieże kedy ſtraż byłá/áż do káżdego miáſtá obronnego.

10 Y nástáwiáli ſobie ſłupow/á náſádźili gáiow ná káżdym pagorku podnioſłym/ y pod káżdym drzewem krzewiſtem.

11. Palac tám kádźidłá po wſzytkich gorách/ iáko pogáni ktore Pan wypędźił przed ſyny Izráelſkimi/ y czynili rzeczy co nagorſze pobudzáiąc Páná ku gniewu.

12. A ſłużąc bálwanom o kthorych im powiedźiał Pan áby tego nieczynili.

13. A ták Pan oświádczał ſie przećiwko Izráelowi y przeć/w Judźie przez wſzytki Prorocki ſwoie/y przez wſzytki widzące/nápominaiąc ie tymi ſłowy/ †Náwroćcie ſie od wáſzych złych drog á ſtrzeżćie roſkazánia mego y wyrokow moich/ według wſzytkiego zakonu ktorym ia roſkazał oycom wáſzym/ á z kthorymem poſyłał do was ſługi moie Prorocki

14 Ale oni nie byli poſłuſznemi/ owſzem zátwárdźili kárki ſwe iáko oycowie ich/ kthorzy nie wierzyli w Páná Bogá ſwego.

15. Y wzgárdźili wyroki iego/á przymierze iego ktore vczynił z oycy ich/ y oświádczánia ktoremi ſie oświádczał przećiw nim/á ſtawſzy ſie proznemi ſzli zá proznośćiámi/y zá pogány ktorzy byli około nich/ o ktorych im Pan roſkazał áby ták nie czynili iáko oni.

16. Tákże zátym opuśćili wſzytki roſkazániá Páná Bogá ſwego/á poczynili ſobie lite Bogi/ dwá ćielce y gáie/ A kłániáli ſie gwiazdom niebieſkim/ y ſłużyli Bálowi.

Przena-

[A] Jeſt rzeká w zaporthámnego ſłowicach ktorych ſłowicach zuie ſi Izráelſcy byli przeniešieni Aſsyryey.

[B] To ieſt/ tháy mieyſcách podobáło iáko y ná mieyſcách zacnieyſzych.

* Mſey. 18. v. 10.

† Jerem. 25. v. 5.

Zágnánie wniewola Izráelczykow do Assyryiey.

17. Przenaszáli thesz syny swe y corki przez ogień/ czárowáli y wrożyli/ owa sie vdáli ná złoſći przed Pánem áby go ku gniewu pobudzáli.

18. A dla tegoż sie Pan bárzo rozgniewał przeciw Izráelczykom/ á odrzucił ie od oblicza swego nic niezoſtáwiwszy ledno ſámo pokolenie Judá.

19. Ale też y Judá niestrzegł roſkazánia Páná Bogá swego/ owszem chodzili zá vſtáwámi Izráelskimi ktorych sobie náwymyſláli.

20 A ták sie Pan brzydził wſzytkiem potomſtwem Izráelskim/ y trapił ie á podał w rece łupieſcom/ áż ie odrzucił od oblicza swego.

21. Abowiem gdy sie Izráel oderwał od domu Dawidowego/ á poſtánowili nád ſobą Krolem Jerobeámá ſyná Nábátowego/ ktory odwiodł lud Izráelski od Páná/ á przywiodł ie ku cieſzkiemu grzechowi.

22 Tedy synowie Izráelſcy náſládowáli wſzytkich grzechow Jeroboámowych ktore czynił/ á nieodſtępowáli od nich.

23 Aż pothym Pan odrzucił Izráelá od oblicza swego ♀ iáko to opowiedział przez wſzytki ſwe ſługi Prorocki/ y ták że Izráel przeniesion iest z ziemie swey do Assyryey áż y do dniá tego.

24 Nád to Krol Assyryiſki przyprowádził lud z Bábilonu ᶜ z Kuthá/ z Awá/ z Emáth/ y z Sefárwáim/ á osádził ie w mieſciech Sámáryey miáſto synow Izráelſkich/ ktorzy poſiadszy Sámáryą mieszkáli w mieſciech iey.

25 Tám gdy oni naprzod mieszkáć poczęli nie bali ſie Páná/ A ták ná nie poſłał Pan lwy ktorzy ie mordowáli.

26 Y powiedziano to Krolowi Assyryiſkiemu/ że narody ktore on przeniosł á osádził w mieſciech Sámáryey nie wiedzą obyczáiu Bogá oney ziemie/ A przetoż ná nie poſłał lwy ktorzy ie morduią/ przeto iż nie wiedzą obyczáiu iego.

27 Tedy Krol Assyryiſki roſkazał áby thám dowiedziono iednego Káplaná ktorego wzięto z támtąd/ áby szedł á mieszkáiąc tám náuczał ich zwyczáiu Bogá oney ziemie.

28 A przetoż ieden z Káplanow ktorego było wzięto z Sámáryey/ przyszedł y mieszkał w Bethel/ á náuczał ie iáko ſie mieli báć Páná.

29 Ale oni wſzyſcy narodowie w koſcielech ná gorách ktore byli pobudowáli Sámárytani/ poſtáwili bogi ſwe/ káżdy narod w mieſcie ſwoim w ktorym mieszkał.

30 Abowiem lud Bábiloński vczynili ſobie Sokkothbenoth/ lud Kutcyſki vczynili ſobie Nergel/ á lud z Emáth vczynili ſobie Assymá.

31. Heweyczycy záſie vczynili ſobie Nebáhás y Thárthák/ á Sefárwáimczycy palili syny swe w ogniu Adrámelechowi/ y Anámelechowi bogom Sefárwáimſkim.

32 Y bali ᴰ ſie Páná/ lecz iednák ſobie poſtánowili kilká káplanow ſwoich w káplicách ná gorách/ ktorzy zá nie w koſcielé ſprawowáli ofiáry.

33 A chociaż ſie bali Páná/ á wżdy ſłużyli bogom swym wedle zwyczáiu pogánow z kąd ie był Pan przeniosł.

34 A ták ieszcze ᴱ y do tego czáſu ſprawuią ſie wedle ſtárych zwyczáiow/ nie boią ſie Páná/ áni czynią doſyć wyrokom y vſtáwam iego/ áni chodzą wedle zakonu y roſkazániá ktore Pan przykazał ſynom Jakobowym/ * ktorego przezwał Izráelem.

35 Y vczynił był Pan przymierze z nimi/ roſkázuiąc im áby ſie nie bali bogow cudzych/ áni ich chwalili/ áni im ſłużyli áni im ofiar ſprawowáli

36 Jedno tylko ſámego Páná ktory ie wywiodł z ziemie Egipthſkiey/ wielką mocą y wyciągnionem rámieniem/ tegoż ſámego áby ſie bali/ iego chwalili/ á iemu ofiáry ſprawowáli.

37 Nád thó/ vſtáwy/ ſądy/ zakon/ y przykazánia ktore im nápiſał áby ich ſtrzegli/ czyniąc im doſyć po wſzytki dni/ nie ſie nie boiąc bogow cudzych.

38 Nád to áby przymierza ktore vczynił z nimi nie zapámiętawáli/ á nie bali ſie bogow cudzych.

39 Ale iżby ſie bali Páná Bogá swego/ ktory ie wybawić miał z rąk wſzytkich nieprzyiaciol ich.

40 A cożgdy oni temu poſłuſzni nie byli/ owſzem ſie wedle ſwego ſtárego zwyczáiu ſprawowáli.

41 A ták ᴄi ᶠ narodowie bali ſie Páná chociaż ſłużyli rytym bálwanom swoim/ á ſynowie ich y wnukowie ich iáko ſie ſprawowáli oycowie ich/

ᴰ Tá bóiáźń nie pochodziła z prawdźiwey wiáry/ á wſtád koſi im Pan dla tego dobrze czynił wybáwiáiąc ie odelwow.

ᴱ To co tu Hiſtorya wſpomina od tego wierſza áż do oſtáteczнego/ tedy to mamy rozumieć o Izráelczykoch.

* 1. Mo. 32. v. 28.
1. Krol. 18. v. 31.

ᶠ To ieſt/ ći ktorzy był postał Krol Assyryiſki do Sámáryey.

Krol. 12. v. 16.

Jerem. 25. v. 19.

ᶜ Jeſt rzeká Perſiſká od ktorey zową kráinę ktorą bliſko niey leży/ O czym Jozefus piße: A ty ine záſie miáſtha ktore tu przypomina/ tedy były pod poſłuſzeńſtwem Assyryiczyków.

Krol Judski Ezechiasz/ Izráelski Ozeasz.

ták sie oni spráwuia áż y po dźisieyszy dzień.

Capitu. 18.

1. Ezechiasz wyrzuca precz Bálwochwálstwo. 4. Złamał węża miedźianego. 9. Izráelczycy zágnáni wniewolą do Assyryey 13. Sennácheryb ciągnie przeciw Krolestwu Judskiemu. 14. Ezechiasz chce go obtágáć dáry. 17. A on przedsie obległ Jeruzalem 19. Pychá iegoby bluźnierstwo przeciw Bogu.

1. Rzećiego roku zá Ozeaszá synà Ele krolá Izráelskie* Ezechiasz syn Acházá Krolá Judskie począł Krolowáć.

*1.Kron.29.v.1.

2. Á miał ná then czás piećy dwádźieścia lat/ y Krolował w Jeruzálem dwádźieścia y dźiewięć lat: A imie mátki iego było Abi corká Zácháryaszowá.

3. Y spráwował sie pobożnie przed Pánem iáko y Dawid Oćiec iego.

4. Bo wygładźił Káplice po gorách/ Bálwány polamał/ gáie zwyćinał/ y złamał węża miedźianego ktoreby był Moiżesz spráwił/ ábowiem áż do onych czásow Izráelczycy kádźilimu/ y názwał go A Nehustán.

†w.4.Mo.21.v.9.

A Tho iest rzecz miedźiána y mikcze mna/ ktháżey nie słuszało mieć za Bogá.

5. Pánu Bogu Izráelskiemu dufał Á ponim żadny niebył podobien iemu miedzy wszytkimi krolmi Judskimi/ áni miedzy tymi ktorzy przed nim byli.

6. Y mocnie stał przy Pánu nieodstępuiąc od niego á strzegąc przykázánia iego/ ktore był Pan roskazał Moiżeszowi.

7. A był Pan z nim/ y gdźiesiekolwiek obrocił szczęściło sie iemu: Y odstąpił od krolá Assyryiskiego á był mu poddánym.

8. Poráził też Filistyny áż do Gázy y do gránic iego/ od wieże kędy straż byłá áż do miástá obronnego.

9. Porthym roku czwartego Krolá Ezechiaszá/ ktheży był siodmy rok krolowánia Ozeaszá synà Ele Krolá Izráelskiego/ Sálmánássár Krol Assyryiski ćiągnął przeciw Sámáryey y obległ ią.

* Wyżśey.17.v.6. 10. *A po trzećim roku wźiął ią/ A ten był szosty rok pánowánia Ezechiaszá/ á dźiewiąty Ozeaszá Krolá Izráelskiego/ gdy Sámárya wźięto.

11. Tedy Krol Assyryiski zábrał Izráelity do Assyryey/ y kázał ie záprowádźić do Hále/ do Hábor ktore iest w rzece Gozán/ y do miast Medskich.

Zágnánie Izráelitow niewola do Assyryey.

12. Przeto iż niebyli posłuszni roskázániu Páná Bogá swego/ Ale przestępowáli przymierze iego/ y wszytko co roskázał Moiżesz sługá Páński/ że go oni słuchać áni temu dosyć czynić niechćieli.

13. *Potym czternástego roku zá Ezechiaszá Krolá/ ruszył woynę Sennácheryb krol Assyryiski przeciw wszytkim miástam obronnym Judskim y pobrał ie.

*2.Kron.32.v.1. Ezáia.36.v.1. Ettle.48.v.18.

14. A ták Ezechiasz Krol/ wypráwił do Krolá Assyryiskiego do Láchis z tym poselstwem/ Zgrzeszyłem ći odćiągni proszę odemnie/ á ia chcę wszythko nieść co iedno na mie włożysz: Tedy Krol Assyryiski roskázał mu sobie dáć trzysthá tálentow srebrá/ y trzydźieści tálentow złotá.

15. Y dał Ezechiasz wszytko srebro/ co go iedno nálazł w Kośćiele Páńskim y w skárbie Krolewskim.

16. Támże w ten czás Ezechiasz odiął drzwi od Kośćiołá Páńskiego/ y słupy ktore był obił złothem/ á dał ie Krolowi Assyryiskiemu.

17. Ale Krol Assyryiski posłał Thárthánáá Rábsárysáy Rábsáces sáz Láchis ku Krolowi Ezechiaszowi/ z wielkim woyskiem do Jeruzálem/ Ktorzy tám przyćiągnawszy/ Położyli sie v przekopu stáwu wyższego/ podle drogi polá Blechárzowego.

18. Wyzwáli tedy krolá/ y wyszedł do nich Eliákimá synà Helkiaszowego spráwce domu swego/ y Sobnę Pisárzá/ y Joáhá synà Asáfowego kánclerzá.

19. Do ktorych rzekł Rábsáces: Powiedźcie proszę was Ezechiaszowi co do niego wskázał wielki Krol Assyryiski wthy słowá/ W czymże wżdy ták bárzo vfász.

20. Ty tylko słowy válczyć chcesz/ á lećrády y mocy ku walce potrzebá/ w czymże tedy vfaszsz iżes mie odstąpił

21. Otho teraz vfasz w Egiptćie w tey trćinney lasce złámáney/ ná ktorey ieśliby sie kto podpárł/ tedy przekole sobie rękę/ á ona przeniknie ia: Ták że ć też iest y Fáráo Krol Egipski wszytkim tym co iemu vfáią.

22. A ieśliż byście też chćieli rzec iż v fácie w Pánu Bogu wászym: Izaż nie ten iest ktorego káplice y ołtarze popsował

popſował Ezechiaſz roſkázuiąc Iudźie y Ieruzálem Miáſtu/ áby ſie tu ſchodźili chwálić go przed tym oltarzem w Ieruzálem.

23 A przetoż teraz zárecz ſie Krolowi Aſſyryiſkiemu Pánu memu/ A ia tobie dam dwá tyſiácá koni/ Bedźieſzli mi mogł dáć iezdnych thák wiele do nich.

24 Y iákoż ty możeſz odeprzeć iednemu námnieyſzemu Hethmánowi z ſłużebnikow Páná mego/ pokłáda iąc nádźieie w woźiech y w koniech Egiptſkich.

25 Y teraz ázáż nie zwoley Páńſkiey przyćiągnąłem ku mieyſcu temu/ áby ie zboráył? Pánći mi roſkázał ábych ſzedł przećiw ziemi tey/ á poboráył ią.

26 Tedy Eliákim ſyn Helkiaſzow/ Sobná y Joách rzekli do Rábſáceſá Prośimy mowźnámi po Syryiſku/ bo rozumiemy/ A niemowźnámi po żydowſku/ áby[B] nieſłyſzał lud ktory ieſt ná murzech.

27 Ktorym odpowiedźiał Rábſáces A zaż mie do pánátwego ábo do ćiebie poſłał Pan moy opowiedáć ći tor? A zaż nie do tego ludu ktory ſiedźi ná murze/ ktory muſi ieść łáyná ſwe/ á pić mocz ſwoy y zwámi.

28 A ták Rábſáces ſtánawſzy wołał wielkim głoſem po Zydowſku mowiąc/ Słuchayćie roſkázánia Krolá wielkiego Krolá Aſſyryiſkiego.

29 Thákći wam dał Krol powiedźieć/ Abyſćie ſie nie dáli zwodźić Ezechiaſzowi/ ktory was niemoże wyrwáć z rąk iego.

30 Niechay was Ezechiaſz niećieſzy nádźieią w Pánu mowiąc/ Wyrwie nas Pan/ á niepodáda miáſtheke w rece Krolowi Aſſyryiſkiemu.

31 Nieprzyzwalayćież mu náto/ A bowiem ći ták wam dał powiedźieć krol Aſſyryiſki/ Obeydźćie ſie zemną przyiacielſkie/ á wynidźćie do mnie dobrowolnie/ á vżywayćie z winnic ſwych y z fig/ á piyćie wodę z czyſtern ſwych.

32 Aż ia przyide/ á pobiore was do ziemie podobney ziemi wáſzey/ wktorey doſyć zbożá/ winá/ chlebá/ winnic/ drzew oliwnych/ y oliwy/ y miodu/ y będźiećie żyć á nie pomrzećie/ Nie ſłuchayćież Ezechyaſzá kthory wam rozradza mowiąc/ Wybáwić nas Pan.

33 A zaż z bogow inych narodow mogł kthory wyrwáć ziemie ſwoie z rąk Krolowi Aſſyryiſkiemu.

34 Gdźież ſą bogowie Emát y Arfát/ y bogowie z Sefárwáim Aná y Awá? Izali oni wyrwáli Sámáryą z rąk moich?

35 Y ktoryż ieſt miedzy wſzythkimi bogi ziemſkiemi ktoryby mnie wyrwał ziemie swą z mey mocy? Aby też Pan mogł mnie wyrwáć Ieruzálem z ręki moiey?

36 Ale lud[C] vmilknął á nie odpowiedźiał żadenby ſłowá/ Bowiem było Krolewſkie roſkázánie áby mu żaden nie odpowiedał.

37 A ták Eliákim ſyn Helkiaſzow ſprawcá domu Krolewſkiego/ y Sobná Piſarz/ y Joách ſyn Aſáfow Kánclerz wrocili ſie do Ezechiaſzá rozdárſzy ſzáty ſwe/ á oznáymili mu ſłowá Rábſáceſowe.

Rozdźiał. 19.

2. Pan przez Ezáiaſzá obiecuie zwyćieſtwo Ezechiaſzowi. 14. v. 20. Gdy ſie modlił pocieſzon ieſt od Ezáiaſzá. 29. Dawa mu znák pewnego zwyćieſtwá. 35. 37. Woysko Sennácherybowe Anyoł pomordował/ á on ſam zábit ieſt od ſwych ſynow.

* Ezái. 37. v. 1.

*G gdy vſłyſzał Krol Ezechiaſz/ rozdárł ná ſobie ſzáthy ſwe á oblokł ſie w wor y wſzedł do domu Páńſkiego.

2. Tedy poſłał Eliákimá ſprawcę domu ſwego/ y Sobnę piſárzá/ y ine ſtárſze z kápłanow obleczone w wory do Ezáiaſzá proroká ſyná Amoſowego.

3. Ktorzy ták rzekli ku niemu/ Ták ći dał powiedźieć Ezechiaſz/ Dźień ten ieſtći vtrapienia/ łáiánia/ y bluźnierſtwá/ [A] Abowiem ſynowie przyſzli áż do mácice/ á niemáſz mocy ku rodzeniu.

4. Ázáſnadź vſłyſzy Pan Bog twoy wſzytki ſłowá Rábſáceſowe ktorego przyſłał Krol Aſſyryiſki pan iego áby hánbił Bogá żywego/ á złorzeczył niewſtydliwemi ſłowy ktore ſłyſzał Pan Bog twoy: A przeto[B] zá to co ieſzcze zoſtáło vczyń ku niemu modlitwę.

[A] To przipowieſć dawa znáć wielkie niebeſpieczeńſtwá y vtrapienie.

[B] To ieſt zá ludem Judſkim/ ktory pozoſtał ze wſzytkiego ludu Izráelſkiego/ z ktorego to ludu iuż było dźieſięcioro pokolenie przeniesione do Aſſyryey.

[C] Ták ći zawżdy czynić máią świeci ludźie ku zawſćiągnieniu pogrożek hárdych okrutnikow iáko też y Moiżeſz zoſtáwił to vpominánie. w .2. Kśiegách Moiżeſzowych. 14. v. 14.

Ezáiaſz przorok.

ſki Ezechiaſz.

5. Tedy ſłużebnicy Krolá Ezechiaſzá przyſzli ku Ezáiaſzowi.

6. Ktorym on odpowiedźiał / Powiedźcie ták Pánu wáſzemu żeć ták mowił Pan / Nie boy ſie thych ſłow ktores ſłyſzał / y tey hániby ktora mie lżyli ſłudzy Krolá Aſſyryiskiego.

7. Oto ia puſzcze nań táki wiátr / [c] ktorego ſzum ſkoro vſłyſzy pewnie ſie muſi wrocić do źiemie ſwoiey / á ia to ſprawie iż bedźie mieczem zámordowan w źiemi ſwey.

8. A thák że ſie wrocił Rábſáces / A nálazł Krolá dobywáiacego Lebny / Abowiem vſłyſzał iż odćiagnał był od Láchis.

9. † Bo była przyſzłá wieſć / iż Thárthák Krol Ethyopſki [D] wyćiagnał wálczyć przećiwko niemu / y thák że ſie wrocił: Ale znowu wyprawił zpoſelſtwem do Ezechiaſzá w ty ſłowá.

10 Thák powiedźcie Ezechiaſzowi Krolowi Judſkiemu / Niech ćie nie omyla Bog twoy / ktoremu dufaſz / rák ſobie tuſzac: Ey niepodáć Jeruzálem w rece krolá Aſſyryiſkiego.

11. Otoś ſłyſzał co poczynili Krolowie Aſſyryiſcy wſzytkim źiemiam borzac ie / á iednoż byś ty ſam miał być wybáwion?

12. Izali Bogowie pogáńſcy ktore wygubili Oycowie moi wybáwili Gozán / [E] Harán y Reſef / y ſyny [F] Eden ktorzy byli w Thelássár?

13. Gdźież ieſth Keol [G] Emáth / y Krol [H] Arfáth / y Krol z miáſtá Sefárwáim Anáy Awá?

14 A gdy Ezechiaſz wźiał liſthy od poſłow y przeczetł ie / Tedy ſzedſzy do Kośćiołá Páńſkiego / otworzył ie przed nim.

15. Y modlił ſie Ezechiaſz do Páná tymi ſłowy / O Pánie Boże Izráelſki ſiedzący ná Cherubinach / tys ieſt ſam Bog wſzytkich Kroleſtw źiemſkich / á tyś ſtworzył niebo y źiemie.

16. Nákłoń że Pánie vchá twoiego / á vſłysz / Otworz moy Pánie oczy twe á obácz / Poſłuchay że ſłow Sennácherybá ktory przyſłał áby ćie hánibił ćiebie Bogá żywego.

17. Prawdáć ieſt Pánie / Że Krolowie Aſſyryiſcy poborzyli pogány y źiemie ich.

18. Y powmiáthowáli Bogi ich do ogniá / Abowiem niebyli Bogowie / ále robotá rąk ludzkich drwá y kámienie / A przeto ie też wygubili.

19. A thák teraz o Pánie Boże náſz prosimy wybaw nas z rąk iego / áby poznały wſzytki kroleſtwá źiemie / iżeś ty ieſt Pan Bog ſam.

20 Tedy poſłał Ezáiaſz ſyn Amosow do Ezechiaſzá z tym poſelſtwem / Tákći dał powiedźieć Pan Bog Izráelſki / Coś mie prosił o Sennácherybá Krolá Aſſyryiſkiego / wſzytkom wyſłuchał.

21. A tyć ſą ſłowá ktore Pan powieda onim / Iż ćie wzgárdźił á lekce powaźył Pánno á corko Syońska / á kiwał głową zá tobą o corko Jeruzálem.

22 Y kogożeś hánbił / á kogoś ſromośił? przeciwko komużeś podniosł głos ſwoy / á podnieſłeś ku gorze oczy ſwoie? Jedno przeciw ſwiętemu Izráelskiemu.

23 Hánbiłeś Páná przez poſły ſwoie á mowiłeś / Z wielkośćia wozow moich wſzedłem ná wyſokie gory / y ná wierzch Libanu / y potrabam wyſokie Cedry iego / á co na wyborniey ſze iedliny iego / y poydę zá gránice iego / áż do lásow Kármelu.

24 Jam wykopał źrzodłá y piłem wody cudze / á wyſuſzyłem nogámi ſwymi wſzytki [I] ſtrugi opráwione.

25 Izażeś zdawná nie ſłychał? Zem to vczynić miał áżem od niemálego czáſu ſprawił ie / [K] á teraz miałżebych ie poburzyć / chociażem ſkładł ná kupy rumu ine miáſtá obronne.

26 Ktorych mieſzczánie ſtáli ſie iáko bez rąk á z żelżywośćia pokruſzeni ſą / y ſtáli ſie iáko trawá polna / y iáko źiołá źielone y trawy po dáchach / ktore pierwey poſchną niż dorośną.

27 Y ſwiádomem mieſzkánia twego / przyſćia y wyſćia twego / y popędliwoſći twey przeciwko mnie.

28 Abowiem iżeś ſie rozgniewał przeciwko mnie / á hárdość twoiá doſzłá do vſzu moich / A przetoż zárzuce wędę w nozdrze twe / á wędźidło w vſtá twe / y wrocę ćie tą drogą ktoraś przyſzedł.

29 A thoć bedźieſz miał pewny znák: Tego roku bedźieſz iadł ſamorodne zboże / y drugiego roku tákże ſámorodne / Ale trzećiego roku bedźiećie ſiać / żać / winnice ſádźić / y ieść owoc ich.

30 A to co zbędźie á zoſtánie z domu Judſkiego

[c] To ſie rozumie o oney wieſći / ktorą był poſłyßał to Krolu Ethyopſkim / iákoby rzekł / Skoroć vßłyßy nową wieść natychmiaſt ſie wroći do kroleſtwá ſwego.

[D] Abowiem Krol Ethyopſki y Krol Egiptſki ſprzyſiegli ſie byli przećiwko niemu / widząc iż był głownym nieprzyiaćielem wßythkim Kroleſtwam.

[E] Ci wßyſcy narodowie ſą Syryáńczycy.

[F] Eden ieſt w Meſopotámiey / gdźie był ſad ktorzy był Pan porucził Adámowi

[G] Rozumie Antyochia z mieſcy iey okolicznymi.

[H] Jeſt Syrya oko to Damáßku.

[I] To ieſt / Rzeky y miáſtach ktho pobrał.

[K] pan ſie okázał ſam być obroncą miáſtá ſwiętego / iż nigdy niechce puścić Kościoła ſwego / á onego miáſtá ſwoiego chce mieć w pogárdźie onych miáſt burzonych.

Judy/ l zákorzeni sie gleboko á pod 4.
niesie owoc swoy wzgorę.
Abowiem z Jeruzálem wynidą
ostátki/ y ći ktorzy wydą z gory Sy
onskiey/ ábowiem [M] chuć Páná za/ 31.
stępow spráwi to.
32 A przetoż ták mowi Pan o Kro/
lu Assyryskim/ Nie wnidzie do miá
stá tego / áni tu wstrzeli strzały
swey/ áni sie w nim vkaże z tarczą/ y
33 nie vsypie szańcow około niego.
Táż droga ktorą przyszedł wroci
sie/ á nie wnidzie do miástá tego ták
34 powieda Pan.
Y bede go bronił/ y záchowam ie
sam dla siebie/ y dla Dawidá slugi
mego.
35 [a] A tákże onej nocy wyszedł An/
iol Páński á pomordował w obozie
Assyryskim sto y osmdziesiąty pięć
tysięcy ludu/ A gdy wstáli ráno/ wy
zreli á ono wszędy pełno trupow.
36 A ták ruszywszy sie Sennácheryb
Krol Assyryski/ wrocił sie á mieszz/
kał w Niniwie.
37 A gdy chwalił Bogá swego Ne/
srochá w kośćiele [a] tedy go Adrame/
lech y Sárássár synowie iego zámor
dowáli/ á sámi vciekli do ziemie Á/
rárát/ y Krolował Assárhaddon
syn iego po nim.

Kapit. 20.

1. Ezechiasz chorzie/ ktoremu Ezáiasz opo/
wieda śmierć iego. 4. Bogu sie modli o prze
dłużenie żywotá ktory go wysłuchał. 6.
A przedłuża żywotá iego. 13. Okázuie skár
by swoie Bábilończykom. 16. Ezaiasz ka/
rze go ztego. 17. Opowieda mu zágnánie
w niewolą ludu iego do Bábiloniey.

1. [a] W ten czás
chorował Eze
chiasz áż ná śmierć/ y przy/
szedł do niego Ezáiasz Pro/ 13.
rok syn Amo/
sow y mowył ták do niego/ Ták Pan
powiedźiał/ Rospraw dom swoy/ á
bowiem vmrzesz á niezostánieszz żyw
2. Tedy Ezechiasz twarz swoie o/
brocił ku ścienie/ y modlił sie Pánu
3. tymy slowy
Proszę o Pánie wspomni teraz i/ 14
żem przed toba chodził w prawdzie
y w sercu cálem/ czyniąc to co sie to/
bie podobáło: y płakał Ezechiasz
wielkim płáczem.

4. Ale ieszcze Ezáiasz nie wyszedł
był do srzedniey sieni gdy Pan do
niego rzekł tymi slowy.
5. Wroć sie y mow ták do Ezechia/
szá Książęcia ludu niego: Pan Bog
oycá twego Dawidá ták mowi/ Wy
słuchałem modlitwę twoię/ y wi/
dźiałem łzy twoie/ przetho cie v/
zdrowie/ y po trzećiem dniu wni/
dźiesz do domu Páńskiego.
6. Y przydam żywothowi twemu
piętnaście lat/ á wybáwięcie y z tym
miástem z rąk Krolá Assyryskiego/
y bronić bede tego miástá dla siebie y
dla Dawidá slugi mego.
7. Przytym rzekł Ezáiasz/ Vczyń/
cie plaster z fig suchych / Thedy oni
wziawszy przyłożyli gi ná wrzod/ y
zgoił sie.
8. A przed tym rzekł był Ezechiasz do
Ezáiaszá/ Przez ktory znák poznam
iż mie Pan vzdrowi/ áż iż po trzećiem
dniu poyde do domu Páńskiego.
9. Ktoremu Ezáiasz odpowie/
dźiał/ Pan dalći znák ten iż vczyni
thó coć obiecał: A chcesz że żeby cień
postąpił ná dźieśięć stopniow/ álbo
żeby sie ná wsthecz wrocił ná dźieśięć
stopniow.
10. Y rzekł Ezechiasz/ Láthwie iest
posthąpić cieniowi ná dźieśięć sto/
pniow: Niechce ia tego/ owszem że
by sie cień wrocił wstecz ná dźieśięć
stopniow.
11. Tedy Ezáiasz Prorok wołał do
Páná/ ktory wrocił ná wstecz cień
ná dźieśięć stopniow/ po onych sto/
pniách po ktorych był zstąpił ná zegá
rze słonecznym Acházowym.
12. †Onegoż czásu Berodách Báládán †Ezá.39.v.1.
syn Báládáná Krolá Bábilońskiego posłał listy y dáry do Ezechiaszá/
przeto iż sie dowiedźiał że sie był Eze
chiasz rozniemógł.
13. A Ezechiasz był rad posłom o/
nym/ y vkazał im wszytki kosztowne
skárby swoie/ złoto y srebro/ rzeczy
wonne y máści nawybornieysze/ y
dom gdźie były schowáne zbroie ie/
y cokolwiek było w skárbiech iego.
á nie było nic w domu y we wszyt/
kim páństwie iego [A] czegoby im nie
pokazał Ezechiasz.
14. Tedy prorok Izáiasz przyszedł do
Ezechiaszá y rzekł/ Coć powiedźieli
ći ludźie? á skąd do ciebie przyszli?
Odpowiedźiał mu Ezechiasz/ Przy
szli z ziemie dálekiey z Bábiloniey
A on rzekł

[A] W they spráwie
szukał prożney cha
wały z bogáctwá
y zdostátku swego

Ezáiasz pro
rok.

a Tob.1.v.21.
Ekkleszy.48.v.24.
Ezá.37.v.36.
1. Mách. 7. v.41.
2. Mách. 8. v.19.

b Tobi.1.v.25.

a 2. Kron.32.v.24.
Ekleszy.48.v.26.
Ezaia.38.v.1.

15. Y rzekł mu/ A coż widzieli w domu twoim? Odpowiedział Ezechiasz: Towszytko widzieli/ co iest w domu moim/ y niemász nic w skárbiech moich czegobych im niepokázał.

16. Thedy rzekł Ezáiasz do niego/ Sluchay slowá Pánskiego.

17. Otho czás przychodzi/ á zábiorá do Bábiloniey cokolwiek iest w domu twoim/ to wszytko co názbieráli przodkowie twoi/ áż do dniá tego ták iż nic niezostánie/ Mowi Pan.

18. Wezmą też syny twoie ktorzy wynidą y zrodzą sie z ciebie/ y beda komorniki ná dworze Krolá Bábilońskiego.

19. Potym rzekł Ezechiasz do Ezáiasá/ Bárzo dobrze gdy ták Pan powieda/ iednoby tylko Krolestwo moie zostálo w pokoiu/ á w [B] cále czásow moich.

[B] W Zydowskiem stoi/ w prawdzie.

20 Ale ine spráwy Ezechiaszowe y wszytká moc iego/ y iákoż zbudował staw y rury/ ktorymi przywiodł wodę do miástá/ To wszytko nápisano iest w Kronikách Krolow Judskich

21. Zásnął tedy Ezechiasz z oycy swemi/ y Krolował po nim Mánásses syn iego.

Capitu. 21.

1. Mánásses w wisdt znowu Bálwochwálstwo. 16. Czyniąc nieznośne okrucieństwo. 10. Pan grozi Judźie y Jeruzálem. 18. Smierć Mánáseowá/ po ktorym nástał Amon syn iego. 23. ktory iest zábit od sług swych. 26. A Jozyasz nástał po nim.

*2. Kron. 33. v. 1.

1. *Ma then czás Mánásses był we dwunaście lat gdy został Krolem/ y krolował pięćdziesiąth y pięć lat w Jeruzálem/ á imie mátki iego było Hafsybá.

2. Ten czynił złość przed Pánem we dług obrzydłości pogánow/ ktore Pan wygnał przed syny Izráelskimi.

3. A odwroćiwszy sie/ pobudował káplice/ ktore był pobrzył Ezechiasz oćiec iego/ y wystáwił oltharze Báálowe/ á násádził gay/ ták iáko y Achab Krol Izráelski/ y chwalił wszytki [A] gwiazdy niebieskie á służył im.

[A] Po Zydowsku stoi zastępy niebieskie.

4. † Y pobudował oltarze w Kościele Pánskim/ o ktorym powiedział Pan/ Iż w Jeruzálem postáwie imie moie.

† Jerem. 32. v. 34. 2. Sám. 7. v. 10. W. 5. Mo. 12. v. 11. 1. Krol. 8. v. 16. y. w. 9. v. 3.

5. Ktemu pobudował oltarze wszythkim gwiazdom niebieskim we dwu przysionkách Kościołá Pánskiego.

6. Synáteż swego [B] przeniosł przez ogień/ [C] Przestrzegáiąc czásow y czáruiąc/ náczynił sobie Czárnoksiężnikow y guślnikow/ dopuszczáiąc sie rozmáitych złości przed Pánem/ á wzruszáiąc go ku gniewu.

[B] Ták iáko czynili pogani dwoiego Molechá. Oczym pátrz w. 3. Mog. 18. Káp. v. 21.
[C] To iest przátrzywał czáiąc y Astrologiąc.

7. Przytym Bálwaná ktorego był vczynił w gáiu/ postánowił w Kościele/ O ktorym Pan powiedział Dawidowi y Sálomonowi synowi iego/ Iż w tym domu y w Jeruzálem ktorem obrał we wszythkim pokoleniu Izráelskim/ postáwie imie moie náwieki.

8. Y niedopuszcze áby synowie Izráelscy mieli sie gdzie ruszyć z they ziemie/ ktoram dał oycom ich/ by iedno strzegli á spráwowáli sie wedle tego wszytkiego com im roskazał/ y wedle wszytkiego zakonu ktory im przykazał Moiżesz sługá moy.

9. Ale oni niesłuchali/ gdyż ie Mánásses przywiodł w błąd/ ták iż sie gorzey spráwowáli niż pogáni/ ktore Pan wygładził przed syny Izráelskimi.

10 A ták Pan wskazał do nich przez sługi swe Proroki/ tymi slowy.

11. ‖ Dla tego iż Mánásses Krol Judski czyniąc ototy obrzydłości/ á spráwuiąc sie gorzey niżli sie przed thym spráwowáli Amoreyczycy ktorzy przed nim byli/ przywiodł w grzech Jude przez Bálwány swoie.

‖ Jerem. 15. v. 4.

12. A dla tego ↓ mowi Pan Bog Izráelski/ Oto ia przywiode nieszczescie ná Jeruzálem y ná Jude/ ták iż káżdemu co to vsłyszy [D] zábrzmi w obu vszách iego.

↓ Słyszące rozumieią sie.

13. A rościągne nád Jeruzálem [E] sznur/ iáko y nád Sámárya/ y odmierzę mu taż miára iáko y domowi Achábowemu/ á wytrę Jeruzálem iáko kto wythárszy misę przewroći ią dnem ku gorze.

[E] To iest wywrocę z gruntu/ A czego sie będę spráwował z nim názwie mem Achábowem z ktorego y ieden nie pozostał.

14. I opuszczę ostátki dziedzictwá mego/ á podam ie w rece nieprzyiácielom ich/ y będą złupieni y rozchwyceni miedzy nie.

15. Przeto iż sie dopuszczáli złości przed

dem

demna/á wzrusźáli mie ku gniewu od onego czásu iákoż wyszli oycowie ich z Egiptu/ áż do dźisieyszego dniá.

16. Ktemu też Mánásses wylał bárzo wiele krwie niewinney/ ták iż ia 3. nápełnił Jeruzálem/ od iednego áż do drugiego końcá/ oprocz grzechu swego/ przez ktory przywiodł Jude áby czynił złość przed Pánem.

17. Ale ine spráwy Mánássesowe/ y 4. wszytko co czynił/ y grzech ktorego sie dopuścił/ to iest nápisano w Kronikách Krolow Judskich.

18. Zásnął potym Mánásses z oycy swymi/ y pogrzebion iest w ogrodźie domu swego w ogrodźie Ozy/ á Krolował ponim Amon syn iego.

19. Má ten czás Amonowi było dwá dźieśćiá y dwie lećie gdy został Krolem/ á Krolował dwie lećie w Jeru 6. zálem/ y było imie mátki iego Mássálemeth corká Haruzá z Jótheby.

20 Y dopuszczał sie złości przed Pánem/ iáko y Mánásses Oćiec iego. 7.

21. A chodźił wszythkimi drogámi/ ktorymi chodźił iego oćiec służąc bál wanom/ ktorym służył oćiec iego/ y kłániáiąc sie przed nimi. 8.

22 Y opuścił Páná Bogá Oycow swych/ á nie chodźił drogámi Pánskimi.

23 Potym sługy Amonowi sprzysie gli sie nań/ y zábili go w domu iego.

24 A lud oney ziemie pomordował ony wszytki ktorzy sie byli sprzysiegli przeciwko Amonowi/ y obrali Krolem po nim Jozyaszá syná iego.

25 Ale ine spráwy Amonowe ktore 10 czynił/ nápisáne sa w Kronikách Krolow Judskich.

26 Y pogrzebion iest w grobie swym w ogrodźie Ozy/ á Krolował po nim Jozyasz syn iego. 11. 12.

Kapitu. 22.

1. Jozyasz poprawuie Kośćiołá. 8. Helcyasz náláziwszy Ksiegi zakonu przyniost ie do Jozyasza. 12. Ktory sie Páná rádźi przez Holde prorokinią. 18. Y wysłuchan iest y pocieszon.

1. Y Á ten czás ośm lat było Jozyaszowi gdy został Krolem/ á trzydźieści y ieden rok Krolował w Jeruzálem/ A mátka iego zwano Jedy 14 dá corká Adáiá z Beseká thu.

Ten sie spráwował dobrze przed Pánem/ chodząc wszytkimi drogámi Dawidá oycá swego/ á nie vchylał sie áni ná práwo áni ná lewo.

Tedy ośmego nastego roku zá pánowánia Jozyászowego/ posłał Krol Sáfáná syná Asáliaszowego/ syná Mesulámy pisárzá Kośćiołá Pánskiego/ roskázuiąc mu.

Idź do Helkiaszá Kápłaná nawyższego áby zebrał pieniądze zniesione do Kośćiołá Pánskiego/ ktore wybieráli od ludu strożowie progu

A iż by ie oddał w ręce tym ktorzy stáli nád robotámi w Kośćiele Pánskim/ A oni áby ie zásie A rozdawáli rzemieśnikom ku napráwie tego co sie było poobalało około Kośćiołá Pánskiego.

To iest ćieślom/ murárzom/ y tym ktorzy skupowáli drzewo/ y ćiosáne kámienie ku budowániu Kośćiołá.

A wszákoż nie kazał im do tak dáwać pieniędzy pod liczbą/ iedno to przypuszczáiąc ná ich wiárę.

A ták Helkiasz Kápłan nawyższy powiedźiał Sáfánowi Pisárzowi iż nálazł Księgi Zakonu w Kościele Pánskim/ ktore księgi oddał Helkiasz Sáfánowi ku czytániu.

Przyszedszy thedy do Krolá Sáfán pisarz odniosłmu to poselstwo/ Zebrálichmy służebnicy twoi pieniądze ktorezechmy nálezli w Kościele y oddálichmy ie w ręce przystawcom/ ktorzy stoią nád robotámi w kośćiele Pánskim.

Nád to Sáfán pisarz oznamił Krolowi iż Helkiasz kápłan dał mu księgi/ Y czytał ie przed Krolem.

A gdy vsłyszał Krol słowá ksiąg Zakonu B rozdárłá sobie száty swe.

Y roskazał Helkiaszowi Kápłanowi/ y Ahikámowi synowi Sáfánowemu/ y Achoborowi Synowi Micheaszowemu/ y Sáfánowi pisárzowi/ y Azáiaszowi słudze swemu tymi słowy.

Idźćie á rádźćie sie Páná o mie y o ludy o wszytkiego Jude/ ná ty słowá ksiąg ktore sa ználezione/ ábowiem wielki iest gniew Pánski ktory sie zápalił przeciwko nam/ przeto iż oycowie nászy nie byli posłuszni słowam tych Ksiąg/ nie czyniąc temu dosyć co iest nam w nich opisano.

A ták Helkiasz Kápłan/ Achikám/ Achobor/

A Od czásow Joásowych przez dwieście dwádźieścia y cztery lathá/ Zadney poprawy nie było około Kośćiołá/ a tho przez niedbálstwo Kápłáńskie/ ktorzy o tym czynić pilności nieli/ w ktorym przykładźie ták tego swiętego Krolá iest zostáwiona náuká wszytkim Krolom y Książętom/ iáko ich vrzędá ma być przeciwko niedbálym Kapłánom/ ktorzy niemáią dosyć powinności swoiey.

B A to będąc wielką boleścią wzruszony/ iż zrozumiał zakon Pánski nápisány w onych Ksiągach ták bárzo być opuszczony y zgwałcony.

Achobor/Sáfán/y Azáiasz szli do Holdy prorokiniey żony Sellumásyná Tekuy wnekú Aráászowego/ktory był strożem vbiorow/á oná mieszkálá w Jeruzálem [C] w szkole y mowili z nia.

C W Zydowskiem stoi/ W domu náuki/ábowiem tho mieysce byto wedle Rośćiotá kedy sie często schadzáli ludźie vczeni áby zsoba rozmowe mieváli około pism y náuk prorockich.

15. A oná im powiedziałá/ Ták mowi Pan Bog Izráelski/ Powiedzcie mężowi ktory was do mnie posłał.

16. Ták ći dal powiedzieć Pan/ Oto ia przywiode nieszczeście ná mieysce toy ná mieszczány iego/á vczynie dosyć wszytkim słowam tych Ksiąg ktore czytał Krol Judski.

17. Przeto iż oni opuścili wszy mie kádźi bogom cudzym/áby mie we wszytkich [D] spráwách rąk swych wzruszáli ku gniewu: Zá co sie też ták rospalilá popędliwość moiá przeciw mieyscu temu/że iuż nie będzie vgászoná.

D Spráwy rąk ludzkich tyć są ktore ludźie czynią oprocz słowá Bożego y oprocz wiáry/ ktoremi sie on bizydźi/ A zwtaszczá gdźie ie báczy zublizeniem chwały swey/ iáko sie tu z tego mieysca okázuie.

18. A ktemu ták powiedźcie Krolowi Judskiemu/ ktory was posłał o rádę do Páná: Thákći dał powiedzieć Pan Bog Izráelski ná ty słowá ktores słyszał.

19. Gdyż sie ich serce twe vlękło á vpokorzyłeś sie przed Pánem słyszac co powiedział przeciw mieyscu temu y przeciw mieszkánom iego iż ie podáć ma w spustoszeniey w przeklęctwo/ Y rozdárłeś ná sobie száty swe/á płákałeś przedemną/tedym ia też ciebie wysłuchał mowi Pan.

E To iest/Zeydźieść z tego swiatá/skądmoiemy obáczyć gniew Bożyy srogi Sąd iego nád niewiernikí/ gdyż z pośrzodku ich bierze wierne sługi swoie.

20 A dla tegoż oto ia ciebie [E] wezmę do oycow twoich/á będźiesz włożon do grobu twego w pokoiu/ták iż oczy twe nic złego nie ogląda ia co iá mam przywieść przeciw mieyscu temu.

Kapit. 23.

1. Jozyaß czyta zakon przed ludem. 3. Czyni przymierze z Pánem. 4. Wymiotat wszytko bałwochwálstwo. 16. 20. Popalił kości vmárłych á ofiárował Kápłany ná ołtarzoch gdźie spráwowáli ofiáry swoie. 22. Spráwuie wielką noc. 24. 25. Czárowniki precz wygnał. 26. Vpadek ziemie Judskiey iest opowiedźian. 29. Jozyaß zábit. 30. Po nim nástał Joachás. 33. Krole Fárao dał do więzienia. 34. A postáwił Joákimá ná mieyscu iego.

* 2 Kron. 34. v. 29. 1. *I wszytko gdy iest opowiedźiano Krolowi posłał Krol áby sie knim zebráli wszyscy stárszy z Judy y z Jeruzálem.

2. Y szedł Krol do domu Páńskiego/ á wszyscy mężowie Judscy y wszyscy mieszkánie z Jeruzálem byli przy nim/ták Kápłani iáko y prorocy/ y wszytek lud od málego do wielkiego: Y czytał przed nimi wszytki słowá Ksiąg przymierza ktore były ználeźione w domu Páńskim.

3. Y stánął Krol podle [A] słupá á vczynił przymierze przed Pánem/ że go mieli náśládować y strzedz roskázánia iego y świádectw/ ktemu y wyrokow iego ze wszytkiego serca y ze wszytkiey duszę/ áby wzbudźili słowá przymierza ktore były nápiśáne w onych księgách/ y stánął lud wszytek w przymierzu.

A Gdźie były eli stáwáli wie.

4. Ták to roskázał Krol Helkiaszowi Kápłanowi nawyższemu/ y kápłanom w wtorym rzędźie/ y strożom weścia/ † áby wymiotáli z kośćiołá Páńskiego wszytko naczynie ktore spráwiono było Báálowi/ y w gáiu poswieconem/ y wszytkim gwiazdom niebieskim/á to wszytko popalił wyniowszy przecz zá Jeruzálem ná polu Cedron/ á popioł ich zániosł do Bethel.

† Eccle. 49. v.

5. Wykorzenił też [B] Chámárymy ktorych byli náustháwiáli Krolowie Judscy áby kádźili po gorách/ w mieściech Judskich/ y około Jeruzálem/ przytym y ony ktorzy kádźili Báálowi/ Słońcu/ Mieśiącowi/ znákom y wszytkim gwiazdom niebieskim.

B To iest Báálowi tak zwano/ przemiu czarnym fiárym/ áby mniey

6. Wyniosł też [C] kształt swieconego gáiu z Kośćiołá Páńskiego á spalił go przecz zá Jeruzálem y potoku Cedron y obrocił gi w proch á rozmiátał popiół ie [D] ná groby ludu pospolitego.

C To iest bałwanow ktorego postáwił Manásses w Kościele Páńskim.

D To iest ku pogrzebieniu tych ktorzy sie chwalili zá swego.

7. Pobrzył też domki Sodomczykow ktore były w kośćiele Páńskim/ kedy niewiásty tkáły opony do gáiu poswieconego.

8. Y roskázał sie zeydź wszytkim kápłanom z miast Judskich/á dał splugáwić káplice w ktorych kádźili/ od Gábáá áż do Bersábee/ y popsował káplice ktore były przy bránách/ y ktore były w brany Jozuego przełożone go nád miástem po lewey sthronie brany mieskiey.

E Leuitowie przy ofiárowali w káplicach bez ołtarzá przyięci ku ofiárowánium ná ołtarzu Páńskim/ á wespoł z inymi

F Tofet co było przedmieściu ruzalem gdźie rowano Moloch/ wi dźieci przez ogień ciw zakonowi

9. A wszákoż [E] Kápłani nie przyszłe powáli do Ołtarzá Páńskiego w Jeruzálem/ále iedli miedzy brácia swa chleby nie kwászone.

10. Dał też splugáwić y [F] Tofet/ ktore było w dolinie synow Hennom/á że by żaden

Król Judski Jozyasz.

by żaden nie przenaszał synáswego ani corki swoiey przez ogień ku czci Molochowi.

11. Wyrzucił też konie/ktore Judscy Krolowie oddáli byli Słońcu/ktore były w weśćiu Domu Páńskiego podle mieszkánia Nátánmelechá dworzánińá/ktore było ná przedmieśćiu y wozy Słońcá popalił.

12. Irozmietał ołtarze ktore były ná dáchu sále Acházowey co ie byli poczynili Krolowie Judscy/y ołtarze poczynione przez Mánásseśá we dwu przysionkách domu Páńskiego z támtąd zwyrzucał/á prochz nich kazał wrzućić w potok Cedron.

13. Dał też splugáwić káplice po gorách ktore były przed Jeruzálem ná práwey stronie gory oliwney/ktore Sálomon Krol Izráelski zbudował Astárothowi obrzydłości Sydończykow/y Chámosowi obrzydłości Ammonitow.

14 Ipołamał słupy/á zwyćinał gáie/ktorych mieyscá napełnił kośćiámi ludzkiemi.

15. *Przytym skáził ołtarz ktory był w Bethel/y káplicę ktorą vczynił Jeroboám syn Nábátow/ktory przywiodł ku grzechu lud Izráelski/á on ołtarz pokruszywszy/rozwálił káplicę y spalił á ták w proch obrocił/ Nád to też y gay popalił.

16. A weyrzawszy obaczył też groby ktore były ná gorze/y posławszy tám † pobrał kośći z onych grobow/y popalił ie ná tym ołtarzu/á ták gi splugáwił wedle słowá Páńskiego/iáko był ‖ otym przepowiedźiał maż Boży.

17. Irzekł/Co to iest zá napis ktory widzę? Iodpowiedźieli mu mieszczánie: Jest grob męża Bożego/ktory przyszedszy z Judy/opowiedał thо cos ty vczynił nád ołtarzem w Bethel.

18. A on rzekł/Niechayćie go/y niechay żaden nieruszа kośći iego: A thák dáli pokoy kośćiom Proroká ktory był przyszedł z Sámáryey.

19. Nád tho Jozyasz kazał wyrzućić wszytki káplice z miásteczek Sámáryey ktore byli Krolowie Izráelscy pobudowáli wzruszáiąc Páná ku gniewu: y vczynił im to wszythko co y w Bethel.

20 I ofiárował ná ołtarzách wszytki káplany służące w káplicách ktore tám były/á spaliwszy ná nich kośći ludzkie wrocił śie do Jeruzálem.

21. ‖ Potym roskazał Krol wszemu ludowi ták mowiąc/ Obchodźćie świetho Wielkonocne Pánu Bogu wászemu iáko iest nápisano w Kśięgách przymierza tego.

22 [1] A tákie świeto Wielkonocne nie było obchodzone od czásu Sędziow ktorzy sądźili Izráelá/y przez wszytek czás Krolow Izráelskich y Judskich.

23 A to świeto Wielkonocne obchodzono Pánu w Jeruzálem/roku ośmnaśtego zá Krolowánia Jozyaszá.

24 Ktory też wykorzenił czárownice y práktykarze/bálwany/y obrázy/ y wszytki obrzydłości ktore były w ziemi Judskiey y w Jeruzálem/áby wypełnił słowá Zakonu nápisáne w kśięgách/ktore nálazł Helcyasz káplan w Domu Páńskim.

25 I nie był żaden Krol przed nim podobien iemu/ktoryby śie náwrocił ku Pánu z całego sercá swego/y ze wszytkiey duszey swey/y ze wszytkiey mocy swey/wedle wszytkiego Zakonu Moiżeszowego/y po nim żaden nienástał iemu podobny.

26 A przedśie Pan [K] nie vámierzył popędliwości wielkiego gniewu swego/ktorym był wzruszon przećiw Judźie/dla wszytkich onych rzeczy ktoremi go Mánásses rozgniewał.

27 Abowiem ták Pan mowił/Odrzucę precz Jude od oblicznośći moiey/iákom odrzucił y Izráelá/y zbrzydzę śie tym miáśtem Jeruzálem ktorem był obrał/y Domem tym o ktorem mowił iż thám będźie imie moie.

28 Ostáthek spraw Jozyaszowych y wszytko co czynił/nápisano iest w Kronikách Krolow Judskich.

29 [Ł] Zá czásow iego ciągnął Fárao Necho Krol Egipski przećiw Krolowi Assyryiskiemu áż do rzeki Eufrátes: Y wyiechał przećiwko niemu Krol Jozyasz/z ktorym skoro śie Fárao potkał zábił go w [L] Mágeddo.

30 A służebnicy ie[o] włożyli go vmárłego ná woz/y przywieźli gi z Mágeddo do Jeruzálem á pogrzebli w grobie iego: *Potym lud oney źiemie obrawszy sobie Joáchászá syná Jozyaszowego/ pomázáli go y vczynili Krolem po oycu iego.

Król Jozyasz w bitwie zábit.

‖ 2. Kron 35. v. 1. 3. Ezdre. 1. v. 1.

1 To iest z ták wielkim zgromádzeniẽ z nabożeństwem/y z táką vczćiwośćią

K To iest dla przewrotnego sercá ludu onego ktory śie wnet odwrocił od Páná/y przyśiągał do Bogow fałszywych.

Ł 2. Kron. 35. v. 20.

L O tym Mágeddo pátrz w 1. Krol. Káp. 9. v. 15. Jozyasz iechał ná tho woynę nie pytáiąc śie Páná/á przeto tám został co było ku lepszemu iego/ bo Pan wźiął go do siebie áby nie pátrzał ná srogą pomstę ktorą miał Pan okázać nád tym ludem.

* 2. Kron. 26. v. 1.

Oo Ymiał

Krol Judski Joáchaz/Joákim.

31 Y miał Joáchaz trzy y dwádzieścia lat gdy począł Krolować/á krolował trzy Miesiące w Jeruzálem/imie mátki iego było Amithál corká Jeremiaszá z Lebny.

32 Ten niepobożnie żył przed Pánem wedle wszythkich spraw przodkow swoich.

33 Y poimał go Fárao Necho w Rebli/ktore iest w żiemi Emáth/[M] poki ieszcze krolował w Jeruzálem/y włożył dań ná one żiemie sto tálentow srebrá y tálent złotá.

[M] Grecki wykładácz tak pisze/áby niekrolował.

34 A tenże Fárao Necho postánowił Eliákimá synà Jozyaszowego ná mieyscu oycá iego/y dał mu imie Joákim/á Joáchazá wziawszy przywiozł go do Egiptu y támże vmárł.

35 A Joákim dał złoto y srebro Fáraonowi/y kazał szácować żiemie/áby płácił ono srebro wedle roskazánia Fáraonowego/biorąc od ludu żiemie wedle szácunku káżdego złoto y srebro/áby ie dawał Fáraonowi Nechowi.

36 Y miał Joákim dwádzieścia y pięć lat gdy Krolem został/á Krolował iedennaście lat w Jeruzálem/á imie mátki iego było Zebudá corká Fádáie z Rumy.

37 Y żył przed Pánem złościwie wedle tego wszytkiego co przodkowie iego czynili.

Kapit. 24.

1. Joákim będąc hołdownikiem Nábuchodonozorowym odstąpił od nie. 3. Przyczyná vpadku ie y Judy. 6. Joáchin po nim Kroluie. 12. Ktory zawiedżion iest do Bábiloniey. 17. Sedekiasz postawion ná Krolestwo miásto niego.

1 A czásow iego Nábuchodonozor Krol Bábiloński wyciągnął y był Joákim poddánem iego trzy láthá: A potym odstąpił od niego.

2 Przeto Pan posłał przećiwko niemu woysko Káldeyczykow Syriyczykow/Moábithow y Ammonitow/áby borzyli Jude iáko Pan opowiedżial przez proroki sługi swoie.

3 Y záiste sthało się to z roskazánia Pánskiego nád Juda/áby ie odrzucił od oblicznosci swoiey/dla [A] wszytkich grzechow ktorych się dopuścił Mánásses.

A Bo ieszcze grzechy ony thrwáły w tym ludzie.

4 Y dla krwie niewinney ktorą rozlawszy nápełnił Jeruzálem/A przeto mu Pan tego niechćiał przepuścić.

5 A ostátek spraw Joákimowych y wszytko co czynił/ nápisano iest w Kronikách Krolow Judskich.

6 A ták Joákim zásnął z oycy swemi/á po nim Krolował Joáchin syn iego.

7 Ale potym Krol Egiptski nie ruszał się z żiemie swey/Abowiem krol Bábiloński wźiął był wszythko co przynależało Krolowi Egiptskiemu/od rzeki Egiptskiey áż do rzeki Eufrates.

8 Y miał Joáchin ośmnaście lat kiedy został Krolem/y Krolował trzy miesiące w Jeruzálem/A imie mátki iego było Nehustá corká Elnátánowá z Jeruzálem.

9 Ten czynił złość przed Pánem iáko y oćiec iego.

10 *Czásu one° przyćiągnęli słudzy krolá Bábilońskie° Nábuchodonozorá przećiw Jeruzálem y oblegli miásto.

11 Potym y sam Nábuchodonozor krol Bábiloński przyćiągnął ku miástu ktore byli oblegli służebnicy iego

12 Tedy [B] Joáchin Krol Judski wyszedł do Krolá Bábilońskie° y Mátká iego/służebnicy/Książętá/y dworzánie iego z nim/y poimał go Krol Bábiloński roku ośmego Krolowánia swego.

13 Y pobrał z támtąd wszytki skárby domu Páńskiego/ y skárby Krolewskie/y potłukł wszytki naczynia złote ktore był spráwił Sálomon Krol Izráelski w Kośćiele Páńskim/ iáko był powiedżiał Pan.

14 Y przeniosł wszytko Jeruzálem y wszytki Książętá y wszytek ludzi rycerski/ktorych było więźniow dźieśięć tysięcy y wszytki rzemieślniki y stroże/A nie został tám nikt/tylko lud vbogi.

15 † Y przeniosł Joáchiná do Bábiloniey y Mátkę iego/y żony Krolewskie/y dworzány iego/y wszytek rycerski lud záwiodł w niewolą z Jeruzálem do Bábiloniey.

16 Przytym siedm tysięcy mężow walecznych/y rzemieśnikow z stroźmi tysiąc ktorzy wszyscy byli godni ku boiowi/ty wszythki záwiodł w niewolą Krol

Krol Judski Joáchin.

Záwiedźion wniewolą dy zá pánowánia iego.

* Dániel. 1. v. 1.

[B] Ten zá rádą Proroczą podał się Krolowi Bábilońskiemu.

† 2. Kron. 36. v. 10. Ester. 2. v. 6.

wola krol Bábilońſki do Bábilonu.
17. *Y poſtánowił Krolem Máthá-
nia ſzá ſtryiá iego ná iego mieyſcu/
á dał mu imie Sedekiaſz.
18. A ten Sedekiaſz miał ná then
czás dwádźieśćiá lath y rok gdy po-
czął Krolowáć/á Krolował w Je-
ruzálem iedennaśćie lat: A imie mát
kiego było Amithál corká Jeremia
ſzowá z Lebny.
19. Y dopuſzczał ſie złoſći przed Pá-
nem/wedle tego wſzytkiego co czy-
nił Joáchin.
20 A zá rozgniewániem Pánſkiem
ná Jeruzalem y ná Jude ktory ie od
rzucił od ſiebie/ odſtąpił Sedekiaſz
od Krolá Bábilońſkiego.

Capitu. 25.

1. Jeruzalem wiitto. 5. Jz Krolem iego Sedekiaſſem. 7. Synowie iego pobici á ſámemu wytupiono oczy. 9. Jeruzalem zbo-rzono. 13. Koſciot ztupion. 21. Jude przenie-ſiono do Bábiloniey. 22. Godoliaſz będąc przełożonym nád ludem. 25. Zábit ieſt. 27. Joáchin wypuſczon z wiźienia.

*Oku dźie-
wiátego Kro-
lowánia iego A
dniá dźieſiate-
go mieſiacá
dźieſiatego Ná
buchodonozor
Krol Bábilońſki przyćiagnal ze wſz-
ythkim woyſkiem ſwoiem przećiw
Jeruzalem/y obległszy ie pobudował
báſzty około niego.
2. A ták obleżone ieſt miáſto áż do ie-
dennaſte° roku Krolá Sedekiaſzá.
3. Tedy dniá dźiewiátego onegoż
mieſiacá był wielki głod w mieśćie/
ták iż chlebá nie było ludowi.
4. Potym rozwálon ieſt mur mieſc-
ki/á wſzyſcy ludźie rycerſcy vćiekli
w nocy droga kędy idą do brany/kto
ra ieſt miedzy dwiemá mury podle
ogrodu Krolewſkiego/A choć Kál
deyczycy ze wſzad obtoczyli miáſto/
iednák ſam Krol vſzedł droga do
puſtyniey.
5. Ale woyſko Káldeyczykow go-
niąc Krolá poimáli go ná polách Je
rycho/á tedy wſzytek lud iego pierz
chnął od niego.
6. A ták poimawſzy go przywiedli
do Krolá Bábilońſkiego do Reble/
y B wydan ieſt dekreth przećiw nie-
mu.
7. A ták ſyny iego poſćinano przed o
czymá iego/ſámemu też Sedekiaſzo
wi oczy wylupiono/á związawſzy
łáncuchy miedźiánemi záwiodł go
do Bábiloniey.
8. Pothym ſodmego dniá mieſiacá
piątego/roku dźiewiątego naſtego
pánowánia Nábuchodonozorá Kro
lá Bábilońſkiego/Nábuzárdán het
man ſłużebnik Krolá Bábilońſkie-
go przyćiągnął do Jeruzálem.
9. Y ſpalił dom Pánſki y dom kro-
lewſki/y wſzytki domy w Jeruzá-
lem/owa wſzytko koſztowne budo-
wánie popalił ogniem.
A wſzythko woyſko Káldeyczy-
kow ktore było zonym hetmánem/
pokáźili mury wſzędy około Jeruzá
lem.
11. Przytym tenże Nábuzárdán Het
man przeniośł oſtátek ludu ktory
był pozoſtał w mieśćie/y zbiegi kto-
rzy vćiekli byli do Krolá Bábilon-
ſkiego/y też inne pospolſtwo.
12. Ale z vbogſtwá zoſtáwił lud dla
ſpráwowánia winnic y rol.
† Połamáli też Káldeyczycy Slu- † Jerem. 27. v. 19.
py miedźiáne ktore były w domu
Pánſkim/y Podſtháwki/y Kocieł
wielki miedźiány ktory thez był w
domu Pánſkim/y zánieśli do Bábi
lonu wſzytke ich miedź.
13. Zábrali też/Kotły/Łopáty/Inſtru
menty do Muzyki/Miſy y wſzyt-
ko naczynie miedźiáne ktorym po-
ſługowano.
14. Tenże Hetman zábrał kádźilnice
y miednice ták złote iáko y ſrebrne.
15. Zánioſł też dwá Słupy y Kocieł
wielki y Podſtáwki ktore był Sálo
mon ſpráwił w domu Pánſkim/á
miedźi wſzytkiego naczynia onego
niewiedźiano wagi.
16. "Jeden ſłup był ná wzwyſz oſm- "1. Krol. 7. v. 15.
náśćie łokći/á ná wierzchu iego była 2. Kron. 3. v. 15.
gałka miedźiána ná wzwyſz thrzy Jerem. 52. v. 21.
łokćie/á ſiatká około niey z Jábłuſz-
ki gránathowemi wſzytko miedźiá-
ne: A ták też był y drugi ſłup z thá
kiemiſz przyprawámi.
17. Po[illegible] też przerzeczony Hetman
S[illegible] nawyżſzego káplaná/
y [illegible] káplana drugiego/y
tr[illegible]ow z Sieni.
18. W[illegible] thegż miáſtá dworzánina
niektorego/ktory był przełożony nád
ludem rycerſkiem y pięć mężow z
tych ktorzy przy Krolu bywáli/áby
19. Oo ij li należieni

a Jerem. 39. v. 1. y. 1. 4. 52. v. 4.
A To ieſt Sedeki-
aſz.
a W żydowſkim
Krol/mowili z nim
ſłudzy.

Krol Judski Joáchim / Zágnánie wnie wola do Bábiloniey pokolenia Judá.

należieni byli w mieśćiech / y Soferá Hetmáná ktory wywodźił lud ná walke y sześćdźieśiąt mężow z pospolstwá ktore záśthano w mieśćie.

20 Ktore poimawszy Nábuzárdán Hetman / záwiodł ie do Krolá Bábilońskiego do Rebláthy.

c Ci to są ktorzy sprzećiwiáli śie Jeremiaßowi á mowili / Kośćiot Páński / Kośćiot Páński / Kośćiot Páński.
* Jeremi. 40. v. 5.

21. c A dał ie pobić y pomordować Krol Bábiloński w Reblácie wźiemi Emát / A ták Judá przeniesion iest z ziemie swey.

22 * Ale nád ludem ktory ieszcze był zostháł wźiemi Judśkiey / ktorego Nábuchodonozor Krol Bábiloński nie zábrał / przełożył Godoliaszá syná Achikámowego syná Sáfáná.

23 A gdy Hetmáni wszyscy z inszym ludem słyszeli / iż Krol Bábiloński przełożył Godoliaszá przyszli do niego w Másfá miánowićie Izmáel syn Nátániaszow y Jochánán Syn Káreaszow y Sáráiasz syn Tánchumetá Netofáthczyk y Jezoniász syn Máächáthow / Ciwszyscy z ludem swoim.

24 Ktorym przysiągł Godoliasz y ludowi ich á mowił im / Nieboyćie śie być poddánemi Káldeyczykom / zostańćie w ziemiá służćie krolowi Bábilońskiemu y będźie wam dobrze.

25 Potym mieśiacá siodmego Izmáel syn Nátániaszow syná Elisámy z narodu Krolewskiego y dźieśięć mężow z nim / przyszedszy zámordowáli Godoliaszá y vmárł : Także też y Żydy y Káldeyczyki ktorzy z nim byli w Másfá.

26 Tedy wszytek lud powsthał od málego áż do wielkiego y Hetmáni / á vćiekli do Egiptu / przetho iż śie Káldeyczykow bali.

27 Zátym roku trzydźieśtego siodmego poimánia Joáchiná Krolá Judśkiego dwunaśtego mieśiacá dniá dwudźieśtego siodmego Ewilmerodách Krol Bábiloński tegoż roku gdy począł Krolować wyzwolił z więźienia Joáchiná Krolá Judśkiego.

28 Y rozmawiał z nim łáskáwie / á stolicę iego postáwił wyższey nád stolice inych Krolow ktorzy z nim byli w Bábiloniey.

29 Odmienił mu też odźienie wktorym w więźieniu był / y miał go záwżdy y swego stołu poki żyw był.

30 A obrok miał záwżdy od Krolá / káżdego dniá po wszytek czás żywotá swego.

Pierwsze Księgi Kroniki / ktore też Párálipomenon zową.

Argument tych oboygá kśiąg.

Pydowie thy dwoie Kśięgi wiedny záwieráią / ktore zowa Kronika / to iest Historia porządnie wypisána y zniesiona wedle wszytkich czásow. Grekowie záśie z krotkiemi śie y Láćinnicy zgadzáią rozdźieláią ie ná dwoie / ábowiem śie im zdáły dłuższe niżli ine ksiegi Bibliey / y dáli im przezwisko Párálipomenon / to iest rzeczy pozostále / Abowiem wiele rzeczy ktore są opuszczone w ksiegách Krolewskich tu śie w nich zámykáią. W pierwszych iest krotkie przypomináńie narodu Adámowego / áż do Abrahámá / Izáákowego y Jakobá / y do dwunaśćie synow iego / á osobliwie áż do Judy / Od[illegible] áż do Dawidá / A to dla Krystusá ktory miał wynidź wedle ciá[illegible] iego: Zámykáią też w sobie spráwy Dawidowe / od tego cz[illegible]pił ná dostoieństwo Krolewskie po śmierći Saulowey / áż gdy p[illegible]omon Krolowáć / A nie tylko ty ktore należą ná porządek pospoli[illegible] ale też y o porządku kośćielnym y około służby Bożey / z iáka pilnośćią stáráł śie o nie / áby zgotował wszytki potrzeby ktore należały do Kośćiołá / y naczynie iego. Wtore záśie Ksiegi zámykáią w sobie spráwy Krolow Izráelskich y Judskich / od Krolestwá Sálomonowego áż do

zburzenia

zburzenia Jeruzálem á záwiedzienie wniewola ludu do Bábiloniey: Acz wszytki sprawy ták Dawidowe iáko y inych Krolow nie przypominaią sie w tych ksiegách / gdyż sa nic inego iedno krociuchnem zebraniem á wypisániem oney Kroniki ktora żydowie przed tym mieli miedzy ksiegámi swiętemi / á ktora w sobie szeroko á dostátecznie sprawy wszytkich Krolow zámykálá / A ták tho byla Kroniká o ktorey bywa czaste przypominánie w ksiegách Krolewskich / ktorey ieszcze y dźis nie mámy.

Kapitu. I.

1. Narod Adámow y Noego aż do Abrahámá. 27. Od Abrahámá aż do Ezáu. 35. Synowie Ezaudowi. 43. Krolowie Edomscy á książętá ktorzy posłu od niego.

1 * A Dam / Seth / Enos.
2 Káinán / Málaleel / Járed.
3 Henoch / Mátusále / Lámech
4 Noe / B Sem / Chám / y Jáfeth.
5 † Synowie Jáfethowi / Gomer / Mágog / Mádái / y Jáwán / Thubál / Mosech / y Thyrás.
6 Synowie Gomerowi / Askenez / Ryfáth / y Thogormá.
7 Synowie też Jáwánowi / Elisá / Tharsys / Cethym / y Dodánim.
8 A synowie Chámowi / Chus / Mesráim / Fut / y Chánáán.
9 Synowie zásie Chusowi / Sába / Hewilá / Sábátá / Regmá / Sábáthaká / A synowie zásie Regmy / Sábá / y Dádán.
10 ‡ Narodził sie też Chusowi Nemrod / á ten był ‡ począł być człowiekiem możnem náziemi.
11 Vrodził sie też Mesráimowi Ludym / Anámim / Lábim / y Nestuim.
12 Przytym Fetruzym y Chásluim z ktorych poszli Filistyni y D Kásztorym.
13 Potym Chánáánowi vrodził sie Sydon pierworodny syn iego y Heteyczyk.
14 Y Jebuzeyczyk / Amoreyczyk / y Gergezeyczyk.
15 Y Heweyczyk / Aráceyczyk / y Syneyczyk.
16 Y Arwádeiczyk / Sámáreyczyk / y Hámáteyczyk.
17 ‡ Synowie zásie Semowi / Elám / Assur / Arfáksáth / Lud / y Aram / Hus / Hul / Geter / y Mosoch.
18 Arfáksádowi vrodził sie Sale / ktoremu sie vrodził Heber.
19 Kthemu Heberowi vrodźili sie dwá synowie / z ktorych iednemu imie było Fáleg / y zá iego czásow rozdzielona iest ziemiá / á bratu iego imie było Jektán.
20 Temu Jektánowi vrodźił sie Elmodád / Sálef / Hásármoth / y Jare.
21 Ktemu Adorám / Vzal / y Decla.
22 Nádto Hebál / Abimáel / y Sába.
23 Przytym Ofir / Hewilá / y Jobáb / A cić sa wszyscy synowie Jektánowi
24 * Sem / Arfáksáth / Sale.
25 † Heber / Fáleg / Rágáu.
26 ‖ Sarug / Nachor / Thare.
27 Abram ktory iest Abrahám.
28 Synowie záśie Abrahámowi / Izák y ‡ Izmáel.
29 Tyć záśie sa potomstwá ich / * Pierworodny syn Izmáelow Nábáioth po nim Cedár / Adbeel y Mábsám.
30 Másmá / Dumá / Mássá / Hádád y Themá.
31 Jetur / Nafis y Cedmá / A cić sa synowie Izmáelowi.
32 Cić sa synowie † Cetury założnice Abrahámowey ktoremu porodźilá Zámrán / Jekśán / Mádán / Mádyán / Jesboky Sue / A synowie Jekśánowi Sábá y Dádán.
33 Synowie też ‖ Mádyánowi / Efá Efer / Henoch / Abidá y Eldáá / A cić wszyscy sa synowie Cetury.
34 ‡ Vrodźił sie też Abrahámowi Izák / ktory miał syny Ezau y Izrá-
35 elá. * Synowie Ezau byli / Elifáz / Ráhuel / Jehus / Jhelom y Korc.
36 Synowie Elifázowi byli / Themán / Omár / Sefi / Gathám / Kenez / Thámná y Amálek.
37 Synowie Rahuelowi byli / Náhath / Zará / Sámma y Mezá.
38 Synowie Seirowi byli / Lotán / Sobál / Sebeon / Aná / Dyfon / Eser / Dyfán.
39 Synowie Lotánowi byli / Hory / Homám / á siostrá Lotánowa była Thámná.

E Abowiem gdy zbudowano wieże Babel / iáko o tym napisano w Ksie. 1. Kśio. 11. A wszyscy mieszkáiacy w oney ziemi byli rozsproszeni / Tedy sie ten Káleg narodził ktorego tu przypomina ku wiecznej páměiatce rozdzielenia ięzykow y rozsproszenia ludźi.

* w. 1. Mo. 11. v. 11.
† w. 1. Mo. 11. v. 14.
‖ w. 1. Mo. 17. v. 5.
‡ w. 1. Mo. 16. v. 11.
* w. 1. Mo. 25. v. 13.
† w. 1. Mo. 25. v. 2.
‖ w. 1. Mo. 25. v. 4.
‡ w. 1. Mo. 21. v. 3.
* w. 1. Mo. 36. v. 9.

Oo iij Synowie

Abrahám y potomstwo iego z Izmáelay z Izáká.

Adám Noe y potomstwo ich aż do Abrahámá

w. 1. Mo. 2. v. 7. y 4. v. 26. y 5. v. 29.
O tym mieyscu rozumieć / Adam ktorego syn był Seth á Sethow Enos / á ostępowadkiem ajdyn. wszytcy / á ten rodzay iest tu nápisan dla Krystusá / ktory iest koniec y cel / ku ktoremu sie ciągnie wszytko pismo.
Dość na tym by y pismo przypominało Semáod ktorego pośedł Abrahám y Dawid / Ale ich wiáth iest przez tych trzech náprawiony / chędy ie stuchánia pismo przypomina.
w. 1. Mo. 10. v. 2.
w. 1. Mo. 10. v. 8.
To iest ten nasz pierwey okrucień świat y zwierzchność chciał mieć nád drugimi.
Kásztorym ci są Kápadoccy / ktorzy podległi Gálátom y Páflágoń cżykom.
w. 1. Mo. 10. v. 22. 1. w. 10. v. 10.

Pothomstwo Ezáno/we/Krolowie Edomscy.

40 Synowie záś Sobálowi byli/ Alián/Mánáháth/Ebál/Sefi/y Onám: A synowie Sebeonowi byli Aiá y Aná.

41 Synowie zásie Aná byli/Dyson/ A synowie Dysoná byli/Hámran/ Esebán/Jetrán y Chárán.

42 Synowie też Eserowi byli/Bálaán/Záwán y Jákan/á synowie Dysonowi byli/Hus y Arán.

F Przypomina ty Krole ktorzy posśli od Ezau/aby v kazał prawde obietnic Bożych ktore vczynił Abrahámowi nád Ezau/ A przethoż ći ośmi Krolow ktore tu porzad wylicza ieden po drugim/ Krolowali áż do czásow Dawidowych ktore on pod bił pod swą moc cze/ kemi porażkámi.

43 F A ćić sa Krolowie ktorzy pánowáli w ziemi Edomskiey pierwey niż był Krol nád syny Izráelskiemi Belá syn Beorow ktorego miásto zwano Denábá.

44 A gdy vmárł Belá/Krolował po nim Jobáb syn Zary z Bozry.

45 A po smierći Jobábowey Krolował Husám z ziemie Themánskiey.

46 A gdy Husám vmárł/thedy po nim Krolował Hádád syn Bádádow ktory poráził Mádyánity ná polu Moábskim/á zwano miásto iego Awith.

47 A gdy vmárł Adád/tedy po nim Krolował Semláz Másreki.

48 A po smierći Semle Krolował Saul z Rohoboth ktore iest nád rzeką.

49 Potym po Smierći Saulowey Krolował Bálánán syn Achoborow.

50 A gdy y ten Bálánán vmárł/krolował po nim Hádád ktorego miásto názywano Fai: A imie żony iego było Meetabel corká Mátredy corki Mezáábowey.

51. Ná ostátku vmárł Hádád/á po nim były Książętá w Edom/Książe Thámná/Książe Alyá/Książe Jetheth.

52 Książe Golibámá/Książe Elá/ y Książe Finon.

53 Książe Cenez/Książe Temán/y Książe Mabsár.

54 Książe Mágdyel/Książe Hirám/ A ci były Książętá Edomskie.

Kapitu. 2.

1. Potomstwo Jákobowe. 3. A Judowe 9. Hesronowe. 13. Izáiego. 16. Sárwie y Abigáil. 18. y 42. Kálebowe. 22. Jáirowe. 25. Jerachmeelowe według ich pokolenia.

*w 1.Mo.29.v.32. 1. y 30.v.5.y 35.v.18.

*Ci też są synowie Izráelowi/Ruben/Symeon/Lewi/Judá/Issáchár y Zábulon.

2. Dán/Jozef/Beniámin/Neftáli/Gády Asser.

3 † Synowie A Judy byli/Her/Onán/y Selá/á ći trzey synowie rodźili się z corki Suy Chánáneyskiey/A ten Her pierworodny syn Judy był złosciwym przed Pánem á tyák go on zábił.

4 ‖ Thámár záśie niewiastká iego porodźiłá mu Fáresá y Zare/A tak wszytkich synow Judy było pięć.

5. Synowie Faresowi byli/Hezron y Hámul.

6. Synowie záśie Zary byli/Zámry/ Ethán/Heman/Chálchol y Dárá/ owa wszytkich było pięć.

7. Syn záśie Chármi był Achár/ B ktory vczynił zámieszánie w Izráelu/y dopuścił śie grzechu swiethokradztwá.

8. Syn też Ethánow był Azáryász.

9. Synowie Hezronowi byli/Jerahmeel/Rám y Chalubáy.

10 ‖ Rámowi też vrodźił śie Aminádáb/á Aminádábowi Náháson Książe synow Judskich.

11. Náhásonowi vrodźił śie Sálmá/ z ktorego poszedł Booz.

12. Boozowi vrodźił śie Obed/z ktorego narodźił śie Izái.

13. *Izáiemu vrodźił śie pierworodny syn Eliáb/po nim wtory Abinádáb/á trzeći Symmáá.

14 Czwarty Náthnáel/piaty Rádái.

15. Szosty Asom/á siodmy Dawid.

16. A tych były siostry Sárwia y Abigáil/Synow záśie Sárwie było trzey/Abisái/Joáby Asáel.

17. Abigáil też porodźiłá Amáse/ktorego oćiec był Jether Izmáeleczyk.

18. Kálebowi záśie syn Hesronow poiął sobie żonę imieniem Azubę/ktorą mu porodźiłá Jeryothá/á ten miał trzech synow/Jaserá/Sobe y Ardoná.

19. Potym gdy vmárłá Azubá wźiął sobie Kálebowá żonę Efratę/ktorą mu vrodźiłá Hurá.

20 Hurowi vrodźił śie Ury/á Ure/ mu Beseleel.

21. Potym wszedł Hesron do corki C Máchirowey oycá Gáláádá/á wźiął ią sobie będąc iuż wsześcidźieśiat lat ktorą iemu porodźiłá Segubá.

22 Temu Segubowi vrodźił śie Jáir/ktory miał trzy á dwádźieścia miast

A Poczyna się rodu Judowego/ á tho dla Krystusá ktorego rowieństwo iego ma stąpić miało dla Krystusá y miał wynijść z narodu Krolewskiego.

B Bo się tho dopuścił trudnych stráż tupowánych/ záśie sáem sobie przywłaśćiwił/ kázał/Obacz w Hisśtorya w ksiągach Jozu. 7.v.1.

† w 1.Mo.38.v.2. y.46.v.12. 1.Kśięg.4.v.1. A poczyna się rodu Judowego/ á tho dla Krystusá ktorego rowieństwo iego ma stąpić miało dla Krystusá y miał wynijść z narodu Krolewskiego. śtiego. ‖ w 1.Mo.38.v.30. 1.Máthe.1.v.3.

B Bo się tho dopuścił trudnych stráż tupowánych/ záśie sáem sobie przywłaśćiwił/ kázał/Obacz w Hisśtorya w ksiągach Jozu. 7.v.1.

* 1.Sámu.16.v.10. y.17.v.12.

C To iest Asiácią oney krainy ktora iest w śiámi Gáláádskiey za Jordanem ku wschodu słońcá.

miaſt w ziemi Gáláádſkiey.
23 Ale Geſſur y Arám wźieli miá/ſtetzká Jáirowe[D] od nich/ y Kánáth ze wſiámi iego y ſześćdźieſiat miaſt/ 44 A ćić ſá wſzyſcy potomkowie Máchirá oycá Gáláádá.
24 A gdy Heſron vmárł w[E] Káleb Efratá/ tedy żoná Heſronowá Abia porodźiłá mu ſyná Aſhurá oycá Thekuy.
25 Byli też ſynowie Jerahmeelowi pierworodnego ſyná Heſronowe°/ Rám pierworodny ie°/ po nim Buná/ Arán/ Aſom/ y Achia.
26 Miał też Jerahmeel drugą żonę/ ktorą zwano Atárá/ á tá była mátká Onámowá.
27 Ale ſynowie Rámá pierworodnego Jerahmeelowe° byli/ Moos/ Jámin/ y Achár.
28 Onám też miał ſyny/ Semeiá/ y Jádá/ A ſynowie Semeiego byli/ Nádáb/ y Abiſur.
29 Żonę záśie Abiſurowę zwano Abihaił/ ktorá mu porodźiłá Ahobbáná y Molidá.
30 Synowie Nádábowi byli/ Sáled y Apfáim/ á then Sáled zſzedł przez potomſtwá.
31 Syn Apfáimow był Jeſy/ ktoremu Jeſy vrodźił ſie Seſán/ á Seſánowi vrodźił ſie Oholái.
32 Synowie też Jády brátá Semeiego byli/ Jether y Jonátán/ ále Jether zſzedł bez potomſtwá.
33 Jonáthán záśie miał ſyná Fáleth á y Zyzá/ A ćić ſá ſynowie Jerahmeelowi.
34 Seſán też nie miał ſynow iedno corki/ á ſługę Egiptcyánina imieniem Jeráá.
35 Ktoremu ſłudze dał corkę ſwą żonę/ á ona mu porodźiłá Etheiá.
36 Ethaiemu vrodźił ſie Náthán/ á Náthánowi vrodźił ſie Zábád.
37 Zábádowi vrodźił ſie Oflál/ á Oflálowi Obed.
38 Obedowi vrodźił ſie Jehu/ á Jehu Azáryaſz.
39 Azáryaſzowi vrodźił ſie Helles/ á Hellesowi vrodźił ſie Elaſá.
40 Elaſie vrodźił ſie Syſámoi/ á Syſámoiemu Sellum.
41 Sellumowi vrodźił ſie Jkámiám/ á Jkámiemu Eliſámá.
42 A ſynowie Kálebá brátá Jerahmeelowe° pierworodny był Meſá/ ktory był[F] oycem obywátelow Zyfu/ á ſynow Máreſy/ y oćiec Hebroná.
43 A ſynowie Hebronowi byli/ Kore/ Táfua/ Recem y Sámmá.
44 Sámmie ſie vrodźił ſyn Ráhám oćiec Jerkáámow/ á Recemowi vrodźił ſie Sámmái.
45 Sámmáigo był ſyn Máon/ á ten był oycem Bethſury.
46 Efá też założnicá Kálebowá porodźiłá Háráná/ Moſe y Gezezá/ á Háránowi vrodźił ſie Gezez.
47 Synowie też Jáchádáiowi byli/ Regem/ Joathám/ Geſán/ Fáleth/ Efáy Sáaf.
48 Założnicá záśie Kálebowá Máachá porodźiłá Sáberá y Thyráná.
49 Sáafaſowi oycu Mádmeny vrodźił ſie Sue oćiec Makbeny/ y oćiec Gibáá/ á corká Kálebowá była Achſa.
50 A ćić byli ſynowie Kálebá ſyná Hurowego pierworodnego Efraty/ Sobál oćiec Káryáthiárym.
Salmá oćiec Bethlehem y Háref oćiec Bedgáder.
52 Miał też ſyny Sobál oćiec Káryáthiárym/ ktory [G] dogladał połowice Hámenuhoth.
53 A ty były domy Káryáthiárymſkie/ Jetreyczycy/ Futeyczycy/ Semáteytzycy y Máſereytzycy/ z ktorych thěj poſzli Sáráithowie y Eſtáelithowie.
54 Synowie też Salmá byli Bethlehemſcy/ Netofáthſcy/ á ćić ſá ochędogá domu Joábowego y połowice Mánáhetow Sáráiſtich.
55 Ty też ſá domy [H] piſárzow mieſzkáiących [I] w Jábes / Therhather/ czycy/ Symátheyczycy y Suchátheytzycy ćić ſá Cyneytzycy ktorzy poſzli z Hemátá oycá domu Rechábowego.

Kapitu. 3.

1. Synowie Dawidowi narodzeni w Hebron. 5. A w Jeruzalem. 10. Krolowie Judſcy ktorzy idą od Salomoná áż do Sedekiaſá. 15. Synowie też Jozyaßowi.

Ći też ſą ſynowie [A] Dawidowi ktorzy ſie mu zrodźili w Hebron / pierworodny Syn iego Amnon z Achinoamy Jezráelithki/ á wthory Dániel z Abigáil Chármelitki.

Oo iiij Trzeći

[G] Niektorzy rozumieią iż on był tam miáſto Proroká y ſtrożá/ a niektorzy powiedáią iż trzymał połowicę onęy kráiny ktorą zwano Hámenuhoth.
[H] To ieſt náuczeni w zákonie.
[I] Jábes ieſt mieyſce niektore w Judźie/ ieſt też y drugie Jábes w Gáláádźie/ o ktorym nápiſano w Kſięgách Jozu. Ká. 20. v. 8. A niektorzy rozumieią mieſzkáiący w Jábes/ ktory był Doktor zakonu co vczył Terháyteyczyki / Symáteyczyki y Suchateyczyki/ A tyć ſą przezwiſká domow niektorych co miáły imiona od przodkow ſwych/ Ci Tyrháyteyczycy byli dowćipni w rozumie y cwiczeni w zakonie/ A Symatheyczycy záśie byli pilni prorocтw Boſkich/ A Sufátheyczycy záwßę mießkali w namiećiech zá miáſtem.
[A] Ten rodzay ktory tu wypiſuie/ oſobliwie należy ku Kryſtuſá.

D To ieſt od potomkow Jáirowych / Machirowem ſynowie Machirowi oddali Segubowi

E To ieſt Káleb

F To ieſt Kſiążę abo przełożonego/ przeto ſą Kſiążętá ſąá oycowie nád ludźmi ſwoimi.

Jákobowe potomstwo z Judy/ Dawidowi synowie/ y krolowie Judscy co z niego poszli.

2. Trzeći Absálom syn Máachy corki Tholmáiá Krolá Gessurskiego/á czwarty Adoniasz syn Haggithy.

3. Piaty Sefácyasz z Abithále/á szosty Jetrám z Egle żony iego.

4. A ći sześć zrodźili mu sie w Hebron / kedy Krolował przez siedmi laty przez sześć Miesiecy/ á trzydzieśći y trzy látá Krolował w Jeruzálem.

5. *Gdźie tám narodźiło mu sie tych synow/ Symmáá/ Sobáb/ Nátán/ Sálomon/ czterzey synowie z [B]Bet sua corki Ammielowey.

6. Jbáhár też y Elisámá/ y Elifálet.

7. Noge/ Nefeg/ y Jáfia.

8. Przytym Elisámá/ Eliádá/ y Elifelet/ dźiewięć synow.

9. A ći wszyscy sa synowie Dawidowi/ oprocz synow które miał z zálożnicámi/ á tychći siostrá byłá Thámár.

10. A syn Sálomonow był Roboám/ ktorego syn Abia miał synà Asę/ z ktorego poszedł Jozáfáth.

11. Ten był oycem Jorámowem/ z ktorego sie narodźił Ochozyasz/ á zásie z niego poszedł Joás.

12. Ten zásie miał synà Amázyaszá/ z ktorego sie narodźił Azáryasz/ tegoż Azáryaszá syn był Joáthám.

13. Temu sie vrodźił Achás oćiec Ezechiaszow/ z ktorego poszedł Mánásses.

14. Mánássesowi też vrodźił sie Ammon oćiec Jozyaszow.

15. A synowie Jozyaszowi byli ći/ pierworodny iego Jochánán/ wtory Joákim/ trzeći Sedekiasz/ á czwarty Sellum.

16. *Joákimowi vrodźił sie Jechoniasz/ á Jechoniaszowi Sedekiasz.

17. Syn Jechoniego był Assyr/ z ktorego poszedł Sálathyel.

18. Melchirám/ Fadáiasz/ Sennesár/ Jekámiasz/ Hosámá y Nádábiasz.

19. Synowie Fadáiaszá byli/ Zorobabel y Semei/ á Zorobabelowi vrodźił sie Mosollám/ Hánániasz/ y Sálomith siostrá ich.

20. Przytym Hásábá/ Ohol/ Bárachiasz/ Hásádyasz/ Josábchesed/ pięć synow.

21. Syn zásie Hánániaszow był Fáltyasz y Jezáiasz/ á tego synem był Ráfáiasz/ ktory miał synà Arnáná/ á ten miał Obádyaszá/ á ten zás Secheniaszá.

22. Syn Sechemiaszow był Semeiasz/ á Semeiaszowi synowie byli/ Háttus/ Jegáál/ Báryasz/ Náárya-sz y Sáfát/ sześć ich.

23. Synowie Nááryaszowi byli trzey Elioenái/ Ezechiasz y Ezrykám.

24. Synowie zás Elioenáiego/ Hodniasz/ Eliásub/ Feleiasz/ Akkub/ Jochánám/ Dáláiasz y Anáni/ siedmi ich.

Capitu. 4.

1.v.21. Synowie Judowi y potomstwo ich 20.v.24. Rodzay Symeonow. 28. Mieszkánie potomstwá ie[o] y miástá. 38 Zwyćiestwá

1. Synowie też synowie Judowi/ * Fares / Hesron/ Chármi/ Hur y Sobál.

2. Ale Reáye-mu synowi Sobalowemu vrodźił sie Jáchát/ z ktorego poszli Achumái y Láhád/ á toć iest potomstwo Sárátego.

3. Ten thež iest narod oyczysty Ethámow/ Jezrael/ Jesemá/ y Jedebos/ á imie siostry ich Házelelfoni.

4. Fánuel też [A]oćiec Gedory / y Ezer oćiec Huse / A ći byli synowie Hurowi pierworodnego Efrathy oycá Bethlehemskiego.

5. Przytym Ashur oćiec Thekuy miał dwie żenie Hálae y Náráe.

6. I porodźiłá mu Náráá / Ooze/ Heferá/ Themáná/ y Achástárá/ A ći byli synowie Náráy.

7. Synowie zásie Hálay byli / Sereth/ Sáchár y Ethnán.

8. Z Kosá też poszedł Anob y Sobobá y dom Acháráela synà Hárumy.

9. Był też [B]Jabes za cnieyszy miedzy bráćia swoia/ ktorego ták byłá názwáłá mátká iego Jabes mowiąc / iż go w boleści porodźiłá.

10. Y modlił sie Jábes Bogu Izrácelskiemu thymi słowy/ Jeśliż mi bedźiesz błogosławił á rospześrzesz granice moie / y ieśli nademna bedźiesz trzymał rękę thwoię / á wybáwisz mię od nieszczęścia/ ábych vtrapion nie był: Y wypełnił to Bogo co go prosił.

11. Potym Chelub brát Sua miał synà Máchirá/ ktory był oycem Estonow.

12. Estonowi też narodźił sie Betráfáy Fesse/

A To imie (ośćiec) sie ták często powtorna / tedy bo y pierwey nie wspomnio go nie znáczy iż no Bsia tám w Cadoor / w Zuzá y Berthlehem.

B Ten też był znaczniey inym przezwiskiem Othoniel ktory był miástá Kariathsefer / Jáko tym świádczy Kśięga Sędziow. Kap.1.v.12.

C Tuby potrzebá przydáć iż ośćiec cuie cokolwiek bowiem tu nie wyraża co był ten czás pobit/ Ale o tym sie wie ślubowáłá biermie Páthryárchá Księgach.1.21.v. 28.v.2. I w Księdze 3.Mo.27.v.2.

*1.Mo.38.v.2. y 46.v.12. Wyssey.2.v.4.

Jákobowe potomſthwo z Judy y z Symeoná.

ſáy Feſſe/y Thynná [D] oćiec miaſthá Náhás/á ćić ſa Rechánitowie.

13. Byli też ſynowie Kenezowi/ Otoniel/y Sárám/á ſynowie Othonielowi/ Hátat.

14 Máonáthemu národźił ſie Ofrá/ á Sáráiaſzowi vrodźił ſie Joáb oćiec Doliny rzemieſnikow/ bo tám oni mieſzkáli rzemieſnicy.

15. Synowie zaſie Chálebowi ſyná Jeſny byli/ Hir/ Élá Náhám/ á ſyn Éle był Kenez.

16. Synowie też Jáláleelowi byli/ Zyf/ Zyfá/ Thyrya y Aſáráel.

17. Synowie záſie Ezry byli/ Jether Mered/ Éfer y Jálon/ národźiłá mu ſie też Márya y Sámmái/ y Jesbá oćiec Eſtámá.

18. Żoná záſie iego Judáiá porodźiłá Járedá oycá Gedorowego/ y Heberá Oycá Socho/ przytym Jekuthyelá oycá Zánoy/ A ćić ſa ſynowie Betyecorki Fáráonowey ktorą był poiał Mered.

19. A ſynowie Odáie ſioſtry Náhámá oycá Ceile ſa/ Gármi y Eſthámá/ Máchátczyk.

20 Przythym ſynowie Symeonowi byli/ Amnon/ y Rynná ſyn Hánánow y Thylon/ A ſynowie záſie Jeſy byli/ Zoheth y Benzobeth.

21. †Synowie Sele ſyná Judowego byli/ Her oćiec Lechá/ y Láádá oćiec Máreſá/ y pothomſtwo domu tych ktorzy robili lnem ſubtylnem w domu Asbea.

22 Y Joákiná z mieſzczány Chozeby/ y Joáſá y Sáráſá/ ktorzy pánowáli nád Moábem y mieſzczány Lahem/ á [E] to wſzytko było ſtárádawná.

23 A ćić byli Zdunowie/ obywátele Nethái y Gederá/ á ktorzy thám mieſzkáli z Krolem dla robot iego.

24 "A ſynowie Symeonowi byli/ Námuel/ Jámin/ Járyb/ Zará/ y Saul.

25 Sellumow ſyn był Mábſám/ á Mábſámow/ Máſmá.

26 Syn Máſmá/ Hámuel/ z ktorego poſzedł Záchur/ á z Záchurá Semei

27 Then Semei miał ſzeſnaśćie ſynow y ſześć corek/ ále bráćia iego nie mieli wiele ſynow/ y nie mogł doiść wſzytek dom ich liczby ſynow Judá

28 Y mieſzkáli w Berſábee/ w Moládá/ y w Hásárſuál.

29 W Bálá/ w Aſon/ y w Tholád.

30 W Báthuel/ w Hormá/ y w Syceleg.

31. W Bethmárcháboth/ w Hásárſuſym/ w Bethberái/ y w Sááráim/ ktore miáſtá trzymáli áż do Krolá Dawidá.

32 Ty też były wśi ich/ Étám/ Aen/ Remmon/ Thochen/ y Aſán/ pięć miaſt.

33 Kthemu wſzythki wśi ich około tych miaſt áż do Báál/ A thoć było mieſzkánie y narody ich.

34 Moſobáb thež y Jemlech/ y Joſá ſyn Amázye.

35 Przytym Joel y Jehu ſyn Joſábie ſyná Sáráie ſyná Aſyelowego.

36 Ktemu Elioenái/ Jákobaſz/ Jſuháiaſz Aſáiaſz/ Adyel/ Jſmiel/ y Bánáiaſz.

37 Tákże y Zyzá/ ſyn Sefeiá ſyná Allonowego/ ſyná Idáiáſzowego/ ſyná Semry/ y ſyná Sámáiaſzowe°.

38 A ćić byli Kſiążęty każdy miánowićie w domu ſwym/ á rozmnażáiąc ſie bárzo w domiech oycow ſwoich.

39 Ruſzywſzy ſie tedy ku Gádor áż ku Wſchodu oney doliny/ ſzukáli páſtwiſká bydłu ſwemu.

40 Y nálezli przewyborne y obfite páſze/ á ziemie przeſtrona y ſpokoyna/ y rodzáyna w ktorey przed tym mieſzkał narod Chámow.

41 Ci thedy ktorzy tu ſa miánowićie wypiſáni/ przyſzli tám zá czáſow Ezechiaſzá krolá Judſkiego/ y poborzyli przybitki ich/ y mieſzkánia ktore iedno tám nálezli/ á wymordowáli ie áż y do tego czáſu/ y mieſzkáli ná mieyſcu ich/ bo tám mieli páſze dla bydł ſwoich.

42 Nádto niektorzy z onych ſynow Symeonowych ſzli ná gorę Seir okolo piąć mężow/ ktorzy nád ſoba poſtán[illegible]li przełożonemi/ Fálty aſzá/ Náárya aſzá/ Ráfáiaſza/ y Ozyelá ſyny Jeſy.

43 Y wymordowáli oſtátki ktore były zoſtáły z Amálechitow/ á mieſzkáli tám áż y do tego czáſu.

Kapitu. 5.

1. Jozefowi dáne ieſt práwo pierworodźieńſtwá/ á odiete Rubenowi. 3. 8 Synowie Rubenowi y mießkánia ich. 10. 19. Agárenczycy od nich zwyćiężeni. 11. Rodzay Gádytow y mießkania ich. 23. Potowice pokolenia Manaſſeſowego.

Ciſaſy/

* 1. Mo. 38. v. 1.

† To ieſt tyć wßyt ki imioná byty ludźi ſtárych.

" 1. Mo. 46. v. 10. w 2. Mo. 6. v. 15.

Jákobowe potomsthwo z Rubená.

1. Cić sá synowie Rubenowi pierwo rodnego synà Izráelowego/ *ktory gdy zgwałcił łoże oycá swego/ pierworo dzieństwo iego dáne iest synom Jo zefowem synà Izráelowego/ ták iż nie máia go zá pierworodnego.

*w 1.Mo.35.v.22. y.49.v.4.

2. † A chociá był Judas nameżniey szy miedzy bráćia swá/ á z niego miá ło wynidź [A] Kśiąże/ á wszákoż prá wo pierworodzieństwá dáne iesth Jozefowi.

†1.Mo.49.v.9.

A To iest Krystus.

3. *Synowie tedy Rubená pierwo rodnego Izráelowego byli/ Enoch/ Fállu/ Ezron y Chármi.

*w 1.Mo.46.v.9. 2.Mo.6.v.14.

4. A synowie Joelowi byli/ Sámáiá ktorego syn był Gog/ á z niego po szedł Semei.

5. Tego syn był Michás/ ktory miał sy ná Reiászá á tego zás był syn Báal.

6. Báálow syn był Berá/ ktory był poi man od Thelgáthfálnásárá Krolá Assyryiskiego/ á ten był Kśiążęciem w pokoleniu Rubenowem.

7. A bráćia iego wedle domow ich by li policzeni y wedle ich narodow/ á mieli Kśiążętá Jehielá y Záchárya szá.

8. A Belás syn Azánow/ synà Sám my/ synà Joelowego/ mieszkał w A roer áż ku Nebo y Beelmeon.

9. Mieszkał też od Wschodu słońcá áż kędy wchodzą ná puszcza od rze ki Eufrates/ ábowiem wielkie były stádá ich w ziemi Gáláádskiey.

10 Ci zá czásow Saulowych wal czyli z Agáreny/ ktore poráziwszy mieszkáli w namiećiech ich pow szyt kiey ziemi ktora iest ná wschod słoń cá od Gáláádu.

11. A synowie Gád[illegible]'i o gránice z nimi w ziemi B[illegible] do Selchi.

12. Joel tedy był przo[illegible]eyszym/ á w tory po nim Sáfám/ á Jánái y Sá fáth zostáli w Básán.

13. A bráćiey ich wedle domow oy cowskich było siedm/ Micháel/ Mo sollám/ Sebe/ Jorái/ Jáchán/ Zya/ y Heber.

14 Cić sa synowie Abiháilá/ synà Hu ry/ synà Jará/ synà Gáláádá/ synà Michaelá/ synà Jesesy/ synà Jeddy/ synà Buzá.

15. Achi też syn Abdyelow/ synà Guni był Kśiążęćiẽ w domu oycow swych

16. Ci mieszkáli w Gáláád/ w Bá sán y w miásteczkách iego/ y po wszy tkich przedmieściach Sáron áż do pokolenia ich gránic.

17. Y byli ći wszyscy policzeni wedle domow swych/ zá czásow Joátamá Krolá Judskiego/ y zá Jeroboámá Krolá Izráelskiego.

18. A było synow Rubenowych y Gá dowych/ y połowice pokolenia Má nássesowe[a] ludźi walecznych nosza cych tarcza y miecz/ yćiągnących łuk/ dobrze ćwiczonych w rzeczách woien nych/ czterdźieści y cztery tysiące/ siedm set y sześćdźiesiąt godnych ku boiowi.

19. Ci tedy wiedli bitwę z Agáreny/ z ktoremi też waltzył Jethur/ Ná fis/ y Nodáb.

20 Y [B] mieli pomoc przećiw nim/ ták iż Agáreni ze wszytkimi ktore przy sobie mieli poddáni sa pod moc ich/ przeto iż Páná wzywáli w bitwie/ á on ie wysłuchał iż nádźieie w nim mieli.

B To iest od Bo ktory im dał zw ćiestwo.

21. A z dobytkow ich pobráli pięćdźie siąt tysięcy wielbłądow/ y pułtrzecią stá tysięcy owiec/ dwá tysiącá osłow y sto tysięcy ludźi.

22 Wiele też ránnych poległo/ gdyż Bog zá nimi walczył/ y mieszkáli w ziemi ich áż ie zábrano do [c] więzienia

c To iest áż do on go czásu/ gdy do ściotó pokolen zábrane iest do syryey za czásu G zeatha Krolá ich.

23 A połowicá pokolenia Mánásse sowe[a] zostáłá w ziemi/ od Básán áż do Báál Hermon y Sámir/ y áż do gory Hermon/ przeto iż sie byli bár zo rozmnożyli.

24 Kśiążętá też domow oycow ich ci byli/ Efce/ Jesy/ Eliel/ Ezryel/ Je remiasz/ Odoiasz/ Jedyel/ ludźie me żni/ y możni/ á slawni y náczelniey szy w domoch oycowskich.

25 Ale grzeszyli przećiw Bogu oy cow swych/ y scudzołożyli sie z bogi narodow oney ziemie/ ktore był Pan wykorzenił przed nimi.

26 A ták Bog Izráelski wzbudźił ser ce Ful Krolá Assyryiskie[a]/ y Telgát fálnásárá Krolá też Assyryiskiego y przeniosł Rubenity y Gádyty/ y poło wice pokolenia Manásse sowe[a]/ á zá wiodł ie do Helá/ y do Hábor/ do A rá/ y do rzeki Gozán áż do dniá tego

Capitu. 6.

1.16. Narod Lewi. 31. Lewitowie postáno wieni na postugowánie w Przybytku. 49. A Aaron y synowie ie[a] Káptany. 54. Mie szkánia y miásthá ich.

Synowie

Jakobowe potomsthwo z Lewi.

1. SYnowie Lewi byli/ *Gerson/ Káath/ y Merary.
2. A synowie Káathowi byli/ Amrám/ Izáar/ Hebron y Ozyel.
3. Synowie Amrámowi byli/ Aaron Moiżesz/ y Márya: A synowie Aaronowi byli/ Nádáb/ Abiu/ Eleázár y Ithámár.
4. Eleázárowi vrodźił sie Fineés/ á Fineesowi Abisue.
5. Abisuemu vrodźił sie Bokcy/ á Bokcyemu vrodźił sie Ozy.
6. Ozyemu vrodźił sie Záráiasz/ á Záráiaszowi Meráioth.
7. Meráiothowi vrodźił sie Amáryasz/ á Amáryaszowi Achitob.
8. Achitobowi vrodźił sie Sádok/ á Sádokowi Achimáás.
9. Achimáásowi vrodźił sie Azáryasz/ á Azáryaszowi Jochánán.
10. Jochánánowi vrodźił sie Azáriasz/ á ten otrzymał káplánsthwo w domu ktory był Sálomon zbudował w Jeruzálem.
11. Azáryaszowi vrodźił sie Amáryasz/ á Amáryaszowi Achitob.
12. Achitobowi vrodźił sie Sádok/ á Sádokowi Sellum.
13. Sellumowi vrodźił sie Helkiasz/ á Helkiaszowi Azáryasz.
14. Azáryaszowi vrodźił sie Sáráiasz/ á Sáráiaszowi Jozedek.
15. A szedł Jozedek precz gdy Pan przeniosł Jude y Jeruzálem przez Nábuchodonozorá.
16. Cić tedy synowie Lewi byli/ Gersom/ Káath y Merary.
17. A imiona synow Gersomowych ty sa/ Lobni y Semei.
18. Synowie Káathowi byli/ Amrám/ Jsáár/ Hebron y Ozyel.
19. Synowie Merary byli/ Moholi y Musy: A tyć sa domy Lewi wedle ich narodow.
20. Gersomow był syn Lobni/ á ten syn był Jácháth/ ktory był oćiec Zámmy
21. A tego syn był Joách/ z ktorego poszedł Addo Oćiec Zary/ á ten Zará miał syná Jetráiá.
22. Synowie Káátowi byli/ Aminádáb/ á tego syn był Kore/ z ktorego poszedł Asyr.
23. Z Elkany poszedł Abiásáf/ á z tego Assyr.
24. Ktory miał Tháhátá syná/ á Y reyelá wnuká/ z ktorego poszedł Ozyasz/ á ten miał Saulá syná.
25. A synowie Elkany byli/ Amásái/ y Achimoth.
26. Y Elkaná/ Synowie Elkany byli Sofái/ á ten był oćiec Náhátow.
27. Náhátow syn był Eliáb/ á Jerohám był syn iego/ Oćiec Elkany.
28. A ćić sa synowie Sámuelá/ pierworodny był Wásseni drugi Abiasz.
29. Synowie Merary byli/ Moholi/ á tego syn był Lobni/ á tego Semei/ á tego Ozá.
30. Ktory miał syná Sámmáá/ á tego Hággiasz był syn oćiec Asáiaszow.
31. Cić byli od Dawidá postánowieni áby spiewáli w domu Pánskim/ od tego czásu gdy thám była skrzyniá postáwioná.
32. Y służyli przed przybytkiem zgromádzenia spiewáiąc/ áż Sálomon zbudował dom Pánski w Jeruzálem/ y pilnowáli vrzędu swego iáko byli A zwykli.
33. A ćić sa co służyli z syny swemi/ z synow Káathowych/ Hemán ktory spiewał syn Joelá syná Sámuelá.
34. Syná Elkany/ syná Jerohámá/ syná Elielá/ syná Thohu.
35. Syná Suf/ syná Elkany/ syná Máhárthá/ syná Amásáiá.
36. Syná Elkany/ syná Joelá/ syná Azáryaszá/ syná Sofoniaszá.
37. Syná Tháhárthá/ syná Asyrá/ syná Abiázáfá/ syná Korego.
38. Syná Jzáárá/ syná Káathowego/ syná Lewi/ syná Jzráelowego.
39. A brát ieo był Asáf ktory służył po práwey ręce iego/ Asáf syn Bárachiaszow syná Sámmáá.
40. Syná Michaelá/ syná Bázáiaszá/ syná Melchiaszá.
41. Syná Athánáiá/ syná Záry/ syná Adáiaszowego.
42. Syná Ethány/ syná Zámmy/ syná Semeiowego.
43. Syná Jethowego/ syná Gersomowego/ syná Lewi.
44. Ale synowie Merary bráćia ich służyli po lewey stronie/ Ethán syn Kusego/ syná Abdy/ syná Málochá
45. Syná Hásábiaszá/ syná Amásyaszá/ syná Helkiaszá.
46. Syná Amásáiá/ syná Bony/ syná Somerá.
47. Syná Moholi/ syná Musy/ syná Merary/ syná Lewi.
48. A ini bráćia ich Lewitowie postáwieni

A To iest służyli ku kościelie iáko przed tym zwykli służyć w przybytku.

*Jakobowe potomsthwo z Lewi.
w 1. Mo. 46. v. 11
w 2. Mo. 6. v. 16.
1 Cżas. 23. v. 6.

w 3. Mo. 6. v. 17.

Jákobowe potomsthwo z Lewi.

stáwieni sa ku wszelákiey posludze Przybytku domu Bożego.

49 Ale Aaron y synowie iego kádzili ná oltarzu ofiar palonych/y ná oltarzu kádzenia ku wszytkiey posludze mieyscá naswietszego/y ku czynieniu modlitw zá Izráelity podług tego wszytkiego iákobyl rostázal Moiżesz sługá Boży.

50 A synowie Aaronowi cisa/Eleázár ktorego syn byl Finees/ á ten mial synà Abisue.

51. Tego syn byl Bokcy/oćiec Ozy/ á Ozá mial Zeráhiaszá synà.

52 Ten byl Ociec Meráiothow/á mial synà Amáryaszá/z ktorego poszedl Achitob.

53 A ten mial Sádokà synà/oyćá Achimáásowego.

54 A tyć sa mieysca gdzie oni mieszkáli wedle powiátow ich ktore należály ná dom Káthythow z ktorego poszli synowie Aaronowi/colosem ná nie przypádlo.

55 Dáne im iest Hebron w ziemi Judskiey/y przedmieścia około niego.

Jozue.21.v.12. 56 *Ale polá y wsi mieysckie dáne sa Kálebowi synowi Jefonowemu.

57 Synom też Aaronowem z miást Judskich dáne sa miástá ućieczki Hebron y Lobná y Játhyr y Eſtemoá z przedmieściámi ich.

58 Helon y Dábir z przedmieściámi ich

59 Asán y Betsemes z przedmieściámi ich.

60 A z pokolenia Beniáminowego dáne sa Gábee/Almáth/Anáthon z przedmieściámi ich: Owa wszytkich miasth ich bylo trzynaście wedle ich domow.

61. A drugiem z domu synow Káthowych dostálo sie losẽ dziesięć miast od polowice pokolenia Mánásesowe

62 A synom Gersonowem wedle ich domow trzynaście miast z pokolenia Jzáschárowe/z pokolenia Aserowego z pokolenia Neftálimowe/y z pokolenia Mánásſesowego w Basán.

63 A synom Meráry wedle ich narodow losem sie dostálo dwánaście miast/z pokolenia Ruben/z pokolenia Gád/y z pokolenia Zábulon.

64 Tákże synowie Izráelscy dáli Lewitom miástá y z przedmieściámi ich.

65 Dáli losem miástá z pokolenia Judá/z pokolenia Symeon/y z pokolenia Beniámin/ktore názwáli przezwiski swoiemi.

66 Tym tedy ktorzy byli z domu synow Káthowych/á mieli miástá swe w granicach pokolenia Efráim

Jozue.21.v. 67 *Dáli miástá ućieczki/Sychem z przedmieściem iego ná gorze Efráim/y Gázer z przedmieściem iego.

68 Przytym też Jekmáam y Bethoron z przedmieściámi ich.

69 Aiálon też y Gethremon z przedmieściámi ich.

70 A z polowice pokolenia Mánásſesowe/ dáli Aner y Baláám z przedmieściámi ich/ tym ktorzy byli pozostáli z domu synow Káthowych.

71. Synowie też Gersonowi mieli z domu polowice pokolenia Mánásſesowego Gaulon w Basán y Astárot z przedmieściámi ich.

72 Z pokolenia Jzáschár dáne sa/Kedes/y Dáberet z przedmieściámi ich

73 Rthemu y Rámoth/y Anem z przedmieściámi ich.

74 Z pokolenia Aser/dáne sa Másál y Abdon z przedmieściámi ich.

75 Hákok też y Rohob z przedmieściámi ich.

76 A z pokolenia Nefthali Kedes w Galileiey z przedmieściámi iego/ Hámon y Káryáthaim z przedmieściámi ich.

77 A synom Meráry ktorzy byli pozostáli dáne sa z pokolenia Zábulon/ Remmono/y Thábor z przedmieściámi ich.

78 Przytym zá Jordanem przeciw Jerychu ku Wschodu słońcá od Jordanu dáne sa z pokolenia Ruben/ Bosor ná puszczy/y Jássá z przedmieściámi ich.

79 Y Kádemoth/y Mefáath z przedmieściámi ich.

80 Thákże y z pokolenia Gád/Rámot w Galáád y Máhánaim z przedmieściámi ich.

81. Przytym Hesebon y Jezer z przedmieściámi ich.

Kapitu. 7.

1. Pokolenie Jzáschárowe. 6. Beniáminowe. 13. Nefthálimowe. 14. Mánásesesowe. 20. Efráimowe. 30. A Aſserowe.

*v.wj.Mo.46.v. SYnowie Jzáschá rowi byli czterzey/Tolá/ Fua/Jásub/y Symeron.

2. Synowie záśie Thole/Ozy/Rafáiász/Jeryel/Jemái/Jebsem/y Sámuel/

Jákobowe potomſthwo z Jzáchárá/Beniámińá/Neftálimá/Mánásſe.

mũel/ácić byli przednieyſzy w domiech oycow ſwych ktoryz poſzli z Thole/ludzie rycerſcy wedle narodow ſwoich/kthorych poczet byl zá czáſu Dawidowego/dwádźieśćiá y dwá tyſiacá y ſześć ſet mężow.

3. Syn záſie Ozego byl/Jzráhiaſz/ z ktorego poſzli pięć kſiążąt Michá/el/Obádyás/Joel/y Jeſyaſz.

4. Ci z ſoba w narodźie ſwym y w domiech oycow ſwoich mieli poczet ludu boiowe trzydźieśći y ſześć tyſiecy/ábowiem mieli wiele żon y ſynow.

5. A wſzytkich bráćiey pokolenia Jzáſcháro wego/bylo ludu rycerſkiego osmdźieſiąt y ſiedm tyſiecy/ktoryz byli obliczeni wedle wſzytkich narodow ſwoich.

6. † Synowie Beniáminowi byli trzey/Belá/Bechor/y Jádyhel.

7. Synow Bele bylo pięć/Esbon/Ozy/Ozyel/Jerymoth/y Irái/Ací ſa przednieyſzy wedle domow y narodow ſwoich ludźie rycerſcy/ktorych poczeth byl obliczony w narodźiech ich/dwádźieśćiá y dwá tyſiacá/y trzydźieśći á czterzey mężow.

8. Synowie Bechorowi byli/Zámirá/Joás/Eliezer/Elioenái/Amry/Jerymoth/Abioſz/Anátot/Almáth/Ací wſzyſcy byli ſynowie Bechorowi.

9. Miedzy tych narodem obliczono co przednieyſzych wedle domow ich y ludu rycerſkiego/dwádźieśćiá tyſiecy y dwie ſćie.

10 Syn też Jádyelow byl Bálán/ten Bálán mial ty ſyny/Jehuſá/Beniáminá/Aodá/Chánáánná/Zethánná/Tárſyſá/y Ahiſáhárá.

11. Ci wſzyſcy byli ſynowie Jádyelowi co przednieyſzy w ſwoich narodźiech ludźie rycerſcy miedzy ktoremi bylo ſiedmnaſcie tyſiecy y dwie ſćie gotowych ku boiowi.

12. Sefám też y Afám byli ſynowie Hirowi/á Háſym ſyn Aherow.

13. A ſynowie Nefthálimowi byli/Jáſyel/Guni/Jeſer/y Sellum ſyn Bále.

14 A Mánáſſeſowi [A] vrodźił ſie Ezryel/á z założnice Syryánki vrodźił ſie mu pierwſzy ſyn Máchir oćiec Gálaádow.

15. [B] Máchir wźiął ſobie zá żonę ſioſtre Háfim y Sáfám/Ktorey imie bylo Maáchá/drugi záſie ſyn iego byl imieniem Sálfáád/kthoremu ſie tylko dźiewki vrodźiły.

16. Tedy Maáchá żoná Máchirowá vrodźiłá mu ſyná/ktorego wezwáłá Fáres/á imie bratu iego dáłá Sáres/kthorego ſynowie byli Vlám y Recem.

17. Syn záſie Vlám byl/Bádán/Ací ſa ſynowie Gálaádowi/ſyná Máchirowego ſyná Mánáſſeſowego.

18. Byłá też ſioſtrá iego Molecheth/ktora vrodźiłá Iſhodá/Abiezerá y Mohołá.

19. A ſynowie też Semidy byli/Achin Sechem/Lecy y Aniám.

20 Synowie Efráimowi byli/Suthálá/z ktorego poſzedł Báred/á iego syn byl Tháháth ktory mial ſyná Eládá/z ktorego záſie poſzedł Tháháth.

21. Ten mial ſyná Zábádá/z ktore poſzedł Suthálá/ktory mial dwá ſyny/Ezerá y Eládá/A ci ſa pomordowáni od mieſzczánow [C] z Geth co ſie byli zrodźili w oney źiemi/ábowiẽ byli przyſzli tám áby pobráli dobytki ich

22 A przetoż Efráim oćiec ich płákał ich przez dlugi czás/y przyſzli bráćia iego áby go ćieſzyli.

23 A ták on wſzedł do żony ſwey/á oná poczawſzy porodźiłá mu ſyná y názwał go Berya przeto iż ſie poczał w trapieniu domu iego.

24 Miał też y corkę Sare/ktora pobudowáłá Bethoron niſſze y wyſſze y Ozen Sare.

25 Syn też iego byl Ráfá/z ktorego poſzedł Reſef y Thale/á z tego národźił ſie Tháhán.

26 Tego ſyn byl Láádán/oćiec Amminadow ktory mial ſyná Eliſámá.

27 A tego ſyn byl Nun/z ktorego poſzedł Jozue.

28 Tych oſiádłość byłá y mieſzkánie w Bethel y w wioſkách iego ku Wſchodu ſłońcá Náran/á ku Zachodu Gázer y z wioſkámi iego/kremu Sychem z wioſkámi iego/áż do Záy wioſek iego.

29 A wedle ſynow Mánáſſeſowych mieli Bethſán y Thánách z wioſkámi ich kremu Mágeddo y Dor z wioſkámi ich/á w tych ći mieſzkáli ſynowie Jozefowi ſyná Jzráelowego.

30 [D] Synowie Aſerowi byli/Jemná/Jeſua/Jeſſui/Berya/y ſioſthrá ich Sará.

31. Synowie Beriaſzowi byli/Heber y Melchiel/ktory byl oyce Bárzáitá

[C] Otym Geth pátrzay w Kſiegach 2. Krol. 12. v. 17.

[D] 1. Mo. 46. v. 17.

235

[A] Ten Ezryel byl narodzon z wtaſney żony/ale Máchir then poſzedł z założnice iáko thu świádczy Hiſtorya z Poſpolithy wyſtád położył/Máchir wźiął zá żonę ſynom ſwem Hásfim y Sáſám.

pothomstwo z Aseráyz Beniáminá.

32 Heberowi vrodźił sie Jesláth/Somer/Hothán/y Sua siostrá ich.
33 Synowie Jeslátowi byli/Fosech/Chámáál y Asoth: Acić sa synowie Jeslátowi.
34 Somer záśiemial syny Ahiá/Rogágá/Jehube/y Arámá.
35 Synowie zás Helemá brátá iego byli/Sufá Jemná/Seles y Amál.
36 Synowie Sufy byli/Sue/Hárnáfer/Suál/Bery/Jámrá.
37 Bosor/Hod/Sámmá/Sálusá/Jethrán y Berá.
38 Synowie Jetherowi byli/Jefone/Fáffáy Rá.
39 Synowie Ollá byli/Aree/Hánieły Resyá.
40 Cić wszyscy sa synowie Asserowi przednieyszy w narodźiech swych/á przebráni y mężni Hetmáni/kthorych w liczbie bylo godnych wedle lat ku boiowi mężow dwádźieśćia y jześć tysiecy.

Kapitu. 8.

1. Rodzay Synow Beniáminowych.

* 1.Mo.46.v.21. Wyżey.7.v.6.

1. *Eniáminowi vrodźił sie Belá pierworodny syn iego/Asbel wtory/Ahárá trzeći.
2. Nohá czwarty/Ráfá piaty.
3. A synowie Bele byli/Addár/Gerá/Abiud.
4. Abisue/Náámán/Ahoe.
5. Gerá/Sefufán/y Hurám.
6. A ćić sa synowie Aodowi naczelnieyszy miedzy narody mieszkáiacemi w Gábáá/ktorzy byli przeniesieni do Mánáháth.
7. To iest Náámán/Achia y Gerá/á ten przenioższy ie/mial syny Oze y Ahiudá.
8. A Sácháráim odprawiwszy Husyme y Bárę żony swoie mial dźieci w kráinie Moáb.
9. Z Hodes żony swey ktorą mu vrodźilá Jobábá/Sebiaszá/Mosá/Molchomá.
10. Jehusá/Sechisá/y Mármá/á ćić sa synowie przednieyszy w domoch swych.
11. A z Husymy mial Abitobá y Elfáálá.
12. Synowie Elfáálowi byli/Heber/Misáám/y Sámád/ktorzy zbudo-

wal Ono y Lod y ze wsiámi iego.
13. A Báryaszy Sámmá byli Książętá mieszkáiacych w Aiálon/á ćić wygnáli mieszczány z Geth.
14. Ktemu Ahio/Sesák/Jerymoth
15. Y Zábádyasz/Arád/Eder.
16. Michael/Jesá/y Johá synowie Báryaszowi.
17. Y Zábádyasz/Mosollám/Hezeki/y Heber.
18. Jesámáry/Jezliasz/y Jobáb/synowie Elfáálowi.
19. Jákim/Zechry/Zábdy.
20. Elioenái/Selethái/Eliel.
21. Adáiasz/Báráiasz/Sámáráth synowie Semeiowi.
22. Jesfán/Heber/Eliel.
23. Abdon/Zechry/Hánán.
24. Hánániasz/Elám/Anáthotyasz
25. Jefdáiasz y Fánuel/synowie Sesákowi.
26. Sámsáry/Sohoryasz/Otholiasz
27. Jersyasz/Eliasz/y Lechry/synowie Jerohámowi.
28. Ci wedle swych narodow byli naczelnieyszy/y mieszkáli w Jeruzálem
29. † A w Gábáon mieszkáli Abigábáon/ktorego żony imie bylo Máachá.
30. A syn iego pierworodny/Abdon ták że Sur/Cys/Báal/y Nádáb.
31. Gedor/Achio/y Zácher.
32. A Mácellothowi vrodźił sie Sámáá: A ci mieszkáli pospołu z brácią swa w Jeruzálem.
33. ‖ A Ner mial Cysá/ktoremu sie vrodźił Saul/á Saulowi Jonáthán Melchisua/Abinádáby Esbáal.
34. A syn Jonáthánow byl Merybbáál/á Merybbáálowi vrodźił sie Michás.
35. Synowie Michásowi byli/Fithon/Melech/Tháráá y Achás.
36. Acházowi vrodźił sie Joadá/á Joádźie Alámáth/Azmoth y Zámry/á Zámremu Mosá.
37. A Mosá mial Bánáá/kthorego syn byl Ráfá/á wnuk Eleaszá/á prá wnuk Azel.
38. Ten Azel mial szesć synow/ktorych imiona ty sa/Ezrykám/Bochru/Izmáel/Sáryasz/Obdyasz/y Hánán/ci byli synowie Azelowi.
39. A synowie Eseká brátá iego byli/Vlám pierworodny iego/Jehus wtory/Elifálet trzeći.
40. y byli synowie Vlámowi waleczniludźie y mocni strzelcy/ktorzy mieli wiele synow y wnukow/iż ich bylo

pultorá

† Wyżey.9.v.35.

‖ Wyżey.9.v.39. 1.Król.14.v.51.

Obliczenie tych ktorzy sie wrocili z niewoley Bábiloñſkiey.

pultorá ſtá/ á ci wſzyſcy poſzli z ſy-
now Beniáminowych.

Kapitu. 9.

1. Obliczenie tych co ſie wrocili z niewoley Bábiloñſkiey z Izráelá. 3. Z Judy yz mieſz káiacych w Jeruzalem. 10. Liczbá też Lewitow. 18. Y wrzedy ich. 36. Pokolenie Cys y Saulowe.

1. Thák wſzyſcy Izráelczycy oblicze ni ſa wedle porzad ku narodow ſwo- ich/ á ſpiſáni ſa w Kſiegách Krolow Izráelſkich y Judſkich/ kthorzy byli záwiedzieni do Bábilonu dla prze- ſtepſtwá ſwego.

2. Ci thez pierwſzy ktorzy mieszkáli w oſiadloſciách ſwych y w mieſciech ſwoich Izráelczycy/ Káplani/ Lewitowie/ y Nátyneyczycy.

3. *A z ſynow Judá y Beniámin/ z ſynow Efráim y Mánáſſe/ mieſzkáli w Jeruzálem.

4. Othei ſyn Ammiudá/ ſyná Ammry/ ſyná Imry/ ſyná Bonni/ z ſynow Fáreſá ſyná Judowego.

5. A z Syloná/ Aſáiaſz pierworodny y ſynowie iego.

6. Z ſynow Zary/ Jehuel/ y bráćia ich/ ſześć set y dziewięćdziesiat.

7. A z ſynow Beniáminowych Sallo ſyn Moſollámá ſyná Odniá ſyná Aſáná.

8. Y Jobánia ſyn Jerohámá/ y Elám ſyn Ozy/ ſyná Mochory/ Moſollám thez ſyn Sáfátyaſzow/ ſyná Ráhuelá/ ſyná Jbániaſzowego.

9. Thákże bráćiey ich wedle narodow ſwoich/ było dziewięć set pięć dziesiath y ſześć/ A wſzyſcy ci mężowie przednieyſzy z narodow byli w domiech oycow ſwoich.

10 Z Káplanow záſie Jedáiáſz/ Joiáryb/ y Jáchin.

11. Azáryaſz thez ſyn Helkiaſzow/ ſyná Moſollámá/ ſyná Sádoká/ ſyná Meráiothá/ ſyná Achithobá Káplaná domu Bożego.

12. Tákże y Adáiaſz ſyn Jerohámow/ ſyná Fáſſurá/ ſyná Melchiaſzá/ y Mááſái ſyn Adyelow/ ſyná Jezry/ ſyná Moſollámá/ ſyná Moſollámithá/ ſyná Emmerá.

13. A bráćiey ich przednieyſzych w domiech oycow ich było tyſiąc ſiedm ſet y ſześćdziesiat ludzi godnych ku ſprá-
wowániu poſługi w domu Bożym

14 Przytym z Lewitow Semeiaſz ſyn Háſſubá/ ſyná Ezrykámá/ ſyná Háſebiaſzowego z Merárytow.

15. Y Bákbákár Heres y Gálál/ y Mátániaſz ſyn Michásow/ ſyná Zechry/ ſyná Azáſowego.

16. Obádyaſz też ſyn Semeiow/ ſyná Gálálá/ ſyná Jedytunná/ y Bárachiaſz ſyn Azy/ ſyná Elkany/ ktory mieſzkał we wſiách Nethofátyckich.

17. A odźwierni/ Sállum/ Akkub/ Thelmon/ Ahimán y bráćiach/ á z tych był przednieyſzy Sellum.

18. Y áż do tad byli we[A] odźwiách krolewſkich ku Wſchodu ſłońcá bedac odźwiernemi wedle poczthow ſynow Lewi.

A Tác byłá fortká v Kośćiołá tedy Krol chadzał.

19. Sállum ſyn Korego/ ſyná Abiáſáfá/ ſyná Koreº bráćia ſwa z domu oycá ſwego/ A ći ſá Korythowie ku odprawowániu poſługi/ co ſtrzegli progu do Przybytku/ á oycowie ich byli nád namiothem Páńſkim ſtrożmi w ſámym weſćiu.

20 A Finees Eleázárow syn był Kſiążęciem nád nimi/ z ktorem Pan był przed tym.

21. Záchárya ſz záſie ſyn Moſollámiego był odźwiernym v Przybythku zgromádzenia.

22 Ci wſzyſcy ſa obráni odźwiernemi w káżdym weſćiu/ kthorych było dwie ſćie y dwánaſćie/ A ći ſa obliczeni we wſiách ſwych wedle porzadku narodow/ ktore był poſtánowił Dawid y Sámuel Widzący/ ná on ich[B] vrzad.

B Niektorzy wykładáią/ Poſtánowił ie dla ich wiáry.

23 A przeto ż oni y z ſyny ſwemi/ byli odźwiernemi w domu Páńſkim y w Przybytku/ ſtrzegąc iedni po drugich.

24 Y byli odźwiernemi ze cztherech[C] ſtron/ od wſchodu/ od Zachodu/ od Pułnocy y od Południá.

C W Zydowſkim ſtoi/ Byli odźwiernemi od cztherech wiátrow.

25 Bráćia záſie ich byli we wſiách ſwych/ przychodząc ſiodmego dniá ná káżdy tydzień iedni po drugich.

26 Abowiem pod vrzędem tych cztherech przednieyſzych odźwiernych byli Lewitowie/ y byli też nád gmachy y nád ſkárby domu Bożego.

27 A mieſzkáli około domu Bożego/ gdyż ná nie należáłá ſtraż iego/ á oni gi ná káżdy dzień ráno otwieráli.

28 Drudzy też z nich ſtrzegli naczynia ku poſługowániu/ ábowiem ie tám pod liczbą wnoſili y wynoſili.

29 Niektorzy zaśiez nich byli postá-
nowieni nád inem sprzetem ku po-
sługowániu/ y nád wszytkiem na-
czyniem poswięconem/ nád maká/
nád winem/ nád oliwa/ nád kádźi-
dłem y nad rzeczámi wonnemi.

30 A synowie záśie Káplánścy spra-
wowáli máści wonne.

31. Máthátyasz też z Lewitow pier-
worodny syn Sellumá Korzyty/ był
przełożonem nád rzeczámi w pán-
wi smażonemi.

32 Przytym z synow Káthowych
bráćiey ich byli niektorzy przełożone
mi nád chleby pokładnemi/ áby ie go
towáli ná káżdy Sábáth.

33 Cić też byli naprzednieyszy śpie-
wacy z domu Lewitow mieszkáia-
cy w gmáchoch/ bedac pilni vrzędu
swego we dnie y w nocy.

34 A ci przednieyszy z domu Lewi-
tow wedle narodow swych mieszká
li w Jeruzalem.

35 A w Gábáon mieszkáli oćiec Gá-
báonitow/ Jehiel/ ktorego żonę zwa
no Maáchá.

36 Tego pierworodny syn był Ab-
don/ Sur/ Cys/ Báál/ Ner y Ná-
dáb.

37 Gedor/ Achio/ Zácháryasz/ y Má
celloth.

38 Temu Mácellothowi vrodźił sie
Sámáám/ áci mieszkáli przeciw brá
ćiey swey w Jeruzálē zbráćia swoia.

† Wyżśey. 8. v. 33. 39 †Nerowi záśie vrodźił sie Cys/ á
Cysowi Saul/ Saulowi vrodźił
sie Jonáthán/ Melchisua/ Abiná-
dáby Esbáál.

40 A syn Jonáthánow był Merybbá
ál/ ktoremu sie vrodźił Michás.

41 A Michásowi synowie byli Fiton/
Melech/ Tháráá/ y Acház.

42 Acházowi vrodźił sie Járá/ á Já-
rowi vrodźił sie Alámáth/ Azmoth
y Zámry/ Zámremu záśie vrodźił sie
Mozá.

43 Mozowi vrodźił sie Bánáá/ kto
rego synowi Ráfáiemu vrodźił sie
Elásá/ z ktorego poszedł Azel.

44 Azel miał też sześć synow/ ktorych
sa ty imioná/ Ezrykám/ Bochru/ Is
máhel/ Sáryasz/ Obdyasz/ y Há-
nán/ A toć sa synowie Azelowi.

Kapitu. 10.

2. Smierć Sáulowá y synow iego. 11. Po-
grzeb ich. 13. Przyczyná śmierći Saulo-
wey.

1. *Edy Filistyni walczyli z Izráelity/ ktorzy przed nimi vciekli/ y polegli porażeni ná gorze Gelboe.

2. Y gonili Filistyni Saulá y syny iego/ y zábili Jonáthána/ Abinádába/ y Melchisue syny Saulowe.

3. A rosrożyłá sie walka przeciw Saulowi/ á tráfiwszy nań strzelcy postrzelili go.

4. Rzekł tedy Saul do sługi swego/ co zá nim broń nosił/ Dobadź mieczá swego á przebiy mie im/ by snadź nie przyszli ći nieobrzezańcy/ á nie śmiáli sie ze mnie/ Ale sługá iego nie chćiał tego vczynić/ ábowiem sie bárzo bał: Przetoż Saul dobywszy mieczá padł nań.

5. A widzac sługá że vmárł Saul/ padszy też y sam ná mieczu vmárł.

6. A ták Saul vmárł ze trzemi synmi swemi/ y zginął społu wszythek dom iego.

7. Co gdy vyzreli wszyscy mężowie Izráelscy ktorzy byli w dolinie/ iż vćiekli/ á iż też pomárli Saul y synowie iego/ odbiegszy miast swych vćiekli/ Do ktorych przyszedszy Filistyni/ mieszkáli w nich.

8. Názáiutrz potym przyszli Filistyni bráć łupow z zábitych/ y nálezli Saulá y syny iego leżące ná gorze Gelboe.

9. A złupiwszy go vćieli mu głowę y wzieli ie° zbroie/ á posłali do ziemie Filistyńskiey/ áby to okolicznie oznáymili bálwanom swoim/ y ludowi.

10 Y zostáwili zbroie iego w kościele bogá swego/ á głowę iego záwiesili w Bożnicy Dágonowey.

11. Vsłyszawszy tedy mieszczánie Jábes Gáláádskiego wszytko co vczynili Saulowi Filistyni.

12. Szli wszyscy ludzie mężni/ á wzięli ciáło Saulowe y ciáłá synow iego/ á przyniozszy do Jábes/ pogrzebli kości ich pod dębem w Jábes poszczac sie przez siedm dni.

13. A ták vmárł Saul dla † przestępstwá swego ktorym był wystąpił przeciwko Pánu y przeciwko słowu Pánskiemu ktorego nie był pilen/ á iż sie rádził Duchá wieszczego.

† 1. Sámu. 15. v. 23. 1. Sámu. 28. v. 7.

14 A iż sie nie rádził Pána dla tego
gi zábił

gi zábił/á przenioſł Krolestwo ná Dawidá ſyná Iſáiowego.

Kapitu. II.

1. Dawid pomázan ná Krolestwo Izráelſkie. 4. Wziął Jeruzálem. 6. Joáb zoſtał Hetmánem. 10. Przedmieyſze rycerſtwo Dawidowe. 10. Dawid ofiáruie wodę Bogu/ ktorey náczerpáli z wielkim niebeſpieczeńſtwem Hetmáni iego.

* 2. Samue. 5. v. 1. 1. *Zebráli ſie potym wſzyſcy Izráelczycy do Dawidá do Hebron y mowili ták/ Otochmy my ſa kość two iá y ćiáło twoie.

2. Ták iáko y przed tym gdy ieſzcze był Saul Krolem/ tedyś ty wywodźił y przywodźił Izráelá/ A Pan Bog rzekł ktobie/ Ty bedźieſz ſpráwował lud moy Izráelſki/ y bedźieſz Kśiążećiem iego.

3. A ták przyſzli wſzyſcy ſtarſzy Izráelſcy do Krolá do Hebron/ á tám że Dawid wſzedł z nim w przymierze przed Pánem/ y pomázáli go krolem nád Izráelem według ſłowá Páńſkiego ktore powiedźiał przez Sámuelá.

4. Jechał tedy Dawid ze wſzytkim Izráelem do Jeruzálem ktore ieſt Jebus/ kedy mieſzkáli Jebuzeyczycy w oney źiemi.

5. Rzekli potym mieſzcżánie Jebuzeyſcy ku Dawidowi/ Nie wnidźieſz tu/ A wſzákoż wźiął Dawid zamek Syonſki/ ktory ieſt miáſtem Dawidowem.

6. Zátymże rzekł Dawid/ Ktohoby napierwey pobił Jebuzeyczyki/ ten bedźie Kśiążećiem y Hetmánem: y ſzedł Joáb ſyn Sárwie wprzod/ á zoſtał Hetmánem.

7. A Dawid mieſzkał ná zamku/ y z tadźe ieſt wezwan miáſtem Dawidowem.

8. Potym miáſto opráwił w okrąg od Melloáż do końcá/ á Joáb pobudował oſtátek miáſtá.

9. A ták Dawid wzmagał ſie y rozmnażał/ ábowiem Pan zaſthepował z nim.

12. Sámue. 23. v. 8. 10 †Ácić ſa naprzednieyſzy Hetmáni ktorzy byli z Dawidem/ á ſtátecznie mu pomagáli w Krolestwie iego ze wſzytkim Izráelem áby go poſtáno wili Krolem według ſłowá Páńſkiego nád Izráelem.

11. Y ták ieſt liczbá ludźi rycerſkich ktorzy byli z Dawidem/ Jesbáám ſyn Háchámoná przednieyſzy miedzy trzemidźieſty: Ten podniowſzy drzewo ſwe pomordował ich thrzyſtá iednym rázem.

12. Po nim Eleázár ſyn Dodonow Ahoitczyk/ ktory był ieden ze trzech mocarzow.

13. Then był z Dawidem w Feſdomim kedy ſie ná ono mieyſce zebráli byli Filiſtyni ku bitwie: A náonym polu było pełno ieczmieniá/ á lud był vćiekł przed Filiſtyny.

14 †Tám ſtánawſzy w poſrzod onego polá obronili go y porážili Filiſtyny/ á zacnie ie Pan wybáwił. † 2 Sámu. 23. v. 12

15. Potym przyſzli trzey przednieyſzy ze trzechdźieſiat ná ſkále do Dawidá do iaſkiniey Odollám á Filiſtyni ſie byli położyli w dolinie Rafáim.

16. Ná ten czás Dawid był ná mieyſcu obronnem/ á ſtraż Filiſtyńſka była w Betlehem.

17. Tedy Dawid chućia wzruſzony rzekł/ Ktho mie nápoi woda z ſtudniey Betleemſkiey ktora ieſt vbrany

18. A ták oni trzey wtárgnawſzy miedzy woyſká Filiſtyńſkie ná czerpáli wody z ſtudniey Bethlehemſkiey/ ktora była vbrany/ á wźiawſzy ią/ przynieſli do Dawidá/ ktory iey nie chćiał pić ale ią ofiarował Pánu.

19. Y rzekł/ Nie day mi thego Boże moy ábych to vczynić miał/ Izalibe de pił krew tych mężow z niebeſpieczeńſthwem żywotá ich/ ábowiem ważąc gárdłá ſwe przynieſli ią: Y dla tego iey pić niechćiał/ á toć vczynili trzey oni rycerze.

20 Abiſái też brát Joábow był przednieyſzy z onych trzech/ á then podnioſł drzewo ſwe ná trzy ſtá ludu ktore porážił/ á otrzymał ſławę miedzy onemi trzemi.

21. Y był w wthorym rzędźie miedzy trzemi ſławnieyſzym/ á był kśiążećiem ich/ ále iednák onych trzech pierwſzych nie doſzedł.

22 Bánáiaſz też ſyn Joiády człowieká mężnego y w wielu ſpráwach zacnego z Kábſeelá/ ten zábił dwá Lwy Moábſkie/ ten też ſzedſzy zábił Lwá w poſrzod iámy źimie.

23 Tenże też zábił mężá Egiptcyánina/ ktho ry był ná piąći łokiet/ á

miał w rece oſzczep ktory był iáko na woy thkácki / y przyſzedſzy k niemu z kiiem wydárł oſzczep Egiptcyáni nowi z reki á zábił go onym oſztzepē.

24 Toć vczynił Bánáiaſz ſyn Joiády ktory ſobie doſtał ſławy miedzy one mi trzemi rycerzmi.

25 Y był ſławnieyſzym miedzy trze/ mi dźieſiat á wſzákoż nie doſzedł o/ nych trzech: A tego Dawid vczynił ſekretarzem ſwoim.

26 Byli też ini ludźie rycerſcy / Aſá el brát Joábow / y Elchanán ſyn Dodonow z Bethlehem.

27 Sámmoth Hároritheczyk / y Heles Fálonitczyk.

28 Irá ſyn Akceſow Thekuitczyk / y Abiezer Anáthothczyk.

29 Sobbochái Huſáthczyk / y Ilái Ahohitczyk.

30 Máhárái Nethofáthczyk / y Heled ſyn Báány Nethofáthczyk.

31. Ethái ſyn Rybáiego z Gibááth ſy now Beniáminowych / y Bánáiáſz Fáráthonczyk.

2 Hurái z potoká Gáás / y Abiel Arbáthczyk.

33 Azmoth Báhárumithczyk / y Eliábá Sálábonithczyk.

34 Synowie Aſſemá Gezonithy / Jo náthán Syn Sage Arárythczyk.

35 Ahiám Syn Sáchárow Arárythczyk y Elifál ſyn Vrow.

36 Hefer Mecheráthczyk / y Achia Felonithczyk.

37 Heſro z Kármelu y Náárái ſyn Azbáiow.

38 Joel Brát Náthánow / Mibá/ hár ſyn Agáráiow.

39 Selek Ammonitczyk / y Náharái Berothythczyk / ktory noſił broń Jo ábá ſyná Sárwie.

40 Irá Jethreyczyk y Gáreb Jethrey czyk.

41 Vryaſz Heteyczyk / y Zábád ſyn Oholiego.

42 Adyná ſyn Syze Rubenitá Kſia że Rubenitow z trzemidźieſiat.

43 Hánán ſyn Mááchy / y Jozáfáth Mátánitczyk.

44 Ozyaſz Aſtárotczyk / Sámmá y Je hiel ſynowie Hotámá Arorytczyká.

45 Jedyel ſyn Sámry / y Johá brát ie go Thyzythczyk.

46 Eliel Máháwitczyk / Jerybái y Joſáiáſz ſynowie Elnáámá y Jeth má Moábczyk.

47 Eliel y Obed / y Jáſyel z Mezobiey

Kapitu. 12.

1. Ludźie rycerſcy ktorzy byli przy Dawi dźie gdy go Saul gonił. 14. Zacne ich ſpra wy y doſtoieńſtwá. 23. Ci też ktorzy do nie/ go z káżdego pokolenia przyſłli do Hebron obieráiąc go ſobie zá Krolá.

1. A też ſá co przyſzli ku Da widowi do Sy celegá gdy ſie ie ſzcze krył przed Saulem ſynem Cyſowem / á ci byli ludźie mężni co go rátowáli czá ſu boiu.

2. Cwiczeni z luki á ciſkáiąc kámień/ mi / ták práwa reka iáko y lewa / y ták że z luku ſtrzelaiąc / z bráćiey Saulo wych z Beniámin.

3. Był przednieyſzym Ahiezer y Jo/ ás / ſynowie Sámmáá Gibáátczy/ ká / y Jázyel / y Fáleth ſynowie Az/ mothá / y Bárachá / y Jehu Aná/ thothczyk.

4. Y Smáiaſz też z Gibáon człowiek rycerſki miedzy trzemidźieſiat y nád trzemidźieſiat / A Jeremiaſz y Je hezyel / y Johánnán / y Jezábád Gáde rothczyk.

5. Eluzái y Jerymoth / Bááliáſz / Sá márvaſz / y Sáfatyaſz Háruphczyk.

6. Elkaná Jeſyáſz / Azáreel / Joezer / y Jesbáám z Kárchimu.

7. Joelá też y Zábádyáſz ſynowie Je/ roboámowi z Gedor.

8. Przytym z Gádytow vciekli byli do Dawidá gdy ſie krył ná puſzczy ludźie mężni y waleczni / noſzacy tharcz y drzewo / á oblicza ich były iáko lwie / y prędcy po gorách iáko ſárny.

9. Ezer ten był przednieyſzy / Obdy/ áſz wtory / á Eliáb trzeći.

10 Máſmáná czwarty / á Jeremiaſz piaty.

Ety ſzoſty / á Eliel ſiodmy.

11. Johánán oſmy / á Elzebád dźie/ wiaty.

12. Jeremiaſz dźieſiaty / á Máchbánái iedennaſty.

13. A ci ſá przednieyſzy Hethmáni woyſká Gádythow / mnieyſzy nád ſtem / á wiecſzy nád tyſiacem.

14

15. Cić thež ſá ktorzy przeſzli Jordan Mieſiacá pierwſze° gdy on wylewał nád wſzytki brzegi ſwoie / y wygná/ li wſzythki mieſzkáiące w dolinách ku Wſchodu

ku Wschodu y ku Zachodu.

16. Nád to przyszli niektorzy z synow Beniámin y z Judá/ áż do mieyscá obronnego ku Dawidowi.

17. Ku ktorym wyszedł Dawid y mowił do nich/ Jeśliżeście przyszli do mnie dla pokoiu ábyście mie rátowáli/ tedy serce me spolu przystánie do was/ále ieśliście do mnie názdrádzie przyszli/ z strony nieprzyiaciol mo-
ich/ gdyżem ia żadney złości niewi-
31. nien niech tho Bog oycow wászych obeyrzy á zemści sie tego.

18. Tedy Amázyaszá Książe nád trzemidźiesiatru szył duch iż rzekł/ Twoi ciechmy o Dawidźie/ á z toba przestáwamy synu Jzáiow/ mir pokoy tobie/ y pokoy pomocnikom twoim/ gdyżci Bog twoy pomaga: A tákże ie przyial Dawid/ á postánowił Książety nád hufem.

19. Nád to niektorzy z pokolenia Mánásſesowego vciekli też ku Dawidowi gdy ciagnął z Filistyny ná woyne przeciw Saulowi/ále im nie był
* 1. Kśięg. 29. v. 4. ná pomocy*/ gdyż Książętá Filistyńskie wszedy w rádę odesłáli go mo-
34 wiąc/ Iż ten z głowámi nászemi vciecze do Saulá páná swego.

20 A ták gdy szedł do Sycelegá vciekli kniemu niektorzy z Mánásse/
35 Ednás/ Jozábád/ Jedyhel/ Micháel/ Jozábád/ Eliu/ Sálathy/ Hetmáni nád tysiącmi w Mánásse.

21. A ći byli Dawidowi ná pomocy przeciw onemu hufowi ábowiem byli wszythko ludzie mężni y przed-
37 nieyszy w onym woysku.

22 K przybywáło ich ná káżdy dzień Dawidowi ná ráthunek áż ich był wielki poczeth iáko woyská Bożego.

38

23 Táć thedy iest liczbá przednieyszych y godnych ku boiowi/ ktorzy przyszli ku Dawidowi do Hebron ábymu podáli Krolestwo Saulowe wedle słow Páńskich.

24 Z synow Judá ći co tarcz y drzewá nosili/ było sześć thysiecy y ośm set ludźi gotowych ku boiowi.

25 Z synow Symeon ludźi mężnych walecznych siedm tysiecy y sto.

26 Z synow Lewi/ cztery thysiące y sześć set.

27 A z Joiáda ktory był przedniey-
szym z synow Aaronowych/ było trzy tysiące y siedm set ludu.

28 Sádok też młodzieniec mężny ry-
cerz/ y z domu oycá iego przednieyszych było dwádźieścia y dwoie.

29 A z synow Beniámínowych bráciey Saulowych było trzy tysiące ludu/ ábowiem ieszcze więcsza część ich strzegli domu Saulowego.

30 Z synow też Efráim było dwádźieścia tysięcy y ośm set ludu godnego ku boiowi/ y mężow sławnych tych w domiech narodow ich.

31. A z połowice pokolenia Mánásſythow było osmnaście tysięcy/ ktorzy byli náznáczeni miánowicie/ áby przyszli á postánowili Dawidá Krolem.

32 Tákże z synow Jzáschárowych ludźi godnych ktorzy vmieli rozeznáć czásy/ ták iż wiedzieli co kiedy Jzráel począć miał/ było książąt ich dwieście/ ná ktorych rádźie przestáwáli ich bráćia.

33 A z Zábulonithow ktorzy chodźili ná walki/ á byli biegłemi około wszythkich przypráw woiennych było piećdźieśiąt tysięcy gotowych w szyku/ áż státeczným sercem.

34 A z Neftálimitow było przedniey-
szych tysiąc/ á z nimi było inych z tarczámi y z drzewy trzydźieści y siedm tysięcy.

35 Z pokolenia też Dán ludu godnego ku boiowi było ośm á dwádźieścia tysięcy y sześć set.

36 Tákże z Asser wyszło ludu rycerskiego z szykowánego ku potkániu czterdźieści tysięcy.

37 Ktemu z zá Jordánia/ z Rubenitow/ Gádytow/ y z połowice pokolenia Mánásſesowego ludu wszytkiego z przyprawámi woiennemi/ było stoy dwádźieścia tysięcy.

38 A ten wszytek lud rycerski y sprá-
wiony ku boiu ściągnęli sie do Hebron z scálym sercē/ ábý postánowili Dawidá Krolem nád wszytkim Jzráelem/ ktemu też iny wszytek lud Jzráelski przychylili sie do tego iednoſtáynem sercem ábý obráli Dawidá Krolem.

39 Y byli tám przy Dawidźie przez trzy dni iedząc y piiąc/ ábowiem im byli dosyć nágotowáli wszythkiego bráćia ich.

40 Tákże też y sąsiedzi ich áż do Jzáschár/ Zábulon y Neftháli przynosili chleby ná oślech/ ná Wielbłądźiech y ná Mulech/ y ná Wolech/ y potrá-
wy/ máki/ figi/ rozynki/ wino/ oli-

we/wołow tęży owiec bárzo wiele/ Abowiem sie weselili wszyscy Izráelczycy.

Kapitu. 13.

2. Skrzymá przyprowádzoná z Karyáthiárym. 9. Ozá skaran iest śmiercią/przeto iż sie iey dotknął.

1. Gdym Dawid wszedł w rádę z hetmány y z setniki/y ze wszytkimi rotmistrzámi.
2. Y mowił do wszytkiego zgromádzenia Izráelskiego/ Jesli sie wam podoba/á Pan Bog nam poszczęści/roześlemy wszędy do bráćiey ktorzy pozostáli w ziemi Izráelskiey/ przytym też do Káplanow y Lewithow w mieśćiech gdzie przedmieścia swoie máia/żeby sie do nas zeszli.
3. Abychmy Skrzynie Bogá nászego do nas odwieźli/ Abowiem nie dowiádowáliśmy sie o niey zá czásow Saulowych.
4. A wszyscy ktorzy byli w onym zgromádzeniu mowili áby ták vczynił/ gdyż thárzecz wszemu ludowi zdáłá sie być dobrá.
5. * Zebrał tedy Dawid wszytki Izráelity/ od Nilu Egiptskiego áż do granic Hemát/ áby przywieźli skrzynie Páńską z Káryáthiárym.
6. A ták Dawid ze wszytkiem Izráelem przyszedł do Báálátháw Káryáthiárym ktore iest w Judzie/áby z támtąd przywieźli Skrzynie Páná Bogá siedzącego miedzy Cherubiny/ gdźie imie iego iest wzywáne.
7. Y wsthawili Skrzynie Bożą ná woz nowy z domu Abinádábowego/ á Ozá y Achio prowádzili woz
8. Dawid tedy y wszytcy Izráelitowie grali przed Bogiem ze wszytkiey mocy swey piosnkámi/ ná hárfiech/ ná skrzypicách/bębniech/cymbałech/ y ná trąbách.
9. A gdy przyszli ná plác Chidonski/ Ozá sciągnął rękę swą áby zádzierżał Skrzynie bo iey mało woły nie przewrociły.
10. Ale Pan rozgniewał sie ná Ozę/ y záráził go † przeto iż sie ręka swa dotknął Skrzynie/ y thámże vmárł przed Bogiem.
11. Z czego Dawid był bárzo zásmucon/ iż Pan vczynił to rozerwánie w Ozie: A przetoż názwał ono mieysce Peres Ozá áż do dniá tego.
12. Y bał sie Dawid Bogá dniá onego á rzekł/ Jákoż mogę do siebie przywieść Skrzynie Bożą?
13. A przetoż Dawid nie przywiozł Skrzynie do siebie do miástá Dawidowego/ ále przyprowádził ią do domu Obededomá Getejczyká.
14. Y była Skrzynią Bożą w domu Obededomowym przez trzy Mieśiące/á Pan błogosłáwił domowi iego y wszytkim iego máiętnośćiám.

* 2. Sámue. 6. v. 1. A Abo weścia do Hemáth.

B Niektorzy wykłádáią brát iego.

† w. 4. Mo. 6. v. 19.

Kapit. 14.

1. Hirám śle vpominki Dáwidowi. 4. Jmiona synow Dawidowych. 8. Zá rádą Bożą ciągnie przeciw Filistynom y poráża ie. 15. Beg zá nim waleczy.

1. * Gdym Hirám Krol Tyrski wyprawił posły do Dawidá z drzewy Cedrowemi/ z mularzmi/ z cieślámi áby mu dom zbudowáli
2. Y poznał Dawid iż Pan vtwierdźił go Krolem nád Izráelem/ przeto iż Krolestwo iego było bárzo wywyższone dla ludu iego Izráelskiego.
3. Thedy Dawid ieszcze nápoymował żon w Jeruzálem/ ktore mu ieszcze národźiły synow y corek.
4. A tyćsa imiona tych ktorzy mu sie zrodźili w Jeruzálem / Sámua/ Sobáb/ Náthán/ Sálomon.
5. Jbháhár/ Elisua/ Elifáleth.
6. Nogá Nefeg/ Jáfia.
7. Elisámá/ Báálidá/ y Elifálet.
8. † Vsłyszawszy tedy Filistyni iż Dawid był pomázan Krolem nád wszytkim Izráelem/ wyćiągnęli wszyscy szukáć go: Co gdy Dawid vsłyszał / wyćiągnął też przećiwko nim.
9. A Filistyni przyćiągnawszy potoczyli sie w dolinie Ráfáim.
10. A ták Dawid rádźił sie Bogá mowiąc/ Mamli idź przećiw Filisthynom / á podaszli ie w ręce moie? A Pan mu odpowiedźiał/ Idź / ábowiem ie podam w ręce twoie.
11. Gdy tedy oni przyszli do Báálfárásym/ thám ie Dawid poráził y rzekł/ Bog rozerwał nieprzyiacioły moie przez moie ręce iáko wodá czyni przerwy: A przetoż názwáne iest mieysce ono Báálfárásym.
12. Y zostáwili tám bogi swoie/ ktore Da-

* 2. Sámue. 5. v. 11.

† 2. Sámue. 5. v. 17. y 20.

re Dawid roskázał popalić w ogniu
13. Powtore Filistyni przyćiagneli/ y położyli sie w dolinie.
14 Thedy Dawid znowu sie Bogá rádźił/ktory rzekł do niego/Nie ćiągni zá nimi/ále obtocz ie á vderz ná nie z tey strony drzew Morowych.
15. A gdy vsłyszysz szum [A] chwiánia wierzchow drzew Morowych/ tedy wynidźiesz ku bitwie/ ábowiem w ten czás Bog wynidźie przed tobą áby woyská Filistyńskie poráził.
16. A przetoż Dawid vczynił ták iáko mu Bog roskazał/ y porázili woyská Filistynow od Gábáon áż do Gázery.
17. Y rozsłáwiło sie imie Dawidowe po wszytkich źiemiách/ y spráwił to Pan że był strászliwem wszythkim narodom.

Kapitu. 15.

1. Dawid gotuie mieysce Skrzyni. 4. Liczbá y porządek Lewitow. 16. Spiewacy obráni miedzy nimi. 26. Skryniá przyniesiona z wielkiem weselem. 29. Dawid weselac sie przed nią iest wzgárdzon od Michol żony swey.

1. Pobudował sobie domy w [A] mieśćie Dawidowem y nágotował mieśce [B] skrzyni Bożey/ y namiot iey rozbił.
2. Tedy rzekł Dawid/ * Nie godźi sie żadnym inszem nosić Skrzynie Bożey iedno Lewitom/ ktore Pan obrał áby Skrzynie Boża nosili/ y iemu służyli ná wieki.
3. A ták Dawid zebrał wszytki Izráelczyki do Jeruzálem áby Skrzynie Páńska przyprowádzono ná mieśce ktore on iey był zgotował.
4. Nád to Dawid zgromádźił syny Aaronowe y Lewity.
5. Z Káthythow Vryelá przedniejszego y bráćia iego/ sto y dwádźieśćiá osob.
6. Z Merárytow Asáiaszá przedniejszego y bráćia iego/ dwieśćie y dwádźieśćiá osob.
7. Z Gersonitow/ Joelá przedniejszego z bráćia ie° sto y trzydźieśći osob.
8. Z synow Elizáfánowych Semeie przedniejsze° y z bráćia dwieśćie osob
9. Z synow Hebronowych Elielá przedniejszego z bráćia iego ośmidźieśiat osob.
10. Z synow Ozyelowych Amminádába przedniejszego y bráćia iego/ sto y dwánaśćie osob.
11. Przytym Dawid wezwał Sádoká y Abiátharа Kápłanow/ y Lewitow/ Vryelá/ Asáiaszá/ Joelá/ Semeiaszá/ Elielá/ y Amminádába
12. y rzekł do nich/ Wy ktorzy iesteśćie przedniejszy z domow Lewitow poswieććie sie y z bráćia swoia/ á przyprowadźćie Skrzynie Páná Bogá Izráelskiego/ ná mieysce ktorem ia iey nágotował.
13. Abowiem iżeśćie przytym nie byli z przodku/ † Pan Bog nász [C] rozerwánie miedzy námi vczynił [D] dla tego iżechmy go nie szukáli wedle zwyczáiu.
14. A ták Kápłany y Lewitowie poswiecili sie/ áby przyprowádźili Skrzynie Páná Bogá Izráelskiego
15. y wźielisynowie Lewi drągámi Skrzynie Boża ná rámionách swoie/ iáko był Moiżesz przykazał wedle słowá Páńskiego.
16. Ktemu rzekł Dawid przedniejszym Lewitom/ áby postánowili niektore z bráćiey swey ku grániu ná instrumentách/ tho iest ná skrzypicách/ ná Hárfách/ y ná cymbałech/ y áby wielkim y wesołym głosem brzmieli.
17. Y postánowili Lewitowie Hemáná syná Joelowe°/ á z bráćiey ie° Azáfá syná Bárachiaszowego/ á z Merárytow y z bráćiey ich Ethána syná Kusáie.
18. A z nimi bráćia ich w wtorym rzędzie/ Záchárya szá/ Benáiászá/ Jázyelá/ Semirámotá/ Jáhielá/ Aniśá/ Eliábá/ Bánáiaszá/ Máásyaszá/ Mátátya szá/ Elifále°/ Máceniászá/ Obebedomá y Jáhielá odźwiernemi.
19. A Hemán Azáf y Etán byli spiewacy á gráli ná cymbalech miedźianych
20. Lecz Záchárya sz/ Ozyel/ Semirámoth/ Jáhiel/ Anis/ Eliáb/ Máásyasz y Bánáiász grali ná skrzypicách przez [E] Almoth.
21. A Mátátyasz/ Elifálá/ Máceniasz Obededom/ Jechiel y Ozázyász grali ná árfach o ośmi strun [F] y záczynáli spiewáć.
22. A Chonenias z przedniejszy z Lewitow w [G] proroctwie był przełożony/ ábowiē był człowiek vmieietny.

A Bárachi/

† 2. Sámue. 6. v. 7. Wyżśey. 13. v. 10.

[C] To sie rozumie o śmierći Ozy. Ktory sie był dotknął skrzynie Páńskiey.

[D] To iest niezáchowáliśmy sie w tym wedle porządku od Páná postánowionego przetho sie wnet pomstá státá // 2. Mo. 25. v. 14.

[E] Tho słowo Almoth znáczy nieiáki instrument spiewánia ábo początek pieśni pospolitey miedzy żydmi/ ná ktorey notowáli ká psálmow spiewano o tem pátrz w psálmie. 46.

[F] Wżydowskim stoi Hásemmit Lenádźeách/ to iest nádokthawe ku zwyćiestwu/ Co sie rozumie o wielkim á barzo wyśokiem spiewánnu/ ktore by wśytki ine spiewánia przewyżśyto/ O czem pathrz w Psál. 6. v. 1. y w Psálmie. 4. v. 1.

[G] Dwoiákie iest rozumienie słowá tego/ Niektorzy mniemáią że tu prorocthwo známienuie dyśkánt ábo spiewánie wysokie rozumieiąc iżten Chonenias był przednieyśzy miedzy kántory/ Drudzy zaśie wykładáią wśythek on obchod w nośeniu Skrzynie

23 A Bárachiasz y Elkaná byli odźwierni v Skrzynie.

24 A Sebeniasz / Jozafát / Náthánáel / Amásái / Zácháryasz / Bánáiasz / y Eliezer Kápłani trąbili przed Skrzynią Bożą / A Obededom y Jechiasz byli[H] odźwiernemi v skrzynie

25 ¶ Tedy Dawid y stárszy Izráelscy y Hetmáni szli á Skrzynie przymierza Páńskiego z weselem prowádźili z domu Obededomowego.

26 A gdy Bog poszczęścił Lewitom niosącym Skrzynie przymierza páńskiego ofiárowali siedm wołow y siedm skopow.

27 A Dawid był obleczony wszáte iedwábną / ták że y wszyscy Lewitowie ktorzy nieśli skrzynię y Kántorowie / y Chonenias przednieyszy w proroctwie miedzy Kántorámi / przythym miał ná sobie Dawid Efod lniány.

28 A ták wszyscy Izráelitowie skrzynie przymierza Páńskiego przyprowádźili z wielkim krzykiem y hukiem rogu y trąby y Cymbałow / á gráli ná skrzypicách y ná árfach.

29 A gdy Skrzyniá przymierza Páńskiego przyszłá do miástá Dawidowego / Michol corká Saulowá wygladáiąc z okná / vyrzáłá Dawidá Krolá gdy skákał y grał / y przeto wzgárdźiłá go w sercu swoiem.

H To iest stroźmi / ktorzy przed Skrzynią y zá Skrzynią chodźili. 2. Sámue 6. v. 12.

Kapitu. 16.

1. Postáwiwszy Skrzynie ná mieysce iey ofiáry palone czynią. 4. Dawid rozrządza Lewity. 8. Spiewa chwałę Pánu napomináiąc wszytki wierne ku chwaleniu iego.

* 2. Sámu. 6. v. 17.

1 * Rzynioszszy tedy Skrzynie Bożą / postáwili ią wposrodku namiotu ktory iey był Dawid rozbił y czynili ofiáry palone y spokoyne przed Bogiem.

2. Potym Dawid po onych ofiárách palonych y spokoynych błogosłáwił ludowi w imię Páńskie.

3. Y rozdźielił wszytkim Izráelitom ták mężom iáko y niewiástom po bochenku chlebá po szthuce miesá y po flászy winá.

4. A postánowił przed Skrzynią páńską niektore z Lewitow / áby służyli

A Tho iest bo... dźieyszłwá P... ktore czynił Iz... wi sie emu.

B Ten Azaf p... nieyszy Kánce... żył niemało p... nek ktore sie p... dzy Psálmy ma... ią.

C Abo podał A... fowi y bráćiey... tę pieśń ábyią ś... wali.

† Psálm. 105. v. 1. Ezá. 12. v. 4.

A przypomináiąc / wyznáwáiąc / y chwaląc Bogá Izráelskiego.

5. Przednieyszy był[B] Azáf / á po nim Zácháryasz / Jáhiel / Semirámoth / Jehiel / Mátáthyasz / Eliáb / Bánáiasz / Obededom: A Jehiel grał ná instrumenćiech y ná árfách / á Azáf ná cymbalech.

6. A Bánáiasz y Jáházyel Kápłani z trąbámi vstáwicznie byli przed Skrzynią przymierza Bożego.

7. Dniá tedy onego[C] naprzod to vstáwił Dawid / áby Pan był chwalon przez Azáfá y bráćia iego.

8. † Chwalćie Páná wzywaycie imienia iego / ároslawiaycie miedzy narody sprawy iego.

9. Záspiewaycie iemu w psálmiech / á mowćie o wszythkich iego dźiwnych rzeczách.

10 Chlubćież sie imieniem swietem iego / á niech sie serce tych rozwesela ktorzy Páná szukáią.

11. Szukaycie Páná y wielmożnośći iego / á záwżdy szukaycie oblicznośći iego.

12. Rospomnićie ná dźiwne spráwy iego ktore vczynił / y ná cudá iego / y ná sądy vst iego.

13. Potomkowie Izráelscy sa slugámi iego / á synowie Jakobowi wybránymi iego.

14 On iest Pan Bog nász / ktorego sądy po wszey źiemi sa.

15. Pámietaycie wiecznie ná przymierze iego / y ná słowo ktore roskázał do tysiącnego pokolenia.

16. Ktorem przyrzekł Abrahámowi / y ná przysiegę ktorą vczynił Izáákowi

17. Y podał to Jakobowi zá vstáwę / á Izráelowi zá vmowę wieczną.

18. Mowiąc / Podam ći źiemię Chánáneyską ná dźiał dźiedźictwá wászego.

19. Gdy byli w máley liczbie / á przez krothki czás byli przychodniámi w niey.

20 Chodząc od narodu do narodu y od Krolesthwá do Krolestwá do ludu inszego.

21. Niedopuścił żadnemu áby ie vćiskáć miał y Krole dla nich karał.

22 * Nie dotykaycie sie pomázáńcow moich / á Prorokom moim złośći nie czyńćie.

23 ¶ Záspiewaycie Pánu obywátele wszey źiemie powiedáiąc ná káżdy dźień zbáwienie iego.

* Psálm. 105. v. 15.

¶ Psálm. 96. v. 1.

Przepo...

24 Przepowiedayćie miedzy pogá-
nymy chwałe iego/y po wszech naro-
dźiech dźiwne spráwy iego.
25 Abowiem wielki iest Pan/y bár
zo chwálebny y strászliwy nád wszyt
ki Bogi.
26 Gdyż wszyscy Bogowie pogáń-
scy sa bálwany/á Pan niebiosá sprá
wił.
27 Wyznánie chwały iest przed nim/
á wielmożność y wesele ná mieyscu
iego.
28 Oddawayćie Pánu wy narodo-
wie/oddawayćie Pánu chwałe y
możność.
29 Oddawayćie chwałe Pánu y i-
mieniowi iego/oddáwayćie dáry á
przychodźćie przed oblicznośc iego/
kłániayćie sie Pánu [D]w zacnym przy
bytku iego.
30 Drżyćie przed nim wszyscy mieſz
káiący ná ziemi/gdyż on ták swiáth
vmocnił iż sie nie porusza.
31. Niech sie niebiosá vwesela/á źie-
miá niech sie rozrádnie/á niech mo-
wią w narodźiech Pan iest Kro-
lem.
32 Niech Morze y ze wszytkim co w
nim iest szumi/á polá ze wszythkim
co ná nich iest niech sie rozráduia.
33 Thedy sie rozwesela drzewá leſne
przed Pánem/ábowiem przyszedł á
by źiemie [E]sadźił.
34 Pochwalćie Páná/ábowiem iest
dobry/á milosierdźie iego trwa ná-
wieki.
35 A mowćie/O Boże náſz zbáwićie
lu záchoway nas/y zgromádź nas/á
wyrwi nas od pogánow żebysmy
imie twoie świete wielbili/y chlubi
li sie w twoiey chwale.
36 Niech będźie błogosłáwiony Pan
Bog Izráelski od wieku y áż náwie
ki/A ták rzekł wszytek lud Amen/
y chwalili Páná.
37 Y zostáwił thám Dawid przed
Skrzynia Páńska Asáfá y bráćia ie
go áby służyli przed Skrzynia vstá-
wicznie káżdy dźień.
38 Kthemu vczynił odźwiernemi
Obededomá y bráćia iego/kthorych
było szesćdźiesiat y osm/á ktemu ie-
szcze Obededomá syná Jedythuno-
wego y Hose.
39 A Sádokázostáwił káplanázbrá
ćia iego/Káplani przed Przybyt-
kiem Páńskiem ná mieyscu wyso-
kiem w Gábáon.
40 Aby czynili palone ofiáry Pánu
ná Ołtarzu pálonych ofiar záwsze
ráno y odwiecźorá/wedle tego wszyt
kiego co iesth nápisano w zakonie
Páńskim ktory przykazał Izráelowi
41 Az nimi Hemáná y Jedythuná/
y insze obráne ktorzy byli miánowi-
ćie náznáczeni/áby chwalili Páná
iż milosierdźie iego trwa ná wieki.
42 Tenże Hemán y Jedythun z ony
mi byli áby trabili y grali ná cymba-
lech/á spiewáli ná wszytkich instru
menciech spiewánia Bożego/A sy-
nowie Jedythuná odźwiernemi zo
stáli.
43 Potym lud wszytek odszedł/ká-
żdy do domu swego: A Dawid wro
cił sie áby błogosłáwił domowi swe
mu.

Kapitu. 17.

3. Nie dopuszcza Pan Dawidowi budo-
wáć sobie domu. 11. Ale Sálomonowi. 12.
Pod ktorego figurą Krystus y trwałość
Krolestwá iego iest obiecána. 18. Dźieko-
wánie zá to Pánu Bogu. 23. Y modlitwá
Dawidowá.

1. [A]Gothym Da-
wid mieszkáiąc w
domu swoim / rzekł do Náthaná
Proroká/Oto iá
mieszkam w do-
mu cedrowem/á Skrzynią przy-
mierza Páńskiego iest pod namioty
2. Ná coodpowiedźiał Náthán Da
widowi/ Vczyń coskolwiek vmy-
ślił gdyż Bog iest z toba.
3. A oney nocy mowił Pan do Ná-
thána tymi słowy.
4. Idź á mow z Dawidem sługą mo
im/á powiedz mu ták odemnie/Nie
będźieszty mnie budował domu ku
mieszkániu.
5. Abowiem nie mieszkałem w do-
mu żadnem/ od onego czásu iákom
wywiodł syny Izráelskie z Egiptu/
áż do dniá tego/ owszem em chodźił
z namiotu do namiotu á z przybytku
do przybytku.
6. Izalim ná ktorym mieyscu gdźiem
chodźił z Izráelem mowił y do iedne
go z sędźiow Izráelskich/ktorym em
był roskazał rządźić lud moy temi sło
wy/Czemuśmi nie zbudował do-
mu cedrowego.
7. Przeto teraz powiesz słudze me-
mu Dawidowi/Thák mowi Pan
zastępow

[A] Oczem pátrz. 2. Sámue. 7.

zastępow: Wziałem cię od owczár- niey gdyś chodźił zá owcámi / ábyś był Xiążęciem nád ludem moim Izráelskim.

8. Y byłem z tobą wszędźie gdźieś chodźił / á wszytki nieprzyiacioły twoie wytráciłem przed tobą / y spráwiłemći imie iáko tym ktorzy są náslawnieyszy náziemi.

9. A postánowiłem mieysce ludowi memu Izráelskiemu / y wsadźiłem go / á będźie mieszkał ná mieyscu swem / áni się wiecey poruszy / á ludźie złośćiwi niepodepcą go / iákoczynili od początku.

10 Y od onego czásu iákom postánowił sędźie nád ludem moim Izráelskim: Y podbiłem wszytki nieprzyiacioły twoie / á thák oznaymuię ći Pan tobie dom [B] zbuduie.

[B] To iest dam tobie pothomstwo.

11. A gdy się dni twoie spełnią ábyś zszedł z oycy twoiemi / wzbudzę potomká twego po tobie / ktory będźie z synow twoich / á Krolestwo twoie potwierdzę.

12. Tenći mi nie dom zbuduie / y vmocnię stolicę iego ná wieki.

† 2. Sámu. 7. v. 14. 13. † Ja mu będę zá oycá / á on mnie będźie zá syná / á nie odeymę miłosierdźia moiego od niego / iákom ie odiął od tego ktory był przed toba.

14 Owszem potwierdzę go w domu moim y w Krolestwie moim wiecznie / á stolicá iego trwała będzie ná wieki.

15. Mowił tedy Náthán do Dawidá wedle tych wszytkich słow / y wedle wszytkiego widzenia tego.

16. Zátym Krol Dawid przyszedszy siadł przed Pánem y rzekł / O Pánie Boże cożem ia iest / á co iest zá dom moy / żeś ty mnie dotąd przywiodł.

17. Ale y to málo było v ćiebie o Boże / gdyż nád to mowiłeś ieszcze o domu służebniká twe[o] ná długi czás / y miałeś pieczą o mnie [C] iáko o zacnym iákim człowieku o pánie Boże.

[C] To iest vmyśliłeś mię vczynić zacnieyszym y stawnieyszym nád wszytki ine.

18. Coż może dáley żądáć Dawid / gdyś vczćił służebniká twego ktoregoś ty poznał.

19. O Pánie / dla służebniká twego / y wedle myśli twoiey spráwiłeś thę wszytkę wielmożność / ábyś oznaymił ty wszytki zacne rzeczy.

20 Pánie nie iestći żaden tobie podobny / á nád ćię nie máś Bogá / wedle tych wszytkich rzeczy ktorechmy v- szymá swemi słyszeli.

21. Y ktoryż iest narod ná ziemi iáko lud twoy Izráelski / dla ktore[o] Bog zszedł ábygo sobie dosthał zá lud / á iżbyś sobie spráwił wielką sławę y strászną wygnawszy pogány przed ludem twoim ktorys wykupił z Egiptu.

22 Y postáwiłeś lud twoy Izráelski sobie zá lud ná wieki / á ty Pánie byłeś im zá Bogá.

23 Przeto teraz Pánie niechay słowo ktoreś mowił o służebniku twoim y o domu iego będźie vtwierdzone ná wieki / á vczyń thák iákoś powiedźiał.

24 A imię twoie niech trwa / á niech będźie vwielbione ná wieki / áby mowiono Pan zastępow Bog Izráelski iesth Bogiem nád Izráelem / á dom Dawidá służebniká thwego niech będzie vmocnion przed toba.

25 Abowiem ty Boże moy oznaymiłeś w vszu służebniká twego iż mu dom zbudnieszż / á dla tego ia służebnik twoy [D] śmiele tę modlitwę obiácam ku tobie.

[D] W śrzodku stoi naliczłem modlitwę przed.

26 A thák Pánie ty sam iestes Bogiem ktorys mowił z służebnikiem swym o tym dobrodźieystwie.

27 Przeto thćiey teraz błogosłáwić domowi służebniká twe[o] ábytrwał przed toba ná wieki / Abowiem gdy ty Pánie iemu błogosłáwiszż / będźie błogosłáwiony ná wieki.

Rozdźiał. 18.

1. Dawid podbiwszy Filistyny. 2. Moábity. 3. Hádárezerá. 5. Syryány. 9. Thou Krolá Hemáth. 12. Idumeyczyki. 14. Postawa Krolem spokoynym w Izráelu.

1. *Athym Dawid poráził Filistyny y podbił ie / á wźiął Geth y ze wsiami iego z rąk Filistynom. * 2. Sámu. 8.

2. Poráził też y Moábity / ktorzy stali się sługámi Dawidowemi / á hołd [A] mu dawáli. A Abo dáry.

3. Czásu onego Dawid też poráził Hádárezerá Krolá Soby w Hemáth / gdy ćiągnął ábymoc swoie [B] postánowił v rzeki Eufrátes. B To iest áby państwo swoie rozszyrzył áż do rzeki Eufrates.

4. Wźiął tedy Dawid tysiąc wozow iego y siedm tysięcy iezdnych / y dwádźieścią tysięcy pieszych / á ony wszytki wozy z podcinał / tylko sto z nich sobie zostáwił.

Ciągneli

5. Ciągneli też Syryánie z Dámáſzku/ aby rátowáli Adárezerá Krolá Soby/z ktorych Syryánow Dawid porázil dwá y dwádźieśćiá tyśiecy mężow.

6. Y oſádźił ſłużebnymi Syrya oko ło Dámáſzku/á byli Syryáni ſługámi Dawidowemi oddáwáiąc mu hołd / y zachował Pan Dawidá gdźie ſie kolwiek obrocił.

7. Nád to Dawid wźiął tarcze złote ktore były ſłużebnikow Hádárezerowych y przyniośł ie do Jeruzálem.

8. Kthemu wźiął z Thebáth y z Chun miaſt Adárezerowych wiele miedźi/z ktorey Sálomon ſprawił on kocioł wielki miedźiány/ſłupy y ine naczynia miedźiáne.

9. A vſłyſzawſzy Thou Krol Hemát iż Dawid poráził wſzytko woyſko Hádárezerá Krolá Soby.

10. Poſłał Adorámá ſyná ſwego do Krolá Dawidá o [c] pokoy ráduiąc ſie z tego iż walczył z Hádárezerem y poráził go/ábowiem Thou walczył z Hadárezerem / przytym też poſłał mu wſzytki naczynia złothe ſrebrne y miedźiáne.

11. Ktore Krol Dawid poświęćił ze ſrebrem y ze złotem/ ktore był pobrał od wſzytkich narodow / z Edom/ z Moáb/z Ammonitow / z Filiſtynow/y z Amálechitow.

12. A Abiſáiſyn Sárwie poráził Edomczykow w dolinie Soli ośmnaśćie tyſiecy.

13. Y oſádźił Edom ſłużebnemi/á byli wſzyſcy Edomczycy ſługámi Dawidowemi/y zachował Pan Dawidá gdźie ſie iedno obrocił.

14. A thák Krolował Dawid nád wſzytkim Izráelem / czyniąc ſądy ſprawiedliwość wſzemu ludowi ſwemu.

15. Y był Joáb ſyn Sárwie Hetmánem/á Jozáfát ſyn Ahiludow Kánclerzem.

16. Sádok ſyn Achithobow/ y Abimelech ſyn Abiátharow byli Káplany/á Suſá był Piſárzem.

17. Bánáiaſz ſyn Joiády był przełożonym nád Cheretczyki y Feletczyki/ á ſynowie Dawidowi napierwſzy [d] ſłużyli Krolowi.

Kapitu. 19.

1. Dawid poſły wyprawuie do Hánoná Krolá Ammonitow ktore on zelżył. 6. Ammonitowie ſie gotuią przeciw Dawidowi. 14. Porażeni ſą dwá kroć.

*Thálo ſie potym iż Náhás Krol Ammonitow vmárł/á ſyn iego Krolował po nim. *2. Sámu. 10. v. 1.

2. Tedy rzekł Dawid / Okażę łáſkę Hánonowi ſynowi Náhásowemu/ iáko thęż mnie okázował łáſkę oćiec iego: Y poſłał Dawid poſły á/by go cieſzyli po oycu iego: A thák przyſłli ſłudzy Dawidowi do źiemie Ammonitow ku Hánonowi á/by go cieſzyli.

3. Ale Kśiążętá Ammonitow rzekli do Hánoná/ Izali Dawid czyni poczćiwość oycowi twoiemu przed tobą iż przyſłał cieſzyć cię? Azaż ſłużebnicy iego nie przyſzli do ćiebie żeby wypátrowáli y wyſzpiegowáli źiemie.

4. Przetho Hánon wźiąwſzy ſługi Dawidowe ogolił ie/ á przekrawał w poły ſzáty ich po ſáme lono/y puśćił ie precz.

5. A niektorzy ſzedſzy opowiedźieli to Dawidowi o onych mężoch/ przeciwko kthorem on poſłał iż ſie bárzo ſromáli/ y roſkázał do nich Krol/ Zoſtańćie w Jerycho áż podrosthą wáſze brody/á potym ſie wroćićie.

6. A widząc Ammonitowie że thę zelżywość vczynili Dawidowi/ poſłali Hánon y Ammonitowie tyſiąc tálentow śrebrá/ áby ſobie zá ty pieniądze iednáli wozy y iezdne z [A] Mezopothámiey/ y z Syriey Máách/ ſkiey y z Soby.

A W Zydowſkim ſthoi Arammáharaim tho ieſt Syryá w Mezopothámiey / we. 2. kśie. Sámue. nápiſano ieſt z Arám Bethreheb to ieſt w Syryey około Antyochiey/á Soba známienuie Armenią więcéj.

7. Y ziednáli ſobie zá pieniądze dwá y trzydźieści tyſiecy wozow/ y Krolá Máách/ ſkiego z ludem iego: Potym przyćiągnawſzy położyli ſie z woyſkiem przeciw Medábá/ Ammonithowie też ściągneli ſie z miaſth ſwych/ y przyſzli ku bitwie.

8. Co gdy vſłyſzał Dawid/ poſłał Joábá ze wſzytkim woyſkiem ludu rycerſkiego.

9. A wyćiągnawſzy Ammonitowie z ſzykowáli ſie v bramy mieſćkiey/ krolowie záſie ktorzy byli przyićcháli ná rátunek/ zoſtáli ná ſtronie w polu.

10. Co widząc Joáb że woyſká ku bitwie y z przodku y w tył przeciw iemu były zſzykowáne / wybrał ſobie

Og ze wſzytkie/

[c] Możem to czyráć áby go náwieśćił ábo pozdrowił

[d] Dwo żydowſkim ſłow / Byli v ręki Krolewſkiey.

ze wszytkiego woyská Izráelskiego
meże ná wybor / y zszykował woy
sko przeciw Syryánom.
11. A ostátek ludu porucżył Abisáie
mu bratu swemu / y thákże sie prze
ćiw Ammonitom zszykowáli.
12. Rzekł ktemu / Jesliby Syryá
nie ná mie byli silnieyszy tedy ty przy
byway mi ná rátunek / á ieslizby też
Ammonitowie ná ćie byli silnieyszy
tedy ia ćiebie rátuie.
13. Badźże tedy mężnem / á poczynay
sobie státecznie zá ludem nászem / y
zá miásty Bogá nászego: A Pan nie
chay tho vczyni co sie iemu nalepiey
podoba.
14 A ták sie przybliżył Joáb y lud kto
ry z nim był / ku potykániu z Syryá
ny / ktorzy przed nim vciekli.
15. A obaczywszy Ammonitowie że
Syryánie tył podáli / vciekli theż
przed Abisáiem bráthem iego / y we
szli do miásta: Zátym też Joáb wro
ćił sie do Jeruzale[illegible]m.
16. Widzac tedy Syryánie iż byli po
ráżeni od Izráelithow / wyprawili
posły y wywiedli Syryány kthorzy
byli zá rzeką / á Sofách hetman woy
ská Hádárezerowe[illegible] był[R] przed nimi.
R Tho iest byt ich hetmánem.
17. A gdy to opowiedżiano Dawido
wi / zebrał wszytki Izráelczyki y prze
práwił sie przez Jordan / á przyćia
gnawszy ku nim zszykował sie prze
ćiwko nim / á gdy ták Dawid był po
gotowiu przeciw Syryánom / oni
zwiedli z nim bitwe.
18. Ale Syryáni vciekli przed Izrá
elity / y poráżił Dawid z Syryánow
siedmi tysiecy wozow / y czterdżieści
tysiecy ludu pieszego / nád to Sofá
chá hetmáná woyská onego zábił.
19. A widzac słudzy Hádárezerowi
iż pobici sa od Izráelitow / vczynili
sobie pokoy z Dawidem y służyli mu
y ná potym Syryáni nie chcieli wie
cey rátunku dáwáć Ammonitom.

Kapitu. 20.

1. Rabbá zburzone y zkupione. 3. Ammoni
towie vciśnieni. 4. Filisthyni po trzy kroć
zwyciężeni y obrzymi ich pobici.

*2. Sámu. 10. v. 1. y 12. v. 26.

*Stało sie poroku te
go czásu gdy Krolowie
zwykli ciągnąć ná woy
ne / iż Joáb przywiodszy co mężniey
szerycerze / poborzył ziemie Ammoni
tow / á przyćiagnawszy obległ Ráb
be ktorą wziął y zborzył / A Dawid
ná ten czás mieszkał w Jeruzálem.
2. Tedy ziawszy Dawid koronę Kro
lá ich z głowy iego / w ktorey nalazł
wagę tálentu złotá / y ktora też była
kámieńmi drogiemi osádzoná / wło
żył ią ná głowę swoię / y pobrał bár
zo wiele łupow z miásta.
3. Wywiodł też lud ktory w nim był y
dał ie przećirać pilámi potrzeć woży
żeláznemi / y siekierámi porębáć / á ták
vczynił Dawid wszytkim miástom
Ammonithskiem / A potym sie wro
ćił ze wszytkim ludem do Jeruzálem
4. † Potym stálá sie bitwá w Gázer z † 2. Sámu. 21. v. 18.
Filisthyny gdzie Sobochái Husáthy
zyk zábił Sáfáiá z narodu Obrzym
skie[illegible] / á ták Filisthyni vskromieni byli
5. Była zás druga bitwá z Filisthyny /
gdzie zábił Elchánán syn Jáirow
Láchmiego brátá Goliátowego Ge
theyczyká / ktorego drzewce było iáko
nawoy tkácki.
6. Ktemu też ieszcze była bithwá w
Geth / gdzie był mąż wzrostu wiel
kiego co miał po szesći pálcow / ták iż
było wszytkich dwádżieśćia y cztery /
á ten też był z narodu Obrzymskiego
7. A gdy hánbił Izráelity zábił ieft
od Jonáthaná syná Sámáego brá
tá Dawidowego.
8. A ći sie byli zrodżili z Obrzymow
w Geth / y pobici sa przez Dawidá
y sługi iego.

Kapitu. 21.

1. Dawid zá złą rádą oblicza lud swoy. 7.
Co sie Pánu niepodoba. 14. ktory powie
trzem pobił siedmidżieśiąt thysięcy ludu /
17. Dawid modli sie oto Pánu y ofiáry czy
ni ná ołtarzu zbudowánem ná placu Or
nánowym.

A Rzesł Szátan po
wstał przeciw Iz
ráelitom / y przy
wiodł ktemu Da
widá áby policzył
Izráelity.
Rzekł thedy Dawid do Joábá y
do przełożonych nád ludem / Idźcie
á obliczćie Izráelity od Berseba áż
do Dán / á przynieśćie do mnie spisek
żebym liczbę ich wiedżiał.
Ná co odpowiedżiał Joáb / Niech
Pan Bog tyle stho kroć rozmnaża
lud swoy / izali Krolu Pánie moy
oni wszyscy nie służą tobie / czemu ż
tego szukasz Pánie moy / ábys then
grzech

A Rzesł Szátan] Dawidá przeciw
daiąc mu przed
czyzacność stanu
y moc iego / gdy
Krolował nád lu
dem táż wielkim
A Pan Bog mio
mował Dawida
owßem w tym po
kußeniu odstępy
od niego do czasu
á przetoż sie Dawid
w pysze podniosł /
Gezem pátrz 24. v. 1.
Samuel 24. v. 1.

grzech był przyczytan Izráelowi.
4. Ale Joáb roſkazániem Krolewſkim przymuſzony wyſzedł / á przeſzedſzy przez wſzytek Izráel / wrocił ſie potym do Jeruzálem.
5. I oddał Dawidowi liczbę ludu / á było wſzytkich Izráelitow [B] tyſiąc tyſięcy y ſto tyſięcy mężow godnych ku boiowi: A [C] Judy zás było cztery ſtá tyſięcy y ſiedmdźieſiąt tyſięcy mężow walecznych.
6. Ale Lewitow y Beniámithow niepoliczył miedzy ony gdyż ſie Joábowi ono roſkazánie Krolewſkie przykre widźiało.
7. To tedy niepodobáło ſie Bogu / y przeto karał Izráelity.
8. A ták rzekł Dawid do Bogá / Zgrzeſzyłem bárzo iżem to vczynił / ále teraz odeymi niepráwość ſługi bniká twego / gdyżem ſobie bárzo głupie począł.
9. I mowił Pan do Gáda [D] Proroká Dawidowego / tymi ſłowy.
10. Idź á powiedz ták Dawidowi / Ja trzy rzeczy przepuſzczam nád tobą / obierz ſobie iednę z nich ábych ia nád tobą ſpełnił.
11. Tedy przyſzedł Gad ku Dawidowi / y rzekł do niego / Ták mowi Pan / obierz ſobie.
12. Abo [E] głod przez trzy látá: Aboże bycie nieprzyiaciele twoi trapili / á iżbyś porażon był mieczem ich / Abo żeby przez thrzy dni miecz Páński y mor był w ziemi / á Anioł Páński borzył we wſzythkich grániczách Izráelſkich / Przeto theraz obácz co mam odpowiedźieć temu ktory mię poſłał.
13. I rzekł Dawid do Gáda / Jeſtem bárzo vtrapiony / niechay proſzę wpádnę w ręce Boże gdyż bárzo wielkie ſą miłoſierdźia iego / á niechay nie wpadam w ręce ludzkie.
14. A ták dopuſcił Pan mor ná Izráelczyki / á pomárło z nich ſiedmdźieſiąt tyſięcy mężow.
15. Nád to poſłał Bog Anioła do Jeruzálem áby ie wygładźił / A gdy iuż ie począł borzyć widźiał Pan y zlithował ſie nád onym káźnią / y rzekł Aniołowi borzącemu / Doſyć teraz niech przeſtánie ręká twoiá: A Aniol ſtał podle plácu Ornáná Jebuzeyczyká.
16. Podniożſzy tedy Dawid oczy ſwe widźiał Anioła Páńſkiego ktory ſtał miedzy ziemią y niebem z dobytym mieczem ktory był obrocony przeciw Jeruzálem / A przeto Dawid y padł ná oblicze ſwoie y z ſtárſzemi oblokſzy ſie w wory.
17. Zátym rzekł Dawid do Bogá / Izalim nie ia roſkazał liczyć ludu? iamći ſam zgrzeſzył y bárzo źle vczynił / ále ty owieczki w czym że wyſtąpiły? O Pánie Boże moy niech ſie ręká twoiá obroći ná mię y ná dom oycá mego / á karánie to niechay będźie oddalone od ludu twego.
18. Tedy Aniol Páński rzekł do Gáda áby rzekł Dawidowi / żeby ſzedł y zbudował oltarz Pánu ná plácu Ornáná Jebuzeyczyká.
19. A ták Dawid ſzedł wedle ſłowá ktore mowił Gád imieniem Páńſkim.
20. Tedy obeyrzawſzy ſie Ornán widźiał Aniołá onego / á cztherzey ſynowie iego ktho rzy z nim byli ſkryli ſie / á ſam młocił pſzenicę.
21. I ſzedł Dawid do Ornáná / ktory weyzrawſzy obaczył Dawidá / á zſzedſzy z onego boiſká kłánial ſie Dawidowi áż do ziemie.
22. Zátym rzekł Dawid do Ornáná / Day mi plác thego boiſká zá pewne pieniądze ábym ná nim poſtáwił oltarz Pánu áby przeſthało karánie nád ludem.
23. I odpowiedźiał Ornán Dawidowi / Weźmi ſobie Krolu Páni moy á czyń to co ſie tobie podoba / I ktemu dáię oto woły ná ofiáry palone / y wozki do drew / y pſzenicę ná ofiárę / ia to wſzytko dam.
24. A Dawid odpowiedźiał Ornánowi / Nie ták / Owſzem kupię ći zá zupełne pieniądze / Abowiem nie wezmę co twego ieſt od ćiebie / ábym ia Pánu dármo ofiáry palone czynić miał.
25. A ták Dawid dał Ornánowi zá on plác [F] ſyklow złotych ſześć ſet podług wagi.
26. I poſtáwił tám Dawid Oltárz Pánu / á ofiárował ofiáry palone y ſpokoyne / wzywał też Páná / Ktorego wyſłuchał [G] przez ogień z niebá ná Oltarzu paloney ofiáry.
27. Zátym rzekł Pan do Aniołá áby włożył miecz ſwoy w poſzfy.
28. A ták widząc Dawid iż go wyſłuchał pan ná plácu Ornáná Jebuzeyczyká / támże ofiáry czynił.

[F] W kśięgách Sámuelowych nápiſano ieſth iż dał pięćdźieſiąth ſyklow ſrebrnych.

[G] Ktory ſpuſcił z niebá / y ſpalił ony ofiáry.

[B] We wtorych kśięgách Sámuelowych nápiſano ieſt oſm ſet tyſięcy ktho liczbá mniemſza ieſt trzech tyſięcy / á wedle dokthorego w Judowſkich w kśięgách Sám. ieſt wzmiánkę uczyniony táková liczbá Dawidowi ktho rzy ią kazał liczyć / A przeto nie ſchuli ſie o ſzkodę iáko też o przeſtępſtwiech. Czym maſz nápiſano wyżſzey Káp. 3. v. 6.

[C] W żydowſkim kśięgách Sámuelowych nápiſano ieſt pięć ſet tyſięcy / ktora liczba mniemſza ieſt trzech tyſięcy ktho rzy / A przeto żydowie ſą przedniejſzy ludźie tu ſie nie zámylą / á wſzákże mogą być że ſie thy liczby iákiemkolwiek ſpoſobem od ſiebie rożnią / A przeto ſię o tho nie trapmy ſie o tho ſráſować iáko też o przeſtępſtwiech. Czym maſz nápiſano wyżſzey Káp. 3. v. 6.

[D] W żydowſkim kśięgách Sámuelowych nápiſano ieſt więcéj o Proroku Gádzie. Káp. 24. v. 13. miánowáne ſą ſiedm lath głodu gdźie liczbá oná ſiedm pewna położoná ieſt zá liczbę nie pewną iáko to często w piſmie ſwiętym obaczyć może ſię.

[E] Abo głod przez trzy látá: Aboże bycie nieprzyiaciele twoi trapili / á iżbyś porażon był mieczem ich / Abo żeby przez thrzy dni miecz Páński y mor był w ziemi / á Aniol Páński borzył we wſzythkich grániczách Izráelſkich / Przeto theraz obácz co mam odpowiedźieć temu ktory mię poſłał.

19. A Przybytek Páński ktory był vczynił Moiżesz ná puszczy/ y Ołtarz palonych ofiar/ czásu onego był w niektorey káplicy w Gábáon.

20 Ale nie mogł Dawid iść do niego áby sie Páná[1] rádził/ ábowiem sie był vlękł mieczá Aniołá Páńskiego.

1 To iesth áby Páná wzywał.

Kapitu. 22.

2. Dawid zbiera rzeczy potrzebne ku budowániu Kościołá. 6. Roskázuie Sálomonowi áby go zbudował. 9. Pod figurą Sálomonową Krystus iest obiecan Dawidowi.

A Tym rzekł Dawid/ A Ten ći iest dom Páná Bogá/ á ten ći iest Ołtarz dlá ofiáry paloney zálud Izráelski

A Tystowá ſciągá ſie do wierſzá. 26 przyſtego Kápitulum.

1. 2. Y roskázał zebráć cudzoziemce ktorzy byli w ziemi Izráelskiey/ á z nich náznáczył murárze áby ćiosáli kámienie gládkie ku budowániu Kościołá.

3. Nágotował też Dawid wiele żelázá/ ná gwoździe do drzwi y do zbiánia/ y miedźi ták wiele iż iey wagi niewiedźiano.

4. Krtemu też drzewa cedrowego bez liczby/ ktorego Sydończycy wielkie mnostwo náwieźli do Dawidá.

5. Tedy rzekł Dawid/ Sálomon syn moy iest mlode dźiećie/ á Pánu dom ma być zbudowány wielki y známienity/ ktoregoby imię y sławá po wszytkiey ziemi była/ przeto teraz ná gotuie mu wszytko: A ták Dawid przed śmiercią swą nágothował onych rzeczy bárzo wiele.

6. Y przyzwał Sálomoná syná swego/ á roskázał mu áby Pánu Bogu Izráelskiemu dom zbudował.

7. Nád to ieszcze mowił Dawid do Sálomoná syná swego/ Vmyślił tem był zbudować dom imieniowi Páná Bogá mego.

8. Ale Pan do mnie mowił tymi słowy/ * Rozlałeś wiele krwie/ á zwiodłeś wielkie bitwy/ A przetho iżeś przedemną ták wiele krwie ná ziemię rozlał/ nie bedźiesz budował Domu imieniowi memu.

* Niżey. 28. v. 3.

9. Oto sie tobie národźi syn/ ktory bedźie mężem spokoynem/ ábowiem mu dam odpoczynienie od wszytkich nieprzyiaćioł iego ze wszad/ A przeto imie iego bedźie Sálomon/ ábowiem zá czásow iego dam pokoy y odpoczynienie Izráelitom.

† 2. Sámu. 7. 1. Krol. 5. y 6. y Żydow. 1. v.

10 † A on zbuduie Dom imieniowi memu/ y bedźie mi zá syná/ á ia mu bede záoycá/ y vtwierdze stolice Krolestwá iego nád Izráelem áż ná wieki

11. Teraz tedy synu moy Pan niech przy tobie bedźie/ áby sie tobie szczęśliwie wodźiło/ zbuduyże Dom Pánu Bogu twemu iáko o tobie mowił

12. Przytym niech ći Pan Bog obdárzy rozumem y dowćipem/ żebyś mogł roskázować nád Izráelem/ y záchowywáć zakon Páná Bogá twego.

13. Abowiem thedy bedźiesz szczęśliwym gdy bedźiesz záchowywał y strzegł przykázánia y sądow ktore Pan roskázał Izráelowi przez Moiżeszá: Bądź że tedy státecznem y mężnym/ y nie boy sie áni sie lękáy.

14 Oto ia z vbostwá swego nágotowałem do domu Páńskiego sto tysiecy tálentow złotá/ y srebrá tysiąc tysiecy tálentow/ przytym miedźi y żelázá ták wiele iż wagi iego nie wiedzą/ ná koniec drzewá y kámienia nágotowałem/ á ty ieszcze do tego wiecey przydaszz.

15. Nád to maszz y siebie wiele robotnikow/ gorników/ murárzow/ y ćieśli/ y inych vmieiętnych rzemieśnikow do wszelákiey roboty.

16. A gdyż maszz złotá/ srebrá miedźi y żelázá bez liczby/ gotuyże sie do tey spráwy/ á Pan z toba niech bedźie.

17. Y roskázał Dawid wszytkim Xsiążętom Izráelskim áby pomogli krewnemu Sálomonowi synowi iego.

18. Mowiąc ták/ Izali pan Bog wászsze nie iest z wámi/ y dał wam odpoczynienie ze wszad/ gdyż oby wátele tey ziemie podał w rece moie/ y ziemiá tá poddáná iest Pánu y ludowi iego.

19. Teraz tedy skłońćie serce swey dusze swoie áby ście Páná Bogá wászego szukáli/ á chuthliwie zbuduyćie świety Przybytek Páná Bogá/ że byście tám przeprowádźili Skrzynie przymierza Páńskiego/ y naczynia świete Boże/ do Domu ktory bedźie zbudowan imieniowi Páńskiemu.

Kápitu//

Kapitu. 23.

1. Dawid będąc iuż ſtáry poſtánowił Sálomoná Krolem. 3. Liczbá Lewitow. 4. Y vrzędy ich. 13. Aaron y ſynowie iego nawyż ßy káptani. 14. Synowie Moiżeßowi.

1. Ták Dawid będąc ſtáry y zeſzły w leciech/ poſtáno wił Sálomoná ſy ná ſwego Krolem nád Izráelem.

2. Y zebrał wſzytki Kſiążętá Izráelſkie z káptanmi y z Lewity.

3. Gdźie obliczono Lewity poczawſzy od tych ktorym było trzydźieſćilat y wyżſzey/ y było obliczonych pogłowia męzczyńſkiego trzydźieſći y oſm tyſiecy.

4. Z tych poſtánowieni ſą cztery y dwádźieſćiá thyſiecy áby pilnowáli poſługowánia domu Páńſkiego/ á przełożonych záśie y ſędźiow było ſześć tyſiecy.

5. Ktemu cztery tyſiące odźwiernych ktorzy chwálili Páná ná inſtrumenćiech tych też cztery tyſiące ktore on ſpráwił ku chwaleniu.

6. Y rozdźielił ie podług częśći ſynow Lewi*/ to ieſt Gerſoná/ Kááthá y Merárý.

7. Gerſonitowie byli/ Leedán y Semei.

8. Synowie Leedánowi byli/ Jechiel przedniey ſzy/ Zethám Joel trzey ich.

9. Synowie Semeiowi byli/ Selomit Hozyel y Arán trzey ich/ Ácić byli przedniey ſzy z domu Leedánowego

10. Ktemu ſynowie Semeiowi byli/ Jeháth/ Zyná/ Jaus y Bárya ſz/ Ci cztérzey byli ſynowie Semeiowi.

11. Jeháth był pierwſzy/ Zyná wtory ále Jaus y Bárya ſz niemieli wiele dźiatek/ przeto byli policzeni zá icdno pokolenie y zá ieden dom.

12. Synowie Kááthowi byli/ Amrám/ Jſáár/ Hebron y Ozyel cztérzey ich.

13. †Synowie Amrámowi byli/ Aaron y Moiżeſz*/ ále Aaron był odłączon/ áby poświęćił przybytek naświętſzy y z ſyny ſwemi ná wieki że by też kádźili przed Pánem/ ſłużyli mu/ y błogoſłáwili w imie iego áż ná wieki.

14. A ſynowie Moiżeſzá męża Bożego policzeni ſą w pokoleniu Lewi.

15. *Ktorego Moiżeſzá ſynowie byli/ Gerſom/ y Eliezer.

16. Syn záśie Gerſomow był/ Sebuel pierwſzy.

17. A ſyn Eliezerow był/ Rehábiaſz pierwſzy/ y niemiał Eliezer ſynow inych/ ále ſynow Rehábiaſzowych było bárzo wiele.

18. Syn Jſáárow był/ Selomith pierwſzy.

19. Synowie Hebronowi byli Jeryau pierwſzy/ Amáryaſz wtory/ Jáházyel trzeći/ Jekmáám czwarty.

20. Synowie Ozyelowi byli/ Michá pierwſzy/ Jeſyaſz wtory.

21. Synowie Mezárý byli/ Moholi y Muſy/ á ſynowie Moholiego byli/ Eleázár y Cys.

22. Y vmárł Eleázár nie máiąc ſynow iedno corki ktore ſpoymowáli ſynowie Cyſowi bráćia ich.

23. Synowie Muſy byli/ Moholi/ Eder/ y Jerymoth/ trzey ich.

24. Cić ſą ſynowie Lewi wedle domow oycow ich przedniey ſzy z narodu káżdego policzeni káżdy miánowićie z oſobná ktorzy pilnowáli poſługowánia w domu Páńſkiem/ począwſzy odtych ktorym było dwádźieśćiá lat y wyżſzey.

25. Abowiem rzekł Dawid/ Pan Bog Izráelſki dał odpoczynienie ludowi ſwemu/ y będźie mieſzkał w Jeruzálem áż ná wieki.

26. Ktemu Lewitowie iuż niebędą nośić przybytku/ y wſzytkiego naczynia ku poſługowániu iego.

27. A ták wedle oſtátniego poſtánowienia Dawidowe° policzono Lewity/ począwſzy od tych ktorym było dwádźieśćiá lat y wyżſzey.

28. Y porucżył ie ſynom Aaronowym ná poſługowánie Domu Páńſkiego/ w przyſionkách/ w gmáchách/ y we wſzythkim ochędożeniu rzeczy poświęconych/ y w pracey około poſługowánia Domu Bożego.

29. Przytym około chlebá pokłádnego/ około máki ná ofiáre/ y około pláckow nie kwáſzonych rzeczy ſmáżonych y wſzelkiey miáry.

30. A iżby ſtali káżdego záránia ku wyſławiániu y chwalieniu Páná ták że y od wieczorá.

31. Nád to przy káżdym oddáwániu paloney ofiáry pánu we dni Sobotne ná nowiu mieſiącá y w vroczyſte świętá wedle liczby y porządku ktory ieſt

*2. Mo. 6. v. 17. 1. Par. 6. v. 1.

†2. Mo. 2. v. 2. y. 6. 1. Par. 6. v. 20. *Hebr. 5. v. 4.

*2. Mo. 2. v. 22. y. 18. v. 3.

ry iest im náznáczon vsthawicznie przed Pánem.

32 Aby pilno strzegli Przybytku zgromádzenia y rzeczy świętych czyniąc temu dosyć coby im roskazáli synowie Aaronowi bráćia ich około posługowánia w Domu Páńskim.

Kapit. 24.

1. Miedzy syny Aaronowe rozdzielone są vrzędy Kościelne. 6. Przednieyszy miedzy nimi. 20. Ostátek Lewitow.

1. Synowie Aaronowi tym sposobem rozdzieleni byli / *Synowie Aaronowi byli: Nádáb/Abiu/ Eleázár/y Ithámár.

*4. Mo. 3. v. 2. y. 20. v. 60.

2. †Ale Nádáb y Abiu vmárli przed oycem swoim/á nie mieli pothomstwá: A przetoż Eleázár y Ithámár Káplánstwo otrzymáli.

†3. Mo. 10. v. 2.

3. Y rozdzielił ie Dawid/to iest Sádoká z synow Eleázárowych/y Achimelechá z synow Itámárowych/ A áby służyli iedni po drugich.

A W żydowskim stoi wedle liczby ich y wedle vrzędu ich.

4. Y náleziono wiecey synow Eleázárowych ktorzy byli przednieyszy z domow/niż synow Itámárowych/ A ták podzielenisa/ miedzy syny Eleázárowemi było szesnaśćie przednieyszych wedle domow oycowskich á miedzy Syny Ithámárowemi było ich osiń wedle domow oycow ich

B Abo iedni od drugich.

5. A rozdzielenisa losem ták B ieden iáko y drugi/ ábowiem byli przełożeni mieyscá świętego/y C przełożeni domu Bożego/ták z synow Eleázárowych iáko y z synow Ithámárowych.

C W żydowskim stoi/przełożeni Boży.

6. A Semeiasz syn Náthánáelow pisarz z pokolenia Lewi popisał ie przed Krolem y Książęthy/y przed Sádokiem Káplanem/y Achimelechem Synem Abiáthárowem/y przednieyszymi z domow Káplánskich y Lewitow/á ieden dom náznáczono Eleázárowi á drugi Ithámárowi.

7. Pierwszy los padł ná Joiáryba/á drugi ná Jedeiá.

8. Trzeći ná Hárymá/czwarty ná Seorymá.

9. Piąthy ná Melchiaszá/szosty ná Máiámáná.

10 Siodmy ná Akkosá/osmy ná Abie

11. Dziewiąty ná Jesuego/dziesiąty ná Secheniaszá.

12. Jedennasty ná Eliásybá/dwánasty ná Jákimá.

13. Trzynasty ná Hosá/czternasthy ná Isbáábá.

14 Pietnasty ná Belge/szesnasty ná Emmerá.

15. Siedmnasty ná Hezyrá/osmynasty ná Háppozezá.

16. Dziewietnasthy ná Fetheiaszá/ dwudziesty ná Hezechielá.

17. Pierwszy y dwudziesty ná Jáchiná/wtory y dwudziesty ná Gámulá

18. Trzeći dwudziesty ná Dálaiászá/ dwudziesty czwarty ná Máázyaszá

19. Tenći iest porządek około posługowánia ich gdy mieli wchodźić do domu Páńskiego káżdy w swym rzędzie pod porucżeństhwem Aaronáoycá ich/iáko mu był roskazał Pan Bog Izráelski.

20 A z synow Lewi ktorzy byli pozostáli z potomstwá Amrámá/był Subáel/á z synow Subáelowych Jehedeiasz.

21. Z synow Ráhábiaszowych/był Jesyasz przednieyszy.

22 Z Isááry był Sálemoth/ktorego syn był Jáháth.

23 Synowie Jeryaszowi/Amáryasz wtory/Jáházyel trzeći/Jekmáám czwarty.

24 Syn Ozyelow był Michás/á syn Michásow był Sámir.

25 Brát Michásow był Jesyasz/á syn Jesyaszow był Zácháryasz.

26 Synowie Merary byli/Moholi y Musy/á syn Ozyaszow był Beno.

27 Synowie Merary z Ozyaszá byli/ Beno/Soám/Zách ur/y Hebry.

28 Syn też Moholiego Eleázár ktory niemiał dźieći.

A Cysow syn był/Jerámeel.

29 30 Synowie Musy byli/Moholi/ Eder/y Jerymoth/A ći byli synowie Lewi wedle domow oycow ich

D W żydowskim stoi przeciwko.

31. Y miotáli losy D z bráćia swa syny Aaronowemi przed Krolem Dawidem y Sádokiem/y Achimelechem/y Książęty domow Káplánskich/y domow Lewitow/ E káżdy przednieyszy z bráthem swem nanieyszym.

E To iest ták przednieyszym iáko y podleyszym dosięgáiąc ná mieysce.

Kapit. 25.

1. Porządek Kántorow y śpiewakow. 8. Ktore losem postánowiono.

Przytym

1. RZythym Dawidy Hetmáni odłaczyli syny Asáfá/ Hemáná/y Jedytuná ná posługowánie/ ktorzy Prorocztwá grali ná skrzypicách/ ná hárfách /y ná cymbalech/ ktorych mężow byłá pewna liczbá/á káżdy vrzędu swego pilnował.

2. Z synow Asáfowych był/Záchur/ Józef/ Náthániasz /y Asárel/A ci synowie Asáfowi byli pod moca Asáfowa/ktory prorokował ná [A] roskázánie Krolewskie.

3. A z synow Jedythunowych byli/ Godoliasz/ Sory/ Jesáiasz / Hásábiasz /y Máthathyasz/ sześć ich pod moca oycá ich Jedythuná/ktory prorokował ná hárfie wyznawáiąc y chwaląc Páná.

4. Z synow Hemánowych/Bokcyasz Náthániasz/Ozyel/Sebuel / Jerymoth/Hánániasz/Hánáni/ Eliáthá/Geddelthy/y Romámthyezer Jesbákássá/Mellothy/Othyr/Máházyoth.

5. Ci wszyscy byli synowie Hemáno wi widzącego Krolewskie[C] w[B] służbie Bożey ku [C] wywyższeniu rogu/ á tych czternaście Bog dał Hemánowi y trzy corki.

6. Ci wszyscy byli pod moca oycow swych/gráiąc ná cymbalech/ ná skrzypicách/ y ná árfách / ku posługowániu w domu Bożem/ á Asáf/ Jedythun/y Hemán byli pod porządzeństwem Krolewskim.

7. A tych wszytkich z bráćia ich ktorzy byli vmieiętnemi y ćwiczonemi w piosnkách Páńskich / było dwieście ośmdziesiąt y ośm policzonych.

8. Y miothali losy miedzy sobą o vrzad/ták máły iáko y wielki/ták náuczony iáko y nievczony.

9. Y padł pierwszy los ná Asáfá/ to iest ná Jozefá/ á wtory ná Godoliaszá/ktorych z bráćia y z syny iego było dwánaście.

10 Trzeći ná Záchurá/ktorego synow y bráćiey było dwánaście.

11. Czwarty ná Jsárego/ ktorego też synow y bráćiey było dwánaście.

12. Piąty ná Náthániaszá/ tego też synow y bráćiey było dwánaście.

13. Szosty ná Bokcyaszá/ten też miał synow y z bráćia dwánaście.

14 Siodmy ná Jesreelá ktory też miał synow y z bráćia dwánaście.

15. Osmy ná Jesáiaszá/ktorego synow y bráćiey było dwánaście.

16. Dziewiąty ná Máthániaszá / á tego też synow y z bráćia było dwánaście.

17. Dziesiąty ná Semeiaszá / ktorego też synow było y z bráćia dwánaście.

18. Jedennasty ná Azárelá/á iego synow y bráćiey było dwánaście.

19. Dwánasty ná Hásábiaszá/ktorego synow y bráćiey było dwánaście.

20 Trzynasty ná Subáelá/tego też synow było y z bráćia dwánaście.

21. Czternasty ná Máthathyaszá / ktorego synow y bráćiey było dwánaście.

22 Pietnasty ná Jerymothá/ktorego synow z bráćia było dwánaście.

23 Szesnasty ná Hánániaszá/á tego też synow y bráćiey było dwánaście.

24 Siedmnasty ná Jesbákasse/ tego thez synow było y z bráćia dwánaście.

25 Osmynasty ná Hánániego/ ten miał też synow y bráćiey dwánaście

Dziewietnasty ná Mellote[c]/ ktory miał synow z bráćia dwánaście.

27 Dwudziesty ná Eliáthá/á tego też synow było y z bráćia dwánaście.

28 Dwudziesty pierwszy ná Otyrá/ ktory miał synow y bráćiey dwánaście.

2 6 Dwudziesty wtory ná Geddelte/ go ktorego synow było y z bráćia dwánaście.

30 Dwudziesty trzeći ná Máházyotha/ tego też synow było y bráćiey dwánaście.

31. Dwudziesty czwarty ná Romámthyezerá/ ktorego synow y bráćiey było dwánaście.

Kapit. 26.

1. Odźwierni. 12. Przednieyszy stroiowie kościelni. 20. Y podskarbiowie.

1. ODźwierni zásie ták sa rozdźieleni/ z Korythow/ Meselemiasz syn Korego z synow Asáfowych.

2. Synowie Meselemiaszowi/ Zácháryasz pierworodny/ Jádyel po

A Abo przy Krolu spiewali Prorocztwá.

B W Zydowskim ſłowie w stowiech ádo w rzeczách y sprawách Bożych

C To iest ten Hemán Prorokował o Dawidźie/iż miał ſłobie dostáć wielkiey chwały stánowy y wielmożności ktore ſie tu rzeczy przez rog znacza.

nim/Zábádyasz trzeći/á Játhánáel
czwarty.
3. Élám piathy/Johánán szosty/á
Élioenái siodmy.
4. Synowie záśie Obededomowi/
Semeiasz pierworodny/Jozábád
wtory/Joáhá trzeći/Sáchár czwar
ty á Náthánáel piaty.
5. Amiel szosty/Izáschár siodmy/
Follátby osmy/ábowiem mu Bog
błogosławił.
6. Semeiaszowi też synowi iego
národźiło sie synow ktorzy rządźili
domem oycowskiem/bo byli mężo//
wie zacni.
7. Byli tedy synowie Semeiego/Ot
ni/Ráfáel/Obed/Elzábád/y brá//
cia iego ludźie zacni/przytym Elin
y Sámáchiasz.
8. Wszyscy ci byli z synow Obede//
domowych/ták sámi iáko y synowie/
iáko też y brácia ich ludźie godni ku
posłudze/ktorych poszło sześćdźieśiat
y dwá z Obededomá.
9. Synow záśie Meselemiego y z brá
cia ich/było osmnaśćie mężow god//
nych.
10 Synowie też Hosy ktory poszedł
z Merárytow byli/Semry przed//
nieyszy/nie iżby był pierworodnē/ále
iż go oćiec ie° vczynił przednieyszym
11. Wtory po nim był Helkiasz/trze
ći Tábeliasz/czwarty Zácháryasz/á
wszytkich synow y bráćiey Hosy by//
ło trzynaśćie.
12. Ci sá rozdźieleni ná odźwierne/á
by byli przednieyszymi nád strażą
bráćiaswa/ku posługowániu w do
mu Páńskim.
13. Y rzućili los ták máły iáko y wiel
ki wedle domow narodow swoich
do káżdey brány.
14 Apadł los Seleniaszowi ku W//
schodu słońcá/Zácháryaszowi záśie
synowi iego człowiekowi w porá//
dźie madremu rzućili los/y przy//
padł mu od Pułnocy.
15. Azáśie ná Obededomá od Połud
niá: Aná syny iego nád domem A Asupim.
16. Ná Sefimá záśie y Hose stroná Zá
chodnia z brana B Sálecheth ná śćie
szce ktora idźie ku gorze/gdźie byłá
iedná straż przećiw drugiey.
17. Od Wschodu słońcá było sześć
Lewitow/á od Pułnocy ná dźień
czterzey/od Południá ná dźień czte
rzey/á nád domem Asupim po dwu
18. V komory C Párbár od Záchodu
było ich czterzey ná drodze á dwá v
sámey komory.
19. A tenći iest rozdźiał odźwiernych
synow Kozey synow Merárý.
20 Potym z Lewitow/Achiasz był
nád skárby Domu Bożego/y nád
skárby rzeczy poświeconych.
21. Z synow Leedáná Gersonity przed
nieyszy w domu iego byli Jehielito//
wie.
22 Z Jehielithow byli/Zethám/
y Joel brát iego nád skárby Domu
Páńskiego.
23 Z Amrámitow też/z Isárytow/z
Hebronitow/y z Ozyelitow.
24 A Sebuel syn Gersomá syná Moi
żeszowego był przełożonym nád skár
by.
25 Bráćia záśie iego z Eleázárá/ktory
miał synā Rechábiaszá/á thego syn
był Jesáiasz/á tego Jozám/kthory
miał synā Zechry/á tego syn był Se
lomith.
26 Ten Selomith y bráćia iego byli
nád wszytkimi skárby rzeczy poświe
conych kthore poświećił Dawid
Krol/y przednieyszy z domow/rot//
mistrze/setnicy y hetmáni woyská.
27 Z łupow woiennych ktore oddáli
ná oprawe domu Páńskiego.
28 Y to co był oddał Sámuel widza//
cy/y Saul syn Cysow/y Abner syn
Nerow/y Joáb syn Sárwie/y ini
wszyscy cokolwiek oddáli to było w
ręku Semelitowych y bráćiey iego.
29 Z Isárytow záśie byli wysádzeni
Chonenias z synowie ie° nád sprá//
wámi pospolithemi/będąc sędźimi y
przełożonemi nád Izráelem.
30 Z Hebronithow záśie Hásábiasz y
bráćia iego mężowie zacni/ktorych
było tysiąc y siedmset/ći byli przeło//
żonemi nád Izráelem zá Jordanem
od Zachodu słońcá/w káżdey spra//
wie Páńskiey y posłudze Krolew//
skiey.
31. Ale przednieyszy z Hebronithow
był Jedyász/wedle domow y naro//
dow iego: Czterdźiestego tedy ro//
ku zá Krolestwá Dawidowego szu
kano y náleziono miedzy nimi męże
zacne w Jázer Gálaádskiem.
32 A bráćiey iego ludźi godnych było
dwá thysiácá y siedmset przednieyszych z domow/ktore Krol Dawid
przełożył nád Rubenity/nád Gádythámi/y nád połowica pokolenia
Mánásse//

A Tho był dom gdźie sie stháráły schodźili rádźić o rzeczach kościelnych.

B Te brane thák zwano iż tám przez nie wymiátowano plugástwá z kościoła y śmieći.

C To iest nasz kościelnego.

Mánásſesowego/we wſzytkich ſprá wách Bożych y Krolewſkich.

Kapit. 27.

1. Rozdźiat ludu ná dwánaśćie hufow v/ ſtáwionych ku s tuibam Krolewſkim. 16. Przełożeni ich. 25. Podſkárbiowie Krole/ wſcy.

1. Ákże ſynowie Izráelſcy według liczby ſwey/ to ieſt przednieyſzy z do/ mow/ rotmiſtrze/ y ſetnicy/ y namie ſtnicy ich ſłużyli Krolowi we wſzyt kich potrzebách wedle pożythkow ſwoich/ á odchadzáli y przychadzali ná káżdy Miesiac przez rok/ á w káż dym poczćie było ludu dwádźie/ ścią y cztery tyſiace.

2. Jesboám ſyn Zábdyelow był prze łożonem poczthu pierwſzego przez pierwſzy Miesiac/ á pod iego po/ czeńſtwem było ludu dwádźieścią y cztery tyſiace.

3. Y był przednieyſzym z ſynow Fá/ res nád wſzytkimi Rotmiſtrzmi hu ſow Miesiacá pierwſzego.

4. Dodyaſz Ahohitczyk był przełożo nem nád drugiem poczthem Mieſia/ cá drugiego/ á w iego hufie był po nim przednieyſzy Mácelloth/ pod tego też poruczeńſtwem było ludu dwádźieścią y cztery tyſiace.

5. Trzećiego hufu ná trzeći Miesiac był przełożonem Bánáiáſz ſyn Joiá dy nawyżſzego Káplaná/ w ktore/ go poruczeńſtwie było ludu dwá/ dźieścią y cztery tyſiace.

6. Ten Bánáiáſz był názacnieyſzym miedzy trzemidźieſiat/ nád ktoremi był przełożonem/ á po nim w iego hu ſie był namieſtnikiem Amizábád ſyn iego.

7. Czwarthy czwartego Miesiacá był Asáel brát Joábow/ á namieſtni kiem iego był Zábádyaſz ſyn iego/ ktory w ſwym hufie miał też ludu dwádźieścią y cztery tyſiace.

8. Piaty rotmiſtrz Miesiacá piate/ go był Sámáhot Jezráhitczyk/ w ktorego hufie było ludu sztery á dwá dźieścią tyſiecy.

9. Szoſty Miesiacá szoſtego był Hi rá ſyn Akcesow Thekuitczyk w kto rego hufie było sztery á dwádźieścią tyſiecy.

10. Siodmy Miesiacá ſiodmego był Heles Fálonithczyk z ſynow Efrá im/ ktory w ſwym hufie miał ludu dwádźieścią y cztery tyſiace.

11. Osmy Miesiacá ośmego był So/ bochái Huſáthczyk ktory poſzedł z Zárachitow/ á w thego hufie ludu było cztery á dwádźieścią tyſiecy.

12. Dźiewiaty Miesiacá dźiewiate/ go był Abiezer Anáthothczyk z ſy/ now Jeminy/ w ktorego hufie było cztery á dwádźieścią tyſiecy.

13. Dźieſiaty Miesiacá dźieſiathego był Máhárái Nethoſátczyk ktory poſzedł z Zárachitow/ á w tego hu fie było cztery á dwádźieścią tyſiecy.

14. Jedenaſty Miesiacá iedenaſtego Był Bánáiáſz Fárátońſki z ſynow Efráim/ w ktorego hufie było czte ry á dwádźieścią tyſiecy.

15. Dwánaſty Miesiacá dwánaſte/ go był Holdái Nethofáthczyk z do/ mu Otonielowego/ w ktorego pocz cie było ludu dwádźieścią y cztery ty ſiace.

16. Nád to ini nád pokoleniem Izrá elſkim byli przełożonemi/ Nád Ru/ benithy był Kśiążęciem Eliezer ſyn Zechry/ Nád Symeończyki Sáfáty áſz ſyn Máách á.

17. Nád Lewitámi Hásábiáſz ſyn Ká muelow/ Nád Aaronithy Sádok.

18. Nád Juda Eliu ktory był z brá/ tow Dawidowych/ A nád Izáſchá ryty Amry ſyn Micháelow.

19. Nád Zábulończyki Jeſmáiáſz ſyn Abdyaſzow/ A nád Neftálimczyki Jerymoth ſyn Ozryelow.

20. Nád Efráimity Ozeaſz ſyn Ozá zyaſzow: A nád połowica pokolenia Mánásſesowego Joel ſyn Fádáia/ ſzow.

21. Nád druga połowica pokolenia Mánásſesowego w Gálaádźie Jád do ſyn Zácháryaſzow: A nád Beni ámithy Jáſyel ſyn Abnerow.

22. Nád Dánity Azárel ſyn Jerohá mow: A thyć ſa Kśiążętá pokolenia Izráelſkiego.

23. A nie wźiął Dawid w liczbe ich żadnego coby miał mniey dwudźie/ ſtu lat: Abowiem Pan był powie/ dźiał iż miał rozmnożyć ſyny Izráel ſkie iáko gwiazdy niebieſkie.

24. Y począł był liczyć Joáb ſyn Sárwie ále nie dokończył* dla tego przyſzedł gniew ná Izráelczyki y nie weſzłá tá liczbá miedzy ina liczbe ſpráw ſpi ſánych w Kronice Krolá Dawidá.

* Wyżſey. 21. v. 7.

Nád

25 Nád skárby też Krolewskiemi był przełożonym Azmoth syn Adyelow A nád skárby które były w polách/w mieśćiech/we wśiách/y po zamkách był Jonáthán syn Ozyaszow.

26 Nád oraczmi też którzy spráwowáli ziemię był Ezry syn Chelubow

27 Nád winnicámi był Semeiasz Rámáthczyk: A nád piwnicámi winnemi Zábdyasz Sáfomithczyk.

28 Nád sády oliwnemi y Sykomorowemi które są w polách/ był Balánán Gederythczyk/ á nád komorámi oliwnemi Joás.

29 Nád wołmi które pásiono w Sáron Setrái Sáronithczyk: A nád wołmi po dolinach Sáfáth syn Adláiego.

30 Nád wielbłądy Obil Izmáelitczyk A nád osłicámi Jádyasz Meronáthczyk.

31 Nád owcámi Jázyz Agáreńczyk/ A ci wszyscy byli przełożonemi nád máietnośćiámi Krolá Dawidá.

32 Jonáthán záśie stryi Dawidow był Pánem rádnym człowiek mądry y vczony w zakonie/ták sam iáko y Jáhiel syn Háchámony z synmi Krolewskiemi.

33 Achitofel thež był Pánem rádnym Krolewskiem/á Chusai Archithczyk kochánkiem Krolewskim.

34 Po Achitofelu był Joiádá syn Bánáiaszow y Abiáthar/ A Hetmánem woyská Krolewskiego Joáb.

Kapit. 28.

1. Dawid do ludu czyni nápominánie. 5. Oznáymuie im iż po nim Salomon Krolem zostáć ma. 8. A nápomina go spolu z ludem aby się bał Bogá. 10. A iżby budował kośćiot. 11. Vkázuie kształth iáki ma być kośćiot. 14. Y czego potrzebá ku budowániu kośćiotá.

1 Edy Dawid zebrał do Jeruzálem wszytki Książe tá Izráelskie y przednieysze z káżdego pokolenia y przednieysze nád hufy które służyli Krolowi/ Ktemu rothmistrze y sethniki/ y przełożone wszytkiey máietności y dobytku Dawidowego y synow iego z komornikí y z inemi zacnieyszymi/ á z ludem wszytkim rycerskim.

2 Y wstáwszy Krol ná nogi swe rzekł/ Bráćia moi y ludu moi słuchaycie mię/ Vmyślił em był sam budować Dom gdżieby odpoczywáć miáłá Skrzynia przymierza Páńskiego/ y dla podnożká nog Bogá nászego/ y zgotowałem potrzeby ku budowániu.

3 Ale Bog rzekł do mnie/ * Ty nie będżiesz budował Domu imieniowi memu/ ábowiemeś człowiek wáleczny y wylałeś krew. * Wyżéj. 22. 2. Sámuel. 7.

4 A iáko mię Pan Bog Izráelski obrał ze wszytkiego domu oycá mego ábych był Krolem ná wieki nád Izráelem/ y iáko obrał z Judy Książe á z narodu Judskiego dom oycá moiego/ y z synow oycá mego vpodobał mię sobie obrawszy mię Krolem nád wszytkim Izráelem.

5 Tákżeć y ze wszytkich synow mych (które mi wiele dał Pan/) † obrał Sálomoná syná mego/ áby siedział ná stolicy krolestwá Páńskiego nád Izráelem. † Mądrości. 9.

6 Y mowił ku mnie/ Sálomon syn twoy będżie budował Dom moy y przysionki moie: Abowiemę go sobie obrał zá syná którego ia oycem będę.

7 Y vmocnię Krolestwo iego ná wieki/ będżieli iedno pilen áby dosyć czynił roskázániu memu y sądom moim iáko oto dźiś.

8 A ták teraz przed wszytkimi Izráelity którzy są zebrániem Páńskiem gdżie słyszy Bog nász/ strzeżćie y szukayćie wszytkiego roskázánia Pána Bogá nászego/ abyście się osiedźieli w ziemi dobrey y zostáwili ią w dźiedźictwo potomstwu swemu ná wieki.

9 Ty też Sálomonie synu moy poznay Bogá oycowskiego/ iemuż służ doskonálem sercem y z chuthliwem vmysłem/ * ábowiem ći Pan wie serce káżde/ y wszytke myśli zrozumiewa/ Jeśliż go szukáć będżiesz znayduiesz/ á ieśliż go opuścisz odrzućić cię ná wieki. * 1. Sámu. 16. v. 7. Psalm. 7. v. 10. Jeremi. 11. v. 20. 17. v. 10. y. 20. v. 12. Ziáwien. 2. v. 23.

10 Obáczże teraz iż cię Pan obrał ku budowániu Mieyscá Swiętego/ bądź że stálym á czyń temu dosyć.

11 Tedy Dawid oddał Sálomonowi synowi swemu kształt Sieni y icy gmáchow/ komor/ schowánia/ y wewnętrznego mieszkánia/ y domu vblagánia.

12 Przytym kształt wszytkiego co iedno był vmyślił około Sieni Kośćiołá Páńskiego/ y około wszytkich gmáchow dla skárbow domu Bożego/ y dla skár/

y dla skárbow rzeczy świetych.

13 Y dla poczstow Káplánskich y Lewitow/y dla wszytkich spraw posługi w domu páńskim/y dla wszytkie° sprzętu ktorym w nim służyć miano

14 Oddał też pewna wagę złotá ná naczynie ku rozmáitym posługam/ Przythym śrebrá oddał pewna wagę dla wszytkiego naczynia ku rozmáitym posługam.

15. Ktemu pewna wagę złotá ná lichtarze złote/y ná lámpy ich złote/ á to złoto było odważono ták ná lichtarze iákoy ná lampy: Srebro tháksze odważone ná lichtarze y ná lámpy/ták iáko było potrzebá do służby káżdego lichtarzá.

16. Ktemu pewna wagę złotá ná stoły chlebá położnego/ták iáko byłá potrzebá czego do káżdego stholu/ przytym śrebro ná ine srebrne stoły.

17. Oddał też y szczere złoto ná widelki/ ná Miednice/ y ná Kádzidlnice/y ná wszytki Czászki pewna wagę złothá/á ná Czászki śrebrne dał thęż śrebrá podwagá ile wyszło ná ktorą z nich.

18. Ná Oltarz też kádzenia złotho szczere pod pewna wagą/y ná kształt wozá Cherubinow z rościągnionemi skrzydły/ktoremi okrywáli skrzynię przymierza Páńskiego.

19. A tho wszytko(mowił Dawid) nápisano ręką Páńską posłano iest ku mnie/ábych zrozumiał wszytko iáko co vrobić miano.

20 Rzekł potym Dawid do Sálomoná syná swego/Bądź mężnym á stálym/á czyń dosyć temu/ nie boy sie áni sie lękay/ábowiem Pan Bog Bog moy będzie z toba/á nie opuści cie áni cie odstąpi/áż dokończysz wszytkich robot ku posłudze domu

21. Páńskiego. Otoż poczty Káplanow y Lewithow ku káżdey posłudze w domu Páńskim/ tuż záwżdy będą gotowe przy tobie we wszytkich spráwách/ przytym káżdy vmiętny we wszey posłudze/ wszyscy też przednieyszy y wszytek lud będą posłuszni káżdemu roskazániu twemu.

Kapitu. 29.

2. Co Dawid oddał. 6. Xiążętá iego ku budowániu Kościołá. 10. Dawid czyni dźiękí Pánu. 20. Nápomina lud áby też toż czynili. 23. Spráwuie ofiáry. 22. Sálomon powtore vczynion Krolem. 26. Czás iáko długo Krolował Dawid/ y śmierć iego.

1. Gthym Dawid Krol mowił do wszytkie° zgromádzenia/ Bog obrał Sálomoná syná mego/ ktho=ry iest ieszcze dźiećiećiem młodem/gdyż to iest wielka spráwá/ ábowiem to nie będźie pálac człowieczy/ ale Páná Bogá.

2. Ja ilem mogł nawiecey zgotował złoto ná Kościoł Bogá mego/ złoto ná naczynie złothe/ śrebro ná rzeczy śrebrne/miedź ná miedźiáne/ żelázo ná żelázne/ drzewo ná drze=wiáne/kámienie Onychiny y ine ku osádzeniu/y kámienie [A] czerwone/y rozlitznych barw/á nád to bárzo wiele kámieniá drogiego y Mármoru.

A Niektorzy wykłádáią Kárbunkulusowe/á niektorzy kámienie Stybinowe.

3. Ktemu iż mam wielka chuć ku kościołowi Bogá mego/ mam ieszcze własne złoto y śrebro ktho=rem dał Kościołowi Bogá mego/ oprocz tego wszythkiego com zgotował ná Dom swiety.

4. To iest trzy tysiące tálentow złotá z Ofir/ y siedm tysięcy tálentow śrebrá wypławionego/ ná oprawowánie ścian po gmáchách.

5. Owa krotko/ złoto ná rzeczy złote/á srebro ná srebrne/y ná wszytki roboty ktore máią wyprawić rzemieśnicy: A iestli też kthoby dźis chćiał dobrowolnie co ofiárować Pánu:

6. Tedy przednieyszy z domow y z káżdego pokolenia Izráelskiego/ rotmistrze y sethnicy/ y wszyscy cobyli nád robotámi Krolewskimi przełożeni/ z dobrey swey woley ofiárowáli.

7. Y złożyli ná roboty domu Bożego pięć tysięcy tálentow złotá/y dźieśięć tysięcy srebrnikow/ y dźiśięć tysiąc tálentow srebrá/á ośmnaśćie tysięcy tálentow miedźi/ y żeláza śto tysięcy tálentow.

8. Ci też co mieli drogie kámienie dáwáli ie do skárbu Kościołá Páńskiego do rąk Jehielá Gersonity.

9. Y weselił sie lud gdy z dobrey woley składáli/ ábowiem sercem doskonálem dobrowolnie ofiárowáli/ z czego sie też y Dawid bárzo weselił.

10 Y błogosłáwił Páná przed wszytkim zebrániem/ á mowił/O Páńie Boże Izráelá oycá nászego/ toćieś ty iest

ty iest błogosławiony od wieku áż
ná wieki.
11. Abowiem o Pánie twoiá iest wiel
możność y moc / y chwałá / zwycię/
stwo / y sławá / nád to / wszytko ná
niebie y ná ziemi twoie iest: O Pá/
nie twoie iest Krolestwo / á tyś iest
wywyższonym Xiążęciem nád w/
szytko.
12. Twoiéć sábogáctwá y cześć / thyś
wszytko opánował / w ręku twych
iest mocy siłá / á w mocy twey tho
iest wywyższyć kogoy vtwierdzić.
13. A przetho teraz o Boże náss da/
wamyć chwałę / á wielbiemy sławne
imię twoie.
14 Abowiem cożem ia zacz iest / ábo
co iest zacz lud moy: iż tákowe rze/
czy thobie dobrowolnie ofiárować
możemy: gdyż od ciebie iest wszytko
á[B] od ciebie biorąc tobież zás odda/
wamy.
15. Bo my iesthesmy pielgrzymi / y
przychodniowie v ciebie / iáko y w/
szyscy przodkowie nászy* á náss wiek
ná ziemi iest by iáki cień [C]przemiią/
iący.
16. O Pánie Boże náss tenći wszytek
dostátek ktorychmy zgothowáli ná
budowánie domu imieniowi twe/
mu swietemu / od ciebie iest / á wszyt
ko to twoie iest.
17. Boże moy wiemći ia iż thy do/
świádczaszs serc / á kochaszs sie w pro
stości / y ia szczerem vmyslem wszyt/
kom to dobrowolnie ofiárował / y
teraz widźiałem lud twoy ktory tu
iest / iż ći składáli z dobrą wolą y zo/
chotą.
18. O Pánie Boże Abrahámá / Izáá
ká y Izráelá oycow nászych / Zácho/
wayże ná wieki tę chućy y dobrowol/
ny vmyssł ludowi thwemu / á sercá
ich spráw ku tobie.
19. Thákże y Sálomonowi synowi
memu day serce vprzeyme áby strzegł
roskazánia twego / nápominánia y
vstaw twoich / á wszythkiemu áby
dosyć czynił / áby też zbudował Ko/
ściół odemnie zgotowány.
20 Potym mowił Dawid do wszyt
kiego zgromádzenia / Czyńćież te/
raz dzięki Pánu Bogu wászemu:
A oni wszyscy dziękowáli Pánu
Bogu oycow swoich / á kłániáiąc sie
czynili poczćiwość Pánu y Krolo/
wi.
21. Ofiáry też czynili Pánu / y náz/
intrzspráwowáli ofiáry palone Pá/
nu Cielcow thysiąc / Skopow ty/
siąc / Báránow tysiąc z mokremi ich
ofiárámi / á k temu in szych ofiar wiel
kie mnostwo zá wszytki Izráelczyki
22 Tegoż dniá iedli y pili przed Pá/
nem z wielkim weselem / á powtore
Sálomoná syná Dawidowego v/
czynili Krolem nád Izráelem / po/
mázawszy go Pánu / áby był Książe
ciem / á Sádoká Káplanem.
23 A ták Sálomon siadł ná stolicy
Páńskiey zostawszy Krolem zá Da
widá oycá swego / y szczęściło sie ie/
mu / á byli mu posłuszni wszyscy I/
zráelczycy.
24 A wszyscy ták Książętá iákoż ry/
cerstwo / y wszyscy synowie Krolá
Dawidá dáli ręce ná poddánstwo
Sálomonowi Krolowi.
25 Vczynił tedy Pan Sálomonábár
zo zacnem przed wszytkimi Izráel/
czyki / á spráwił mu ták wielką po/
wagę w Krolestwie iego / iákiey żá
den Krol w Izráelu nigdy przed
tym nie miał.
26 †A ták Dawid syn Jsáiego trzy/ †1. Krol. 2. v. 11.
mał Krolestwo nád wszemi Izráe/
lity.
27 A czás przez ktory Krolował nád
wszem Izráelem był czterdźieści lat
to iest w Hebron siedm lat / á w Je/
ruzálem trzy y trzydźieści.
28 Vmárł potym w cerstwey stáro/
ści bedąc zeszłym w leciech / á będąc
bogátym y sławnym / po ktorym ná/
stał ná krolestwo Salomon syn ie°.
29 Ale Dawidowe spráwy od pier/
wszych áż do ostátecznych sa spisáne
w Ksiegách Sámuelá widzącego /
á w Ksiegách Náthaná Prorokà / y
w Ksiegách Gády Proroká.
30 Spolu ze wszytkim Krolestwem
iego / y z mocą / y z czásy ktore go po/
tykały y z Izráelczyki / áże wszytkie/
mi Krolestwy świátá.

B Táka w nás chućzáwżdy ma być gdy
kiedy co dobrego
spráwuiemy / ábo
wiem tho iest od
Bogá á my to iá/
kobyśmy brali od nie/
go / á táke ná nie/
go ſámego chwa/
łę náleży.
* Mądrość. 2. v. 5.
C W żydowskim
ſtoi / Gdźie nádźie
ie niemáss.

Wtore Kśiegi Kroniki.

Kapitu. 1.

3. Ofiárá Sálomonowá w Gábáon. 8. Modlitwá Sálomonowá/ przez ktorą prosi Páná o mądrość. 11. Ktora mu dawa y ieſzcze wiecey krtemu. 14. Liczbá wozow y koni iego. 15. Bogáctwá iego.

*1. Krol. 2. v. 46.

1. * Zmocnił ſie Sálomon Syn Dawidow w Krolestwie ſwem á Pan Bog iego był przy nim/ y wywyższył go známienićie.

2. A Tedy roſkazał wſzytkiemu Izráelowi/ rotmiſtrzom/ ſetnikom/ y ſędziom/ tákże wſzytkim co przed nieyſzym nád Izráelem/ y czelniey ſzym zdomow.

3. A tákże Sálomon y ze wſzytkim zgromádzeniem co było z niem/ ſzli do káplice ktora była ná gorze w Gábáon/ ábowiem tám ſtał Przybytek zgromádzenia Bożego/ ktory był Moiżeſz ſługá Páński ſprawił ná puſzczy.

4. A Dawid był przeniosł Skrzynie Páńſka z Káryáthyárym/ ná mieyſce ktore iey był zgotował/ ábowiem iey był ſprawił namiot w Jeruzálem.

5. † Ołtarz też miedźiány ktory był zrobił Beſeleel ſyn Ury ſyná Hurowego/ był tám przed namiotem páńſkim/ B z kądbrálim rádę Sálomon y wſzytko ono zgromádzenie.

6. Y támże ná onym miedźiánem Ołtarzu ktory ſtał w Przybytku zgromádzenia/ ofiárował Sálomon przed Pánem/ tyſiąc ofiar palonych.

7. Oneyże nocy vkazał ſie Pan Sálomonowi y ták mowił kniemu/ Záday odemnie cocbych miał dáć?

8. A Sálomon rzekł Bogu/ Okazałeś wielkie miłoſierdzie nád Dawidem oycem moiem/ y poſtánowiłeś mie Krolem ná mieyſcu iego.

9. A thák teraz Pánie Boże ſłowu twemu krotemeś przyrzekł Dawidowi oycu moiemu/ niech ſie doſyć ſtánie/ ábowiemeś mie vczynił krolem nád ludem twoim/ ktorego ieſt ták wiele iáko piaſku morſkiego.

10. Dayże mi teraz mądrość y vmieietność/ C ábych lud then pożądnie ſprawować mogł/ ábowiem kthoż ieſt coby mogł ſądźić ten ták wielki lud twoy?

11. Tedy Bog odpowiedźiał Sálomonowi/ Dla tego iżeś to miał w ſercu ſwem/ á nie proſiłeś o bogáctwá/ áni o máietnoſći/ áni o chwałe/ áni o D duſze tych co cie nie nawidzą/ ániś też proſił o długie życie/ áleś proſił mądroſći y vmieietnoſći/ iżbyś vmiał ſądźić lud moy nád ktoremem cie poſtánowił Krolem.

12. Mądrość y vmieietność dam tobie/ á ku temu dam bogáctwá y máietnoſći/ y chwałe/ ták iż żaden Krol nie był podobnem tobie/ áni żaden po tobie tákowy będźie.

13. A ták ſie wrocił Sálomon od oney káplice na mieyſcu wyſokiem ktore było w Gábáon do Jeruzálem od Przybytku zgromádzenia/ y krolował nád Izráelem.

14. * Y zebrał Sálomon wozy y ieźdne A miał tyſiąc y cztery ſtá wozow/ y dwánaśćie tyſięcy ieźdnych/ ktorych iedne część miał w miáſtách kędy wozy chowano/ á druga część zoſtáwił przy ſobie w Jeruzálem.

15. * A Krol w Jeruzálem rozdawał złoto y ſrebro iáko kámienie/ á Cedry iáko Sykomory/ ktorych mnoſtwo roſćie po polách.

16. Y wodzono mu konie z Egiptu/ á kupcy Krolewſcy ſkupowáli konie zá pewna ſumę.

17. Ktemu z Egiptu przywodzono tákie woźniki ktore ſzácowano zá ſześć ſet ſrebrnikow/ to ieſt káżdy koń poſtu y po piećidźieſiąt/ A tákże ich też wſzyſcy Krolowie Heteyſcy y Syryiſcy doſtáwáli z ich rąk.

*1. Krol. 3. v. 8. W1. Kron. 28. v. 5. Mądroſci. 9. v. 7.

C W żydowſkim ſtkoi/ ábych przed tym ludem wychadzał y przychadzał.

D Nie proſiłeś pomſtky nád nieprzyiaćiołmi twemi.

*2. Krol. 10. v. 26.

*1. Krol. 10. v. 27.

Kapitu. 2.

2. 17. Liczbá robotnikow Sálomonowych ku budowániu Koſćiotá. 3. Poſyła do Hi-

A To ieſt ábo ſie ze ſłuchá zácznie ofiárowáć.

B Albo do ktorego dodáli pytáć.

ráná o drwá y o robotniki. 11. Ktory mu dáie wszego dostátek czego od niego żąda.

1. WYslił tedy Sálomon budowáć dom imieniowi Páńskiemu / y pálac Krolewski.
2. A obliczył siedmdziesiat tysiecy tych co nosili / á osmdziesiat tysiecy tych co kámień ćiosáli w gorze / á do nich przystáwow trzy tysiace y szesć set.
3. *Wyprawił też do Hirámá Krolá Tyrskiego z tym poselstwem / Thák iákoś sie záchował z Dawidem oycem moim posyláiąc mu drzewá Cedrowe ku budowániu Domu w ktorym mieszkał.
4. Otoż ia też budowáć mam Dom imieniowi Páná Bogá mego ábych mu gi poświecił / á iżbych przed nim kádził rzeczámi wonnemi y dla vstáwicznego pokládánia chlebá / y dla ofiar palonych porannieyszych y od wieczornych / ták w Sábáty iáko ná Nowie Miesiacowy w świetá vroczyste Páná Bogá nászego co v Izrá elitow trwáć będzie áż ná wieki.
5. A Dom ktory budowáć mam / wielki będzie / ábowiem Bog nász wiecszy iest nád wszytki Bogi.
6. Y ktoż tedy iest ták możny ktoryby iemu Dom zbudowáć mogł? Jeśliż go niebo y szerokośći niebieskie ogárnáć nie moga / á cożem ia zacz iest iżbych mu Dom budowáć miał [A]? Ale ćiem to tylko dla tego vczynił ábych tám przed nim kádził.
7. Posliż mi teraz człowieká z mysl nego coby vmiał robić ná złocie y ná srebrze / ná miedźi / ná żelezie y nászárłacie / iedwábiem y Hiácyntem / á co by vmiał rysowáć y ryć społu z drugiemi ktorzy thež v mnie sa vmieiac to w Judźie y w Jeruzalē / ktore kutemu nágotował Dawid oćiec moy
8. Posli mi też drzewá Cedrowe y Jodlowe y [B] Algummim z Libanu / Boia wiem iż słudzy twoi vmieią dobrze drzewo ćiosáć z Libanu / á sludzy moi beda z slugámi twemi.
9. Aby mi co nawiecey drzewá wygotowáli / Bo dom ktory budowáć mam będzie bárzo wielki y dźiwny.
10. A ia dam tym twoim robothnikom ktorzy drzewo y kámienie ćiosáć beda dwádźieśćiá tysiecy korcy pszenice melthey / y dwádźieśćiá tysiecy korcy ieczmieniá / y dwádźieśćiá tysiecy batow winá / przytym y dwádźieśćiá tysiecy batow oliwy.
11. Tedy Hirám Krol Tyrski dał odpowiedź przez list ktory posłał do Sálomoná / Iż Pan lud swoy vmilował przetoż ćie postawił Krolem nád nim.
12. Ktemu ieszcze przydał Hirám / Niechayże Pan będzie blogosłáwion ktory stworzył nieboy ziemię / á ktory dał Krolowi Dawidowi synámądrego / obdárzonego rozumem y rostropnośćia / áby budował kośćiol Pánu y sobie pálac Krolewski
13. Athák teraz posłałem ći mężá mądrego y rostropnego / ktory służył Hirámowi oycu moiemu.
14. Synámieszney niewiásthy z corek Dán / ktorego oćiec był Tyryczyk człowiek vmieietny w robocie złotem / srebrem / miedźia / żelázem / drzewem y kámieniem / szárłatem / Hiácyntem / lnem subtelnym y iedwabiē ktory vmie zrobić wszelkie ryćie / y zmyślić káżda fozem na robothę ktora mu podádza z thwemi mędrcy y z mędrcy Dawidá oycá twego Páná mego.
15. A ták teraz Pan moy niech do slużebnikow swych poszle zboże y ieczmień / oliwę y wino co obiecał.
16. A my też drzewá ćiosáne z Libánu ile ich potrzebá będzie odprowádźiem ná trawthách do Morzá do Joppy / á ty ie każesz wieść do Jeruzálem.
17. Obliczył tedy Sálomon wszytki ludźie gośćinne ktorzy byli w ziemi Izráelskiey / po onym iáko ie był obliczył Dawid oćiec iego / y nálázło sie ich sto y pięćdźiesiat tysięcy y sześć seth.
18. A z nich postánowił siedmdźieśiat tysiecy tych co nosili / á osmdźiesiat tysiecy tych co ćiosáli ná gorách / nád nimi záśie trzy tysiace y sześć set przystáwow ktorzyby ludu pilnowáli przy robocie.

A Thać iest sámá przyczyná pod ktorą sie ine wszythki rzeczy zámykáią / ktore bywáty według zakonu w kośćiele sprawowáne / na ktore sie Sálomon ogladaiąc ták mowi o nich / nie iżby miał zámknąć Páná w kośćiele onym.

B Otym pátrz wyż ßey. 1. Ksie. Krol. Káp. 10. v. 11.

Kapitu. 3.

1. Budowánie Kośćiołá y tego co do niego należáło.

1. *Gczął tedy Sálomon budować kośćioł Páński w Jeruzálem ná gorze Morya / ktora była vkazáná Dawido-

*1. Krol. 6. v. 1.

Dawidowi oycu iego ná mieyscu ktore Dawid zgotował † ná gruncie Ornána Jebuzeyczyká.

2. A począł gi budować wtorego dniá Miesiacá wtoregoroku czwartego zá swego pánowánia.

3. Y założył Sálomon grunty tákowe pozynáiac budować kośćioł Páński/ták iż pierwszego rozmierzenia było wzdłuż ná sześćdźiesiat łokiet/á szerza ná dwádźieśćiá łokiet.

4. Sień też ktorá była przed ona dłużáy przed szerza/ była ná dwudźieśćiu łokiet/á ná wzwysz stoy dwádźieśćiá łokiet/ktora we wnątrz opráwił szczyrym złotem.

5. A pokład Domu wielkiego położył drzewem iodłowem/ktory też opráwił szczyrem złothem/dawszy ná nim wyryć pálmy y łáncuszki.

6. Przykrył też Dom kámieniem drogiem ná schwał/á złoto było z Párwáim.

7. Nádto opráwił Dom/tramy/podwoie/ściány/y drzwi iego złotem/dawszy wyryć Cherubiny ná ściánách.

8. Spráwił też Dom mieyscá nayświetszego/ktory był ná dłuża thák iáko y on Dom ná dwádźieśćiá łokiet á wszerza ná dwádźieśćiá/y opráwił gi sześćia set tálentow złotá náwyborniejszego.

9. Gozdźie też ważyły pięćdźiesiat syklow złotá/á gmachy też opráwił złotem.

10. Kthemu w Domu mieyscá nayświetszego spráwił dwá Cherubiny ná kształt dźiatek/ktore też opráwił złotem.

11. Tych Cherubinow skrzydłá były wzdłuż ná dwudźiestu łokiet/skrzydło iedno ná piáci łokiet/dosiegáiác ściány domu/Drugie tákże skrzydło ná piáci łokiet/dosiegáiac skrzydłá Cherubiná drugiego.

12. Tákże skrzydło Cherubiná drugiego ná piáci łokći dosiegálo ściány domu/á skrzydło drugie ná piáci łokći dosiegálo skrzydłá Cherubiná drugiego.

13. A ták onych Cherubinow rozszerzone skrzydłá były ná dwádźieśćiá łokiet: A oni stali ná nogách swych/ktorych twarzy były w Dom obrocone.

14. Spráwił też y Zasłonę z Hiácyntu/z szárlatu/z iedwabiu/y z sub-

tylnego lnu y dał wyhawtować ná niey Cherubiny.

15. ♀ Przed domem też spráwił dwá Słupy ná trzydźieśći y ná piáci łokći wzdłuż/á Gałká ktorá była ná wierzchu káżdey była ná piáci łokiet. ♀ Jeremi.52.v.21.

16. Spráwił też Láncuszki tákie iáko y ná mieyscu Swiethym/á przyprawił ie náwierzch onych Słupow: Spráwił też y sto Jábłek gránatowych/ktore wprawił miedzy ony láncuszki.

17. Y dał postáwić ony Słupy przed Kośćiołem/ieden po práwey á drugi po lewey stronie/y przezwał práwy Jáchin/á lewy názwał Booz.

Rozdźiał 4.

1. Ołtarz ofiar. 2. Kocioł wielki. 6. Wánny. 7. Lichtarze. 8. Stoły/y ine naczynia Kośćielne.

1. Czynił też y Ołtharz wzdłuż ná dwudźiestu łokiet/y wszerz ná dwudźiestu/á wzwysz ná dźieśiáci.

2. *Spráwił też y Kocioł wielki ná dźieśiáci łokieth/od iednego brzegu iego áż do drugiego ze wszad okrągły/ktory był ná wzwysz ná piáci łokiet/á miał wokoło trzydźieśći łokiet miáry nićia. *1.Krol.7.v.23.

3. A pod thym Kotłem były podobieństwá Wołow/wokrąg ze wszad dźieśieć ná łokćiu káżdym wszędy wokoło pod kotłem dwie má rzędy/á ty Woły były lithe społu z inem odlániem.

4. Y sthał ná dwu naśćie Wołow/z ktorych trzey byli obroceni ku Pułnocy/á trzey ku Zachodowi/á trzey ku Południu/á trzey ku Wschodowi słońcá/ná ktorych Kocioł był postáwion: Ale posładki ich wszytki były podspodkiem.

5. Był też wzmieszkiákoby ná dłoń/á kraniec iego był iáko kraniec v kubká liliowemi kwiátámi ochędożony: A brał w sie trzy tysiące batow.

6. Spráwił ktemu y dźieśieć Wánien y postáwił ich pięć po práwey/á pięć po lewey stronie/iżby tám vmywano y chędożono to co ku ofiáram pálonem przyslusżało: Ale Kocioł był

† 1.Krol.24.v.18. 1.Kron.21.v.18.

♀ Mátheu.27.v.51. 14

dla tego iżby sie w nim Káplani v// 21.
mywáli.

7. Ktemu spráwił dźieśieć Lichta//
rzow zlotych tym kształtem iáko być 22
miáły / kthore postáwił w Kośćiele
pięć po práwey á pięć po lewey stro//
nie.

8. Spráwił też y dźieśieć Stołow/
ktore posthawił w Kośćiele/ pięć po
práwey á pięć po lewey stronie/ á ku
temu vczynił y sto Czászek zlotych.

9. Ktemu Sień káplańska spráwił/
y Sień wielką/ y drzwi v oney Sie//
ni/ y opráwił drzwi ich miedźia.

10 Potym Kośćiel postáwił po prá//
wey stronie od Wschodu słońcá ku
Południowi.

11. Spráwił mu też Hirám y ine ko
tły/ Miotły/ y Miednice/ á dokoń//
czył wszytkiey roboty Sálomonowi
Krolowi w domu Páńskim.

12. To iest dwá Słupy z Gałkámi y
z Wierzchy ktore były ná onych dwu
Słupiech y dwie Siatce kthore o//
krywáły Gałki co były ná wierzchu
Słupow.

13. Ktemu cztery stá Jábłek grána//
towych miedzy onymi dwiemá Siat
kámi/ ktore to Jábłká gránathowe
były dwiemá rzędy/ okrywáiąc ony
dwie Gałce okragłe kthore były ná
wierzchu Słupow.

14 Pospráwował też Podsthawki/
ná ktorych postáwił Wánny.

15. Kośćiel ieden wielki / á pod nim
dwánaśćie Wołow.

16. Kthemu Kotły/ Miotły/ y Wi//
dły/ z inem wszytkim naczyniem co
był porobił Hirám Abif/ á ono w//
szytko naczynie porobił z miedźi wy
pławioney Krolowi Sálomonowi
do Domu Páńskiego.

17. A roskazał ie był Krol odlewáć w
polu nád Jordanem w źiemi ilowá
tey / miedzy Sochoth y Sáredá//
thá.

18. Y náspráwowano Krolowi Sá
lomonowi naczynia onego bárzo
wiele / thák iż miedźi wagi nie by//
ło.

19. A ták Sálomon spráwił wszytko
naczynie kthore miáło być w domu
Páńskim/ y Oltarz złoty/ Stoły też
ná ktorych były pokłádne chleby.

20 Tákże Lichtarze z ich Lámpámi z
szczyrego złotá/ ku swieceniu przed
mieyscem modlitwy iáko był zwy//
czay.

Ktemu Kwiáty/ Lámpy/ y No//
życzki złote/ co wszytko było ze złotá
szczyrego.

Instrumenty też do Muzyki/ y
Miednice/ Łyszki / Kádźiedlnice z
szczyrego złotá/ weszćie też w Ko//
ściol/ y brany v Mieyscá naswiętsze
go/ brany też Domu Kośćielnego
były złote.

Rozdźiał. 5.

1. Rzeczy poświęcone od Dawidá schowa//
no do Kośćiołá. 2. Skrzyniá z poczćiwością
przyniesioná na mieysce swoie. 10. Z tym
co w niey było. 6. Ofiáry spráwuią. 12. A
chwalą Páná spiewáiąc.

*1. Król. 7. v. 51.

1. *Ták dokoń//
czyłá sie robo//
thá kthorą był
Sálomon zá//
czał w Domu
Páńskim/ y w
niośł tám rze//
czy poświęcone od Dawidá Oycá
swego/ ták że srebro y złoto/ y wszyt
ki naczynia włożył do skárbu domu
Bożego.

†1. Król. 8. v. 1.

2. † Zebrał potym Sálomon wszytki
stársze z Izráelá/ y wszytki Książętá
przednieysze z pokolenia/ z domow
synow Izráelskich do Jeruzálem/ á
by przeprowádźili Skrzynie przy//
mierza Páńskiego z miástá Dawi//
dowego ktore iest Syon.

3. Tedy sie zebráli ku Krolowi wszy
scy mężowie Izráelscy w swieto v//
roczyste / kthore bywa Miesiącá A
siodmego.

A Ten miesiąc to Wrzesień ktory wyscia z Egiptu był siodmy / przed thym był pierwszym Marcem w roku.

4. Zeszli sie też wszyscy stárszy z Izrá
elá / á Lewitowie nieśli Skrzynię.

5. Y przyprowádźili ią tám społu z
Przybytkiem z gromádzenia/ ktemu
wszytki naczynia poswięcone ktore
były w namiećie przenieśli Kápla//
niy Lewitowie.

6. Zátym Krol Sálomon y ze wszyt
kim zgromádzeniem co sie było zeszli
do niego/ ofiárowáli przed Skrzy//
nią owce y woły/ ktorym y liczby nie
było przed wielkością.

7. A Káplani wnieśli Skrzynię przy
mierza Páńskiego ná iey mieysce/ á
ná Mieysce Modlitwy w Domu/
ná Mieysce naswiętsze pod skrzy//
dłá Cherubinow.

8. A Cherubinowie rościągnęli były skrzydłá

ſkrzydłá swe nád mieyſcem kedy by-
łá Skrzyniá/y okrywáli Cherubi-
ni z wierzchu thák Skrzynie iáko y
drążki iey.
9. Y pociągniono drążkow/thák iż
było widáć końce ich od Skrzynie
ná Mieyſcu Modlitwy/á ná dwor
ich widáć nie było/y zoſtáły tám áż y
10 do dniá tego.
W Skrzyni też nic wiecey nie by
ło [B] iedno dwie tablicy ktore był Mo
iżeſz ſchował w Horeb/gdy Pan czy
nił przymierze z ſyny Izráelſkimi: kie
dy wyſzli z Egiptu.
11. Y przydáło ſie gdy wyſzli Kápła-
ni z Mieyſcá Swietego/bo wſzyſcy
kápłani ile ich było poświecili ſie by
li ieſzcze ná ten czás miedzy ſoba rze-
12 dow nie záchowywáiąc.
Lewitowie też ktorzy ſpiewáli
wſzyſcy byli pod poruczeńſtwem A
ſáfá/Hemáná/y Jedythuná/y ſyno
wie y bráćia ich obleczeni byli w o-
dzienia lniáne/máiąc złoba cymba-
ły/geſli/y hárfy/á ſtali ku Wſcho-
du ſłońcá v Ołtarzá/ſpołu ze ſtem
y ze dwiemádzieſty Kápłanow kto-
13 rzy trabili w traby.
A gdy ták pospołu trabili y gło-
ſem ſpiewáli/ták iż práwie iednáki
głos wydawáli/chwaląc y ſławiąc
Páná/y gdy ták podnoſili głos tra-
biąc/brzmiąc cymbały/y gráiąc ná
instrumenćiech muzyki chwalili Pá-
ná mowiąc/Iż on ieſt dobry/á iż ná
wieki ieſt miłoſierdzie iego/Thedy
Dom Páński nápełnion ieſt obło-
kiem geſtem.
14 Ták iż Kápłani oſtáć ſie nie mo-
gli ná ſłużbie/ábowiem [C] ták wiel-
ka iásność Páńſka nápełniłá byłá
Dom Boży.

Rozdział. 6.

3. Sálomon błogosłáwi ludowi. 4. Chwa-
li Páná. 14. Czyniąc do niego modlitwę zá
onymi ktorzyby ſie nápotym modlili w ko
ſćiele onym.

1. * Othym ták
rzekł Sálomon/
Pan powiedział iż
mieſzkáć miał w o
bloku.
2. A iam mu zbu-
dował Dom ku mieſzkániu/y mie-
ſce gdzieby miał mieſzkáć ná wieki.
3. A obroćiwſzy Sálomon oblicze
ſwe błogosłáwił wſzytkiemu zgro-
mádzeniu Izráelſkiemu/ábowiem
ſtáło wſzytko ono zebránie.
4. Ták thym rzekł/Błogosłáwiony
Pan Bog Izráelſki/ktory to co po-
wiedział vſthy ſwemi Dawidowi
oycu memu wypełnił [B] ſtutkiem/A
ták mowił.
5. Od onego czáſu iákom wywiodł
lud moy z ziemie Egiptſkiey/nie o-
brałem ſobie miáſtá żadnego mie-
dzy wſzytkiem pokoleniem Izráel-
ſkim ku budowániu Domu gdzieby
miało być imie moie/ánim obrał me
zá inego kthoryby miał być ſprawca
ludu mego Izráelſkiego.
6. Alem obrał Jeruzálem ábythám
było imie moie/obrałem też y Dawi
dá ábył przełożonym nád ludem
moim Izráelſkim.
7. Y vmyſlił był Dawid oćiec moy
ábyzbudował Dom imieniowi Pá-
ná Bogá Izráelſkiego.
8. Ale Pan rzekł Dawidowi oycu
moiemu/Iżeś to vmyſlił ábyś bu-
dował Kośćioł imieniowi moiemu
dobrześ vczynił iżeś tho vmyſlił w
ſercu ſwem.
9. A wſzákoż ty nie będźieſz budo-
wał Domu tego iedno ſyn twoy kto
ry wynidzie z biodr twoich oni zbu
duie Dom imieniowi memu.
10. Y vczynił Pan doſyć ſłowu swe-
mu ktore był powiedział/y powſta-
łem ná mieyſce oycá mego/á oſiad-
łem ſtolice Izráelſka iáko był powie
dział Pan/y zbudowałem Dom
imieniowi Páná Bogá Izráelſkie-
go.
11. Támżem też poſtáwił Skrzynie
one w kthorey ieſt przymierze Pań-
ſkie kthore vczynił z ſyny Izráel-
ſkiemi.
12. Y ſtánął v ołtarzá Páńſkiego
przed wſzytkim zgromádzeniem ro
ſćiągnawſzy ręce ſwe.
13. Abowiem był Sálomon sprawił
ſtolec miedźiány/ktory poſtáwił w
poſrod Sieni/á ten był wzdłuż ná
piáći łokiet wſzerz też ná piáći łokiet
á ná wzwyż ná trzech łokiet/y ſtánął
ná nim á poklęknął ná kolána swe
przed wſzytkim zgromádzeniem Iz-
ráelſkim roſćiągnawſzy ręce swe
ku niebu.
14. Y mowił/†Pánie Boże Izráelſki
tobie żaden Bog rowny nie ieſt áni
ná niebie áni ná ziemi/ktory ſtrze-

† 2. Máchá. 2. v. 10.

[B] W Zydowſkim ſtoi wypełnił rękámi ſwemi.

[B] Abowiem przed tym łáską Aarono wą y Mánną o kto rych Páwet przy-pomina do Zydow Kápł. 9. v. 4. byty przed tym wśitkie z támtąd gdy prze-nośono Skrzynie.

[C] To ieſt obłok/A bowiem thu ieſt ia-kie rzeczy znácze-nie iáſnego imie-nia/Ale piſ-mo tákowe ſłowá cżęſto ábo imioná cżęſto kroć ztácza dla one go mocnego zta-cżenia ktore ieſt miedzy rzeczámi známienuiącemi/ y miedzy znáki ſá-memi/á zwłaſzcżá tedy co roſpráwu ieo Swiątoſciách Abowiem obłok byt znákiem oblicznoſci y bytnoſci Pań ſkiey ku poſtráchu złośnikom/Jáko ſię ináon czás przy dało gdy Zakon po dan był ludowi.

* 1. Krol. 8. v. 12.

żeś przyimierza y miłosierdzia słudze
bnikom twoim ktorzy przed toba cho
dzą z zupełnym sercem.

15. Ktoryś zdzierzał Dawidowi słu
dze twemu oycu moiemu tho coś
mu był obiecał/powiedziawszy vsty
swemi wypełniłeś mocą twą iáko
się to dziś okazało.

16. A przetoż teraz o Pánie Boże Iz
ráelski zdzierz to Dawidowi oycu
moiemu coś mu był obiecał ták mo
wiąc/ Iż nigdy nie będzie odięt po
tomek z narodu twego od oblicznoś
ci moiey ktoryby niemiał osieść sto
lice Izráelskiey/by iedno strzegli sy
nowie twoi drog swych chodząc w
zakonie moim iákoś y ty chodził prze
demną.

17. Teraz tedy Pánie Boże Izráelski
niech się stánie dosyć słowu twemu
ktoreś powiedział Dawidowi słu
dze twemu.

18. Y podobnaż to rzecz áby miał mie
szkáć Bog z ludźmi náziemi/ gdyż
nieboy szerokości niebieskie ciebie o
gárnąć niemogą/tedyć dáleko mniey
ten dom ktorym ia zbudował.

19. Weyrzyż teraz ná modlitwę słu
gi twegoy ná prośbę iego o Pánie
Boże moy/wysłuchayże wołánia y
modlitwy ktorą się thobie modli
sługá twoy.

20 Niechayże oczy twe nád domem
tym otwárte będą we dnie y w nocy
ná nád mieyscem kędyś ty obiecał po
stánowić imię twoie / ábyś wysłu
chał modlitwy ktorą modlić ci się bę
dzie sługá twoy ná mieyscu tym.

21. Wysłuchayże tedy prosby sługi
twegoy ludu twego Izráelskiego/
ktorąć się modlić będą ná mieyscu
tym wysłuchayże z mieyscá mieszká
nia twego/ to iest z nieba / wysłu
chayże á odpuść.

22 Jesliby kto zgrzeszył przeciw bliź
nemu swemu á przywiodłby go ná
przysięgę ták iżby mu siał przysiąc / á
przyszłáby przysięgá oná przed ol
tarz twoy w Domu tym.

23 Wysłuchayże ty z nieba / á vczyń
y rozsądź sługi twe płácąc złośni
kowi/á postępek iego obrácáiąc ná
głowę ieg̃o á vsprawiedliwiáiąc spra
wiedliwego/y nagrádzáiąc mu we
dle sprawiedliwości iego.

24 Gdyby też był porażon lud twoy
Izráelski od nieprzyiaciełá swego
przez grzech ktorymby zgrzeszyli tobie
á nawroćiwszy się ku tobie wyzná
liby imię twoie y modlili się á prosili
ciebie w Domu tym.

25 Tedy ty wysłuchay z nieba/ á od
puść grzech ludowi twemu Izráel
skiemu/y przyprowadź ie do ziemie
ktoraś dał im y oycom ich.

26 Gdyby theż nieboo zámknione by
ło/á nie byłoby dżdżu przeto iż z grze
szyli thobie / A oni modliliby się ná
mieyscu tym wyznáwáiąc imię two
ie / poniechawszy grzechu swego
gdybyś iego trapił.

27 Tedy ty wysłuchay z nieba/ á od
puść grzech służebnikom twoim y
ludowi twemu Izráelskiemu/ á ná
ucz ie dobrey drogi po ktoreyby cho
dzili/dayże deszcz ná ziemię twą kto
raś podał w dziedzictwo ludowi te
mu.

28 Jesliby też głod był ná ziemi/ábo
powietrze / ábo susza/ ábo rdzá/ á
bo szárańcze ábo chrząszcze/iesliby też
nieprzyiaćiel ich obległ ie w ziemi
ich/ábo obległ miástá ich/ ábo też iá
kie ine karánie/ábo chorobá.

29 Tedy te ich/prosbę/y modlitwę
ktoraby vczynił człowiek ktorykol
wiek/ábo y wszytek lud twoy Izrá
elski / poznawszy karánie swoiey
chorobę swoię gdyby podniosł ręce
swe ku Domowi temu.

30 Wysłuchay z niebá z mieyscá mie
szkánia twego/ á odpuść y nágrodź
każdemu wedle wszythkich drog
iego / gdyż ty znasz serce iego / ábo
wiem ty sam znasz sercá synow lud
zkich.

31. Aby się bali ciebie / á iżby chodźili
drogámi twemi po wszytki dni / iá
ko długo żyć będą ná ziemi ktoraś
dał oycom ich.

32 Tákże y cudzoziemcá ktory nie
iest z ludu twego Izráelskiego kto
ryby przyszedł z ziemie dálekiey dla
wielkiego imienia twego/y dla mo
cney ręki twey/á dla wyćiągnione
go rámienia twego/ gdyby przyszed
szy modlił się w Domu tym.

33 Tedy go ty wysłuchay z nieba twe
go/á z mieyscá mieszkánia twego/y
vczyń to wszythko o co cię wzywáć
będzie on cudzoziemiec/ áby poználi
wszyscy narodowie ziemie imię two
ie/á iżby się bali ciebie iáko y lud twoy
Izráelski/y żeby też wiedzieli iż nazy
wano iest

wano iest imie thwe nád Domem tym ktorym zbudował.

34 Jesliby thež lud twoy ćiągnął ná woyne przećiw nieprzyiaćiołom swym droga ta ktorąbys ty ie posłał/ y modliliby sie ná drodze ku Miástu temu ktores ty obrał/y ku Domowi ktorym ia zbudował imieniowi twoiemu.

35 Tedy ty wysłuchay z niebá modlitwy y prosby ich/á [B] vczyń sąd ich.

36 *Jesliby thež zgrzeszyli (iákoż nie mász człowieká coby zgrzeszyć nie miał) á rozgniewałbys sie ná nie/ á podałbys ie nieprzyiaćiołom żeby ie záwiedli w niewolą do ziemie dálekiey ábo bliższey.

37 A vpámiethąliby sie w ziemi do ktorey sa záwiedźieni w niewolą y náwroćiwszy sie prosili ćiebie w ziemi niewolstwá swego ták mowiąc/ Zgrzeszylichmy á przewrotnie y niepobożniechmy sie spráwowáli.

38 Gdyby sie tedy náwroćili ku tobie ze wszytkiego sercá/y ze wszythkiey swey dusze w ziemi niewolsthwá swego kędy sa w więźieniu/á modliliby sie ku stronie ziemie swey ktorąś dał oycom ich/y przećiw Miástu ktoreś ty obrał y przećiw Domowi ktorym zbudował imieniowi twemu.

39 Wysłuchayże z niebá z mieyscá mieszkánia twego modlitwy y prosby ich/á vczyń im sąd/y odpuść ludowi twemu ktory tobie zgrzeszył.

40 A ták teraz o Boże moy prosze niechay beda otwárte oczy twe/ á vszy twe náklonione ku modlitwam ná mieyscu tym.

41 Powsthańże teraz o Pánie Boże ku odpoczynieniu twoiemu/ thy y Skrzynią [C] mocy twoiey: Kápłani też twoi o Pánie Boże niechay bę/ dą [D] obleczeni zbáwieniem/á swięći twoi niechay sie w dobrách rozrá/ dnia.

42 O Pánie Boże nieodwrácayże oblicza od pomázańcá twego/rospo/ mni ná [E] miłosierdźie Dawidá słu/ gi twego.

Capitu. 7.

1. Ogień z niebá popalił ofiáry Sálomonowe. 2. Chwałá Páńska nápełniłá Kościoł. 12. Pan wysłuchawa modlitwę Sálomonowę. 17. Obiecuie wywyższyć stolicę iego ieśli mu będźie postuszen.

1. *Gdy dokończył Sálomon modlitwy/tedy ogień zstąpił z niebá y pożárł ofiáry palone y ine ofiáry/ á chwałá Páńska nápełniłá Kościoł. *2. Máchá. 2. v. 10.

2. Y nie mogli Kápłani wnidź do domu Páńskiego/ bo chwałá Páńska nápełniłá dom iego.

3. Y widźieli wszyscy synowie Izrá elscy gdy zstępował ogień y chwałá Páńska ná Dom/y vpadli ná oblicza swe ná ziemie ná páwimenth/ á kłániáiąc sie chwalili Páná/ iż iest dobry/á iż ná wieki miłosierdźie ie°.

4. †Ale Krol y ze wszythkim ludem spráwowáli ofiáry przed Pánem. † 1. Krole. 8. v. 63.

5. Thedy Krol Sálomon spráwował ofiárę dwádźieśćią y dwá tysiącá wołow/ á sto y dwádźieśćią tysięcy owiec: A ták że Krol ze wszytkiem ludem poświęcili Dom Boży.

6. A Kápłani byli pilni vrzędow swoich/ Lewitowie tákże z instrumenty Muzyki Páńskiey/ ktore był spráwił Dawid Krol ku chwale/ nin Páná/ iż ná wieki miłosierdźie ie°/ gdy Dawid przez nie chwałę dawał: Kápłani też trąbili przed nimi przy czym stali wszyscy Izráelczycy

7. Nád to Sálomon poświęcił posrzodek Sieni oney ktora była przed Domem Páńskim: Abowiem thám spráwował palone ofiáry/ y tłustości pálił spokoynych ofiár/ Abowiem Oltarz miedźiány ktory był spráwił Sálomon/ nie mogł zdźierżeć ná sobie ofiar palonych/ y śniednych y tłustości.

8. Y obchodźił Sálomon onego czásu świętho przez siedm dni/ á z nim wszythek Izráel w bárzo wielkim zgromádzeniu/ poczawszy od Emáthá ż do potoká Egiptskiego.

9. Potym dniá osmego vczynił zbor ábowiem poświęcenie Oltarzá spráwowáli przez siedm dni/ y obchod świethá też przez siedm dni.

10 A dniá dwudźiestego y trzećiego Miesiącá siodmego/ rospuścił ludźi do namiotow swoich/ wesołe y rádosnego sercá z onego dobrodźieystwá ktore Pan vczynił Dawidowi/ Sálomonowi/ y ludowi swemu Izráelskiemu.

11. *A ták Sálomon dokończył do Rr iiij mu Pań/ *1. Krol. 9. v. 1.

mu Páńskiego y domu Krolewskiego/y wszytkiego co iedno vmyslił w sercu swoim/ áby to vczynił w domu Páńskim y w domu swym/ w czym sie mu szcześciło.

12. Vkazał sie potym Pan Sálomonowi w nocy/ y rzekł do niego/ Wysłuchałem modlitwe twoie/ & y obrałē mieśce to sobie zá Dom ku ofiáram

& w.ś.Mo.12.v.ś.

13. Jeśli zámkne niebo żeby dżdżá nie było/ á ieśli roskaże szárańcy áby pożárłá ziemie/ ieśli też przepuszcze powietrze ná lud moy.

14. A ieśli sie vpokorzy lud moy/ktory sie imieniem moim ozywa/ y bedą prosić y szukáć oblicza mego/ náwroćiwszy sie od drog swych zlośćiwych/ tedy ia ie wysłucham z niebá/ y odpuszcze grzechy ich/ á vzdrowie ziemie ich.

15. Oczy thež moie otworzone beda/ á vszy moie przyklonione ku modlitwie mieyscá tego.

A Gdáczyć mamy iś cokolwiek tho o tym domu powiedżiano żesie to skońcy ná Krystusá.

16. A przeto teraz obrałem y poświećilem Dom ten/ áby tám imie moie było áż ná wieki/ y beda tám oczy y serce moie po wszytki czásy.

17. Ty też ieśli będżiesz chodził przed enna iáko chodził Dawid Oćiec twoy/ á będżiesz czynił wszytko com roskázał tobie/ y będżiesz strzegł vstaw y sądow moich.

18. Tedy vmocnie stolice Krolestwá twego/ iákom vczynił przymierze z Dawidem oycem twem mowiąc/ Nie będżie z ćiebie odiet maż pánuiący nád Izráelem.

19. Ale ieśli wy sie odwroćićie á opuśćićie vstáwy moie/ y roskázánia me ktorem ia podał/ á odszedszy będżiećie służyć bogom cudzym kłániáiąc sie im.

20 Tedy was wykorzenie z ziemie moiey ktoram wam dał/ á Dom ten ktorym poswięćił imieniowi memu/ podam w przypowieść y w báśń v wszytkich narodow.

21. O wa ten Dom ktory miał być sławnem v wszytkich przechodzących przezeń/ będżie wpodziw/ á rzeká/ Y przeczże ták vczynił Pan ziemi tey y Domowi temu?

22 Tedy odpowiedzą/ Przeto iż opuścili Páná Bogá oycow swoich ktorzy ie wywiodł z ziemie Egiptskiey á chwyćili sie bogow cudzych á chwalili ie y służyli im/ á dla tego ś przywiodł ná nie wszytko to nieszczęście.

Kapitu. 8.

2. Miásthá pobudowáne od Sálomoná. 7. Hołdownicy Sálomonowi. 12. Ofiáry iego. 17. Szle do Ofir po złoto.

*1. Krol.9.v.

1. * Stało sie potym po dwudźieśtu leciech przez ktore budował Sálomon Dom Páński y Dom swoy.

2. Je ty miásthá ktore był dał A Hirám Sálomonowi pobudował ie Sálomon/ á dał thám mieszkánie synom Izráelskim.

3. Ciągnął potym Sálomon do Emáth Sobá/ y wźiął ie.

4. Pobudował też Tádmor ná puszczy/ y wszytki miásthá B obronne ktore pobudował w Emáth.

5. Nád to zbudował Bethoron wyższe y Bethoron dolne miásthá murowáne/ z bránami y z záworámi.

6. Bálaáth też y wszytki miásthá mocne ktore iego były / y wszytki miásthá kędy były wozy/ y miásthá gdźie też byli ieźdni/ y wszythko co sie podobáło Sálomonowi / tho pobudował w Jeruzálem y w Libanie/ y we wszythkiey ziemi páństwá swego.

7. Wszytek też lud ktory był pozostał z Heteyczykow/ Amoreyczykow/ Ferezeyczykow/ Heweytzykow/ y Jebuzeyczykow ktorzy nie byli z Izráelá.

8. Z synow ich ktorzy zostáli po nich w ziemi/ co ich byli nie wygubili synowie Izráelscy / poczynił Sálomon hołdownikámi áż y do dniá tego.

9. Ale z synow Izráelskich nie postánowił Sálomon żadnego sługi w robotách swych: Abowiem oni byli mężowie waleczni / y przednieyszy Hetmáni iego/ y przełożeni nád wozy iego/ y nád ieźdnemi iego.

10 A ći ć sa przednieyszy z przełożonych ktorzy byli Krolá Sálomoná/ dwieśćie y pięćdźieśiat ktorzy rządźili nád ludem.

11. Zátym Sálomon roskazał sie wyprowádźić corce Fáraonowey z miásthá Dawidowego do Domu ktoriey zbudował/ Abowiem thák mowił/ Nie będżie mieszkáłá żoná moiá w domu Dawidá Krolá Izráelskiego/ ábowiem iest swiety/ przeto iż weszłá byłá do niego Skrzyniá Páńska.

Ofiárował

A W pierwszych Księgach Krol. Kap. 9. v. 11. Hiram sano iest/ iż Sálomon dał był Hirámowi Krolowi Tyrskiemu dźieśćia miásth/ re sie mu nie podobały / stąd ie zwał Chabul ábo go mieścá rozgnánia/ my iż chy zaśie wrocone Sálomonowi ktory ie odbuwit/ ábowiem ná granicách Królestwá iego.

B Abo miásthá przechowano spiż przypráwy woźne.

12. Ofiárował tedy Sálomon ofiáry palone Pánu ná Oltarzu Páńskim ktory był zbudował przed sienia
13. Aby też ták ná káżdy dzień ofiárowano wedle roskazánia Moiżeszowego w Sábáty / w pierwsze dni Miesiacá / y w Swietá vroczyste / trzy kroć do roku / to iest w swietho Przásnikow / w swieto Tegodniow y w swieto Kuczek.
14 Y posthánowił wedle porzadku Dawidá oycá swego rozdźiał Káplanow w posługowániu ich / y Lewity w vrzędźiech ich / áby chwały czynili y służyli przed Káplany wedle zwyczáiu káżdego dniá / Odźwierne też w vrzędźiech swych przy káżdey bramie / Abowiem thák było roskazánie Dawidá męża Bożego.
15. Y nie vchylili sie od roskazánia Krolewskiego około Káplanow y Lewitow / we wszytkich rzeczách y strzeżeniu skárbow.
16. A miał Sálomon wszytko gotowo od one° dniá iáko założono fundámenthy Domu Páńskiego áż do wykonánia iego / y tákże sie dokończył Dom Páński.
17. Tedy Sálomon iechał do Asyon Gáber / y do Eloth kthore iest nád brzegiem Morzá w ziemi Edom.
18. Wyprawił pothym Hirám przez służebniki swe okrethy / y żeglárze swiádome ná Morzu / ktorzy iecháli z slugámi Sálomonowemi do Ofir / y wzieli z támtad pułpietá stá thálentow złotá / á przynieśli ie do Krolá Sálomoná.

Kapitu. 9.

1. y. 9. Krolowa Sábá náwiedza Sálomoná Krolá z vpominki. 13. Dochody iego. 22. Y dostoieństwo. 30 Czás iego Krolowánia. 31. Y smierć iego.

1. * Edy Krolowa Sábá słyszac sławe Sálomonowe / przyiechálá do Jeruzálem áby doswiádczálá Sálomoná w gadkách bárzo z wielkim poczthem / y z wielbłady niosacemi rzeczy wonne / złotá wiele / y kámieni drogich: A przyszłá do Sálomoná / y mowiłá z nim to co była vmysliłá ná sercu swoim.
2. A Sálomon oznaymił iey wszytki rzeczy / ták iż nic przed nim skry-

to nie było tzegoby iey nie oznaymił.
3. Y widźiáłá Krolowa Sábá mądrość Sálomonowe / y Dom ktory był zbudował.
4. Tákże potrawy stołu iego / y iáko siadáli służebnicy ie° / przytym stan vrzędnikow iego y száty ich / podczásze iego y száty ich / ofiáry palone ktkore sprawował w domu Páńskim / ták iż sie bárzo A zumiáłá.
5. Y rzekłá ku Krolowi / Prawdźiwe cá słowá ktorem słyszáłá w ziemi swey o sprawách twych y o mądrości twey.
6. A nie wierzyłám słowom ich / áż em sámá przyszłá / y ogladáły oczy moie / á oto y połowice wielkiey mądrośći thwey nie oznaymiono mi / gdyżeś wiecey ieszcze przydał ku sławie twey niżlim słyszáłá.
7. Błogosławiony iest lud twoy / y ći służebnicy twoi ktorzy záwżdy stoią przed thoba / á słuchaią mądrośći twey.
8. Niechayże będźie Pan Bog twoy błogosławiony / ktory sie roskochał w tobie / ták iż cie posádźił ná stolicy swey Krolem ná mieyscu Páná Bogá twego / dla thego iż vmiłował Bog twoy Izráelczyki áby ie vmocnił ná wieki / y postánowił cie Krolem nád nimi / ábys czynił sąd y sprawiedliwość.
9. Y oddáłá Krolowi sto y dwádźieścia tálentow złothá / y bárzo wiele rzeczy wonnych / y kámienia drogiego / á nie były potym tákowe rzeczy wonne iákie Krolowa Sábá dáłá Krolowi Sálomonowi.
10 Słudzy też Hirámowi y słudzy Sálomonowi ktorzy mu byli przynieśli złotá z Ofir / przynieśli y drzewá B Algumim / y kámienie drogie.
11. Thedy Krol z drzewá Algumim sprawił schody w domu Páńskim y w pałacu Krolewskim / przythym árfy y gesle śpiewakom / iákich przed tym nie widano w ziemi Judskiey.
12. A Krol też Sálomon dał Krolowey Sábie wszytko cze° iedno żadáłá / oprocz tego co iey był z chuci swey dał: A potym sie wrociłá y odeszłá do ziemie swey z służebniki swemi.
13. Y była wagá złotá ktore przychodźiło Sálomonowi ná káżdy rok sześć set sześćdźiesiat y sześć tálentow złotá
14 Oprocz tego co przynosili kupcy y hándlownicy / wszyscy też krolowie Arábscy

A W żydowskim stoi nie zstháło w niey duße.

B Abo Almugim / Gdym páthrz w. 1. Krol. 10. v. 11.

1. Krol. 10. v. 1. Mathey. 12. v. 42 Luc. 11. v. 31.

Arábscy/y wszyscy Książętha onych ziem przynosili złoto y srebro do Sá lomoná. 29

15. Spráwił thedy Krol Sálomon dwieście Tarczy ze złotá ciągnione go/á ná káżda tharcza wychodźiło sześć set pieniędzy złotá ciągnionego

16. Spráwił też trzysthá Puklerzow ze złotá ciągnionego/ták iż ná ieden puklerz wychodźiło trzysthá pienię// dzy złotych/ktháre Krol schował w domu krory był w leśie Libánowym. 30

17. Potym Krol spráwił Stolice wiel ká z kośći słoniowey/y opráwił ia szczyrym złotem. 31.

18. A było sześć stopniow v stolice/y podnożek złoty do nieg przybity/poię ża też y po teyy po owey stronie kedy siádano/á dwá lwi stali v pozecza.

19. Sthálo też dwánaśćie lwow ná sześći stopniách po teyy po owey stro nie/ták iż tákowey Stolice nie było w żadnym Krolestwie.

20 Nád to wszytki naczynia z ktho// rych pił Krol Sálomon były zło// te/y wszytek sprzęt domu w leśie Li bánowem ze złotha szczerego/ bo zá czásu Sálomonowego śrebro ni zacz nie stálo.

21. Abowiem okrety Krolewskie kto re chodźiły do Tarsys z slugámi Hi rámowemi raz we trzy látá/ tyż o// kręty przychodźiły z Thársys przy// nośąc złoto y śrebro/kośći słoniowe koczkodany y páwy.

22 Y był zacnym Krol Sálomon nád wszytki Krole ziemskie w bogác twách y w mądrośći.

23 A wszyscy Krolowie ziemscy prá gnęli widźieć Sálomoná/ áby słu// chali mądrośći iego ktháraby był dał Bog w serce iego.

24 Y przynosili mu káżdy vpominki swoie/ klenoty śrebrne/y klenothy złote/száty/zbroie/y rzeczy wonne/ konie y muły ná káżdy rok.

†1.Krol.4.v.26. 25 †A ták mial Sálomon cztery tysią ce stáien koni y wozow/ á dwána// ście tysięcy ieźdnych/ ktháre poło// żył w mieśćiech kedy chowano wo// zy/y przy sobie w Jeruzálem.

26 Y pánował nád wszytkimi Krol// mi od Crzeki áż do ziemie Filisthyń skiey/y áż do gránice Egiptskiey.

C To iest Eufrá// tes.

27 Tedy rozdawał Krol śrebro iá// ko kámienie/á cedry iáko płone figi/ ktorych bárzo wiele rośćie po polách.

28 Przywodzono też konie do Sálo monáz Egiptu y ze wszytkich źiem. 1

Ale osthátek spraw Sálomono// wych ták pierwszych iáko y posled// nich sa spisáne w Ksiegách Nathá// ná Prorokà/y w prorocstwie Ahia// szá Sylonitskiego/ y w widzeniu Jádo Widzacego ktory Prorokowal przećiw Jeroboámowi synowi Nabáthowemu.

Y Krolował Sálomon w Jeru// zálem nád wszytkim Izráelem czter dźieśći lat.

Zásnął potym Sálomon z oycy swemi/ á pogrzebion iest w mieśćie Dawidá oycá swego/ y Krolował po nim Roboám syn iego. // 1.Krol.11.v.43.

Kapitu.10.

4.v.14. Roboam bárzo sie srogo stáwi prze// ćiwko ludowi Izráelskiemu. 16. Odstháli od niego dźieśięcioro pokolenie.

1. *Edy Ro// boám iechał do Sychem/ ábo wiem sie tám zebrał był w// szythek Izráel áby go posta// nowili Krolem. *1.Krol.12.v.1.

2. Tho gdy vslyszał Jeroboám syn Nábathow/ktory był w Egiptćie/ kedy był vćiekł przed Krolem Salo monem/tedy sie wrocił z támtad.

3. A ták poslali y wezwáli go/y przy szedł Jeroboám ze wszytkim ludem Izráelskim/á mowili do Roboáma tymi slowy.

4. Oćiec twoy kładł ná nas iarzmo ćieszkie/ á przetoż ty teraz vlży nam tey niewoley ćieszkiey oycá twego/ y ták ćieszkiego iarzmá ktore ná nas kładł/ábedźiem służyć tobie.

5. Do ktorych on rzekł/Po trzećiem dniu wrocićie sie do mnie/A thákże lud odszedł.

6. Y wszedł Krol Roboám w rádę z stárszemi ktorzy stawáli przed Sá lomonem oycem iego poki ieszcze był żyw thák do nich mowiąc/ Coż wy rádźićie iákimi slowy mam odpo// wiedźieć ludowi temu?

7. A oni mu odpowiedźieli/ Jesli sie postáwisz łáskáwie ludowi the// mu/ á spodobasz sie im/y dasz im lá// skáwą odpowiedź/tedyć beda służe// bniki twemi po wszytki czásy.

8. Ale on opuściwszy rádę stárszych ktorą mu

ktora mu rádźili/wszedł w rádę z młodźieńcy ktorzy z nim wespołek rośli/á ktorzy mu służyli.

9. Y rzekł do nich/A wy co mi rádźicie/iáka odpowiedź mam dáć ludowi temu ktory do mnie mowił/Vlżyi iarzmá tego ktore ná nas włożył oćiec twoy?

10 Ná to mu ták odpowiedźieli młodźieńcy ktorzy z nim rośli/Ludowi ktory mowił do ćiebie tymi słowy/Oćiec twoy ociążał nas iárzmem álego ty nam vlży/Takowa dasz odpowiedź/To co iest namnieyszego we mnie/mieńsze iest niż biodrá oyćá mego.

11. Oćiec moy kładł ná was iarzmo ćięszkie/ale ia wam ieszcze przydam ćięższe: Oćiec moy karał was bićzmi/á ia was będę karał [A] głogiem.

12. A ták Jeroboam y wszytek lud przyszli do Roboámá dniá trzećiego iáko im był roskázał Krol mowiąc/Wroććie sie ku mnie po thrzećiem dniu.

13. Y dał im Krol odpowiedź sroga opuściwszy rádę stárszych.

14 A mowił ták do nich wedle rády młodźiencow/Oćiec moy ociążał was iárzmem/ále ia wam przydam tym więcey/Oćiec moy karał was bićzmi/á ia was będę karał głogiem

15. Y nie chćiał Krol zezwolić ludowi gdyż sie to działo z przyczyny Bożey áby Pan dosyć vczynił słowu swemu ktore powiedźiał przez Ahiaszá Sylonithę do Jeroboámá syná Nábáthowego.

16. A widząc wszytek lud Izráelski iż ich Krol nie vsłuchał/odpowiedźieli Krolowi tymi słowy/Cożá dźiał mamy w Dawidźie? Abo co zá dźiedźictwo w synu Isáiego? Káżdy tedy Izráelczyku idź do namiotu swego/á ty tęż o Dawidźie opátrz dom swoy: A ták wszytcy Izráelczycy rozesli sie do namiotow swoich.

17. A thák Roboám Krolował nád Izráelczyki ktorzy mieszkáli w miástách Judskich.

18. Zátym Krol Roboám posłał Adorámá ktory był nád poborzy/y vkámionowáli go synowie Izráelscy y ták że vmárł: A Krol Roboám pośpieszywszy sie wsiadł ná woz/y vćiekł do Jeruzálem.

19. Y odstąpili Izráelczycy domu Dawidowego áż y do tego czasu.

Rozdźiał. 11.

1. Roboám chcąc walczyć z Izráelczyki. 4. Zawśćiągnion iest od Páná. 5. Miásta od niego zbudowane. 14. Bátwochwalstwo Jeroboámowe. 17. Krolestwo/żony/y dźieći Roboámowe.

1. Przyiechał tedy Roboám do Jeruzálę y zebrał wszytek lud z Judáy z Beniámin/sto y ośmidźieśiat tysięcy ludu przebránego ku bojowi/áby walczył z Izráelczyki/á przywroćił Krolestwo do siebie.

2. *Y rzekł Pan do Semeiaszámeżá Bożego tymi słowy. *1. Krol. 12. v. 22.

3. Powiedz Roboámowi synowi Sálomonowemu Krolowi Judskiemu/y wszem Izráelczykom z Judy y z Beniáminá tymi słowy.

4. Ták mowi Pan/Nie ciągnićie á ni walczćie przećiw bráćiey waszey/ále sie wroć káżdy do domu swego/ábowiem thá rzecz odemnie sie stáłá/y byli posłuszni słowu Páńskiemu/y wrocili sie á nie ciągneli przećiw Jeroboámowi.

5. A przetoż mieszkał Roboám w Jeruzálem/á pobudował miásthá obronne w Judźie.

6. Bethlehem/Ethám y Thekue.

7. Bethsur/Socho/y Odolle.

8. Ktemu Geth/Máresá/y Zyf.

9. Adurám też/Láchis/y Azeká.

10 Nád to Sárá/Aiálon y Hebron ktore były w Judźie y w Beniáminie miásthá obronne.

11. A gdy ie obmurował/postáwił w nich stároszty y szpiklerze ná zboża oliwy y winá.

12. A we wszytkich mieśćiech tarcze y drzewá/á opátrzył ie bárzo mocnie/á opánował Judey Beniáminá.

13. Káplani też y Lewitowie ktorzy byli we wszem Izráelu zebráli sie k niemu ze wszytkich gránic swych.

14 A opuściwszy Lewithowie przedmieśćia y osiádłości swoie szli do Judy y do Jeruzálem/Abowiem ie był wyrzućił Jeroboám y synowie iego áby nie służyli Pánu.

15. †Y postánowił sobie Káplany po gorách Dyabelsthwom/y ćielcom ktore był spráwił.

† 1. Krol. 12. v. 31.

A W Zydowskim stoi/Kosmátym/thoiest/dyabłom ktorzysie okázowáli w postawie ludźi kosmátych.

A zá nimi

16. A zá nimi też ze wszytkiego pokolenia Izráelskiego/ ktorzy vdáli serca swe ku szukániu Páná Bogá Izráelskiego/ przyszli do Jeruzálem spráwować ofiar Pánu Bogu oycow swoich.
17. A ták vmocnili Krolestwo Judskie/ y vtwierdzili Roboámá Syná Sálomonowego przez trzy látá/ ábowiem w onych trzech leciech chodzili drogámi Dawidowemi y Sálomonowemi.
18. Y poiał sobie Roboám zá żonę Máhaláth corkę Jerymothá syná Dawidowego/ y Abihaíl corkę Eliábá syná Jsáiego.
19. Ktora mu porodziłá syny/ Jeusá/ Somoryaszá/ y Zoomá.
20 Po niey záśie wziął sobie Máache corkę Absálomowę/ ktora mu porodziłá Abię/ Ethaiá/ Zyzę/ y Sálomithá.
21. Y miłował Roboám Máache corkę Absálomowę więcey niż wszytki żony y záłożnice swoie/ ábowiem był poiał osmnaśćie żon/ á záłożnic szesć dźieśiąth/ y miał z nimi osmi ádwá dźieśćia synow/ á szesćdźieśiąt corek.
22 Y postánowił Abię syná Máachy hetmánem y Książęciem miedzy brácia iego/ ábowiem go chćiał postánowić Krolem.
23 A dał go vczyć rozesławszy wszytki ine syny swe do wszech ziem Judskich y Beniáminowych/ y do wszytkich miast obronnych opátrzywszy ie dostáteczną żywnośćia/ á stáral sie oto áby miał wiele żon.

Rozdział. 12.

1. Roboám iż opuścił Páná vthrapion iest od Sesáká. 5. Sztrofuie go oto Semeiasz/ á on sie vpokarza. 7. Pan pokorną iego iest vblagan. 9. Sesák zábrał skárby iego. 13. Czás Krolowánia y śmierć iego. 16. Abiá po nim został Krolem.

1. Gdy było vtwierdzone y vmocnione krolestwo Roboámowe/ opuścił Zakon Páński/ y wszytek lud Izráelski z nim.
2. A ták roku piątego zá Krolá Roboámá/ przyćiągnął Sesák Krol Egipthski przećiw Jeruzálem/ ábowiem byli zgrzeszyli przećiw Pánu
3. Y miał z sobą tysiąc y dwieśćie wozow/ y szesćdźieśiąt tysiąc ieźdnych/ á nie było liczby ludźi ktorzy przyćiągnęli z nim z Egiptu/ to iest Libiyczykow Troglodythow/ y Ethyopczykow.
4. A pobrał miásta obronne w Judźie/ y przyćiągnął áż ku Jeruzálem
5. Przyszedł tedy Semeiasz do Roboáma y do wszythkich Książąt Judskich ktorzy sie zebrali byli w Jeruzálem przed Sysákiem/ y rzekł do nich/ Thák mowi Pan/ Jżeście wy mnie opuścili y ia też was opuszczę w rękę Sesákowych.
6. Ale Książętá Izráelskie y Krol vpokorzyli sie y mowili/ Spráwiedliwy iest Pan.
7. A gdy obaczył Pan iż sie vpokorzyli/ rzekł do Semeiaszá tymi słowy/ Iż sie vpokorzyli nie wytrácę ich/ ále im dam w krotce wybáwienie/ á popędliwość moiá nie przyidźie ná Jeruzálem przez ręce Sesákowe.
8. A wszákoż będą sługámi iego/ áby doświádczyli niewolstwá mego/ á niewolstwá Krolestw źiemskich.
9. Przetoż Sesák Krol Egiptski ciągnąwszy ku Jeruzálem zábrał skárby z domu Páńskiego/ y skárby z domu Krolewskiego/ y wszytko ine/ y tarcze złote ktorych był Sálomon náspráwował.
10 Ná ktorych mieysce Krol Roboám spráwił miedźiáne tarcze/ y poruczył ie w ręce Rotmistrzom nád służebnemi ktorzy strzegli sieni pálacu Krolewskiego.
11. A gdy iedno szedł Krol do domu Páńskiego/ tedy oni służebni przychodźili y nosili ie/ á potym ie odnosili do swego schowánia.
12. Potym gdy sie vpokorzył/ odwrocił sie od niego gniew Páński/ iż go do końcá nie wytrácił/ á w Judźie też dobrze sie dźiało.
13. * A ták Krol Roboám vmocnion iest w Jeruzálem/ y Krolował tám/ A ná then czás gdy Krolować począł było mu czterdźieśći lat y rok/ á siedmnaśćie lat Krolował w Jeruzálem mieśćie/ ktore obrał Pan ze wszytkich miast pokolenia Izráelskiego áby tám postáwił imie swoie: A imie mátki iego było Náámá Ammonitká. * 1. Krol. 14.
14 A ták był złość ktorey sie on dopuścił/ iż nie zgotował serca swego áby szukał Páná.

Ale wszyt-

15. Wſzytki tedy ſpráwy Roboámowe ták pierwſze iáko y poſledniey-ſze wypiſáne ſa w Kſiegách Semeiaſzá Prorokáy Addo widzacego/ gdźie wypiſuia porzadek rodzáiow/ á były vſtáwiczne walki miedzy Roboámem á miedzy Jeroboámem.

16. A ták zaſnął Roboám z oycy ſwemi/ y pogrzebion ieſt w mieśćie Dawidowym/ á po nim Krolował Abiá syn iego.

Kapit. 13.

2. Abiá walczac przećiw Jeroboámowi.
4. Niewinnoſć ſwą z zakonu okázuie. 12.
A dufáiac Pánu poráził Jeroboáma. 21.
Żony y dźieći Abiego.

1. Roku osmynaſtego zá Jeroboáma Krolá/ Krolował Abiá nád Judá.

2. A Krolował w Jeruzálem przez trzy látá/ á imie mátki iego było Michájá corká Vryelowá z Gábáá:* y była walká miedzy Abiá y Jeroboámem.

3. A ták Abiá zſzykował woysko ku bitwie/ máiac zſoba cztery kroć ſto tyſiecy walecznych mężow ná wybor: Jeroboám tákże z ſzykował woyſko ſwe/ máiac zſoba oſm kroć ſto tyſiecy

4. mężow ná wybor ludzi mężnych.

Tedy Abiá ruſzył ſie ná gorę Semeron/ krtorą była miedzy gorámi Efráim/ y rzekł/ Poſłuchay mie Jeroboám y wſzytcy Izráelitowie.

5. Izali nie wam należało wiedźieć iż Pan Bog Izráelſki podał Krolestwo Dawidowi nád Izráelem áż

6. ná wieki/ ták iemu iáko y ſynom iego z przymierzem [A] mocnem.

† Ale Jeroboám ſyn Nábáthow ſługá Sálomoná ſyná Dawidowego powſtał/ á był odpornym przećiw pánu ſwemu.

7. Y zebráli ſie do niego mężowie nikczemni á ludźie nie pobożni/ y zmocnili ſie przećiw Roboámowi ſynowi Sálomonowemu: A Roboám był práwie dźiećię y lekliwego ſercá/ y niemogł ſie im oprzeć.

8. A przetoż wy teraz vmyſliliſćie ſie zmocnić przećiw krolestwu Pánſkiemu/ ktore ieſt w reku synow Dawidowych/ y ieſt was bárzo wielka liczbá/ á macie zſoba cielce złote ktore wam ſprawił Jeroboám zá Bogi.

9. Jzażeśćie nie wyrzućili ſynow Aaronowych Káplanow Pánſkich y Lewitow/ á poczyniliſćie ſobie kápłany iáko ini narodowie źiemſcy: Ktokolwiek przydzie z cielcem áby poświećił reke ſwą á z ſiedmia ſkopow/ ten zoſtánie Káplanem tych ktorzy nie ſą bogowie. // 1. Krol. 12. v. 31.

10. Ale my ieſteſmy Páná Bogá náſzego/ y nie opuſćilichmy go/ A Káplani ſynowie Aaronowi ſłużą Pánu/ y Lewitowie pilnuią vrzędu ſwego.

11. Y ſprawuią Pánu ofiáry palone ná káżdy zaránek y ná káżdy wieczor/ kádząc rzeczámi wonnemi/ y máiąc poklądne chleby ná ſtole czyſtym/ ku temu Lichtarz złoty y z lámpámi iego/ áby gorzały ná káżdy wieczor/ Abowiem my ſtrzeżemy roſkazánia Páná Bogá náſzego ktorego ſćie wy opuſćili.

12. A záiſtć Bog ſam známi ieſt Hetmánem náſzem/ á Káplani iego y traby głośne beda brzmiały przećiwko wam/ á ták ſynowie Jzráelſcy nie walczćie z Pánem Bogiem oycow wáſzych boć ſie wam to nie poſzcześći.

13. Ale Jeroboám roſkazał hufcom áby im záćiagneli cicho z tyłu/ y obtoczyli Jude ták wprzod iáko y wtył.

14. A vyzrawſzy ſynowie Judſcy że była walká nánie z przodku y z tyłu/ do Páná wołali/ á Káplani trabili w traby.

15. Gdy tedy okrzyk vczynili mężowie Judſcy/ w onym ich okrzyku poráził Bog Jeroboáma y wſzytkich Jzráelczyki przed Abiá y Juda.

16. A ták ſynowie Jzráelſcy vćiekli przed Juda/ á podał ie Bog w rece ich.

17. Y pobił ie Abiá z ludem ſwem porazką wielką/ ták iż poległo ránnych z Jzráelá/ pięć kroć ſto thyſiecy mężow náwybor.

18. A przetoż vſkromieni ſa ſynowie Jzráelſcy ná tenczás/ á zmocnili ſie ſynowie Judſcy/ gdyż vfáli Pánu Bogu oycow ſwoich.

19. Y gonił Abiá Jeroboáma/ á odiął mu kilká miaſt/ Bethel/ Jeſáná/ Efron/ y ze wſiámi ich.

20. A niemogł przyść potym ku mocy Jeroboám zá czáſu Abie/ bo go Pan zárażił/ á ták że vmárł.

* 1. Krol. 15. v. 7.

A po Żydowſkim zwyczáiu/ z przymierzá ſoli/ dla tego iż ſol nie dopuſcza żadnego nákáżenia/ ábo iż theż do ofiar záwżdy ią przidawano/ ták w ich Cerymoniách iáko y przy ſprawowániu przymierza Bożego Żydow ten zwyczay/ iż nigdy żadnych ofiar bez przymierza nie práwowano przez 8. Ktorym pátrz w Księgách. 4. Mo. 18. v. 19. // 1. Krol. 11. v. 26.

Krolowie Jud scy.

21. Ymocnion iest Abiá/á poiał sobie żon czternaśćie/z ktorych siemu narodżili dwadżieśćiá y dwá synowie y szesnaśćie corek.

22 Ale ostátek spraw Abie/obyczáie y postępki iego/wypisáne sa w Kśiegách Proroká Addoná.

Capitu.14.

1. Azá nástał po Abiem y wyrzućił bałwochwálstwo. 4. Y roskázuie Páná Bogá szukáć. 6. Bedąc w pokoiu buduie miásta. 8. Poczet woyská iego. 11. Wzywáiąc Páná otrzymáwa zwyćiestwo nád Zarą Krolem Ethyopskim.

* 1. Krol. 15. v. 8. 1. *Asnął the= dy Abiá z oycy swemi/y pogrzebiono go w miescie Dawidowym/á krolował po nim Azá syn iego/zá ktorego czásow byłá ziemiá w pokoiu przez dżieśieć lat.

2. Y záchował sie Aza pobożnie y sprawiedliwie przed Pánem Bogiem swoim.

3. Bo oltarze Obcych Bogow pobo rzył y kaplice po gorách pokruszył/y bálwány/y porabał gáie swiecone.

4. Y roskazał Judzie áby szukáli Páná Bogá oycow swoich/á czynili dosyć zakonowi y roskazániu iego.

5. Wyrzućił też ze wszytkich miast Judskich kaplice y bálwany/á było Krolestwo w pokoiu zá niego.

6. Nád to pobudował miástá obronne w Judzie/przeto iż był pokoy w ziemi/á iż w onych leciech nie miał żadney woyny przećiw sobie: Bo mu Pan dał był pokoy.

7. Tedy mowił do Judy/Pobudуymy ty miástá y obtoczmy ie murem/wieżámi/bránámi/y zaworámi/gdy mamy wolna ziemie bowiemechmy szukáli Páná Bogá nászego/á iżechmy go szukáli/práwił nam pokoy zewszad: A przetoż budowáli á szczęśćiło sie im.

8. Y miał Azá woysko z Judy/noszących tarcz y drzewo trzy kroć sto tysięcy/á z Beniáminá noszących tarcz y ciągnących łuk dwieśćie y ośmdżiesiąt tysięcy: A wszytko ludzi mężnych

9. Tedy wyćiągnął przećiwko nim Zará Ethyopczyk máiąc woyská tysiąc tysięcy/á wozow trzy stá y przyćią-

10 gnął áż do A Máresy.

Wyćiągnął też y Azá przećiw niemu/á zszykował woysko ku potykániu w dolinie Sefáthá v Máresy.

11. Tedy Azá zawołał ku pánu Bogu swemu temi słowy/O Pánie t niemászći y ćiebie rozneśći gdy ty chcesz rátować/ták miedzy możnym iákoy tym ktory nie maz to mocy/Rátuy że nas o Pánie Boże nász gdyż w tobie vfamy/á w imie twoie wyszlismy przećiwko wielkośći tey/O Pánie tyś iest Bog nász/niechayże człowiek nie ma mocy przećiw tobie.

12. A ták Pan poráził Ethyopczyki przed Azay przed Juda/y vćiekli.

Ktore gonił Azá y lud kthory z nim był áż do Geráry/y polegli Ethyopczycy áż do iednego/á potháreli sa przed pánem y przed woyskiem iego/ktore nábrálo bárzo wiele lupow.

14 Nád to poborzyli wszytki miástá kthore były okolo Geráry/ábowiem strách Páński przyszedł był ná nie/y wybráli ony wszytki miástá gdzie był obárzo wiele lupow.

15. Ktemu poborzyli obozy trzod/y zágnáli bárzo wiele owiec y wielbłądow/á wrocili sie do Jeruzálem.

Capitu.15.

1. Z nápominánia Azáryaßowego. 8. Azá iest pocießon y oczyscia ziemie swą od bałwochwálstwá. 11. Ofiáruie z ludem Pánu. 14. Przysięgáią spotu stać przy Pánie. 16. Azá zrzućił Máchę z państwá przez iey bałwochwálstwo.

1. Był nád Azá ryaszem synem Oded á Duch Boży.

Ktory wyszedszy przećiw Azie rzekł ku niemu/Sluchay mie Azá y ty wszytko Judá y Beniámin/Pan z wámi bedzie ieślize wy z nim bedziećie/á ieśli go szukáć bedziećie naydziećie go/ieśliż go też opuśćićie y on też was opuści.

2. Wyszedł czás nie máły że Izráel był przez práwdżiwego Bogá/przez kápłaná náuczyćielá/y przez zakonu

3. Ale w trapieniu swym náwroćili sie ku Pánu Bogu Izráelskiemu/y szukáli go/á nálezion iest od nich.

4. Záonychże czásow nie było pokoiu wchodzącemu y wychodzącemu/álebył rozruch miedzy wszythkimi mieszkáiącemi ná ziemi.

5. y walczył

6. Y walczył naród przećiwko narodowi/miásto przećiwko miastu/ábowiem Bog zátrwożył ie ze wszad vćiśnieniem.
7. A przetoż wy vmocnićie śie/á nie chay niemdleią rece wásze/ábowiem bedźie zaplátá spráwam wászym.
8. Gdy tedy vsłyszał Azá słowá ty/y prorocthwo Odedá Proroká/vmocnion iest/y wyrzućił z posrzod wszythkiey ziemie Judskiez y Beniáminskiey obrzydłośći/y z miast ktore był pobrał ná gorze Efráim/á oprawił Oltarz Páński ktthory był przed Sienia Páńska.
9. Zebrał potym wszytek lud z Judy y z Beniámina/y przychodnie ktorzy byli z Efráim/z Mánásse/y z Symeon: Abowiem ich było bárzo wiele z Izráelá vćiekło do niego/widzac iż z nim był Pan Bog iego.
10 Tedy śie zebrali do Jeruzálem mieśiacá trzećiego roku piętnasthego zá Krolowánia Azy.
11. Y spráwowáli Pánu ofiáry dniá onego z łupow ktore byli przygnali/wołow śiedmiset/á owiec śiedmśiecy.
12. Y weszli w przymierze tákowe/iż mieli szukáć páná Bogá oycow swoich ze wszythkiego sercá/y ze wszytkiey dusze swoiey.
13. A ktoryby kolwiek nie szukał Páná Bogá Izráelskiego áby był zábit/od namnieyszego áż do nawieczsze/go/od mężá áż do niewiásty.
14 Y przysiegli Pánu głosem wielkim/z krzykiem/z trabámi/y z kornety.
15. A weselił śie wszytek lud Judski z oney przysiegi/ábowiem ze wszytkim sercem swem przysiegáli/á ze wszytka wola swa szukáli go y náleźli/y dał im Pan odpoczynienie ze wszad
16. *Nád to Krol Azá Máachę mátkę swą złożył z państwá/ábowiem była vczynitá bálwaná w gáiu/y pokruszył Azá onego iey bálwaná/y spalił v potoká Cedron.
17. Ale Káplic nie popsowano w Izráelu/á wszákoż serce Azy było doskonale po wszytki dni iego.
18. Wniosł potym do domu Páńskiego rzeczy poślubione od oycá swego y rzeczy ktthore też on sam poślubił/śrebro/złoto/y naczynia.
19. A nie było walkí áż do trzydźiestego y piatego roku zá krolowánia Azy

* 1. Krole. 15. v. 13.

Kapitu. 16.

2. Azá iż sobie przyzwał ná pomoc Krolá Syriyskiego. 7. Winuie go otho Prorok. 12. Rozniemogszy śie nádźieie swą pokłada w lekárzách. 13. Smierć iego.

1. W Roku trzydźiestego y szoste kro-lowánia Azy ćiągnał Báázá Krol Izráelski przećiwko Judźie/y zbudował Ráme/thákiż żadnemu nie dopuśćił wnidź áni wynidź do Azy Krolá Judstiego.
2. Tedy Azá wźiał śrebro y złotho z skárbu Domu Páńskiego/y z domu Krolewskiego/á poślał ie do Benádádá Krolá Syriyskiego ktory mieszkał w Dámászku opowiedáć mu.
3. Jest przymierze miedzy mną y miedzy toba/ miedzy oycem mym y miedzy oycem twoim/oto ćsle śrebro y złoto/idźże á złam przymierze twe z Báazą Krolem Izráelskim aby odćiągnał odemnie.
4. Y vsłuchał Benádád Krolá Azy/á poślał hetmány swe ktore miał do miast Izráelskich/y pobrali Ahion Dán/Abelmáim/y wszytki miásta obronne w Neftáli.
5. To gdy vsłyszał Báázá przestał budowáć Rámy y oney swey záczętey roboty.
6. Tedy Krol Azá wźiawszy z sobą wszytek lud Judski/pobrał kámienie w Ramie/y drzewo ktorym budował Báázá/á pobudował z niego Gábáá y Másfá.
7. Támże onego czásu przyszedł Hánáni Widzący do Krolá Judskiego á powiedźiał mu/Iżeś vfał Krolowi Syriyskiemu/á nie vfałeś Pánu Bogu twemu/á dla tegoż woysko Krolá Syriyskiego nie przyszło w rece twoie.
8. *Izaż Ethyopczykow y Libiyczykow nie było wiecey/ktthorzy z sobą mieli bárzo wiele wozow y ieźdnych á wżdy kiedyś Pánu vfał podałći ie w rece twoie.
9. †Abowiem oczy Páńskie przepátruią wszytke ziemie/áby śie okazał być możnym v tych ktorzy przy nim z práwem sercem zosthawáią: Głupies w tym sobie począł/á przethoż potym przirzda náćie walki.
10 Tedy Azá rozgniewał śie ná widzącego/

* Wyżśey. 14. v. 9.

† 2. Mách. 9. v. 5.

// Jan. 7. v. 38.

Leuitowie Judscy y Aza Jozafaty.

dzacego/y dał go do więzienia/bo się był przeciw niemu obruszył o tę rzecz: Tegoż czásu Azá vciskał niektore z ludu.

11. Ale spráwy pierwsze y poslednie sze Azy/nápisáne sa w Ksiegách krolow Judskich y Izráelskich.

12. Potym roku trzydziestego dziewiątego Krolowánia swego rozniemogł sie Azá ná nogi swoie/á niemoc iego była bárzo ciężka/A wszákoż w oney chorobie swey nie szukał Páná ále lekarzow.

13. A ták zásnął Asáz Oycy swemi/á vmárł roku czterdziestego y pierwszego pánowánia swego.

14 Y pogrzebion iest w iednym z grobow swych ktore sobie pokopał w mieście Dawidowym: Y położono go nálożu iego/ktore było nápełnio norzeczámi wonnemi/y rozmáitemi máściámi spráwionemi Aptekárska robotá/y spalili go bárzo wielkim ogniem.

Kapit. 17.

1. Jozáfáth dufáiąc Pánu. 5. Rozmnożon iest w bogáctwách y w stawie/y w zacności. 6. Wyrzuca bałwochwálstwo. 7. Stára sie ták oby lud był náuczan zakonu. 11. Bierze hołd od cudzoźiemcow. 13. Miásta iego obronne y rycerstwo.

1. NAd nim thedy Krolował Jozáfát syn ieg/ázmocnił sie przeciw Izráelowi

2. Y osádził służebne po wszytkich miástách obronnych Judskich/ osádził też y ziemie Judską służebnemi/tákże y miástá Efráimskie ktore pobrał oćiec iego.

3. A był Pan z Jozáfáthem/przeto iż chodził drogámi [A] pierwszemi Dawidá oycá swego/á [B] nie szukał Bálów.

4. Ale szukał Páná Bogá oycow swoich chodząc w roskazániu iego/á nie wedle spraw Izráelskich.

5. Y vtwierdził Pan Krolestwo w ręku iego/á wszyscy z Judy dawáli dáry Jozáfáthowi/ták iż był sławnym w bogáctwách y w zacności.

6. Nád thoserce iego vtwierdzone iest w drogách Páńskich/y pobożył Káplice y gáie swiecone w Judzie.

7. Potym roku trzećiego zá Krolowánia swego posłał Książętá swoie/Bencháilá/Obádyaszá/Záchárya-

8. szá/Náthánáelá/y Micheaszá/ áby vczyli w mieśćiech Judskich. A przy nich Lewity/Semeiaszá/ Náthániaszá/Zábádyaszá/Ezemu Asáelá/Semirámothá/Jonáthánà/Adoniaszá/Thobiaszá/y Thobádoniaszá/á przy nich thez Elisámá y Jozámá Kápłany.

9. A ták vczyli w Judzie máiąc z sobą księgi zakonu Páńskie/á obchodząc wszytki miástá Judskie vczyli ludzie.

10 Y dla thego był strách Páński na wszytki Krolestwá ziemie ktore były około Judy ták iż żaden nie śmiał walczyć przeciw Jozáfáthowi.

11. A przynosili Filisthyni Jozáfáthowi vpominki y dań srebrá/Arabczycy też dawáli mu bydłá skopowe siedm thysięcy y siedm set/á kozłow siedm tysięcy y siedm set.

12. A ták Jozáfát tym sie więcey wzbiiał ku górze/á pobudował w Judzie pálace y miástá obronne.

13. A wiele pracey podiął około miast Judskich/máiąc w Jeruzálem wielki poczet ludu rycerskiego.

14 A thać iest liczbá ich wedle domow oycow ich: W Judzie Hethmáni woyská/ Adná Książe ktory miewał w swym porządzenstwie trzy kroć sto tysięcy ludu rycerskiego.

15. Po nim Johánán Hetman/z ktorym bywało dwieście y osmdziesiąt tysięcy.

16. Po nim Amázyasz syn Zechry/ ktory sie był dobrowolnie ofiárował Pánu/á then miewał dwá kroć sto tysięcy ludu rycerskiego.

17. Przytym z synow Beniámínowych człowiek waleczny Eliadá/ w ktorego porządzeństwie było dwá kroć sto tysięcy ludu zbroynego z łukiy z tharczámi.

18. Po nim Jozábád/z ktorym bywało sto y osmdziesiąt tysięcy ludu gotowego ku boiowi.

19. A ći służyli Krolowi oprocz tych ktore był Krol osádził po wszytkich mieśćiech obronnych Judskich.

Kapitu. 18.

1. Jozáfat spowinowáćił sie z Achábem. 3. Rádá ich o ciągnieniu przeciw Rámot Gáládskiemu. 5. Cztery stá Prorokow fałszywych rádzą áby tám ciągnęli. 16. Micheaß sam iedno zbrania tego y opowieda ich nieszczęście. 23. Wśrzat zá to policzek od Sedekiaßá/y wrzucon iest do ciemnice. 29. Proroctwo sie iego spełniło.

Y miał

A Tho iest poki sie szczęścia nie dopuścił cudzołostwá.
B Tho iest nie szukał wspomożenia y bałwánow.

Józáfáth Król Judski / Acháb Izráelſki.

1. DIał Józáfát doſyć bogactw y wielką ſławę / á ſpowinowáćił ſie z Achábem.

2. * Tedy po kilku lat iechał ku Achábowi do Sámáryey / á Achább nábił bárzo wiele owiec y wołow dla niego / y dla ludu ktoryż z nim był / y námawiał go áby z nim ćiągnął do Rámoth Gáláádſkiego.

3. A rzekł Achább Krol Izráelſki do Józáfáthá Krolá Judſkiego / Á nie poćiągnieżże zemną do Rámot Gáláádſkiego? A on mu odpowiedźiał Wſzákechmy obádwá iáko ieden / á lud thwoy iáko y lud moy ztoba poydźiem ná woyne.

4. Ktemu ieſzcze rzekł Józáfáth Krolowi Izráelſkiemu / Proſze radźże ſie dźis ſłowá Páńſkiego.

5. A ták Krol Izráelſki zebrał cztery ſthá mężow prorokow / y mowił do nich / A mamyż ćiągnąć do Rámot Gáláádſkiego walczyć czyli niechać? A oni odpowiedźieli / ćiągni / Abowiem poda ie Bog w rece krolewſkie.

6. Rzekł pothym Józáfát / Jeſtli tu ieſzcze ktory Prorok Páńſki ábychmy go też ſpytáli?

7. Tedy rzekł Krol Izráelſki do Józáfáthá / Jeſtći tu maż ieden przez ktorego możemy Páná pytáć / lecz go ia mam w nienawiſći / bo mi nic dobrego nie prorokuie ieno záwżdy wſzytko złe: A tenći ieſt Micheaſz ſyn Jemle: Ná to rzekł Józáfáth / Nie mowże ták Krolu.

8. A ták Krol Izráelſki przyzwał iednego z komornikow y rzekł mu / Káż rychło przydź Micheaſzowi ſynowi Jemle.

9. A Krol Izráelſki y Józáfát Krol Judſki ſiedźieli obádwá ná ſtholićách ſwych obleczeni w ſzáty: A ſiedźieli ná niektorym plácu y bramy Sámáryey / kędy wſzyſcy Prorocy prorokowáli przed nimi.

10. Y vczynił był ſobie Sedekiaſz ſyn Chánáánů rogi żelázne / á mowił / Ták powieda Pán / Tymi będźieſz tłukł Syryány áż ie wytráćiſz.

11. Toż y ini wſzyſcy prorocy prorokowáli mowiąc / Ciągni do Rámoth Gáláádſkie / á poſzczeſćić ſie / ábowiem ie poda Pan w rece Krolewſkie.

12. Ale poſeł ktory był ſzedł áby przyzwał Micheaſzá mowił do niego ty mi ſłowy / Oto wſzyſcy prorocy zgadzáią ſie ná iedno ſłowo / iednoſtáynemi vſty winſzuiąc ſzczeſćiá Krolowi / A przethoż ćie proſze ábyś ſie z nimi zgodźił ná iedno ſłowo opowiedáiąc mu co dobrego.

13. Thedy rzekł Micheaſz / Swiádkiem mi ieſt Pan / że cokolwiek mi roſkaże Bog moy to mowić będę.

14. A przetoż gdy przyſzedł do Krolá / rzekł Krol kniemu / Micheaſzu mamyli ćiągnąć ná walkę do Rámoth Gáláádſkiego czyli niechać? A on odpowiedźiał / Ciągnićie á poſzczeſći ſie wam / y będą wam podáni w rece wáſze.

15. Ale Krol rzekł ku niemu / Azaż ia pierwſzy kroć ćiebie poprzyſięgam ábyś mi nie powiedał iedno prawdę w imie Páńſkie.

16. Tedy on odpowiedźiał / Widźiałem wſzytki Izráelithy roſproſzone po gorách iáko owce ktore niemáią páſterzá: A rzekł Pan / Niemáią ći pánow / niechayże ſie káżdy wroći w pokoiu do domu ſwego.

17. A rzekł Krol Izráelſki do Józáfáthá / Izażemći nie powiedźiał że mi nic dobrego prorokować niemiał / iedno wſzytko złe?

18. Ale on rzekł powtore / Przethoż ſłuchayćie ſłowá Páńſkiego / Widźiałem Páná ſiedzącego ná ſtolicy iego / y wſzytek zaſtęp niebieſki ſtoiący po práwey y po lewey ſtronie iego

19. A rzekł Pan / Kto zwiedźie Achábá Krolá Izráelſkie° áby ćiągnął ná ſwoy vpadek do Rámoth Gáláádſkiego / Tedy ieden mowił ták á drugi ináć.

20. Wyſzedł potym duch niektory y ſtánął przed Pánem y rzekł / Ja go zwiodę / A Pan rzekł ku niemu / W czymże?

21. A on odpowiedźiał / Poydę y będę kłamliwem Duchem w vſćiech wſzytkich prorokow iego: A thák Pan rzekł / Zwiedźieſz y wygraſz / Idźże á vczyń ták.

22. A przeto oto teraz podał Pan ducha kłamliwego w vſtá tych prorokow twoich / á powiedźiał Pan nieſzczeſćie twoie.

23. Zátym Sedekiaſz ſyn Chánáá / ná przyſtąpiwſzy dał Micheaſzowi policzek mowiąc / A ktoraż droga

odszedł Duch Páński odemnie áby mowił z tobą?

24 Ktoremu odpowiedział Micheasz/Oto ty oglądasz ná on czás gdy będźiesz kryiąc się vćiekał z komory do komory.

25 A ták Krol Izráelski rzekł/Weźmićie Micheasza á odwiedźćie go do Amoná stárosty mieśckiego/y do Joásá syná Krolewskiego.

26 Y powiedzćie/Ták roskázał Krol ábyście tego wsádźili do ćiemnice/á karmili go trocha chlebá y throchą wody áż się Krol wroći w pokoiu.

27 Thedy rzekł Micheasz/Jeśliże się wrocisz w pokoiu thedyć Pan nie mowił przez mie: A nád tho rzekł/ Słuchayćież tego wszyscy ludźie.

28 Ciągnął tedy Krol Izráelski y Jozáfát Krol Judski do Rámoth Gáládskiego.

29 Y rzekł Krol Izráelski ku Jozáfáthowi/Odmienię się ia y poydę ku bitwie/ále się ty vbierz w száty swe: Ták że się odmienił Krol Izráelski y potym zwiedli bitwę.

30 A Krol Syryiski roskázał był hetmánom swym kthorzy byli nád iezdą ták mowiąc/Nie potykaycie się áni z małym áni wielkim/ iedno tylko z Krolem Izráelskim.

31 Y vyzrawszy oni hetmáni iezdnych Jozáfátá rzekli/Tenći iest krol Izráelski: y obrocili się przećiwko niemu ábysię z nim potykáli/ Ale Jozáfáth záwołał/á Pan go rátował/y odegnał ie Bog od niego.

32 A obaczywszy hetmáni iż nie tho był Krol Izráelski/ wrocili się od niego.

33 A niektory człowiek wyćiągnawszy łuk swoy/z trefunku ránił Krolá Izráelskiego miedzy nity y páncerz: A on rzekł woźnicy swemu/ Náwroć á wywieś mię z woyská bo ćiem iest ránion.

34 Y była srogá bitwá dniá onego/á Krol Izráelski stał prosto ná woźie przećiwko Syryiczykom áż do wieczorá/á wten czás gdy słońce záchodźiło vmárł.

Rapitu. 19.

1. Jozáfath sfukan od Proroka iż się spowinowácił z Achábem. 4. Przywodźi lud do Paná. 5. Vstáwnie Sędźie. 8. Y Lewity 9. Náucza y nápomina ie ku boiáźni Páńskiey.

1. EDy Jozáfáth Krol Judski wrocił się w pokoiu ku domowi swemu do Jeruzálem.

2. Przeciwko ktoremu wyszedł Jehu syn Hánánie widzący y rzekł ku niemu/Izalić miał słusznie pomágáć niepobożnemu/á miłowáć thy ktorzy nienawidzą Pánáʼ á dla tego nád toba iest gniew Páński.

3. Ale spráwy dobre náleźione są w tobie przeto iżeś porzabał gáie swicco ne co były wźiemi/á zgothowałeś serce swe ábyś szukał Bogá.

4. A ták Jozáfáth mieszkał w Jeruzálem/á wrociwszy się szedł w drogę miedzy lud od Berseba áż do gory Efráim/ áby ie záśie przywiodł do Páná Bogá oycow swoich.

5. Y postánowił sędźie w ziemi po wszytkich miástách Judskich obronnych y po inych miástecżkách.

6. Rzekł potym do sędźiow/Bácżćież co mácie czynić/ábowiem nie zá siadacie nád sądźie ludzkim/ále nád Páńskim/ktory będźie z wámi przy spráwách sądu.

7. A przeto teráz niechay będźie miedzy wámi boiáźń Páńská/strzeżćież tego y ták się spráwuycie/ ábowiem niemászzłości w Pánu Bogu nászym * áni bráknie osobámi/áni bierze dárow.

8. Ták że y w Jeruzálem postánowił Jozáfát z Lewitow y z kápłanow/y zprzednieyszych domow Izráelskich dla sądow Páńskich/ y dla spráw iego: A ták się wrocili do Jeruzálem.

9. Tedy im roskázał mowiąc/Ták że się spráwuycie z boiáźnią Páńską w wierze y w doskonálym sercu.

10 A wszytki spráwy kthore przed was przychodźić będą od bráćiey wászey/kthorzy mieszkáią w mieśćiech swoich/A ták około morderstwá iáko około zakonu y przykázánia/y około vstaw y sądow/A będźiećie ie nápominác áby nie występowáli przećiwko Pánu/áby nie przyszedł gniew ná was y ná bráćia wászę: Ták tedy czynić będźiećie á nie zgrzeszyćie.

11. A oto y Amáryasz náwyższy Kápłan będźie miedzy wámi we wszytkich spráwách Páńskich/y Zábády/

aszsyn

* w. 5. Mat. 10. Job. 34. v. 19. Mądrości. 6. v. Eccles. 35. v. Dziei. 10. v. Rzym. 2. v. Gálá. 2. v. Efes. 6. v. Kolos. 3. v. 1. Piotr. 1. v.

A W Zydowstwie stoi miedzy krwią/ roznie ślub się morderstwo stáło winnym nie ábo z trefunku

aſz ſyn Izmáelow / Kſiąże domu Judſkiego we wſzech ſprawách krolewſkich / A Lewithowie tez beda przełożonemi miedzy wámi: Badź cie tedy ſercá dobrego á ták ſie ſprá-
11. wuycie / á Pan bedźie z tym ktory dobrze czynić bedźie.

Kapitu. 20.

3. Józáfat boiąc ſie Ammonitow modli ſie Pánu. 14. Pocieſzon ieſt od proroká. 20. Józáfát vpominaiąc lud ku boiáźni Bożey. 22. Otrzymawa zwyćieſtwo nad Ammonity y Moábitámi ktorzy ſie ſámi pobili. 30. Czás przez ktory Krolował y ſprawy ie.

1. Potym Moá-
13. bitowie y Ammonitowie / á z nimi
14. też niektorzy o-zywáiący ſie Ammonitámi ciągnęli przeciw Józáfátowi ná woyne.

2. I przyſzło á opowiedźiano Józáfáthowi w ty ſłowá / Bárzo wielkie
15. woyſko przyſzło przeciw tobie z zamorza y z Syrvey / á oto ſie położyli w Házázonthámár / ktore ieſt w Engáddy.

3. A Vlękł ſie tedy Józáfát / á vdał ſie
16. áby ſzukał Páná / y zápowiedźiał poſt po wſzytkim Judźie.

4. I zebrali ſie mężowie Judſcy áby ſzukali Páná / y ze wſzytkich miaſt
17. Judſkich zeſzli ſie wzywać Páná.

5. Tedy ſtánął Józáfáth w zgromádzeniu Judy y Jeruzálem / w domu Páńſkim przed nowa ſienia.

6. I mowił / O Pánie Boże oycow náſzych / izali nie ty ieſteś ſam Bog
18. ná niebie / á pánuieſz nád wſzemi krolestwy narodow / y w ręku twoich ieſt mocy możność / á nie ieſt ten
7. coby ſie mogł tobie sprzeciwić?

Izali nie ty Pánie Boże náſz wypedźiłeś obywátele tey źiemie przed
19. ludem twym Izráelſkim / y podałeś ią potomſtwu Abráhámá przyiaćielá twego ná wiekí.

8. A dla tegoż mieſzkáli w niey / y zbudowáli tobie w niey Miejſce ſwiete
y imieniowi twemu ták mowiąc.

9. "Jeſliby ná nas przyſzło nieſzczęſcie miecz pomſty / ábo powietrze / ábo głod / á ſtániemy przed domem tym y przed toba / gdyż thu ieſt w nim imie twoie / á zawołamy do ciebie w vtrapieniu náſzym / tedy nas wyſłuchaſz y wybáwiſz.

10. Otoż teraz Ammonitowie y Moábitowie y gorá Seir † / przez ktoreś ty niedopuſcił przeydź Izráelithom gdyſzliż źiemie Egiptſkiey / ále ie minęli á nie wytrácili ich. † w 5. Mo. 2. v. 9.

11. Otoż nam to theraz oddáwáią / gdyż przyſzli áby nas wyrzucili z dźiedźictwá twego ktoreś nam dał práwem dźiedźicznem.

12. Boże náſz / izaż ich nie bedźieſz ſądźił / ábowiem w nas niemáſz żadney mocy przeciw tákowey wielkoſći ktora przyſzłá przeciwko nam / áni wiemy co czynić mamy / iednoż oczy náſze wznoſiemy do ćiebie.

13. A wſzytek lud z Judy ſtał przed Pánem / dźiateczki ich zony ich / y ſynowie ich.

14. Thedy Jáházyel syn Zácháryaſzow ſyná Bánáie / ſyná Jáhielá / ſyná Máthánie / Lewithá z synow Azáfátowych / ná ktore przyſzedł duch Páński w posrod zgromádzenia.

15. I rzekł / Słuchayćie teraz wſzytcy ludzie Judſcy y mieſzkánie z Jeruzálem y ty Krolu Józáfácie: Ták wam powieda Pan / Nieboyćież ſie wy áni ſie lękayćie przed ták wielkiemi woyſki bo to nie wáſzá walká ále Boża.

16. Jutroż ſie ruſzćie przeciwko nim / boć ſie beda ſpuſzczáć z gory Sys / y naydźiećie ie ná końcu potoká przeciw puſzczy Jeruel.

17. A nie wy tám bedźiećie walczyć / ále ſie záſtánowćie y ſtoyćie á vyrzyćie wybáwienie Páńſkie nád wámi / O Judáy Jeruzálem nie boy ſie áni ſie lękay / iutroż wyćiągnićie przeciwko nim / á Pan bedźie z wámi.

18. Tedy ſie kłániał Józáfáth áż do ſámey źiemie / á wſzytek lud Judſki y mieſzczánie z Jeruzálem pádáli przed Pánem chwaląc go.

19. A wſtáwſzy Lewitowie z ſynow Káthowych / y z synow Korego chwalili Páná Bogá Izráelſkiego głoſem wielkim ná wyſokoſći.

20. Tedy ráno wſtawſzy ciągnęli ná puſzczą Thekua / á gdy wyciągnęli ſtánął Józáfáth y rzekł / Słuchay mie Judáy mieſzczánie Jerozolimſcy / Wierzćie w Páná Bogá wáſzego / á bądźćie ſercá dobrego / wierzćież prorokom iego / á bedźie ſie wam ſzczeſćiło.

21. A ták tedy wſzedſzy w ráde z ludem poſthánowił ſpiewaki Pánu ktorzy go chwalili z ochędoſtwem

Azaż ſie okázuie ták ſtrách przychodźi ná wierne / Ábowiem ieſt im iáko pobudká ktorym ſie pobudzáią á ociekáią ku wzywániu wſpomoże mia Bożego / á vdáią ſie ſámi wſzyſcy z mocnym vfánieniem do niego / á zá ſie takowy ſtrach niewierniki przypadzie / ſzukáią ráduroſci y dowcipie / ábo wyſzukáią náo ſtatek w roſpaczy.

* Wyſſey. 6. v. 28.

Jozáfáth Krol Judski/ Ochozyaſz Izráelſki.

ſwietym gdy wychodźili przed zbroy
nemi temi ſlow / Chwalcie Pá
ná gdyż ieſt ná wieki miloſierdźie ie
go.
22 Ná ten czás gdy poczęli z wielkim
głosem y z chwała śpiewáć / thedy
Pan obrocił iedny przeciw drugim
Ammonity/Moábithy/y obywáte
le gory Seir ktorzy ciągneli przeciw
Judźie że ſie ſámi pomordowáli.
23 Abowiem powſtáli Ammonitowie
y Moábithowie przeciwko obywá
telom gory Seir/áby ie wytráćili y
wygładźili/A gdy iuż do końcá po
rázili ony co mieſzkáli w Seir / obo
rzył ſie ieden przeciw drugiemu / á
ták ſie społecznie pobili.
24 A gdy oni z Judy przyſzli do Má
ſsá ktore ieſt ná puſzczy/poyrzawſzy
ná one wielkość widźieli á ono trupi
leżeli po ziemi ták iż żaden nie wſzedł
25 Przeto Jozáfáth przyſzedł y lud
iego áby pobráli łupy ich / y nálezli
bárzo wielkie bogáctwá przy nich/
ſzáty y koſztowny ſprzęt/ktore mie
dzy ſie rozebráli/á przez trzy dni ony
łupy biorąc wſzytkich zániesć nie mo
gli/ábowiem ich było bárzo wiele.
26 Potym czwartego dniá zebráli ſie
w dolinie Berácha/Abowiem iż tám
chwalili Páná / dla thego mieyſcu
onemu dáli imie dolina Berácha áż
do tego czáſu.
27 Y wrocił ſie wſzytek lud Judſki y
z Jeruzalem/y Jozáfáth przed nimi/
á iechali do Jeruzalem z rádoſcią/á
bowiem ie był Pan vweſelił nád nie
przyiaćioły ich.
28 Thedy wiechali do Jeruzalem z
ſkrzypicámi/ z hárfámi y z trabámi
do Domu Páńſkiego.
29 Y przyſzedł ſtrách Boży ná wſzyt
ki Krolestwá ziemie/gdy vſłyſzeli iż
Pan walczył przeciw nieprzyiacio
łom Izráelſkim.
30 Zoſtało thedy w pokoiu Krole
ſtwo Jozáfáthowe/á dał mu odpo
czynienie Bog iego ze wſzad.
31. A ták Krolował Jozáfáth nád
Juda/á miał trzydźieſci y pięć lath
gdy Krolować począł/ á przez dwá
dźieſćiá y pięć lat Krolował w Je
ruzálem/A imie mátki iego było Azu
bá corká Seláhi.
32 Y chodźił droga Azy oycá ſwo
iego/ nie vchyláiąc ſie z niey / á czy
niąc wſzytko co ſie iedno Pánu po
dobáło.
33 A wſzákoż [B] Káplice nie były pobo
rzone/ y ieſzcze był lud nie zgotho
wał ſercá ſwego ku Bogu Oycow
ſwoich.
34 Wſzytki też ine ſpráwy Jozáfá
towe ták pierwſze iáko y poſledniey
ſze ſą wpiſáne w Kſiegi Jehu ſyná
Hánániego / o ktorym ieſt wzmin
ká w Kſiegách Krolow Izráelſkich.
35 Potym Jozáfáth Krol Judſki
wziął towárzyſtwo z Ochozyaſzem
Krolem Izráelſkim/ktorego ſprá
wy były niepobożne.
36 A dla tego ſie był z nim ſtowárzy
ſzył áby zbudował okręty ktoreby
chodźiły do Thárſys/y budowáli o
ny okręty w Aſyongáber.
37 Ale Eliezer ſyn Dodáu z Máre
ſy prorokował przeciw Jozáfáthо
wi ták mowiąc/ [C] Jżeś ſie ſtowárzy
ſzył z Ochozyaſzem/ przeto Pan roſy
pał ſpráwy twe: y połámáne ſą okrę
ty/á nie mogły idź do Thárſys.

Rozdźiał. XXI.

1. Smierć Jozáfáthowá. 3. Jorám po nim Krolem zoſtał. 4. Ktory pozábiiał bráciá ſwą. 6. Y vdał ſie ná bałwochwálſtwo. 11. Y lud w nie przywiodł. 16. Skarány tó. 18. Smierć y ſromotny pogrzeb iego.

1. Potym zaſnął Jozáfáth z Oycy ſwemi/ á pogrzebion ieſt z nimi w mieśćie Dawidowym/ y krolował po nim Jorám ſyn iego.
2. A miał bráćia ſyny Jozáfáthowe/ Azáryaſzá/ Jáhielá/ Zacháryaſzá/ Azáryaſzá/ Michaelá/ y Safátyaſzá/ á ći wſzyſcy byli ſynowie Jozá fáthá Krolá [A] Izráelſkiego.
3. Ktorym był dał oćiec ich vpomin ki wielkie ſrebrá y złotá/ y rzeczy ko ſztownych/ y z miáſty obronnemi w Judźie/ A Krolestwo oddał Jo rámowi iáko pierworodnemu.
4. * A ták gdy Jorám náſtał ná kro leſtwo po oycu ſwoim/ y gdy ſie iuż zmocnił pomordował bráćia ſwa/ y niektore z przednieyſzych w Izráelu
5. Ná ten czás Jorám miał trzydźie ſci y dwie lecie gdy począł krolować/ á Krolował oſm lat w Jeruzálem.
6. Y chodźił drogámi Krolow Izrá elſkich/ták iáko ſie ſpráwował dom Achábow; Abowiem miał zá żonę corkę

B Wyſſey. 17. v. 6. piſie ſie. fáth poboiſ plice iáko prawdá / Ale wchwáłił chwałą zmyſ rzenity miedzy ludem ii nie temu dość mieć áby byli ie niektorzy bło nie mieli náp iáć mieyſcá rzone.

C Thom ſie ſtow bo nyca/ gdy dza w przymie w towárzyſtwie bałwochwalcy ludźmi niepo mi.

A Niekiedy Jo el rozumie ſie tylkim pokole Izráelſkiem/ á kiedy o dźieſię gu/ á niekiedy ſ ko dwoygu ią tegoż ehu Krol Judſkiego wa Krolem Jſ elſkim ii on cześ Krolem ſynow zráelſkich/ rho pokolenia Juo Beniáminá. *2. Krol. 8. v. 16.

Jozám Król Judſki.

corke Achábowe / y dopuſzczał ſie złoſći przed Pánem.

† 2. Kśięg. 7. v. 12.

7. † Ale Pan niechćiał wytráćić domu Dawidowego dla przymierza ktore był z nim vczynił / y iáko mu przyrzekł że mu miał dáć [B] ſwiátłość y ſynom iego po wſzytki dni.

B Przez ſwiátłość rozumie Kroleſtwo ktore miáto trwáć áż do przyſzćia Páná Krystuſowego.

8. Zá iego czásow odſtąpili od niego Edomczycy, nie chcąc być poddánemi w Judźie / á poſtánowili nád ſoba Krolá.

9. Tedy Jozám z Hetmány ſwemi / y ze wſzytką iezdą ruſzywſzy ſie w nocy poráził Edomczyki / ktorzy go byli obtoczyli y z hetmány iezdnych.

10 A ták Edomczycy odſtąpili go / y nie byli pod mocą iego áż y do dniá tego: Tegoż też czásu odſtąpiły y Lobná áby nie było pod roſkázowániem iego / przeto iż był opuſćił Páná Bogá oycow ſwoich.

11. A on był pobudował Káplice ná gorách Judſkich / á przywiodł w [C] cudzołoſtwo mieſzczány Jerozolimſkie / y przywiodł Jude do tego.

C Tu cudzołoſtwo názywa bałwochwálſtwo oká zuiąc to iż ono iest we wnętrznym cudzołoſtwieniem od prawdźiwey chwały Bożey.

12. Tedy przyniesiono liſty od Eliaſzá Proroká do niego w thy ſłowá / Ták ći powieda Pan Bog Dawidá oycá twoiego / przetho iżeś nie chodźił drogámi Jozáfátá oycá twoiego / y drogámi Azy Krolá Judſkiego.

13. Ales chodźił droga Krolow Izráelſkich / á przywiodles ku cudzołoſtwu Jude y mieſzczány Jerozolimſkie / ták iáko ſie cudzołożył y dom Achábow / nád to ieſzcze pomordowales bráćia swa z domu oycá twoiego lepſze niżliś ſam.

14 Oto ż Pan dopuſći karánie wielkie ná lud twoy y ná ſyny twoie / ná żony twe / y ná wſzytką máietność twoie.

15. Nácię też przyda niemocy rozmáite / á ćieſzkie bolenie wnętrza / áż przed boleśćią będą z ćiebie pádáć trzewá twoie ná káżdy dzień.

16. A ták Pan pobudźił przećiw Jorámowi ſerce Filiſtynow y Arábczykow / ktorzy byli o gránice z Ethyopczyki.

17. Ktorzy ruſzywſzy ſie do ziemie Judſkiey wtárgnęli w nię / y pobráli wſzytki máietnośći ktore náleźli w domu Krolewſkim / ktemu ſyny iego y żony iego / ták iż nie oſtał z ſynow iego iedno [D] Joácház namnieyſzy.

D Tego Joácházá Troiáckim názywa no imieniem / Bo w thym drugim Kapitulum w pierwſzym wierſzu názywa go piſmo Ozyaſzem / á zá ſzoſtym wiersu tegoż Kapitulum názywa go Azaryaſzem.

18. A po wſzytkim thym záráził go Pan niemocą ná wnętrzu iego / ktora nie mogłábyć vleczoná.

19. Potym po niemálym czáſie / á zwłaſzczá gdy wychodźiły oſtátheczne dwie lećie / wypłynęły z niego wnętrznośći iego z bolećia / y vmárł w niemocách ćieſzkich / á lud iego nie vczynił mu pogrzebu z ſpaleniem iáko [E] przodkom iego.

E To ieſt iáko ſpráwowáli pogrzeb Azie / Ozym pátrz wyżſzey Káp. 16. v. 14.

20 A miał ná ten czás gdy Krolować począł trzydźieści y dwie lećie / á oſmi lat krolował w Jeruzálem / á zeſzedł z tego świátá ták iż go nikt nie żałował / y pogrzebion ieſt w mieśćie Dawidowym / ále nie w grobiećh Krolewſkich.

Kapitu. 22.

1. Ochozyaż naſtał ná Kroleſtwo po Jorámie. 3. Wzruſzył Páná ku gniewu z toſćiámi ſwemi. 5. Stowárzyſzył ſie z Krolem Izráelſkim. 7. A ták była przyczyná zginienia iego. 8. Bo go Jehu zamordował. 10. Atália poſiadła Kroleſtwo y wſzytko potomſtwo Krolewſkie wytráćiła. 11. Oprocz Joáſá ktorego ſiostrá przekryła.

1. * Edy mieſzczánie Jerozolimſcy obráli Krolem Ochozyaſzá ſyná ieho namnieyſzego po nim / ábowiem wſzytki pierwſze pobiło było woyſko ktore przyſzło było z Arábczyki do woyſkáonego / A Krolował Ochozyaſz ſyn Jorámá krolá Judſkiego.

2. A ná ten czás było Ochozyaſzowi [A] czterdźieści y dwie lećie gdy począł krolować / á tylko ieden rok krolował w Jeruzálem: A imie mátki iego było Athália corká Amry.

3. Ten thež chodźił drogámi domu Achábowego / ábowiem przeſtawał ná rádzie mátki ſwey ktora go wiodłá ku niepobożnośći.

4. A ták ſie złoſći dopuſzczał przed pánem iáko y potomkowie Achábowi / bo miał od nich złą rádę po śmierći oycá ſwego ná zginienie ſwoie.

5. Gdyż on chodźił wedle rády ich / y iechał z Jorámem ſynem Achábowym Krolem Izráelſkim ná woyne przećiw Házáelowi krolowi Syryiſkiemu do Rámoth Galáádſkiego kędy Jorámá zránili Syryánie.

6. A thák ſie z támtąd wrocił leczyć do Jezreel / bowiem miał w ſobie wiele ran / ktorych doſtał w Rámie walcząc z Házáelem Krolem Syryiſkiem / A Azáryáſz ſyn Jorámá Krolá

* 2. Krol. 8. v. 24.

A Thu ieſt bárzo wielka roznica / ábowiem ná końcu przeſztego Kápit. piſano / iż Jorámowi gdy Krolować począł było ná then czás trzydźieści y dwie lećie á tylko oſmi lat był ná Kroleſthwie / ktore wſzytki látá w iedno zebrawſzy nie byłoby ie° wiecu wiecey iedno czterdźieści lat / Tu záſie w tym Kápitśie / iż Ochozyaſzowi było. 42. lećie gdy krolować począł / A thák zdáłoby ſie tho komu iż ſyn był ſtharſzy niż oćieć / Gdyż w 2. Kśie. Krolew. Kápit. 8. v. 26. piſze onim / iż ná ten czás Ochozyaſzowi było. 22. lecie gdy Krolować począł á tu záſie 42. Ale co w tych kśięgách ná piſano tho ſie ma rozumieć o ſpráwowániu Kroleſtwá ktore był wźiął Ochozyaſz po ſmierći oycowſkiey / To záſie co nápiſano ieſth w Kśięgách Krolewſkich / tho ſie ma rozumieć o ſpráwowániu kroleſtwá ktore był wźiął ieſzcze zá żywotá oycowſkiego ktore on záie° żywotá. 20. lat ſpráwował y dla tegoż tu ná końcu przeſzte° Kápitulum nápiſano iż Joram był oćiec iego zgárdzonem człowiekiem ktory. 28. lath był Krolem.

Krolá

Ochozyasz Krol Judski/ Jorám Izraélski.

Krolá Judskiego iechał náwiedzáć niemocnego Jorámá synà Achábowego do Jezreel.

7. Abowiem to było zginienie Ochozyaszowi zgotowáne od Bogá áby iechał do Jorámá/á tám będąc wyszedł z nim przećiw Jehu Synowi Námsy ktorego był Pan pomázał áby wytráćił dom Achábow.

8. Gdy sie tedy Jehu mścił nád domem Achábowem/nálazł też thám y kśiążętá Judskie/y syny brátow Ochozyaszowych ktorzy mu służyli/á pomordował ie.

9. Szukał też y sámego Ochozyaszá ktorego poimano gdy sie kryl w Sámáryey/y przywiedżiono do Jehu/á on go dał zábić y pogrześć/ábowiem mowiono/Synći iest Jozáfátow ktory náśládował Páná z cáłem sercem/y nie było w domu Ochozyaszowym ktoryby miał te możność áby otrzymał Krolestwo po nim.

2. Krol. 11. v. 1.

10 † Cowidząc Athália mátká Ochozyaszowá iż vmárł syn iey/powstawszy pomordowálá wszytko potomstwo Krolewskie z domu Judá

11. Ale Jozábeth corká Krolewska wziełá Joászá synà Ochozyaszowe°/y przekrádłá go z synow Krolewskich ktore mordowano/á skryłá go zmámką do [A] gmáchu miedzy łożá/á tá Jozábeth corká Krolá Jorámá byłá żona Joiády káplaná/á siostra Ochozyaszowa/A thák go skryłá przed Atálią iż nie był zábit.

A Ten gmách był kędy stały łożá káplańskie y Lewitow gdźie legáli iedni po drugich przez swoy tydźień

12. Y kryli go tám miedzy soba w Domu Bożym przez sześć lat/w ktorych Athália Krolowálá nád źiemią.

Kapit. 23.

1. Joiádá vczynił Krolem Joászá. 14. Y roskazał zámordować Athálią. 17. Rozmiotano kosćiot Báálow. 18. Joiádá postánowił káptany y Lewithy w Domu Páńskim.

* 2. Krol. 11. v. 4.

1. *Jodmego roku Joiádá vczyniwszy sobie dobre serce wźiął z sobą rotmistrze Azáryaszá synà Jezohámowe° y Izmáelá synà Jochánáná/ktemu Azáryaszá synà Obedowego/Máázyaszá synà Adáia/szowego y Elisáfátá synà Zechry/z ktorymi wszedł w przymierze.

2. Ktorzy obchodząc Judeę zebrali Lewity ze wszytkich miast Judskich y przednieysze z domow Izráelskich/á przyszli do Jeruzálem.

3. A ták wszytko zgromádzenie vczynili przymierze z Krolem w domu Bożym/ábowiem im był powiedźiał/Oto syn Krolewskibędźie krolował/ták iáko powiedźiał Pan o syniech Dawidowych.

4. Ták sie tedy spráwować mácie/Trzećia część z was ktorzy przychodźićie ná Sábát z Káplanow y z Lewitow będźiećie odźwiernemi.

5. A trzećia część záśie z was będźie w domu Krolewskim/á trzećia część w [A] braniu fundámentu/A wszytek iny lud zostánie w sieniách Domu Páńskiego.

A O they kept the watch. 2. Par. 11. v. 6.

6. A niechay żaden nie wchodźi w Dom Páński/iedno Káplani á Lewitowie ktorzy służą/ći niechay wchodzą ábowiem są poświeceni/Ale wszythek iny lud niechay będźie ná [B] straży Páńskiey.

B To iest/niech będą pilni swego w Páńskiey.

7. Y stáną Lewitowie ze wszad około Krolá/máiąc káżdy broń swą w ręku swych/A kthobykolwiek wszedł w dom niechay będźie zábit/á wy bądźćie przy Krolu kiedy będźie wchodźił y wychodźił.

8. A ták Lewitowie y wszythek lud Judski ták sie spráwowáli we wszytkim iáko im był roskázał Joiádá káplan/á wźiął káżdy z nich lud swoy przychodzący ná Sábáty odchodzący z Sábátu/ábowiem był Joiádá Káplan nie rospuścił [C] pocztow ich.

C Tho ieśt ony ktorzy byli w swiego thegoż przyszłi tu posłuszeństwie.

9. Y rozdał Joiádá Káplan rotmistrzom Oszczepy/Tharcze/Puklerze/ktore był Krol Dawid dał do Domu Páńskiego.

10 Postáwił też wszytek lud máiący miecze w ręku swych po práwey y po lewey stronie Domu/podle Ołtárzá y podle Domu/y wszędy około Krolá.

11. Zátym wywiedli synà Krolewskiego włożywszy nań Koronę y vbiorá/á postánowiligo Krolem/y pomázał go Joiádá y synowie iego/á mowili/Niechay żywie Krol.

12. Gdy tedy vsłyszała Athália hukliudu biężącego y chwalące° Krolá/tedy przybieżáłá ku ludowi w dom Páński.

Ktora

Atália mat
ká Ochozyaszo
wá krolúie nád
Judą.

Kthorą vyzrawszy iż Krol stał
v słupá w sámem weścíu/ á Książe-
táy trebácze okolo niego/ á iż sie lud
wszythek ziemski weselił trabiąc w
traby/ śpiewaki też z instrumenty
Muzyki ćwiczone ku chwaleniu/
rozdárłá Atália száty swe mowiąc/
Zdrádá/zdrádá.

14. Wywiodł potym Joiádá káplan
rotmistrze y Hetmány mowiąc im/
Wywiedźćie ia precz zá párkan/ á
ktoby zá nią szedł niechay będźie zá-
bit: Abowiem roskazał był Káplan
żeby iey nie zábiiano w Domu Páń
skim.

15. A thák ią oni vchwyćiwszy gdy
przychodźiłá ku braniе sthájen przy
domu Krolewskim/ zábili ią tám.

16. Potym Joiádá vczynił przymie-
rze miedzy sobą/ miedzy wszythkim
ludem/ y miedzy Krolem/ áby byli
ludem Páńskim.

17. A ták wszythek lud szli do domu
Báálowego y poburzyli gi/ Oltarze
też y bálwany iego połamáli/ Má-
thánę też káplaną Báálowego zá-
mordowáli przed oltarzmi.

18. Y postánowił Joiádá przełożone
w Domu Páńskim pod poruczeń-
stwem káplanow y Lewitow/ ktore
był Dawid rozrzadźił w domu Páń
skim/ áby spráwowáli ofiáry palone
Pánu/ iáko nápisano iest w zakonie
Moiżeszowym/ z weselem y z spieś-
niámi wedle porzadku Dawidowe.

19. Postáwił też y odźwierne v bram
Domu Páńskiego/ áby thám żaden
nie wchodźił ktoryby był nieczystym
w iákieykolwiek rzeczy.

20 Potym wźiawszy Rotmistrze y
przednieysze/ y ty ktorzy pánowáli
nád ludem/ ktemu wszytek lud oney
źiemie/ prowádźił Krolá z domu
Páńskiego/ á przyszli przez wyższą
bramę do domu Krolewskiego/ y po
sádźili Krolá ná stolicy krolestwá.

21. A przetoż wszytek lud oney źie-
mie bárzo sie weselił/ y vspokoiło sie
miásto: A Athália zámordowaná
byłá mieczem.

Kapit. 24.

1. Joás dat opráwić Kościot. 8. Podáthek od ludu ná to. 15. Smierć Joiády. 17. Joás po iego śmierći sie vdał zá bátwochwál-stwem y roskazał zábić Zácháryaszá proro-ká. 23. Joás vtrapion od Syryánow. 25. Joás zábit od stug swoich.

*Był Jo-
ás w siedmi le
ćiech gdy Kro
lować począł/
y krolował w
Jeruzálē czter
dźieści lat/ A
imię mátki iegò Sebiá z Bersábee.

Joás Krol Judski.
*2. Krol. 12. v. 1.

Y spráwował sie Joás pobożnie
przed Pánem po wszytek czás żywo
tá Joády Kapłaná.

Y dał mu Joádá dwie żenie/ á ná
rodźiły mu synow y corek.

Potym Joás myślił opráwować
Dom Páński.

A zebrawszy Káplany y Lewity
rzekł do nich/ Idźćie do miast Jud-
skich á wybieraycie od wszytkich Iz-
ráelczykow pieniądze ku poprawo
wániu Domu Bogá wászego ná ká
żdy rok/ á wy sámi pilnie sie do tego
przyczyńćie: Ale thego Lewitowie
pilni nie byli.

A dla tegoż wezwał sobie Joiády
Ksiąźćiá y rzekł mu/ Przecz sie nie
stárasz áby Lewitowie znosili z Ju-
dy y z Jeruzálem y od zgromádzenia
Izráelskiego podáthek vstáwiony
przez Moiżeszá sługę Páńskiego/ ná
Przybytek świádectwá?

Bo Athália niezbożna y synowie
iey popsowáli Dom Boży á wszytki
rzeczy poświęcone z Domu Páń-
skiego obrocili ná bálwany.

Przetoż Krol roskazał áby vczy-
niono skrzynię iedną/ ktora postáwio
no przed bráną Domu Páńskiego.

Y obwołano w Judźie y w Jeru-
zálem áby znoszono Pánu podátek
† vstáwiony od Moiżeszá sługi Bo- † w. 2. Moiżesso.
żego ná Izráelczyki ná puszczy.

A byli temu rádźi wszyscy przed
nieyszy y wszytek lud/ á przynaszáli
y kładli do oney Skrzynie/ áż sie w-
szytcy obeszli.

Thedy gdy przynosili skrzynię po
dług poruczenia krolewskie° Lewi
towie/ á widźieli iż w niey było pie-
nędzy/ przychodźił pisarz kro
lewski y przystaw Kápłaná przed-
nieyszego/ y wysypowáli z niey/ á od
nosili ią y stáwiáli ná mieysce iey: A
thák ná káżdy dźień czynili/ y zebráli
pieniędzy bárzo wiele.

Ktore oddał Krolowi Joiádá przy-
stáwom kthorzy pilnowali robot
domu Páńskiego/ á oni náymowáli
ćieśle y

cieśle y rzemieśniki ku oprawowá-
niu domu onego/ktemu kowale ro-
biace żelázem y miedźią/áby tym mo
cniey stał Dom Páński.

13. A ták robili rzemieśnicy/y opra-
wili wszytko cobyło opádło/á pobu
dowáli Dom Boży iáko y pierwey/
y mocnie go wystáwili.

14 A gdy go dokończyli przyniesli o-
státek pieniędzy do Króla y do Joiá
dy/á pospráwowáli zá nie naczy-
nia w Dom Páński/naczynia ku
posługowániu/możdzerze y łyszki/
y ine natzynia złote y śrebrne: A spra
wowáli palone ofiáry vstáwicznie
w Domu Páńskim po wszytki cza-
sy zá Joiády.

15. Zstárzał sie potym Joiádá y bedac
zeszłym w leciech/vmárł we sthu y
we trzechdziesiat lat.

16. Y pogrzebion iest w mieście Dawi
dowym miedzy Krolmi/ábowiem
sie dobrze spráwował w Izráelu/
przeciw Pánu Bogu y przeciw Ko
ściołowi iego.

17. A gdy vmárł Joiádá/przyszli
przednieyszy z Judá/y[a] pokłonili sie
Krolowi/ktory ich posłuchał.

A przyszli do Kro
lá rádząc mu aby
odmienił chwałę
Bożą po śmierci
Joiády káptaná
naywyższego/á o-
puściwszy Kościoł
aby był iákoby mu
sie zdało/ná co im
on łacwie pozwo-
lił.

18. Tedy opuściwszy Páná Bogá oy
cow swoich/służyli po gáiach bál-
wanom rytym: A dla tegoż gniew
Páński przyszedł ná Judę y ná Jeru
zálem prze on ich występek.

19 Y słał Pan do nich Proroki żeby
ie náwrocili do niego/ktorzy sie prze
ciw nim oswiádczáli/ále ich oni słu
chác nie chcieli.

20 Wzbudzony tedy Duchem Bożym
Zácháryaszsyn Joiády Káplaná stá
nawszy przed nimi mowił do nich/
Ták powieda Bog: Przecz przeste-
puiecie roskázánie Páńskie/nie po-
szczęścić sie wam/bo iżeście wy opu-
ścili Páná tedy też y on opuści was.

21. Ale oni sprzysiagszy sie przeciw nie
mu/vkámionowáli go zá roskázá-
niem Krolewskim w Sieni Domu
Páńskiego.

22 Y nie pámietał Joás Krol ná do
brodzieystwo ktore iemu vczynił
Joiádá ociec iego/[b] ále zábił syná ie
go/ktory gdy vmieral mowił/Nie
chay to Pan obaczy á pomści sie.

23 A gdy rok dochodził/tedy przyćia
gneli z woyskiem Syryánie przeciw
niemu/á przyszli do Judy y do Je-
ruzálem/y pomordowáli wszytki
przednieysze z ludu/á wszytki ich lu
py posłáli Krolowi do Dámászku.

24 Chociaż woyská Syryánow był
bárzo máły poczet/á wżdy Pan po-
dał bárzo wielkie woysko w rece ich
przetho iż opuścili Páná Bogá oy-
cow swoich: y Joásá też pokaráli.

25 A gdy odćiągneli zostáwili go bár
zo w wielkich boleściách/Przeciw-
ko ktoremu sprzysiegli sie słudzy ie-
mszczac sie krwie synáJoiády Ká-
płaná/y zábili go ná łożu iego á ták
że vmárł: y pogrzebiono go w mie-
ście Dawidowym/ále nie był pogrze
bion w grobiech Krolewskich.

26 A ci są ktorzy sie byli sprzysiegli
przeciwko niemu/Zábád syn Semá
áthy Ammonitki/y Jozábáth syn
Semárythy Moábitki.

27 Ale synowie iego/y wszytek podá
tek ktory iest zebran zá niego ná bu-
dowánie domu Bożego/są spisáne
w Xięgách Krolewskich/y Krolo
wał po nim Amázyasz syn iego.

Kapit. 25.

1. Amazyaß Krol pobit morderze oycá swe
go. 5. Popisuie woysko swe. 6. Zá rádą nie
ktorego Proroká rospuszcza Izráelczyki.
11. Zwycięza Edomczyki. 14. Zostawa bál-
wochwálcą. 17. Porażon przez tho y poman
od Krola Izráelskiego. 27. Zábit od tych
co sie nań sprzysiegli.

1. BYło Amázy
aszowi pięć á dwá
dzieścia lat gdy zo
stał Krolem/á kro
lował w Jeruzá-
lem dwádzieścia y
dziewięć lat/á imie mátce iego było
Joádáná z Jeruzálem.

2. Kthory sie spráwował pobożnie
przed Pánem/á wszákoż nie z ścá-
łem sercem.

3. A gdy było vtwierdzone Krole-
stwo iego/pomordował służebniki
swe kthorzy byli zábili Krolá Oycá
iego.

4. Wszákże synow ich zábić nie ká
zał/owszem z nimi postępował iá-
ko iest nápisano w księgách zakonu
Moiżeszowego/kędy roskázał Pan
mowiąc/*Nie będą mordowáni oy
cowie zá syny/áni synowie zá oyce/
ále káżdy zá grzech swoy vmrze.

5. Tedy Amázyasz zebrał Judę/y po
stánowił wedle ich domow rotmi-
strzey y setniki po wszytkim Judzie y
Beniáminie/

a Matth. 23. v. 35.
b Tego Zácháryaszá názywa Máte
usz. S. synem Bá-
ráchiaszowym/kto
re imie było iedno
z onych imion Jo-
iádowych/bo tez
ták názywano Jo
iádá oycá iego.

* 5. Mo. 24. v. 16.
2. Krol. 14. v. 6.
Ezech. 18. v. 20.

Beniáminie/y obliczył ie poczaw-
ſzy od dwudźieſthego roku y dáley/
á nálázło ſie miedzy nimi mężow ná
wybor gotowych ku boiowi trzy kroć
ſto tyſiecy z drzewcy y z tarczami.
6. Ktemu z Jzráelá przyiął zá pienią
dze ſto thyſiecy ludu rycerſkiego zá
ſto tyſiecy tálentow śrebrá.
7. Przyſzedł pothym do niego mąż
Boży y ták mowił / O Krolu/ nie-
chayże woyſko Jzráelſkie z toba nie
chodźi: Abowiemći nie máſz Páná
z Jzráelem y ze wſzytkimi ſyny Ef-
ráimowemi.
8. A ieſli mi nie wierzyſz/ćiągniż á
ták vczyń/á zwiedźieſzli bitwę pozá
ſi cię przed nieprzyiacioły: Abowiem
w mocy Bożey ieſt ráthować y dáć
vpáść.
9. Ná thorzekł Amázyaſz mężowi
Bożemu/Ale cożmam czynić z tym
ſtem tálentow ktorem dał woyſku
Jzráelſkiemu? Odpowiedźiał maż
Boży/Ma Pan wiecey niżli to coć
może dáć.
10 A przetoż Amázyaſz oddźielił woy
ſko ktore było do niego przyſzło z Ef
ráim áby ſie wrocilo do mieyſcá swe
go: A oni ſie oto bárzo rozgniewáli
ná Jude/y wrocili ſie w popędliwo
ſći do mieyſcá swego.
11. Amázyaſz potym wźiawſzy po-
ſiłek wywiodł lud swoy / y ćiągnął
ná doline Soli/á poráził ludu z ſy-
now Seir dźieſięć tyſiecy.
12. Przytym ſynowie Judſcy poimá
li dźieſięć tyſiecy mężow/ ktorze zá-
wiodſzy ná wierzch ſkały pospychá
li ie ná dol/áż ſie wſzyſcy porozpu-
káli.
13. Ono záſie woyſko ktore roſpuſćił
Amázyaſz á nie wźiął go z ſobą ku bi
twie/wtárgnęło do miaſt Judſkich
począwſzy od Sámáryey áż do Be-
thorom/y porázili z nich trzy tyſiące
ludu/á pobráli wielką korzyść.
14 Gdy ſie tedy Amázyaſz wrocił po
ráźiwſzy Edomczyki/przyniosł z ſo
bą bogi ludu Seir/á poſtánowił ie
zá Bogi ſwoie y kłánial ſie przed ni
mi kádząc im.
15. A przetoż ſie Pan rozgniewał ná
Amázyaſzá/y poſłał do niego Pro-
roká ktory mu ták mowił/ Przecz̄eś
ſobie ſzukał bogow ktorzy ludu swe
go nie wydárli z rąk twoich?
16. To gdy on mowił do niego/Krol
mu powiedźiał/Izali cię obrano pá-
nem rádnym Krolowi? Przeſtańże
by cię snadź nie zábito: A ták go zá-
niechał prorok mowiąc/Już znam
że Bog vmyſlił iżby cię zátráćił/gdy
żeś to vczynił niechcąc ſłuchać rády
moiey.
17. Wſzedł potym Amázyaſz Krol
Judſki w rádę/y poſłał do Joáſá ſy
ná Joácházowego ſyná Jehu Kro-
lá Jzráelſkiego z tym poſelſtwem
Przyiźdź á vyrzyſie zemną.
18. A Joás Krol Jzráelſki poſłał do
Amázyaſzá Krolá Judſkiego z táko
wą odpowiedźią/ Oſet ktory ieſt w
Libanie/poſłał do Cedru ktory ieſt
w Libanie z tym poſelſtwem / Day
corkę twą Synowi memu zá żonę:
Tedy idąc támtędy beſtye polne kto
re były w Libanie podeptały on oſet
19. Tákżeś y ty rzekł/Otom poráził
Edomczyki/y z thąd podnioſło ſie
ſerce twe: Zoſtańże tedy w domu
twym/á przeczże ſie ty zemną ſto-
czyć chceſz ku twemu złemu/ábyś
zginął y ſam y Judá z tobą?
20 Ale Amázyaſz nie przeſtał ná tym
bo ták był Pan poſtánowił że go po
dáć miał w ręce nieprzyiacielſkie/
przetho że ſobie ſzukał bogow Ed-
domſkich.
21. A przetoż Joás Krol Jzráelſki ćią
gnął/y ogladáli ſie oko ná oko z A-
mázyaſzem krolem Judſkim w Bet
ſámes ktore ieſt w Judźie.
22 Y porázone ieſt Juda przed Jzrá
elem/á zwćiekáli káżdy do namiotu
ſwego.
23 Y poimał Joás Krol Jzráelſki
Amázyaſzá Krolá Judſkiego/ſyná
Joáſá ſyná Joácházowego w Beth
ſámes/y przywiodł go do Jeruzá-
lem / á poborzył mury Jerozolim-
ſkie od brany Efráim áż do brany
Katney ná cztery ſtá łokiet.
Potym wſzytko złotho y śrebro/y
wſzytki klenoty ktore nálazł w Do-
mu Bożym vA Obededomá y w ſtár
biech Krolewſkich / przytym y dźie-
ći áby były w zakładźie záwiodł do
Sámáryey.
A Toieſt y niektorego z narodu Obededomowego.
25 Y był żyw Amázyaſz ſyn Joáſow
Krol Judſki po śmierći Joáſá ſyná
Joácházowego Krolá Jzráelſkiego
przez pietnaśćie lat.
Ale ine ſpráwy Amázyaſzowe ták
pierwſze iáko y poſlednie ſą nápiſá-
26

Joás Krol Jzráelſki.

Krolowie Judscy/Amázyász/Ozyasz.

ne w Kśięgách Krolow Judskich y Izráelskich.

27 A iáko skoro odstał Amázyasz od Páná/sprzysiężono sie przećiwko niemu w Jeruzálem/ták iż vćiekł do Láchis/kedyż á nim posłano y zábitho gi tám.

28 A przyniesiono gi ná koniách/y pogrzebiono w miesćie Judskiem z oycy iego.

Kapitu. 26.

1. Ozyasz Krol iż byt postuſny Pánu. 5. Wſzytko mu sie ſczesliwie wodźi. 16. Skad sie podniost w pyche y wźiat ná sie vrzędu káptáński. 19. Dlá czego zárázon iest trądem. 20. A wyrzucon z kośćiotá y odłączon od tudźi.

2. Krol. 14. v. 21. y. 15. v. 1.

1. * Edy wszytek lud Judski wźieli Ozyaszá kthory ná ten czás byt w szesnaśćie lećiech/y postánowili go Krolem ná mieścu Amázyaszá oycá iego.

2. Ten pobudował Ailáthę/á przywrocił ie ku páństwu Judskiemu/gdy zásnął Krol z oycy swemi.

3. Má ten czás Ozyaszowi było szesnaśćie lat gdy Krolować począł/á piećdźieśiat y dwie lećie Krolował w Jeruzálem: A imie mátki iego było Jechelia z Jeruzálem.

4. Then sie pobożnie spráwował przed Pánem we wszytkim iáko y Amázyasz oćiec iego.

5. A szukał Bogá zá czásow Záchárya/aszá ktory rozumiał widzenia Boże/ápo wszytek on czás poki szukał Páná wszytko mu Bog szczesćił.

6. Abowiem ruszywszy sie walczył przećiw Filistynom y poborzył mury Gethu/y mury Jábny/y mury Azotu/pobudował też miásteczká w Azoćie y w źiemi Filistynskiey.

7. A pomagał mu Bog przećiw Filistynom y przećiw Arabczykom ktorzy mieszkáli w Gurbáálu y przećiw Ammonitom.

8. A dáwáli Ammonithowie dań Ozyaszowi/y było imie iego sławne áż do sámego Egiptu/ábowiem sie był bárzo zmocnił.

9. Nád to Ozyasz pobudował wieże około Jeruzálem nád brona Karna/nád brana doliny/y po inich kaćiech y mocnie ie opátrzył.

10 Pobudował też wieże ná puszczy y pokopał wiele studźien/ábowiem miał barzo wiele stad ták w polách iáko y w rowninách/przytym oraczе y winarze po gorách/y w Kármelu/ábowiem sie kochał w rolách.

11. A miał Ozyasz woysko gotowe ku walce ktore wychadzało ná woyne w poczćiech swych/wedle popisu iáko byli obliczeni przez Jehielá pisárzá y Máázyaszá Hetmáná/z rozkazánia Anániaszá kthory był ieden z przednieyszych pánow Krolewskich.

12. A wszytká liczbá byłá przednieyszych z domow ludźi rycerskich dwá tysiacá y szesc set.

13. A pod thych rozkázowániem było woysko rycerstwá trzy krocśto tysiecy y pułosmá tysiacá walczaczych z wielka moca á pomágáiacych krolowi ná nieprzyiaćielá.

14 A onemu wszythkiemu woysku dawał Ozyasz tharcze/drzewá/przyłbice/páncerze/łuki y kámienia do proc.

15. Przytym w Jeruzálem poczynił przypráwy woienne misterna robotá/aby były ná wieżách y ná węglách ku miotániu strzał y kámienia wielkiego/y było imie ie sławne dáleko przeto że sobie dźiwne pomocy czynił/áż sie bárzo zmocnił.

16. A gdy sie iuż ták zmocnił/wywyższyło sie serce iego ku vpadku iego y wystąpił przećiw Pánu Bogu swemu/Abowiem wszedł do kośćiołá Páńskiego áby palił kádzidłá ná ołtarzu kádzenia.

17. Ale zánim wszedł káplan Azáryász/á z nim ośmdźieśiat Káplanow Páńskich ludźi zacnych.

18. A stáneli przećiw Ozyaszowi krolowi á mowili ku niemu/Nie twoiá to rzecz Ozyaszu kádzić pánu ale káplanow synow Aaronowych ktorzy sa poswićeni ná to áby kádzili/Wynidź że z Mieysca świętego abowiemeś przestąpił/á niebędźieć to ku czći y Páná Bogá.

19. Tedy sie rozgniewał Ozyasz máiąc w ręku kádzidlnicę ku kádzeniu gdy sie ták gniewał ná káplany/wystąpił trąd ná czoło iego przed káplany w domu Páńskim y ołtarzá kádzenia.

20 A weyrzał nań Azáryasz nawyższy káplan ze wszytkimi káplany/á oto był trąd ná czele iego/y rozgnał mu

2. Krol. 15. v. 5.

zał przetko wynidź z támtad y sam thež musiał wynidź gdyż go Pan zárázil.

21. † Y był Ozyasz Krol tredowátym áż do dniá onego w ktorym vmárł/ á mieszkał w domu wolnym bedac tredowatym / ábowiem był wyłączon z domu Páńskiego: A Joátám syn iego był nád domem Krolewskim sadzac lud w ziemi.

22 A ine spráwy Ozyaszowe ták pierwsze iáko y posledniejsze wypisał Izáiasz Prorok syn Amosow.

23 Y zásnał Ozyasz z oycy swemi / á pogrzebion iest miedzy nimi ná polu gdźie thež ine Krole pogrzebowano / Przeto iż tredowáty był / A Joáthám syn iego Krolował ponim.

Kapit. 27.

1. Joáthám gdy zostat Krolem. 5. Zwalczył Ammonity. 8. Czás krolestwá śmierći y pothomek iego.

2. Krol. 15. v. 32.

1. *A ten czás Joátámowi było dwádźieśćiá y piec lath gdy począł Krolowáć/ á Krolował w Jeruzálem szesnaśćiu lat: A imie mátki iego było Jerusá corká Sádokowá.

2. Y spráwował sie pobożnie przed Pánem iáko y Ozyasz oćiec iego/ Wszakoż nie wchadzał do kośćiołá Páńskiego/ á lud też był ieszcze złych zwyczáiow.

3. Ten zbudował brame wysoka domu Páńskiego y ná murzech zamkowych wiele pobudował.

4. Nád to pobudował miástá ná gorách Judskich/ á w lesiech pobudował páłace y wieże.

5. Ten też walczył z Krolem Ammonitow/ y zwalczył ie ták iż Ammonitowie dáli mu ná rok stho tálentow srebrá/ y dźieśćc thysiecy korcy pszenice/ y dźieśćc tysiecy korcy iecznieniá: A dáwáli mu to Ammonitowie ná drugi y ná trzeci rok.

6. A ták wźiął moc Joáthám przeto iż drogi swe pobożnie spráwował przed Pánem Bogiem swoim.

7. Ale ine spráwy Joátámowe/ walki y postępki iego/ ty sa nápisáne w ksiegách Krolow Izráelskich y Judskich.

8. A było mu náten czás pięć á dwá dźieśćiá lat gdy Krolować począł/ á szesnaśćie lat Krolował w Jeruzálem.

9. Pothym Joáthám zásnał z oycy swemi y pogrzebiono go w mieśćie Dawidowym/ á ponim Krolował Acház syn iego.

Kapitu. 28.

1. Acház Bálwochwálcá. 5. Podan iest w rece Syryánow y Krolá Izráelskiego. 6. Ktory poráził Jude y potupił. 9. Vpomina go prorok z ie° okrucieństwá. 17. Lud Judski vtrápiony od Edomczykow Filistynow y od Assyryánow. 22. Acház przedsie bálwochwálca. 26. Smierć y potomek iego.

2. Krol. 16. v. 2.

1. *Był Acház we dwudźiesthm lat gdy Krolować począł/ á przez szesnaśćie lat Krolował w Jeruzálem y niespráwował sie pobożnie przed Pánem ták iáko Dawid oćiec iego.

2. Ale chodźił drogámi Krolow Izráelskich / y pospráwował słupy bálwanow.

3. Nád to kádźił w dolinie Benhennon y palił syny swe w ogniu według obrzydłośći pogánow ktore wygnał Pan przed syny Izráelskimi.

4. Spráwował też ofiáry/ y kádźił ná gorách / y ná pagorkách/ y pod káżdym drzewem zielonym.

5. A thák go Pan Bog iego podał w rece Krolá Syryiskiego / ktory go poráził / á nábrawszy wiele ludzi pow od niego odwiozł do Dámászku: Ktemu był podan w rece Krolowi Izráelskiemu ktory go też poráził porazka wielka.

6. Abowiem Fáceasz syn Romelias pobił w Judźie sto y dwádźieścia tysiecy dniá iednego wszytko ludu boiowego/ przeto iż opuścili Pá ná Bogá oycow swoich.

7. Nád to Zechry człowiek rycerski z Efráim zábił Máázyaszá syná krolewskiego/ y Ezrykámá ochmistrzá domu iego/ ktemu Elkane wtorego po Krolu.

8. Zábrali thež synowie Izráelscy z bráćiey swey dwá kroć stho tysiecy niewiast/ synowy y corek/ y barzo wie-

Acház Krol Judski. Oded Prorok.

le łupow pobráli od nich/ y zágnáli do Sámáryey.

9. Tám był niektory Prorok Páński imieniem Oded/ ktory zászedszy przed ono woysko co ciągneli do Sámáryey rzekł do nich/ Oto Pan Bog oycow wászych rozgniewawszy sie ná Jude podał ie w rece wászem ktoreście pomordowáli w tákiey popędliwości ktora przyszłá áż w niebo.

10 A teraz ieszcze lud z Judy y z Jeruzálem chcećie miec zá sługi y zá służebnice swoie/ Izaliście y wy sámi nie zgrzeszyli przeciw Pánu Bogu wászemu?

11. Przetoż mi teraz słuchayćie/ á odwiedźćie więźnie ktoreście pobráli z bráćiey wászey/ bo pewnie gniew popędliwości Páńskiey nád wámi iest

12. Tedy powstáli mężowie przednieyszy z ludu Efraim/ Azáryasz syn Johánáná/ Bárachiasz syn Mosollámotá/ Ezechiasz syn Sellumá y Amázá syn Hádláiow przeciwko tym ktorzy przyszli z woyny.

13. Y rzekli do nich/ Nie wodźćie tu tych więźniow/ ábysmy przeciw Pánu nie zgrzeszyli: Wyście vmyślili przydáć nád grzechy y nád występki násze/ A wielkić iesth grzech wász/ y gniew popędliwości nád Izráelem.

14 A przetoż ono woysko rospuściło więźnie y z onemi łupy przed Kśiążęty y przed wszythkim zgromádzeniem.

15. Y powstawszy mężowie ktorzy byli ná tho miánowićie obráni wzieli ony więźnie/ á wszytki z nich ktorzy byli nádzy przyodzieli z łupow/ dáli im száty y obow/ á nakarmiwszy y nápoiwszy ie pomázáli ie y odprowadzáli ná oslech káżdego niemocnego/ á przyprowádzili do Jerychá miástá palm do bráćiey ich: A potym sie wrocili do Sámáryey.

16. Ná then czás Krol Acház posłał do Krolow Assyryiskich o rátunek.

17. Bo też byli ieszcze przyćiagneli Edomczycy y porázili Jude/ á pobráli więźnie.

18. Nád to Filistyni położyli sie też byli po mieśćiech w rowninách y ná Południe w Judźie/ y wzieli Beth sámes/ Aiálon y Gáderoth/ przytym Socho/ Támne/ y Gámzez ich wsiámi/ y támże mieszkáli.

Abowiem był Pan vniżył Jude dla Acházá Krolá Izráelskiego/ iż był wyrzucił chwałe Bożą z Judy/ á przewrotnie sie spráwował przeciw Pánu.

Y przyćiągnął Telgáthfálnásár krol Assyryiski/ ktory mu był ieszcze wiecey ćiężek/ á niżli mu przydał pomocy.

Abowiem Acház pobrał niemálo z domu Páńskiego y z domu Krolewskiego/ y od Kśiążąt/ á dał Krolowi Assyryiskiemu/ ktory go przed sie nie rátował.

A ná ten czás gdy był nawiecey vtrapion/ thedy ieszcze tym wiecey grzeszył przeciw Pánu/ tenże Krol Acház.

Abowiem ofiárował bogom z Dámászku od ktorych był porażon/ y mowił/ Gdyż bogowie Krolow Syryiskich pomagáią im/ thedyć ia im też bede ofiárował á rátuią mie: Ale mu oni byli ku vpadkowi y wszytkiemu Izráelowi.

Pobrał też Acház naczynia Domu Páńskiego y porłukł ie/ á zámknął drzwi Domu Páńskiego/ y pobudował sobie Oltharze po wszytkich káćiech w Jeruzálem.

Thákże y po wszytkich miástách Judskich pobudował káplice/ áby kádził Bogom cudzym/ wzrusząiąc ku gniewu Páná Bogá oycow swoich.

Ale ine spráwy y wszytki postępki iego ták przednieysze iáko y posłednieysze/ nápisáne są w ksiegách Krolow Judskich y Izráelskich.

Zásnął potym Acház z oycy swemi/ y pogrzebion iest w mieście Jeruzálem/ Ale nie był położon w grobiech Krolow Izráelskich/ á po nim Krolował Ezechiasz syn iego.

Kapit. 29.

1. Ezechiasz Krol poprawuie kośćiołá/ y wzywa Lewitom iáko iest bárzo zepsowána chwałá Bożá. 10. Ktore nápomina ku náprawie iey. 12. Lewitowie kośćioł oczyśćiáią. 20. Ezechiasz y z Kśiążęty spráwuie ofiáry w kośćiele. 25. A tám Lewitowie śpiewáią y chwaląc Páná. 30. A śpiewaiąc psalmy Dawidowe y Azáfowe. 32. Ofiáry od ludu

* 2. Krol. 18. v.

V. Począł krolować Ezechiasz we dwudźiestu y piąći leciech/ á krolował dwádźieśćiá dźiewięć lat w Jeruzálem/

ruzálem: A imie mátki iego bylo Abiá corká Zácháryaszowá.

2. A spráwował sie pobożnie przed Pánem we wszytkim iáko Dawid oćiec iego.

3. A Ten Król ieśth nadobnem przykłádá práwie zwierzádłem wszytkim bezcześciáńskim pánom/ktory roku pierwszego pánowánia swego nád przod począł napráwe ośoło chwaty Bożey/ A o thym hyło nároiecżße ieho sthránie áby Pan Bog byt ßzyrze á przawdźiwie chwalon.

4. Y roskazał sie zeyść Káplanom y Lewithom/ á zebrał ie ná vlicy od Wschodu słońcá.

5. Do ktorych rzekł/ Słuchayćie mie Lewitowie/ Poswieććież sie teraz/ y poswieććie też Kośćioł Páná Bogá oycow wászych/ wyrzuććież plugástwá z mieścá świętego.

6. Abowiem zgrzeszyli oycowie nászy/ y czynili złość przed Pánem Bogiem nászym/ opuszczáiąc go/ y odwrácáiąc oblicza swoie od Przybytku Pánskiego/ obrácáiąc sie thyłem do niego.

7. Y zámknęli drzwi v Sieni/ á pogásili Lámpy/ á nie kádźili áni spráwowáli ofiar palonych ná Mieyscu Swiętym Bogu Izráelskiemu.

8. A dla tegoż gniew Pánski był nád Judą y nád Jeruzálę á podał ie w rozruch/ w spustoszenie y w posmiech iáko otho widźićie oczymá swemi:

9. Oto oycowie nászy polegli od miecżá/ á synowie nászy/ corki násze/ y żony násze záwiedźione sá do wieźienia dla tego.

10 A przetożem teraz vmyślił vczynić przymierze z Pánem Bogiem Izráelskim/ áby od nas gniew odwrocił popędliwości swoiey.

11. Synowie moi nie błądźćież theraz/ ábowiemći was Pan obrał á/ byśćie sthali przed nim/ y służyli iáko práwi służebnicy iego/ á ofiárowáli mu kádźidło.

12. A ták powstáli Lewitowie/ Máhát syn Amázáiow/ y Joel syn Azáryaszow z synow Káátowych/ á z synow Merary Cys syn Abdy/ y Azáryasz syn Jálálеelá/ á z Gersonitow Joách syn Zemá/ y Eden syn Joáchá

13. Z synow Elizáfánowych Sámry y Jáhiel: A z synow Azáfowych/ Zácháryasz y Máthániasz.

14 Przytym z synow Hemánowych/ Jáhiel y Semei/ á z synow Jedytunowych Semeiasz y Ozyel.

15. Zebráli tedy bráćia swa/ á poswiećiwszy sie/ weszli według roskazánia krolewskiego y roskázánia Páńskiego ku oczyśćieniu Domu Bożego.

16. Y weszli Káplani do Domu Páńskiego áby gi oczyścili/ y wynieśli z niego wszytki plugástwá ktore byli náleźli w Kośćiele y w Sieni przed Domem Páńskim/ á zábrawszy to Lewitowie wynieśli precz áż do potoká Cedron.

17. A poczęli poswiecáć pierwszego dniá Miesiacá pierwszego/ A potym weszli do Sieni Páńskiey osmego dniá onegoż Miesiacá poświacáiąc dom Páński przez osm dni/ á dokończyli szostegonastego dniá Miesiacá pierwszego.

18. Potym szli do Krolá Ezechiaszá/ y opowiedźieli mu: Otczyścilismy wszytek Kośćiol Páński/ y Oltarz ku paleniu ofiar/ y wszytki naczynia iego/ y stol pokłádny ze wszem naczyniem iego.

19. Przytym wszytko naczynie ktore był [B] zostáwił Krol Achaz w Krolesthwie swoim kiedy był zgrzeszył/ zgotowáliśmy y poswięćili/ á otho sa przed Oltarzem Páńskim.

[B] Drudzy wykładáią ktore byt splugáwił ábo zániedbaty y opuścił.

20 A ták ráno wstawszy Ezechiasz Krol zebrał wszytki Książętá z miástá/ y szedł do Domu Páńskiego.

21. Y przywiedźiono mu Cielcow siedm/ Skopow siedm/ Báránow siedm/ y Kozłow siedm ku ofierze zá grzech/ zá Krolestwo/ zá Mieysce Swiete/ y zá Judę/ A mowił do synow Aaronowych Káplanow áby to ofiárowáli ná Oltarzu Páńskim

22 A ták rzezáli woły/ á wziawszy káplani krew/ kropili ią ná Oltarz/ porzerzáli też skopy á kropili krwią ná Oltarz.

23 Y przywiedli kozły ku ofierze zá grzech przed krolem y wszytkim zgromádzeniem/ á włożyli ręce swe ná nie

24 Y zárzneli ie Káplani/ á krwią ich kropili ná Oltharz ku oczyśćeniu wszytkiego ludu Izráelskiego/ Abowiem im roskazał Krol zá wszytkiego Izráelá spráwowáć ofiárę palona/ y ofiárę zá grzech.

25 Postánowił też Lewity w Domu Páńskim z cymbały/ z skrzypicámi/ y z hárfámi według roskazánia Dawidowego/ y Gádá widzącego Krolewskiego/ y Náthána proroká/ Abowiem to było roskazánie Páńskie przez prorokí iego.

26 A ták oni Lewithowie stáneli

z instrumenty Muzyki Dawidowey/y Kápłani z trabámi.

27 Y roskazał Ezechiasz áby spráwowáli ofiárę palona ná Oltharzu: A skoroby poczętho palenie ofiáry/áby też poczęto y piesń Páńska z trabámi y z instrumenty Muzyki Dawidá Krolá Izráelskiego.

28 Tedy wszytko zgromádzenie chwalilo Páná/á Kántorowie śpiewáli á trębácze trabili/co wszytko trwálo áż sie dokończyłá ofiárá palona.

29 A gdy dokończyli ofiar/tedy Krol y wszytcy ktorzy z nim byli/kłániáli sie y chwalili Páná.

30 Potym roskazał Ezechiasz Krol y Książętá Lewithom/áby chwalili Páná słowy Dawidowemi y Azáfá widzącego/A ták go chwalili z weselem kłániáiąc sie y klękáiąc.

31. Nád to rzekł Ezechiasz/Teraż ście poswięcili ręce swe Pánu/podyćież á przywiedźćie ofiáry ku chwale w domu Páńskim/A ták przywiodło onozgromádzenie ofiáry ku chwale/y każdy ktory dobrą wolą miał przywiodł ofiáry ku paleniu.

32 Y byłáliczbá ofiar ktore przywiodło zgromádzenie/Wołow siedmidźieśiąt/skopow sto/báránow dwieście/ku ofierze paloney Pánu.

33 Rzeczy thęż poswięconych sześć set wołow/y trzy tysiące owiec.

34 A nie było thák wiele Kápłanow ktorzyby mogli łupić wszytki ofiáry ku paleniu: A przetoż im pomagáli Lewitowie bráćia ich/áż sie oná spráwá dokończyłá/y áż sie też poswięcili drudzy kápłani: Abowiem Lewitowie byli ochotnieyszy ku poswiącániu sámi siebie niż kápłani.

35 Nád to było bárzo wiele ofiar palonych z tłustośćiámi zá pokoy/y ofiar mokrych do ofiar palonych/A ták sie spráwiło posługowánie Domu Páńskiego.

36 A thák Ezechiasz weselił sie y ze wszytkim ludem/iż Bog ták łáskę okazał ludowi/bo sie tárzecz sprętkábyłá stáłá.

Kapit. 30.

1. Ob. Obchod wielkonocny spráwion z roskazánia Ezechiaszowego. 6. Ktory nápomina Izráelczyki áby sie náwrocili do páná Bogá swego. 18. Modli sie zá ludem. 24. Ofiárá iego y Książąt. 27. Lewitowie błogosłáwią ludowi.

1. Gzesłał potym Ezechiasz do wszytkiego Izráelá y do Judy/nápisał też listy do Efráim y do Mánásse/áby sie zeszli do domu Páńskiego w Jeruzálem/żeby obchodzili swięto wielkonocne Pánu Bogu Izráelskiemu.

2. Abowiem Krol z Książęthy y ze wszytkim zgromádzeniem w Jeruzálem/vrádzili byli Wielkanoc obchodzić Miesiącá A wtorego.

3. Gdyż nie mogł być czásu swego/bo kápłani nie byli do końcá poswięceni/áni lud był zgromádzon do Jeruzálem.

4. Y podobáłá sie tá rzecz Krolowi y wszytkiemu zgromádzeniu.

5. Y postánowił áby to było obwołáno po wszytkim Izráelu od Bersábee áż do Dán/żeby sie zeszli w Jeruzálem ku obchodzeniu wielkiey nocy pánu Bogu Izráelskiemu/Abowiem iuż dawno nie obchodzili wielkiey nocy podług tego iáko nápisano iest.

6. A ták bieżeli posłowie od Krolá y od książąt iego z listy po wszytkim Izráelu y Judźie z tákowym krolewskim roskázániem/Synowie Izráelscy náwroććie sie do Páná Bogá Abrahámowego/Izáákowego/y Izráelowego/á on sie też do thych náwroci ktorzy z was vszli z rąk Krolá Assyryiskiego.

7. Y nie bądźćie iáko oycowie y bráćia wászy/ktorzy odstąpili od Páná Bogá oycow swoich/á przetoż ie on podał w spustoszenie iáko oto sámi widźićie.

8. Nie zátwárdzayćież teraz kárku wászego iáko Oycowie wászy/ále dayćie ręke Pánu/á zeydźćie sie do mieyscá iego swiętego ktore poswięćił ná wieki/á służćież Pánu Bogu wászemu/á ták odwroci od was gniew popędliwośći iego.

9. Abowiem ieśli sie náwroćićie do Páná/tedy bráćia y synowie wászy otrzymáią miłosierdźie przed onymi ktorzy ie záwiedli do więźienia/ták iż sie wroca do ziemie tey: Gdyż iest Pan Bog wász miłosierny y dobrotliwy/á nie odwroci od was oblicza swego/ieśliż sie wy náwroćićie ku niemu.

A ták

10 A ták poſłowie oni chodźili od miáſtá do miáſtá w ziemi Efraim y Mánásſe áż do Zabulon/ále ſie oni z nich náśmiewali y ſzydźili.

11. Wſzákże niektorzy ludźie z Aſser z Mánásſey z Zábulon/podali ſie w pokorze y przyſzli do Jeruzálem.

12. W Judźie też iuż byłá [B]łáſką Bożą gdyż im dał [C]ſerce iedno ku doſyć cz̄y nieniu roſkazánia Krolewſkiemu y Kśiążąt wedlug ſłowá Páńſkiego

13. Zeſzło ſie tedy do Jeruzalem bárzo wiele ludu ku obchodzeniu zacnego świethá Przáśnikow Mieſiacá wtorego/ábylo ich bárzo wielkie zgromádzenie.

14 Tedy powſtawſzy popſowáli ołtarze ktore były w Jeruzálem/Wſzytki też ołtarze náktorych kádzono ſprzewrácáli/á wmiátáli do potoká Cedron.

15. A dniá czternaſtego Mieſiacá wtorego ſprawowáli ofiáre Wielkonocną/A kápłani y Lewitowie zá wſtydem poświacáli ſie/y przywodźili ofiáry palone do Domu Páńſkiego

15. Y ſtáneli w ſwym porzadku wedle zwyczáiu ſwego/y wedle zakonu Moiżeſzá męża Bożego: A Kápłani kropili krwia wźiawſzy ią z rąk Lewitow.

17. Abowiem ich było wiele w zgromádzeniu ktorzy ſie byli nie poświecili/á przetoż Lewitowie odprawowáli ofiáry wielkonocne záWſzytki ktorzy nie byli czyſtemi/áby byli poświeceni Pánu.

18. Bo wiele ludu z Efráim/z Mánásſe/z Izáſchár/y z Zábulon/nie byli oczyśćieni/á wſzákoż vżywáli Wielkiegnocy nie wedle poſthánowienia opiſánego/A przetoż Ezechiasz modlił ſie zá nie mowiąc/Pan ktory ieſt dobrotliwy niechay będźie miłoſćiw káżdemu.

19. Ktory ze wſzytkim ſercem ſwym zgotował ſie aby ſzukał Bogá/páná Bogá oycow ſwoich/chociaż nie był oczyſćion wedle oczyſćienia ſwiete.

20 Y wyſłuchał Pan Ezechiaſzá/á vzdrowił lud.

21. A ták ſynowie Izráelſcy ktorzy byli w Jeruzálem/obchodźili świeto Przáśnikow przez ſiedm dni z weſelem wielkim/á ná káżdy dźień Lewitowie y Kápłani chwalili Páná wywyższáiąc go ná głoſnych inſtrumentách.

22 Potym Ezechiaſz mowił ſłowy wdźięcznemi ku wſzythkim Lewitom ktorzy mieli dobre rozumienie o Pánu/y iedli przez ſiedm dni onych świąt/ſprawuiąc ofiáry zápoky/á wyſławiáiąc Páná Bogá oycow ſwoich.

23 Tedy wſzytko zgromádzenie weſzli w ráde/áby toż czynili przez drugie ſiedm dni/A ták obchodźili záśie świeto przez ſiedm dni z weſelem.

24 Abowiem Ezechiaſz Krol Judſki oddał był zgromádzeniu tyſiąc ćielcow y ſiedm tyſięcy owiec: A Kśiążętá też tyſiąc ćielcow y dźieſięć tyſięcy owiec: A poświęćiło ſie bárzo wiele kápłanow.

25 Y weſelilo ſie wſzytko zgromádzenie Judſkie z kápłany y z Lewitámi y wſzyſko zgromádzenie onych ktorzy byli przyſzli z Izráelá/y z gośćmi ktorzy ſie zeſzli z źiemie Izráelſkiey/á mieſzkáli w Judźie.

26 Ták iż było wielkie weſele w Jeruzalem: Bo od czásow Sálomoná ſyná Dawidowego Krolá Izráelſkiego/nigdy nie ták wiele nie było w Jeruzálem.

27 Potym powſtáli Kápłani y Lewitowie/y błogoſłáwili ludowi/á wyſłuchan ieſt głos ich/y przyſzłá modlitwá ich do mieſzkánia świątoſći iego w niebie.

Rozdźiał. 31.

1. Lud połamał Bálwany. 2. Ezechiaſz ſtánowi Kápłany y Lewity. 4. Dawa im opátrzenie. 12. Z rzeczy pierworodnych/ y z dźieſięćin. 13. Przedniey ſzy miedzy nimi y vrzędy ich.

1. Gdy to wſzytko dokończyli/ wyſzedł wſzytek lud Izráelſki ktory iedno był w mieśćiech Judſkich y połámáli ſłupy á porąbáli świącone gáie/y poburzyli Káplice po gorách y ołtarze we wſzytkim Judźie y Beniáminie/w Efráim też y w Mánáſſe/áż wſzytko odprawili/A potym ſie wrocili wſzyſcy Izráelczycy do máietnoſći ſwych y do miaſt ſwych.

2. Ale Ezechiaſz poſtánowił porządek Kápłanow y Lewitow wedle rozdźiału ich/ káżdego ná vrząd ieго/Kápłany y Lewity do ofiar palonych y ſpokoynych/ áby ſłużyli y

czynili dzięki / y chwalili Páná w 14
bránách obozu Páńskiego.

3. A był dział Krolewski z máietności iego ku spráwowániu palonych ofiar vstáwicznie po ránu y w wieczor / y ofiar palonych w Sábáty / y w pierwsze dni Miesiacá / y w inne swietá / iáko iest nápisano w zakonie Páńskim.

4. Roskazał też y ludowi mieszkáiácemu w Jeruzálem iżby dáli dział Káplanom y Lewitom / áby byli vtwierdzeni w zakonie Páńskim.

5. A gdy sie tárzecz rozgłosiłá / tedy synowie Izráelscy bárzo wiele znieśli rzeczy pierwocznych / zboż / winá / oliwy / y miodu / y wszytkich dochodow z pol / y bárzo wiele dziesięćin ze wszytkiego.

6. Kthemu synowie Izráelscy y Judscy ktorzy mieszkáli w mieściech Judskich nieśli też dziesięćiny od wołow y od owiec / y dziesięćiny z rzeczy swietych ktore były poswiecone pánu Bogu ich á znioszszy ie składli ná [A] kupy.

A To iest / ná żywność Káptanom / Lewithom wdowam / sierothom / cudzoziemcom / y innym ludźom potrzebnym.

7. A potym Miesiacá trzećiego poczęli zákłádáć brogi / á dokończyli ich Miesiacá siodmego.

8. Tedy przyszedszy Ezechiasz z ksiażęty ogladáli ony brogi / y błogosłáwili Pánu y ludowi Izráelskiemu.

9. Zátym Ezechiasz spytał Káplanow y Lewitow o brogi.

10 Ktoremu ták odpowiedział Azárya sz káplan przednieyszy z domu Sádokowego / Od tego czásu iáko poczetho znászáć ofiáry do Domu Páńskiego / iedlichmy y bylichmy ná syceni / y zostháło nam ieszcze bárzo wiele / Abowiem Pan błogosłáwił ludowi swemu / y tey wielkości ktora tu ieszcze zostálá.

11. A ták Ezechiasz roskazał áby spráwiono skárbnice w domu Páńskim y spráwiono ie.

12. A znieśiono rzeczy pierwocznę / dziesięćiny / y rzeczy poswiecone wiernie / á porucżono ie Chonenia szowi Lewićie / y Semeiaszowi brátu iego wtoremu po nim.

13. Jehiel záśie y Azárya sz / Náhát / Azáel / y Jerymoth / Jozábád / Eliel / y Jesmáchiasz / Máháth y Bánáiasz / ći byli pod porucżeństwem Chonenia szá y Semeiaszá brátá iego / wedlug roskazánia Ezechiaszá Krolá / y Azárya szá przednieyszego Káplaná w Domu Bożym.

14. Kore też syn Jemny Lewitá był odźwiernym vbrany od Wschodu słońcá / nád tymi rzeczámi ktore dobrowolnie ofiárowano Bogu / áby oddawał rzeczy pierwocznę pánu / y rzeczy poświęcone.

15. A w iego porucżeństwie był Eden y Miniámin / Jezuasz y Semeiasz / Amáryasz y Sechenias z po mieściech káplańskich / áby tym wiernie száfowali miedzy brácia swa / vdzielaiąc ták wielkiemu iáko y málemu

16. Wyiawszy národ ich męzczyźni we trzech leciech y dáley káżdemu ktory wchodził do Domu Páńskiego / według działu ná káżdy dzień ná vrzad ich / ná straż / y ná dział ich.

17. Aby to oddawáli narodowi Káplańskiemu wedle domow oycow ich y Lewitom / odedwudziestu lat y dáley / wedle vrzędow y rozdziałow ich.

18. Y wszytkiemu narodowi dźiatek ich / żonam ich / synom ich / y corkom ich / owa wszytkiemu zgromádzeniu / [B] ktore było w świątobliwości poswiecone w ich porucżeństwie

[B] Bo żydowie stáli bowiem w wszystki sci ich poświęcone sie w świętości.

19 Ktemu synom Aaronowym Káplanom ktorzy mieszkáli ná rolách ná przedmieściách miast swoich w káżdym mieście / ći mężowie ktorzy są wyższey námienieni / dawáli czast ke wszytkim mężczyznom z Káplanow / y wszytkiemu potomstwu Lewitow.

20 A ták ći vczynił Ezechiasz po wszytkim Judźie / y spráwował sie pobożnie / cnotliwie / y prawdźiwie przed Pánem Bogiem swoim.

21. We wszytkich też spráwách ktore począł około posługowánia domu Bożego / w zakonie y w przykázániu chcąc szukáć Páná Bogá swego / czynił ze wszytkim sercem / y szczęściło sie iemu.

Rozdział. 32.

1. Sennácheryb obozyt sie ná Judee. 7. Vpomina lud áby vfał Pánu. 9. Sennácheryb bluźni Bogá. 20. Ezechiasz y Ezáiasz modlą sie Pánu. 21. Aniol porażą Assyryány / á Krol ich zábit iest. 25. Ezechiasz niewdzięczny przeciw Pánu. 33. Smierć iego.

1. * Po onych rzeczách ktore sie działy prawdźiwie / Sennácheryb Krol Assyryyski ciągnął do Judy / y obległ miástá

* 2. Krol. 18. v. 13. Ezái. 36. v. 1. Ezech. 39. v. 1.

miásta obronne tym vmysłem áby ie sobie wźiął.

2. A widząc Ezechiasz iż przyćiągnął Sennácheryb/y chćiał wálczyć przećiw Jeruzálem.

3. Wszedł w rádę z Ksiażęty swemi y z rycerstwem swoim/ áby zásypáli źrzodłá wod ktore były okolo miástá/ Y pomogli mu w tym.

4. A ták zebrawszy sie lud wielki/ zá sypáli wszytki źrzodłá y potok ktory wylewał ná one źiemie/ przetho áby Krolowie Assyryyscy przyćiągnawszy nie náleźli tey obfithośći wod.

5. A vczyniwszy sobie dobre serce/ pobudował wszytki obálone mury/ y wieże też opráwił/przytym też drugi mur przed nim opráwił mocnie/ y Mello w mieśćie Dawidowym/ á dał poczynić wiele broni y tarczy.

6. Y posthánowił hetmány nád ludem ktore on zebrał do siebie ná plác v bramy mieśćkiey/ y mowił ták do nich wdźięcznemi słowy.

7. Bądźćie stałymi y mężnymi/ á nie boyćie sie áni sie lękayćie Krolá Assyryyskiego/ áni wielkośći oney wszytkiey ktora z nim iest/ Abowiem dáleko wiecey ich z námi iest niźli z nimi.

8. Z nimi iest [A] rámie ćielesne/ ále z námi iest Pan Bog nász áby nas ráthował/ y spráwował násze walki: Thedy lud wźiął śmiałość z onych słow Ezechiaszá Krolá Judskiego.

9. Potym Sennácheryb Krol Assyryyski posłał służebniki swoie do Jeruzálem (gdy ieszcze dobywał Láchis/ y miał z soba wszytek lud krolestwá swego) do Ezechiaszá Krolá Judskie[o]/ y do wszytkich z Judy ktorzy byli w Jeruzálem z tym poselstwē

10 Thák mowi Sennácheryb Krol Assyryyski/ W czymże wźdy dufacie mieszkáiąc w Jeruzálem w oblężeniu?

11. Izali was nie zwodźi Ezechiasz áby was pomorzył głodem y prágnieniem mowiąc/ Pan Bog nász wyrwie nas z reku Krolá Assyryyskie[o]?

12. Izali nie ten iest Ezechiasz ktory popsował Káplicey ołtarze [B] iego? y przykazał Judźiey mieszczánom Jerozolimskim tymi słowy? Bedźiećie chwálić Páná tylko przy iednym ołtarzu/ y ná nim kádźić bedźiećie.

13. Izali nie wiećie com ia vczynił y oycowie moi wszythkim narodom źiemskiem? Zaż bogowie narodow innych mogli wyrwáć źiemie swoie z reki moiey?

14 Y ktoryż był ze wszytkich Bogow onych narodow ktore oycowie moi porázili/ ktoryby mogł wybáwić lud swoy z reki moiey? áby też Bog wász mogł was z reki mey wyrwáć?

15. Teraz tedy niech was Ezechiasz nie zwodźi/ á niechay was w thym nie oszukawa/ áni mu wierzćie: Abowiem wiem ieśli żaden Bog wszytkich narodow y wszythkich Krolestw nie mogł wybáwić ludu swego z reki moiey/ y z reki oycow moich/ dáleko wiecey Bog wász nie wiymie was z reki moiey.

16. Nád tho ieszcze służebnicy iego mowili przećiw Pánu Bogu/ y przećiwko Ezechiaszowi słudze iego.

17. Pisał ktemu listy bluźniąc Pánā Bogá Izráelskiego/ á mowiąc przećiwko niemu tymi słowy/ Jáko Bogowie inych narodow źiemskich nie mogli wyrwáć ludu swego z reki moiey/ thák Bog Ezechiaszow ludu swego nie wyrwie z reki moiey.

18. Y [C] wołáli wielkim głosem po Zydowsku ná lud Jerozolimski ktory był ná murzech strászac ie/ y trfożąc imi áby ták miásto wźieli.

[C] Wołánie ich iákowe było patrzay we wtorych Kśięg. Krole. Káp. 18.

19. A mowili przećiw Bogu Jerozolimskiemu/ iáko przećiw Bogom narodow źiemskich robośćie rąk ludzkich.

20 Tedy sie modlił Ezechiasz Krol y Ezáiasz syn Amosá Proroká dla thego wołáiąc áż do niebá.

21. Y posłał Pan Aniołá ktory wytrácił wszytki mocarze w woyszcze y wodzá y Hetmáná w obożie Krolá Assyryyskiego ták iż siez záwsty dzona twarza wrocił do źiemie swoiey: Tám gdy wszedł do domu Bogá swego/ ći ktorzy wyszli byli z niego zámordowáli go tám mieczem.

A ták Pan wybáwił Ezechiaszá y mieszczány Jerozolimskie z rąk Sennácherybá Krolá Assyryyskiego/ y z rąk wszytkich inych/ á spráwił im pokoy ze wszad.

Thedy wiele ich przynosili Pánu dáry do Jeruzálem/ y vpominki koszthowne Ezechiaszowi Krolowi Judskiemu/ A ták potym wywyższon był przed wszytkimi národy.

W onych

[A] To iest moc.

[B] To iest Bogá/ A to mowi Sennácheryb niepráwdźi że bo ołtarze ony były bałwanow á nie Bogá práwdźiwego/ Jáko też y báłwochwáłcy ezá swego wymiátuią ná oczy wiernym ktorzy chwałą bożą náprawuią swe mieli vstáwy Boże wynißczáć.

Ezáiasz prorok.

24 *W onychże czásiech rozniemogł sie Ezechiasz áż ná śmierć/ymodlił sie Pánu/á on mowił do niego/á dał mu znák.

25 Ale Ezechiasz nie wdzięczen był dobrodźieystw iego/ábowiem serce iego D wyniosło sie y wzruszył gniew przećiwko sobie przećiw Judźie y przećiw Jeruzálem.

D To sie dźiáło gdy vkazał Babilończykom skárby swe Oczym páthrz. 2. Krol. 20. v. 13.

26 Wszákże sie vpokorzył z tego Ezechiasz E że sie było wyniosło serce iego/ták on sam iáko y mieszczánie Jerozolimscy ták iż ná nie nie przyszedł Páński gniew zá żywotá iego.

E Tho iest gdy go Ezáiasz Prorok vpominał y karał słowy z błędu iego.

27 A miał Ezechiasz bárzo wiele bogactw/y był bárzo w wielkiey sławie máiąc wielkie skárby/srebrá/złotá/y kámieni drogich/ rzeczy wonnych/ zbroi rozlicznych/ y wszytkiego naczynia kosztownego.

28 Miał też szpiklerze dla pszenice/y piwnice dla win y oliwy/ á stáynie dla rozmáitych źwierząt/y obory dla bydlá.

29 Ktemu pobudował sobie miástá/ y miał bárzo wiele owiec y wołow/ ábowiem mu był Bog dał bárzo wiele máietnośći.

30 Nád to ten Ezechiasz zásypał źrzodlá wod w Gihon wyższym/á przywiódł ie prosto pod Zachod słońcá ku miástu Dawidowemu/ y szczęściło sie Ezechiaszowi we wszytkich spráwách iego.

31 A wszákoż dla posłow Książąt Bábilońskich ktorzy byli posłáni do niego/áby go pytáli o cud kthory sie był stał w ziemi/opuścił gi Bog áby go kusił/á iżby wiedźiano wszythko co było w sercu iego.

32 Ale wszytki ine spráwy Ezechiaszowe y pobożności iego/ thy są nápisáne w Księgách Ezáiaszá syná Amosá Prorokà/ y w księgách Judskich y Izráelskich.

33 Zásnął pothym Ezechiasz z oycy swemi/ y pogrzebion iesth ná gorze miedzy groby synow Dawidowych/ á wielką mu poczćiwość vczynili wszyscy ludźie Judscy y mieszkánie Jerozolimscy przy śmierći iego/ á ponim Krolował Mánásses syn iego.

Kapit. 33.

1. Mánásses bátwochwálcá. 9. Záwiodł Judę w błąd. 11. A dla thegoż był záwiedźion w więźienie do Bábilonu. 12. Modli sie Pánu/ktory go wybawia. 16. Chwałe Bożą przywraca. 20. Smierć ie[a]/ponim ná stáie Amon. 24. Ktorego zábili słudzy iego

1 * Było Mánásssowi dwánaśćie lat gdy począł Krolowáć/ á pięć dźieśiąt y pięć láth Krolował w Jeruzálem.

2 Then sie złośći dopuszczał przed Pánem/według obrzydłośći pogánow ktore był Pan wygnał przed syny Izráelskimi.

3 Bo znowu pobudował káplice ktore był poburzył Ezechiasz oćiec iego/ wystáwił też y oltarze bálwanom/á náśádźił gáie poświęcone /y chwálił wszytki gwiazdy niebieskie á służył im.

4 Nád to postáwił y oltarze w Domu Páńskim/o ktorym powiedźiał Pan iż w Jeruzálem będźie † imię moie ná wieki. † w. 4. 2. Krol. 21. v. 7. Jeremi. 32. v. 34.

5 Ktemu pobudował oltarze wszytkim gwiazdom niebieskim we dwu sieniách Domu Páńskiego.

6 Y przenosił syny swe przez ogień w dolinie synow Hennon: Przythym czásow przestrzegał báwiąc sie práktykárstwem y czáry/ rádźił sie złych duchow y czárnoksiężnikow: Y wiele złego pobroił przed Pánem pobudzáiąc go ku gniewu.

7 Nád to postánowił bálwaná ry/ tego ktorego był spráwił w Domu Bożym/ o ktorym był Bog powiedźiał Dawidowi y Sálomonowi synowi iego/ iż w Domu thym y w Jeruzálem ktorem obrał miedzy wszytkim pokoleniem Izráelskim postáwie imię moie ná wieki. // 2. Sámu. 7. v. 13.

8 // A nie ruszę ludu Izráelskiego z ziemie tey ktoram dał oycom ich/ á to tym sposobem/ ieśli sie będą zách owáć wedle wszytkich rzeczy ktorem im roskázał/ wedle wszytkiego zakonu/ á wedle vstawy sądow ktorem im roskázał przez Moiżeszá.

9 Záwiodł tedy Mánásses w błąd Judę y mieszczány Jerozolimskie/ ták iż sie złośćiwiey spráwowáli niżli pogáni ktore pan wytráćił przed syny Izráelskimi.

10 Y A mowił Pan do Mánássesáy do ludu iego/ále oni nie dbáli. A To iest przez proroki.

11 A przeto Pan przywiódł ná nie hetmány woyská Krolá Assyryyskiego/ kthorzy poimawszy Mánássesá okowáli

okowáli go/y zwiazawszy dwiemá
łáncuchy záwiedli do Bábiloniey.
12. Gdy tedy ták byl vtrapion/ [B] modlił sie Pánu Bogu swemu/y vpokorzył sie bárzo przed Bogiem Oycow swoich.
13. A gdy sie ták modlił przyiał go w láske/y wysłuchał modlitwe iego/á przywrocił go do Jeruzálem ná krolestwo iego/A ná then czás poznał Mánásses iż sam Pan iest Bogiem.
14 Potym zbudował mur przedni miástá Dawidowego od Zachodu w Gihon w dolinie v sámey rybney brany/y Ofel obtoczył bárzo wysokim murem/á postánowił Rotmistrze we wszytkich miástách obronnych w Judźie.
15. Wyrzucił też bogi cudze y bálwaná z Domu Páńskiego/y wszytki oltarze ktore był pobudował ná gorze Domu Páńskiego y w Jeruzálem/á wyrzucił ie precz zá miásto.
15. Naprawił Oltarz Páński/á spráwował ná nim ofiáry zá pokoy/y czynił dzięki/á rozkazał Judźie áby służył Pánu Bogu Izráelskiemu.
17. A wszákoż ieszcze lud ofiárował po gorách/iedno iż swemu Pánu Bogu.
18. Ale ine spráwy Mánássesowe/y modlithwá iego do Bogá/y słowá widzących kthorzy mowili do niego w imie Páná Bogá Izráelskiego/tyć sa nápisáne miedzy inemi spráwámi Krolow Izráelskich.
19. Ktemu modlitwá iego/y iáko mu Bog był miłościw y wszytek grzech y przestępstwo iego/y mieyscá gdzie pobudował Káplice y sádził swięcone gáie/y bálwany/y stáwiał przed tym niż sie był vpokorzył/to wszytko nápisáno iest w kśiegách prorockich.
20 Zásnął pothym Mánásses z oycy swemi/y pogrzebion iest w [C] Domu swym/á po nim Krolował Amon syn iego.
21. Y był Amon we dwudźiesthu y dwu lećiech gdy Krolować począł/á przez dwie lećie Krolował w Jeruzálem.
22 Y dopuszczał sie złości przed Pánem iáko y Mánásses oćiec iego: Abowiem wszytkim bálwanom ktorych był náspráwował Mánásses/ofiárował Amon y służył im.
23 A nie chćiał sie vpokorzyć przed Pánem iáko Mánásses oćiec iego/ owszem sie tym wiecey dopuszczał złości.
24 Y sprzysiegli sie przećiw niemu słudzy iego/y zábili go wiegoż domu.
25 Ale ludoney ziemie wszythki ony co sie byli sprzysiegli przećiw Amonowi Krolowi pomordowáli/y postánowili po nim zá Krolá Jozyaszá syná iego.

Jozyaß Krol Judski.

Kapit. 34.

1. Jozyaß Krol bogoboyny. 3. Oczyścia ziemie swą od bałwochwálstwá. 8. Oprawuie kościot Boży. 14. Ksiegi zakonu nálezione w kościele. 18. Przyniesione do niego. 21. Rádźi sie Páná przez Oldę prorokinię. 27. Wysłuchan od Bogá. 31. Y czyni z nim przymierze.

1 *A ten czás Jozyaszowi było ośm lat gdy Krolować począł/á trzydźieści y ieden rok krolował w Jeruzálem. *2. Krol. 22. v. 1.

2 Ten sie spráwował pobożnie przed Pánem/y chodźił drogámi Dawidá oycá swego/nie vchyláiąc sie áni ná práwo áni ná lewo.

3 A będąc ieszcze dźiećiećiem/w osmym roku Krolestwá swego począł szukáć Bogá Dawidá oycá swego/á we dwunástym roku począł oczyszćiáć Judę y Jeruzálem/od káplic/od gáiow swieconych/od bálwánow/y od rytych obrázow.

4 Y rozkazał przed sobą popsować oltarze bálwáńskie y potłuc obrázy ktore ná nich stały/gáie też świecone wyrabał słupy y obrázy ryte połamał/á rozmiatał ie po grobiech onych ktorzy im ofiárowáli.

5 Y popalił kości káplanow ná oltarzach ich/y oczyścił Judę y Jeruzálem.

6 Tákże w mieśćiech w Mánásse/Efráim y w Symeon áż do Neftali wszytko potłukł młotem okolicznie.

7 A ták poborzył oltarze y gáie swiecone/á pokruszył bálwany/y wszytki obrázy wymiotał po wszytkiey ziemi Izráelskiey/A potym sie wrocił do Jeruzálem.

8 Tedy osmegonástego roku zá krolestwá swego gdy oczyścił ziemię y Dom Páński/posłał Sáfánásyná Esáliaszowe/y Máázyaszá starostę mieyscskiego/

mieſckiego/y Joáchásyná Joácházo wego piſárzá/ku opráwowániu do mu Páná Bogá swego.

9. Ktorzy przyſzedſzy do Helkiaſzá káplaná nawyższego oddáli mu pie niądze ktore zniesiono było do Do/ mu Bożego/ ktore wybieráli Lewi towie odźwierni od Mánáſſytow/ Efráimitow/y od wſzytkiego oſtát ká ludu Izráelſkie^o / od wſzytkiego Judy y Beniáminá/á wrocili ſie do Jeruzálem.

10 Y oddáli w rece przyſtáwom kto/ rzy ſtali nád robotámi Domu Páń ſkiego/ á oni tho oddáwáli rzemie/ śnikom ktorzy robili w Domu Páń ſkim opráwuiąc gi.

11. A dawáli to rzemieśnikom y mu rárzom/ áby kupowáli kámienie cio ſáne/y drzewo ku ſtáwiániu á oprá wowániu bálkow tych domow kto re byli pospowáli krolowie Judſcy.

12. A oni mężowie tych robot wiernie dogladáli/á nád nimi przyſtáwmi byli Jáháth y Abdyaſz Lewitowie z Merárytow/ Zácháryaſz y Moſol lámz Káárytow ktorzy pilnowáli robot/á z Lewitow káżdy co rozu/ miał okolo inſtrumentow muzyki.

13. Nád tymi też ktorzy nosili brze/ mioná y pilnowáli robotnikow káż dey roboty/byli z Lewitow piſárze/ przyſtáwowie y odźwierni.

14 A gdy wynosili pieniądze ktore było złożono do Domu Páńſkiego/ nálazł Helkiaſz Káplan kſięgi za/ konu Páńſkiego podáne^o przez Mo iżeszá.

15. Thedy rzekł Helkiaſz do Sáfáná piſárzá/ Nálazłem kſięgi zakonu w Domu Páńſkim: Y oddał ie Helki/ aſz Sáfánowi.

16. Ktore Sáfán przyniosł do Kro/ lá/ oznáymuiąc mu też te rzecz/á po wiedáiąc/ Iż temu co porucżył służe bnikom swoim/ dośyć czynią.

17. Abowiem srebro ktore náleźli w Domu Páńſkim/ zlali ie/ y oddáli w rece przyſtáwom y robotnikom.

18. Nád to oznáymił Sáfán piſarz Krolowi iż mu oddał Helkiaſz Ká plan kſięgi: Y czytał ie Sáfán przed Krolem.

19. A gdy ſłyszał Krol słowá zako/ nu/ rozdárł száty swe.

20 Y roskázał Krol Helkiaſzowi y A/ hikámowi synowi Sáfánowemu/ y Abdonowi synowi Michásowe/ mu/ Sáfánowi piſárzowi/ y Asaia ſzowi ſłudze swemu tymi słowy.

21. Idźcie á rádźcie ſie Páná o mie y o oſtátek ludu w Izráelu y w Judźie/ około słow tych kſiąg ktore ſą náleźio ne / Abowiemći ieſt wielka popędli wość Páńſka ktora przyſzłá ná nas/ przetho iż oycowie nászy nie ſtrzegli słowá Páńſkiego/ áby ſie byli mieli spráwować wedle wſzytkich rzeczy ktore ſą nápiſáne w tych kſięgách.

22 A ták szedł Helkiaſz y z inemi po/ ſły Krolewſkiemi do Oldy prozoki/ niey żony Sellumá syná Thekuátá syná Házry / ktory przygladał szat/ A oná mieszkáłá w Jeruzálem w ſzkole/ y mowili do niey w onyż ſło/ wá.

23 A oná do nich rzekłá/ Ták mowi Pan Bog Izráelſki / Powiedźcie mężowi ktory was poſłał do mnie.

24 Tákći mowi Pan/ Otho ia przy/ wiodę nieszczęśćie ná mieſce to/ y ná mieszczány iego/ y wſzytki przeklec/ twá ktore ſą nápiſáne w kſięgách tych co ie czytano przed krolem Jud ſkim.

25 A to dlá tego iż mie opuścili/ y ká dzili bogom cudzym/ áby mię we w ſzytkich spráwách swoich wzruſzyli ku gniewu/ á przeto przyidźie popędliwość moiá ná mieyſce to/ áni będzie zágá szoná.

26 Powiedźcie też ták Krolowi Jud ſkiemu ktory was poſłał o radę do Páná/ Thákći powieda Pan Bog Izráelſki: Słow tych ktores słyszał

27 Iże ſie vlekło ſerce twe/ y vpokorzy les ſie przed Bogiem gdys słyszał słowá iego przeciw mieyscu temu/ y przeciw mieszczánom iego / A thák iżeś ſie vpokorzył przedemną/ á ro/ zdárles száty swe / y płákales prze/ demną/ iam też wyſłuchał ćiebie/ mowi Pan.

28 Abowiem cię wezmę do oycow twoich/ á będźieſz włożon do grobu twego w pokoiu/ y nie ogladáią o/ czy twoie nieszczęśćia żadnego ktore ia przywiodę przeciw mieyscu te/ mu y przeciw mieszczánom iego: † A ták odnieśli Krolowi ty słowá. † 2. Krol. 22. v. 20.

29 Tedy poſłał Krol á zebrał wſzyt/ ki ſtarsze z Judy y z Jeruzálem.

30 Y szedł do Domu Páńſkiego/ w/ ſzythek lud Judſki y mieszczánie Je rozolimſcy / Káplani y Lewitho/ wie/ y wſzy/

wie/ y wſzytek lud od nawiecſzego do namnieyſzego/ á czytał przed nimi wſzytki ſłowá kſiąg przymierza/ ktore było náleziono w Domu Páńſkim.

31. Pothym ſtánął Krol ná mieyſcu ſwym/ á vczynił przymierze przed Pánem/ iż miał chodźić zá nim ſtrzegąc roſkazánia iego/ świádectw iego/ y vſtaw iego ze wſzytkiego ſercá ſwego/ y ze wſzytkiey ſwey duſze/ á iż miał doſyć czynić ſłowam przymierza ktore były nápiſáne w Kſięgách onych.

32 Y roſkazał też ſtać przy tym przymierzu wſzytkim ktorzy iedno náleźieni byli w Jeruzálem y w Beniámin/ y ſpráwowáli ſie mieſzczánie Jerozolimſcy wedle przymierza Bogá/ Bogá oycow ſwoich.

33 Y wyrzućił Jozyaſz wſzytki obrzydloſći ze wſzech źiem ſynow Izráelſkich/ á przywiodł wſzytki do tego ktorzy ſie iedno nálezli w Izráelu iż ſłużyli Pánu Bogu ſwemu po wſzytki dni ie^o/ á nie odſtąpili od Páná Bogá oycow ſwoich.

Kapit. 35.

1. Jozyaſz obchodźi Wielkanoc. 2. Vſtáwia chwałę Bożą. 20. Ciągnąwſzy ná woyne przeciw krolowi Egiptſkiemu, 23. Zábit ieſt.

1. *Temu Jozyaſz obchodźił świętho Wielkonocne Pánu w Jeruzálem/ ktorego ofiárę ſpráwowano dniá czternaſtego Mieſiącá pirwſzego.

2. Y poſtánowił Káplany ná vrzędźiech ſwoich/ á potwierdźił ie ku poſługowániu w Domu Páńſkim.

3. A rzekł Lewithom ktorzy vczyli wſzytkiego Izráelá/ á ktorzy byli poſwięceni Pánu/ Poſtáwćie Skrzynię ná mieyſcu świętym w Domu ktory zbudował Sálomon ſyn Dawidow Krol Izráelſki/ Boć iuż to brzemie nie będźie więcey ná rámionách wáſzych/ A przetoż teraz ſłużćie Pánu Bogu wáſzemu/ y ludowi iego Izráelſkiemu.

4. Nágothuyćież ſie wedle domow wáſzych/ y wedle porządkow wáſzych/ † ták iáko wam roſpiſał Dawid Krol Izráelſki/ y iáko nápiſał Sálomon ſyn iego.

5. Stańćież ná mieyſcu świętym według porządku domow bráćiey wáſzey ludu poſpolitego/ y wedle rozdźiału domu oycowſkie^o Lewitow.

6. Spráwuyćież ofiárę wielkanocną á poświęććie ſie/ y przygotuyćie bráćia wáſze/ á ſpráwuyćie ſie wedle ſłowá Páńſkiego ktoreż podał przez Moiżeſzá.

7. Tedy Jozyaſz dał poſpolſtwu owce/ báránу/ y kozlętá/ y wſzytki potrzeby ku ofiárom Wielkonocnym/ káżdemu ktory iedno ieſt nálezion w liczbie wſzytkiego trzydźieſći tyſięcy/ ktemu trzy tyſiące wołow/ á to wſzytko z máietnoſći ſámego krolá.

8. Przythym Kſiążętá iego dawáli dobrowolnie ludowi/ Káplanom/ y Lewitom/ A Helkiaſz/ Zácháryaſz y Jehiel Kſiążętá Domu Bożego/ oddáli Káplanom ku ofiárom Wielkonocnym dwá tyſiącá y ſześćdźieſiąt owiec/ á wołow trzy ſtá.

9. Ktemu Choneniaſz/ Semeiaſz/ y Náthánáel bráćia iego/ tákże Hászábiaſz/ Jehiel/ y Jozábád przedniey ſzy z Lewitow/ oddáli inym Lewitom ku ofiárom Wielkonocnym pięć tyſięcy owiec/ y pięć ſeth wołow.

10 A thák wſzytko zgotowawſzy ku poſługowániu/ ſtáneli Káplani ná mieyſcách ſwych/ y Lewitowie w porządkach ſwoich wedle roſkazánia Krolewſkiego.

11. Y ſpráwowáli ofiáry wielkonocne/ á káplani kropili krwią z rąk ich/ á Lewitowie záſie ie łupili.

12. Tedy [A] oddźielili od ofiar palonych/ áby rozdáli poſpolſtwu wedle rozdźiału domow w narodźiech áby ofiárowano Pánu iáko ieſt nápiſano w kſięgách Moiżeſzowych/ A tákże też y od wołow.

13. Y piekli ofiáry wielkonocne v ogniá wedle zwyczáiu/ á rzeczy poświęcone wárzyli w gárncách w kotłech/ y w panwiách/ á podawáli to rychło wſzytkiemu poſpolſtwu.

14 Potym też ſobie nágotowáli y káplanom: Abowiem káplani ſynowie Aaronowi około ofiar palonych/ y około tłuſtoſći zábáwieni byli áż do nocy: A przetoż Lewitowie gotowáli y ſámi prze ſię/ y prze Káplany ſyny Aaronowe.

15. Nád to ſpiewacy ſynowie Azáfowi ſtali też ná mieyſcách ſwych według roz-

Vv dług ro-

[A] To ieſth cześć owiec y báránow y wołow nie pálące wſzytkiego onego co był dał Krol y Kſiążęta dla ludu á ták tego cześć zoſtáwiono było dla poſpolſtwá.

* 2. Paral. 23. v. 21. W 4. Kſięd. 1. v. 1.

† Deuter. 1. Aron. 2. Esdr. 23. v. 24. v. 25.

B To iest Prorokà Krola Dawidá.

dług rostazánia Dawidá / Azáfá / Hemáná / y Jedytuná widzącego B Krolewskiego / O dźwierni też stáli y káżdych drzwi / ábowiem sie im niegodźiło odchodźić od posługi ich A przeto bráćia ich Lewitowie gotowáli dla nich.

16. A ták dniá onego zgotowáne iest wszytko posługowánie Páńskie / áby obchodźili Wielką noc / y spráwowáli ofiáry palone ná ołtarzu Páńskim według roskázánia Krolá Jozyaszá.

17. Tego tedy czásu synowie Izráelscy ktorzy iedno náleźieni byli obchodźili Wielką noc y Swięto przasnikow przez siedm dni.

18. Y nie był obchod tákowy Wielkiey nocy w Izráelu od czasow Sámuelá Prorokà / áni żaden ze wszytkich Krolow Izráelskich spráwował tákowa wielką noc iáka spráwił Jozyasz z káplany / z Lewity / y ze wszytkim Judą y Izráelem ktory tám był naleźiony z mieszczány Jerozolimskimi.

19. A tá Wielkánoc była spráwowána ósmego nasthego roku zá Krolestwá Jozyaszowego.

20 C Potym wszytkim gdy dopráwił Jozyasz kościołá / ruszył woysko Necho Krol Egipthskich chcąc dobywáć C Kárchemis nád rzeką Eufráthes á Jozyasz też ciągnął przećiwko niemu.

C To miásthо było Krolá Assyryiskiego / á leżało nád Eufrates rzeką ktore gdy chćiał wźiąć Necho Krol Egiptski / Jozyasz bojąc sie áby on nie ciągnął przez ziemie iego posiadáć ley / ruszył sie też z woyskiem przeciw niemu.

21. Ale on posłał do niego posły swe z temi słowy / Azaż ia mam co z tobą czynić krolu Judski? gdyż ia dźiś nie ciągnę przećiwko tobie / ále przećiwko domowi mnie odpornemu / ktorymi Bog roskázał ábym sie pośpieszył: A ták strzeż sie Bogá ktory iest zem na áby cie nie zábił.

22 Ale Jozyasz nie chćiał sie wrocić od niego / owszem sie gotował z nim potykáć / á nie przestał ná słowiech Nechá ktore wyszły z vst Bożych: * A ták przyćiągnawszy zwiodł z nim bitwę w polu Mágeddo.

* Zácháry. 12. v. 11.

23 Y postrzelili strzelcy Krolá Jozyaszá / á on rzekł do służebnikow swoich / Zniesćie mię / bom iest bárzo ránion.

24 A ták służebnicy iego znieśli go z wozu y włożyli go ná drugi woz ktory miał zsoba / á odwieźli go do Jerusálem / támże vmárł y pogrzebion w grobiech Oycow swoich / á płákał wszytek lud Judski y Jeruzálem nád Jozyaszem.

25 Vczynił też y Jeremiasz nárzekánie nád Jozyaszem / ktore wszyscy śpiewacy y śpiewaczki w swych lámeńciech przypominaią o Jozyaszu y po dźisieyszy dzień / D podawszy y inym ten zwyczay w Izráelu / A ty wszytki rzeczy nápisáne sa w lámeńciech.

D To iest spiewáli piosnki żałosne.

26 Ale ine wszytki spráwy Jozyaszowe y dobrodźieysthwá iego / iáko iest nápisano w zakonie Páńskim.

27 Przytym ine iego przednieysze y ostátecznieysze spráwy / tyć sa nápisáne w ksiegách Krolow Izráelskich y Judskich.

Kapit. 36.

1. Joáchaz Krol Judski. 4. Záwiedźion w więźienie do Egiptu / á Eliákim ktorego też zową Joákim postánowion iest ná mieyscu iego. 6. Ktory też záwiedźion iest w więźienie do Bábilonu. 8. Joachin ná mieyscu iego postánowion á ten też záwiedźion do Bábilonu / á Sedekiasz obrán ná mieysce iego. 14. Lud iż wzgárdźił vpomnánia Boże. 17. Żágnan iest w niewolą do Bábilonicy. 19. Kościoły y miásto Jeruzálem poborzone. 22. Cyrus lud wolno puszcza z więźienia.

1. * Wźiął sobie lud ziemie oney Joáchazá syná Jozyaszowego / á posthánowił go sobie zá Krolá ná mieyscu oycá iego w Jeruzálem.

* 2. Krol. 23.

2. Ktorego było dwádźieśćiá y trzy látá gdy Krolować począł / á iedno trzy mieśiące Krolował w Jeruzálem.

3. Bo go wźiął Krol Egipthski z Jeruzálem / y záłożył podátek ná ziemię sto tálentow śrebrá y tálent złotá.

4. Y postánowił Krol Egiptski Eliákimá brátá iego Krolem nád Judą y nád Jeruzálem / á odmienił imię iego Joákim / á wźiąwszy Necho Joáchazá brátá iego z soba / przywiodł go do Egiptu.

5. Ná then czás Joákimowi było dwádźieśćiá y pięć lat gdy Krolować począł / á iedenásćie lat Krolował w Jeruzálem / dopuszczáiąc sie złosći przed Pánem Bogiem swoim.

Przećiwko

Zágnánie wniewolá do Bábiloniey lu du Judskiego.

6. Przeciwko ktoremu ciagnal Nábuchodonozor Krol Bábilonski / á zwiazawszy gi dwiema lancuchy / zá 16. wiodl do Bábilonu.

7. Naczynia też Domu Pánskiego Nábuchodonozor krol Bábilonski / záwiozl do Bábilonu / y postáwil ie w kosciele swoim w Bábilonie. 17.

8. Ale ine spráwy Joákimowe y obrzydlosci ktorych sie dopuszczal / y co sie nalázlo [A] ná nim / tedy to iest ná pisano w ksiegách Krolow Izrálskich y Judskich / á po nim Krolowál Joáchin syn iego.

9. A gdy ná then czás [B] Joáchin w osmi lat gdy Krolowác poczal / á tylko przez trzy Miesiace y przez dzie sieć dni Krolowal w Jeruzálem / á dopuszczal sie zlosci przed Pánem.

10 Tedy porokv posłał Krol Nábuchodonozor / á roskazal go przywiesć do Bábilonu wz naczyniem nakosztownieyszym kthore bylo w domu Pánskim / á postáwił Sedekiaszá [C] brátá iego Krolem nád Juda y nád Jeruzálem.

11. † A bylo Sedekiaszowi dwádzieścia lath y rok gdy Krolowác poczal / á iedenaście lat Krolowal w Jeruzálem.

12. Y dopuszczal sie zlosci przed Pánem Bogiem swoim / á nie vpokorzyl sie ná napominánie Jeremiaszá Prorokà ktory do niego mowil od Pánà.

13. Gdyż y przeciwko Krolowi Nábuchodonozorowi byl odpornym ktorego on obowiazal przysiega przez Boga / ale on zátwárdźil kárk swoy / y vpárł serce swoie áby sie nie náwrácal do Pána Bogá Izráelskiego.

14 Wszyscy też przednieyszy kápłani y lud pospolity wielce zgrzeszyli wedlug wszech obrzydlosci pogánskich / á pomázáli Kosciol Pánski ktory on byl sobie poswiecił w Jeruzálem.

15. A dla tegoż Pan Bog oycow ich stał do nich posły swe [D] vstáwicznie ie vpominájąc / Abowiem folgowal ludowi swemu y mieszkániu swemu.

16. Ale oni szydzili z poslow Bożych y wzgárdzili slowá iego / á nágrá wali prorokì iego / áż przyszłá popedliwosć Pánska ná lud iego / thák iż żadnego lekárstwá nie bylo.

17. Abowiem Pan ruszył przeciwko nim Krolá Chaldeyskiego / ktory pomordował młodzieńce ich mieczem w domu Mieysca ich Swietego / á nie przepuścił ták dziateczkam iáko y pánienkam / ták stárcom iáko y zeszłym w leciech / że wiec wszytki podał w rece iego.

18. Nád to wszytko naczynie domu Bożego thák wielkie iáko y mále / y skárby Domu Pánskiego / y skárby domu krolewskiego / y książąt iego / wszytki záwiozl do Bábilonu.

19. Y spalili Dom Boży / á poburzyli mury Jerozolimskie / y wszytki pálace iego popalili / tákże wszytki naczynia te co kosztownieysze popsowáli

20 A co co od mieczá pozostálo przeniosł do Bábilonu / á służyli mu y synom iego / ták długo áż nástałó Krolestwo Perskie.

21. Aby sie wypełniło slowo Pánskie opowiedziáne vsty Jeremiaszowemi / á iżby ziemiá [E] odpoczywálá sobie / ábowiem pokad była spustoszoná odpoczywálá áż wyszło siedmidziesiąt lat.

22 [F] Roku tedy pierwszego zá Cyrusá Krolá Perskiego / áby sie wypełniło slowo Pánskie kthore powiedział przez Jeremiaszá / wzbudźił Pan duchá Cyrusá Krolá Perskiego / kthory dał wywołác po wszytkim Krolestwie swoim / y przez listy swe tymi slowy.

23 Toć iest roskazánie Cyrusá Krolá Perskiego / Pan Bog niebieski podał mi wszythki krolestwá ziemie / y roskazał mi ábych mu budował dom w Jeruzálem ktore iest w Judźie / Ktożkolwiek iest tedyż was miedzy wszytkim ludem iego z ktorymby był Pan Bog iego / niechayże idźie.

A Toiest cechy ná czele iego / kthore był dał wyrzyć á wypalić ku czci bálwánom swoim ktorym służył / co też y dáli ieszcze niektorzy żydowie tákowe cechy ná sobie we rzch Asit. Krolest. 2. Ezd. 1. v. 1. Jeremi. 52. v. 1. Jeremi. 38. v. 17.

B Toiest ośmnaście lat gdy był w począt Krolowác ieszcze áyca swego / á po śmierci oyca swego tylko trzy Miesiące Krolował / á dopiero trzeciego roku przyszedł Nábuchodonozor do Jeruzálemu / y vczynił go Krolem nád Judą / á ták trzeciego roku ktore sie tu przypomináia / ciągáia sie do onego czásu kiedy począł Krolowác áyca swego / á trzy Miesiące y dziesięć dni do czásu tego kiedy sam Krolował.

C To iest strzegł we wiernosci Pánskiego.

D W żydowskim stoi wstáwiáiąc rá no y słác.

E W żydowskim stoi iżby obchodziłá swoie Sabáty / to iż niemiáła być sprawowaná przez siedmdziesiąt lat pokiby oni byli w wieśieniu.

F 1. Ezd. 1. v. 1. 2. Ezd. 1. v. 1. Jeremi. 25. v. 12. y. 29. v. 10.

Modlitwá Mánásesa Krolá Judskiego / kthorą vczynił będąc w więzieniu Bábilońskim / ktora iest miedzy inemi kóiegami / co iezową Apokryfá / bo iey nie máją w Żydowskim ani w Greckim iezyku.

PAnie wszechmogący Boże oycow nászych Abráhámá/Izáákà/y Jakobá/y potomskwá ich spráwiedliwego/ktoryś stworzył niebo y ziemie ze wszytkim ich ochędostwem/ktoryś záwárł morze słowem roskazánia twego/á ktoryś zámknął przepáści y zápieczętowałeś ie strászným á slawnym imieniem twoim: Przed ktorym sie wszytko stworzenie lęka/á drży przed moca twoia: Abowiem iest niezносna wielmożność chwały twoiey/á nikt nie może znieść gniewu twego ktorym grozisz grzesnikom: A wszákoż nie iest rozmierzone áni doścignione miłosierdzie obietnice twoiey/gdyżeś ty iest Pan nawyższy/litościwy/cierpliwy/y bárzo miłosierny/ktory sie nie kochasz w vtrapieniu ludzkim. Ty Pánie według wielkości dobroci twoiey obiecałeś pokutę y odpuszczenie tym ktorzyby zgrzeszyli tobie/á w wielkości miłosierdzia twego dałeś návrocenie grzesnikom ku zbáwieniu. A przetoż ty Pánie Boże spráwiedliwy nie założyłeś pokuthy spráwiedliwym/Abrahámowi/Izáákowi/y Jakobowi/tym ktorzy nie zgrzeszyli tobie/ áleś założył pokutę ná mię grzesznego/ gdyżem zgrzeszył nád wielkość piasku morskiego: Rozmnożyły sie złości moie Pánie/rozmnożyły sie złości moie/y nie iestem godzien ábych miał prostho oczymá swemi pátrzyć ku wysokości niebá przed wielkością niepráwości moich: Skurczyłem sie pod ciężkiemi łáncuchy żeláznymi/iż nie mogę podnieść głowy mojey/áni mam żadnego vlżenia/ábowiem obrusżył gniew twoy przeciw sobie/dopuszczáiąc sie złości przed toba/á nie czyniąc dosyć woley twoiey/áni strzegąc roskazánia twego/owszem em stánowił obrzydłości/á rozmáicie cię obrażał. A ták teraz vpadam przed toba ná kolaná serca mego prosząc twoiey dobrotliwości/Zgrzeszyłem moy Pánie zgrzeszyłem/y vznawam złości moie. A przetoż cię proszę odpuść mi moy Pánie/odpuść mi/á nie zátrácay mie społu z złościámi moimi y nie gniewayże sie ná wieki/á nie chciey pámiętáć złości moich/áni mie podáway wniskości ziemie: Abowiem ty iest Bog/á Bog pokutuiących: Okażże nádemną wszytkę dobrotliwość twoie/ábowiem gdy mie nie godnego wybáwisz według wielkiego miłosierdzia swego będę cię chwalił záwsze po wszytki dni żywotá mego/Abowiem ciebie chwali wszytká moc niebieska/á tobie iest chwałá ná wieki wieczne Amen.

Kśięgi Ezdraszá Proroká.

Argument.

Y kśięgi są wezwáne imieniem tego ktory ie pisał/á był człowiek swiety/pisarz zakonu/Prorok y nawyższy kápłan/ktorego Duch swiety ruszył ábý to pisał/co chciał oznaymić y záchować w kościele swoim o wybáwieniu ludu swego/y o przywroceniu do ziemie swietey czásu tego ktory był vmyślił y opowiedział przez Proroki swoie. A ták w tych kśięgách okázuie sie iako wielka liczbá ludu Izráelskiego wrocilá sie z więzienia do ziemie swoiey ku budowániu kościołá Jerozolimskiego/ pod roskázowánim Zorobabelá kśiążęcia/á thо zá dozwoleniem y roskázániem Cyrusá krolá Bábilońskiego/ kthory wrocił iemu naczynia kościelne/złote y srebrne/ktore był Nábuchodonozor zábrał. Potym iáko kościoł zbudowano y dokończono we czterdziestu lat po przyściu ludu z więzienia/

to iest

rho iest roku szostego za pánowánia Dáriuszowego/ ktory był nástał po Cyrusie. A drugiego roku Ezdrasz ktory na ten czás był w więzieniu/ wrocił sie do Jeruzálem z wielką wielkością ludu/ przyniosszy z sobą bárzo wiele złotá y srebrá/ y listy do stárost w powieciech/ áby mu dawali złoto y srebro/ y insze potrzeby ku ofiárom y spráwam kościelnym. Niektorzy ták mniemáią iż Ezdrasz miał pisáć księgi kroniki/ ábowiem ich dokończenie práwie tymi słowy iest napisáne/ iáko y początek tych oto ksiąg.

Kapitu. 1.

1. Cyrus dobrowolnie dopuszcza Zydom áby budowali kościoł. 7. A wydáie naczynia do niego należące.

1. *Gku pierwszego zá Cyrusá Krola Perskiego/ áby sie dosyć stało słowu Páńskiemu opowiedzianemu przez Jeremiasza/ wzbudził Pan ducha Cyrusá Krola Perskiego/ iż iáwnie dał wywołać po wszytkim Krolestwie swoim ták y stmie iáko y przez listy w te słowá.

2. Thák sie opowieda Cyrus Krol Perski/ Wszytkie krolestwá ziemie dał mi Pan Bog niebieski/ á on mi sam roskazał ábych mu zbudował dom w Jeruzálem ktore iest w Judzie.

3. Ktozkolwiek tedy iest miedzy wámi ze wszytkiego ludu iego z ktorym by był Bog iego/ niechayże idzie do Jeruzálem ktore iest w Judzie/ á niechay buduie dom Pánu Bogu Izráelskiemu ktory iest w Jeruzálem Bo on iest Bog.

4. A ktoby iedno[A] został ná ktorym zekolwiek mieyscu gdzieby mieszkał niechay go záloża sąsiedzi iego srebrem y złotem/ máietnoscią y bydlem z dobrowolną ofiárą domowi Bożemu ktory iest w Jeruzálem.

5. Tedy sie ruszyli Książętá z domow Judy y Beniáminá/ Ktemu Kápłany y Lewitowie wszytcy ktorych iedno Bog wzbudził duchá ku budowániu domu Páńskiego ktory iest w Jeruzálem.

6. Nád to wszytcy ktorzy byli w okolicy ich zápomogli ie statki srebrnemi y złotemi/ máietnościámi/ bydły y rzeczámi kosztownemi oprocz wszytkiego co dobrowolnie iest ofiárowano.

7. Ktemu Krol Cyrus wniesł naczynia domu Páńskiego ktore był przeniosł Nábuchodonozer z Jeruzálem á postáwiał w domu Bogá swego.

8. Roskázał ie Krol Cyrus wynieść Mitrydátesowi podskárbiemu ktore ie odliczywszy oddał Sesbázárowi książęciu Judskiemu.

9. A ták była ich liczbá/ Miednic złotych trzydzieści/ á srebrnych tysiąc/ nożow dwádzieścia y dziewięć.

10. Czasz złotych trzydzieści/ á srebrnych inakszych cztery stá y dziesięć/ A tysiąc innego naczynia.

11. Owa wszytkiego naczynia złotego y srebrnego było pięć tysięcy y cztery stá/ co wszytko z sobą wyniosł Sesbázár gdy wyszedł z onego więzienia Bábilońskiego do Jeruzálem

Kapitu. 2.

1. Liczbá tych ktorzy wyszli z Bábilonu do Jeruzálem.

1. *Cić są ktorzy sie z rodzili w oney krái/ nie/ ktorzy sie byli wrocili z zágnánia ktore był zágnał Nabuchodonozor krol Bábiloński do Bábilonu/ á wrocili sie do Jeruzálem/ y do Judy káżdy do miásthá swego.

2. A ci przyszli z Zorobabelem/ Heliasz/ Jesuasz/ Nehemiasz Sárái/ Márdochái/ Belsán/ Mesfár Begái/ Rehum/ Báaná/ A liczbá ludu pospolitego z Izráelá ták była.

3. Synow Faroszowych dwá tysiácá sto siedmidziesiat y dwá.

4. Synow Sáfátyaszowych trzysta siedmidziesiat y dwá.

5. Synow Areaszowych siedm set siedmidziesiat y pięć.

6. Synow Fááthmoábowych/ synow Jesuá ioábowych dwá tysiácá osmidziesiat y dwánaście.

7. Synow Elámowych tysiąc dwiescie pięćdziesiat y czterzey.

*2. Esdr.7.v.6. 3. Esdre.5.v.9.

A Zorobabel then był przedniejszym Książęciem y Gubernatorem á Jesuá nar wyższym kápłanem/ ale Nehemiasz mieszkał ná on czás zaraz do Jeruzálem/ Ale potym vpátrzywszy sobie czas potemu/ wyszedł.

Vv iij Synow

*2. Esdr.36.v.22. 1. Esdr.1.v.1. Jerem.25.v.12.y. 29.v.10. Daniel.9.v.2.

4. To iest teslíby nie był któ ták dostátecznym iżby przeswe ubostwo nie mogł idź.

8. Synow Zetnowych/dźiewięć set
czterdźieści y pięć.
9. Synow Záchâiowych/siedmi seth
y sześćdźiesiat.
10 Synow Bány/sześć set czterdźie/
ściy dwá.
11. Synow Bebâiowych/sześć seth
dwádźieścia y trzey.
12. Synow Azgádowych/tysiac dwie
ście dwádźieścia y dwá.
13. Synow Adonikámowych/sześć set
sześćdźiesiat y sześć.
14 Synow Beguâiowych/dwá
thysiacá pięćdźiesiat y sześć.
15. Synow Adynowych/ cztery stá
pięćdźiesiat y cztery.
16. Synow Atherowych co poszli z
Ezechiaszá/dźiewięćdźiesiat y ośm
17. Synow Bezâiowych/ trzy sthá
dwádźieścia y trzey.
18. Synow Jory/sto y dwánaście.
19. Synow Hâsumá/dwieście dwá
dźieścia y trzey.
20 Synow Gebárowych/dźiewięć
dźiesiat y pięć.
21. Bethlehemczykow/stho dwá/
dźieścia y trzey.
22 Nethofátczykow/pięćdźiesiaty
sześć.
23 Anáthothczykow/sto dwádźie
ścia y ośm.
24 Synow Asmáwethowych/czter
dźieści y dwá.
25 Synow Káryáthyárymá/Cefi/
rothczykow y Berotczykow/siedm
set czterdźieści y trzey.
26 Synow Rámá y Gábáá/sześć
set dwádźieścia y ieden.
27 Mężow z Máchmás/sto dwádźie
ścia y dwá.
28 Mężow z Bethel y z Hái/dwie
ście dwádźieścia y trzey.
29 Synow Nebá/ pięćdźiesiath y
dwá.
30 Synow Megbisá/pułtorá stá y
sześć.
31. Synow Elámá drugiego/tysiac
dwieście pięćdźiesiat y czterey.
32 Synow Hárymá/ trzy stá y dwá
dźieścia.
33 Synow Lodhádydá y Oná/
siedmi set dwádźieścia y pięć.
34 Synow Jerechoná/trzy stá czter
dźieści y pięć.
35 Synow Senáá/trzy tysiace sześć
set y trzydźieści.
36 Káplanow Synow Jedáiaszo/
wych z domu Jesuy/ dźiewięć set
czterdźieści y siedm.
37 Synow Emmerowych/thysiac
pięćdźiesiaty dwá.
38 Synow Feshurowych/thysiac
dwieście czterdźieści y siedm.
39 Synow Hárymowych/tysiacy
siedminaście.
40 Lewitow synow Jesuy y Kádmi
elá/synow Odáwiaszowych/siedm
dźiesiath y czterzey.
41 Spiewákow synow Azáfowych/
sto dwádźieścia y ośm.
42 Synow odźwiernych/Synow
Sellumá/synow Aterá/synow Tel
moná/synow Akkubá/synow Háty
tá/synow Sobáiá/wszytkich stho
trzydźieści y dźiewięć.
43 Z Nátyneyczykow synowie Sy
há synowie Hasufá/synowie Thab
báothá.
Synowie Ceroſá/synowie Syá
há synowie Fádoná.
44
45 Synowie Lebáná/synowie Há/
gábá/synowie Akkubá.
46 Synowie Hágábá/synowie Sem
láia/synowie Hánáná.
47 Synowie Gáddelá/synowie Gá
herá/synowie Rááiászá.
48 Synowie Rázyná/synowie Ne
kodá/synowie Gázámá.
49 Synowie Asá/synowie Fásea/
synowie Besáiászá.
50 Synowie Asená/synowie Mu
nimá/synowie Nefusymá.
51. Synowie Bakbuká/synowie Há
kufá/synowie Harhurá.
52 Synowie Besluthá/synowie Má
hidá/synowie Hársá.
53 Synowie Berkosá/synowie Sy
sárá/synowie Themá.
54 Synowie Nezyaszá/ synowie
Háthyfá.

55 Synowie służebnikow Sálomo
nowych/synowie Sothâiá/synowie
Sofereth á/y synowie Fárudá.
56 Synowie Jálá/synowie Derko/
ná/synowie Geddelá.
57 Synowie Sáfátyaszá/synowie
Hátylá/synowie Fochereth á ktorzy
byli z Asebáimá/synowie Ami.

58 Wszythkich Náthyneyczykow y
synow sług Sálomonowych/ trzy
stá dźiewięćdźiesiat y dwá.
59 Ci też záśie kthorzy wyszli byli z
Thelmelá/Thelhársá/Chernbá/
Adoná y Emerá/á nie mogli oká
zać domow oycow swoich y narodu
swego/

swego iesliby byli z Izráelczykow.
60 Synow Dálátászowych/synow Tobiaszowych synow Nekodá sześć set piećdziesiaty dwá.
61. A z synow Káplánskich/synowie Hábáiowi/synowie Akkosowi/synowie Berzeláiowi ktoryby byl sobie wziął zonę z corek Bebzeláiá Gálá-
ádczyká y názwan byl imieniem ich.
62 Ci szukáli opisánia narodu swego/ále nie nálezli y zrzuceni sa z káplánstwá.
63 Ku ktorym rzekł Athersátha áby nie iádáli z rzeczy poswieconych [B] ázby stał Káplan z Urym y z Thummim.
64 A wszytkiego zgromádzenia pospołu było czterdzieści thysiecy dwá tysiacá trzy stá y siedmdziesiat.
65 Oprocz sług y służebnic ich ktorych było siedm tysiecy trzy stá trzydzieści y siedm/á było też z niemi spiewakow y spiewaczek dwieście.
66 Koni ich było siedm set trzydzieści y sześć/á mułow dwieście czterdzieści y pięć.
67 Wielbłądow cztery stá trzydzieści y pięć/á osłow sześć tysiecy siedm set y dwádzieścia.
68 A książethá z domow przedniey-
szy/gdy weszli do domu Páńskiego ktoryby był w Jeruzálem/dobrowolnie do domu Bożego zniesli to czym by gi postáwili ná gruncie iego.
69 Y oddáli wedle swych możności do skárbu ná roboty/Złotá sześć dziesiat tysiecy łotow y tysiac/A Srebrá pięć tysiecy grzywien y sto szat káplánskich.
70 A ták mieszkáli káplani y Lewitowie y lud pospolity spiewacy y odźwierni/ták że y Náthyneyczycy w mieściech swoich y wszytcy Izráelitowie po mieściech swoich.

Kapitu. 3.

1. Jesua y Zorobabel zbudowáli ołtarz. 4. Obchodzą świeto Kuczek. 5. Ofiáruią palone ofiáry. 10. Dziękuią Pánu iż założyli grunty kościelne.

1. *Gdy tedy przyszedł Miesiac siodmy/á synowie Izráelscy iuż byli w mieściech zebráli sie spolu do Jeruzálem.
2. A ták Jesuá syn Josedekow wsta-

*2. Ezdr. 5. v. 47.

[B] O tym páterz w Xięgach 2. Mo. 28. v. 30.

wszy/y bráćia iego Káplani/przytym Zorobabel syn Sálathyelow/y bráćia iego/zbudowáli ołtarz Bogá Izráelskiego/áby ná nim sprawowáli ofiáry palone/ták iáko iest ná-
pisano w zakonie Moiżeszá męża Bożego.
3. Y postáwili [A] gi ná podstáwkách iego/iż sie bali narodow postronnych/y sprawowáli ná nim ofiáry palone Pánu/ták ráno iáko y w wieczor.
4. Y obchodzili swieto kuczek † iáko o tym iest nápisano/sprawuiąc palone ofiáry ná każdy dzień/według liczby y zwyczáiu dniá każdego.
5. Potym vstáwiczna palona ofiáre/ták w pierwsze dni Miesiacá/iáko też we wszytki vroczyste swietá Pánu poswiecone/y we wszytkim co dobrowolnie ofiárowano Pánu.
6. Od pierwsze dniá Miesiacá siodmego poczeli sprawować ofiáry palone Pánu/ácz ieszcze niezáczal sie był fundáment Kosciołá Bożego.
7. Oddáli potym pieniądze murárzom y rzemieśnikom/ktemu strawe/picie/y oliwe/Sydończykom y Thyryczykom/áby woźili drzewá cedrowe z Libanu do morzá do Joppy/według roskázánia ktore mieli od Cyrusá Krolá Perskiego.
8. Potym roku wtorego po ich przyściu do Domu Bożego w Jeruzálem/wtorego Miesiacá/záczeli the sprawe Zorobabel syn Sálathyelow/y Jesua syn Josedekow/y inni ich bráćia Káplani y Lewitowie/y wszyscy ktorzy przyszli do Jeruzálem z więzienia/á postánowili Lewity co mieli dwádzieścá lat y dáley áby byli przystáwy nád robotámi Domu Páńskiego.
9. Y postáwieni sa Jesua y synowie iego/y bráćia iego/Kádmiel y synowie iego z narodu Judy spolu/áby dogladáli robotnikow w domu Bożym/synowie Henádádowi z synámi ich y bráćia Lewitámi.
10 A ták założyli fundamenty Kosciołá Páńskiego budownicy/á postánowili Káplany w bránie z trubámi/y Lewithy syny Azáfowe z Cymbały/áby chwalili Páná według postánowienia Dawidá Krolá Izráelskiego.
11. Spiewáli tedy spolem chwaląc á wyznáwaiąc Páná iż i[illegible]

† w 2. Mo. 23. v. 16.

[A] Ná mieścu gdźie go był Salomon postáwił.

á iż ná wieki miłosierdźie iego nád Izráelem: Nád to lud wszytek krzyczał krzykiem wielkim gdy chwalili Páná przeto iż założone sa grunty domu Páńskiego.

12. A wiele ich z Káplanow/ z Lewitow/ y przednieyszych z domow ludzie stárzy/ ktorzy widzieli on dom pirwszy/ gdy ten dom przed nimi zákładano plákáli głosem wielkim/ á drugich wiele krzyczało od rádości wysokim głosem.

13. Ták iż miedzy ludem trudno było rozeznáć głos pláczu od głosu wolánia wesołego/ gdyż on lud ták wołał że głos ich bárzo dáleko było słyszeć.

Rozdział. 4.

1. Nieprzyiaciele żydowscy przekażáią áby kościołá nie budowáli 6. Y oskárżáią ie przez listy y Artháxerksesá. 17. Odpis iego w ktorym każe áby przestáli budowáć kościołá.

*3. Esd. 5. v. 66.

1. * Vsłyszeli nieprzyiaciele Judy y Beniámińá/ iż ci co przyszli z zágnánia budowáli Kościoł Pánu Bogu Izráelskiemu.

2. Tedy przyszli do Zorobabelá y do przednieyszych z domow mowiąc im/ Będziem budowáć z wámi á ták iáko y wy będziem szukáć Bogá wászego/ gdyżechmy mu ofiáry czynili od onego czásu iáko nas thu w wiodł Ésárhaddon Krol Assyryiski.

†2. Krol. 17. v. 27.

3. Do ktorych rzekł Zorobabel y Jesuá y ini przednieyszy z domow Izráelskich/ Nie wam ále nam záleży budowáć dom Bogá nászego/ á dla tego żmy społu budowáć będziemy Pánu Bogu Izráelskiemu/ iáko nam roskazał Cyrus Krol Perski.

4. A thák lud oney kráiny czynił złą mysł Judzie y przekażał im áby nie budowáli.

5. I przenáicili przeciwko nim ráice ktorzyby rozrywáli rádę ich po wszytki czásy Cyrusá Krolá Perskiego/ áż do pánowánia Dáryusá krolá też Perskiego.

¶3. Esdr. 2. v. 16. A Tego też zwano Artáxerkses Perskim iezykiem.

6. ¶A gdy A Aswerus Krolował/ tedy ná początku krolestwá iego ná pisano skárgę ná mieszczány Judzkie y Jerozolimskie.

7. Azá czásu Artháxerksesá pisał Bíslam/ Mithrydátes/ Tábeel y ini towárzysze iego do Artáxerksesá Krolá Perskiego/ á list był nápisány po Syryiskú/ y czytány też po Syryisku.

8. Rehum Kánclerz y Sámsái Pisarz nápisáli list ieden tákowy przeciwko Jeruzálem do Artáxerksesá Krolá.

9. Tenże Rehum Kánclerz/ Sámsái pisarz/ y ini ich towárzysze/ Dyneyczycy/ Afársátczycy/ Therfálczycy/ Afárseyczycy/ Archáweyczycy/ Bábilończycy/ Susánecheyczycy/ Deáweyczycy/ y Élámirowie.

10. Y ini narodowie ktore wprowádził B Asenáfar wielki y sławny/ á dał im mieszkáć w mieściech Sámáryey/ przythym y ini narodowie ktorzy byli zá rzeką/ y Cheneteczycy.

B Ten był Sanacheryb.

11. A tenći iest przepis listu ktory posłáli do Artháxerksesá Krolá/ My służebnicy twoi/ lud kthory iest zá rzeką/ y Cheenetczycy.

12. Oznáymuniem to Krolowi/ iż Żydowie kthorzy odeszli od ciebie do nas/ przyszli do Jeruzálem y budują miástho odporne y złe/ á mury iego z gruntu opráwuią/ y ściány iego záwieráią.

13. A ták to niechay będzie wiádomo Krolowi/ iż ieśliby to miástho było zbudowáne/ á mury iego z gruntu opráwione/ tedyć áni podátku/ áni cłá/ áni dáni dorocznie nie dádzą/ y vm nieyszyś dochodow Krolewskich.

14. Przetoż my będąc wdzięczni C do C Dudzy mysłą dobrodźieystwá ktorego chmy vżywáli dáią krotzyśmy żywali soli: A dosy zaśie tego/ á nie chcemy tedy tego widzieć w dworze twym/ nie zdá sie nam to rzecz przystoyna pátrzyć ná wzgárde Krolewską: A dlá tego śmy posłáli oznáymuiąc to tobie Krolu.

15. Aby ś poszukał w ksiegách historiy oycow twoich/ á nálazł w nich y dowiedźiał sie/ iż to miásto iest odporne y ná przeszkodźie Krolom y kráinam/ á z dawná w nim byli ludźie niewierni/ y dla tegoż to miásto było poborzone.

16. Ktemu oznáymuiemy Krolu/ Jeśli sie to miásto pobuduie/ á mury iego wywiedźione będą/ tedyć iż nic nie zostánie twego zá D rzeką.

D To iest Eufrates.

17. A ták Krol odpisał Rehumowi Kánclerzowi/ y Sámsáiemu pisárzowi/ y inym towárzyszom ich ktorzy mie-

rzy mie-

rzy mieszkáli w Sámáriey tákże y ińnym zá rzeką w Selám y w Cheenet
18. List ktoryśćie pisáli do nas/ czytá
5. ny iest iáwnie przedemna.
19. Y zá roskazániem moim szukano y náleziono/ iż to miásto z dawná powstawáło przeciw krolom/ áw nim
6. bywały rosterki y niewiernosć.
20 Abowiem też bywáli Krolowie możni w Jeruzálem/ ktorzy Pánowáli nád wszytkimi mieszkáiącemi zá rzeką/ y dawano im dań y clo/ y
7. dorocznie podátki.
21. Przeto teraz obwołayćie ten wyrok áby zániechái ći mężowie/ á iżby
8. to miásto nie było budowáne ázby odemnie zlecenie było:
22 A mieyćie to nábácznosći abyśćie sie w tym nie mylili: Bo przecz żeby thá skázá rosć miáłá ku przeszkodzie Krolom?
23 A gdy przepis listu Artákserkssá Krolá był czytan przed Rehumem/ y Sámsáiem pisárzem/ y przed towárzyszmi ich/ nátychmiast iechali do Jeruzálem do Zydow/ á gwałtem y mocą kázáli im poprzestáć.
24 Tedy vstáłá robotá około Domu Páńskiego ktory był w Jeruzálem/ yzániechano iey áż do wtorego roku Krolowánia Dáryuszá Krolá Perskiego.

Rapitu. 5.

1. Napominánie Aggeuszowe y Záchárya szowe. 3. Robią przedsię około Kosciołá chociaż zábrániał stárostá Thátánái 6. Przepis listu iego do Dáryuszá.

1. *Prorokowali te dy Aggeusz Prorok/ y Záchárya sz syn Addá prorokuiąc do Zydow ktorzy byli w Judzie y w Jeruzálem w imie Bogá Izráelskiego.
2. Thedy wstawszy Zorobabel syn Sálathyelow/ y Jesua syn Josedekow/ poczęli budowáć Dom Boży ktory iest w Jeruzálem/ á Prorocy Boży byli z nimi pomágáiąc im.
3. Tám w ten czás przyszedł do nich Thátánái ktory był stárosta zá rzeką/ y Stárbuzánái y towárzysze ich/ y mowił ták do nich/ Z czyiegoż wyroskazánia budowáliście ten dom/ y mury iego z gruntu wywodzićie?
4. Ná cochmy im odpowiedzieli/ co zá imiona są mężow ktorzy robią około tego budowánia.
A iż oko Bogá ich było nád stárcy Judskiemi/ nie mogli im przekázić/ áż tá rzecz przyszłá do Dáryuszá/ y dáli o tym znáć przez list.
A tenći iest przepis listu ktory był posłał do Krolá Dáryuszá Thátthánái stárostá zá rzeká/ y Stárbuzánái/ y towárzysze iego Afársáchey czycy ktorzy byli zá rzeką.
A pismie z ktorym do niego posłáli było w ty słowá/ Dáryuszowi Krolowi pokoy ná wszytkim.
Oznáymuiemyć Krolu iżechmy byli iechali do kráiny Judskiey do domu Bogá nawiecszego/ ktory budują wielkim kámieniem y ściány drzewem pokłádáią/ á spieszna iest tá robotá/ y szczęści sie w ręku ich.
9. Pytálichmy tedy stárszych onych/ mowiąc ták do nich/ Od kogo wżdy to roskázánie macie ábyście budowáli dom ten/ y mury iego z gruntu wywodzili.
10 Pytálichmy sie też y o imionách ich/ ábysmyć oznáymili y wypisáli imiona mężow ktorzy są przednieyszy miedzy nimi.
11. Ale nam oni odpowiedzieli tymi słowy/ Mychmy są słudzy Bogá nieba y ziemie/ y znowu budujem dom ktory był zbudowan od wiela lat/ ktory był założył y zbudował wielki Krol Izráelski.
12. Lecz gdy pothym oycowie nászy wzruszyli ku gniewu Bogá niebieskiego/ tedy ie podał w ręce Nábuchodonozorowi krolowi Bábilońskiemu Cháldeyczykowi/ ktory pobrzyst dom ten á lud zágnał do Bábilonu.
13. A wszákoż roku pierwszego zá pánowánia Cyrusá Krolá Bábilońskiego/ vczynił wyrok Krol Cyrus áby ten dom Boży budowano.
14 Ktemu naczynia domu Bożego złote y srebrne/ ktore był pobrał Nábuchodonozor z Kosciołá Jerozolimskiego/ y wniosł ie był do kosciołá Bábilońskiego/ Krol Cyrus wyniosszy z kosciołá Bábilońskiego/ podał ie A Sesbázárowi ktorego był Ksiażęciem vczynił.
15. Mowiąc ták do niego/ Weźmiż to naczynie/ á idź y postáw ie w Kosciele ktory iest w Jeruzálem/ á niechay dom Boży będzie budowan ná mieyscu swoim.

A To iest Zorobabelowi ktore" dwoiakiem imieniem názywano.

Tedy

* Agge. 1. v. 1. 2. Esdre. 6. v. 1.

16. Tedy then Sesbázár przyszedszy założył grunty Domu Bożego ktory iest w Jeruzálem/ á iákoż od onego czásu áż do tad przedsie gi budu-
ia áni go dokończono.
17. A ták ieslić sie to podoba Krolu/ niechayby poszukano w skárbie Krolewskim ktory iest w Bábilonie/ ieśliż ták iest iż Cyrus Krol vczynił ten wyrok áby budowano ten Dom Boży ktory iest w Jeruzálem/ prześliż tedy o tym do nas wola twa.

Kapitu. 6.

1. Dáryus roskázuie budować Kosciot/ y potwierdza wyroku Cyrusowego. 14. Kosciot dokończon. 16. Poświácánie iego. 19. obchodzą świeto Wielkonocne.

* 3.Ezdr.6.v.23.

1. * Edy Dáryus Krol roskazał áby szukano w skárbie miedzy księgámi ktore tám były w Bábilonie.
2. Y náleziono w skrzyni w pálacu ktory był w ziemi Medskiey księgi iedny/ ná ktorych tá pámieć była ná pisaná.
3. Roku pierwszego zá Cyrusá krolá/ vczynił Krol Cyrus wyrok o domu Bożem ktory iest w Jeruzálem/ áby gi budowano gdyż iest mieyscem ná ktorym ofiáry spráwuia/ áby też záwárto ściány iego/ Wyższa iego á by była ná szesćidziesiat lokiet/ á szerokość iego thez ná szesćidziesiat lokiet.
4. Trzy ściány iego z kámienia márморowego/ á iedná ściáná z drzewá nowego/ á náklad będzie dan z domu Krolewskiego.
5. Naczynia thez Domu Bożego zlotey y srebrne ktore był zábrał Nabuchodonozor z kosciołá Jerozolimskiego/ á przeniosł do Bábilonu/ áby ie wrocono/ á niesiono ná mieysce swe do Kosciołá ktory iest w Jeruzálem/ á zostáwiono ie w Domu Bożym.
6. A przetoż teraz Thátháná stároszo zá rzeka/ Stárbuzánái y towárzyszmi swemi Afársáchzyki/ ktorzy iesteście zá rzeka/ bądźcie dáleko ná stronie od támtąd.
7. Niechayżeć dokończon będzie ten Dom Boży/ á zániechayćie Książęcia Zydowskie y stárszych ich áby ten Dom zbudowáli ná mieyscu swoim
8. A ia czynie o tym wyrok co maćie czynić z tymi stárszemi Judskimi iżeby budowáli ten Dom Boży/ to iest áby z máietnosci Krolewskich z tych dochodow ktore sa zárzeka/ dano bez omieszkánia mężom onym potrzeby/ iżby nie przestáwáli.
9. Y owszem czegoby potrzebowáli/ wolow/ skopow/ y báránow ku ofiárám palonym Bogu niebieskiemu/ zboża/ soli/ winá/ y oliwy/ ná słowo Káplanow ktorzy sa w Jeruzálem áby im dáwano ná káżdy dzień bez wszego omieszkánia.
10. Aby mieli skad spráwować kádzenia Bogu niebieskiemu/ á modlili sie zá Krolewskie zdrowie y synow iego.
11. Nád to ieszcze vczynił mi tákowy dekreth/ iż ktoby iedno smiał odmienić ty slowá áby rozmiotano drzewo z domu iego/ á podnioższy áby go obieszono ná nim/ á dom iego áby był dla tego w smieći obrocon.
12. A Bog ktory vczynił tám mieszkánie imieniowi swemu niechay zbory káżdego Krolá y narod ktoryby sciągnął rękę swą á odmienić y zepsować chćiał ten Dom Boży ktory iest w Jeruzálem: A ták ia Dáryus vczynilem dekret ten áby był bez omieszkánia.
13. † Tedy Thátánái stároszá zárzeka/ y Stárbuzánái y towárzyszce ich/ bez wszego omieszkánia vczynili to o co do nich posłał Dáryus Krol. † 3.Ezdr.7.v.21.
14. A stárszy z Judy budowáli y szczęściło sie im według Prorocstwá Aggeuszá Proroká y Zácháryaszá synáddy/ y budowali y dokonywáli zá roskázániem Bogá Izráelskiego y zá roskázániem Cyrusá/ Dáryusá/ y Arthákserkseszá Krolow Perskich.
15. Przetoż on Dom dokończon iest áż w trzeći dzień Miesiacá Adár/ ktory był szosty rok Pánowánia Dáryusá Krolá.
16. Tedy synowie Izráelscy Káplani y Lewitowie y ini ludzie ktorzy przyszli z więzienia vczynili poświácánie onego Domu Bożego z wesel.
17. A przy poświacániu onego thoDomu Bożego ofiárowáli sto ciel cow/ dwieście skopow/ cztery stá bránow y kozłow ku ofierze zá grzech/ á zá wszytkiego Izráelá dwánaście według liczby pokolenia Izráelskie.

Y postáno-

18. Y postánowili Káplany w rozdźiálech swych/y Lewithy w swych rzędźiech nád sprawámi Bożemi w Jeruzálem/ iáko nápisano iesth w kśięgach Moiżeszowych.

19. Nád to ludźie co przyszli z więźienia obchodźili swięto Wielkonocne czternastego dniá Miesiacá pirwszego.

20 Abowiem byli oczyścieni Káplani y Lewitowie bedac wszyscy czystemi áż do iednego/y sprawowáli ofiáry Wielkonocne zá wszytki ktorzy przyszli z więźienia/ y zá brácia swa Káplany/ y sámi zá sie.

21. A ták iedli synowie Izráelscy ktorzy sie wrocili z więźienia y káżdy ktory sie do nich odłączył od obrzydłośći pogánow oney źiemie/ áby szukał Páná Bogá Izráelskiego.

22 Y obchodźili Swięto przaśnikow przez siedm dni z rádośćia/ przeto iż ie Pan rozweselił/ á obrocił serce krolá Assyryiskiego ku nim/ potwierdzáiac ie w robocie Domu Bożego Bogá Izráelskiego.

Kapitu. 7.

1. Ezdraß z towárzyßimi swemi. 8. Przyßedł do Jeruzálem z roskazániem Krolewskim. 27. Czyni dźięki Bogu.

1. * Othym zá krolestwá [A] Artakßerkßesá krolá Perskie [a] był Ezdraß Syn Sáráiaszow/ synà Azáriaszá/ synà Helkiaszá.

2. Synà Sellumá/ synà Sádokáßynà Achitobá.

3. Synà Amáryászowego/ synà Azáryaszá/ synà Máráiothá.

4. Synà Záráhiaszá/ synà Ozy/ synà Bokce.

5. Synà Abißuy/ synà Fineesá/ synà Eleázárá/ synà Aaronà káplaná napirwszego.

6. Ten Ezdraß wyszedł z Bábilonu á był człowiekiem bárzo vczonym w zakonie Moiżeszowym ktory był dał Pan Bog Izráelski/ á temu był Krol pozwolił zá wspomożeniem Bogá iego ná wszytke prosbe iego.

7. A znim szli synowie Izráelscy Káplani/ Lewitowie/ Spiewacy/ Odźwierni/ y Náthyneyczycy do Jeruzálem roku siodmego zá Artákßerkßesá krolá.

8. Y przyszedł do Jeruzálem miesiácá piatego/ á tenći był rok siodmy krolowánia iego.

9. Abowiem w pirwszy dźień miesiacá pirwszego wyszedł z Bábilonu á dniá pirwszego miesiacá piathego przyszedł do Jeruzálem/ według łáskáwego wspomożenia Bogá swe[o].

10. Bo Ezdraß przygotował był serce swe áby szukał zakonu Páńskiego/ á iżby mu czyniąc dośyć/ náuczał Izráelá przykazánia y sądu.

11. Tenći tedy iest przepis listu ktory dał Artákßerkßes Ezdraßowi káplanowi/ vczonemu w słowiech y w przykazániu Páńskim/ y w vstáwách iego nád Izráelem.

12. Artákßerkßes krol nád krolmi Ezdraßowi Káplanowi/ náuczonemu á doßkonálemu w zakonie Bogá niebieskiego/ y sámym Cheenetczykom.

13. Wydan iesth odemnie dekret/ iż ktobykolwiek dobrowolnie w krolestwie moiem z ludu Izráelskie[go] z Káplanow y z Lewithow chciał z tobá iść do Jeruzálem/ áby szedł.

14. Ták iákoś iest posłan od Krolá y od siedmi pánow rádnych iego/ ábyś sie dowiedźiał w Judźie y w Jeruzálem o zakonie Bogá twego/ ktory ty dobrze vmießz.

15. A iżbyś odniosł wszytko srebro y złoto/ ktore dobrowolnie Krol y pánowie rádni iego dáli Bogu Izráelskiemu/ ktorego przybytek iest w Jeruzálem.

16. Ktemu wszytko srebro y złoto ktoregobyś nábył we wszytkiey kráinie Bábilońskiey/ z dobrowolnemi dáry od ludu y od káplanow/ ktorzyby co dobrowolnie dawáli domowi Bogá swego ktory iest w Jeruzálem.

17. Abyś z tych pieniędzy prędko ná kupił cielcow/ skopow/ báránow/ rzezy śniednych y mokrych do nich á ofiárował ie ná oltarzu w domu Bogá wászego ktory iest w Jeruzálem.

18. A z ostátkiem srebrá y złotá/ co sie tobie podobáć będźie y brácieś twoiey/ to vczynićie/ według woley Bogá wászego.

19. Naczynie też ktore tobie sá podáne ku posługowániu domu Bogá twego/ odday przed Bogiem w Jeruzálem.

A ktemu

20 A ktemu czego iedno potrzebá bedzie do domu Bogá twego/á ná co sie tobie bedzie dáć godzilo/tedy daſz z ſkárbu Krolewſkiego.

21. Jeſzczem ia Artákſerkſes Krol wydal tákowy dekret do wſzytkich podſkárbiow ktorzy ſa zárzeka/ wſzytko oczkolwiek bedzie żadal Ezdraſz Káplan y vczony w zakonie Bogá niebieſkiego/ áby wnet bylo.

22 Aż do ſtá tálentow ſrebrá y do ſtá korcy pſzenice/ do ſtá bathow winá/ y do ſthá batow oliwy/ áſoli ileby potrzebá.

23 Cokolwiek roſkazal Bog niebieſki áby pilnie bylo w domu iego/ by ſnadź gniew ieº nie przyſzedł ná krolestwo/ ná Krolá/ y ná ſyny iego.

24 Oznáymuiemy thež wam/ iżby ná wſzytki Káplany/ ná Lewithy/ ná ſpiewáki/ na Odźwierne/ ná Náthyneyczyki/ y ná ine ſługi tego domu Bożego/ żaden ſthároſtá nie zákładał dáni/ clá/ áni poplátku dorożniego.

25 Ty też Ezdráſzu według mądroſći Bogá twegº w ktorey ieſtes bieglym poſtánow ſędźie y rozdeymce coby ſa dźili wſzytek lud co ieſt za rzeką/ wſzytki ktorzy znáią práwá Bogá twego/ á ktorzy nieumieią abyſćie ie vczyli.

26 A káżdego kthożyby nie czynił doſyć zakonowi Bogá twego/ y práwu Krolewſkiemu/ áby z nim byłá prethka ſpráwiedliwość/ ábo ná ſmierć/ ábo ná wygnánie/ ábo ná karánie ná máietnoſći/ ábo ná więźnie.

27 O błogoſławiony ſz Pan Bog oycow náſzych/ ktory dał nieco tákowego w ſerce Krolewſkie/ áby thák zacnie oſłáchćił Dom Páński ktory ieſt w Jeruzálem.

28 A iż mi ſpráwił łáſkę przed Krolem y przed ráda iego/ y przed wſzytkimi możnemi Kſiążęty Krolewſkimi/ gdźie wiec ia bedąc vtwierdzony moca Bogá moiego zebrałem z Izráelá przednieyſze kthorzyby ſzli zemną.

Kapitu. 8.

1. Jmioná tych ktorzy ſzli z Ezdraſzem do Jeruzálem. 12. Zápowieda poſt. 28. Vczy Káplanow powinnoſći ich. 33. Co vczynili przyſzedſzy do Jeruzálem.

1. * Cić ſą przednieyſzy domow oycowſkich y ten ieſt narod tych ktorzy wyſzli zemna z krolestwá Artákſerkſesá Krolá Babilońſkiego

2. Z ſynow Fineeſowych Gerſon/ z ſynow Jthámárowych Dániel/ á z ſynow Dawidowych Hátthus.

3. Z ſynow Secheniaſzowych ſynáFáreſowego Záchárya ſz/ á z nim mezow ſto y pięćdźieſiat w liczbie.

4. Z ſynow Fáháthmoábowych/ Elioenái ſyn Zerákhiaſzow/ á z nim dwie ſćie mężow.

5. Z ſynow Secheniaſzowych ſyn Jáházyelow/ á z nim trzy ſthá mężow.

6. Z ſynow Adynowych/ Abed ſyn Jonáthánow/ á z nim pięćdźieſiat mężow.

7. Z ſynow Elámowych/ Ezáiaſz ſyn Atálie/ á z nim ſiedmdźieſiat mężow.

8. Z ſynow Sáfatyaſzowych/ Zebedyaſz ſyn Michaélow/ á z nim oſmdźieſiat mężow.

9. Z ſynow Joábowych/ Obádyaſz ſyn Jáhielow/ á z nim dwie ſćie y oſmnaſćie mężow.

10. Z ſynow Selomitowych ſyn Jozáfiaſzow/ á z nim ſthoy ſześćdźieſiąth mężow.

11. Z ſynow Bebáiowych/ Záchárya ſz ſyn Bebáiow/ á z nim oſmdźieſćiá mężow.

12. Z ſynow Azgádowych/ Johánán ſyn Ekcethánow/ á z nim ſtoy dźieſieć mężow.

13. Z ſynow Adonikámá ná oſtátecznieyſzych ktorych ty ſa imioná/ Elifeleth/ Jehiel/ y Sámáiaſz/ á z nimi ſześćdźieſiat mężow.

14. Z ſynow Beguiá/ Vtáy y Zábud/ á z nim ſiedmdźieſiat mężow.

15. A ták zebrałem ie do rzeki kthorabieży do Aháwy/ y zoſtáliſmy thám przez trzy dni: Pothymem oglądać lud y Káplany/ á nie nálazłem tám nikogo z Lewitow.

16. Poſłałem tedy do Eliezerá/ do Aryelá/ do Semeiaſzá/ do Elnáthaná/ do Járybá/ do Elnáthaná/ do Náthaná/ do Záchárya ſzá/ y do Meſullámá do kſiążąt/ do Joiárybá y do Elnáthaná do náuczonych.

X roſka-

17. Y wroſkázałem im do Eddoná ktory
był przełożonym nád mieyſcem Kás
ſiiey porucziwſzy im w ktore ſłowá
mieli mowić z Eddonem y z bráćia
iego Náthyneyczyki w Kásſiiey/á/
by nam przywiedli ſłużebniki Bo/
18. gá náſzego.
A przetoż nam przywiedli zá łá/
ſká Bogá náſzego nád námi czło/
wieká náuczonego z ſynow Moho/
ły ſyná Lewi ſyná Izráelowego y
Serebiaſzá z ſyny iego/y oſmnaſcie
19. bráćiey iego.
Krcmu Hásábiaſzá/á z nimi E/
záiaſzá z ſynow Merárу z bráćia ie/
20 go y ſynow ich dwádźieśćiá.
Nád to z Náthyneyczykow kto/
re był Dawid poſtánowił y przed/
nieyſzy ku poſłudze Lewitom/dwie
ſcie y dwádźieśćiá Náthyneyzykow
ktorzy wſzyſcy byli miánowáni i/
21. miony ſwemi.
Tedym tám zápowiedźiał poſt v
rzeki Aháwy/abychmy ſie thrapili
przed Pánem Bogiem naſzym/á
ſzukáli ſobie od niego drogi proſtey
dźiateczkom náſzym y wſzytkiey má
ietnośći náſzey.
22 Abowiem wſtydałem ſie prośić kro
lá o iáki poczet ludźi y o iezdne ktorzy
by nas bronili w drodze od nieprzy
iaciol: Bośmy ták powiedáli Kro/
lowi: Reká Bogá náſzego ieſth nád
wſzytkimi ktorzy go ſzukáią w do/
broći/A moc y popędliwość iego nád
wſzytkimi ktorzy go opuſzczáią.
23 A tákżechmy pościli y prośili oto
od Bogá náſzego/a był nam milo/
ſćiw.
24 Tedym odłaczył dwu náſcie przed
nieyſzych káplanow/Serebiaſzá y
Hásábiaſza/á z nimi dźieśięć z brá/
ćiey ich.
25 Y oddałem im ſrebro y złoto y ony
naczynia ofiárowáne do Domu Bo
gá náſzego/ktore był dał Krol y rá
dá iego/Kſiążętá iego/y wſzytek
lud Izráelſki ktory tám iedno był.
26 Y oddałem im w ręce ſrebrá ſześć
ſet tálentow y pięćdźieśiąt/á w na/
czyniu ſrebrá ſto tálentow/przytym
27 złotá ſto tálentow.
Czaſz złotych dwádźieśćiá waża
cych tyſiąc lotow/á dwoie nacz/
nie miedźi wybornej ták iáſnej iáko
28 złoto.
Porymem rzekł do nich: Wy ieſte
ſcie poſwięceni Pánu/y náczynia
ſą poſwięcone/á to ſrebro y to złoto
ieſt dobrowolnie ofiárowáne Pánu
Bogu oycow náſzych.
29 Czuyćież á ſtrzeżćie tego iákoby/
ſćie to oddáli pod wagą przed Ká/
płany nawyżſzemi y Lewithámi/y
przednieyſzymi z domow Izráelſkich
w Jeruzálem w gmáchách Domu
Páńſkiego.
30 A ták wzięli Káplani y Lewito/
wie ſrebro y złoto pod wagą/y na/
czynie/áby ie odwieźli do Jeruzá/
lem do Domu Bogá náſzego.
31. Ruſzylichmy ſie tedy od rzeki A/
háwá dwunaſtego dniá Mieſiecá
pierwſzego ábychmy ſzli do Jeruzá
lem: A reká Páńſka była nád námi/
y wyrwał nas z ręki nieprzyiaciela
y czycháiącego ná nas w drodze.
32 Potymechmy przyſzli do Jeruzá
lem y mieſzkáliſmy thám przez trzy
dni.
33 Tedy czwartego dniá odważo/
no ſrebro y złoto/y naczynie w Do
mu Bogá náſzego przez Meremotá
ſyná Vryaſza Káplaná z ktorym był
Eleázár ſyn Fineesow: A z nimi też
byli Jozábad ſyn Jeſuy/y Noady/
aſz ſyn Bennoiego Lewity.
34 A wſzytko pod liczbą y pod wá/
gą/gdźie tegoż czáſu ſpiſano wagę
onego wſzytkiego.
35 Ci też ktorzy przyſzli byli z więźie
nia ſpráwowáli palone ofiáry Pá/
nu Bgu Izráelſkiemu dwanaśćie
ćielcow zá wſzytkiego Izráelá/ſto
pow dźiewięćdźieśiąt y ſześć/bárá/
now ſiedmdźieśiąt y ſiedm/kozłow
zá grzech dwánaśćie/á to wſzytko
ku paloney ofierze Pánu.
36 Y oddáli dekrety Krolewſkie ie
go ſtárоſtam y Kſiążętom ktorzy by
li zá rzeką á wźięli ná ſwą práca lud
y Dom Boży.

Rozdźiał. 9.

1. Ezdraß gdy vſłyſſał iż Zydowie ſpoymo
wáli żony obcych narodow. 5. Modli ſie
Bogu y wyznawa grzech ſwoy y ludu.

1. Gdy to odpráwili tedy do mnie przyſzli przedniey
ſzy mowiąc/Nie
odłaczyłći ſie lud
Izraelſki y Kápła
ni y Lewitowie od narodow thych
ziem/owſzem ſą w obrzydłoſciách

* 3. Ezdra. 8. v. 69.

Xx Chánáney

Chánáneyskich/Heteyskich/Fere-
zeyskich/Jebuzeyskich/Ammonith
skich/Moábskich/Egiptskich y A-
moreyskich.

2. Abowiem sobie corki ichzá żony wzieli y synom swoim/á pomieszał sie narod swiety z ludem tych ziem A napirwszemi byli w thym przestępstwie Ksiażetá y przełożeni.

3. Co gdym vsłyszał/rozdárłe płaszcz swoy y suknia swa/á tárgalem włosy z głowy y z brody moiey/y siedźiałem zumiawszy sie.

4. A tákże sie ku mnie zebráli wszytcy boiacy sie słow Bogá Izráelskiego dla przestępstwá tych ktorzy przyszli z zágnánia: A iam siedźiał żałosny áż do ofiáry wieczorney.

5. Ale w ofiárze wieczorna wstałem z vtrapienia mego rozdárszy płaszcz moy y suknia moie/á poklęknawszy ná kolána swe rosciągnałem ręce swe ku Pánu Bogu memu.

6. Y mowiłem/Boże moy wsthyd mie á sromam sie podnieść oblicza do ciebie Bogá mego: Abowiem nie práwosći násze rozmnożyły sie nád głowa násza/á złosći násze rozrosły sie áż ku niebu.

7. Jeszcze zá czásow oycow nászych bylichmy w wielkim grzechu áż y do dniá tego/á dla złosći nászych podánichmy sa Krolowie y Káplani nászy w ręce krolom inych ziem pod miecz/do więźienia/ná łup/y ná-
zá wstydzenie oblicza/ták iáko sie tho dźis dźieie.

8. A teraz otho ná máły czás okazał nam pan Bog nász miłosierdźie swoie/że zostáwił nas trochę/y dał nam [A] mieszkánie ná mieyscu świethym swoim áby oświecił oczy násze iako Bog nász/á dał nam trochę żywotá spokoynego w niewolstwie nászym:

9. Abowiemechmy byli slugámi/á w niewolstwie nászym nie opuścił nas Bog nász/ále ku nam náklonił Krolá Perskiego z łáská iż nas dárował żywotem/á wywyższył Dom Bogá nászego y nápráwił spustoszáłość iego/á dał nam ogrodzenie w Judźie y w Jeruzálem.

10. A przeto ż theraz coż rzeczemy o Boże nász potym gdyżechmy opuścili roskázánie twoie.

11. Ktoreś ty roskázał przez służebniki twe Proroki mowiąc/† Ziemiá do ktorey wnidźiecie ábyście ią posie-

A W żydowskim stoi gotdi; ábo kotek/á rozumie sie mieszkánie pewne á trwáłe.

† w 2. Mo. 23. v. 32. y. 34. v. 15. W 5. Mo. 7. v. 23.

dli/iest ziemiá nieczysta przez nieczystoty ludu tych ziem/á dla obrzydłości ktoremi ią nápełnili od końcá do końcá nieczystotámi swemi.

12. A przeto nie dawaycie corek wászych synom ich/áni bierzcie synom wászym corek ich/nie szukaycie z nimi pokoiu/áni im żadaycie nic dobrego ná wieki/ábyście byli vmocnieni/á pożywáli dobr tey ziemie/y oddáli ią synom wászym w dźiedźictwo áż ná wieki.

13. A po onym wszytkim co sie nam przydáło dla nászych złych spraw y dla grzechu nászego wielkiego przedsiés thy Boże nász niedopuścił nas potłumić dla nászych niepráwości/owszemes nam dźis dał wybáwienie.

14. Jzali sie obroćiemy ku zgwałceniu roskázánia twego powinowácac sie z tymi ludźmi obrzydłemi? Jż záż sie przeciwko nam gniewać nie będźiesz áż do zginienia ták iż żaden nie wydźie áni pozostánie?

15. O Pánie Boże Jzráelski tyś iest sam sprawiedliwy gdyż nas ieszcze tylko zostáło iáko sie to dźis okázuie/ Otomy stoiemy przed toba w grzechoch nászych/áni sie możem osthać przed toba dla tego.

Kapitu. 10.

1. Lud sie vpokarza y wyznawa grzechy swoy 10. Odtacza sie od narodu cudzego. 16. Rospuszczáia żony obce.

1. Gdy sie modlił Ezdrasz/y spláczem wyznawał grzech leżąc przed domem Bożym/zebrało sie bárzo wielkie zgromádzenie ták mężow iáko y niewiast/y dźiáteczek/y płákał lud wielkim pláczem.

2. Tedy rzekł Sechemiasz syn Jchielow z synow Elámowych temi słowy do Ezdraszá/Myćiechmy z grzeszyli przeciw Pánu Bogu nászemu iżechmy spoymowáli żony obce z narodu tey ziemie/Ale wżdy teraz iest otym nieiáka nádźieiá w Jzráelu.

3. Jedno theraz vczyńmy przymierze z Bogiem nászym/á porzućmy wszytki niewiásty y syny ich/wedługrády Páńskiey y tych ktorzy sie boią przykázánia Bogá nászego/á niechay to

niechay to będzie wedle zakonu.

4. Wſtańże/ boć ta rzecz ná cie należy/ á my też będziem przy tobie/ bądź że ſercá dobrego á iż czyń temu dość.

5. A ták wſtał Ezdraſz/ y poprzyſiągł Kſiążętá kápłáńſkie/ Lewity/ y wſzytki Izráelczyki/ áby ták vczynili: Y przyſięgli mu.

6. Wſtawſzy tedy Ezdraſz od Domu Bożego/ ſzedł do komory Johánnáná Synά Eliáſybowego: A tám wſzedſzy nie iadł chlebá áni pił wody/ ábowiem był żáłoſćiw dla przeſtępſtwá tych co ſie wrocili z zágnánia.

7. Potym woźnemu kazáli obwołáć w Judźie y w Jeruzálem miedzy wſzytkimi tymi ktorzy przyſzli z zágnánia áby ſie zebrali do Jeruzálem.

8. A ktoryby nie przyſzedł o trzeciem dniu według náwoły Kſiążąt y ſtárſzych/ áby zginęłá wſzytká máiętnoſć iego/ á ſam áby był wylázon od zgromádzenia tych co ſie z zágnánia wrocili.

9. A ták wſzyſcy mężowie z Judy y z Beniámina zebrali ſie w onych trzech dniách dniá dwudźieſtego Mieſiącá dźiewiątego/ á ſiedźiał wſzytek lud ná vlicy przed koſćiołem drżąc/ dla oney rzeczy y dla dżdżá.

10 Tedy wſtawſzy Ezdraſz Káplán rzekł do nich/ Wyſćie zgrzeſzyli iże ſcie ſpoymowáli żony obce przydawáiąc ku grzechom Izráelſkim.

11. A dla tegoż teraz daycie chwałę Pánu Bogu oycow wáſzych/ á czyńcie doſyć woley iego/ odłączćieſz ſie od ludu tey ziemie/ y od żon obcych.

12. Y odpowiedźiáło wſzytko zgromádzenie mowiąc głoſem wielkim/ Vczynimy ták według roſkázánia twego.

13. Ale iż wielki lud ieſt á czás niepogodny/ ták iż ſie zoſtáć nie możem ná dworze/ A też tego zá ieden dzień áni zá dwá nie odpráwiemy/ Abowiem nas wiele ktorzyſmy ſie tego przeſtępſtwá dopuſćili.

14 Proſim tedy áby byli poſtánowieni przednieyſzy nád wſzytkim zgromádzeniem/ á kthobykolwiek był w mieſćiech náſzych coby poiął żony obce/ ten niechay przyidźie ná czás zámierzony/ á z nim ſtárſzy káżdego miáſtá y ſędźiowie ich: Abychmy ták odwrocili gniew popędliwoſći Bogá náſzego od nas.

15. A przetoż Jonátán syn Azáelew/ y Jáázyáſz syn Thekuy byli ná to wyſádzeni/ á Meſullám y Sebethái Lewitowie pomagali im.

16. Vczynili tedy ták ci co przyſzli z zágnánia: A obráni ſa Ezdraſz y przednieyſzy z domow oycow ſwoich wſzyſcy miánowićie/ y záſiedli ná thych rzeczách dniá pierwſzego Mieſiącá dźieſiątego.

17. A dokończyłá ſie tá ſpráwá miedzy wſzytkim ludem kthorzy byli ſpoymowáli żony obce/ do pierwſzego dniá Mieſiącá pierwſzego.

18. Y nálazło ſie miedzy ſyny Káplánſkimi ktorzy byli poięli żony obce/ z ſynow Jeſury ſyná Jozedekowego y bráćieyego/ Mááſyaſz/ Eliezer/ Járyb/ y Godoliaſz.

19. Odrzućili tedy żony ſwoie/ á ktorzy byli zgrzeſzyli/ przyſzli áby ofiárowáli báráná zá wyſtępek ſwoy

20 Z ſynow Emmerowych/ Hánáni y Zebádyaſz.

21. Z ſynow Hárymowych/ Máázyáſz/ Eliáſz/ Semeiaſz/ Jehiel y Ozyaſz.

22 Z ſynow Feshurowych/ Elioenái/ Máázyaſz/ Iſmáhel/ Náthánáel/ Jozábed/ y Eleáſá.

23 Z ſynow Lewitow/ Jozábed/ Semei/ Seláiaſz (á tenći ieſt Celita) Fáthaiaſz/ Judaſz/ y Eliezer.

24 A z Spiewakow Eliáſyb/ z odźwiernych/ Sellum/ Telem/ y Vry.

25 Z Izráelá też z ſynow Faroſá/ Remeiaſz/ Jezyaſz/ Melchiaſz/ Miámin/ Eliezer/ Melchiaſz/ y Bánáiaſz

26 Z ſynow Elámowych/ Máthániaſz/ Zácháryaſz/ Jehiel/ Abdy/ Jerymoth/ y Eliaſz.

27 Z ſynow Zethuowych/ Elioenái/ Eliáſyb/ Máthániaſz/ Jerymuth/ Zábád/ y Azyzá.

28 A z ſynow Bebáiowych/ Johánán/ Hánániaſz/ Zábbái/ Athálái.

29 Z ſynow Bány/ Meſullám/ Melluch/ Adáiaſz/ Jáſub/ Sáál/ Rámot

30 Z ſynow Fáthmoábowych/ Edná/ Chálál/ Bánániaſz/ Máázyaſz/ Máthániaſz/ Bezeleel/ Bennui/ Mánáſſe.

31. Z ſynow Harymá/ Eliezer/ Jeſue/ Melchiaſz/ Semeiaſz/ Symeon.

32 Beniámin/ Máloch/ Sámáryaſz.

33 Z ſynow Háſomá/ Mátánái/ Máthathá/ Zábád/ Eliſeleth/ Jeremáy.

Maniſſe/Semei.
34 Z Synow Bány/Miády/Amrám/y Vel.
35 Bánáiaſz/Bádáiaſz/Chelian.
36 Vániaſz/Márymuth/Eliáſyb.
37 Máthániaſz/Máthánái/Jáſy.
38 Báni/Bennui/Semei.
39 Salmiaſz/Náthán/Adáiaſz.
40 Mechnedebái/Syſái/Sárái.
41 Ezyel/Selemián/Semeryáſz
42 Sellum/Amáryaſz/Jozef.
43 Z ſynow Neba/Jehiel Máthá-
thyaſz/Zábád/Zábiná/Jeddu/Jo
el/Bánáiaſz.
44 Wſzyſcy ci ſpoymowáli byli zony
obce/á z nich niektorzy mieli nie-
wiáſty: ktore im národziły ſynow.

Kſiegi Nehemiaſzowe/ktho-
re pospolicie zową wtoremi Kśięgámi Ezdraſzowemi.

Argument.

Gdy pirwſzego zá pánowánia Cyruſá Krolá Babilońſkiego/lud Zydowſki z niewoley ſie wrocił do ziemie ſwoiey/á ich Hetmánem był Zorobabel/áby budowáli koſciol ktory był potym dokończon we czterdzieſći lat ſzoſtego roku pánowánia Dáryuſzowego/ktory był náſtał po Cyruſie. Roku dwudzieſtego zá tegoż Dáryuſzá/Nehemiaſz człowiek ſwiety y pobożny (ktory był ieſzcze zoſtał w onym zágnániu iako y inſzych wiele Zydow) bedac w wielkiey powadze ná dworze Krolewſkim/krego był podczáſzym/ták wielkiey láſki doſtał y páná ſwego/że liſty y mándaty otrzymał/áby oprawiono miáſto Jeruzálem/ktorego mury ieſzcze ná ten czás były obálone: Był tedy poſtánowion od Krola/áby przerzeczone mury oprawić dał/y dáne mu ieſt poruczeńſtwo w ziemi Zydowſkiey/á dźie ſie wiernie y ſtátecznie záchował/y przywiodł ku końcowi tho czego mu ſie było zwierzono/choć nie málo przekażki miał od nieprzyiaćiel: Jako w tych kſiegách obátzyć to możem/ktore w ſobie zámykáia powieſći y zacne ſprawy tegoż Nehemiaſzá około oprawy miáſtá Jerozolimſkiego: Y tá ieſt przyczyná dla ktorey kſiegi ty przezwiſtkiem iego názwáne ſą. Zową ie też kſiegámi Ezdraſzowemi/przeto iż od niego ſą ſpiſáne.

Kapitu. 1.

4. Nehemiaſz żałuie zburzenia Jerozolimſkiego. 5. Wyznawa grzechy ludu ſwego przed Pánem.

W ſie po-
czynáia A ſprá
wy Nehemia
ſzá ſyná Háchá
liaſzowe°/ſtá
ło ſie pothym
Miesiacá Cha
ſleu B roku dwudźieſthego/gdym
był ná zamku w Suſán.

A W Zydowſkim ſtoi/Słowá.

B Zá Krolowánia Artákſerkſesá/A ten Miesiac Chá ſleu był dźiewiaty to ieſt Liſtopad.

Przyſzedł Hánáni ieden z bráćiey moiey ſpolem z niektoremi z Judy/od kthorychem ſie wywiádował o Zydźiech/ktorzy vſzli y pozoſtáli byli z onego wiezienia/ták że y o Jeruzálem

A oni mi odpowiedźieli/Ci co pozoſtáli z wieźniow tám w oney C krá- C To ieſt Zydow-
inie/ſą w wielkim vtrapieniu y zelżywoſći/przytym mur Jerozolimſki rozwálon ieſt/y brany iego ſpalone ſą.

A gdym vſłyſzał ty ſłowá/ſiadſzy záplakałem y nárzekałem przez kilká dni poſzcząc y modląc ſie Bogu niebieſkiemu.

Y rzekłem/

5. Y rzekłem *Proszę Pánie Boże nie
bieski/ktory iestes mocny/ wielki y
strászliwy/záchowywáiąc vmowe
y miłosierdzie tym ktorzy cie miłuią
y strzegą przykazánia twego.
6. Niechayże sie vcho twe nákłoni/
á oczy twoie niechay beda otworzo-
ne/ábys vsłyszał modlitwe służebni
ká twe°/ktorą ia czynie dźis przed to
bą y we dnie y w nocy zá syny Izráel
skiemi służebniki twemi/ábowiem wy
znawam grzechy synow Izráelskich
ktorycheśmy sie dopuścili przeciw to
bie y ia y dom oycá me° z grzeszyliśmy
7. Cieszkochmy wystąpili przeciw
tobie/y nie strzegliśmy roskázánia/
vstaw/y sądow ktoreś roskázał
8. Moiżeszowi słudze twemu.
Rospomnij proszę cie ná tho cos
roskázał Moiżeszowi słudze twe-
mu mowiąc/ Gdy sie zemna bedzie-
cie niewiernie obchodzić/ thedy ia
9. was rospłoszę miedzy narody.
A gdy sie do mnie náwrocicie strze
gąc przykazánia mego y czyniąc mu
dosyć/chociażbyście byli wygnáni ná
kray Dswiátá/tedy was z támthąd
zgromádzę/y przywiodę do mieyscá
10 ktorem obrał ábym thám postáwił i-
mie moie.
A oni sa słudzy twoi y lud twoy/
ktoreś odkupił mocą twą nawiecz-
11. szą/y ręką twą namocnieyszą.
Proszę o Pánie/niech wysłucha
vcho twoie modlitwę sługi twoie-
go/y modlitwę służebnikow two-
ich/ktorzy prágną áby sie bali imie-
niá twego: A dźis poszczęść słudze
twemu proszę cie/y spraw mu milo
sierdzie v[E] męża onego: A iam był
podczászem Krolewskim.

Rozdział. 2.

1. Nehemiasz otrzyma wszy listy od Artha-
kserkseśá Krolá/ przyiedzie do Jeruzálem.
12. Ogledzie miásto spustoszałe. 18. Budu-
ią mury Jerozolimskie.

1. Przydáło sie Miesiącá Nisán/ roku dwudźiestego zá pánowá-niá Artákser-kseśá Krolá/iż przed nim wino stało/ Tedym ia ie wźiąwszy podał Krolowi/á nie wi dział mie nigdy ták smętnego.
2. Tedy Krol rzekł ku mnie/ Przecz ták masz smętną posthawę gdyż nie chorujesz? Nie możeć to być iż mu siśz mieć w sercu cos złego: A przetożem sie ia zlękł bárzo.
3. Rzekłem pothym ku Krolowi/ Niechay Krol będźie zdrow ná wie ki/ Ale iákoż oblicze moie nie ma być smętne/ gdyż miásto y mieysce gro-bow oycow moich poborzone iest/á bramy iego ogniem popalone?
4. Tedy rzekł Krol ku mnie/ Czegoż ty wżdy żądasz? A iam sie ná ten czás modlił ku Bogu niebieskiemu.
5. Zátymżem odpowiedźiał Krolo wi/ Jeślić sie to podoba Krolu/ á ieślis łáskaw námie służebniká twe go/ poślij mie do Judy do miásthá kędy sa groby oycow moich/ábym go popráwił.
6. Ná to mi krol odpowiedźiał gdźie tuż przy nim siedźiáłá y Krolowa/ Jákoż tám długo zmieszkasz ná tey drodze? y iáko sie rychło wrocisz? Spodobáło sie to tedy Krolowi/y odpráwił mie/á iam themu zámie-rzył pewny czás.
7. Y rzekłem ku Krolowi/Jeślić sie ták zda Krolu/ tedy mi niechay dá-dzą listy do Książąt ktorzy sa zá rze-ką/ ábym mie przeprowádźili ázbych przyszedł do Judy.
8. Przytym list do Azáfá ktory trzy-ma straż lásow Krolewskich/ ábym mi dał drzewá ku budowániu bram pálacu ktory iest przy kościele/y ná mury mieśckie/á nádom do ktorego przyidę: Y dał mi Krol wszytko zá [A] łáskę Bogá mego ktora nádemną okazał.
9. A gdym przyszedł do stháróst zá rzeką/oddałem listy Krolewskie/ A posłał też był zemną Krol rotmistrze y ieźdźe.
10. Co gdy vsłyszał Sánábálláth Ho ronitczyk/y Tobiasz on sługá Amo nitczyk bárzo sie im to nie podobáło/ iż przyszedł człowiek ktory sie stárał o dobre synow Izráelskich.
11. A przetożem przyszedł do Jeruzá lem y mieszkałem tám przez trzy dni
12. Wstałem potym w nocy z trocha ludźi/y nie oznáymiłem tego żadne mu/ co Bog moy podał do sercá mego ábym vczynił w Jeruzálem/ nie miałem thęż z sobą żadnego by-dlątká/ iedno to ná ktorem sie dźiał.

[A] W Żydowskim stoi/ wedle ręki do brey Bogá mego.

* Daniel. 9. v. 4.

* 2. Mo. 30. v. 4. D W Żydowskim kray/Ziemią.

E To iest y Krolá Artákserkseśá.

13. Y wyszedszy noca z Brany nád Do
lina przeciwko studniey Smokowey
y do Brany gdzie gnoie wymiátano
ogladalem mury Jerozolimskie kto
re były oblecziały/y brany iego ktho:e
były popalone.
14 Potym em przyszedł ku Branie v
Studniey/y do stáwu krolewskie°/
gdzie nie było mieyscá gdzieby był
miał przeiechác ná bydleciu swoim.
15. Y przepráwiłem sie w nocy przez
potok/á ogledowałem mury/ skádem
sie záśie wroćiwszy przyszedł do Bra
ny nád dolina y wszedłem do miástá
16. A wszákoż przełożeni nie wiedzie
li gdziem ia był wyiechał/ y com czy
nił/y owszem em áni Zydom/áni Ká
planom/áni przednieyszym/áni prze
łożonym/ áni żadnemu rzemieśni/
kowi tego do tad nie oznaymił.
17. Przetożem rzekł do nich/Widzi/
cie w iákiemchmy sa vćiśnieniu/y
iáko iest spustoszone Jeruzálem/iá/
ko też sa popalone brany iego/podź/
cież á pobuduymy mury Jerozolim
skie/ábychmy nie byli wiecey w they
zelżywości.
18. Nád thom im oznaymił że łáská
Bogá mego była nádemna/przytym
y słowá ktore mi Krol powiedział:
A tákże wszyscy rzekli/ Idźmyż á bu
duymy: Y zmocnili rece swe ku do/
bremu.
19. Co słyszac Sánábálláth Horonit
czyk/y Tobiasz sługá Ammonitczyk/
y Gesem Arábczyk/ szydzili z nas á
nágráwáli nas ták mowiac/Coż to
iest zá rzecz ktorąśćie záczęli? Izali
to nie dla tego ábyśćie odstąpili od
Krolá?
20 Alem ia im ták ná tho odpowie/
dział/Bog niebieski poszczęści nam/
á ták my służebnicy iego śpieszno bu
dować będziemy: Ale wy z námi nie
maćie działu/áni práwá/áni pá/
miatki w Jeruzálem.

Kapitu. 3.

1. Spisek tych ktorzy budowali mury.

1. Potym powstał
Eliászyb Kápłan na
wyższy/ y bráćia ie/
go Kápłani/ á bu/
dowali Brane kedy
wyganiano bydlá/ćiż ia opráwili y
postáwili drzwi iey áż do wieże Me
ab/ y wypráwili ia áż do wieże Há/
náneel.
2. A podle mieyscá thego budowáli
ludzie z Jerycha/ Podle ktorych też
budował Záchur syn Amrego.
3. Przytym Brane Rybna budowáli
synowie Asnáá/ ktorzy też spráwili
poklad iey/ y przypráwili wrotá do
niey z zamki y z záworámi iey.
4. Podle nich poprawował Mere/
moth syn Uryaszow synà Hákkosá/
A podle nich też budował Mosollám
syn Bárachiaszow synà Mesezabeelá
Podle ktorych też opráwował Sá/
dok synà Báany.
5. Podle tych záśie budowáli The/
kuitcy: Ale ći co byli zacnieyszy mie/
dzy nimi nie podłożyli szyie swey
pod roboty pánà swego.
6. A Stára Brane opráwował Jo
iádá syn Fásea/y Mosollám syn Be
sodye ći spráwili poklad iey/ y po/
stáwili wrotá/zamki/y zawory iey.
7. Podle nich budował Melátyasz
Gabáonitczyk/y Jádon Meronot/
czyk/y mężowie z Gábáon/y z Mis/
pá/ áż do stolice Ksiażęcey zárzeka.
8. Podle thych budował Uzyel syn
Aráiaszá z cechu złotniczego/ á po/
dle niego budował Ananiasz syn
Hárákáimá/y pobudowáli ták Jeru
zálem áż do muru szerokiego.
9. Przytym podle tych budował Re
fáiasz syn Hurow przełożony nád
połowica Jeruzálem.
10 A podle nich budował Jedáiasz
syn Hárumáfow/y przeciw swemu
domowi/ á podle niego budował
Hátthus syn Hásábomaszow.
11. Druga czesć budował Málchiasz
syn Hárymow/ y Házub syn Fáath
moábow/ ták że y wieże A Thámu/
rym.
12. Podle tego budował Sállum syn
Hálochesow Książe nád połowica
Jeruzalem/ ták on sam iáko y corki
iego.
13. Brane też nád Dolina opráwo/
wał Hánun y mieszczánie z Zánoy/
á ći ią zbudowawszy postáwili wro
tá iey/zamki y zawory iey, ktemu ná
tysiąc łokći muru áż do Brany krotą
gnoy wywożono.
14 Te záśie brane Gnoiowa budował
Melchiasz syn Ráchábow przed/
nieyszy w czesći Bethácháremczen ią
zbudował/y nákrył y postáwił wro
tá/zamki/y záwory iey.

A To iest wiesz társtá.

Ktemu

Kremu Brane v ſtudniey oprá-
wował Sállun ſyn Cholhozy przed-
nieyſzy nád vlicą Mispá: Ten ia po
budował/pobił/poſtáwił wrotá/y
zamki y záwory iey/przytym y mur
nád ſtáwem Seláku ogrodu Kro-
lewſkiemu/áż do wſchodu po kto-
rym ſchodzą z miáſtá Dawidowego
15. Po nim budował Nehemiaſz ſyn
Azbuká przednieyſzy nád polowicą
vlice Bethſur/áż do mieyſcá prze-
ciwko grobom Dawidowym/áż
do ſtáwu miſternie vſypánego/y
áż do domu mocarzow.
17. Po nim budowáli Lewithowie/
Rehum ſyn Bány/A podle nie° bu
dował Háſábiaſz przednieyſzy nád
polowicą vlice Ceilá náſwey ſtro-
nie.
18. Po nich záſie budowáli bráćia ich
Bánái ſyn Henádádow przedniey-
ſzy nád polowicą vlice Ceilá.
19. Podle ktorego budował Ezer ſyn
Jeſu/przednieyſzy nád Mizmą/dru
gą ſtronę przeciw ſchowániu przy-
práw woiennych w kącie.
20 Po nim wzruſzony gniewem Bá
ruch ſyn Záchaiá/budował drugą
część/od onego katá áż do drzwi E-
liáſybá Káplaná nawyższego.
21. Po nim budował Merymut ſyn
Vryaſzow ſyná Hákkoſá/wtory wy
miar ode drzwi domu Eliaſybowe
go/áż do końcá domu iego.
22 Po nim záſie budowáli Káplani
ktorzy mieſzkáli w rowni.
23 A po nim budował Beniámin y
Hſub przeciw domowi ſwemu/po
dle ktorego budował Azáryaſz ſyn
Máſyaſzow ſyná Ániaſzowego
podle domu ſwego.
24 Podle niego záſie budował Ben-
nui ſyn Henádádow część drugą od
domu Azáryáſzowego/áż do katá ke
dy ſie mury ſchadzáły.
25 Nád tho Fálel ſyn Ozy budował
przeciw katowi y wieży wychodzą-
cey z wyższego pálacu Krolewſkie-
go/ktora była podle ſieni ćiemnice/
A po nim budował Fádáiaſz ſyn Fá
roſow.
26 Netyneyczycy záſie co mieſzkáli ná
zamku zbudowáli/áż do mieyſcá i-
dacku Branie Wodney/od Wſcho
du ſłońcá y ku wieży wyſokiey.
27 Po nim budowáli Teknithowie
druga część od wieże wielkiey y wy
ſokiey áż do muru zamkowego.
28 Potym od Brany Końſkiey bu-
dowáli Káplani/każdy przeciw domo
wi ſwemu.
29 Potym budował Sádok ſyn Em
merow przeciw domowi ſwemu/
A po nim budował Semeiaſz ſyn
Secheniaſzow ſtroż Brany od
Wſchodu ſłońcá.
30 Po nim budował Hánániaſz ſyn
Selemiaſzow/y Hánun ſyn Zalá-
fow ſzoſty wtorą część: A po nim bu
dował Meſullám ſyn Bárachia-
ſzow przeciw gmáchowi ſwemu.
31. Po nim budował Melchiaſz z ce
chu złotniczego áż do domu Nethy
neyczykow y kupcow/przeciw bra-
mie Miſkád/áż do ſale narożney.
32 A miedzy Salą narożną y Brana
mi bydlá wyganiano/budowáli
złotnicy y kupcy.

Rozdział. 4.

1. Sánábállath y Thobiaſz nie dopuſzczaią murow budowáć. 4. Modlitwá Nehemiaſzowá. 12. Zydowie zbroyni budują mury Jerozolimſkie.

Gdy vſły-
ſzał Sánábál
lát iżechmy bu
dowáli mury/
ruſzony gnie-
wem/á gwał
townie ſie po-
dziwſzy y ſzydząc z Zydow.
2. Mowił do bráćiey ſwey y do rycer
ſtwá w Sámáryey tymi ſłowy/Coż
wżdy tzynią ći niedołężni Zydowie?
Jzaż ták bedą mocnemi? Jzaż bedą
ſpráwować ofiáry? Jzaż zá ieden
dzień dokończą tego? Jzali znowu
wyſtáwią kámienie ktore ſie były w
kupy prochu obrociły gdy ie popa-
lono?
3. Był też przy nim y Thobiaſz Am
monitczyk/ktory mowił/Niechać
budują/ále ieſlić przyida liſzki ro-
zerwą ich mur kámienny.
4. Wyſłuchayże Boże náſz/bośmy
ſą wzgárdzonemi/á obroć pohá-
bienie ná głowę ich/á wzyń ie wzgár
dzonemi w ziemi do ktorey zágna-
ni beda.
5. Nie pokryway że złości ich/á grzech
ich niechay przed tobą zgładzon nie
będzie/ábowiem ći wzruſzyli ku zá-
gniewániu budowniki.
6. Alechmy my przedſie budowáli
Xx iiij mur/y ſtá-

mur/y stánął wszytek áż do połowi
ce/álud miał chuć ku budowániu.
7. Co gdy vsłyszeli/ Sánábállath/
Thobiasz/Arábczycy/Ammonito
wie/y Azotczycy/że mury Jerozo
limskie były opráwione/áiż to co by
ło obleciało zábudowano/bárzo się
rozgniewáli.
8. A ták się wszyscy społu sprzysiegli
áby iechali á dobywáli Jeruzálem/y
przekázili robotę.
9. Alechmy się my modlili do Páná
Bogá nászego/y postáwilismy straż
nád nimi we dniey w nocy dla nie
przyiaciół.
10 Zátym rzekli Zydowie/Vstali ro
botnicy ktorzy nosili/á przedsie do
syć rumu iż niemożemy opráwować
murow.
11. Nád to rzekli nieprzyiaciele ná
szy/Niechay nie wiedzą áni widzą/
áż my przyidziemy miedzy nie y po
morduiemy ie/á dowiedziem tego iż
przestánie robotá.
12. A wszákoż się przydáło iż Zydo
wie ktorzy z nimi mieszkáli przyszed
szy opowiedzieli nam dziesięć kroć iż
się ze wszad ná nas obrzucić mieli.
13. Przetożem postánowił w mie
scach dolnych zá murem/y ná miey
scách obronnieyszych/á zásádziłem
lud wedle domow z mieczmi z osz
czepy y z łuki ich.
14 A gdym to opátrzył tedym wsta
wszy rzekł do przednieyszych/y do
przełożonych/y do inego ludu/Nie
boycież się ich owszem pámiethayćie
ná Páná wielkiego y strászliwego/
walczćież zá bráćia násza/zá syny
wásze/zá corki/zá żony/y zá domy
wásze.
15. Gdy tedy vsłyszeli nieprzyiaciele
ná szy żechmy się tego dowiedzieli
obrocił Bog wniwecz rádę ich/á
myśmy się wszytcy wrocili do mu
row káżdy do roboty swoiey.
16. A od onegoż czásu iedna część lu
dzi młodych robiłá/á druga stałáz
oszczepy/z tarczámi/z łuki/y w pán
cerzách: A kthorzy byli przedniey
szy stawáli po wszythkim domu
Judskim.
17. Ci też ktorzy mury budowáli y ci
kthorzy nosili brzemionáy ci co ná
drugie nákładáli iedna ręka robili/
á w drugiey broń trzymáli.
18. Abowiem z onych kthorzy budo
wáli káżdy przypásał miecz do biodr
swoich/y thákże budowáli: A przy
mnie trabiono w traby.
19. Rzekłem potym do przednieyszych
do przełożonych y do inego ludu/
Robotá tá wielka iest y szeroka/á
my smy się rosproszyli po murze dále
ko ieden od drugiego.
20 A przetoż gdziekolwiek vsłyszyćie
głos traby/tedy się tám zbieraycie do
nas: A Bog nász będzie walczył zá
nas.
21. Tedy będziem pilni roboty/á dru
gá część będzie stáć z oszczepy/od świtá
nia áż gdy gwiazdy wschodzić będą
22 Rzekłem też ná ten czás do ludu/
Káżdy z sługą swym niechay nocuie
w pośrzod Jeruzálem/ábychmy mie
li w nocy straż około siebie/á we dnie
áby przedsie szłá robotá.
23 A ták ia/bráćia moi/służebnicy
moi/y ludzie ktorzy byli ná straży zá
mną nie zwłoczylichmy szat nászych
chybá gdy się kto chciał vmyć.

Capitu. 5.

1. Lud będąc vciśniony głodem muśi się li
chwą żywić. 8. Nehemiasz zákázuie Li
chwarstwá. 15. Okázuie sprawiedliwość
swą rządząc lud.

1. Szczęko się tedy wielkie wo
łánie ludzi y żon
ich przeciw Zy
dom ich bráćiey.
Abowiem byli
ktorzy mowili/Synow nászych y co
rek nászych/y nas sámych iest bárzo
wiele/á przeto z musiemy brać zboże
ábychmy iedli y żywili się.
2. Niektorzy też byli co mowili/Po
lá násze/winnice násze/y domy ná
sze pozástáwiamy/á będziem brać ná
nie zboże w tym głodzie.
4. Byli też ieszcze niektorzy co mo
wili/Nápożyczálichmy pieniędzy/
ná polá y ná winnice násze/żebych
my zapłácili podátek Krolowi.
5. A otho ciáło násze iest iáko ciáło
bráćiey nászey/á synowie nászy iáko
synowie ich/á otho my dawamy w
niewolą thák syny násze iáko y corki
násze iż służyć muszą/y są iuż niekto
re z corek nászych w niewolą podá
ne/á przedsie dosthátku nie mamy
odkupić ie/gdyż polá násze y winni
ce násze inszy otrzymáli.
6. Y bylem bárzo frásowity gdym szy
szał wołánie ich y słowá tákowe.

A vmyślilem

7. A vmyślilem rádę tákową w sercu swym/ żem sfukał przednieyszych y przełożone mowiąc do nich/ Przecz że ták każdy z was bierze lichwę od bráćiey swoiey? Y vczynilem ná nie zgromádzenie wielkie.

8. Y rzekłem do nich/ Myśmy odkupili bráćia nászę Zydy ktorzy byli pogánom zaprzedáni podług przemożenia nászego: A wy zásię przedawácie bráćia wászę/ ábysmy ie zásię wykupowáli? Ale oni vmilknęli á nie mieli nam co odpowiedzieć.

9. Krem um rzekł/ To co czynićie nie iest dobrze: Izaż nie będźiecie chodźić w boiáźni Bogá wászego żebysmy nie byli poszkomoceni miedzy narody ktorzy nas nienawidzą.

10 Y ia też z bráćia moia dáiemy pożyczánym obyczáiem pieniędzy/ y zboża: Odpuśćmyż im proszę was długi ten.

11. Wroććież im dźiś proszę was pola ich/ winnice/ sády oliwne/ y domy ich/ y stokrotną część pieniędzy/ zboża/ oliwy y winá ktoreście od nich wlichwie wyćiągáli.

12. Tedy oni odpowiedźieli/ Wrocimy/ á nie będźiem od nich tego wyćiągáć/ y vczynimy ták iákoś powiedźiał: Wezwałem też kthemu y Kápłany/ á przywiodłem ie ná przysięgę ábysmy też ná to przyzwolili.

13. Pothymem wytrząsnął zánádrzá moie y mowiłem/ Niech ták wytrząśnie Bog każdego człowieká ktoryby nie vczynił dosyć temu słowu/ ták z domu ieo iáko y z pracey iego/ ábysmy byli wytrząśniony y wyprożnion: Y rzekło wszytko zgromádzenie/ Amen. Chwalili tedy Páná/ á lud wszytek vczynił dosyć słowu onemu.

14 A od onego dniá iákom iest postánowion Książęciem w ich ziemi Judskiey od dwudźiestego roku/ áż do trzydźiestego y wtorego pánowánia Artákserkssesá Krolá/ to iest przez dwá naśćie lat/ áni ia/ áni bráćia moi nie iedlichmy obroku Książęcego.

15. A pierwszy Książętá co przedemna byli/ ociążáli lud biorąc od nich chleb y wino/ nad srebrá czterdźieści syklow/ tákże y słudzy ich vżywáli okrućieństwá nád ludem/ czegom ia nie czynił dla boiáźni Bożey.

16. Nad to y mur opráwowałem/ á nikogochmy nie stupili z roley/ á kte mu y wszyscy służebnicy moi záwżdy byli v roboty.

17. Nád to Zydowiey z przełożonych sto y pięćdźiesiąt mężow/ ktorzy do nas przychodźili od pogánow okolicznych/ iadáli v stołu mego.

18. A dla tegoż ná każdy dźień gotowano wołu iednego/ owiec tłustych sześć/ á przemiętę też ptáki gotowano/ á dziesiątego dniá wszytkim hoynie winá dawano: A wszákożem sie nie vpominał obroku ktory miał przyść ná Książę/ ábowiem był ten lud obćiążon niewolstwem wielkim.

19. Wspomniż ná mię o Boże moy tym dobrym/ zá tho comkolwiek ia czynił ludowi temu.

Capitu. 6.

1. Powtore budowánie przekłádáia. 6. List Sánabálláthew do Nehemiaszá. 8. Odpowiedź Nehemiaszowá. 12. Nehemiasz nie dawa sie odstraszáć fáłeszným Prorokom od roboty.

1. Przydáło sie potym gdy vsłyszał Sánabálláth Thobiaszy Gesem Arábczyk/ y ini nie przyiaćiele nászy że chmy dobudowáli muru/ á iuż w nim żadnych rospádlin nie było/ chociaż ieszcze w ten czás nie były poszkáwione wrotá w bránách.

2. Tedy Sánabálláth y Gesem posłáli do mnie z tym poselstwem/ Przyiydź á porádźimy sie miedzy sobą we wsiách ktore sa ná rowninách Ono/ A oni mnie myślili vczynić co złego.

3. A przethożem ia do nich wypráwił posły ktorzyby im powiedźieli/ Záczalem wielką robotę á przetoż odeydź nie mogę: Bo przeczżeby miáłá przestáć tá robotá ieślibych ia opuściwszy szedł do was?

4. Thedy po cztery kroć przysłáli do mnie w teyże rzeczy/ álem ia im tákże rownie odpowiedźiał.

5. Potym ieszcze Sánabálláth posłał do mnie piąty kroć z tymże poselstwem sługę swego ktory miał list otworzony.

6. Ná ktorym to było nápisano/ Jest ten posłuch miedzy ludźmi/ co też y [A] Gásmu powieda/ Że thy y z Zydy myślisz sie sprzećiwić/ y dla tego popráwuiesz mu/

A Niektorzy czytáią Gesem.

waieſz murow ábyś był Krolem ich/ y ine rzeczy tákowe.

7. Krtemuś ieſzcze poſtánowił Pro19. roki ktoryby o tobie opowiedáli w Jeruzálem mowiac/ Żeś ieſt Krolem w Judźie: A przetoż teraz doydźie to do krolá: Przydźże tedy á poradźmy ſie miedzy ſoba.

8. Alem ia poſtał do niego z tymi ſlowy/ niedźieie ſie ták iáko ty powiedaſz/ále to ſam ſobie wymyſlaſz.

9. Abowiem oni wſzyſcy ſtráſzyli nas mowiac/ Niechać vſtáną rece ich od roboty áby nie była dokończoná: A przetoż teraz o Boże vtwierdz 1. rece moie.

10 Potym em ia przyſzedł do domu Semáiaſzá ſyná Delaie ſyná Merá bcelowego ktory był w zámknieniu/ ktory mi rzekł/ Zeydźmy ſie do domu Bożego w posrzod Kośćiołá/ zamknimyſz o ſobie drzwi ie/ ábowiem ći przyda chcac cie zábić/ á they nocy przyda áby cie zámordowáli.

11. Alem ia odpowiedźiał/ Izali kto táki iákim ia iest vciekáć ma: Izali kto tákowy iákim ia iest ma wnidź do Kośćiołá á bronic zdrowia ſwego: Żadnym obyczáiem nie wnide.

B Drudzy wykłádáią/ A będźie żyw/ C. ták rozumieią niemoże tho być ieżby go Bog zábić nie miał gdyby kośćiol zgwałcił.

12. A poznałem ia że go Bog nie poſłał áby ku mnie prorokował/ ále iż go Thobiaſz y Sánábállath náieli.

13. Abowiem on był dla tego przenáiet ábych ſie ia vlekławſzy to vczynił y zgrzeſzył/ á iżby o mnie wſzedźie zła ſłáwe puſcili ktoraby mi ná oczy zárzucáli.

14 Pomniſz o Boże moy ná Tobiaſzá y Sánábállátá co oni czynili/ ták że ná Noádye prorokinia/ y ná ine proroki ktorzy mie ſtráſzyli.

15. A ták iest dopráwion mur dwu/ dźieſtego y piątego dniá Miesiacá C Elul/ po pięćdźieſiątym y wtorym dniu.

C Then Miesiac ieſt Sierpien.

16. To gdy vſłyſzeli wſzyſcy nieprzyćiele náſzy/ zlękławſzy ſie wſzyſcy narodowie okoliczni/ vpádli w myſlách ſwych/ á poználi że thá ſprawá była od Bogá náſzego.

17. Tychże też czaſow niektorzy zacnieyſzy w Judźie czeſto ſwe przeſyłáli liſty do Thobiaſzá/ á záſie od Thobiaſzá przynoſzono do nich liſty.

18. Abowiem wiele ich w Judźie było co ſie z nim ſprzyſiegli/ gdyż on był źięciem Secheniaſzá ſyná Arácho/ wego/ áktemu syn iego Johánán poiał był corke Meſullámá ſyná Bará chiaſzowego.

Ktemu przedemna zálecáli dobroć iego/ á potym ſłowá moie ná ſtronie przenoſili do niego/ A Thobiaſz poſyłał liſty ſtráſzac mie.

Kapitu. 7.

1. Dobudowawſzy murow poſthanawia ſtraż Nehemiaſz. 5. Obliczáią lud ktory ſie wrocił z więźienia.

* Dy tedy * Ezdr. 4. v. 12.
mury zbudowáne były/ poſthawiłem y wrotá/ kthemu poſtáwiłe wrotne Spiewaki y Lewithy.

2. Nad tom roſkazał Hánániemu brátu memu/ y Hánániaſzowi ſtároſćie zamku Jerozolimſkiego/ ábowiem ten był człowiek wierny y boiący ſie Bogá nád wiele inych.

3. A powiedźiałem thák/ Niechay brany Jerozolimſkie otworzone nie bywáią áż ſłońce ogrzeie/ á poki ieſzcze ſtraż będźie ſtałá/ áby zámykano brany y mocnie opátrzono: A poſtánowiłem ſtraż z mieſzczánow Jerozolimſkich/ káżde na mieſcu ſwoim y przeciw domowi iego.

4. A było miáſtho bárzo ſzerokie y wielkie/ á ludu w nim bárzo málo/ y domy nie pobudowáne.

5. Podał ktemu Bog moy do ſercá mego/ ábych zebrał przednieyſze y przełożone/ y lud poſpolity żeby podług národow ſwych obliczeni byli: Náleźlem thęż y Kſięgi narodu onych ktorzy przedtym przyſzli/ y nálazłem w nich ten ſpiſek.

† Cić ſá ludźie kráiny náſzey ktorzy 6. † w. 3. Ezdr. 2.
przyſzli z zágnánia ktore był záwiodł Nábuchodonozor Krol Bábiloński/ á wrocili ſie do Jeruzálem y do Judy káżdy do miáſtá ſwego.

7. A przyſzli z Zorobabelem/ Jeſuá/ Nehemiaſz/ Azáryaſz/ Ráámiaſz/ Náhámáni/ Márdocheuſz/ Belſán/ Mesfáráth/ Beguiaſz/ Náhum/ Bááná: Przyrthym liczbá ludu poſpolitego tá ieſt.

8. Synow Fároſowych/ dwá tyſiácá ſto ſiedmdźieſiat y dwá.

Synow

9. Synow Sáfátyaszowych/ trzy stá siedmidźiesiat y dwá.
10 Synow Areaszowych/ sześć set piećdźiesiat y dwá.
11. Synow Fáátmoábowych / synow Jesuy y Joábá / dwá thysiacá ośmi set y ośminaśćie.
12. Synow Elámowych/ tysiac dwieśćie piećdźiesiat y czterzey.
13. Synow Zethuowych / ośmi seth czterdźieści y pięć.
14 Synow Zácháiowych / siedmi set y sześćdźiesiat.
15. Synow Bánnuiowych/ sześć set czterdźieści y ośmi.
16. Synow Bebáiowych / szesć seth dwádźieśćia y ośmi.
17. Synow Azgádowych/ dwá tysiacá sześć set dwádźieśćia y dwá.
18. Synow Adonikámowych sześć set sześćdźiesiat y siedmi.
19. Synow Beguáiowych/ dwá tysiacá sześćdźiesiat y siedmi.
20 Synow Adynowych / sześć seth piećdźiesiat y pięć.
21. Synow Atherowych co poszli z Ezechiaszá/ dźiewięćdźiesiat y ośmi.
22 Synow Hásem/ trzysta dwádźieśćia y ośmi.
23 Synow Bezáiowych / trzy sthá dwádźieśćia y czterzey.
24 Synow Hárefá/ sto y dwánaśćie.
25 Gábáonitow/ dźiewięćdźiesiat y pięć.
26 Betlehemczykow y Nethofátczykow sto ośmidźiesiat y ośmi.
27 Anátothczykow / sto dwádźieśćia y ośmi.
28 Mężow z Betházmáweth/ czterdźieści y dwá.
29 Mężow z Káryáthyárym/ Cefirothczykow y Berothczykow/ siedmset czterdźieści y trzey.
30 Mężow z Rámy y z Gabáá/ sześć set dwádźieśćia y ieden.
31. Mężow z Máchmás sto dwádźieśćia y dwá.
32 Mężow z Bethel y Háy/ sto dwádźieśćia y trzey.
33 Mężow z Nebá drugiego/ pięćdźiesiat y dwá.
34 Mężow z Elámá drugiego / tysiac dwieśćie piećdźiesiat y czterzey.
35 Synow Háremá/ trzysta y dwádźieśćia.
36 Synow Jerechonā/ trzysta czterdźieści y pięć.
37 Synow Lodhádydáy Onā/ siedmset dwádźieśćia y ieden.
38 Synow Senáá/ trzy tysiace dźiewięćset y trzydźieści.
39 Káplanow synow Jedáiaszowych z domu Jesuy / dźiewięć seth siedmdźiesiat y trzey.
40 Synow Emmerowych / tysiac piećdźiesiat y dwa.
41 Synow Fáshurowych / thysiac dwieśćie czterdźieści y siedmi.
42 Synow Hárymowych / tysiac y siedmnaśćie.
43 Lewitow synow Jesuy y Kádmiela z synow Hodyaszowych / siedmidźiesiath y czterzey.
44 Spiewakow synow Azáfowych sto czterdźieści y ośmi.
45 Odzwiernych synow Sellumá/ synow Aterá/ synow Telmoná/ synow Akkubá/ synow Hátytá/ synow Sobáiá/ sto trzydźieści y ośmi.
46 Z Náthyneyczykow/ synowie Sohá/ synowie Hásufá/ synowie Tebbáothá.
47 Synowie Ceroſá/ synowie Syá synowie Fádoná.
48 Synowie Lebáná/ synowie Hágabá/ synowie Selmáiá.
49 Synowie Hánáná/ synowie Gáddelá/ synowie Gáherá.
50 Synowie Rááiaszá/ synowie Rázyná/ synowie Nekodá.
51. Synowie Gezemá/ synowie Azá/ synowie Fáseaszá.
52 Synowie Besáiá/ synowie Munimá/ synowie Nefuſſymá.
53 Synowie Bákbukā/ synowie Hákufá/ synowie Hárhurá.
54 Synowie Beſlothá synowie Máhidá/ synowie Hárſá.
55 Synowie Berkoſá/ synowie Syſárá/ synowie Themá.
56 Synowie Názyaszá synowie Hátyfá.
57 Synowie ſług Sálomonowych/ synowie Sothāiá/ synowie Soferethá/ synowie Fárydá.
58 Synowie Jáhálá/ synowie Dárkoná/ synowie Geddelá.
59 Synowie Sáfátyaszá / synowie Háthylá/ synowie Fochereth Sebáimczycy synowie Amoná.
60 Wszytkich Náthyneyczykow y synow ſług Sálomonowych/ trzysta dźiewięćdźiesiat y dwá.
61. A ći ſá ktorzy wyszli z Thelmelá/ Thelhárſá/ Cherubá/ Addoná/ y z Emmerá/ á nie mogli pokázáć domu oycow

mow oycow swoich y narodu swego ieśliż byli z Izráelá.

62 Synow Dálaiaszowych / synow Thobiaszowych / synow Nekodá / sześćset czterdźieśći y dwá.

63 A z Káplanow / synowie Hábiászowi synowie Akkosowi / synowie Berzelláiowi / ktory był wźiął sobie żonę z corek Berzelláia Gálaádzyká y wezwan iest imieniem ich.

64 Ci szukáli opisánia narodu swego / ále nie nálezli / y zrzuceni sa z káplánstwá.

65 Ktorym zákazał Athersátá áby nie iadáli z rzeczy poświęconych / áż by stał káplan z Vrym y z Tummim

66 A wszytkiego zgromádzenia pospołu było czterdźieści tysięcy / dwá tysiacá / trzy stá y sześćdźiesiat.

67 Oprocz sługy y służebnic ich / ktorych było siedm tysięcy trzy stá trzydźieści y siedm: A było też z nimi Spiewakow y Spiewaczek dwieście czterdźieści y pięć.

68 Koni ich było siedm set trzydźieści y sześć: A Mulow dwieście czterdźieści y pięć.

69 Wielbladow cztery stá trzydźieści y pięć: A Oslow sześć tysięcy siedm set y dwádźieśćiá.

70 A niektorzy przednieyszy z domow dáli na robotę: Athersatha dał do skárbu złotá tysiąc lotow / kubkow pięćdźiesiąt / szat Káplánskich pięć set y trzydźieśći.

71. Kilká też z tych ktorzy byli przednieyszymi z domow / dáli na roboty do skárbu / złotá dwádźieśćiá tysięcy lotow / á srebrá dwá tysiacá y dwieśćie grzywien.

72 Nádto co ludu ostátek dáło / było złotá dwádźieśćiá tysięcy lotow / srebrá dwá tysiacá grzywien / á szat káplánskich sześćdźiesiat y siedm.

73 A ták mieszkáli Káplani / Lewitowie / Odźwierni / Spiewacy y lud pospolity Nátyneytzycy / y wszytko Izráel po mieśćiech swoich: Y nástał Miesiąc siodmy / á synowie Izráelscy byli w mieśćiech swoich.

Kapitu. 8.

1. Lud zebrawszy czytha Ezdraß Zakon przed nimi vżywáiąc vrzędu w zakonie náuczonego. 9. Cieszy lud smetny gdy słuchá li zakonu. 12. Wesele wielkie w Izráelu dla poznánia woley Bożey z Zakonu. 13. Swieto Kuczek obchodzą Zydowie. 18. Czytáią księgi Zakonu.

1. Zebrał sie tedy wszytek lud społu ná plác co był przed brámą Wodną / á rzekli do Ezdrasza pisárzá áby przyniosł księgi Zakonu Moiżeszowego / ktory był podał Pan Izráelitom.

2. A przetoż Ezdraß Káplan przyniosł Zakon przed ono zgromádzenie ták mężow iáko y niewiast / y wszytkich ktorzy iedno słuchaiąc temu zrozumieć mogli / A to sie dźiało pierwszego dniá Miesiącá siodmego.

3. Y czythał w nim ná onym placu przed Bramą Wodną od poránku áż do południá przed mężmi y niewiástámi / y przed tymi com u'zrozumieć mogli / á wszytek lud z pilnośćia słuchał ksiąg Zakonu.

4. Stánął tedy Ezdraß pisarz ná stolicy drzewiáney ná to zgotowáney / á podle niego stánął Máthátyász / Semeiász / Aniász / Vryász / Helkiász / y Máázyász po prawey stronie iego / á po lewey záśie / Tádáiász / Misáel / Melchiász / Hásum / Hásbádáná / Zácháryász y Mesullám.

5. Y otworzył Ezdraß pisarz księgi przed wszytkim ludem / ábowiem stał ná wyższym mieścu nád inymi / A gdy ie otworzył powstał wszytek lud.

6. Y chwalił Ezdraß Páná Bogá wielkiego / á odpowiedźiał wszytek lud / Amen / amen / podnoszac ręce swoie / A potym kłániáiąc sie áż ku ziemi / chwalili Páná.

7. Ale Jesua / Báni / Serebiasz / Jámin / Akkub / Sábetái / Odyasz / Mázyasz / Celithá / Azáryasz / Jozábad / Hánán / Fáláiasz / y Lewitowie / ná pominali lud áby pilnie słuchali Zakonu / á lud też stał ná mieyscu swoiem.

8. Y czytáli w Księgách w Zakonie Bożym / iáśnie á dostátecznie wypráwuiąc wyrozumienie iego / ták iż rozumieli co im czytano.

9. Tátym rzekł Nehemiasz (ktorego też zowa Atersathá) y Ezdraß Káplan / y pisarz / y Lewitowie ktorzy vczyli lud / do wszytkiego ludu / Dźień swięty iest Pánu Bogu wászemu / nie bądźcież smutni áni płáczcie /

płáczćie: Abowiem płákał lud wszytek słysząc słowá Zakonu.

10 A przetoż rzekł do nich / Idźćież á iedzćie rzeczy tłuste / y piyćie rzeczy słodkie / á posyłayćie tym czastki ktorym nic nie nágotowano / ábowiem ći dzień dzisieyszy iest świety Pánu Bogu wászemu: Nie frásuyćież sie / ábowiem wesele Pánskie iest moc wászá.

11. Ktemu y Lewitowie czynili milczenie miedzy wszytkim ludem mowiąc / Milczćież ábowiemći dzień ten świethy iest / nie chćieyćież być smętnemi.

12. A ták sie rozszedł wszytek lud ábyiedli y pili / y inym czastki posyłáli / á iżby sie wielkiem weselem weselili / Abowiem wyrozumieli byli słowá ktorych ich vczono.

13. Názáiutrz potym zebráli sie przednieyszy z domow oycowskich ze wszytkiego ludu / Káplani y Lewitowie do Ezdraszá pisárzá ábyie vczył słow Zakonu.

14 Y nálezli nápisano w Zakonie ktory Pan roskázał przez Moiżeszá / ábyby synowie Izráelscy mieszkáli w namieciech w Swieto Miesiacá siodmego.

15. A iżby to opowiedżiano y obwołano we wszytkich ich mieściech y w Jeruzálem tymi słowy / Wynidźćie ná gore á nánoście gáłęzią oliwnego / gáłęzia sosnowego / gáłęzia mirtowego / gáłęzią pálmowego / y gałęzia drzewá gestego / ábyście poczynili Kuczki iáko nápisano iest.

16. Tedy wyszedł wszytek lud / á nosili y poczynili sobie kuczki káżdy nádáchu swoim / y w sieniách swoich / y w sieniách domu Bożego / y ná plácu przed brama wodna / także y przed brama Efráim.

17. Ono tedy wszytko zgromádzenie ktorzy sie wrocili z wiezienia poczynili kuczki / y siedzieli pod nimi / ábowiem tego nie czynili ták synowie Izráelscy od czásow Jozuego syná Nunowego áż do dniá tego: Y było tám bárzo wielkie wesele.

18. Czytał tedy Ezdrasz księgi Zákonu ná káżdy dzień / poczawszy od pierwszego dniá áż do ostátecznego Y przez siedm dni obchodzili Swieto / á osmego dniá było[A] zgromádzenie wedle zwyczáiu.

Kapitu. 9.

1. Lud pokuthuiący opuszcza żony poiete zobcych narodow y wyznawa grzech swoy. 6 Chwali y błogosławi Páná Nehemiasz. 7. Dobrodzieystwá Boże przeciw Izráelitom 16. Niewdzięczność ich y sprosne grzechy 19. Miłosierdzie y dobrodzieystwá Boże przeciwko ludowi Izráelskiemu / á niewierność y vpor ich. 20. Duch Boży náuczyciel. 33. Spráwiedliwy Bog y prawdziwy / 38. Lud przymierze czyni z Pánem.

1. Gdym dniá dwudzieste[o] tegoż tegoż Miesiacá zebráli sie synowie Izráelscy y posćili / oblekłszy sie w wory y posypawszy sie prochem.

2. A odłączyli sie ći ktorzy byli z narodu Izráelskiego od wszytkich obcych / á stánawszy czynili wyznánie grzechow swoich / y niepráwośći oycow swoich.

3. Y stali ná mieyscách swych / á czytano im księgi Zakonu Páná Bogá ich cztery kroć przez dzień / kedy thež A cztery kroć wyznawáli y chwalili Páná Bogá swego.

A To iest wyznawali bespiecznie przed Pánem z dośći swe / y złosći oycow swoich.

4. Tedy stánęli ná stolicy Lewitow Jesua / Báni / Kádmiel / Sebániász / Bunni / Serebiasz / Báni / y Chenáni / á wołáli głosem wielkim do Páná Bogá swego.

5. Y mowili Lewithowie / Jesua / Kádmiel / Báni / Hásábniasz / Serebiasz / Hodáiasz / Sebniaszy Fátaiasz Eynuż chwalćie Páná Bogá wászego ná wieki wieczne / á niech błogosłáwione będzie imie máiestatu twego nád wszelkie błogosłáwienistwo y chwałe.

6. Tyś iest sam Pánem ktoryś spráwił niebo y mocy niebieskie ze wszytkimi ich zastępy / ziemię y wszytko co kolwiek iest ná niey / morzá y wszytko to co w nich sa / á ty wszytko to ożywiasz / y ciebie chwali wszytek niebieski zastęp.

7. Thyś iest sam o Pánie Bogiem / ktoryś wybrał Abrámá / á wywiodłeś go z Vr Cháldeyskiego / á dałeś mu imie Abráhám.

8. Y nálazłeś serce iego wierne przeciwko tobie / y vczyniłeś z nim przymierze á dałeś mu ziemię Chánáneyską / Hetheyską / Amoreyską / Ferezeyską / Jebuzeyską / y Gergezeyską / ábyś

[A] To iest / Z ludźie przestáwali od wszytkich robot y práce.

ſka/ábyś ia podał potomſtwu iego/ Y vczyniłeś doſyć ſłowu twemu/ á bowiemeś iest ſprawiedliwy.

// w.2.Mo.1.v.2.v. 9. 14. // Widziałeś też vtrapienie oycow náſzych w Egiptcie/á wyſłuchałeś wołánia ich v Morzá Czerwonego.

10 Nád toś okázował znáki y cudá nád Fáráonem/y nád wſzemi ſługámi iego/ thákżeś y nád wſzytkim ludem w ziemi iego: Abowiemeś thy znał iáko ſie hárdźie przeciw im záchowáli/ Y vczyniłeś ſobie ſławne 22 imie/iáko ſie to dźiś okázało.

21. Chowałeś ie ná puſzty przez dźieſięć lat/ták iż im nic nie doſtáwáło/ſzáty ich nie zwiotſzały/ áni nogi ich náputchnęły.

Ktemuś im dał krolestwá y narody/ roſproſzywſzy ie po inych ziemiách/ * y poſiedli ziemie Seoná/y ziemie krolá z Hesebon/y ziemie Og Krolá z Básán. * w.4.Mo.21. y.33.

Rozmnożyłeś ſyny ich iáko gwiázdy niebieſkie/ á wwiodłeś ie do ziemie ktorąś obiecał oycom ich iż oni mieli wnidź do niey y poſieść ią.

24 A ták przyſzli ſynowie ich/y poſiedli ziemię/ á tyś poráził przed nimi Chánáneyczyki mieſzkáiące w oney ziemi/ á podałeś ie w ręce ich ſpolu z Krolmi ich y z ludem oney ziemie/ áby ſie z nimi obchodźili wedle woley ſwoiey.

25 Pobráli też miáſtá obronne y ziemie rodzáyne / poſiedli domy pełne wſzego dobrá/ſthudnie pokopáne/ winnice/ſády oliwne/ y drzewá rodzáynych wielkie mnoſtwo: A ták ie dli y byli náſyceni/ y otyli/ á żyli w roſkoſzy z twoiey wielkiey dobrotliwoſći.

26 A ták oni wzruſzywſzy ćie ku gniewu ſprzećiwili ſie tobie / y odrzućili Zakon twoy od ſiebie/ Prorokí twoie pomordowáli ktorzy ſie ſtárali oswiádczáiąc ſie áby ie mogli przywieść do ćiebie/ Y ták ſie dopuſzczáli wielkich wſzeteczności.

27 A przetożeś ty podał ie w moc nieprzyiaćiołom ich ktorzy ie vćiſkáli/á gdy czáſu vćiſnienia ſwego záwołáli do ćiebie/ thedyś ie ty wyſłuchał z niebá/ á podług wielkiego miłoſierdźia twego dawałeś im wybáwićiele/ ktorzy ie wybáwiáli z rąk nieprzyiaćioł ich.

28 A gdy mieli trochę odpoczynienia/ tedy záſie złoſći broili przed tobą/ á przetożeś ty ie podawał w ręce nieprzyiaćiołom ich ktorzy nád nimi zwierzchnoſći vżywáli: Lecz gdy ſie powtore náwroćiwſzy wołáli do ćiebie/ wyſłuchałeś ie z niebá/ á wybáwiałeś

7 w.2.Mo.1.v.2. // Mo.13.v.21. 12. * A prowádźiłeś ie w ſłupie obłokowym przez dźień/ á w ſłupie ognio wem przez noc / ábyś im oświecał drogę po ktorey ſzli.

13. † Potymeś zſtąpił ná gorę Synái y mowiłeś do nich z niebá/ á dałeś im ſądy ſprawiedliwe/ práwá prawdźiwe/ vſtáwy y roſkázánia bárzo dobre

14 Oznaymiłeś im też Sábát twoy ſwięty/ á podałeś im przykázánią/ vſtáwy y Zakon przez Moiżeſzá ſłużebnikà twego.

15. // w.2.Mo.16.v.13. y.17.v.6. W 4.Mo.20.v.11. // Nád toś im dał chlebz niebá czáſu głodu ich / Y wywiodłeś im wodę z opoki w prágnieniu ich: A roſkázałeś im wnidź á poſieść ziemię tę/ ná ktorąś [B] podniosł rękę twą iżeś im iáż dáć miał.

B To ieſt / ktorąś im pod przyſięgą obiecał.

16. Ale oni y oycowie náſzy ſwowolnie ſie ſprawowáli / y zátwárdźili kárk ſwoy / nie ſłuchali roſkázánia twego.

17. Y owſzem nie chćieli być poſłuſzni áni pámiętáli ná ony cudá twoie ktoreś z nimi czynił / ále zátwárdźili kárk ſwoy /y obráli ſobie wodzá áby ſie wrocili w niewolą ſwoie w ſwoiey krnábrności: Ale ty o Boże miłoſierny/ łáſkáwy/ dobrotliwy/ ćierpliwy/ y wielkiego miłoſierdźia/ nie opuſćiłeś ich.

8 w.2.Mo.32.v.4. 18. * Y gdy ſobie ſprawili Cielcá vlánego á mowili/ Ten ieſt Bog twoy ktory ćie wywiodł z ziemie Egipthſkiey/ á dopuſćili ſie wielkiego bluźnierſtwá.

19. Tedy thy iednák z wielkiego miłoſierdźia twego nie opuſćiłeś ich ná puſzczy / ábowiem ſłup obłokowy we dnie nie odſtępował od nich

báwiáles ie wedle miłosierdźia twe
go przez wiele czásow.
29 A nápominales ie chcąc ie przy
wieść ku Zakonowi twemu: Ale sie
oni hárdźie spráwowáli/ á nie słu
chali roskazánia twe-/ owszem grze
szyli przeciw sadom twoim/ ktore
gdyby człowiek pełnił będźie wnich
żył/ á niechćieli poddáć rámion swo
ich/ y záthwárdźili kárk swoy á nie
chćieli słuchać.
30 A wszákożeś im ty folgował przez
wiele lat/ oświádczáiąc sie przeciw
ko nim Duchem twym przez Prozo
ki twoie/ á cożgdy oni nie słuchali/
A przetożeś ie thy podał w rece na
rodom pogánicznym.
31. Ales ich dla wielkiego miłosier
dźia thwego nie wytrácił dokońcá/
ábowiemeś iest Bog łáskáwy y miło
sierny.
32 A przetoż teraz Boże nász/ Boże
wielki możny y strászliwy/ ktory strze
żesz przymierza y miłosierdźia/ nie
lekcęż sobie pokłáday tego wszytkie
go vtrapienia ktore ogárnęło nas y
Krole násze/ Kśiążętá násze/ Kápła
ny/ Prozoki/ y oyce násze/ y wszytek
lud twoy/ ieszcze zá czásow krolow
Assyryiskich áż y do tego dniá.
33 Abowiemeś ty iest spráwiedliwy
we wszytkim tym co sie nam przydá
ło/ gdyżeś to słusznie vczynił/ żeś
my sie złośćiwie spráwowáli.
34 Krolowie nászy/ Kśiążętá násze/
Kápłani nászy y oycowie nászy nie
czynili dosyć Zakonowi twemu/ á/
nibyli pilni roskazánia twego/ áni
świádectw kthoremis sie oswiád/
czał przeciwko nim.
35 Ktemu oni w krolestwie swoim
y w tey thák wielkiey dobrotliwości
ktoraś im okazał w ziemi przestro/
ney y rodzáyney/ kthoraś im był dał
nie służyli tobie/ áni sie odwrocili
od vczynkow złośćiwych swoich.
36 Oto my dźis iestechmy niewolni/
ki w ziemi ktoraś dał oycom nászym
áby z niey pożywáli owocow y do/
bráiey/ otochmy sa w niey niewol/
niki.
37 Tác wielkie dochody swe wyda/
wa Krolom/ ktoreś ty postánowił
nád námi dla grzechow nászych/ kto
rzy pánuią nád ciáły nászymi y doby
tki nászemi według swey woley/ y ie
stechmy w wielkim vcisnieniu.
38 A wszákoż my będąc we wszytkim
tym/ czyniemy z toba przymierze mo
cne y zápisuiemy ie/ ná ktore sie pod/
pisáli Kśiążętá násze/ Lewithowie
nászy/ y Káplani nászy.

Rozdźiał. 10.

1. Imiona tych ktorzy sie podpisáli pod przymierze. 29. A co Pánu lud obiecał przy przymierzu.

1. Tyć są imiona tych co sie pod
pisáli/ Nehemiasz Atársatá syn Há/
chaliaszow y Se/
dekiasz.
2. Sáráiasz/ Azáryasz/ Jeremiasz.
3. Fáshur/ Amáryasz/ Melchiasz.
4. Hátus/ Sebeniasz/ Melluch.
5. Hárym/ Merymuth/ Obdyasz.
6. Dániel/ Genthon/ Báruch.
7. Mosollám/ Abiasz/ Miámin.
8. Máazyasz/ Belgaiasz/ Semái/
asz/ A ci byli Káplani.
9. A Lewitowie záśie/ Jesua syn A/
zániaszow/ Bennui z synow Hená/
dádowych y Kádmiel.
10 Bráćia też ich Sebeniasz/ Odái/
asz/ Celitá/ Fáláiasz/ Hánán.
11. Michá/ Rohob/ Hásebiasz.
12. Zachur/ Serebiasz/ Sábániasz.
13. Odáiasz/ Báni/ Báninu.
14 Przednieyszy też z ludu/ Fáros/
Fáháthmoáb/ Elám/ Záth/ Bání.
15. Bonni/ Azgád/ Bebái.
16. Adonáiasz/ Begoái/ Adyn.
17. Ater/ Ezechiasz/ Azur.
18. Odáiasz/ Hásum/ Bezái.
19. Háref/ Anáthoth/ Nebái.
20 Megfiasz/ Mosollám/ Házyr.
21. Mesyzabel/ Sádok/ Jaddua.
22 Felthyasz/ Hánán/ Anáiasz.
23 Ozeasz/ Hánániasz/ Hásub.
24 Alohes/ Fálea/ Sobek.
25 Rehum/ Hásebná/ Máásyasz.
26 Achiasz/ Hánán/ Anán.
27 Melluch/ Hárym/ Bááná.
28 Y inni z ludu/ z Káplanow/ z Le/
witow/ z Odźwiernych/ z Spiewa
kow/ z Náthyneyczykow y wszyscy
ktorzy sie odłączyli z postronnych na
rodow ku Zakonowi Bożemu/ żo/
ny/ synowie/ y corki ich/ y wszyscy
ktorzykolwiek byli przy dobrym ro/
zumie.
29 Ci wszyscy ná to przyzwalali y z
bráćia swoią/ y z tymi co byli zacniey
szy z nich á przychodźili áby przysiegá

ſi pod klatwa iż mieli chodźić w Zakonie Bożym ktory iest dan przez Moyżeſzá ſługę Bożego / á iż mieli ſtrzedz y czynić wſzytko roſkazánie Páná Bogá náſzego ſądy y vſtáwy iego.

30 A kthemu iżechmy nie mieli dáwáć corek náſzych narodom oney ziemie / ánichmy mieli bráć corek ich ſynom náſzym.

31. Jeſliby też narodowie ziemie przywieźli thowáry abo iákie zboże w dzień Sobotny ku przedániu / ábychmy od nich nie bráli w Sábát áni w dzień świety / przytym ábychmy roku ſiodmego czynili wolność nie wyćiągáiąc żadnych długow.

32 Nád tochmy vſtáwili ná ſie práwá / ábychmy ſie ſkládáli ná káżdy rok po trzećiey czeſći ſykla ku poſłudze Domu Bogá náſzego.

33 Dla chlebow poklądnych / dla vſtáwiczney ofiáry / y dla vſtáwicznych ofiar palonych w Sábáty / w pierwſze dni Mieſiacá / y ná ſwietá vroczyſte / y ná rzeczy poświecone / y ná ofiáry zá grzech ku oczyſćieniu Izráelá / y ná wſzytki potrzeby Domu Bogá náſzego.

34 Rzućiliſmy też loſy miedzy Lewity / Káplany / y miedzy pospolſtwo około przynoſzenia drew / áby były przynoſzone do Domu Bożego wedle domow oycow náſzych czáſu náznáczonego ná káżdy rok / ku paleniu ná Oltarzu Páná Bogá náſzego / iáko ieſt nápiſano w zakonie.

35 Abychmy też znoſili pierworodne rzeczy z ziemie náſzey / y wſzytki pierworodne owoce káżdego drzewá do Domu Bożego ná káżdy rok.

36 Thákże y pierworodztwá odſynow náſzych y od bydł náſzych / thák iáko nápiſano ieſth w zakonie / y pierworodztwá wołow náſzych / y owiec náſzych / ábychmy ie znaſzáli do Domu Bogá náſzego / do Káplanow ſłużacych w domu iego.

37 Ktemu pierworodztwá z rzeczy ſniednych náſzych / y z ofiar poſlubionych / y z owocow káżdego drzewá / winá / oliwy / ábychmy znaſzáli Káplanom do ſpiżarń domu Bogá náſzego: y dźieſięćiny z ziemie náſzey Lewithom / ktorzy ie bedą odbierać we wſzythkich mieſćiech gdźiekolwiek rolá ſprawniemy.

38 A Káplan ſyn Aaronow będźie miał czaſtkę z dźieſięćin ktore przychodzą ná Lewity / á Lewithowie dźieſiata czeſć z dźieſięćin bedą odwoźić do Domu Bogá náſzego / do ſpiżarń do ſpiklerzow.

39 Do ktorych bedą powinni noſić ſynowie Izráelſcy / y ſynowie Lewi pierworodne zboże / winá / oliwy / á támże bedą naczynia Mieyſcá ſwietego / y Káplani ſłużacy / Odźwierni / Spiewacy / A thák ábychmy nie opuſzczáli Domu Bogá náſzego.

Kapitu. II.

1. Spiſek tych ktorzy mieſzkáli w Jeruzálem znowu ie pobudowawſzy.

1. Mieſzkáli tedy przednieyſzy z ludu w Jeruzálem / A ini z pospolſtwá miotáli loſy / iżby z nich káżdy dźieſiáthy mieſzkał w Jeruzálem mieśćie ſwietym / a dźiewięć czeſći áby mieſzkáli po inych miáſteczkách.

2. Y błogoſłáwiło pospolſtwo wſzytkim mężom ktorzy ſie dobrowolnie podáli ku mieſzkániu w Jeruzálem.

3. A ći ſą przednieyſzy z oney krainy ktorzy mieſzkáli w Jeruzalem (Bo mieſzkáli też w inſzych mieśćiech Judá / káżdy w máietnoſćiſwey y w mieśćiech ſwoich / Izráelczycy / Káplani / Lewitowie / Náthyneyczycy / y ſynowie ſług Sálomonowych)

4. A ták w Jeruzálem mieſzkáli ći z ſynow Judſkich y z Beniámitow: Z ſynow Judſkich / Athániaſz ſyn Vzyaſzow / ſyná Zácháryaſzá / ſyná Amáryaſzá / ſyná Sáfátyaſzá / ſyná Málaleelá: Z ſynow Fáreſowych

5. Mááſyaſz ſyn Báruchow / ſyná Cholhozá / ſyná Házáiaſzá / ſyná Adáiaſzá / ſyná Joiárybá / ſyná Zácháryaſzá / ſyná Sylonity.

6. Ci wſzyſcy byli ſynowie Fareſowi mieſzkáiący w Jeruzalem / ábyło ich cztery ſtá ſzeſćdźieſiąt y oſm / wſzytko ludźi rycerſkich.

7. A ći byli z Beniámitow / Sellu ſyn Moſollámá / ſyná Joedy / ſyná Fádáiaſzá / ſyná Koláiaſzá / ſyná Mááſyaſzá / ſyná Ethelá / ſyná Ezáiaſzá.

8. A po nim Gábbái / Sellai / ktho-rych było dźiewięć ſet dwádźieśćią y oſm.

9. A Joel Zechry był przełożonym nád nimi /

nád nimi/ á Judaſz ſyn Senuy był
wtorym w mieśćie po Kśiążęciu.
10 Z Kápłanow záśie/ Jedáiaſz ſyn
Joiárybow/ y Jáchin.
11. Sáráiaſz ſyn Helkiaſzow/ ſyná
Meſullámá/ ſyná Sádoká/ ſyná Me
ráiothá/ ſyná Achithobá/ ktory był
przełożonym w Domu Bożym.
12. A bráćiey ich ktorzy odpráwowá
li roboty kośćielne/ było ośmi set dwá
dźieśćiá y dwá: Adáiaſz też ſyn Jero
hámow/ ſyná Feleliaſzá/ ſyná Amſy
ſyná Zácháryaſzá/ ſyná Feshurá/ ſy
ná Melchiaſzá.
13. A bráćiey iego przednieyſzych z do
mow oicowſkich/ było dwieśćie trzy
dźieśći y dwá: Amáſſái też ſyn Azá
relow/ ſyná Aházy/ ſyná Moſollá
mothá/ ſyná Emmerá.
14 Bráćiey też ich ludzi mężnych było
ſto dwádźieśćiá y ośm: Nád ktho
mi był przełożonym Zábdyel ſyn nie
ktorego zacnego człowieká.
15. Z Lewitow záśie Semeiaſz ſyn Há
ſubow/ ſyná Azrykáma/ ſyná Haſá
biaſzá/ ſyná Buny.
16. A Sábbáthái y Jozábed byli prze
łożonemi nád tymi robotámi domu
Bożego ktho rebyły z dworu/ A ći
byli z przednieyſzych miedzy Lewi
támi.
17. Máthániaſz też ſyn Michásow/ ſy
ná Zábdy/ ſyná Azáfowego był na
czelnieyſzy/ á naprzod poczynał mo
dlitwy: A Bákbucyaſz wtory po nim
z iego bráćiey/ y Abdá ſyn Sámmuy
ſyná Gálálowego/ ſyná Jedytuná.
18. Owa wſzytkich Lewithow było
mieſzkáiących w mieśćie ſwiętym/
dwieśćie ośmdźieśiąt y czterzey.
19. Nád to odźwierni byli/ Akkub/
Thelmon y bráćia ich/ co ſtrzegli we
ſćia y drzwi/ á thych było ſto ſiedm
dźieśiąt y dwá.
20 A drudzy z ludu Izráelſkiego z
Káplanow y z Lewitow/ mieſzkáli
we wſzytkich miáſtách Judſkich káż
dy w dźiedźictwie ſwoim.
21. A Nátyneyczycy mieſzkáli ná zam
ku/ á Syhá y Gáſfá byli przełożo
nemi nád nimi.
22 A przełożony miedzy Lewity kto
rzy mieſzkáli w Jeruzálem był Azzy
ſyn Bány/ ſyná Háſábiaſzá/ ſyná Má
tániaſzá ſyná Michaſá: Az ſynow
Azáfowych ſpiewacy przełożeniby
li nád oprawą domu Bożego.
23 Abowiem tho mieli roſkazánie
Krolewſkie y mocne poſtánowienie
Spiewacy ná káżdy dzień.
24 Fátáiaſz też ſyn Meſezábelow z ſy
now Zary ſyná Judowego był poru
cznikem od Krolá we wſzythkich
ſpráwach do pospolſtwá.
25 Także we wſiách y nád rolámi ich:
Synowie Judſcy mieſzkáli w Káry
áthárbe y we wſiách iego/ w Dy
bon też y we wſiách iego/ w Káb
ſeel także y we wſiách iego.
26 W Jeſue też/ w Moládá/ w Beth
fálet.
27 W Háſerſuál/ w Berſábee/ y we
wſiách iego.
28 W Sycelek/ w Mochoná/ y we
wſiách iego.
29 W Enremmon/ w Záráá/ y w Je
rymuth.
W Zánoá/ w Odollám/ y we w
ſiách ich/ W Láchis y ná rolach iego/
w Azeká/ y we wſiách iego/ y mie
ſzkáli od Berſábee áż do Gehinnom.
30 A Beniámitowie od Gebá/ W
Máchmás/ w Háy/ w Berhel/ y we
wſiách ich mieſzkali.
31. W Anáthoth/ Nob/ Anánia.
32 W Háſor/ Ramá/ Gethám.
33 W Kádyd/ Seboim/ Nebállát.
34 W Lod/ w Ono/ y w Dolinie rze
mieśników.
35 Ale niektorzy z Lewitow mieſz
káli ná gránicach Judſkich y Beniá
mińſkich.

Kapitu. 12.

1. Liczbá Káplanow y Lewitow ktorzy z Zorobabelem przyſłi do Jeruzalem. 30. Ktorzy ſámi ſiebie lud y mury poświecá ią. 44. Obrano ſtráż do ſkárbow.

Ći ſą Ká
1. plani y Lewi
towie ktho rzy
przyſzli z Zoro
babelem ſynem
Saláthyelo
wym y z Jeſua
Saráiaſz/ Jeremiaſz/ Ezdraſz.
2. Amáryaſz/ Mellnch/ Hátthus.
3. Secheniaſz/ Rehum/ Merymut.
4. Addo/ Genthon/ Abiaſz.
5. Miámin/ Mádyaſz/ Belgá.
6. Semeiáſz/ y Joiáryb/ Jdáiaſz.
7. Sellum/ Amok/ Helkiaſz/ Jedá
iaſz: A ći byli przednieyſzy z Kápła
now z bráćia ſwa zá czáſow Jeſuy.
8. Lewitowie záśie byli/ Jeſua/ Ben

nui/Kádmiel/Sárebiasz/Judasz/ y Máthániasz ktory był postáwion nád piosnkámi y z bráćia swoia.

9. A Bakbucyasz y Hunni bráćia ich strzegli vrzędu swego.

10 Y vrodził sie Jesuemu Joákim/ á Joákimowi vrodził sie Eliásyb/ á Eliásybowi vrodził sie Joiádá.

11. Joiádźie vrodził sie Jonáthán/ á Jonáthánowi vrodził sie Jáduá.

12. A zá zásow Joakimá byli ći naprzednieyszy Káplani z domow swych/ z domu Seráiaszowe° / Meráiasz/ z domu Jeremiaszowe° Hánániasz

13. Z Ezdraszowego Mesullám / z Amáryaszowego Johánan.

14 Z Milichowego Jonáthán / z Sechániaszowego Jozef.

15. Z Hárymowego Adná/ z Meráiothowego Helkái.

15. Z Idáiowego Zácháryasz/ z Genthonowego Mesullám.

17. Z Abiaszowego Zechry/ z Miniámin owego y Moádyaszowe° Felty

18. Z Belgi Sámmua / z Semeiaszowego Jonáthán.

19. Z Joiárybowego Máthánái / z Jodáiaszowego Azzy.

20 Z Sálláiaszowego Kállái/ z Amokowego Heber.

21. Z Hilkiaszowego Hásábiasz / z Jedáiaszowego Náthánael.

22 Lewitowie zásie krhozy byli zá czásu Eliásybá ći sa/ Joiádá / Johánán / Jáduá / krhozy sa popisáni zá przedniey sze z domow / á ći thez byli Káplany zá Krolestwá Dáryusá Perskiego.

23 A synowie Lewi przedniey szy z domow spisáni sa w Kronikach áż do czászow Johánáná syná Eliasybowego.

24 Przedniey szy z Lewithow byli/ Hásábiasz / Serebiasz / Jesua syn Kádmielow y bráćia ich vzywáiac vrzędu swego w chwaleniu y w wyslawiániu wedlug roskázánia Dawidá męża Bożego w iednym rzędzie przeciw drugiemu.

25 Máthániasz zásie / Bákbucyasz/ Obadyasz/ Mesullám / Thelmon/ y Akkub/ pilnowáli bram trzymáiac straż ná progách ich.

26 A ći byli zá czásu Joákimá Syná Jesuego/ syná Jozedekowego/ y zá czásu Nehemiaszá Ksiażećiá/ y Ezdraszá Káplaná y pisárzá.

27 Kthemu przy poswiacániu mu

ru Jerozolimskiego zebrano Lewity ze wszytkich mieysc swych áby ie przywiedźiono do Jeruzálem ku poswiacániu y weselu / y ku czynieniu dzięky z spiewániem / z cymbały / z skrzypicámi / y z Arfámi.

28 Zebráni sa tedy Spiewacy ták z rownin okolo Jeruzálem / iáko tez y ze wsi Nethofáthytskich.

29 Ktemu z domu Galgál y z kráin Gebá y Azmáwet: Abowiem Spiewacy pobudowáli byli sobie wsi okolo Jeruzálem.

30 Oczyscieni tedy sa Káplani y Lewitowie á potym tez oczyscili lud/ bramy y mur.

31. Potymem roskazal wnisć námu przedniey szym z Judy / y roszkázawszy im idź ku práwey stronie po murze do Brany gdźie gnoy wywożono.

32 A zá nimi szedł Osáiasz y połowicá przedniey szych z Judy.

33 Azáryasz / Ezdrasz / Mesullám.

34 Judasz / Beniámin / Semeiasz / y Jeremiasz.

35 A Káplani z trubámi / Zácháryasz syn Jonátanow ktory był syn Semeiaszá / syná Mátániaszá / syná Micháiaszá / syná Zechurá / syná Azáfá.

36 Bráćiá zásie iego / Semeiasz / Azáreel / Málálái / Galálái / Máái / Náthánael / Judasz / y Hánáni z instrumenty muzyki Dawidá Męża Bożego: A przed nimi szedł Ezdrasz pisarz.

37 A podle Brany nád Studnią / weszli przeciwko nim po wschodzie miasta Dawidowego ku gorze námur / precz ku domowi Dawidowemu áż do Brany wodney od Wschodu słońcá.

38 A drugi rzad chwalacych szedł przeciwko nim / zá ktorym iam szedł z druga czesćia ludu po murze od Brany Piekárskiey áż do muru szerokiego.

39 A od Brany Efráim áż ku Brámie Stárey y Bramie Rybney y ku Wieży Hánáneel y ku Wieży Meá/ áż do Brany gdźie bydlá wygániano: Y stáneli w Brany gdźie straż stáwálá.

40 Tedy ony dwá rzędy chwalacych stáneli w Domu Bożym / á ia tez z iedna czesćia przełożonych.

41 Ktemu Káplani / Eliákim / Máásyasz / Mi-

ászyaszʒ/Miniámin/Micheaszʒ/Eliáeonái/Záchárýaszʒ/y Hánániaszʒ z trabámi.

42 Przytym Máásyaszʒ/Semeiaszʒ/Eleázár/Azzy Johánán/Melchiaszʒ Elám/y Ezer/Spiewacy spiewáli głośno/nád kthorymi był przełożony Jezráiaszʒ.

43 Nád to onegoż dniá spráwowáli ofiáry wielkie/y weselili sie: Abowiem ie był Bog rozweselił weselem wielkiem: Thakże niewiásty y dźiatki weselily sie/y było dáleko słyszeć wesele Jerozolimskie.

44 Támże thegoż obráni sa onegoż dniá mężowie nád skárbnicámi/ gdzieby ofiáry rzeczy pierwozodne y dźiesięciny chowano ktore przynoszono do nich z pol mieszckich/dla obrokow ktore wedle Zakonu przychodźiły ná Káplany y na Lewity: Abowiem było wielkie wesele w Judźie Káplanom y Lewitom ktorzy przytym byli

45 Y strzegli posługi Bogá swego/ y vrzędu oczyszcżánia/ták Spiewacy iáko y Odzwierni według roskazánia Dawidá y Sálomoná synd ie.

46 Bozá zásow Dawidá y Azafá byli od dawnych czásow postánowieni przednieyszy nád Spiewaki co by śpiewáli piosnki chwały dźiękuiąc Bogu.

47 Wszyscy też Jzráelczycy zá czásow Zorobabelá/y zá czásow Nehemiaszá/dawáli obroki śpiewakom y Odźwiernym ná káżdy dzień pod miárą/ á Lewitom rzeczy poświecone/á Lewitowie zásie synom Aaronowym.

Kapitu. 13.

1. Zydowie postronne narody odłączaią we dle Zakonu. 10. Oddawáia obroki Lewitom. 15. Nehemiasz suka przestępce Sábátu 23. Y ty ktorzy obce żony poymowali.

1 *Edy onego dniá czytano księgi Moiżeszowe ktorych lud słuchał/y náleżiono w nich iż było nápisano/że Ammonitowie y Moábitowie nie mieli wchodźić dozgromádzenia Bożego ná wieki.

2 Przeto iż nie zászli synom Jzráelskim zchlebem y zwodą/y owszem náięli Bilcámá áby ie przeklinał/ Awszákoż Bog nász obrocił ono przeklęctwo w błogosławieństwo.

3 A przetoż gdy vsłyszeli on Zakon/ odłączyli A one wszytkie mieszánine od Jzráelá.

4 A przed thym Eliászyb Káplan był przełożonym w gmáchu Domu Bogá nászego/kthorzy był powinowátym B Thobiaszowym.

5 Y zbudował mu był gmách wielki/ kędy przed tym chowano ofiáry rzeczy śniednych/kádzidłá/naczynia/ dźieśięciny zbożá/winá y oliwy/ktore należáły ná Lewity/ná Spiewaki/y ná Odźwierne/przytym y ofiáry podnoszone Káplánskie.

6 Ale przy tym wszytkim nie byłem w Jeruzálem/ábowiem roku trzydźiestego wtorego zá Artákserkseszá Krolá Bábilońskiego przyszedłem do Krolá/á gdy rok wyszedł vprosiłem sie v Krolá.

7 A gdym przyszedł do Jeruzálem/ obaczyłem te złą rzecz ktorą vczynił Eliászyb dla Thobiaszá/to iest/iż mu zbudował gmách w sieniách Domu Páńskiego.

8 Co bárzo mi sie nie podobáło/y wyniotałem wszytki naczynia domu Tobiaszowego precz z onego gmáchu.

9 Y roskazałem oczyścić gmáchy/y záśiem tám wstáwił naczynia Domu Bożego z ofiárámi śniednemi/ y z kádzidłem.

10 Nád tom sie dowiedźiał/iż obroki nie były Lewitom dáne/á kthemu iż Lewitowie y Spiewacy kthorzy mieli pilnować vrzędow swoich/káżdy z nich vciekł do roley swey.

11 A przetoż sfukałem przełożone ták mowiąc: Y przeczże opuszczon iest Dom Boży? A ták zebrawszy ie wrocił em ie ná mieysca ich.

12 Potym wszytcy ludźie Judscy/ zwieźli dźieśięciny/zboż/winá/y oliwy do śpiklerzow.

13 Ktemu postánowił nád śpiklerzmi Selemiaszá Káplaná/Sádokápisárzá/y Fádáiasyá z Lewitow/á ku nim przydałem Hánáná syná Zachurá syná Mátániaszá/ iż oni byli wiernemi/á w ich moc poruczyłem rozdáwáć obroki miedzy brácia ich.

14 Spomniż ná mie o Boże moy dla tego/ á niedopuszczay wygładzáć dobrodźieystwá mego ktorem okazał w Domu Bogá moiego/y w obchodźiech iego.

A To iest wszythki narody postronne kthorzy sie przylączyli do Jzráelitow á przyszli z nimi z więźienia.

B Tho iest onemu nieprzyiácielowi żydowskiemu/ ktory miał porozumienie z Sánaballáthem przećiw żydom chociaż sam był z narodu ich.

Ry iiij Onegoż

15. Onegoż czásu widżialem Żydy á
cni w Sábáth tloczyli w práśach/y
nosili snopki/a kládac ná osły brze/ 23
mioná/winá/iágod/fig/y wszyt/
kich inych potrzeb/nosili w Sábáth
do Jeruzálem: Ktorem ia fukał one/ 24
goż dniá w ktory przedáwáli żyw/
nośći.
16. Tyryiczycy też ktorzy mieszkáli w
nim nosili ryby y wszytki ine towá/
ry/á przedawáli w Jeruzálem sy/ 25
nom Judá w Sábáth.
17. A tákem sfukał przełożone w Ju
dźie mowiac do nich/Coż to iest zá
złość ktorzy sie dopuszczacie gwał/
cac dzień Sobotny?
18. Jzali nie toż czynili oycowie wászy 26
zá co Bog nász przywiodł ná nas w/
szytko to nieszczęśćie/y náto miásto?
A wy ieszcze przyczyniacie tym wie
cey gniewu ná Jzráelá gdy gwałci
cie Sábáth?
19. Potym gdy ku wieczorowi záći/
miało sie w Branách Jerozolim/ 27
skich przed Sábáthem/roskazałem
zámknąć wrotá/y nie kazałem ich o/
twárzáć áż po Sábácie: Nád thom
sługi swe postáwił w branách/żeby
nie wnoszono żadnych brzemion w
dzień Sobotny.
20 A ták kupcy y ktorzy wszytko wy/ 28
kládáli ku przedawániu/stali przed
miásthem Jerozolimskim y raz y
drugi.
21. Kthorymem ia pod świádec/
twem zágroził/mowiac do nich/
Przecz wy nocuiecie zá mury? Jeśli/ 30
że to potym vczynicie/tedy was każe
poimáć: A tákże od onego czásu nie
przychodźili w Sábát.
22 Nád tom kázał Lewithom áby 31.
sie oczyścili/á przyszedszy áby strze/
gli bram/á swiecili dzień Sobotny:
A przetoż też w tey rzeczy pomni ná
mie o Boże moy/á odpuść mi we/
dług wielkośći miłosierdźia twego.
Onegoż też czásu vyzrałem Żydy
kthorzy sobie poiáli żony Azotskie/
Ammonitskie y Moabskie.
A synowie ich częścia po Azotsku
mowili/nie vmieiac mowić po Ży/
dowsku/iedno iezykiem onych to ná
rodow.
A przetożem ie sfukały przeklina
łem ie/á niektore z nich bilem y rwá/
łem zá łeb/y poprzysiagłem ie przez
Bogá/áby nie dawáli corek swo/
ich synom ich/áni bráli corek ich zá
żony synom swoim/y sobie.
Jzaliż Sálomon Krol Jzráelski
dla thego nie zgrzeszył? A wszákże
miedzy wiela narodow nie było mu
Krolá rownego/Bo był miłym Bo
gu swoiemu/á Bog postánowił go
był Krolem nád wszytkim Jzráelem
A wżdy go niewiásthy postronne
przywiodły ku grzechowi.
A wam izali tego pozwalać mamy
żebyście sie dopuszczáli tey ták cięż/
kiey złości/ábyście grzeszyli przećiw/
ko Bogu nászemu poymuiac żony
obce?
A niektory z synow Joiády synd
Eliásybá Kápłaná wielkiego/był
zięćiem Sánabálathá Horonitczy
ká/kthoregom ia precz wygnał od
siebie.
Pomniż ná to o Boże moy/przećiw
tym ktorzy pomázáli kápłánstwo/y
przymierze Kápłáńskie y Lewitow.
A przetożem ie oczyścił od wszyt
kich obcych: y postánowiłem Kápła
ny y Lewity ná vrzędźiech ich każde
go w iego spráwie.
Y ku paleniu drew dla ofiar v/zá
mierzone czásy/y dla rzeczy pierwo
rodnych: Pámiętay że thedy námie
Boże moy ku dobremu.

Ksiegi

Księgi Esther.

Argument.

W Tych Kśiegách wypisan iest táki dworski szalony/niczemny/y szkodliwy żywot/w ktorym sie nic inego nie okázuie iedno zbytek á wszeteczne spráwy/wszytki ku zginieniu przywodzące: Gdzie też tám sá rozmáite á zálosne przypadki/niebespieczeństwá y zdrády. Nád to ieszcze w tych kśiegách wystáwione nam sá przed oczy pánie dwie/ Wásty pyszna/zuchwála/ y vporna/ á Ester cnotliwa/ posłuszna/pokorna/y wstydliwa. Dan też iest w nich ná przykład Amán/ ktory ná sobie nie sie osobe czlowieká pysznego/niesprawiedliwego/y srogiego okrutniká/ktory z niskiego stanu bedąc wywyższony názacny stan dostoieństwá/ przekopadł/á hániebna śmiercią żywotha dokończył. Kędy mamy przykład odmiennego szczęścia/y iáki iest koniec wszytkich rad kthore bywáią ku okrucieństwu w tych co sie dworem paráią. Márdocheusz záśie iest nam przykládem cudnym Kśiążęcia slachetnego/kthory iż był zacnemi cnotámi ozdobiony/ná wszem sie mu szczęśliwie wiodło/ á swem cnotliwem záchowániem záchował y sam siebie y lud swoy/y ktemu był wielce pożyteczen pilnościámi swemi Krolowi postronnemu. A iáko Kśiegi Ruthy máią przezwisko od osoby o ktorey sie w nich spráwá toczy/ tákże sie też y w tych toż dzieie/ A ty spráwy ktore tu czytamy działy sie zá onych czásow gdy wszyscy Żydowie byli w więzieniu v Persow/Medow/ Assyryánow/ y Káldeyczykow.

Kapitu. 1.

1 Aswerus spráwiwszy gody vkázuie wielką możność y zacność swoie. 9. Wásty Krolowa ná roskazanie iego nie chce przyiść kniemu. 13. Ktorą on przeto opuszcza za rádą Medrcow. 21. Wyrok krolewski o zwierzchności mężow nád żonámi.

1. Thało sie zá czásow Aswerusá/ktory Pánował od Indyiey áż do Etyopiey nád stem dwiemádziesty y siedmia ziemic.

2. Zá tegoż czásu gdy Krol Aswerus siedżiał ná stholicy Krolestwá swego/ktora byłá w Susán miescie glownem.

3. Roku trzeciego zá Krolestwá swego/zgotował wielkie gody przez wszytki Kśiążętá swe y służebniki swoie/ kędy przy nim byli co na przednieyszy Persowie/Medowie/ stárostowie/ y Kśiążętá z onych krain.

4. A on im vkázował bogáctwá y chwałe Krolestwá swego/y zacność wielmożności swoiey/ á to przez nie mály czás/to iest przez stoy osmdzieśiat dni.

5. A gdy sie dni ony dokończyły/tedy krol roskázał nágotować przez wszytek lud pospolity/ ktory iedno był w Susán miescie glownym/ thák przez małego iáko y wielkiego gody przez siedm dni ná sálí przed ogrody pálacu Krolewskiego.

6. Kędy tám były opony białe Kármázynowe y Hiácyntowe záwieszone ná sznurzech ze lnu subtylnego y iedwábiu czerwonego ná śrebrnych kolácách/ ktore było przybito ná słupiech mármorowych: Były też łożá złote y śrebrne ná páwimeńcie ktory był położon z kámieniá mármurowego/ y z Alábástru barw rozmáitych.

7. Pili też y z naczynia złotego/á odmieniano ie iedny po drugich/á krolewskich win hoynie nalewano ná roskazánie iego.

8. Była też vstáwá około picia áby żadnego nie przymuszano/ábowiem ták to był roskázał Krol wszythkim sprawcom domu swego/ áby káżdemu czynili ná wolá.

9. Wásty też Krolowa spráwiłá gody przez wszytki niewiásty w domu Krolewskim

Krolewskim/ktory był Krolá Aswe
rusá.

10 A dniá siodmego gdy Krol podpi
wszy sobie był dobrey mysli/ rzekł do
Máumáná/Bázátá/Hárboná/Bá
gáthá/Abgáthá/Zethárá/y Chár
chásá/ siedmi komornikow/ ktorzy
służyli przed Krolem Aswerusem.

11. Aby Wásty Krolowa przywie
dli przed Krolá w koronie Krolew
skiey/ chcąc okázáć ludowi pospoli
temu y Książętom cudność iey/ ábo
wiem bárzo nadobna byłá.

12. Ale Krolowa Wásty nie chćiáłá
przyjdź ná roskázánie krolewskie/ iá
ko był roskázał przez komorniki/ skąd
się Krol bárzo rozgniewał/ á zápa
lił się w popędliwości swoiey.

13. Tedy rzekł Krol mędrcom ktorzy
pámiętáli stárádawne dzieie (ábo
wiem ten zwyczay był Krolewski
rádźić się wszytkich ktorzy byli vmie
iętni w práwiech y około sądow.

14 A ná ten czás blisko niego byli/
Chársená/Sethár/Admatá/Tár
sys/Mares/Mársaná/Mámuchán
siedmioro książąt z Perseyey y z Mędy
ey/ktorzy záwżdy bywáli przy Kro
lu/á trzymáli pierwsze mieyscá w
Krolestwie)

15. Podług Práwá coby czynić z Wá
sty Krolowa/ iż niechćiáłá dosyć v
czynić roskázániu Krolá Aswerusá
ktore wskázał przez komorniki:

16. Tedy Mámuchán odpowiedźiał
przed Krolem y przed Książęty/
Krolowa Wásty nie tylko ć przećiw
ko Krolowi wysthapiłá/ále y prze
ćiwko wszytkim Książętom/y prze
ćiwko wszytkiemu ludowi ktory
iest po wszech ziemiách Krolá Aswe
rusá.

17. Abowiem doydźie ten vczynek
Krolowey do wszytkich niewiast/
á ták wzgárdzą męże swe y będą mo
wić/ Krol Aswerus roskázał przy
wieść Krolowa Wásty przed się/ále
oná nie przyszłá.

18. A oto y dźiś żony Książąt Perskich
y Mędskich ktore słyszały vczynek
Krolowey/ będą toż przypominać
Książętom wszytkim Krolewskim/
á będźie dosyć wzgárdy y wásni.

19. A przetoż ieślić się to widzi Kro
lu/niechayżeć wynidźie dekret od cie
bie/á niechay będźie napisan między
Práwá Perskie y Mędskie ktorych
się przestępować nie godźi: Aby Wá
sty nie przychodźiłá przed obliczność
Krolewską/á krem u żeby iey dosto
ieństwo Krolewskie ktore miáłá/
oddał Krol thowárzyssce iey lepszey
niż oná iest.

20 A gdy ten wyrok Krolewski vsły
szą ktory wydasz po wszem Krole
stwie swoim (ktore iest wielkie) tedy
wszytki niewiásty będą mieć w po
wadze męże swe/ ták zacnieysze iáko
y ty co są niższego stanu.

21. Y podobały się ty słowá ták Kro
lowi iáko y Książętom/ á vczynił
Krol według powieści Mámuchá
nowey.

22 Y rozesłał listy po wszech ziemiách
Krolewskich/y do káżdey kráiny tym
pismem iákiego vżywáli/á do wszyt
kich narodow ięzykiem ich/ áby káż
dy mąż roskázował w domu swoim:
A ták dał to obwołáć ięzykiem káżde
go narodu.

Kapitu. 2.

1. Esther nadobna dźieweczkę co była w opiece v Márdocheusá/ chowáia w do mu Krolewskim z inemi pánienkámi. 15. Ktora iż się miedzy inemi vpodobáłá Krolowi/ zostháłá Krolową. 21. Bágáthánę y Thárese dano obiesić.

1. O tych tedy spráwách/ gdy się vśmierzył gniew krolá Aswerusá/ począł przypominać Wásty y to czego się dopuśćiłá/ y dekret ktory był wydan przećiwko niey.

2. Mowili tedy służebnicy Krolewscy ktorzy przy nim byli/ Niechayby Krolowi szukano pánienek nadobnych.

3. A Krol niechay postánowi dogla dácze po wszytkich kráinách Krole stwá swego/ ktorzyby zebráli pánien ki co cudnieysze do Susan zamku Krolewskiego miedzy francymer/ ktory iest pod poruczeństwem Hege Ochmistrzá Krolewskiego/ stroża bialych glow/ áby im dał ochedo stwá ich.

4. A ktoraby się pánienká vpodobá łá Krolowi/ ábybyłá Krolowa ná mieysce Wásty: y podobáłá się thá rzecz Krolowi/ y vczynił tak.

Ná ten

5. A iten czás był niektory Zyd w Susán w zamku Krolewskim/ktorego zwano Márdocheusz syn Jáirow/syná Semeiá/ syná Cysá z narodu Jemini.

4. Krol. 24. v. 15.

6. A ten był zawiedżion z Jeruzálem z onemi ktorzy byli zawiedżieni z Jechoniaszem Krolem Judskim/ ktore był zawiodł do wieżienia Nábuchodonozor Krol Babileński.

7. Ten przy sobie chował Hádásze/ ktora też zwano Ester/ corke stryiá swego/ gdyż ani oycá ani mátki nie miálá/ á była pánienká nadobna y kształthowna/y piekna ná weyrzeniu/ktora był Márdocheusz wziął zá swa własna corke po smierci oycá y mátki iey.

8. A przeto gdy roskazánie y dekret krolewski obwołano/ á zebrano wiele pánienek do Susán zamku Krolewskiego pod poruczeństwo Hegé/ wżiętá też iest y Ester do domu Krolewskiego/ y oddaná Hegi Ochmistrzowi białych głow.

9. A podobálá sie iemu pánienká ona/ á ziednálá sobie láske v niego/ták iż wnet dał iey ochędostwá iey y obroki iey/ktheniu y siedm pánienek godnych z domu Krolewskiego/ y dał iey lepsze mieszkánie z iey pánienkámi miedzy inem fraucymerem.

10. Ale Ester nie oznaymilá ludu swego y narodu swego/ ábowiem iey był zákazał Márdocheusz áby tego nie oznáymowálá.

11. A kożdy dzień Márdocheusz przychadzał przed sień kędy fraucymer był/chcąc sie dowiedzieć iákoby sie miálá Ester y coby sie z nią działo.

12. Gdy tedy przychodził czás kazdey pánienki áby szlá do Krolá Aswerusá/ to iest po dwunaście Miesiecy/ ták iákoby był zwyczay białych głow/ (ábowiem sie w onych dniach ochędożały/pomázuiąc sie przez sześć miesiecy oleykiem z mirry/ á przez drugie sześć miesiecy rzeczámi wonnemi/ y innym ochędostwem białych głow)

13. Pánienká przychadzálá do Krolá/á oczkolwiek oná żądálá to było iey dano/ áby z tym przyszlá z fraucymeru do pálacu krolewskiego.

14. A wchadzálá w wieczor/á ráno zás wrácálá sie do inego fraucymeru/pod straż Sáságázy Ochmistrzá Krolewskiego ktory strzegł założ-

A Who przyskroił ia lubiey niż iny fra Beymer.

nic: A iuż dáley nie wchadzálá do Krolá/ chybá żeby icy Krol chciał á żeby ia przyzwano miánowicie.

15. Gdy tedy przychodził czás Ester corce Abihálowey stryiá Márdocheuszowego/ktory ia był sobie wziął zá własna corke/iż miálá idź do Krolá/tedy oná nic nie żądálá chybá coby rzekł Hegá Ochmistrz Krolewski stroż białych głow/ á podobálá sie Esther wszytkim ktorzy ia iedno widżieli.

16. A ták wżiętá iest Ester do Krolá Aswerusá ná iego pałac Krolewski/Miesiącá dżiesiątego ktory iest B Thebet/ roku siodmego zá Krolestwá iego.

B Then Miesiąc iest Grudzień.

17. Y vmiłował Krol Ester nád inę wszytki niewiásthy/ á była mu wdzięczniejsza y milsza nád wszytki inę pánienki: Ktemu włożył koronę Krolewską ná głowę iey/ á uczynił ią Krolowa ná mieysce Wasty.

18. Y spráwił Krol gody wielkie przez wszytki Książętá y służebniki swoie to iest gody Ester/ á odpuścił podatek ziemiam/ á rozdał dáry zacne z szczodrobliwości Krolewskiey.

19. Gdy zásie znowu były zebráne pánienki/ tedy Márdocheusz siadał v drzwi Krolewskich.

20. A Ester przedsie nie oznaymilá narodu swego ánі ludu swego/ ták iáko iey był roskázał Márdocheusz/ owszem czynilá dosyć roskazániu iego/ iáko ná on czás gdy była w opiece v niego.

21. Ná tenże czás gdy Márdocheusz siedżiał v drzwi Krolewskich/zwaśniwszy sie Bágátán y Tares dwá komornicy Krolewscy z odźwiernych/ stárali sie iákoby sie thárgnąć mieli ná Krolá Aswerusá.

22. Ktora rzecz zrozumiawszy Márdocheusz oznaymił ią Krolowey Esther/ á oná to zásie imieniem Márdocheuszowym powiedżiálá Krolowi.

23. Y gdy sie o tym pilniey pytano/ ná lázło sie ták/ y sá obieszeni obádwá ná szubienicy: A tá rzecz była nápisána w księgi spraw Krolewskich.

Kapitu. 3.

1. Amanowi zacznie od Krolá wywyższonemu sam tylko Mardocheusz nie chce sie kłaniáć. 6. Záco on otrzymał v Krolá listy ná wytrácenie Zydow wszytkich.

To gdy

1. Otych spráwách vczynił zacnym Aswerus Krol Amánásyná Amádáty Agágeyczyká/y wywyższył go/ á dał mu przednieysze mieysce nád inne wszytki Książętá ktore miał około siebie.

2. A wszyscy słudzy Krolewscy ktorzy bywáli v drzwi iego/klániáli sie mu y vpadáli przed nim/ ábowiem ták im był Krol roskazał/Ale Márdocheusz nie kłánial sie ání vpadał przed nim.

3. A ták słudzy Krolewscy ktorzy v drzwi bywáli rzekli ku Márdocheuszowi/ Przeczże ty przestępuiesz roskázánie Krolewskie?

4. Y gdy ták ná káżdy dzień mowili do niego/á on ich nie słuchał/ oznaymili to Amánowi chcąc widzieć iákoby sie Márdocheusz osthał w swey rzeczy/ábowiem im był [A] powiedział że był Zydem.

A Tym opowiedzeniem okazał że sie tego żydom czynić nie godziło/ wyrzadzać tákową cześć stworzeniu/á zwłaszczá ták hárdemu ábo nádetemu iákiem był Amán/ ktora cześć tylko sámemu Bogu należáłá.

5. Co widząc Amán iż Márdocheusz nie kłánial sie ání vpadał przed nim/ nápełnion iest popędliwości.

6. Y miał to sobie zá rzecz lekka tárgnąć sie ná sámego Márdocheuszá/ lecz iż mu było opowiedziano lud iego/ przetoż sie stáral Amán iákoby wygubił wszytki Zydy ktorzy byli w Krolestwie Aswerusowem/z ludu Márdocheuszowego.

B W Zydowskim stoi Pur/ ktore słowo iest Perskie/ á wykłada sie po Zydowsku Goral/ á po polsku los.

7. Tedy Miesiącá pierwszego ktory iest Nisán/ roku dwunasthego zá krolá Aswerusá rzucono [B] los przed Amánem/á to ná [C] káżdy dzień y ná káżdy Miesiąc áż do dwunasthego Miesiącá ktory iest Adár.

C To czyniono ták często dla tego/ áby wiedział ktorego dniá y miesiącá mogł by dosyć vczynić swemu przedsięwzięciu nád Zydy: A w tych stowiech okazuie frásowite iego stáránie iákoby ie miał wytráćić.

8. Rzekł tedy Amán ku Krolowi Aswerusowi/ Jest tu lud niektory tu y owdzie miedzy ludźmi rospro-szony po wszytkich krájnách Krolestwá twego/ ktorego práwá rozne sa od praw wszech narodow/á ktory nie czyni dosyć dekretom Krolewskim/á nie godzi sie Krolowi áby ich ták zániechać miał.

D Thákći záwżdy czynią sprzećiwnicy wiernych Bożych/ ktorzy pieniądzmi psuią krole y wielkie pány/ áby dopuszczali trácić ludzi niewinne

9. A [D] ieślizeć sie ták zda Krolu/tedy wyday dekret nápisány/ áby ći byli wygládzeni/á ia odważe dziesięć tálenthow srebrá do rąk sprawcom tym áby ie odniesli do skárbu Krolewskiego.

10. A ták Krol ziął pierścień swey ręki swey/y dał gi Amánowi synowi Amádáthy Agágeyczykowi nieprzyiaćielowi Zydowskiemu.

11. Ktemu rzekł krol do Amána/Otoć cie dárúie y tym srebrem y ludem. tym czyńże z nim coć sie zda.

12. A ták wezwano pisárze Krolewskie Miesiącá pierwszego dniá trzynastego tegoż Miesiącá/ y nápisano práwie iáko Amán roskazał do wszytkich stárost Krolewskich/ do Hetmánow kthorzy byli przełożeni nád káżdą ziemicą/ y do Ksiąząt káżdego narodu/ y do káżdey kráiny iey pismem/ tákże y do káżdego narodu iezykiem iego/y nápisano imieniem Krolá Aswerusá/ á zapieczętowano sygnetem iego.

13. Y rozesłano listhy przez posły do wszythkich ziem Krolewskich/ áby wygládzono/pomordowano/y wytrácono wszytki Zydy/ták młodego iáko y stárego/ ták dziateczki iákoy niewiásty/ á to iednegoż dniá/thoiest dniá trzynastego w Miesiącu dwunastym ktory iest Adár/ á máietności ich áby pobrali sobie.

14. A thoć sie zámykało w onych liśćiech/ áby po wszythkich krájnách był obwołány ten wyrok/y opowiedziány wszytkim narodom żeby byli gotowi ná on dzień.

15. Rozeszli sie tedy posłowie z roskázánia Krolewskiego/ á przybit iest dekret w Susán mieście glownem Krolewskim: A ná ten czás Krol y Amán siedzieli piiąc á [E] miásto Susán było zátrwożone.

E To iest Zydowie ktorzy byli w Susán byli zátrwożeni.

Kapitu. 4.

1. Márdocheusz oznáymuie Ester rádę Amánowe/á nápomina ią áby szłá do Krolá á vprosiłá táske Zydom. 16. Ester gdy miáłá idź do Krolá/roskázuie ábysie zá nią Zydowie Bogu modlili.

1. Gdy tedy zrozumiał Márdocheusz tho co sie było sthało/rozdarł száty swe/á oblokł sie w wor posypawszy sie popiołem/ y wyszedł w posrzod miástá z wielkim á gorzkiem wołániem.

2. Y przyszedł áż przed drzwi Krolewskie/ ábowiem nie śmiał wnidź w ony drzwi iż sie był oblokł w wor.

Kremu

3. Ktemu po wszytkich krainách y
ná wszelkim mieyscu gdźie roskazá
nie y dekret Krolewski przyszedł /
była wielka żałość miedzy żydy/post
płáczy y narzekánie/ á wiele ich oblok
szy sie w wory leżeli w popiele.
4. Tedy wszedszy panienki Esther
y komornicy iey/oznaymili iey tho/
y zafrásowała sie bárzo Krolowa/
á posłała szathy áby sie w nie oblokł
Márdocheuszwlokszy z siebie wor/
Ale ich on nie wźiął.
5. Y zawołała Ester Atáchá iedne
go z komornikow Krolewskich/kto
remu był porucżył áby iey służył/yro
skazała mu do Márdocheuszá/ áby
sie dowiedźiał co to iest zá spráwá á
przeczby ták czynił.
6. Wyszedł tedy Athách do Márdo
cheuszá ná vlice mieścka ktora była
przed Brama Krolewska.
7. Y oznaymił Márdocheusz co mu
sie przydáło/przytym iáko Amán o/
biecał srebro odważyć do skárbu
Krolewskiego zá Żydy áby byli wy/
tráceni.
8. Nád to mu dał y przepis dekretu
Krolewskiego/ktory był przybił w
Susán ná wytrácenie ich/áby gi v/
kazał Ester y oznazmił to iey: A przy
thym roskazał áby szłá do Krolá á
prosiłá go /y przyczyniłá sie zá lu/
dem swoim.
9. A ták przyszedszy Athách oznay
mił Ester słowá Márdocheuszowe.
10 Ná co odpowiedźiała Ester Atá
chowi roskázuiąc mu ták do Már/
docheuszá.
11. Wszyscy służebnicy Krolewscy/y
wszythek lud w ziemiách Krolew/
skich wiedzą o tym/iż ktobykolwiek
chocia maż chocia niewiastá wszedł
do Krolá do sieni we wnetrzney/á
niebyłby wezwan /iż o nim iest de/
kret áby zárázem był zábit/á tylko ten
ma żyw ostáć ná ktorego Krol ścia
gnie swe sceptrum złote: A iam iuż
w tych trzechdźiesiat dni nie iest we
zwaną ábych szłá do Krolá.
12. Ty słowá Ester oznaymione są
Márdocheuszowi.
13. Ale on rzekł áby ták powiedźia/
no Esther/Nie mniemay ábys thy
zdrowie swoie miała záchować w
domu Krolewskim imo wszythki
Żydy.
14 Bo záiste ieśli ty ná ten czás mil
czeć bedźiesz przyidźie Żydom skąd
inąd vlżenie y wybáwienie/ále thy
y z domem oycá twoiego poginiecie:
A ktoż to wie ieślis nie dla tey potrze
by dostapiłá Krolestwá?
15. Tedy rzekłá Ester áby ták oznáy
miono Márdocheuszowi.
16. Idź á zbierz wszytki Żydy ktorzy
są w Susán/ posććież sie zá mie/á
nie iedzćie áni piyćie przez trzy dni/
y przez trzy nocy/ia też także bede sie
pośćić z służebnicámi swemi: A po/
tym wnide do Krolá chociaż ći tego
zwyczáiu niemáś A by mi też ná ostá
tek y zginąć.
17. A odszedszy Márdocheusz vczy/
nił wszytko iáko mu Esther roskáz/
załá.

A Drudzy wykłádáią á mamli zgi/
nąć niechayże zgi/
ne.

Kapitu. 5.

1. Esther ma przystep do Krolá. 4. 8. Wyz
wa go ná cześć y z Amánem. 10. Amán py/
szny kazał zbudować szubienicę ná Már/
docheuszá.

1. Tym trzećie=
go dniá oblokłá sie
Ester w vbior Kro
lewski/ y stánęłá w
sieni we wnetrzney
pałacu Krolewskiego przeciw gmá
chowi krolewskiemu/ á krol siedźiał
ná stolicy Krolestwá swego w pá/
łacu przeciw drzwiom domu swe=.
2. Gdy tedy Krol vyzrał Ester krolo
wą stoiącą w sieni/ ruszony łáską
przeciwko niey/ściągnął sceptrum
złote ku niey ktore trzymał w ręku/
A Ester przystąpiwszy dotknęłá sie
końcá sceptrum onego.
3. Tedy Krol rzekł do niey / Czegoć
potrzebá Krolowa Ester/á otz pro
siszż/Bys też chciałá y puł Krolestwá
e dyć bedźie dano.
4. A Ester odpowiedźiałá/Jeślić
sie Krolu podoba/ przyidźże dźis y
z Amánem ná vczte kthoram prze
cie sprawiłá.
5. Zathym rzekł Krol/Przyzowćie
rychley Amáná/áby dosyć vczynił
słowu Ester: Przyszedł tedy krol y
Amán ná one vczte ktorą Esther
sprawiłá.
6. Y rzekł Krol do Ester przy oney
biesiedźie/ Czegoż wżdy żądasz á o/
trzymaszż á otz prosisz bys też prosiłá
y o puł krolestwá tedyć bedźie dano
7. Ná to Esther odpowiedźiałá/
Żądánie moie y prosba ma tá iest.

Że Jeślizem

8. Jeślizem nálázłá łáskę przed oblicznośćia Krolewską / á ieślić sie tho podoba Krolu ábyś przyzwolił ná prośbę moię / á vczynił ocz proszę: Niechayże przyidzie Krol y Amán ná vczte ktora im zgotuię / á iutro A vczynię według słowá Krolewskiego.

9. Wyszedł tedy Amán dniá onego z dobrą myślą y z wesołem sercem / á gdy vyzrał Márdocheuszá v drzwi Krolewskich / iż áni wstał áni sie B ruszył zmieyscá / nápełniony był popędliwości przeciw Márdocheuszowi

10 A wszákoż Amán iákoby tego nic nie bacżył / á przyszedszy do domu swego / obesłały wezwał przyiaćioł swoich / y Zares żony swoiey.

11. Y chłubił sie przed nimi Amán z sławnych bogactw swych y z mnostwá synow swych / y ze wszytkie° wtym go iedno Krol wywyższył / ktemu iż go Krol zacnieyszym vtzynił nád inne Kśiążętá y nád służebniki swoie.

12. Nád to ieszcze rzekł Amán / Y Ester też Krolowa żadnego inego nie wzięłá z Krolem ná vczte ktorą ná gothowáłá iedno mnie / áieszcze y ná iutro ieśtem od niey proszon społu y z Krolem.

13. A wszákoż mi to wszytko ńic nie iest kmyśli / pokąd widzę Márdocheuszá Zydá siedzącego v drzwi Krolewskich.

14 Y rzekłá kniemu Zares y wszyscy przyiaćiele iego / Niechać postáwią szubienice ktorą aby byłá wzwysz ná piąćidziesiąt łokieth / á iutro ráno mow z Krolem aby był ná niey obieszon Márdocheusz / á pothym poydźieś ná vczte z Krolem wesoły : A ták sie tá rzecz podobáłá Amánowi / y kazał postáwić one szubienice.

A tho iest iutro oznaymie prośbę swą według roskázánia Krolewskiego.

B Drudzy wykłádáią / áni mu vstąpił / ani sie przed nim vlękł.

Kapitu. 6.

1. Krol czythaiąc Kroniki / nálazł wierność Márdocheuszowę. 6. 10. Roskázuie Amánowi áby mu zá to poczćiwość vczynił. 11. Co on vczynić musiał zá swą zelżywością.

1. Ney nocy krol nie mogł spáć / y kazał przynieść księgi w ktorych pisano rzeczy pámięći godne y Kroniki / pierwszych czásow á A czytano ie przed nim

2. *Y náleziono że tám było nápisano / iáko Márdocheusz oznaymił o Bágáńieyo Thárese dwu komornikoch Krolewskich co byli odźwiernemi / że sie ći byli zmowili tárgnąć ná Krolá Aswerusá.

3. Tedy rzekł Krol / Co zá nagrodá á co zá vczćiwość stałá sie zá te rzecz Márdocheuszowi ? Ná co mu odpowiedzieli słudzy ktorzy przy nim na ten czás byli / Że go zá to nic nie potkáło.

4. Y rzekł Krol / A kto iest w sieni ? bo Amán iuż był przyszedł do sieni zewnętrzney pálacu Krolewskiego / chcąc mowić z Krolem áby był obieszon Márdocheusz / ná szubienicy ktorą mu był nágotował.

5. Tedy rzekli służebnicy Krolewscy / Oto stoi Amán w sieni : A Krol rzekł / Niechay tu wnidźie.

6. A ták gdy wszedł Amán rzekł Krol ku niemu / Coby vczynić temu człowiekowi ktorego Krol chce vczćiwość wyrzadźić ? A Amán myślił w sercu swym : y komuż Krol chce vczćiwość wyrzadźić / iedno mnie.

7. Przetoż Amán odpowiedział ták Krolowi / Człowiekowi ktoremu Krol thákowa vczćiwość wyrzadźić chce.

8. Niechay przyńiosą száty w ktore krolá vbieráią / y przywiodą koniá ná ktorym krol zwykł ieźdźić / á niechay wloża korone Krolewską ná głowę ie°.

9. Przytym niechay dádzą száte one y koniá w ręce ktoremu z Kśiążąth czelnieyszych Krolewskich / y niechay obloką człowieká onego / Ktemu chce Krol poczćiwość vczynić á niechay mu każą ieźdźić po vlicách mieysckich wołáiąc przed nim / Ták ći sie stánie temu ktorego Krol chce mieć w vczćiwości.

10 Tedy Krol rzekł do Amáná / We źmisz náthychmiast száte y koniá / á ták os sam powiedźiał thák vczyń Márdocheuszowi Zydowi ktory sie dźi v drzwi Krolewskich / á nie opuszczay nammieyszego słoweczká ze wszytkich ktoreś sam powiedźiał.

11. A ták wźiął Amán száte y koniá / y vbrał Márdocheuszá / á wodźił go y z koniem po vlicách mieyscich wołáiąc przed nim / Ták ći sie stánie temu ktorego Krol chce mieć w vczćiwości.

12. Wrocił sie pothym Márdocheusz do drzwi Krolewskich / á Amán biegł do

A Aby ták w onym czytániu thym rychley mu czás nocny zeszedł.

* Wyżśey. 2. v. 21.

żał do domu swego z żałosćia/á zá-
krywszy głowę swą.
13. Y opowiedział Amán Zares żo-
nie swey y wszythkim przyiaćiołom
swym to co sie mu przydáło/á rzekli
doniego mędrcy iegoy Zares żoná
iego/Jeślić ież iest Márdocheusz z na-
rodu Zydowskiego/przed ktorem
sie vpadek twoy począł/tedy go nie
możesz przemoc/á pewnie musisz v
páść przed nim.
14 Tám gdy ieszcze z nimo tym rozma
wiáli/nádeszli komornicy Krolew
scy/á roskázali corychley idź Amáno
wi ná vczte ktora Ester sprawiłá.

Kapitu. 7.

3. Esther oznaymuie Krolowi okrutna rá
dę Amánowę przeciw narodowi swemu.
9. Zá co go Krol roskazał sámego obiesić.

1. Tak przyszedł Krol y Aman aby
pił z Krolowa Es-
2. ther.
Thámże Krol
drugiego dniá przy
oney biesiedzie rzekł do Ester/Ocz
że prosisz Krolowa Ester á bedzie to
bie dano: czegoż żądaszż: byś też chciá
łá y puł Krolestwá/będziesz mieć.
3. Ná co Esther Krolowa odpo-
wiedziała/Jeślizem nálázłá łáskę
przed oblicznośćia twa o Krolu/á ie
slić sie tho ták podoba/dáruyże mię
zdrowiem mem ná prośbę moię/y
ludem moim na żądánie moie.
4. Abowiem iestechmy záprzedáni
ia y z ludem moim/ábychmy byli wy
korzenieni/wymordowáni y wytrá
ceni/Abychmy snadź byli przedáni
zá niewolniki y niewolnice/tedy-
bych byłá milczałá/ále A nieprzyia-
ćiel nie mogłby nigdy nágrodzić szko
dy Krolewskiey.
5. Tedy Krol Aswerus odpowie-
dział ná to thymi słowy Krolowey
Esther/Ktoż iest tákowy á gdzie
iest then ktoryby to práwie w sercu
swem vmyślił vczynić?
6. A Ester rzekłá/Then sprzećiw-
nik y nieprzyiaćiel iestći ten zły A
mán: y zlekł sie Aman przed Kro-
lem y Krolowa.
7. A wnet wstał Krol od oney bieśiá
dy z gniewem/á szedł do ogrodá v
pałacu: Ale Amán został prosząc
Esther o zdrowie swoie/ábowiem
iuż baczył że Krol vmyślił źle vczy-
nić iemu.
8. A gdy sie wrocił Krol z ogrodá co
był v pałacu ná ono mieysce gdźie
biesiadę mieli á Aman był B vpadł ná
tożu na ktorym siedziała Ester: Te
dy rzekł krol/Izali chce y Krolowa
zgwałćić w domu tuż przy mnie? A
gdy ty słowá wyszły z vst Krolew-
skich/C zakryli oblicze Amánowo.
9. A ták rzekł Hárbona ieden z komor
ników przed krolem/Ono y szubieni
cá ktora roskazał postáwić Amán
dla Márdocheuszá/D ktory sie stáral
o zdrowie Krolewskie/stoi w domu
Amánowym wzwysz ná piáćidźie-
siat łokći: Thedy Krol rzekł/Obie-
śćie go ná niey.
10 Y obieszono Amáná ná szubienicy
ktora był zgotował Márdocheuszo
wi: Y vspokoił sie gniew Krolewski

B Tho iest obyczá-
iem thych krho:zy
prosząvpádł v nog
Esther ktora sie-
działá ná tożu.

C Tho iest studzy
Krolewscy zákry
li twarz iego/áby
wiecey Krol nań
nie páthrzył/á ku
gniewu sie nie wz-
ruszał/Abowiem
Persowie zwykli
byli/ná kogo sie
Krol rozgniewał
zákrywac twarz
iego.
D W Zydowskim
stoi ktho:y mowił
dobrze o Krolu/to
iest ktho:y prze-
strzegł Krolá áby
zábit nie był od ko
mornikow swoich.

Kapitu. 8.

1. Ester oddano dom Amánow/á Márdo
cheuszá przetożono nád nim. 5. Ester vpro-
sitá ineliśty przeciwko onym ktore były wy
dane ná wytrácenie Zydow. 16. Zydowie
sie wesela po wszythkich krainách y mie-
ścech: vstrzymawszy dekret Krolewski.

1. Negoż te-
dy dniá dał A
sweruś Krol
Esther Kro-
lowey dom A
mana nieprzy
iaćiela Zydo-
wskiego/á Márdocheusz przyszedł
przed Krolá/ábowiem mu była o-
znaymiłá Esther iż iey był powino
wátym.
2. Tedy Krol pierścień ktho:y był
wziął od Amáná oddał Márdoche
uszowi/á Esther postánowiłá go
nád domem Amánowem.
3. Nád to Ester mowiłá ku Krolo
wi vpadszy v nog iego á z płáczem go
prosząc/áby odmienił on zły postępek
Amána Agágeyczyká/y on wymyśl
iego ktory był nálazł przeciw żydom
4. Tedy Krol ściągnął Sceptrum
złote do Ester/á oná wstawszy stá
nęłá przed Krolem.
5. Zátymże rzekłá/Jeślić sie podo-
ba Krolu/á ieślim nálázłá łáskę
przed oblicznośćia twa/á zdać sie tá
rzecz słuszna/y ieśliż sie we mnie ko
chasz/niechayże nápiszą áby były od
wołáne ony listy ktore wymyślił A-

Zz ij mán syn Amá

mán syn Amádáthy Agágeyczyk / ktore byl rospisał áby wythrácono Zydy kthorzy sa po wszech ziemiách Krolewskich.

6. Abowiem iákoż bede mogłá pátrzyć ná vcisnienie kthore ogárnie lud moy: ábo iako bede mogłá widzieć zginienie narodu mego:

7. Rzekł tedy Krol Aswerus ku krolowey Esther/y ku Márdocheuszowi Zydowi/ Otom dał Ester dom Amánow ktorego obieszono/ przeto iż sie smiał targnąć na Zydy.

8. A ták wy nápiśćie listy do żydow iáko sie wam nalepiey podoba Krolewskiem imieniem/y zápieczetuyćie ie sygnetem Krolewskim: Abowiem co napiszą imieniem krolewskem á zápieczetuią sygnetem Krolewskim/iuż sie ná zad wrocić nie godzi.

9. Tám ze wnet onego czásu zwołano pisárzow Krolewskich/ Miesiecá trzeciego ktory iest Sywan/dwudziestego y trzeciego dniá tegoż thoMiesiacá/ á pisano wszytko iáko roskazał Márdocheusz / do Zydow/ do Książath/y do Hetmánow á przełożonych nad ziemicámi/ktore sa od Indyey áż do Ethyopiey/sto dwádzieśćiá y siedm ziem/ do káżdey ziemie pismem iey/á do káżdego narodu iezykiem iego / także do Zydow pismem y iezykiem ich.

10 Y nápisał imieniem Krolá Aswerusá / y zápieczetował sygnethem Krolewskim/á posłał wszok listhy przez posły/ktorzy iechali ná koniech rychlych y ná mlodych mulech.

11. Oznáymuiąc iż Krol dał wolność Zydom ktorzy byli we wszytkich mieśćiech/ áby sie zgromádzili á zástáwiáli o swe zdrowie/á iżby potrácili/pomordowali/y wygubili wszytke moc ludu onego y ziemie gdzie im gwalt czynić chćiano/ dźiatecz/kam ich y niewiástam ich/á iżby sobie pobrali łupy ich.

12. A to áby było iednego dniá powszytkich ziemiách Krola Aswerusá/ tho iest dniá trzynastego Miesiacá dwunastego ktory iest Adár.

13. A zámykało sie to w onych liśćiech áby był obwołan dekret powszytkich ziemiách á oznaymion wszytkim narodom/áby byli Zydowie gothowi mścić sie nád nieprzyiaćioły swemi.

14 A ták oni posłowie skokiem iechali ná prętkich koniech / ná mulech z roskázánia Krolewskiego: A on dekret przybito w Susán mieśćie głownem Krolewskim.

15. Potym Márdocheusz wyszedł od Krolá vbrány w odzienie Krolewskie w Hiacynthowe y białe w wielkiey koronie złotey / y w płaszczu z cienkiego lnu y szárłatu: A miásto Susan weselilo sie y rádowało.

16. Wszczelá sie tedy Zydom świátłość/wesele/rádość / y vczćiwość.

17. Także po wszech ziemiách y w káżdem mieśćie/á ná wszelkim mieyscu gdźie iedno przyszło Krolewskie roskázánie/weselili sie y rádowali Zydowie/sprawniąc bieśiady y máiąc dni wesołe/á wiele ludźi z narodow oney ziemie czynili sie Zydmi / ábowiem strách od Zydow przypadł byłná nie.

Kapitu. 9.

1. Zydowie morduią nieprzyiaćioły swoie.
14. Dźieśięć synow Amánowych obieszono.
17. Dźień świety postánowion ná pámiątke tak sławnego wybáwienia.

1. Ták dwunástego Miesiacá ktory iest Adár / dniá trzynástego tegoż Miesiacá gdy iuż przychodźił czás roskázániu krolewskiemu / y dekretowi iego/ onego dniá ktorego sie nieprzyiaćiele Zydowscy nádźiewáli mieć zwierzchność nad nimi/przyszłá rzecz przećiwna/iż Zydowie mieli zwierzchność nád nieprzyiaćioły swemi.

2. Tedy sie zebrali Zydowie w mieśćiech swoich/ y we wszythkich ziemiách Krolá Aswerusá / áby sie targneli ná ony ktorzy im źle myśli/á nikth sie przed nimi oprzeć nie mogł/ábowiem sie ich byli vlękli wszytcy narodowie.

3. Także y Książęta ziem / stárościowie/y Hetmáni/y sprawcy Krolewscy mieli w vczćiwośći Zydy/przeto iż ná nie przypadł strách Márdocheuszow.

4. Abowiem Márdocheusz był wielkim człowiekiem w domu Krolewskim/á sławá iego szłá po wszytkich ziemiách/gdyż mu im daley tym wiecey możności przybywało.

A ták

5. A ták Zydowie pobili wszytki nie
przyiacioły swoie mieczem ie morду
iac y wytrácáiac/á czyniac z niepzy
iacioły swoimi co sie im iedno podo
bało.
6. Ktemu w Susán glownym mie/
ście krolewskim pomordowali á wy
trácili Zydowie piec set mężow.
7. Nád to Fársándatá/Delfoná/y
Esfathá.
8. Forathá/Adáliaszá/y Arydatá.
9. Fermestá/Aryságiego/Arydáiego
y Wáiezathá.
10 Przytym dziesięć synow Amáno
wych syná Amádáthy nieprzyiacie
lá Zydowskiego zábili: A wszákoż sie
ná łupy ich nie tárgneli.
11. Onegoż dniá przyniesiono liczbe
pobitych w mieście glownym Kro/
lewskim Susán przed Krolá.
12. Y rzekł Krol ku Esther Krolo/
wey/ W sámym iedno Susán mie
ście glownym Krolewskim pomor/
dowáli Zydowie/y wytrácili pięć
set mężow y dziesięć synow Amáno/
wych/á cożrozumiesz co vczynili w
inych ziemiách Krolewskich? Cze/
gożieszcze prosisz á bedzieć dano? á/
bo czego ieszcze dáley żadasz á otrzy/
masz?
13. Odpowiedziáłá Esther/Jeślizeć
sie ták podoba Krolu/ dopuśćże też
iutro Zydom ktorzy sa w Susán/á
by vczynili wedlug dekretu dzisiey/
szego/á powieszali dziesięć synow A
mánowych ná drzewie.
14 Y roskazał Krol aby ták było: A
ták wywolan dekret w Susán/á o/
bieszono dziesięć Synow Amáno/
wych.
15. Nád to zebráli sie też Zydowie kto
rzy byli w Susán dniá czternaste/
go Miesiacá Adár/ y zámordowáli
w Susán trzysta mężow: A wszá/
koż sie ná łupy ich nie tárgneli.
16. A ini Zydowie ktorzy byli w sie/
miách Krolewskich zebrawszy sie/zá
stáwowáli sie o swe zdrowie/á chcąc
mieć pokoy z nieprzyiacioły swemi/
zámordowáli z nich siedmdziesiąt y
pięć tysięcy/á wszákoż sie ná łupy ich
nie tárgneli.
17. Y poczeli dniá trzynastego Mie/
siacá Adár/á przestáli czternastego
dniá tegoż Miesiacá/á tegoż dniá
spráwowáli kolácyie y weselili sie.
18. Ale Zydowie ktorzy byli w Su/
sán/ zebráli sie dniá trzynasthego y
czternastego tegoż Miesiacá/á prze
stáli dniá pietnastego/ spráwuiąc
kolácyie y weselac sie dniá onego.
19. A przethoż Zydowie mieszkáiący
po wsiách y po miásteczkách nie mu
rowánych obchodzą dzień czterna/
sty Miesiacá Adár z weselem y z ko
łácyámi/ máiąc weń swieto/á slac
vpominki ieden drugiemu.
20 Thedy spisał Márdocheusz ony
spráwy/y rozesłał listy do wszytkich
Zydow kthorzy byli powszech zie/
miách Krolá Aswerusá/ták do bliż
szych iáko y dálszych.
21. Aby miedzy soba vczynili postá/
nowienie obchodzić dzień czternasty
Miesiacá Adár/y dzień pietnasty te
goż Miesiacá ná każdy rok.
22 To iest ony dni w kthorych sobie
Zydowie wytchnęli od nieprzyiacioł
swoich/y Miesiąc on ktory sie im był
obrocił z smętku w wesele/á z płaczu
w dzień rádosny/ aby ony dni obcho
dzili z bieśiádámi y z weselem/slac ie
den drugiemu vpominki/y dáruiąc
vbostwo.
23 Y przyieli to obchodzić Zydowie co
iuż byli czynić poczęli/á co do nich
nápisał Márdocheusz.
24 A iáko Aman syn Amádáthy A/
gágeyczyk nieprzyiaciel Zydowski
vmyślił był wytrácić Zydy/y iáko
tenże miotał los ná wytrácenie y
ná wygubienie ich.
A Opuściliśmy sło
wo Perskie Pur. O
ktorym pátrz wyż
szey Káp. 3. v. 7.
Nád tho iáko Esther weszłá do
Krolá/ a iáko mowiłá aby przez li/
sthy była pohámowaná oná iego
myszłá kthorą był vmyślił przeciw
Zydom/á iżby sie to obrocilo ná gło/
we iego/ y aby go obieszono y syny ie
go ná szubienicy.
26 A z teyże przyczyny przezwáli Zy/
dowie ony dni Purym od przezwi/
ská losu/ á wedle wszytkich slow o/
nego listu/ y cokolwiek baczyli przy
tey spráwie/y cokolwiek słyszeli.
27 Przetoż to postánowili Zydowie
y przyieli ná sie y ná pothomstwo
swoie/y ná wszytki ktorzy sie do nich
łączyli/aby tego żaden nie omieszká
wał/owszem aby ty dwá dni świę/
cił iáko sa opisáne y pewnego czásu
postánowione ná każdy rok.
28 Abowiem sa dni godne pámięci/
y chwálebne miedzy wszem potom/
stwem y narodem/ po wszytkich zie
miách y miástách: Tyć sa dni Pu/
rym ktorych sie opuszczáć nie godzi

miedzy Zydy/á pámiatká ich niema
ginać y v potomſtwá ich.

29 Nádto nápiſáłá Eſter Krolo//
wa corká Abihailowá/ y Márdo//
cheuſz Zyd ze wſzeláka pilnoſćia aby
ſie mocnie trzymáli tego wtorego li
ſtu około Purym.

30 A poſłáłá liſty do wſzytkich Zy//
dow do ſthá dwudźieſtu y ſiedmi
źiem Krolá Aſweruſá/opowiedá//
iac im [B] pokoy y beſpieczeńſtwo.

[B] Wżydowſkim ſtoi/ſtowá pokoiá y prawdy.

31 A iżby mocnie záchowywáli ony
dni Purym czáſow ſwoich/iáko im
ie poſtánowił Márdocheuſz Zyd y
Eſter Krolowa/ y iáko obowiazá//
li duſze ſwe y potomſtwo ſwe ku po
ſtom y [C] ku wołániu.

[C] Ku wołániu do Bogá ná modli/ wách zwyczáy/ nych onego świetá

32 Dekret też Eſther potwierdźiłá
vſtawy tych dni Purym/ y zápiſá/
no to ieſt w kſięgi.

Kapitu. 10.

1. Stawá y możność Márdocheuſzowá v Krolá.

1 Włożył Krol Aſweruſ podatek
ná źiemie ſwa y
ná wyſpy morſkie.
2 A wſzytki zac//
ne y możne ſpráwy iego/ Przytym iáko zacnie wy//
wyſzył Márdocheuſzá/ to ieſt wy//
piſano w Kronikách krolow Med//
ſkich y Perſkich.
3 Abowiem Márdocheuſz Zyd był
wtorym po Krolu Aſweruſie/ y zac
nym miedzy Zydy/ a wdźięcznym v
wſzytkiey bráćiey ſwey ſtaráiac ſie o
dobre ludu ſwego/ á życzac pokoiu
wſzytkiemu narodowi ſwemu.

Kſięgi Jobowe.

Argument.

A Hiſtorya ieſt nam przykładem cudnym oſo
bliwey á bárzo wielkiey ćierpliwoſći/ gdyż nam przekłáda te
go zacnego á ſwietego człowieká Jobá dźiwnie vtrapione//
go/ nietylko z wierzchu á ná ćiele iego/ ále też y ná duſzy po
kuſámi ktorzemi on był vtrapion ták odżony iáko y od przy
iaćiol/ ktorzy dźiwnemi rozmowámi ſthárali ſie iákoby go
mogli w roſpácz przywieść: Abowiem mu naprzod przekładáli gniew Boży
iákoby mu miał być głownym nieprzyiaćielem/ á iż ieſt odrzucon od niego/ á
iż ſie ná tym bárzo mylił mniemáiac żeby mu Bog był miłoſćiwym/ á przeto
prożno żeby dáley miał vfáć Pánu. Aczći byli przyſzli w ten ſpoſob áby go
ćieſzyli/ á wſzakoż go wiecey trapili niżli ono iego własne vdrzeczenie: A w//
ſzákże on mężnie y z wielka ſtałoſćia ſpor wiedźie z nimi/ á potym przychodźi ku
ſzczeſliwemu dokończeniu. Przytym w tey hiſtoryey obáczáć mamy/ iż Job
broni ſłuſzney rzeczy/ á wſzakoż ſie zda iákoby w niey głupie á nie pozadnie
poſtepowáć miał/ á iego zaſie nieprzyiaćiele iákoby pozadnie á mądrze bro//
nili niepobożney ſwey ſtrony/ Abowiem Job vznawa iż Bog nie zawżdy ná
wiedza ludźi według wielkoſći grzechow ich/ ále iż też ma y niektore ſądy tá
iemne z ktorych nam nie powinien czynić liczby: Wſzakoż on ná ten czás zo//
ſtawa ſprawiedliwym/ á człowiek nie może ſie mu ni wczym zaſthawić áby
zwyćiężon być nie miał. Co też y o ſobie Job trzyma/ tuſzac iż go Bog od ſie//
bie nie odrzuci: Lecz iednák tu vżywa wiele rzeczy nie przyſtoynych/ czaſem
mowiac przećiw rozumowi/ á owſzem pod czás vżywa przykrych á ſrogich
powieſći/ ták iż ná wielu mieyſcách zda ſie żeby miał być człowiekiem roſpá//
czáiacym/ y ták ſie zapala/ że ſie zda iákoby ſie chćial przećiwić Bogu. Oto ſ
ſwa rzecz chociaż dobra niepozadnie á źle wyprawnie: Nieprzyiaćiele ie//
go zaſie bronia tego/ iż zawſze ſłuſznie Bog grzeſzniki karze według miáry
grzechow ich/ vżywáiac nadobnych wywodow/ á chcąc tho iáſnie okázać.

A ták

A tak w ich rospráwách nie máſz nic czegoby ſie przyiáć nie godźiło/ iákoby to z ſámego Ducha ſwietego być miáło/ ábowiem ieſt ſzczyra prawdá/ á práwie grunt powinnoſći náſzey: Bo roſpráwuia o opátrznoſći Bożey/ o ſprá-wiedliwoſći iego/ y o grzechoch ludzkich/ A wſzákoż cel ich ku ktoremu mie-rzą/ ieſth zły á niepobożny/ gdyż Jobá chcą w wieſć w roſpácz á práwie do przepáſći wrzucić/ á thák w tym zla ſtrone trzymáią. Piſmo nam nie ozna-muie czáſu ktorego był żyw Job/ á wſzákoż możemy ſie domyſlić że był zá da-wnych czáſow/ Abowiem Zyd ieden Filo rzeczony/ powieda że był zá czáſu Jakobowego/ á miał poiać Dyne corke iego. A zá ſie wſzytkich Zydów poſpo-lite zdánie ieſt/ iżby Moiżeſzte Hiſtorya wypiſał.

Kapitu. 1.

1. Swiatość/ máietność/ y ſtáránie Jobo-we o dźieci ſwoie/ gdyżá nie ſprawuie ofiá-ry. 10. Czárt vproſił áby go mogł kuſić. 13. Z dopuſzczenia Bożego trapi go odiawſzy mu dźieci y máietność. 20. Wiárá y cierpli-wość iego.

1 YI w ziemi [A] Vz Maż nie-ktory imie-niem [B] Job/ á człowiek then był [C] vprzeymy dobry/ y pobo-żny/ á chroniący ſie złoſći.

2 Y vrodźiło mu ſie ſiedm ſynow á trzy corki.

3 A máietnoſć dobytká iego była/ ſiedm tyſięcy owiec/ trzy tyſiące wiel-bladow/ pięć ſet par wolow/ y pięć ſet oſlic/ y bárzo wiele czeladźi/ ták iż on człowiek nádoſtátecznieyſzym był miedzy wſzythkiemi ludźmi ná Wſchod ſłońca.

4 Synowie też iego mieli ten zwy-czay/ iż ſprawowali bieſiády káżdy w ſwym domu ſwoiego dniá/ y ſłali proſząc trzech ſioſtr áby z nimi iadá-ły y piły.

5 A gdy ſie obeſzli porządz onymi bieſiádami/ tedy ie Job obſyłał [D] áby ſie przygotowáli ku ſłużbie Bożey/ á wſtáiąc ráno ſprawował ták wiele palonych ofiar iáko ich wiele było w ſzytkich/ Abowiem thák myſlił ſam w ſobie: Snádź zgrzeſzyli synowie moi/ á [E] myſlili co złego o Bogu: A tákże czynił po wſzytki dni.

6 Y przydáło ſie dniá niektorego/ iż [F] Synowie Boży przychodźili przed Páná/ miedzy ktoremi też przyſzedł [G] Szátan.

7 Tedy Pan rzekł ku Szátánowi/ [H] Skądże idźieſz? A Szatan odpo-wiedźiał Pánu tymi ſłowy/ Prze-chadzałem ſie á [I] ſkrążyłem ziemie.

8 A Pan mu rzekł/ Baczyłżeś Jobá ſłużebniká mego/ ktoremu nie máſz rownego ná ziemi/ człowieká vprzey-mego/ dobrego y pobożnego/ y ktory ſie chroni złego?

9 Y odpowiedźiał Szátan mowiąc/ Y dármoż ćiebie Job chwali?

10 Gdyżeś go ty ogrodźił ze wſzad y dom iego ze wſzythká máietnoſćią? Iżaż nie ſzczeſćiſz wſzytkiego cokol-wiek on ſprawuie? ták iż máietność iego rozmnożyła ſie ná ziemi?

11 Ale ściągni iedno rękę twą/ á tk-ni w to cokolwiek ma/ wſzák vyzrzyſz [K] iáko ćie będźie dobrorzeczył.

12 A ták Pan rzekł do Szátáná/ Oto dawam pod moc twoię máietność iego/ iedno ſie thylko ná ſámego nie tárgay: Y odſzedł Szátan od Páná.

13 Stało ſie tedy dniá niektorego/ iż ſynowie y corki iego iedli y pili wi-no w domu bráthá ſwego pierworod-nego.

14 Zátym przyſzedł poſeł do Jobá/ y powiedźiał/ Gdy wolmi orano á oſlice páſiono ná paſzach ich.

15 Wtárgnęli Sabeyczycy y zábrá-li ie/ á ſłużebniki pomordowáli/ iedno żem ia ſam vſzedł ábych ći oznaymił.

16 A niżli then domowił/ przyſzedł drugi oznáymuiąc/ Ogień Boży spadł z nieba/ á ſpalił owce y ſłużeb-niki/ chybam ia ſam vſzedł ábych ći oznaymił.

17 A gdy ten ieſzcze domawiał/ przy-ſzedł drugi opowiedáiąc/ Káldeyſzy-cy rozdźieliwſzy ſie ná trzy hufce/ náiecháli y zábráli wielbłądy/ á po-mordowáli ſłużebniki/ iednom ia ſam vćiekł ábym ći o tym dał znáć.

18 A niżli ten ieſzcze domowił/ przy-biegł drugi oznáymuiąc/ Synowie twoi y corki iedli y pili wino w domu bráthá ſwego pierworodnego.

19 A oto przyſzedſzy wiátr gwałto-wny od puſzczey/ zátrzaſnął czte-rmi węgły domu ktory vpadł ná dźie-

ktorzy ofiárowáli/ pierwey ſie oczy-ściali vżywáiąc nie-iákich Cerymoniy według roſkazá-nia Bożego/ A ty Cerymonie były iá-koby iáka widoma náuká/ ſkąd ſie vczyli iż nie mogli mieć inſzego przy-ſtępu do Bogá dla ſwoich plugaſtw y nieczyſtoty. Wſzákoż Krześćiani-thych Cerymoniy nie vżywáią/ ále co ſie przez nie znáczy-ło/ to ony trzymáią.

[E] W Zydowſkiem ſtoi/ błogoſławili/ ktore ſłowo czeſto kroć ſie w piſmie rozumie zá złorze-czeńſthwo/ iáko o tym ſtoi w. 1. Krol. Ráp. 21. v. 10. y. 13.

[F] Rozumie tu o Án-ielech dobrych/ iáko czythámy w. 1. Krol. 22. v. 19.

[G] To nam okázuie iż czárt rad nie rad muſi poddan być Bogu/ á nie może ſie nic przeć kuſić iedno ile mu Bog do-puſci.

[H] Pan chociaż wie dźiał ſkąd ſzedł/ á przedſie go pytha przypodobuiąc ſie mdłoſci náſzey.

[I] Tu ieſt okázan vrząd czártowſki/ iż on nic inego nie czy-ni iedno krąży iáko lew kogoby pożrzeć mogł.

[K] W Zydowſkim ſthoi/ Jeſli ćie w twarz dobrorzeczyć nie będźie/ Ale to przeciwnem obyczá-iem rozumieć ma-my.

ci/á także pomárli/iednom ia sam
vszedł ábych ci to oznaymił.
20 Thedy Job wstawszy rozdárł płaszcz swoy/y dał ogolić głowę swą a vpadszy ná ziemię chwalił Páná.
21. Mowiąc thymi słowy/ Nágom wyszedł z żywotá mátki moiey/y ná go się támże wroce/ Pan był dał/y Pan pobrał: Niechayże będzie błogosłáwione[L] imię Páńskie.
22 Owa Job w tym wszytkim by na mniey nie zgrzeszył/ áni przywłaszczył Pánu nic nieprzystoynego.

[L] W Greckiey Bibliey przydáne są te słowá Jáko się Pánu vpodobało ták się stáło.

Capitu. 2.

1. Szatánowi dopuszcza Bog trapić Jobá ciele. 9. Żoná go námawia áby opuścił Bogá. 11. Trzey przyiaciele Jobowi przyszli cieszyć go.

1. Przydało się dniá niektorego/ iż przyszli synowie Boży áby stáli przed Pánem/ miedzy ktorymi też przyszedł y Szátan áby też stał przed Pánem.
2. Y rzekł Pan ku Szátánowi/Skądże wżdy idziesz? A on odpowiedział Pánu/ Obszedłem y okrążyłem ziemię.
3. Zátym rzekł Pan do Szátaná/ Baczył żeś Jobá służebniká mego: gdyż iemu niemasz rownia ná ziemi/ człowieká vprzeymego/ dobrego/ y pobożnego/ á chroniącego się złości/ á ktory ieszcze trwa w vprzeymości swoiey: y wzbudziłeś mię thy nań iżbym go bez przyczyny stráćił.
4. Ná tho Szátan odpowiedział Pánu/ Káżdyć da skorę zá skorę/ y wszytko cokolwiek ma zá zdrowie swoie.
5. Lecz teraz ściągni nań rękę twoię/ á dothkni sámego y ciáłá iego/ wszák vyzrysz iáko cię będzie dobrorzeczył.
6. Tedy Pan rzekł Szátánowi/ Oto go puszczam ná wolá twoię/ tylko go żywo zostaw.
7. A wyszedszy Szátan od Páná/ záráził Jobá krostámi złemi/ od podeszwy nożney áż do wierzchu głowy.
8. Tedy on wziąwszy skorupę ktorą by się drápał/ vsiadł w popiele.
9. Do ktorego rzekłá [A] żoná iego/ Y ieszczeż przedsię [B] trwasz w prostocie swoiey: cię do Rzym. 7. v. 18. A wszák oż iednák Job zwycięstwo/ choć przedsię był w tym zránion. [B] Tu gdy oto ták złorzeczy/ żadnym obyczaiem nie mowić z grzechu/ ále tákowy to iest grzech iáko ráná onych potykáiące się zwycięzcámi zostáwáią/ áby wnieysze bywa zwycięstwo ich/ im wiecey ná sobie ran odnoszą/ A wszyscy ludzie świeci ná ty niedoskątki boleią/ ktorym Pan zá grzech nie poczyta.

cietwoiey: [C] Dobrorzeczyć Bogu áż zdechniesz.
10 Ktorey on odpowiedział/ Mowisz iáko iedná z niewiast szalonych: Jeślizechmy brali dobrá od Páná/ á nieszczęścia przeczże przyimować nie mamy? A w tym wszytkim Job vsty swemi nie zgrzeszył.
11. Gdy tedy vsłyszeli [D] trzey przyiaciele Jobowi/ wszytko to nieszczęście ktore mu się przydało/ przyszli káżdy od mieyscá swego/ to iest Elifáz Temánitczyk/ Báldád Suhitczyk/ y Sofár Náámátczyk: Abowiem się byli zmowili pospołu go nawiedzić y cieszyć.
12. Ktorzy podniosszy nań z dáleká oczy swoie nie poznali go/ y płákáli głosem wielkim/ rozdárszy káżdy ná sobie szátę swą/ sypiąc proch ná głowę swoię ku gorze.
13. Y siedzieli przy nim przez siedm dni y przez siedm nocy ná ziemi/ nie śmiejąc by słowá żaden rzec ku niemu/ widząc iáko był ziet bárzo gwałtowną boleścią.

[C] To mowiąc/ łáiąc go/ złorzecząc/ chcąc go rzekłá/ chwalić/ gá chwalisz/ że zdechniesz. [D] Ci trzey byli ni y zacni Pánowie z Arábiey/ rych siedmiodniu wyktadáczow wiedáiąc byli mi/ieden Themánitczyk/ drugi nitskim/ á trzeci Náámátskim/ mu byli ludzie dzy y więzni cy przyiaciele bowi: Y przysli li thym vmysłem chcąc go cieszyć/ czynić dosyć powinności nowáctwu przyiaciełskiemu/ obaczyli że był ran od Páná zwyczáynym obyczáiem/ mniemáiąc że się Pan przeniemu rozsrożdżył/ iego grzechy/ li o nim źle mniemáć/ iáko by miał człowiek pokrytym/ á podpodrzymánym bożnictwa ommich mniemánie/ dosyć mniemánie poczynał y w tá státhecznośći Teraz tu waha się/ A kogo tego się nie trzymá/ być posłuszny gu/ y przyświadczyć myślem/ trwać/ Ale tego ta dosyć iáko by tość/ á bárzo byłá ná przekáwowáć/ á thá chrámał y vpádł ták rownie iáko potykánie dáwał/ O czym ciáłá/ O czym świádectwo wie

Capitu. 3.

1. Job złorzeczy dzień národzenia swego. 11. Prágnie vmrzeć w czym vkázuie iż śmierć iest koniec wszytkiey nędze.

1. Potym Job vstá swe otworzywszy/ [A] złorzeczył dniowi swoiemu.
2. A wołał Job ták mowiąc.
3. * Achby [B] zginął dzień w ktorym się vrodził/ y noc w ktorą rzeczono począł się mężczyzná.
4. Dzień on niechay będzie ciemny/ á niechay o nim nie wie Bog ná wysokości/ ani go niechay żadna świátłość nie oświeca.
5. Niechay go oszpecza ciemność y cień śmierći/ niechay go ogárna obłoki/ á niechay będzie strászny dla gorącości dni.
6. Niechże się stánie oná noc ciemná/ á niechay nie będzie policzoná

A Szátan náprzáwit żonie iego/ áby się naprzod tą bronią z nim potykał ták iáko to czynił z Adámem.
B Jákoby ták rzekłá/ Przedthymeś ták bárzo vfał Bogu iżeś go názywał tarczą y obroną swoią/ á zdátoć się że cię nigdy opuścić nie miał/ á theraz widząc coć się stáło/ á wżdyś ieszcze thák szalon iż trwasz w prostocie swoiey.

miedzy

miedzy dni wroku / ániechay nie idźie w liczbe Miesiacow.

7. Noc oná niechay bedźie opustoszá ła/ á niechay sie w nie nie przytrafia krzyk wesoły.

8. Niechay ią przeklináiácy co przekli náią dźień/ kiedy sie gotuią ku wzru szániu płáczu swego.

9. Niechay sie przy iey zmierzkánin záćmią gwiazdy/ niech czeka swiá tłá ktore nie przyidźie/ á niechay nie oglada świtánia.

10 Dla tego iż oná nie záwárłá drzwi żywotá mátki moiey / á nie skryłá bolesći od oczu moich.

11. Przeczżem nie vmárł wnet zży wotá/ ábo przeczżem z niego wyszedł 2. izem wnet nie zginął?

12. Przeczże mie ná kolánách piasto wano? á przecz mi piersi sáć dawa no?

Abowiem teraz [C] odpoczywałbych 3. bespiecznie/ y spałbych swiebodnie/ á miałbych był pokoy.

14 Z Krolmi y z ludźmi porádnymi tego świátá/ ktorzy sobie budowali 5. [D] mieysca spustoszałe.

Thákże y z Książęty ktorzy mieli dosyć złotá/ á w domoch swych mie li pełno srebrá. 6.

Abo przeczem sie nie stał iáko márt wy płod á nie widány/ ábo iáko nie 7. mowiątká ktore świátłości nie wi dźiały?

17. Támci ludźie niepobożni przestá wáią burdy czynić/ y z prácowáni od 8. poczywáią.

18. Tám więźniowie pospołu sobie wytchna / á nie vsłyszą głosu vćiská iącego. 9. 10

19. Tám sie zrowna máły z wielkim/ á sługá wolnym iest od páná swego 11.

20 Ale czemuż nedznemu dopuszcza świátłości / á żywotá tym ktorzy są 12. vtrapionego sercá.

21. Ktorzy czekáią śmierći á nie przy dźie/ á pilniey iey szukáią niż skárbu. 13.

22 Ktorzyby byli bárzo rádzi y wese li gdyby sie do grobu dostáli. 14

23 Także y mężowi ktorzy nie wie [F] drogi/ á ktoremu ia Bog zágrodźił 15.

24 Abowiem niżli ieść poczne wzdy chałem/ á rzewne nárzekánie moie iest iáko wody gwałtownie sie doby 16. wáiące.

25 Abowiem to czegom sie bárzo bał potkało mie/ á czegom sie lekał przy pádło ná mie.

Nie mam pokoiu áni bespieczeń stwá/ ábowiem przyszłá ná mie tá kowa trfogá.

Rapitu. 4.

2. Jobá ſtrofuie Eliſáz niećierpliwośći. 7. Vkázuiąc mu iż to trapienie ćierpi dla grzechow swoich. 17. Gdyż człowiek iest nie spráwiedliwy przećiw Pánu Bogu. 18. Y sámi Anyołowie.

1. Edy Eli fáz Themánit czyk odpowie dźiał mu tymi słowy.

Nie bedźiesz ći przykro ie śliż z toba rozmáwiáć bedźiem: Ale ktho sie strzymáć może áby mowić nie miał.

Otos sam wiele inych vczył/ y po twierdzałeś rece mdłe.

Słowá twe podnosiły [A] vpádáią cego/ á mdłe kolána posilałeś.

A theraz iż ćie dolega nie ćierpli wie znosisz/ á iż ćie troche dotknęło trfożysz soba.

[B] Jzali vfanie twe nie poszło z boiá źni/ á vprzeymość spraw twoich iza li nie iest oczekáwánie twoie?

Rozmysl proszę ćie iesliż ktho kie dy z niewinnych zginął/ ábo gdźie/ by ludźie cnotliwi zniszczonymi byli

Jákom widał [C] ty co orzą zkośći/ y sieią przewrotnośći / że tož zásie żeli.

Abowiem [D] tchnieniem Bożem ginął/ á od wiátru gniewu iego ni szczeią.

Ryk lwi y głos lwice/ y zęby lwiąt wyrwáne są.

Ginie lew iż nie ma łupu/ á lwie tá sie rosproszyły.

Ktemu [E] doszłá mie rzecz táiem ná/ ktoreiem trochę zrozumiał vszy má memi.

W rozmyślániu widzenia nocne go gdy sen ná ludźi przypadą.

Przyszedł ná mie strách y lękánie ták iż sie zátrfożyły wszytki kośći moie.

A wiátr ktory wstał okolo mnie/ spráwił tho iż ná mnie wstawáły włosy.

Tedy iákoby kto stánął ktoregom ią w twarz poznáć nie mogł/ á było nieiákie wyobráżenie przed oczymá memi/ á w onym milczeniu słyszą łem głos tákowy.

A Tho iest/ Jeśliż kogo widźiał w v trapieniu mdłe°/ thedyś go według twey státeczności vtwierdzał.

B To iest nád śiewa teś sie przeto żeś sie Bogá bał/ á pobo żnie żył/ dostáć cze go od Bogá.

C To iest ći ktorzy w złośćiach żywią/ thedy też zá swoie złość stuszną záptá te odnoszą.

D W tych słowiech wolą y postánowie nie Boże oznáymu ie/ ktoremu mocy ludzkie sprzećiwić sie nie mogą/ thák iáko drobny proch przed wielkim wiá trem / co dowodźi przykłádem w wir błu tym co zánim ią dźie.

E To iest/ nie wie dźiałem rzeczy nie ktorey co sie doty cze spráwiedliwo śći Bożey/ y sądow iego przećiw nie wiernikom/ A w błákożem nie co o tym zrozumiał iáko w nocy / Co záś samże wykłada iż sie mu to przydało w widzeniu noc nym.

Y záż iest

F To iest ktory nie wie drogi kedyby ią obrocić miał/ á ták o vśmierzyć swo ich nieprzyiaćiołośći/ z kto rych nie wie kiedy iáko ma wynidź.

17. Izaż iest sprawiedliwszy człowiek niżli Bog? Izali ktory maż iest czyst szym niżli stworzyciel iego?

18. * Oto nie nalazł w służebnikach swych stateczności/ gdyż y w Anielech swych niedoskonałość baczy.

19. Jákoż daleko więcey w tych co mieszkáią w[F] domiech glinianych/ á ktorych są grunty z prochu/ y ktorzy beda popsowáni od molow.

20 Od poránku áż do wieczorá bywáia pokruszeni/ á gdy się żaden nie obaczy/ wiecznie pogina.

21. Izaż zacność ich nie ginie społu z nimi? y vmieráią stráciwszy mądrość.

Rozdział. 5.

1. Elifaz przedsię stoi przy swey powieści/ okázuiąc iáko iest niezemne szczęście ludźi niepobożnych. 9. Wystawia przytym sprawy Bożę dziwne á rozmaite nieprzegárnione

Wołayże teraz / áza bedzie kto coć się ozowie/ á obeyrzy się ná ktorego [A] świętego.

2. [B] Zaprawdę zábija gniew człowieka szalonego/ á [C] zawiść vmarza nieumieiętnego.

3. Aczćiem widźiał szalonego iż się rozkorzenił/ alem wnet [D] przeklinał mieszkánie iego.

4. Dźieći iego beda dáleko odzbáwienia/ á pogina w [E] braniu / y nie będzie nikt coby ich ratować miał.

5. Głodny pozrze żniwo iego/ á wydrze ie z posrzod ciernia / prágnący z chćiwością połknie bogáctwá iego.

6. Abowiem karánie nie pochodźi z prochu / áni vtrapienia wydáłá z siebie [F] ziemia.

7. Bo człowiek národzon iest ku vtrapieniu/ iáko y skry áby leciały ku gorze.

8. A wszákoż chćiałbych pytać Bogá/ á sprawę swą położyłbych przed nim.

9. Ktory czyni sprawy zacne co nie mogą być ogárnione/ á rzeczy dźiwne ktore nie mogą być obliczone.

10 Ktory dawa deszcz ná ziemię/ á wody spuszcza ná vlice.

11. Aby pokorne wystáwił ná mieyscu wysokiem/ á smętni áby byli wywyższeni ku zbáwieniu.

12. *Ktory wniwecz obraca myśli ludźi chytrych/ ták iż ręce ich nic skutecznego nie sprawią.

13. Kthory miedźki podchwytawa w ich chytrości/ á radę przewrotnych podwráca.

14 Iż we dnie zátáczáią się iáko w ćiemnościách/ á w Południe máczáią iáko w nocy.

15. Ale zachowywa vbożnego od [G] miecza/ y z pászczeki á z ręki możnego.

16. Y iest nieiáka nádzieá vtrapione mu á [H] złość musi vstą swe zámknąć.

17. [I] Oto błogosławiony iest ten człowiek ktorego Pan karze/ nie odmiátuyże tedy karánia wszechmocnego.

18. Abowiem on iest kthory vderzywszy zawięzuie rane/ zrániwszy sam że rękoma swemi leczy.

19. [K] W sześći przygod wyrwie cię/ á w siodmey nie tknie się ciebie nic złe[L].

20 Wybáwi cię od śmierći czásu głodu/ á ná walkách od srogości miecza.

21. Vchroniesz się od ięzyká ktory iest iáko bicz/ á nie vlękniesz gdy przyidzie vtrapienie.

22 Będziesz się śmiał w vtrapieniu y w głodzie/ á nie będziesz się bał zwierząt ziemskich.

23 Będziesz miał [L] przymierze z kámieniami polnemi/ á zwierzęta dźikie będą z toba w pokoiu.

24 Poznasz też iż przybytek twoy zostánie w pokoiu / á będziesz opátrował mieszkánie twe bez grzechu.

25 Yznasz też iż národ twoy będzie rozmnożon/ á potomstwo twoie będzie iáko ziołá polne.

26 W stárości zeydziesz do grobu/ iáko zboże gdy ie w brog wkłádáią czásu swego.

27 Oto [M] czegośmy się wywiádowáli tákći iest/ á ták słuchay tego á rozważay to sam v siebie.

Rozdział. 6.

2. Job pokázać chce trapienie swe być cięższe niżli grzech swoy. 9. Pragnie śmierći. 13. Okázuie niewierność y nie vstawiczność przyiaćiół swoich.

A to Job odpowiedźiał tymi słowy.

2. O by z pilnością nárzekánie moie ktoroż ważył á iż by nędzá moiá społu była ná wadze włożona.

Tedyć

---

* Mátth. 15. v. 15. 2. Piotr. 2. v. 4. Judy. v. 6.

F To iest w tym ćiele z ziemie stworzonem.

A To iest Aniołá/ iákoby ták chćiał rzec/ Żadnego nie máß z Aniołow by nam mieyßego ktoryby się miał ozwáć / okázuiąc iż człowiek dáleko podleyßy iest od Aniołow/ á tym więcey od Bogá.

B Okázuie iż rzeczy przeciwne przypádáią ná ludźi zá ich grzechy/ Przetho pod przezwiskiem człowieká ßalonego/ rozumie grzeßniká ktory się Bogá nie boi.

C To iest chćiwość zbyteczna dobrego mienia/ dla ktoreyby ginął takowi/ gdyż się im posądźi wości nie ßancuią

D Widząc iż rozkorzenienie ich y okázałość ßczęścia ku złemu końcowi przychodźi.

E To iest ná sądźie pospolitym będą osądzeni y zdáni/ á bowiem naśladowáli złości oycowskich.

F Ziemiá nie stáwa się nieplodną dla złości swoiey/ ale dla złości człowieczey/ abowiem grzech pierworodny iest początkiem wßytkich vciskow/ a grzech pospolity iest przyczyną osobliwego vtrapienia.

* 1. Korin. 3. v. 19.

G To iest twarzy ktora stre iako mie

H W tym wy iż Bogu ma nikt nic przy mie słußnego tego karze- 1 Sztrosznie pod pokrywką tobyś on bedą wiećiem przy byt of uśćiśnego Boga, a mi zowie w ioby cierpliwość dobrze tu

I Przypo- Jakub. v. Zyd. 12. v. Ziáwie. 2. w

K Tu kładźie na leżą- nia/ Sátyr tym wß; ści leglo

L To iest nie ći iáden

3. Tedyćby było ćięższe niż piasek morski/á przetoż my słow nie stawa.
4. Abowiem strzały wszechmocnego przeniknęły mie/ktorych iad zmiszczył ducha mego/á strachy Boże woiuią mie.
5. A Izali ryczy osieł lesny widząc trawę: ábo wol izali ryczy nád pokármem swoim:
6. B Izali kto może ieść rzecz niesmáczna bez soli: ábo iestli iáki smák w białku iáiowym:
7. To czegom sie przed thym tknąć nie chćiał/toć teraz iest iáko C pokárem ćiału moiemu.
8. Boże day áby sie to stáło ocz prosze/á iżby Bog dopuścił czego sie nádziewam.
9. D Iżby mie chćiał Bog zetrzeć/á puścił wolno rękę swoię y wyćiął mie.
10. Miałbych to sobie zá pociechę/á rádowałbym sie w boleści chociaby mi nic nie folgował/E iednák sie nie bede zbraniał słowom Swiętego.
11. Abowiem coż iest zá moc moiá żebych wytrwáć mogł: ábo kthory koniec moy będzie ieśliby sie dáley przedłużył żywot moy:
12. Izaż moc moiá iest kámienna: á ćiáło moie miedźiáne:
13. Azaż nie iest thák iż sobie pomoc nie mogę/á síły moie odiete mi sa.
14. Miałoby być iákie dobrodźiewstwo vtrapionemu okazane od bliźniego swego/ále on opuścił boiaźń wszechmocnego.
15. F Bráćia moi omylili mie iáko potok/á vpłyneli iáko powodź w rzekách.
16. Kthore bywáią metne od lodu/y od śniegu gdy sie w nich rostáią.
17. A zásie czásu suszey wigina/á od gorącości vstawáią z miescá swego.
18. Vdáwáią sie ina droga/y niszczeią á práwie gina.
19. Podrożni ludźie ktorzy idą z kráiny Themán/obaczyli ie/á ktorzy szli do Sebá mieli w nich nádźieie.
20. Ale sie záwstydźili iż w nich nádźieie mieli/á gdy tám przyszli zásromáli sie.
21. Záiste wy iesteśćie G iemu podobni/ábowiem vyrzawszy ćieszkie skáránie moie vlękliście sie.
22. Izalim mowił ábyśćie mi co przynieśli: ábo iżbyśćie mi co dáli z máiętnośći wászych:
23. Abo iżbyśćie mie wybáwili od vciśkáiącego: ábo wykupili z rąk okrutnikow:
24. Náucz ćież mie á vmilkne/á w czymbych zbłądźił oznaymićie mi.
25. O iákoż sa mocne słowá práwdźiwe/á cożpomożećietym wászym poswarkiem:
26. Izali sobie lekce poważyćie słowá vtrapionego: iákoby nic inego nie były iedno wiátr:
27. Záprawdę gniew wász thárgnie sie y ná sierotkę/gdyż sie ták chytrze obchodźićie z przyiaćielem swoim.
28. A przethoż teraz chćieyćie sie mi przypátrzyć/ieślizebych chćiał kłámáć przed wámi.
29. Mowćież znowu proszę was á nie sądźćie złośćiwie/pocznićież zás á vznayćie w tym spráwiedliwość moię
30. Jeśliż iest w ięzyku mym złość/á vstá moie nie czuiali gorzkości.

Kapitu. 7.

1. Job vkázuie iż żywot ludzki nic nie iest inego iedno praca y nędzá vstáwiczna.

1. Zali człowiekowi czás nie iest zámierzony ná ziemi/á dni iego iáko dni naiemnicze
2. Jáko sługá prágnie A ćienia/á iáko naiemnik tęka zapłáty zá praca swoię.
3. Thákżeć y mnie iákoby práwem dziedźicznem przyszły Miesiące B prożne/á nocy prácowithe sa mi ná znáczone.
4. Jeślim sie vkładł tedym mowił/ y kiedyż wżdy wstháne: A gdy rozmierzam wieczor/tedy C vstawam obrácáiąc soba áż do świtánia.
5. Ciáło moie przyobleczone iest robaki y plugástwem z prochu/skorá moiá popádáłá sie áż mi obmierzłá.
6. D Dni moie przemiiáią prędzey niż czołnek tkácki/á bez nádźieie máią koniec swoy.
7. Wspomnij iż żywot moy iest iáko wiátr/á oko moie nie oglada powtore szczęścia.
8. Niechayże nie pátrzy ná mie oko tych ktorzy mie widzą/ále dwie E oczy twoie obroć ná mie/álić mnie nie stánie.
9. Jáko vsthawa y przemiia oblok/ták że ten

A To iest nocy ábo odpoczynek.
B To iest/w ktorych dniách miał nádźieie odpoczynienia á nie miał tego.
C W Zydowskiem stoi/Máśycon bywam.
D Ty słowá mowi ku Bogu ktorego prosi áby vmnieyszył dni iego/ábyby czędzey ogladał koniec boleści swoich/A woli śmierć niż dobrá doczesne o ktorych czynił wzmiánkę Eliphaz/to iest iż spráwiedliwi ktorzy cierpią pewni sa iż doczekáią dni dobrych.
E To iest moc twoiá iest thák bárzo wielka/iż tylko sámem weyzreniem twoiem możesz mie wniwecz obrocić.

F Nie przyty tu zmar twychwstánia / gdyż go potym bro nić będzie/ Ale po trzebá pilnie bá czyć/ iż sie on tu o glada na przyrodze nie człowiecze/ kto ry iák ſkoro raz v mrze iuż sie potym nie wroci ku ży wo towi przyrodzona swa moca.

G Jákoby chćiał rzec/ Siły moie nie sa ták dostáteczne iáko morzá abo wie lorybá/ iż mie ścią skaß takowem v trapieniem ktore go vydz nie mogę.

tákże ten F ktory zstapi do grobu nie wynidzie.

10 Nie wroći sie wiecey do domu swego/ ani go dáley pozna mieysce iego.

11. A przetoż nie zawśćiagne vst mo ich á zych czego nie miał mowić w v trapieniu duchá mego/ á izbych sie nie vſtárzał w gorzkośći duſze mey.

12. G Izażem ia iest Morze abo Wie lorybż es okolo mnie poſtawił ſtráż

13. Jeſlibym rzekł/ Ućieſzę sie ná łoż ku moim/ á nárzekánia mego vlży mi poſciel moiá.

14 Tedy mie ſtráſzyſz ſny/ á widze niem wzruſzaſz mie.

15. A przetoż duſzá moiá obrálá ſo bie obieſzenie/ á śmierć rádſzey ni żliby zoſtáć miała w koſćiách moich.

16. Jeſtem zieć teſkliwoſćia/ á niechce żyć wiecznie: A przetoż mie iuż zánie chay/ ábowiem dni moie ſa próżne.

17. Y coż iest człowiek iż go tak zac nym czyniſz/ á iż thák maſz chuć ku niemu:

18. Náwiedzaſz ná káżdy záránek/ á ná káżdy czás doświádczaſz go.

19. Y pokądże mie nie vczyniſz wol nym/ á nie daſz mi czaſu ku wyt chnieniu żebych tylko H przełknął ſli ne moie.

H Jákoby rzekł/ Ták mie bárzo ści ſkaß vtrapieniemi że wiec y namniey wytchnąć nie mo gę.

20 Zgrzeſzyłem o ſtrożu ludzki/ y iá kożći zá to doſyć vczynić mam: I) Cze mużeś mie poſtáwił przećiwko ſo bie: ták iżem iest ćiężek ſam ſobie.

I Tho iest/ Przecz mie thák ſámego trapiß/ thák iż mi obmierzł żywoth moy.

21. Przecz nie zdeymieſz ze mnie złośći moiey: A przetże nie przepuſćiſz nie práwośći moiey / ábowiem ſie the raz vkłáde w prochu/ á ieſlibż by mie pilnie ſzukał iuż mie nie zaſtánieſz.

Kapitu. 8.

1. Báldad vpomina Jobá áby ſie przyznał że iest ſkaran dla grzechow/ á to ſpráwied liwym ſądem Bożym. 13. Nádżieiá y ko niec ludźi pokrytych.

A Báldád ſtrofuie Jobá iákoby z to wieká pokrytego/ ktory ſie tylko bro ni niepotrzebnemi ſtowy/ á okázuie y dowodźi mu że iest ſpráwiedliwie po karan od Bogá zá grzechy ſwoie.

1. Edy odpowie dział Báldád Su itczyk tymi ſłowy.

2. Y pokądże rze ży tákowe mowić bedźieſz: á ſłowá vſt twoich pokąd beda A iáko wiátr gwałtowny:

3. Izażby Bog miał podwrocić ſąd: á wſzechmocny miałby wynicować ſprawiedliwoſć:

4. Jeſli dzieći twoie zgrzeſzyły prze ćiw niemu/ tedyć ná nie przepuſćił ſłuſznie karánie zá ich złość:

5. A ieſliż ſie thy w czás náwrocíſz ku Bogu/ á bedźieſz ſie modlił wſze chmocnemu.

6. Jeſliż też bedźeſz czyſtem á ſprawie dliwem/ tedyć powſtánie dla ćiebie/ á vſpokoi mieſzkánie ſprawiedliwo ści twoiey.

7. A bedźie pierwſze twoie ſzcześćie nie wielkie zrownáne ku temu poſled nieyſzemu co ſie bárzo rozmnoży.

8. Przeto proſze pytay ſie ludźi ſtá rádawnych/ á dowiaduy ſie od oy cow ich.

9. Abowiemći my práwiechmy ſie wczorá zrodźili/ á nic nie vmiemy/ gdyż* dni nászе ſa iáko ćień ná źiemi

10 Oni ćie náucza y oznaymiać/ á powiedzać z ſercá zdánie ſwoie.

11. Jzali vroſćie ſitowie oprocz wil gotnoſći/ ábo wiſz przez wod:

12. Gdy ieſzcze w ſwey czerſtwoſći nie bedźie podćiet/ á wſzákoż przed wſzytkimi inſzemi rzeczámi zielone mi vſchnie.

13. Takżeć ſa drogi tych wſzytkich kto rzy zápominaia Bogá/ y takći ginie nádżieiá człowieká pokrytego.

14 Nádżieiá iego bedźie wniwecz obrocona/ á iego vfánie bedźie iáko gniazdo páiakowe.

15. Podeprze ſie domu ſwego/ á nie oſtoi ſie/ bedźie gi podpierał/ ále nie bedźie trwały.

16. Też B iáko drzewo iest zielone ſto iące ná ſłońcu/ z ktorego wychodzą roſzczki w ogrodźie iego.

17. Korzenie iego ſplatháia ſie nád źrzodłem/ á powikłáia ſie ták moc no iáko budowánie kámienne.

18. A gdy z korzenia z mieyſcá ſwego bedźie wyrzucone / ták iż żaden nie rzecze áby ie kiedy widźieć miał.

19. Tedy thák bedąc przeſádzone / przyimie ſie tym lepiey/ a vroſćie w iney źiemi.

20 Takżeć y Bog nie wzgárdźi czło wieká dobrego/ á nie poda ręki zło śnikom.

21. Jeſzcześć vſthá twe nápełni ſmie chu/ á wárgi twe rádoſći.

22 Oni ktorzy ćie máią w nienawi śći/ zawſtydzą ſie/ á mieſzkánie lu dźi niepobożnych trwáć nie bedźie.

Kápitu

* Liſtiey. 14. v. 2. Pſal. 144. v. 4.

B Okázuie tym po dobieńſtwem/ iż v trapienia ktho cierpia ſprawiedli wi/ bywáią ku lep ſzemu/ A przy wnyma ony vtra pienia drzewu ktore przeſádzáią/ áby ſie odmtadzało v woc dawało.

Kápitu. 9.

2. Job vkázuie iż nie máß żadnego coby mial być vſprawiedliwion przed Bogiem
2. Wyznawa ſie być grzeßnym y niezemnym.

1. A to Job odpowiedźiał temi ſłowy.
2. Znamć zá prawdę iż tak ieſt/że człowiek nie może być ſprawiedliwem ták iáko Bog.
3. Abowiem ieſliby ſie z nim chćiał oto ſpierać/nie odpowie mu ná iedne rzecz z tyſiacá.
4. Bo ieſt ſercá roſtropnego y możnym w ſwey mocy: Y komuż ſie ſzczeſćilo kto ſie mu vpornie ſtawił?
5. Oná ſam ieſt ktory przeſtháwia gory/ á nie czuią gdy ie on pod vmoći w gniewie ſwoim.
6. Ktory porußa ziemię z mieyſcá ſwego/ták iż ſie ſtrzaſáią ſłupy iey.
7. Kthory ſłońcu roſkazuie aby nie wſchodźiło/ á gwiazdy iáko ſygnetem [A] pieczętuie.
8. Kthory ſam roſpoſtárł niebá/ á chodźi po wierzchu Morzá.
9. Ktory ſprawił [B] Á kturum/y Oryoná/ y Hiiády/ y ſtrony Poludniowe.
10. Ktory zacne ſprawy okázuie/ktorych rozumem nie doſcignie y dźiwne rzeczy ktorych nikt wyliczyć nie może
11. [C] Oto kiedy mię przemiia nie vyzrę go/ á gdy ſie przechadza y tám y ſám/ nie bacze go.
12. [D] Oto gdy co porwie ktoż to wroćić może? ábo kthoż mu rzecze/ Coż czynißz?
13. Bog nie [E] powśćiągnie gniewu ſwego/ á przed nim ſie kurcza pomocnicy ludźi pyſznych.
14. Jákoż tedy daleko mniey iá moge przećiw niemu mowić/á vżywać ku niemu ſłow ochędożnych?
15. Kthoremu nic odpowiedźieć nie moge chociażbych był y ſprawiedliwem/ owßzem ſie Sędźiemu memu podam w pokorę.
16. Gdym go wzywał ozwał mi ſie/á [F] wßákoż nie wierzę żeby wyſłuchał głoſu moiego.
17. Abowiem mię wywrocił wichrem/ á rozmáite rány dopuśćił ná mię nie winnie.
18. Nie dopußcza mi odetchnać/ owßzem mię nápełnił gorzkośćia.
19. Jeſlibym ia chćiał moca co z nim czynić/ oto on mocnieyßzy ieſt/ ieſliże práwem poſtapie/ ktoż zá mną pomoże?
20. Jeſli ſie będę miał ſam zá ſprawiedliwego/ tedy mię vſtá moie potępią/ ieſliż ſobie będę chćiał przywłaſzczyć doſkonáloſć/ thedy mię wnet oſadźi przewrotnym.
21. Á chociażbym był y doſkonálym/ á wßákoż iednák nie ieſtem świádom duſze moiey/ y obrzydł mi żywot moy.
22. A thák wßytko zá iedno/ co y ia mowię/ [G] zá rowne Bog dobrego y złego niſzczy.
23. Jeſliż chluſtá biczem przeczże nie wnet zábiie? ále ſie ieſcze śmieie z ſkárania niewinnych?
24. Podána ieſt ziemiá w opánowánie [H] złośnikowi/ ktory zakrywa oblicze ſędźiom iey/ á ieſliż on tego nie czyni/ gdźież ieſt y kto ieſt?
25. Dni moie prętſze były niż poſeł/ vćiekły nie widząc nic weſołego.
26. Przebiegły prętko iáko łodźie [I] przez Ebet/ á iáko leci orzeł do pokármu.
27. Jeſlim kiedy mowił ſam w ſobie/ Zapomnię vſkárżánia mego/ á odłożywßy ſmętek moy vćieſzę ſie.
28. Tedym ſie lękał wßytkich boleśći moich/ wiedząc że mię przez karánia nie opuśćißz.
29. Jeſlißem ieſt niepobożnym/ przeczże ſie thák po próżnicy [K] prácować mam?
30. Á choćbym ſie obmywał wodámi śnieżnymi/ y oczyśćiłbym co nalepiey ręce ſwe.
31. [L] A wßákoż zánorzyßz mię w dole/ y ſplugáwi mię odzienie moie.
32. Abowiem on nie ieſt człowiekiem iáko ia/ ábych mu śmiał odpowiedźieć/ ábo iżbych z nim miał idź w práwo.
33. Boby miedzy námi nikt nie mogł być iednaczem/ á kthoryby miał rozwieść náßze przą.
34. Niechayże odemnie odeymie rozgę ſwą/ á ſtrách iego niechay mną wiecey nie trfoży.
35. Tedy mowić będę á nie będę ſie bał/ bo [M] nie ieſtem taki ſam y ſiebie.

[A] To ieſt nie da im świecić.
[B] Ty przezwiſká ſą gwiazd niektorych w ſtronách Putnoych ktore my Polacy ſnadź tak pośćie zowiemy/ Wozy/ Báby i Koſy.
[C] Tho ieſt Bog wiele rzeczy czyni przedemną/ á wßák ich báczyć nie mogę ią on ieſt ſprawcą tego.
[D] Okázuie iż ſądy Páńſkie náwßtecz zwrocone być nie mogą.
[E] Tho ieſt/ żeby ſie tego báć miał.
[F] To ſie ściąga ná modłę Jobowe przy ziemie ktore ſprawuie/ iż będąc w ſmutkach boleśćiach oſtatecznicami Bożym ſą.
[G] Tu Job ścińiony boleśćiami łaiáco mowi przećiwko Bogu/ Ale i inßą rzecz miał w vmyśle ſwoim/ przetoż mu tego zá bluźnierſtwo nie poczytano.
[H] Tu rozumie o okrutniku ktory rozkazuie ſądźić ſądy nie ſprawiedliwe.
[I] Jeſt rzeká bárzo byſtra w Arábiey.
[K] Abowiem Bog nie wyſtuchawa złośnikow.
[L] Drudzy wykładáią/ będą ſie mną brzydźić ſáty moie. Bo vmárłemu ßat nie potrzebá.
[M] To ieſt/ Nie ieſtem takowy iákowym mię mnimáćie.

Kapitułá. 10.

1. Job się vskarża przed Bogiem ciężkości swoich. 9. Rownaiąc pierwsze dobrodzieystwá z teráźnieyszym vtrapieniem okázuie wielką srogość Bożą. 18. Prágnie tego iżby był nigdy nie był. 20. Prosi o czas ku pokuće. 21. Opisánie śmierći.

A Jakoby rzekł/ Oto pokim ieszcze żyw/ wiecéiem podobien vmárłemu niż żywemu/ dla wielkich boleści ktore mię trapią: A przetoż sam na się vskáráć się będę á nie ná Bogá: Dla tego Job obmawia się w powieściách swoich ktore mowił przećiw Bogu/ przypisuiąc ie krewkości swoiey/ ktora iest nieznośnymi bolesćiami ogárnioná: A ták mu żadne bluźnierstwá nie mogą być przyczytáne.

B To iest/ Dla czego mię trapiß.

C To iest/ Jżali się ták spráwuieß iáko ini ludźie/ ktorzy wżiáwßy raz przećiw komu nienáwiść/ iuż nań wiecey pátrzyć nie mogą.

D To iest/ Jżaieś iest ták odmienny iáko się ludźie odmieniáią z swoimi czásy.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10 11. 12. 13. 14 15.

B Vżą moiá odieta iest z żywotá mego/ á przetoż będę mowił przeciwko sobie/ á będę mowił w gorzkości duszę moiey.

Rzekę ku Bogu/ Nie potępiayże mię/ ráczey mię náucz oczt ták E spor zemną wiedźieß.

Y zdaßći się to dobrze że mię thák vćiskaß/ á iż odrzucaß spráwę rąk twoich/ oświecáiąc rádę ludźi niepobożnych?

A záż ty maß C oczy ćielesne/ ábo pátraß iáko człowiek?

D Dni twoie záż są iáko dni człowiecze? á látá twe iáko látá ludzkie?

Iż się chceß wywiedźieć niepráwości moiey/ á iż się chceß wybádáć grzechu moiego?

Ty wieß żećiem się złośćiwie nie spráwował/ á wszákoż nie iest ktoby miał wyrwáć z ręku twoich.

Ręce twoie wykßztałtowáły mię ze wszech stron/ y maßżeś mię stráćić

Rozmyßl się proßzęć iżeś mię iáko z gliny vlepił/ á záś mię w proch obrociß?

Jżażeś mię nie wylał iákomleko? á iáko ser vtworzyłeś mię?

Skorą y ćiałem przyobłokłeś mię/ á z ßkośći y z żył spoiłeś mię.

Żywotem y dobrodźieystwy obdárzyłeś mię/ á opátrznośćią twą záchowałeś duchá mego.

A choćiażeś to záchował w sercu swoim/ á wszákoż wiem że się to dźieie z woley twoiey.

Jeßlićem zgrzeßył/ daß mię do więzienia/ á dla niepráwości mey nie przepuśćiß mi.

Biedá mnie ießlim się źle spráwował/ á choćiażem iest y spráwiedliwym/ á wszákoż nie śmiem podnieść głowy moiey/ będąc ták nápełniony pohánbieniem/ á widząc vtrapienie moie.

16. E O gdyby iuż moc wźięło/ ábyś mię porwał iáko lew/ á obroćiwßy się żebyś się tym dźiwniey zemną obchodźił.

17. Odnowiáiąc nádemną karánie twoie/ y rozmnożáiąc gniew twoy około mnie/ á ruszáiąc ná mię woyßko rozlicznych ćießkośći.

18. Przeczżeś mię wywiodł z żywotha? Ach bym był vmárł żeby mię było oko nie widźiáło.

19. Byłbych był iákobych nigdy nie był by mię było wnet z żywotá do grobu doniesiono.

20 Jżaż nie krotkie są dni moie? á przethoż przeßtań mię á zániechay ábych máluczko wytchnął.

21. Pirwey niż poydę ßkąd się nie wrocę/ do kráiny ćiemnośći/ y do ćieniá śmierći.

22 Do ziemie ćiemney iáko chmurá/ kędy iest ćień śmierći/ á nie máß rządu żadnego/ ále świátłość tám iest iáko ćiemność.

Kapitu. 11.

2. Sofár Joba nießpráwiedliwie winuie. 7. Okázuie iż Bog iest żadna rzecz nieogárniony. 13. A pokutuiącemu miłosierny. 10. Wypißuie ßczęßćie człowieká dobrego.

Odpowiedźiał Sofár Náámátczyk tymi słowy.

Jżaż nie ma być odpowiedźiano ná wiele słow? á człowiek ßczebietliwy y záż będźie vßpráwiedliwion?

Ná ty twe plotki y máiąż ludźie milczeć? A gdy thy z inych ßzydźiß/ á záż też kto ćiebie ßromośić niema?

Abowiemeś powiedźiał/ Náukámoiá iest ßzczyrá/ á iestem czyßt przed oczymá twemi.

A gdyby Bog chćiał mowić á otworzyć vstá swe przećiwko tobie.

Abyć oznaymił táiemnice mądrośći swoiey/ iżeś iest godźien spráwiedliwie we dwoy nasob karánia/ á wiedz iż A Bog przepomniał ćię dla złośći twoich.

Gdy będźieß Bogá ßzukał/ izali go naydźieß? ábo możeßli doßkonáłości wybádáć Wßechmocnego?

Ktore gdyż przewyßzáia wyßokośći niebießkie/ cożż ty poznießć? á gdyż są głębßze

E Ściśniony/ pieniem/ vmrzeć/ Z ine słowa dza z trwo/ktora walczy/ ciw duchowi.

A Abo zgnał karánia złośći twoie.

sa głębsze niżli niskości/coż rozumieć mozesz?

9. Ktorych miárá iest dłuższa niżli ziemiá/á szerokość ich wiecsza niżli morze.

10 Kthoż go záwśćiągnie gdy iedny rzeczy podwraca/drugie zámyka/á drugie zgromadza?

11. Abowiem zna ludźi niczemne/y widźi niepráwości/y mnimasżże á/by nie rozumiał?

12. Czlowiek nieumieietny obdárzon bywa rozumem/[B] chociaż sie rodźi iáko osle leśne.

13. A iesliż serce twoie słusznie spráwisz/á rece twe podniesiesz ku niemu.

14 Jesliż ktora niepráwość iest w ręku twych/zárzućże ią precz/á nie dopuszczay złości mieszkáć w przybytkach twoich.

15. Thedy oblicze twe podniesiesz oprocz zmázy/á bedźiesz mocnym y nie bedźiesz sie bał.

16. Abowiem zápomnisz kłopotu/á nie wspomnisz go wiecey iáko wody ktora vplynie.

17. Wszytek czás żywotá twego bedźie iáśnieyszy niżli Południe/á rozśáśnisz sie iáko świátłe záránie.

18. Bedźiesz miał vfánie gdy sie ieszcze iest czego nádźiewáć/á vśniesz bespiecznie iákobyś thęż miał przekop około siebie vsypáć.

19. *Bedźiesz leżał á żaden cie nie przestrászy/y wiele ich beda cie mieć w vczćiwości.

20 Ale oczy złośnikow omyla sie/y nie beda mieć gdźie vćiec/á nádźieiá ich bedźie strapienie dusze.

Kapitu. 12.

2. Job okázuie ćierpliwość swą y pokorę. 7. Przytym vkázuie moc stworzyćielá ktorá poznána bywa w spráwách y w stworzeniu iego. 17. Okázuie też iż on sam odmienia rády ludźi mądrych/y stany Krolewskie y Kśiążęce.

1. A to Job odpowiedźiał themi słowy.

2. Y wyżeście tylko sámi ludźmi/á z wámi ma vmrzeć mądrość?

3. Thożći ia mam serce iáko y wy/á nie iestem od was posledniejszym: Y ktoż tego nie wie co y wy?

4. Ten ktory iest śmiechowiskiem y przyiaćiela swego woła do Bogá/á on go wysłuchawa *ábowiem spráwiedliwy y prostatek iest w posmiewisku

5. Ktory iest [A] bliski vpadku/thedy bywa podobien lámpie wzgárdzoney w mnimániu bogaczá.

6. Szczesliwe sa domy lupieżcow/á żywa w bespieczeństwie ći ktorzy Bogá ku gniewu wzruszáią/tákże y ći ktorzy rękámi swemi bogi sobie czynią.

7. A [B] wszákoż pytay sie bydlat á ony ćie náucza/y ptaszká powietrznego á onći oznaymi.

8. Abo spytay sie ziemie á onáć opowie/przytym y rybmorskich á onyć o tym dádzą spráwę.

9. Ktoż nie zna w tym wszytkim że to spráwiłá ręká Pánska?

10 W ktorego ręku iest dusza wszech rzeczy żywych/y duch wszelkiego ciáłá człowieczego.

11. †Izali vcho nie słyszy co ktho mowi/á vstha izali pokármu nie kosztuia.

12. W ludźiech stharych iestći mądrość/á długie látá przydawáią vmieietności.

13. Aleć v niego iest mądrość y moc/ráda y vmieietność.

14 *Jesli pocznie borzyć nie bedźie nikogo coby zás pobudował/iesli człowieká zámknie/tedy go pothym żaden nie otworzy.

15. Jesli wody zátrzyma tedy wszytko wyschnie/á iesli ie zásie puści/przewrácáią ziemię.

16. V niegoć iest moc y dowćip/á[C] ták iego iest bładzący iáko y then ktory drugiego w błądzáwodźi.

17. Kthory odźiera pány rádnez powagi/á sędźie przywodźi ku szaleństwu.

18. [D] Pás Krolewski rozwiązuie/á zwiaskámi ściąga biodrá ich.

19. Podawa Kśiążętá na lup/á podwráca mocárze.

20 Odeymuie mowę prawdźiwym/á odstárych rádę oddala.

21. Przepuszcza wzgárdzenie na kśiążętá/á mdli siły mocarzow.

22 Głębokie rzeczy wywodźi z ćiemności/á ćień śmierći ná iáśnią wywodźi.

23 Rozmnaża narody y tráći ie/rozszerza lud/y záśie go vmnieysza.

24 Odeymuie serce czelnieyszym lu-

*[Przyp.14.v.2.

[A] To iest/ kogo opuściłżeście/tedy takiego człowieka wszyscy sie chronią iáko ogniá.

[B] Okázuie przećiwnikom swoim z ktorymi sie gadá/iż ich mądrość iest bárzo prosta/á nie iest lepsza nad bydlęcą/ gdyż go tego chcą vczyć co y bydlętá vmieią.

† Mśey.34.v.3.

* Ezá.22.v.22. Ziaw.3.v.7.

[C] To iest dopuszcza mu zbłądźić y dáć sie zwieść.

[D] Wymuie ludźi z poddáństwá okrutnikow/á tyránny do więźienia podawa.

* w.3. Pżo.26.v.5.

dźiom ná źiemi/ á opuſzcza ie iżbła
dza po puſzczy gdźie niemáſz drogi.
25 Mácáia w ćiemnoſćiách bez świá
tłoſći/á ſpráwuie to iż ſie tułáia iáko
piiáni.

Capitu. 13.

1. Job ſtrofuie przyiaćioły ſwe z ichże wła
ſnych ſtow. 15. Zbáwienie obiecáne nie mi
nie pokutuiácych/á záſie potępienie ludźi
pokrytych. 20. Proſi Páná áby go ták przy
kro nie karał.

1. TO ty wſzy
tki rzeczy ogla
dało oko moie
y ſłyſzało vcho
moie y zrozu
miało.
2. Jáko wy to
wiećie ták ia też wiem/ á nie ieſtem
w tym vpoſledzon nád was.
3. A wſzákoż bede mowił z wſzech
mocnem/ á chce ſie roſpráwowáć z
Bogiem.
4. Gdyżeśćie wy ſa zmyſlácze kłam
ſtwá/ á ieſteśćie wy wſzyſcy lekárze
niczemni.
5. Obyśćie byli lepiey milczeli/bo by
wam wżdy to możono poczythać zá
mądroſć.
6. Słuchayćież teraz moiey roſprá
wy/á obáczćie dowody vſt moich.
7. Jżali kwoli Bogu potrzebá wam
fałſz mowić? ábo dla niego zdradli
wie co powiedáć?
8. Jżaż ſie mu tym przyſłużyć chce
ćie? á zań ſie ſwárzyć bedźiećie?
9. A dobrześby to ieſliby on was do
ſwiádczał? á możećieli go oſzukáć
iáko oſzukawaćie człowieká?
10 Záiſteć pokarze was ieſliż ſkry
ćie komu ku woli odſtąpićie od prá
wdy.
11. Zacnoſć iego izali was nie vſtrá
ſzy? á ſtrách iego izali ná was nie
przypádnie?
12. Wáſze powieśći ſą podobne popio
łowi/ á ćiáłá wáſze ſą podobne ćiá
łom gliniánym.
13. Vmilknićieſz przedemną á ia nie
chay mowię/ niechayże iuż co chce ze
mną ſie ſtánie.
14 A Czemuż mam ćiáło moie bráć
w zęby ſwe? á duſzę ſwą kłáść w re
ku moich?
15. Chociażby mie też y zábić chciał/
przedſie ia w nim vfam/ á wſzákoż
drog moich bede przed nim poprá
wował.
16. Abowiemći on ieſt zbáwieniem
moim/ gdyż żaden pokryty człowiek
nie przyidźie przed oblicznoſć iego.
17. Słuchayćież z pilnoſćią powieśći
moiey/á to co mowię poymićie w u
ſzy wáſze.
18. Othom ſie teraz wdał w ſąd/ y
wiem to że zoſtáne ſprawiedliwym.
19. Ktoż ſie tedy bedźie zemną ſpie
rał? gdyż teraz vmilkne y obumrę.
20 B Wſzákże tylko tego dwoygá nie
czyń ze mną/ á thedyć ſie nie ſkryie
przed oblicznoſćią twoią.
21. Odeymi przecz odemnie rękę two
ię/ á thwoy ſtrách niechay mię nie
przeráża.
22 Wzowmię á iać ſie ozowę/ ábo ia
bede mowił á ty mnie odpowiedáy.
23 Y wieleſz C ieſt nieprawoſći y grze
chow moich? ozná y mi że mi przeſtęp
ſtwá y grzechy moie.
24 Przecz że zákrywaſz oblicze two
ie? á przecz mię poczytaſz zá nieprzy
iaćielá ſwego?
25 Jżali D liſt kthory ſie chwieie po
trzeſz? á ździebło ſuche prześladować
bedźieſz?
26 E Piſzeſz przećiwko mnie ſrogo
ści twoie/ á wkładaſz ná mię nieprá
wości młodoſći moiey.
27 Daleś nogi moie w F okowy/ kto
re ſie wiádły w koſtki nog moich/ y
ſtrzeżeſz mię ná wſzytkich drogách
moich.
28 Gdyżem ieſt iáko co ſproch niáte
go od ſtároſći/ á iáko ſzátha ktorą
mol zie.

A To ieſt/ Nie ták ſobie wielce waże zdrowia ſwego á
bych ie ſobie zácho
wáć chciał w tá
kowych boleſćiách
Abowiem bráć w
zęby ciáło ſwe ieſt
zdrowie wydáwáć
ná niebeſpieczeń
ſtwo/ á thoż też ſie
rozumie y w ręku
kłaſć żywot.

B To ieſt/ Przynaymniéy tego proſzę abyś mi dał.

C Aczſe vznawa być grzeſznym/ wſzákoż powiada iż ſie nie ták wielkich grzechow do puſcił zá ktho
miał być godzien
ták ſrogiego kará
mia.

D Opiſuie niezmierną nędzę człowieczą ſtwá/ przyrownawáiąc ie liſtowi zdźbłu.

E To ieſt/ Przyznáwaſz iákoby z regeſtru wyliczaſz grzechy moie.

F Przez okowy rozumie vtrapienie ktho
rem ieſt ſtrzeżon.

Capitu. 14.

1. Wypiſuie nędzę y krotkoſć żywotá cztowieczego. 7. y. 14. Prorokuie o zmartwych wſtániu y o mękách wiecznych. 18. Wßyt
ki rzeczy widome ſą odmienne.

1. CZłowiek ná
rodzony z nie
wiáſty ieſt bár
zo krotkich dni
á pełen ieſt prá
ſnukow.
2. Wyraſta iá
ko kwiatek/ y bywa podćiet/ * prze
miia iáko ćień á nie oſtoi ſie.
3. Y ná tákiegoż ty ieſzcze otwarzaſz
oczy twoie/ á pozywaſz mię z ſobą do
ſądu.

* Wyſſey. 8. w. pſál. 144. v. 4.

Ktoż może

4. ¶Ktoż może vczynić rzecz czyſtą rzeczy plugáwey? nie máſz żadnego.
5. Dni iego zámierzone ſą/á ty wieſz liczbę mieſiacow iego/ zámierzyłeś mu kres ktorego minąć nie może.
6. A Odſtąpże od niego áby ſobie odpoczynął/áż przyidźie dzień iego jako żadliwy iáko naiemniczy.
7. Abowiem y o drzewie ieſt wżdy nieiáka nádźieiá iż ſie odmłodźi chociáż ie wytną/á iego młoda látorośl nie vſtánie.
8. Gdy ſie korzeń iego ſtárzeie w źiemi/á pień iego iákoby obumrze w prochu.
9. A wſzákoż od wilgotnośći wod roſtrzewi ſie/y odnowi iáko ſzczep przeſádzony.
10. A gdy B człowiek ſchorzáły vmrze y zniſzczon będźie/gdźież ſie podźieie?
11. Jáko ginie wodá z Morzá/á rzeká vſtáwa y wyſycha.
12. Thákże człowiek gdy záſnie nie wſtánie więcey/á nie ocuci ſie áż nie zſtánie niebá/ani ſie obudźi ze ſnu ſwego.
13. Obyżeś mię zákrył y záchował do grobu/áżby ſie vćiſzył gniew twoy/á iżbyś mi kres zámierzył kiedy chceſz wſpomnieć ná mię.
14. Jżali człowiek vmárwſzy nie ożywie? po wſzytki dni żywotha mego czekáć będę/áż przyidźie odmiáná moiá.
15. Wzowieſz mię á ozowię ſie/ábowiem ſie tobie ſprawá rąk twych podoba.
16. *Aleś ty obliczył káżdy krok moy/á nie odwleczeſz karánia zá grzechy moy.
17. Złość moiá zebrána ieſt w wiązánkę/á ty przyczyniaſz ku niepráwośći moiey.
18. Jáko gorá vrwawſzy ſie ſpada/y ſkáły ktore bywáią przenoſzone z mieyſc ſwych.
19. Y iáko kámienie wydrążą wodá/á powodźi porywáią źiemię/ták że C odeym nieſz nádźieię ludzką.
20. Będźieſz náden ſilnieyſzy áż ná wieki/á zeydźie zmieniwſzy oblicze ſwoie/á potym go D wyrzućiſz.
21. Nie wie w iákim zacnem ſzczęśćiu będą ſynowie iego/a nie będźie obał ieſliże w iákim vtrapieniu E będą.
22. Ale poki noſić ćiáło ſwe/poty boleść będźie ćierpiał/á poki w nim duſzá/poty ſie frąſować będźie.

Kapitu. 15.

2. Elifáz ſtrofuie Jobá z iego chłuby/iż ſie czyni mądrym y niewinnym 16. Opiſuie przeżność/ pychę/y nieſzczęśćie niepobożnych/ co też wſzytko niepráwdźiwie przypiſuie Jobowi.

1. V temu odpowiedźiał Elifáz Themánitczyk thymi ſłowy.
2. Jżali złowiekowi mądremu przyſtoi mowić niczemne rzeczy/á nápełniać wiátrem myſl ſwoię?
3. Jżali ma przytáczać ná plác dowody ktore ſie z rzeczą nie zgadzáią/y ſłowá ktore nic nie pomogą?
4. Nád thо pſuieſz boiáźń Bożą/á nie chceſz ſie modlić Bogu.
5. Abowiem vſtá twe okázuią złość twoię/á obrałeś ſobie ięzyk chytrych
6. Niechay cię oſądzą vſtá twe/á nie ia/á wárgi twoie niechay przećiwko tobie świádczą.
7. Jżażeś ſie ty pierwſzym národźił przed imymi ludźmi? iżażeś ſtworzon pierwey niż pagorki?
8. Jżażeś ſłuchał táiemnic Bożych/á niemáſz mądroſći iedno w tobie?
9. Coż ty vmieſz czego my nie wiemy? ábo coż rozumieſz czegobychmy nie rozumieli?
10. Záiſtoć też ieſt miedzy námi ſzedźiwy y ſtárſzy w leciech niżeli Oćiec twoy.
11. Y lekceſz ſobie ważyſz pocieſchy Boſkie/y maſzże ieſzcze co ták ſkrytego w ſobie?
12. Y dokądże cię teraz vwiodłá myſl twoiá/á co okázuią oczy twoie?
13. Abowiem przećiw Bogu podnoſiſz myſl ſwą/á mowiſz ty ſłowá vſty ſwemi.
14. Coż ieſt zacz człowiek áby miał być czyſtym? ábo zaż ſyn niewieśći ieſt ſprawiedliwem?
15. *Oto w ſwiętych ſwoich nie náydźie doſkonáłośći/ áni też niebioſá ſą bez zmázy przed oczymá iego. * Wyżſey. 4. v. 18.
16. Jákoż dáleko więcey człowiek obrzydły y nieużyteczny/ ktory ſie opił złośći iáko wody.
17. Okażę ci iedno mię ſłuchay/á thо com zrozumiał oznaymię.
18. Co ludźie mądrzy powiedáli/á

dziom na ziemi/ á opuszcza ie iżbłą
dza po puszczy gdźie niemász drogi.
25 Macáia w ciemnościách bez świá
tłości/á sprawnie to iż sie tułáia iáko
piiáni.

Capitu. 13.

1. Job strofuie przyiaćioły swe z ichże wła
snych stow. 15. Zbáwienie obiecáne nie mi
nie pokutuiących/ázáśie potępienie ludźi
pokrytych. 20. Prosi Páná áby go ták przy
kro nie karał.

1. To ty wszy
tkie rzeczy ogla
dało oko moie
y słyszało vcho
moie y zrozu
miało.

2. Jáko wy to
wiećie ták ia też wiem/ á nie iestem
w tym vposledzon nád was.

3. A wszákoż bede mowił z wszech
mocnem/ á chce sie rospráwowáć z
Bogiem.

4. Gdyżeście wy sa zmyślácze kłam
stwá/ á iesteście wy wszyscy lekárze
niczemni.

5. Obyście byli lepiey milczeli/bo by
wam wżdy to możono poczythać zá
mądrość.

6. Sluchayćież teraz moiey rospráwy/á obáczćie dowody vst moich.

7. Jzali kwoli Bogu potrzebá wam
fałsz mowić? ábo dla niego zdradli
wie co powiedáć?

8. Jzaż sie mu tym przysłużyć chce
ćie? á zań sie swárzyć bedźiećie?

9. A dobrzeżby to ieśliby on was do
świádczał? á możećieli go oszukáć
iáko oszukawácie człowieká?

10 Záiśćie pokarze was ieśliż skry
ćie komu ku woli odstápićie od prá
wdy.

11. Zacność iego izali was nie vstrá
szy? á strách iego izali ná was nie
przypádnie?

12. Wásze powieści sa podobne popio
łowi/ á ciálá wásze sa podobne ciá
łom glinianym.

13. Vmilknićieszż przedemna á ia nie
chay mowie/niechayże iuż co chce ze
mna sie stánie.

A Czemuż mam ciało moie brác
14 w zeby swe? á dusze swą kłáść w re
ku moich?

15. Chociażby mie też y zábić chciał/
przedsie ia w nim vfam/ á wszákoż
drog moich bede przed nim poprá
wował.

16. Abowiemći on iest zbáwieniem
moim/gdyż żaden pokryty człowiek
nie przyidzie przed oblicznosć iego.

17. Sluchayćież z pilnosćia powieśći
moiey/á to co mowie poymićie w v
szy wásze.

18. Othom sie teraz wdał w sad/ y
wiem to że zostánę sprawiedliwym.

19. Ktoż sie tedy bedźie zemna spie
rał? gdyż teraz vmilkne y obumrę.

20 B Wszákże tylko tego dwoygá nie
czyń ze mną/ á thedyć sie nie skryie przed oblicznosćia twoia.

21. Odeymi precz odemnie reke two
ie/ á thwoy strách niechay mie nie
przeraża.

22 Wzowmie á iać sie ozowe/ ábo ia
bede mowił á ty mnie odpowiedáy.

23 Y wielesz C iest nieprawosći y grze
chow moich? ozna ymże mi przestęp
stwá y grzechy moie.

24 Przeczże zákrywasz oblicze two
ie? á przecz mie poczytasz zá nieprzy
iaciela swego?

25 Jzali D list kthory sie chwieie po
trzesz? á zdźbło suche prześladować
bedźiesz?

26 E Piszesz przećiwko mnie srogo
sći twoie/á wkládasz ná mie nieprá
wosći młodosći moiey.

27 Dales nogi moie w F okowy/ kto
re sie wiádły w kostki nog moich/ y
strzeżesz mie ná wszytkich drogách
moich.

28 Gdyżem iest iáko co sprochniałe
go od stárosći/ á iáko szátá ktorą
mol zie.

A To iest/ Nie ták sobie wielce waże zdrowia swego á bych ie sobie zachowáć chciał w tákowych bolesciách Abowiem brać w zeby ciáto swe iest zdrowie wydáwáć ná niebespieczeństwo/ á thoż też sie rozumie y w reku ktąsc żywot.

B To iest/ przeć iż mi sie zdá że bez grzechu iestem/ á ty mie chcesz vczynić grzesznym/ wszákoż powiadam/ iż sie nie táż wiele ktich grzechow dopuścił zá ktorych miał być godzien ták srogiego karánia.

C Aes sie vmazać być grzesznym/ á to iest/ powiadam/ iż sie nie táż wiele ktich grzechow dopuścił zá ktorych miał być godzien ták srogiego karánia.

D Opisuie niepewność człowiecze/ stwá/ przyrownáwáiąc ie listowi zdźbłu.

E To iest/ Przeć iákoby z regestrá wyliczáß grzechy moie.

F Przez okowy rozumie vtrápienie kthorem iest sciśnion.

Capitu. 14.

1. Wypisuie nedze y krotkosć żywotá czło
wieczego. 7. y. 14. Prozokuie o zmartwych
wstániu y o mękách wiecznych. 18. Wßyt
ki rzeczy widome sa odmienne.

1. Człowiek ná
rodzony z nie
wiásty iest bár
zo krotkich dni
á pełen iest prá
sunkow.

2. Wyrasta iá
ko kwiatek/ y bywa podćiet/ * prze
miia iáko ćień á nie ostoi sie.

* Wyffer. 8. wer. Pśal. 144. v. 4.

3. Y ná tákiegoż ty ieszcze otwarzasz
oczy twoie/á pozywasz mie z soba do
sadu.

Ktoż może

4. ¶Ktoż może vczynić rzecz czyſtą rzeczy plugáwey? nie máſz żadnego.
5. Dni iego zámierzone ſą/á ty wieſz liczbę mieſiacow iego/ zámierzyłeś mu kres ktorego minąć nie może.
6. A Odſtąpże od niego áby ſobie odpoczynął/áż przyidzie dzień iego pożądliwy iáko naiemniczy.
7. Abowiem y o drzewie ieſt wżdy nieiáka nádźieiá iż ſie odmłodźi chociáż ie wytna/á iego młoda látorośl nie vſtánie.
8. Gdy ſie korzeń iego ſtárzeie w źiemi/á pień iego iákoby obumrze w prochu.
9. A wſzákoż od wilgotnoſći wody roſtrzewi ſię/y odnowi iáko ſzczep przeſádzony.
10. A gdy B człowiek ſchorzáły vmrze y zniſzczon będźie/gdźież ſie podźieie?
11. Jáko ginie wodá z Morzá/á rzeká vſtáwa y wyſycha.
12. Thákże człowiek gdy záśnie nie wſtánie więcey/á nie ocuci ſię áż nie zſtánie niebá/ ani ſie obudźi ze ſnu ſwego.
13. O byżeś mię zákrył y záchował do grobu/áżby ſie vćiſzył gniew twoy/á iżbyś mi kres zámierzył kiedy chceſz wſpomnieć ná mię.
14. Jżali człowiek vmárwſzy nie ożywie? po wſzytki dni żywotha mego czekáć będę/áż przyidźie odmiáná moiá.
15. Wzowieſz mię á ozowię ſię/ábowiem ſie tobie ſprawá rąk twych podoba.
16. C Aleś ty obliczył káżdy krok moy/á nie odwleczeſz karánia zá grzech moy.
17. Złość moiá zebrána ieſt w wiązánkę/á ty przyczyniaſz ku niepráwoſći moiey.
18. Jáko gorá vrwawſzy ſie ſpada/ y ſkały ktore bywáią przenoſzone z mieyſc ſwych.
19. Y iáko kámienie wydrążą wodá/ á powodźi porywáią źiemie/ tákże D odeymuieſz nádźieie ludzka.
20. Będźieſz náden ſilnieyſzy áż ná wieki/á zeydźie zmieniwſzy oblicze ſwoie/á potym go D wyrzućiſz.
21. Nie wie w iákim zacnem ſzczęściu będą ſynowie iego/á nie będźie dbał ieſliże w iákim vtrapieniu E będą.
22. Ale poki noſić ćiáło ſwe/poty boleść będźie ćierpiał/á poki w nim duſzá/ poty ſie frąſować będźie.

Rozdział 15.

2. Eliſáz ſtrofuie Jobá z iego chluby/iż ſie czyni mądrym y niewinnym 16. Opiſuie próżność/ pychę/ y nieſzczęſćie niepobożnych/ co też wſzytko niepráwdźiwie przypiſuie Jobowi.

1. TEmu odpowiedźiał Eliſáz Themánitczyk thymi ſłowy.
2. Jżali ſłowie kowi mądremu przyſtoi mowić niczemne rzeczy/á nápełniać wiátrem myſl ſwoię?
3. Jżali ma przytáczać ná plác dowody ktore ſie z rzeczą nie zgadzáią/y ſłowá ktore nic nie pomogą?
4. Nád tho pſuieſz boiáźń Bożą/á nie chceſz ſie modlić Bogu.
5. Abowiem vſtá twe okázuią złość twoię/á obrałeś ſobie ięzyk chytrych
6. Niechay cię oſądzą vſtá twe/á nie ia/á wárgi twoie niechay przeciwko tobie świádczą.
7. Jżażeś ſie ty pierwſzym národźił przed inymi ludźmi? iżażeś ſthworzon pierwey niż pagorki?
8. Jżażeś ſłuchał táiemnic Bożych/á niemáſz mądroſći iedno w tobie?
9. Coż ty vmieſz czego my nie wiemy? ábo coż rozumieſz czegobychmy nie rozumieli?
10. Záiſtć też ieſt miedzy námi ſzedźiwy y ſthárſzy w leciech niżeli Oćiec twoy.
11. Y lekceſz ſobie ważyſz pocieſchy Boſkie/ y maſzże ieſzcze co ták ſkrytego w ſobie?
12. Y dokądże cię teraz vwiodłá myſl twoiá/á co okázuią oczy twoie?
13. Abowiem przeciw Bogu podnoſiſz myſl ſwą/á mowiſz ty ſłowá vſty ſwemi.
14. Coż ieſt zacz człowiek áby miał być czyſthym? ábo zaż ſyn niewieſći ieſt ſprawiedliwem?
15. *Oto w ſwiętych ſwoich nie náydzie doſkonáloſći/ áni też niebioſá ſą bez zmázy przed oczymá iego. * Wyżſzey. 4. v. 18.
16. Jákoż dáleko więcey człowiek obrzydły y nieużyteczny/ ktory ſie opił złoſćią iáko wody.
17. Okáżę ci iedno mię ſłuchay/á thо com zrozumiał oznaymię.
18. Co ludźie mądrzy powiedáli/á

nie zátáili tego co wźieli od przod-
kow swoich.

A To iest/ktorzy są 19. A Ktorym sámym było porucżo-
mi rzecz pospolita no ziemie/á żaden postronny nie po-
szczesliwie spra- stał miedzy nimi.
wowali/tak iż im ża-
den nieprzyiaciel 20 Złosnik ná káżdy dzień boleie iá-
nie przekażił. ko niewiástá rodzaca/a B nie pewna
B Ty słowá y ine liczbá lat okrutnikow.
po nich/ściągáia
sie ná Jobá/okázu- 21. Głosy strászliwe w vszách iego/
iąc go winnym ne- á czasu pokoiu przychodźi nań nie-
pobożności. przyiaciel pustoszący.

22 Nie wierzy áby zá sie miał wynidź
z ćiemnośći widzac tuż miecz przed
soba.

23 Tuła sie zá chlebem gdźie sie o nim
dowie/ábowiem wie że thuż przed
niem czásy niebespieczne.

24 Thrapienie y vćisnienie trwoża
nim/á ony zmocnia sie mu iáko król
gotowy ku boiowi.

25 Abowiem przećiw Bogu wyćia-
gnał reke swa/á siły swe vdał prze-
ćiw wszechmocnemu.

26 Kthory przytrze ná szyie iego/á
tarcz iego mocna przebije.

27 Abowiem zátyłość zákrytá twarz
iego/á tłustością obelnały ledźwie
sie

28 Mieszkał w mieśćiech popustosżo
nych/y w domiech w ktorych nie mie
szkano/ktore sie miały obrocić w ku-
py rumu.

29 Nie zbogáći sie/ánibeda trwáć ie
go bogactwá/á iego szczęśćie nie
bedźie trwałe ná ziemi.

C Tu w thym sło- 30 Nie wynidźie nigdy z ćiemnośći/
wie ciemności/tak látorośl iego vsuszy plomień/a D zgi
wyższey iako y ni- nie w duchu vst swoich.
żey/tedy rozumie o
wszytkich cużko- 31. Zbładźi w prożności nie máiąc nie
ściách. pewnego/abowiem odmiennośći ie-
D To iest/on ktory go bedźie prożnością.
przed tym był ták
sytym y othytym/ 32 Zginie niż iego czás przyidźie/á
bedźie thák wy- E roszczká iego nie zákwitnie.
schłym y wywie-
dłym iż od na- 33 F Wyrzući iáko od máćice win-
mnieyszey rzeczy zgi ney groná nie dorzráłe/á rozmece
nie. ie iáko oliwá kwiathki swe od sie-
E To iest potom- bie.
stwo iego.
F To iesth/Pan 34 Abowiem zebránie ludźi pokry-
przed czasem wy- thych bedźie spustoszone/ á ogień
traci dźiatki iego. pożrze przybythki za dáry pobudo-
wáne.

* Ezáí.59.v.4. 35 *Poczał złość á porodźił kłamstwo/
Psal.7.v.15. żywot iego gotuie zdradę.

Kapitu.16.

1. Job ruszony srogością przyiaćiół swoich o powieda iż bez winności cierpi vćisk w ktorym go Bog dzierży. 18. Wzywa go ná świádectwo niewinności swoiey.

1. Odpowiedaiąc ná thorzekł tymi słowy.

2. Słychałem częstorzeczy takowe: Wy wszyscy iesteście cieszyćiele przykrzy.

3. Y kiedyż bedźie koniec thym słowom prożnym: ábo coż tym sobie pomożesz iż słowy docierasz ná mię.

4. A Azażbych ia mowił ták iáko wy gdyby dusza wászá była ná mieyscu dusze moiey: Y mowiłżebym przećiwko wam / á chwiałbym głowa nád wámi:

5. Záprawdęćbych was vtwierdzał vsty moimi/ á wárgi moie vmnieyszałyby boleści wászych.

6. Ale ieśli bede mowił/ przedsie sie nie vlży bolesć moiá/ á ieśli też przestáne/nic mi nie vbędźie.

7. A wszákżeś mię teraz B sprácował vtrapieniem / wszytko moie zgromádzenie spustoszyłeś.

8. Pomarszczyłeś mię ná świádectwo / y okázało sie ná twarzy schudzenie moie/ á świádczy iákom iest vtrapion.

9. C Popędliwość iego porwáłá mię/ á nieprzyiaćielskie zęby na obchodźi/ zgrzyta ná mię zębámi swemi/ á nieprzyiaćiel mruga ná mie oczyma swemi.

10 Rozdźierowáia przećiwko mnie gęby swoie/ vpoliczkowali mie sromotnie zebrawszy sie spolu przećiwko mnie.

11. Podał mię Bog kłamcy/ á w rękach złośnikow wtrącił mię.

12. Byłem szczęśliwym ále mię potarł/ á vchwyćiwszy mię zá szyie rozsznał mię/postáwiwszy mię sobie iáko cel.

13. D Strzelcy iego ogárneli mię ze wszad/ poráził nerki moie/á nie przepuścił mi/ y rozlał ná ziemię żołć moię.

14 Przydał mi rán ná rány/ á oborzył sie ná mię iáko obrzym.

15. Vszyłem wor ná skorę moię/ á głowę swa przykrytem prochem.

16. Oblicze moie oszpecone iest płáczem/ á ćień śmierći iest ná E powiekách moich.

17. Choćiaż żadnego łupiestwá nie mász w ręku moich/á powieść moiá iest szczyra.

O ziemio

A Jákoby tu Byście wy by mieyscu mym ná wászym / ábych do wás go náp mnie czynił/ y tworzo frzosu iácioły swoy táć nád mną dzy/ á nic ni.

B To ku Bogu wi.

C W szyrok tkstach mo nia okázuie ka mocrći y stiey przećiwko bowi.

D Tu przez ste rozumie ćiele lesći.

E To iest/ocz ie poczty śá miáć.

18 O ziemio [F] nie tayże krwie moiey/ á nie daway mieſcá wołániu memu

19 Oto ſy teraz mam świádká w nie bie/ á rękoymiego ná wyſokoſći.

20 Przyiaćiele moi wymowcámi czy nia ſie przećiwko mnie/ wſzákże oko moie wylewa łzy do Bogá.

21. O byż ſie godźiło wieść ſpor człowiekowi z Bogiem/ iáko ſynowi człowieczemu z bliźniem ſwoim.

22 Abowiem látá odliczone przycho dzą/ á poyde ná drogę z ktorey ſie nie wroce.

Rapit. 17.

1. Opowieda niedoſtátki człowieká onego ktorego Bog nie wſpomoże. 10. Káżdego przywodźi ku pokućie/ y ku rozmyſlániu śmierći.

1. Kázon ieſt odech moy/ á dni moie vkrocone ſą/ á iuż iedno grobu czekam.

2. Nie máſz przy mnie nikogo iedno nágrawacze/ á oko moie mieſzka miedzy [A] gorzkoſćiámi ich.

3. Proſzę założ základ/ á poſtaw mi rękoymiego v ſiebie/ y [B] ktoż da mnie rękę?

4. Abowiemeś zákrył zrozumienie od ſercá ich/ á przethoż ich nie wywyższyſz.

5. Ktorzy ſie chcą przypodobáć pochlebſtwem przyiaćiołom/ oczy ſynow ich vſtáną.

6. Abowiem mie [C] dał w przypowieść pospolſtwu/ á ieſthem iáko [D] beben przed nimi.

7. Oko moie zaćmione ieſt w zágnievániu/ á wſzytki [E] myſli moie podobne ſą ćieniowi.

8. Vzdumieią ſie nád tym ſprawiedliwi/ á niewinny powſtánie przećiw człowiekowi pokrytemu.

9. Sprawiedliwy oſtoi ſie przy drodze ſwoiey/ á ktory ieſt czyſt w rękach ſwoich/ rozmnoży moc ſwoie.

10 Ale wſzyſcy wroććie ſie á przyjdźćie teraz/ á nienayde miedzy wámi żadnego mądrego.

11. Dni moie przeminęły/ á myſli moie ktore drecżyły ſerce moie rozſypáły ſie.

12. [F] Noc mi obrocźiły w dźień/ á wnet świátłoſć náſtáła po ćiemnoſćiách.

13. [G] Jeſlić bede oczekawał/ tedyć grob ieſt domem moim/ á w ćiemnoſćiách vſćieleć łoże moie.

14 Mowiłem ſprochniáłoſći/ thyś ieſt oćiec moy/ á robakom/ wyſćie ſa mátką y ſioſtrą moią.

15. Gdźież ieſt teraz nádźieią moią/ á ná oczekáwánie moie kthoż bedźie pátrzał?

16. Ależ ony poyda zemną do grobu/ á zoſtánąże mną ſpołu w prochu.

Apitu. 18.

2. Báldád winuie Jobá iż nie chce wierzyć tym ktorzy mu dobrze rádzą. 5. Opowieda nieſzczęśćie y oſtáteczny vpadek ludźi niepobożnych.

Atym Báldád Suhitczyk odpowiedźiał tymi ſłowy.

2. [A] Y iákoż długo nie vczynićie końcá thym powieśćiam/ zrozumieyćież á pothym mowić bedźiemy.

3. [B] Czemuż nas ták rozumiećie iáko bydlethá/ á zdamy ſie wam przemierzłemi?

4. [C] Tyś ieſt podobien onemu kthory od gniewu rozdźiera duſze ſwoie: Jżaż dla ćiebie [D] bedźie opuſzczoná źiemiá? á ſkały beda przeniesione z mieyſcá ſwego?

5. Záprawdać [E] świátłoſć niepobożnych zgáśnie/ á nie rozżarzy ſie [F] iſkrá ognia iego.

6. Zaćmi ſie świátło w przybytku iego/ á pochodnia iego ktorą mu ſwieći bedźiemu zágáśzoná.

7. [G] Poſtępki mocy iego ſćieśnieią/ wywroći go rádá iego.

8. [H] Abowiem gdy po ſiećiách bedźie chodźił/ chedy nogi iego wpádną w nie.

9. Vchwyći go ſidło zá piętę iego/ á łupieſcá bedźie mu ſilen.

10 [I] Zákryty ieſt nań wnik ná źiemi/ á ſámołowká iego ná ścieſzce.

11. Ze wſzad nańbeda przypádáć ſtrách y/ á zámotáią nogi iego.

12. [K] Mocy iego beda zgłodniałe/ á zginienie [L] tuż ieſt pogotowiu v bokú iego.

13. [M] Pierworodny śmierći pożrze ſkorę y członki iego.

14 Vſámie iego bedźie wykorzenione

A Ty ſłowá przytáczáią ſie ná Jobá/ ktory ſie poczytał miedzy poczet ſprawiedliwych/ á ták Báldád iákoby ná inego te rzecz obráca iákoby rzekł Wy ſprawiedliwi z ktorych ſie ty liczby powiedaß.

B Ty ſłowá przytacza ná ony powieści Jobowe/ ktore powiedźiał Kápi. 12. v. 7. Oczym tám fyrzey pátrzay.

C To ieſt/ ktory w niecirpliwoſći prágnie śmierći.

D Tho ieſt/ Jżali dla ćiebie odmieni Pán Bog porządek ſtworzony.

E To ieſt/ mądrość y roſtropność.

F To ieſt/ rádá iego bedźie niczemna.

G Tho ieſt/ nie bedźie mogł tego czynić coby chćiał.

H To ieſt/ złośnik z dopuſzczenia Bożego ſwemi ſprawámi ſie vmota.

I W tych ſłowiech rozumie zákrythe niebeſpieczeńſtwá ktore ſą nagotowá nezłośnikom.

K W tych ſłowiech rozumie pothemſtwo ktore ſie nam rodźi gdychmy dobrze zdrowi.

L Tho ieſt/ żoná y dźieći iego przyidą w wieczne vbożſtwo.

M To ieſt on y z pokomſtwem ſwoim wpádnie w cieſzkie y śmiertelne wrzody y niemocy rozumie ſie też tho y o głodźie kthory ieſt ſrogą przyczyną śmierći.

Y To ieſt/ nie pozostánie gtowe miłe kości moich/ o tym niechay bę dą ſłowne świátu tego ſtrapiciemu.

K To ieſt/ widzę iá ſtemi nie cieſzkoſćiámi nágrawáią. Temi ſłowy prozi/ áby Pan Bog iáwnie vkázał nie winność w ſprá wie iego.

P Tu ieſt/ przytázáiąc rzecz niedbednego/ dawa ią znáć o wſzytkich ſwych ſprzećiwnikách.

Q Niektorzy czytá miáſto thych ſłow / Chocźiem przed tym byt ſtawonym / á wſzákoż teraz ieſthem v nich wzgárdzony.

R Abo cztońki.

S To mieyſce rozmáićie wyktádáią á wſzákoż to może być iego rozumienie / Nieprzyiáćiele moi przekłádáią mi po vtrapieniu pochwy / á ták w tych ſłowách nocy y ćiemnoſći rozumieią ſie trapienia / á przez dźień y świátłość ſzczeſćie.

z przybytku iego/ á tá rzecz przywie
dźie go do [N] Krolá strachow.

[N] To iest do śmierci ktora iest nástrá sliwßa złosnikom.

15. W przybytku iego będźie mieszkał ten ktory z nim żadney bliskości nie miał/ [O] á siárka będźie potrzesione mieszkánie iego.

[O] To iest będźie popalone.

16. Korzenie iego z dołu vschnie/ á z wierzchu beda ościete gáleźie iego.

17. * Pámiatká iego zginie z ziemie/ á sławy iego nie będźie po vlicách.

* Przypo. 2. v. 22.

18. Wypędza go z świátłości do ćiemności/ á wyrzuca go z świátá.

19. Nie będźie miał synà ani wnukà miedzy ludem swoim/ á nikt żyw nie zostánie w domu iego.

20 Zdumieia sie pothomkowie nád zginieniem iego/ á stársze ogárnie strách.

21. A tyć sa mieszkánia człowieká nie pobożnego/ y takie mieysce tego ktory Boga nie zna.

Kapitu. 19.

1. Job przedsie broni niewinności swoiey/ vkázuiąc nędze swoie y vtrapienie. 14. A vskarża sie iż iesth opuszczon od przyiaćiol swoich. 25. Nádźiewa sie ießcze iż mu Bog da zupełne wybáwienie.

1. Gdym Job odpowiedźiał ná to w ty słowá.

2. Y długoż tákbe dźiećie trapić duszę moie/ á niszczyć mie tymi powieśćiámi.

3. Już dźieśieć kroć pohańbiliśćie mie/ y nie wstydźe was że mie thák nágrawaćie?

4. A chocbych też y zbłądźił/ tedyć sie mnie sámego błąd dźierżeć będźie.

5. A iesliż sie ze mną poważnie obchodźićie/ karząc mie z pohánbienia mego.

6. Tedy wiedźćie żeć sie ze mną Bog [A] niesprawiedliwie obchodźi/ ktory mie siećia swa obtoczył.

[A] To iest/ iesliby to była prawdá co wy powiedaćie/ iż Bog nie dopuszcza karánia ná ludźi tylko zá grzech.

7. Oto sie vskárżam ná krzywdę swoie/ á wżdy mie żaden nie wysłucha/ wołam á wżdy nie mam sprawiedliwości.

8. [B] Ogrodźił ścieszke moie iż wyńdź nie mogę/ á drogi moie okrył ćiemnościámi.

[B] To iest/ wßythki drogi ktoremi bych wydź miał są mnie zágrodzone.

9. Stárgnął ze mnie chwałę moię/ á zdiął wieniec z głowy moiey.

10 Popsował mie ze wszad y zginą łem/ á odiął mi nádźieie iáko drzewá z korzenia wywroconego.

11. Zápalił sie ná mie gniew iego/ á policzył mie w poczet nieprzyiaćioł swych.

12. Hufy iego przyszły rázem/ á vczyniły sobie droge przez mie/ y położyły sie obozem około namiotu mego.

13. Odiął odemnie brácia moie/ á znáiomi moi oddalili sie odemnie.

14 Powinowáći moi opuścili mie/ á ktorzy byli krewni moi zápomnieli mie.

15 Czeladź domowa y służebnice moie máią mie zá gośćiá/ á zdam sie im iáko obcy człowiek.

16. Gdy záwołam ná sługę mego nie ozowie mi sie/ chociaż go proszę vsty swemi.

17. Żoná moiá zbrzydźiłá sie tchnieniem moim/ chociaż ia przepraszam przez [C] syny żywotá mego.

[C] To iest naiąc dźiatki resmy społu mieli D Dwudźy wyrzuca dźiatki/ Letrzynaście baley.

18. [D] Młodzi ludźie wzgárdźili mie też/ á gdym powstawał tedy mowili przećiwko mnie.

19. Wszyscy moi nawiernieyszy brzydzą sie mną/ á ktorem ia vmiłował stali mi sie przećiwniki.

20 Kość moiá przyschłá do skory y do ćiáłá mego/ tylkoż mi [E] cale zostały wárgi przed zębámi memi.

[E] To iest thák wßystek wßyrek vśchł.

21. Zmiłuyćież sie nádemną/ zmiłuyćież sie nádemną/ áby tylko wy przyiaćiele moi/ ábowiemći mie dotknęłá ręká Bożá.

22 Y czemuż mie prześláduiećie iáko y Bog/ a nie możećie sie násyćić ćiáłá mego.

23 Oby teraz słowá moie były wypisáne/ ách gdyby ie nápisano w księgách.

24 Abo iżby były [F] wyryte grábszty klem żeláznem ná ołowie/ ábo ná kámieniu/ żeby wiecznie trwały.

[F] To iest mie żeby słowa nie prawdźiwe miały/ ále wyrythe/ abym dla chćiał ábych pámiętney wypisáne y wyrythowane.

25 Znamći y ia że odkupićiel moy żywie/ á w ostátheczny czás [G] okaże sie z mocą swą nád prochem.

[G] To iest wßythko ćiáło vmárłego.

26 A choć skorá moiá y to ćiáło zgrzyżione będźie/ iednák przedsie w ćielemoim ogladam Bogá.

27 Ktorego ia sam ogladam/ y oczy moie vyzrą go á nie iny/ [H] chociaż vstáły nerki moie we mnie.

[H] To iest chociaż w tak bárzo wielkim vtrapieniu.

28 Przeczże nie mowićie/ Czemuż go prześládować mamy [I] gdyż we mnie náleźion iest korzeń dobrey spráwy?

[I] To iest/ gdyżby zápráwdę nie było winien.

29 Vlekniećieś sie mieczá/ ábowiem w gniewie spráwnia pomsthy mieczem/ ábyście wiedźieli iż przyidźie sąd.

Kápitu/

Kapit. 20.

5. Sofár okázuie iż chwałá ludźi niepobożnych krotkko trwa. 7. A iż dokończenie ich bywa bárzo nędzne. 12. Chociaż śie zdádzą być do czásu ßczesliwemi.

1. Y themu rzekł Sofár Náámatczyk.

2. [A] Myślimo ie przywodzą mie ábychći odpowiedźiał/ y dla thegożem śie pospieszył.

3. Słyszałem od ćiebie sztrofowánie z záwstydzeniem moim/ á wszákoż ieszcze czuie iż wżdy mam ten rozum żec mogę odpowiedzieć.

4. Jżaż nie wiesz że to iest od wieku/ od onego czásu iáko iest człowiek postáwion ná ziemi.

5. Iż chlubá niepobożnych [B] prętko ma swoy koniec/ á wesele człowieká pokrytego iest doczesne.

6. By thež wywyższenie iego było áż do nieba/ á głowa swa dotykał oblokow.

7. A wszákoż ná koniec zginie iáko gnoy iego/ á ći ktorzy go widźieli rzeką/ Gdźież iest?

8. Vleci iáko sen á nie nayda go/ á przeminie iáko nocne widzenie.

9. Oko ktore przed tym nań pátrzyło/ nie oglada go powthore/ ánići ktorzy z nim mieszkali ogladáia go wiecey.

10. Dźieći iego będa śie klániáć vbogiem/ á ręce iego wroca [C] bogáctwá.

11. Kośći iego napełnione sa występkow młodości iego/ á [D] będa leżeć z nim w prochu.

12. [E] A gdy złość słodnie w vściech iego/ záchowywa ią pod iezykiem swoim.

13. Y folguie iey á nie wypuszcza iey/ zátrzymawáiąc ią w vściech swych.

14. [F] Pokarm iego odmieni śie we wnętrznościách iego w żołć Aspidowa.

15. Wyrzućibogáctwá ktore pożárł á wydrze ie Bog z żywotá iego.

16. Obeśśie śie iádu Aspidowego/ á iezyk zmiin zábiie gi.

17. [G] Nie oglada strumieniow ánirzek miodem y máślem opływáiących.

18. To co z pracá nábył/ wroći á nie polknie/ iáko odmienne máietności z ktorych śie ání rozweseli.

19. Abowiem deptał ludźi á zubożył ie/ wydźierał domy ktorych nie budował.

20 * A wszákoż nie poczuie náśycenia w żywocie swoiem/ áni będzie mogł záchować rzeczy wdźięcznych. * Ekle. 5. v. 12.

21. Nic nie pozostánie od potraw iego/ á nie będą trwałe dobrá iego.

22 Chociaż będzie miał dośćwszytkiego/ á wszákoż śie będzie trapił/ á ze wszad trudnośćiámi vćisniony będźie.

23 Gdy będzie chćiał nápełnić żywot swoy/ tedy nań Bog puści popędliwość gniewu swego/ á spuści deszcz nań y ná [H] pokármy iego.

24 Przed bronią żelázną vćiekáć będźie/ á łuk stálony przebije gi.

25 Dobyto miecżá z poszew iego ktory przebije ćiało iego błyszczac śie żołćia/ á przyidą nań strachy.

26 Wszytki ćiemnośći złożone sa do táiemnych mieysc iego/ á pożrze go [I] ogień nieugászony/ á cokolwiek zostánie w domu iego zniszczeie.

27 Niebiosá iáwnie okażą złość iego/ á ziemiá powstánie przećiwko iemu

28 Pożytki domu iego przemina/ y vpłyną czásu [K] gniewu iego.

29 Tenći iest dźiał człowiekápobożnego/ a [L] nagrodá od Bogá zá ie go bluźnierstwá.

H To iest/ gdy będźie iadł/ tedy pokárm będźie wydárt z ręku iego.

I Drudzy wykładáią ogień nieskrzesány/ á ktorego nie rozdymano/ to iest z nieba spuszczony.

K To iest czásu vtrapienia iego gdy iest w gniewie Bożym.

L W Zydowstwie stoi dźiedźictwo.

Kapitu. 21.

7. Job okázuie/ iż złośnicy wßetecznieią w ßczęściu. 14. Tákż iż bluźnią Bogá. 16. Opowieda też bliski ich vpadek. 23. Nád to vkázuie iż żaden skárány nie ma być rozumian złośćiwem/ áni ten komu śie ßczęści ma być rozumian pobożnym.

1. A to Job odpowiedźiał.

2. Słuchayćie z pilnośćia słow moich á w tym mie vćieszyćie.

3. Cierpćie mie niechać mowie/ á gdy śie námowie dopiero szydźćie.

4. [A] Jżaż obrácam słowá swe ku człowiekowi? Jeślizeżthákiest/ iákoż śie nie ma frásować duch moy.

5. Weyrzyćież ná mie á zdumieyćie śie/ á zátkayćie sobie vstá ręká.

A Jákoby rzekł/ Nie z ludźmić ale z Bogiem mam rozmowę/ á przetoż iákoż vmysłnoy vspokoie lękaiąc śie máiestatu Bożego.

Abowiem

6. Abowiem ia co sobie wspomnię/ trfoże soba/ á ciało moie drży.

* Jerem. 12. v. 1. Abak. 1. v. 3.

7. *Przeczże żywa niepobożni y po 29
stharzeia sie/ y wzmagáia sie w bo//
gáctwách?

B To iest dźieci ich żywa w wielkim pokoiu.

8. BPotomstwu ich szczęści sie przed 30
oczymá ich/ á rodzay ich iest przed
nimi.

9. Domy ich spokoyne á bez boiáźni/ 31.
á rozgá Boża nie stroży sie nad nimi.

10 Byk ich chowa czyście trzodę/ á 32
krowy ich sa płodney nie pozrzucáia

11. Dźiathki swe wypuszczáia iáko 33
trzodę/ á synowie ich skácza.

12. Táneczia przy bebniey przy Ar//
fie/ á wesela sie przy lutni.

13. W szczęściu schodzą dni ich/ á prze 34
cichno schodzą do grobu.

14 Kthorzy mowią Bogu/ Odeydź
od nas/ ábowiem nie chcemy wie//
dźieć drog roskázánia twego.

† Málách. 3. v. 14. 15. †Y coż iest zatż Wszechmocny ábyś//
mymu służyli? ábo co zá pożytek weź
miemy ieślibychmy sie mu modlili?

C To iest szczęście ludźi niepobożnych nie iest w mocy ich áby ie mogli przenieść ná iny wiek.

16. COto ich dobrá nie sa w ręku ich/
á przetoż ráda niepobożnych dáleko
iest odemnie.

17. Ile kroć pochodniá ludźi niepo//
bożnych gásnie/ á przychodźi ná nie
vpadek/ gdy Die rozmierza sznurem 1.
w popędliwości swoiey.

D To iest dopuszcza ná nie Bog wiele rozgniewa//wszy sie.

18. Y stáną sie iáko plewy pierzcháia
ce przed wiátrem/ á iáko zgoniny 2.
ktore wicher rozniesie.

19. Záchowa Bog ná syny iego pom//
ste oycowską/ á gdy sie pomści/ tedy
pocznie.

20 Oczy iego ogládáią vpadek swoy/
á opiia sie popędliwości wszechmo//
cnego.

21. Y coż zá roskosz zostáwi w domu
swoim/ gdyż vkrocono liczby Mie//
siacow iego.

E Jákoby rzekł/ Jeśli ktory coby okázał iesli Bog iest sprawiedliwy ábo nie/ gdy dopu//szcza złośnikowi w vsthawicznym szczęściu żyć oprocz vtrapienia.

22 Y ktoż náuczy Bogá Evmieietno
ści ktory sądźi rzeczy wysokie?

23 Onci vmrze czerstwy/ spokoyny/
y szczesliwy.

F To iest / vmiera w dostátku y w bo gáctwie.

24 FJego piersi pełne samleká/ á ko//
ści iego nápiły sie szpiku.

25 A drugi zásie vmiera w gorzko//
ści dusze/ á ktory nie iadł nic z wese//
lem.

G To mowi iż sie náśmiewáli z niego/ Abowiem go oni názywáli Książe//ciem dla wielkich bogactwy ktore miał/ á teraz go zá sie treśtcą.

26 A wszákoż społu beda leżeć w pro//
chu/ á robacy ie okryią.

27 Oto mnie nie sa táyne myśli wá//
sze/ y dowody ktore złośćiwie prze//
ćiw mnie zmyślácie.

28 Abowiem mowićie / GY gdźież 12.
iest dom Ksiażęcy? á gdźie iest przy//
bytek niepobożnych?

Jzaliście nie pytáli H tych ktorzy
idą w droge? á I znákow ich izaście
nie ználi?

H Przez ludźi drożne rozumie dźii ktorzy ták ktiey miáłow iáko sá ći ktorzy stáwiczną w máiętych swoich bywáią.

Abowiem złośnikom folguią do
czásu zginienia / áż beda przywie//
dźieni do dnia gniewu.

I Przez znák mnie pewny/ przez ktory gdy ábrahám biegł iáko wiedźiał wo czesto Troiem / á ábo vimáia sie wielkiego.

Ktoż mu oznaymi droge iego? á
to co pobroił ktoż mu zápłáci?

Bedźie odniesion do grobu/ á zo//
stánie w mogile.

K To iest rzeczy ktoby rzekł/ dáć iest y w bożey vmocy.

KDoł w źiemi iest mu wdźięcznym
y ciągnie zá soba wszytki ludźi/ á nie
mász liczby tych ktorzy go iuż vprze//
dźili.

Jákoż mie tedy prożno cieszyćie/
gdyż w wászych odpowiedźiách pel
no iest fałszu.

Rozdźiał Kapitu. 22.

2. Elifáz dowodźi iż Job skáran iest zá swe złości. 6. Ktorego winuie iż był nie mitosier ny. 13. A iż sie záprzał opátrznośći Bożey. 14. Przytháczáiąc ná płác powieści ludźi niepobożnych o tey rzeczy. 21. A ná koniec go nápomina ku pokućie.

Le Elifáz Temanitczyk ná to ták odpo wiedźiał. 1.

Y możesz człowiek Bogu co pomoc? samći sobie człowiek mądry pomaga. 2.

* Któży. 35. v. 7.

*Coż do tego wszechmocnemu iżeś ty iest sprawiedliwy? ábo co zá żysk ma iż ty pobożnie żywiesz? 3.

Jzali przeiáka boiaźń bedźie cie karał/ ábo sie z toba wda w prawo? 4.

Azaż złość twoiá nie iest wielka/ á niepráwości twoie nieskończone? 5.

A Elifáz przestrzega Jobowi ze nie zá złości cierpi thu go nie strofuie z nienawiści ale z miłosierdźia iż go odźierał y zá bral: Láthwo y prágnącym tarmit ani napoiwał.

AAbowiemes brał zástáwę nie//
winnie od bráćiey twoiey/ á odźiera
leś z szat nágie. 6.

Nie podales wody spracowáne//
mu/ á broniles chlebá głodnemu. 7.

B Sztrofuie go iż niesprawiedliwie ucisnął ludźi gdy był w moc enośći y w powadze dze ludźiom ty tym nie pomagał.

C To iest / wielkośći sći vtrapienia.

BGwałtownik dźiedźiczył ná źie
mi/ á ten ktory był w powadze mieszkał ná niey. 8.

Opuszczales wdowy prożne/ á rá
miona sierotek potárte sa. 9.

A przethoż ogárnęły cie sidłá/ á
przetki strách trfożą toba. 10

Abo cie ogárnęły ciemnośći iż nie
widźisz/ á Cwielkośći wod okryły cie 11.

Jzali Bog nie iest wysoki ná nie//
bie? poyzry

bie: poyzry ku wierzchowi gwiazd iż barzo sa wysokie.

13. Y rzeczeżże/ A coż wie Bog[D]: Izaż będzie sądził przez ćiemności?

14 Oblok iest pochronka iego iż nie widzi/ á w[E] okragłości niebieskiey przechadza sie sobie.

15. Izaż nie baczysz drogi tego swiáta ktora chodzili ludzie złoścowi.

16. [F] Ktorzy sa wykorzeniem przed czásem/ á grunty ich powodzia zapádły sie.

17. Ktorzy mowili Bogu/ Odeydź od nas: Coż nam Wszechmocny vczyni

18. Ale on był domy ich napełnił wszego dobrá/ á przetoż rada niepobożnych daleko iest rozna odemnie.

19. † Co widzac sprawiedliwi/ weselili sie/ á niewinni násmiewali sie z nich.

20 [G] Zaprawde máietnosć nászá nie była wycięta/ ale ostatki tych ogień pożarł.

21. A ola tegoż proszę przestań do niego/ á vczyn sobie z nim pokoy/ boć sie ták będzie szczęściło.

22 Przyymiż proszę cię zakonu vst iego/ á wyroki iego záchoway w sercu twoim.

23 Jesli sie nawrocisz do Wszechmocnego/ będziesz zbudowan/ á odpędźisz precz złość od przybytku twe.

24 Nakładziesz v siebie złotha iáko prochu/ á złotá Ofir iáko kámienia rzecznego.

25 Y będzie wszechmocny obrona twoia/ á názbieraesz srebrá ná kupy.

26 Tedy roskochasz sie w Wszechmocnym/ á podniesiesz ku Bogu oblicze twoie.

27 Będziesz go prosił á wysłucha cię/ y oddasz mu obietnice twoie.

28 [H] Cokolwiek rzeczesz będźiet platno/ á ná drogách twych roziásni sie światłość.

29 Gdy złośnicy beda potłoczeni/ tedy zeznasz żes iest wywyższonym/ ábowiem ty ktorzy sa vnizonych oczu zbáwi Bog.

30 Niewinny wybáwi kráine/ á będzie záchowaná czystością rąk twoich.

† Iob. 27. v. 23.

Kápitu. 23.

2. Iż. Job okázuie iż sie Bog obchodźi z swoim stworzeniem iako sie mu zda 10. A wszákoż wszytko czyni sprawiedliwie. 11. Przy ktorego woli opowieda sie Job iż zawżdy stał.

1. Y temu Job odpowiedźiał tymi słowy.

2. [A] Y dźiś ieszcze słowá moie w gorzkości sa/ á káránie moie cięższe iest niż żałość.

3. [B] O gdybym wiedźiał gdźiebym go mogł naleść/ szedłbym ázż ku stolicy ie°

4. Przełożyłbym przed nim przą moie/ á miał bym pełne vstá wywodow

5. Dowiedźiałbych sie słow ktoreby mi odpowiedźiał/ á zrozumiałbych coby mi ná to rzekł.

6. Izaż sie będzie spierał ze mną w możności swoiey? Nie będźiec/ ale on mnie przyda mocy.

7. Tám człowiek práwy rospráwi sie z nim/ á iabych wolnym był wiecznie od sędźiego mego.

8. [C] Jeslibych szedł[D] dáley/ nie widáć go/ á ieslibych chćiał idź pozad/ nie vpátrzę go.

9. Obrocił sie ná lewo gdy on co spráwnie/ nie vyzrę go/ á gdy sie skryie na prawo/ nie ogladam go.

10 Ale on znał droge moie y doświádczał mie/ á wyszedłem wypławiony iako złoto.

11. Noga moiá trzymałá sie śći szkiego/ y drogum iego przestrzegał á nie vchylił sem sie z niey.

12. Nie odstąpiłem od roskázánia vst iego/ á z pilnościam sie dzierżał słow iego/ wiecey niż [E] czegom ku żywności potrzebował.

13. A ieśliż iuż iedno vmysli/ ktoż go iuż od tego odwiedźie? á ná co iest wola iego to vczyni.

14 Abowiem on vczynił dosyć wszytkiemu czego mnie było potrzeba/ y ktemu czyni wiele inego.

15. A dla tegoż [F] záfrasowánem iest od oblicznosći iego/ á obaczáiąc go/ bałem sie go.

16. A Bog vmiękczył serce moie/ á Wszechmocny zátrfożył mie.

17. Abowiem nie iestem [G] wykorzenion przed ćiemnościámi/ á nie zákrył przed obliczność ią moią zámroczenia.

A Job broni swey niewinności prágnąc áby przyszłá przed rozeznánie sędźiego czego sie ludźienie pobożni bárzo chronią/ ktoremi to obmowámi bożey potwarz Elifázowe/ ktory go strofował z okrucieństwa z niemiłosierdźia y z niepobożności.

B To iest/ Bogá sędźiego sprawiedliwego/ y mowi ták prawie z serca.

C Okázuie czás sądu/ iż nie będźie zá tego żywota w ktorym nas Bog oczekáwa według swey dobrotliwości/ ani sie okázuie być sędźią nászym.

D Drudzy wykładáią/ Jeślibym szedł ná Wschod nie widáć go/ szedł bym też ná Zachod nie naydę go/ A ty słowá ná Lewo y ná Prawo w wierszu drugiem rozumieią o Pułnocy y o Południu.

E To iest słowá iego były mnie przyiemnieysze niżli wszytki rzeczy ná świecie.

F To iest/ dla powagi ktorą bacżył w oblicznosći iego ktorey sie roziáśnia wielka mądrość y máiestat iego.

G To iest nie zginąłem przed tym niżli był vtrapiony.

Kápitu. 24.

2. Job wypisuie iáko złośnicy kwitna/ á fortunnie pánuią okrutnicy/ A iż sie wszytko dźieie z opatrznosći Bożey. 17. Ostátheczne káránie y vpadek ludźi niepobożnych.

Y iákoż

A To iest/pospolita w pismie świętym/iż w takowych ßthatćiech mowienia/gdźie powieda iż Bog nie pátrzy ná sprá wy ludzkie/Abo gdźie mowi iż Bog daleko od nas/á bo iż nas nie widźi thák rozumieć mamy iż Bog nieczyni nád námi sądow swych/á iż sie nie para spráwámi ludzkiemi.

B To iest/sądow iego Boskich.

C Wylicza niektore złości/o ktorych sie ták zda iákoby ich Bog cierpiał ábo sie ich pomścić niechciał.

D Przed srogością ich vkázáć sie niesmieią.

E To iest/żywą rozboystwem y krádzieństwem.

F To iest/okrutnicy wydzieráią vbogim wino y oliwy.

G Iż Bog złości tákowych niehámuie.

H To iest/záchowywáią zdrowie swe vćiekáiąc ná wodę przed strácheм ktory ná nie przychodźi ná ziemi.

I To iest/ták prędko przed strachem vćiekáią iż niemáią ná pieńzy áni polá ni winnic swych.

1. A Jákoż przed wszechmocnem nie sa zákrythe czásy: gdyż ci ktho zy go znáią nie widzą B dni iego.

2. C Są niektorzy co gránice przenoszą/zábieráią trzody/á sámi ie pásą.

3. Záymuią osły sierothek/á w zástáwie biorą wołu od wdowy.

4. Spędzáią vbogie z drogi/D á wszyscy pokorni ná ziemi kryią sie przed nimi.

5. Otho iáko leśni osłowie w puszczách wychodzą ná robothę swoię wstáwáiąc ráno dla lupu/E ktorym puszcza dáie chleb ich y dźieciom ich.

6. Ná polách żną potraw swoy/á w cudzey winnicy zbieráią złośnicy.

7. Nágie ktemu przywodzą że muszą nocować przez odźienia/á niemáią sie czym nákryć przed zimnem.

8. Aby w powodzi zmokli ná gorách/á nie máiąc sie gdźie schronić aby vćiekali ná skały.

9. Wydzieráią sierotke od piersi/á biorą zastáwe od vbogich.

10. Przymuszáią nágie chodźić przez odźienia/á głodnym wydzieráią snopy.

11. Tym ktorzy w murzech ich wytłaczáią oliwy/á chociaż w práśách depcą/F przedsie iednák prágną.

12. Wołáią mieszczánie/á dusze zábitych krzycza/á przedsie Bog G nic nie czyni niesłusznie.

13. Cić są przećiwni świáthłości áni znáią drog iey/áni sthánęli ná ścieszkách iey.

14. Wstánie ráno ubogo mężoboycá/á zábite vbogiego y niedostáteczne go/w nocy zásie iest iáko złodźiey.

15. Oko cudzołożnika pilnuie ćiemności mowiąc/Nikt mie nie vyzry/y zákrywá sobie oblicze.

16. Podkopywáią sie pod domy w nocy ktore sobie wednie náznáczyli/á świátłości nie znáią.

17. Zaránek iest v nich wszytkich iáko ćień smierći/á iesli ie kto pozna/thedy oni są iáko w strachu ćienia smierći.

18. H Niektorzy z nich prętcy do wody dźiał ich przeklęthy iest ná ziemi/á żaden z nich I nie páthrzy drogi do winnic.

19. K Jáko susza y gorącość wysuszá iá wody śnieżne/thák grzesznik grob.

20. Miłosierny zápomni człowieká tákowego/á robak poczuie słodkość zniego/niebędzie więcey pámiątki iego/gdyż złośnik będźie połamán iáko drzewo.

21. Co sie przykro obchodźi z żoną niepłodną ktorą nie rodźi dźiątek/áni ćieszy wdowy.

22. Ciągnie też y mocarze możnością swoią/á ná kogo powstánie/nie vfa mu potym zdrowia swego.

23. A ieśli mu kto co da áby był w pokoiu/przedsie on czyha nań iákoby mu mogł zászkodźić.

24. Ná máły czas sie wywyższa/ále ich pothym nie widáć/y przychodzą kuwielkiemu vbostwu iáko y drudzy/będą ścisnieni/á będą vłomieni iáko wierzchy kłosow.

25. A ieśli nie ták iest/gdźież iest ten coby mi zadał kłamstwo? á coby obrocił w niwecz słowá moie.

Capit. 25.

1. Báldád wywodźi iż żaden nie iest czystym przed Bogiem.

1. A To Báldád Suhitczyk odpowiedźiał tymi słowy.

2. Opánowánie y strách iest y niego gdyż on sobie czyni pokoy ná B wysokiem swym mieyscu.

3. Izali iest liczbá zastępom iego? á nád kim nie zostáwa świátłość iego.

4. Y iákoż człowiek może być spráwiedliwym przed Bogem? ábo iáko może być czyst ten ktory iest národzon z niewiásty?

5. Oto przed nim nie świecí áni miesiąc/y gwiazdy nie są czyste przed oblicznością iego.

6. Jákoż dáleko mniey człowiek sprzychniały/á syn człowieczy ktory iest robakiem?

A Tu w tym thułum Báldád/iż gdy dosięże sprawiedliwego vtrapieniu mienia ku mu nieścieżego/Czego iż ni Pan Bog ćiwko Jobowi nigo zrad kiem niepobożnym. B To iest v ktory władnie.

Capit. 26.

2. Job przywodźi Báldáda ku obaczeniu spráw Bożych. 7. A okázuie pewne dowody opátrznośći Bożey.

Tedy

1. Job odpowiedział temi słowy.
2. A Czemżeś rátował tego ktory nie ma mocy? á podpieraszramię tego ktory nie iest mocnym.
3. B Komużeś rádę dawał? czyli temu co niema mądrości? czyścieś tu okazał opátrznosć Bożą.
4. Komusześ powiedał ty słowá? á C czyiż to duch wyszedł z ciebie.
5. D Rzeczy martwe stworzone są pod wodami/ y na okolicznych miescách
6. Przepaść przed nim iest odkryta/ á E zatrácenie nie ma żadnego przykrycia.
7. Rościągnął F Północy nád mieyscem próżnem/ á zawiesił ziemię ni
10 ná czym.
8. Ktory zbiera wody ná oblokach swoich/ á G oblok sie nie rwie pod nimi.
9. Ktory stolicę swą spráwił rospostárszy nád nią oblok swoy.
10 Ograniczył wody/ aż wezmie koniec świátłosć y ciemnosći.
11. H Słupy niebieskie strzasáią sie/ y bywáią wzruszone ná fukánie ie-
12. I Mocą swą dzieli Morzá/ á rozstropnosćią swą vśmierza hárdę.
13. Duchem swem ochędożył niebá/ á ręká swą stworzył K Smoká co sie zwiia.
14. A oto tenći iest koniec drogi iego/ á iako bárzo málo słychać o nich/ y ktoż zrozumie wysokosć możności iego?

Kapit. 27.

1. Job kończy rospráwę swoię. 8. A okázuie iáko iest próżna nádzieia ludźi pokrytych 13. Záplatá okrutnikow y złosnikow. 19. A próżne vfánie Bogaczow.

1. Le Job przedsie prowádził rzecz swą tymi słowy.
2. Żywy Bog A zbáwił mie práwá mego/ á Wszechmocny dusze moie nawiedził gorzkosćia.
3. Wszákże poki iest oddech w ćiele moim/ á duch Boży w nozdrzách moich.
4. Wárgi moie nie będą mowić nie práwosći/ á ięzyk moy nie będzie nic powiedał zdrádliwego.
5. Nie day thego Boże ábych was miał zá sprawiedliwe pokim żyw/ ani przestáne bronić niewinnosći moiey.
6. Będę mocnie bronił spráwiedliwosći moiey/ ktorey nie opuści serce moie/ á nie będzie mię winowálo po wszytki dni moie.
7. Nieprzyiaciel moy niechay będzie iáko niepobożny/ á ten ktory mi sie sprzećiwi niechay będzie iáko złosnik.
8. Abowiem czegoż sie ma nádźiewáć człowiek pokryty ktory siłą/ komstwem para gdy Bog wydrze dusze iego.
9. Izali Bog vsłyszy wołánie iego gdy nań przyidzie niebespieczeństwo?
10 Izaż sie roskocha w Wszechmocnym/ á będzie wzywał Boga ná káżdy czás.
11. Náuczę was tego co iest w ręku Bożych/ á to co iest v Wszechmocnego nie zátáie przed wami.
12. B Otoście to wy wszyscy widźieli/ C y przecz że ták w tey próżnosći mószczećie.
13. Tenći iest dział człowieká złośćiwego v Bogá/ á to dziedzictwo okrutnikow ktore wezmą od Wszechmocnego.
14. By nawiecsza byłá liczbá synow iego mieczem pomordowáni będą/ á potomstwo iego nie násyći sie chlebá
15. Ktorzy z nich pozostáną w śmierći pogrzebieni będą/ á wdowy ich nie będą płákały.
16. Byteż ktorzy z nich názbierał śrebrá iáko prochu/ á naspráwował szat iáko D błotá.
17. Naspráwuie ich on/ ale człowiek sprawiedliwy obloczyć ie będzie/ á niewinny będzie dzielił śrebro ono.
18. Zbudnie dom iáko E mol/ á iáko stroż ná winnicy budę swoię.
* Bogacz zásnie/ á nie będzie pogrzebion/ otworzy oczy á nic mieć nie będzie.
19. Przyida nań trwogi iáko wody/ á w nocy go porwa náwálnosći.
20. Wiátr od Wschodu słońcá pochwyći go y zginie/ á porwie go wicher z mieyscá iego.
21. F Przypádnie nań/ á nie przepuści mu/ á nie vydzie z ręki iego.

A To iest/ Bog rozmaitymi karánimi.
B To iest/ to sám powiedał y vczył o szczęściu ludźi niepobożnych chociaż sie nie jednáko wszytkim przydawa.
C A przeto że sie próżnem mniemánim báwicie.
D To iest tak wiele szat iáko iest błotá na vlicách.
E To iest/ zbudowáne dom ktory nie obłożony trwáć będzie iedno iáko gniazdo molowe.
* Psal. 49. v. 18.
F To iest/ Bog rożnemi thym karánim.

22 Kláśnie nád nim káżdy rękomá/ á beda świstáć mieszkáiacy ná miey scu iego.

Kapit. 28.

1. Z przypáthrowánia rzeczy stworzonych/y zacnych spraw Bożych wywodźi Job wszechmocność y zacność stworzyćiela. 20. W ktorym sámym iest doskonáła mądrość.

1. Rebro ma mieyscá swe z kąd pochodźi/ á złoto mieyscе kędy bywa pławiono.

2. Żelázo zźiemie bioza/ á z kámienia zlewáia miedź.

3. Bog ogránicżył ćiemnośći/ á wszytkich rzeczy doskonále[A] świádom z grá nica ćiemnośći/ y z ćieniem śmierći.

4. Wylewa rzeká przećiwko[B] mieszkáiącym/ á druga rzeką przez ktorą nikt przebyć nie mogł/ gdy wyższey wzbierze niż człowiek wysycha.

5. Ná iedneyże ziemi rodźi śie chleb/ á pod niąż bedźie nieiáka odmiana/ iáko[C] ogień.

6. Jest też niektore mieysce na kthorym znayduią kámień Száfir y bryły złotá.

7. A tey drogi áni ptak wie/ áni iey ogląda ło oko sępie.

8. Nie postáły w niey źwierzętá srogie/ áni lew przez nie przeszedł.

9. Bog rękę swą obroćił ná skáłe/ á z gruntu gory wywroćił.

10 Z skał wywodźi strumienie/ á oko iey widźi káżda rzecz kosztowna.

11. Záwśćiąga rzek áby nie wylewáły/ á rzeczy skrythe wywodźi ná iáśnia.

12. Y z kądże szukáć mądrośći/ á kędy iest mieysce rozumu?

13. Człowiek nie wie iáka iest drogá/ áni iey moga náleść w ziemi żywiących.

14 Przepáść powieda iż iey w sobie nie ma/ morze thez powieda iż iey w nim nie mász.

15. Nie może być kupioná zá złoto/ áni może być odważone srebro zá iey fcymárk.

*Mądrośći.7.v.9. 16. *Nie może być oszácowaná zá złoto Ofir/ áni zá Onix kosztowny/ á ni zá Száfir.

17. Złoto áni kryształ nie porownáią z nią/ áni frymárk iey może być zá klenot złotá szczerego.

18. Nie wspomiona áni koralu/ áni [D]Gabissa/ ábowiem mądrość kosztowniey sza iest niżli perły.

19. Nie szrychnie iey Thopázy ussźie mie Ethyopskiey/ oni iey záważy złoto naczyssze.

20 Skądże tedy przyidzie mądrość? ábo gdzie iest mieysce rozumienia?

21. Zakrytać iest od oczu wszech ludźi żywych/ á nie wiedzą o niey y ptacy powietrzni.

22 [E]Zginienie y śmierć powiedáią/ Słyszeliśmy vszymá naszemi o iey sławie.

23 [F]Bogći sam zrozumiewa drogę iey/ á sam wie mieysce iey.

24 Abowiem on pátrza ná kończyny ziemie/ á wszytko co iest pod niebem widźi.

25 Gdy vczynił pod wagą wiátry/ á wody záwiesił pod miárą.

26 Postánowił práwą dżdżom/ á drogę błyskáwicam gromow.

27 Tedyć ią [G]ogląda Bog/ y okazał ią/ zgotował y wybaczył.

28 Y rzekł człowiekowi/ † Otho bogáctwo Boża iest mądrość/ á wiárowáć śię złego/ iest zrozumienie.

D Gabissa/ mieni Hieron. o kámieniu.

E To iest/ śmierć powiedáią.

F To iest/ Bog powiedźiałci.

G Tymi słowy káżdie/ iż Bog wyrzuca/ iż Bog sprawiał mądrość od początku wszystkiego stworzenia. † przyp.1.v.7.

Kapitu. 29.

1. Job przypomina szczęśćie swe y żyćie/ y wszytki swe pożćiwe y pobożne sprawy. 7. y. 21. Zacność swą. 12. Sprawiedliwość y pobożność/ Co wszytko przyczyta dobrotliwości Boskiey.

1. Potym Job wypráwował ieszcze rzecz swą tymi słowy.

2. Boże day á/ bych był tákim iáko y pierwey/ y według onych czásow gdy Bog straż miał około mnie

3. Gdy ie[A] pochodnia swiećiłá nád głową moią/ zá ktorey świátłością [B]przechodźiłem ćiemności.

4. Y iákiem był czásu młodości mey/ gdy Bog spokoynie mieszkał w przybytku moim.

5. Gdy ieszcze Wszechmocny był ze mną/ á dźiatki moie około mnie.

6. [C]Gdym ieszcze ścieszki swe vmywał másłem/ á z opoki ćiekły mi strumienie oliwy.

A To iest/ tákiey dobrotliwości.

B To iest/ zwyćięstwá.

C To iesth/ gdym miał thák wiele obfitość wszego/ pobyteż y ná dogách było pełno/ á opoki płynęłá.

A gdym

7. A g'ym wychodźił do bramy na ſtolicę ſadu/ y kazałem ſobie poſtáwić krzeſło ná vlicy.

8. Tedy mie widzące młodźieńcy kryli ſie/ á ſtárſzy záſie powſtáwáiąc ſtali przedemną.

9. Przednieyſzy przeſtawáli mowić/ á vſtá ſwe ręką zátykáli.

10 D Głos Kśiążąt záwśćiągnion był/ á ięzyk ich przyſychał do podniebienia.

11. E Ktorekolwiek mie vcho ſłuchálo/ ſzczęśliwym mie opowiedálo/ á ktore mie iedno oko widźiało/ dawálo o mnie świádectwo.

12. F Abowiemem vbogiego wybáwiał gdy wołał/ y ſierotkę ktorey nikt pomoc niechćiał.

13. G Błogoſłáwieńſtwo onego człowieká ginącego przychodźiło námie á rozweſelałem ſerce wdowie.

14 H Obłoczyłem ſprawiedliwość/ á Sąd moy przyodźiewał mie iáko płaſzcz y koroną.

15. Byłem iáko oko ſlepemu/ á miáſto nogi chromemu.

16. Byłem oycem vbogich/ á ſprawy ktoreiem nie dobrze był świádom/ pilniem ſie dowiádował.

17. Kruſzyłem páſzczęki złoſnikowi/ á wydzierałem łup z zębow iego.

18. Y mowiłem/ Vmrę w gniazdku ſwoim/ á dni moie będą w tákiey liczbie iáko piaſek.

19. K Korzeń moy doſzedł áż do wody/ á roſá trwałá przez noc ná gałązkách moich.

20 Chwałá moiá odnowiłá ſie ze mną/ á łuk moy wźiął moc w ręce moiey.

21. Słuchano mie z pilnośćią/ á wſzyſcy vmilknęli ná moie rádę.

22 Com ia raz rzekł nikt tego powtárzáć nie śmiał/ á ſłowá moie płynęły miedzy ſłuchácze.

23 Y czekáli mie iáko dżdżá/ á vſtá ſwe otwarzáli iáko na deſzcz pogodny.

24 Jeſlizem kiedy żártował z nimi/ tedy mi nie wierzyli/ á L iaſności twarzy mey nie odmiátowáli.

25 Jeſlim kiedy z nimi bywał pospołu/ thedym ſiadał miedzy nimi ná wyższem mieſcu/ á bywałem iáko Krol miedzy rycerſtwem/ á iáko ten ktory ſmętne ćieſzy.

Kapit. 30.

1. Job vſkárża ſie żeieſt wzgárdzon y od ludźi na podleyſzych. 12. 21. A iż tak vtrapion ieſt od Bogá. 23. Opowieda theż iż ſmierć ieſt domem káżdego.

Theraz ſie oto ze mnie śmieią młodſzy niżli ia/ ktorych oycom nie pozwoliłbych był pſow trzody moiey.

2. Ktorychem możności rąk nie potrzebował gdyż czerſtwość wieku ich zginęłá.

3. Ktorzy nędzą y głodem przymuszeni vćiekali na puſzczą ná mieyſce ćiemne/ ſpuſtoſzałe y zburzone.

4. Kthorzy ſobie rwali chwaſty po chroſćiech/ á korzonki iałowcowe były pokármem ich.

5. Ktorzy wyganiano z miáſtá/ á ludźie zá nimi wołali iáko za złodźieymi.

6. Tak iż musieli mieſzkáć w dolech nád potoki/ w iáſkiniách ziemie/ y miedzy ſkałámi.

7. Rycząc miedzy drzewiem/ á gromadząc ſie pod krzewinę.

8. Synowie ſzalonych y synowie ludźi bezecnych/ kthorzy ſą podleyſzy niżli proch.

9. Terazem ia ieſt miedzy nimi pieśnią/ á ſtałem ſie báśnią ich.

10 Brzydzą ſie mną/ á odſtępuią przeczodemnie/ á nie wſtrzymują ſie pluć mi w twarz.

11. Abowiem Bog odwiązał [A] powroz moy/ y vtrapił mie/ á tákże oni odrzućili wędźidło moie.

A To ieſt/ odiął odemnie moc moię pod ktorą byli będąc mi poddáni.

12. Młodźieńcy powſtáli przećiwko mnie po práwey ſtronie/ y ſpychali nogi moie/ á depthali po mnie iáko po ſćieſzce ku zniſzczeniu memu.

13. Roſypáli drogę moię/ á zmocnili ſie ná ſkáżenie moie/ chociaż przedtym nie mieli pomocniká.

14 Wyrywáią ſie ná mie iáko przez ſzeroką przerwę/ á widząc mie ſtrapionego przydáią ná mie.

15. Przyſzły ná mie trwogi/ á pędźiły mie iáko wiátr/ zacność moiá y zdrowie moie przeminęło iáko obłok.

16. A teraz duſzá moiá rozlałá ſie we mnie/ á ogárnęły mie dni vtrapienia.

17. W nocy mi boleść wierći kośći moie/ á żyły me nie vſpokoią ſie.

B Odpowieda iż ſſátá iego ták byłá oſſpecona kroſtámi onemiże ſie zdá iáko inſſa / Bonáon czás miewáli ludźie ſſáty ze wſſad záſſythe iedno v wierzchu byt przepozek ktorem przez gtowę wdźiewáli.

18. BSzáthá moiá odmieniłá ſie odá gwałtowney boleſći/ ktora mie ogárnełá ze wſzadiáko ſzátá kthora przepozem przez głowę wdźiewam.

19. Wrzuconem ieſt w błotho/ á ieſthem podobien prochowi y popiołowi.

20 Gdy do ćiebie wołam nie wyſłuchaſz mie/ſtánalem przed toba á nie poyzraleś ná mie.

21. Odmieniłeś mi ſie w okrutniká/á mocą ręki twey ſtałeś mi ſie przećiwnym.

22 Podnioſłes mie/á wożiłeś mie ná Cwietrze/á dopuſćiłeś ſie roſplynáć moiey Dbytnoſći.

C To ieſt / przekoſ odmienił moy ſtan
D Niektorzy czytáią mądroſći.

23 Bo pewnie wiem że mie podaſz śmierći/y do domu zgothowánego wſzytkim żywiącym.

24 Aiednák żaden ręki ſwey nie ſćiągnie ná Egrob/ Fáni żadna prośbá nie pomoże czáſu trapienia iego.

E To ieſt/áby mie wybáwił od niego.
F Jákoby rzekł / Káżdemu ieſt zámierzony kres żywotá ktorego żaden áni prośbą / áni wotániem nie vydźie.

25 Jżażem nie płákał ćiężko vtrapionych/ á duſzá moiá izali ſie nie ſmećiłá nád vbożuchnym.

26 Atákgdym tzekał tzę dobrego przyſzło nieſzczeſćie/ á gdym ſie nádźiewał ſwiátłoſći/ przyſzłá ćiemnoſć.

27 Wzruſzyły ſie wnętrznoſći moie/á nie vſpokoiły ſie / y ogárnęły mie czáſy żáloſne.

G To ieſt od wielkiego ſmerku.

28 Chodźiłem Gſzczerniawſzy ále nie od ſłońcá/á ſtoiąc w zgromadzeniu wołałem.

H Tho ieſt/ſtałem ſie podobny Smokom y Struſom/á to mowi przed boleſćiámi ſwemi ćieſſkimi / Abowiem Smokowie y ſtruſowie máią then zwyczay iż gdy ſą głodni tedy żałobliwie krzyczą.

29 HZbráćiłem ſie z ſmoki/ á ſtowárzyſzyłem ſie z ſtruſy.

30 Skorá moiá poczerniáłá ná mnie á koſći moie wyſchły od gorącoſći.

31. Arfa moiá obroćiłá ſie w láment/á inſtrument moy w głos płáczących.

Kapitu. 31.

Wylicza niewinnoſć ſwoie y ſprawiedliwoſć ſwą we wſzytkich ſprawách ſwoich/ kędy oto ieſt wypiſány żywot człowieká pobożnego.

A W tych słowiech dawa znáć / iż ták w ſobie ſkromił cztońki ſwe żeby ſie zgadzały z duchē/ Aiżby niezgrzeſſył á opowiedáiąc newinność ſwą o kázanie powinność cztowieká pobożnego.
B To ieſt/ieſlibych naſłádował ſwych pożądliwoſci.

1. AZwyćiężyłem oczymá ſwemi/ thák iżem nie poyzrał ná pánnę.

20 BAbowiem y cożby był zá dźiał moy z Bogiem z gory/á coż á dźiedźictwo Wſzechmocnego z wyſokoſći?

21. A zaż złośnikowi nie ieſt zgotowáne zginienie/á nie zwyczáyne karánie tym co bzroią złość?

4. A zaż on nie widźi drog moich/á nie liczy káżdego poſtapienia mego?

5. Jeſlizem ſie paral kłamſtwem / á nogá moiá ſpieſzyłá ſie do zdrády?

6. Niechayże mie odważy ná wadze ſprawiedliwey/á niechay Bog rozezna ſzczyroſć moie.

7. Jeſliże nogá moiá vſtąpiłá z drogi/á ſerce moie ſzło zá okiem moim/á ieſliże iáka zmázá przylnęłá ręce moie.

8. Tedy ia niechay ſieie/á drugi niechay pożywa / á moie ſzczepie niechay będźie z gruntu wykorzenione.

9. Jeſliże ſerce moie było zwiedźione pożądliwoſćią niewiáſty/ á czyhałem ná zdrádźie v drzwi bliźniego mego.

10 Niechayżeć żoná moiá miele żárnyinemu/á niechay podey mie zelżywoſć od inych.

11. Abowiem tho ieſt wielka złość á występek godny karánia.

12. Jeſt to ogień ktory wſzytko pożyrá áż do ſzczątká/ kthoryby wykorzenił wſzytke máietnoſć moie.

13. Jeſlizem zbránial rozſądku gdy ſie ze mną obchodźił práwem ſługá ábo ſłużebnicą.

14 Cożbych zſoba począł gdyby powſtał Bog ná ſąd? ábo cobych mu odpowiedźiał gdyby mie náwiedźił?

15. Jżaż nie ten ktory mie ſpráwił w żywoćie/ſpráwił też y onego/á ten że nas ſam wykſztháłtował w żywoćie.

16. Jeſlizem kiedy zábránial czego ná żądánie vbogich / á Codwłáczałem prośby wdowie.

C Dziwny czyn dopuſzczałem wáć ſie oczom dowiem od płáczących.

17. Jeſlizem ſam iadł párteke moie/á nie iádłá iey ze mną ſierotá.

18. Abowiem od młodoſći moiey vroſło to ze mną/ żem im był iáko ociec/á iákom ſkoro wyſzedł ná ſwiát opátrowałem wdowy.

19. Jeſlizem kogo widźiał ginącego przez ſzáthy/ á iż vbogi odźienia nie miał.

20 Jeſliże mi nie dźiękowały biodrá ieo/iż ſie zágrzał welną owiec moich

21. Jeſlizem groził ſierośie gdyżem wiele władnął przy ſądźie.

22 Łopátká moiá niech odpádnie od plec moich/ á rámie moie niechay będźie

cháy będźie wytrácone z ſtáwu ſwo iego.

23 Bo trapienie ktoreby ná mie Bog przywiodł ſthráſzyłoby mie/ á nie mogłbych znieść cieſzkośći iego.

24 Jeſlizem pokłádał nádźieie moie w złocie/á mowiłem bryle złotá Tyś ieſt vfániem moim.

25 Jeſlizem ſie weſelił gdy ſie przymnażało bogactw moich/ á izem ná 1.
był ręka ſwą obfitośći wſzego.

26 Jeſlim ſie D przypátrował iáſney świátłośći ſłoneczney/y mieſiącowi iáśnie wſchodzącemu.

27 A ſerce moie vwiodło ſie potáiem mie/ y E pocáłowáły vſtá me ręke ſwoie.

28 Abowiem by tobyłá złość godná pomſty/ gdybych ſie záprzał Bogá ktory ieſt ná wyſokośći.

29 Jeſlizem ſie kiedy weſelił z nieſzcześćia nieprzyiaćielá mego/á ieſlim ſie kochał gdy ſie mu co złego przydáło.

30 Alem y pothad nie dał zgrzeſzyć vſtam moim/ ábym mu miał życzyć przeklęctwá.

31. F Jżaż mi nie mowili domowi moi/ O byż ſie nam kto dał naſytzić mieſá iego.

32 Nigdy gość nie ſpał ná dworze/ á drzwi moie były otwárte przychodniowi.

33 Jeſlizem zákrywał złość moie iáko iny G człowiek/á niepráwość mo ie krytem w zanádrzu moim.

34 Jeſlizem ſie kiedy lękał poczthu wielkiego/á ieſliże mie też kiedy vſtráſzyło wzgárdzenie domowych moich/ták iżbym miłczał/á nie śmiałbym wynidźze drzwi moich.

35 O by ten był coby mie wyſłuchał/ gdyż ten ieſt cel moy/ ábym Wſzechmocny odpowiedźiał zá mie/chociażby też nieprzyiaćiel moy piſał przećiw mnie pozew.

36 Ktorego ieſliż nie poniosę ná rámieniu moim/ á nie H włożę go ná 10
głowę iáko wieńcá.

37 Jeſliż káżde poſtąpienie moie nie 11.
wyliczę przed nim/á poydę przedeń iáko przed I Kśiążę.

38 Jeſliże woła przećiw mnie źiemiá moiá/á ieſliże z niá społem płáczą zagony iey.

39 Jeſlizem vżytkow iey vżywał bez pieniędzy/y ociążyłem dusze tych co 13.
ná niey záſiedli.

40 Niechayże mi vroſnie miáſto pſze nice oſet/á miáſto ieczmieniá kąkol
A tuć ieſt koniec ſłow Jobowych.

Rapitu. 32.

2. Elihu okázuie iż przyiaćiele iego nic nie vmieią. 6. Sztroſuie Jobá iż ſie ſam vſprawiedliwiał. 8. Okázuie że nie látá ále Bog dáie mądrość.

1. Ták przeſtáli oni trzey mężowie odpowiedáć Jobowi/ ábowiem ſie zdał ſobie być ſprawiedliwym.

2. Rozgniewawſzy ſie thedy Elihu ſyn Bárachelow A Buzytczyk z pokolenia Ramowego obrzył ſie bárzo przećiwko Jobowi/ iż ſobie więcſza ſprawiedliwość przyczythał niż Bogu.

A Then národ poſſedł z Buzá ſynà Náchorowego brátá Abrahámowego/ Oczym maſſ w J. M. 22. v. 21.

3. Rozgniewał ſie też y ná onych trzech przyiaćioł iego/ że mu nic nie mogli odpowiedźieć/á przedſie Jobá winowáli.

4. Abowiem Elihu czekał ázby Job przeſtał mowić/ bo onibyli ſtárſzy wleciech niżli oń.

5. Co widzac Elihu iż oni trzey nie mogli nic odpowiedźieć/ obruſzył ſie w gniewie.

6. A ták Elihu ſyn Bárachelow Buzytczyk począł mowić tymi ſłowy/ Gdyżem ia ieſt młodſzy/ á wy ieſteście ſtárſzymi/ wſtrydałem ſie y obawał oznaymić też wam zdánia ſwe°.

B Jákoby rzec chćiał/ Mniemałem ábych za látby przychodźiłá mądrość/ále widzę że ią ſam Bog dawá.

7. Abowiem mowił/ B Dawnieyſze czáſy będą mowić/á wielkość lat będźie vczyć mądrośći.

8. Alećieſt Duch Bożyw człowieku/ á nátchnienie wſzechmocnego dawa mu zrozumienie.

9. Oto vczeni niezawżdy ſą mądrzy/ á ſtárzy niezawżdy rozumieią ſądu.

10 A przethożem rzekł/ Słuchayćie mie á powiem też zdánie ſwoie.

11. Otom zrozumiał ſłowá wáſze/ á przyſłuchawałem ſie wywodom wáſzym/ ábyſćie byli nálezli ná tho co odpowiedźieć.

12. Y gdym ſie wam przypátrował/ żaden z was nie mogł odeprzeć Jobowi áni odpowiedźieć ná powieśći iego

13. A ſnadźbyśćie rzekli/ Mądrzechmy ſobie w thym poczęli/ gdyż go Bog złożył á nie człowiek.

D To ieſt/ ábym ie dźiwował iáko bałwochwálcá.

E To ieſt podobáto mi ſie moie przedſtáwienie.

F Chociaż moi domowi mowićy prágnęli ábyſmy nieprzyiaćielá mego pożrzeć mogli.

G Abo iáko Adam czynił.

H To ieſt/ będę go ná głowie noſił iáko wieńcá.

I To ieſt/ puśćę ſie ná ſąd iego iáko ná ſprawiedliwego Kśiążęcia.

14 Aczći Job nie ze mną sie wdał w rzecz/ani mu ia tez odpowiem [C] słowy wąszemi.

C A wżdy przedsie tymiż wywody iáko y oni strofuie Jobá/ále go nie obraża potwarzámi ani sie z nim obchodźi nieprzystoynie.

10 D Polękalić sie/ á nic dáley nie odpowiedáia/y także przestali mowić.

11. Czękałem ále nic nie mowia/ y milkneli á nic wiecey nie odpowiedáia.

12. A przetoż y ia odpowiem z swey strony/á oznaymie to co rozumiem.

13. Bowiemem iest pełen słow/ [E] á duch moy trapi mie w żywocie moiem.

D Mowi thu o przyczynach tych Jobowych ku ich wzgárdzie/iákoby ná kogo inego thę rzecz przytaczáiąc.

14 Otho żywot moy iest iáko wino przez loftu/ á iáko nowe naczynia ktore sie od niego pukáia.

15. Bede tedy mowił á odetchne sobie/ á otworzywszy wárgi swe záczne rzecz swą.

16. Nie bede miał teraz bácznośći ná osobę człowiecza/á nie bede mu pobłażał przezwiśki cudnemi.

17. Bo nie vmiem pobłážáć [F] by mie záś stworzyćiel moy rychło niewźiął.

E W tych słowiech Elihu okázuie wielką swą chuć ku mowieniu.

F Tho iest/ przed nim sámym iáko przed sędźiem spráwiedliwym powinien kazdy czynić y z słow y z vczynkow swoich liczbę.

Rapitu. 33.

1. Winuie Jobá z iego nieumieiętności. 14. Okázuiąc iż Bog rozmáicie karze człowieká/ przywodząc go ku vznániu grzechow. 19. 29. Trapi człowieká/ y záśie go wnet z tego wyimuie. 26. Ktory iáko skoro bywa wybáwion dźiękuie Bogu.

1. Przethoż prosze Jobie słuchay słow moich/á poymi vszymá wszytki powieśći moie.

2. Oto teraz otworze vstá moie/á iezyk moy będźie rosprawował w podniebieniu moim.

3. Słowa moie sa z szczyrego sercá á wárgi moie prawdźiwą rzecz powiedáć będą.

A Abowiem Job przypominał máłuczko przed thym ći sie chciał około thego rospráwić z Bogiem/ A przetoż Elihu mowi/ Według powieśći thwey rospráwuy sie z Bogiem/ á ia w tey spráwie będeć odpowiedał z strony iego.

4. Duch Boży spráwił mie/á tchnienie wszechmocnego ożywiło mie.

5. Jesli możesz odpowiedz mi/przyprawże sie/ á zástháw sie przećiwko mnie.

6. [A] Oto ia wedle powieśći twey będę z strony Bożey/chociażem też y ia stworzon z błotá.

7. Oto strách moy nie vstrászy ćie/á ręká moiá nie ociąży ćie.

8. A wszákes rzekł w vszy moie/á słyszałem głos słow twoich.

9. [B] Jestem ia czysty y bez przestępstwá/ iestem niewinny/ á nie máś we mnie nieprawośći.

B Ty słowá Jobowe ktorie tu Elihu przypomina są z trzynástego y z ßostego inástego Rápitułum.

10 Otho przećiwko mnie przyczyny náyduie/ á poczyta mie zá nieprzyiaćielá swego.

11. Podał w okowy nogi moie/á pilen wszytkich ścieżek moich.

12. Otożeś w tym niesprawiedliwie vczynił/á ná tho ták odpowiem tobie/ Iż Bog wiecszy iest niż człowiek.

13. Przeczże wiedźiesz spor przećiwko iemu/ iżći nie odpowiedał ná wszytki słowá twoie.

14 Abowiem Bog mowi y raz y drugi do tego ktory go nie widźi.

15. To iest przez sen w widzeniu nocnym/ gdy sen przypádnie ná ludźi śpiące ná łożu swoim.

16. Thedy vpomina ludźi o karánie ich/ktore ná nie ma pewnie przyść.

17. Aby [C] człowieká odwiodł od iego spráwy/á zákrył pychę od niego.

18. A w ten czás [D] wytrwa duszę iego z grobu/ á żeby żywoth iego nie przyszedł pod miecz.

19. Karze go też bolesćia ná łożku iego/ á bárzo srodze we wszytkich kośćiách iego.

20 Także też zá żywotá iego obmierźi mu chleb/á duszy iego wdźięczny pokarm.

21. Niszczeie ćiało iego iż go nie będźie znáć/á kośći iego okaża sie ktorych było nie widáć.

22 Duszá iego przybliża sie do grobu á żywot iego do grubárzow.

23 Jesli iest v niego ieden [E] posel wymowny z tysiacá/ áby oznaymił człowiekowi szczyrość iego.

24 Tedy sie nad nim zmilnie Bog/á rzekłe/ Wybaw go áby nie zstępował do grobu/ Nálazłćiem [F] vbłagánie.

25 Tedy ciáło iego będźie subtylniey sze niż w dźiećińśtwie/ á przywroći sie do czásu młodośći swoiey.

26 Będźie sie modlił Bogu á vbłaga go/ y oglada z weselem oblicze iego/ á będźie wrocona człowiekowi spráwiedliwość iego.

27 Poglada ná ludźi/á ieśli kthory rzecze/ Zgrzeszyłem/ y rzecz spráwiedliwą podwrácałem/ á wżdy mi to nic nie pomoglo.

28 Odkupi duszę iego áby nie [G] zstąpiłá w grob/ á żywot iego oglada świátłość.

29 Oto ty wszytki rzeczy czyni Bog [H] trzy kroć nád człowiekiem.

30 Aby wrocił duszę iego od grobu/ á oświecił

C Tho iest/ aby człowiek pohámował złość swą/ iey y odzłośćiwego rozmysłu.

D To iest/ thym sposobem wywodźi Pan Bog człowieká z niebęśpieczeństwá śmierći.

E Bog przez dobrego kaznodźieię wzywa do siebie/ ale ledwo mu dzy tysiącem máłdźieśą brego nauczyćiela.

F To iest/ máłotem srzodek przez ktory przyśpieszył vbłagániu/ á srzodek iesth moc y náuká Bożá.

G Duszy táż wyktádaią/ aby nie przyszłá ná śtráśenie/ ábo strháceme/ á także y w.30. wierśu.

H Tho iest/ wiele

á oświecił go świátłośćią żywiących
31. Obáczże to Jobie á słuchay mie/ vmilkni á ia będę mowił.
32 Jeśliż maſz ku themu iákie słowá odpowiedzże mi/ A mow/ bo cię chcę vſpráwiedliwić.
33 A ieśli nie maſz/ słuchayże mie á milcz/ á ia cię náucze mądrośći.

Kapit. 34.

5. Powtore Jobá fuka że ſie czyni ſprawiedliwym. 12. Okázuie iż Bog ieſt ſpráwiedliwym w ſądźiech ſwoich. 24. A iż odmiány Krolestw ſą od niego.

1. Gwiedźiał ku themu ieſzcze Elihu tymi ſłowy.
2. Słuchayćież wy mędrcy powieśći moich/ á wy náuczeni przydayćie ſłowam moim vſzy ſwoie.
3. Abowiem vcho rozeznawa ſłowá/ á vstá czuia ſmák w wiedzeniu.
4. Obierzmy ſobie ſąd/ á rozeznaymy miedzy ſobą co lepſzego.
5. Abowiem Job rzekł/ Jeſtem ſpráwiedliwym/ á Bog [A] pozbáwił mie práwá mego.
6. Izaż będę [B] kłámał o moim práwie? ábowiem iest ránion strzała chociażem nic nie winien.
7. Y ktoryż ieſt człowiek taki iáko Job? coby ſie [C] opił posmiewiſká iáko wody?
8. Ktory chodźi w towárzyſtwie tych co czynią złośći/ á [D] chodźi z ludźmi niepobożnymi.
9. Abowiem powiedźiał/ Nic nie pomoże człowiekowi gdy przeſtáwa z Bogiem.
10 A przeto ż wy mężowie serca ſtałego ſłuchayćie mie/ Dchoway Boże áby miáłá być złość w Bogu/ á w Wſzechmocnym iáka niepráwość.
11. Abowiem zápłáci człowiekowi wedle ſpraw iego/ á naydźie káżdego według drogi iego.
12. Ależ iśćie Bog nie czyni nic złośćiwie/ á Wſzechmocny nie podwráca ſądow.
13. Ktoż nádeń nádziedza źiemie/ á ktoż rozrzadźił wſzytek okrąg świátá?
14 *Jeśliż vmyſli w ſercu ſwem od człowieká wźiąć duchá y tchnienie iego
15. Tedyć zginie społu wſzytko ćiáło/ á człowiek ſie obroći w proch.
16. Jeśliż tedy maſz rozumienie ſłuchayże tego/ á poymuy vſzymá głos powieśći moich.
17. A zaż ten pánować będźie ktory ma w nienawiśći ſąd? á będźieſzże mniemał niepobożnym tego ktory ieſt práwie ſprawiedliwym?
18. Rzeczeſzli Krolowi/ O złośćiwy/ á Kśiążętom/ O niepobożni.
19. † A temu ktory nie ma báczności ná osoby Kśiążąt/ á rowno ſobie waży tak Bogatzá iáky vbogiego/ gdyż oni ſą wſzyſcy ſprawá rąk iego.
20 Narodowie nagle pomrą/ á o pułnocy wzruſzeni będą/ y przeminą/ á pozwá mocarzá/ ále nie rękomą.
21. *Abowiem oczy iego ſą nád drogámi człowieczemi/ á widźi káżde postąpienie iego.
22 Nie máſz żadnych ćiemnośći/ áni ćienią śmierći kędyby ſie ſtryli ći ktorzy ſie páráią złośćią.
23 Abowiem nie tak wiele da człowiekowi áby miał wieść ſpor z Bogiem.
24 Potrze mocarze nie pytáiąc ſie/ á inſze poſtáwi ná mieyſcu ich.
25 A przetoż obiáwi ſprawy ich/ á ſkoro noc przyidźie będą potárci.
26 Pobił ie iáko niepobożne ná mieyſcu widocznem.
27 Przeto iż tak odſtąpili od niego/ á drog iego nie chćieli rozumieć.
28 Aby nie dopuſcili głosu vbogiego przyść do niego/ á iżby miał wyſłuchać wołánia niedoſtátecznych.
29 A gdy on ſprawi pokoy ktoż przekáźi? A ieśli zákryie oblicze ſwoie ták od narodu iáko od człowieká ktoż go widźieć może?
30 A przetoż człowiek pokryty krolu ie dla [E] złośći ludzkich.
31. Boſkać to rzecz mowić ták/ Odpuśćiłem y nie zepſuię.
32 [F] Ale tho czego ia nie widzę/ náucz mię/ Jeſlim ſie złośćiwie ſpráwował nie będę tego więcey czynił.
33 [G] Czy vżyni to dla ćiebie? ábowiem ty [H] wzgárdźiłeś im/ obierałeś ſobie ále nie ia/ á przetoż co ieſzcze wieſz powiedz.
34 [I] Ludźie serca ſtałego niech mi powiedzą/ á człowiek mądry niechay mię ſłucha.
35 Abowiem Job nie mowił z nieumieiętnośći/ á ſłowá iego nie ſą z rozumu.
36 Żądam tego áby Job był doświádczon áż do

† w. 5. Mo. 10. v. 17. W 2. Kron. 19. v. 7. Mądr. 6. v. 8. Ekſe. 35. v. 15. Rzym. 2. v. 11. Gal. 2. v. 6. Efes. 6. v. 9. Kol. 3. v. 25. Dźiey. 10. v. 34. W 1. Piotr. 1. v. 17. * Przyp. 5. v. 21.

[E] Abo dla zgorßenia.
[F] Tá ćie należy ták mowić do Bogá. Nie bażeć bych zgrzeßyć miał/ á ták náucz mię. &c.
[G] To ieſt/ mniemaß áby ſie ćiebie Bog miał rádźić máli to vczynić co vmyſlił.
[H] To ieſt/ obmierzyłeś ſobie żywoty ſwoy/ obieráiąc ſobie rádßey śmierć á nie pytać ſie Bogá ieſliże on przyzwoli ná twe zdánie.
[I] Tymi ſłowy przypußcza ſie ná rozſądek mędrßych.

czon áż do końcá w tym co ma od- 15.
powiedáć zá ludźi złośćiwe.
37 Abowiem sie nád grzech swoy do-
puścił przestępstwá/á chłubi sie mie 16.
dzy námi/bárzo wiele mowiąc prze
ćiwko Pánu Bogu.

Kapit. 35.

2. Poźytki spráwiedliwośći ábo niespráwiedliwośći ná sámego tylko człowieká przychodzą/á nie ná Bogá. 10. Złośnicy ácz ku Bogu wołáią á przedsie nie bywáią wysłucháni.

1. Y temu ie- 1.
szcze Elihu po-
wiedźiał tymi
słowy.
2. Y mniemaśz 2.
że/ żebyś to do-
brze rzekł/ spráwiedliwszym iest niżli Bog?
3. Abowiemeś powiedźiał/ Cożmi 3.
pomoże/á co wezmezá pożytek ieśli
żenie zgrzeszę?
4. Ale ia odpowiem thobie /Ná to 4.
y towárzyszom twym z toba.
5. Poyzry ná niebo á obácz/ przy- 5.
pátrz sie oblokom ktore sa wyższe ni-
żli ty.
6. Jeśli zgrzeszyśz/ cożvczyniśz prze- 6.
ćiwko niemu? A ieśliby były rozmnożone niepráwośći twoie/ cożmu vczyniśz?
7. Jeślibyś był spráwiedliwym/ cożmu dáśz? ábo co wezmie z ręki twey? 7.
8. Jáko inemu człowiekowi ták y 8.
thobie zászkodźi złość twoiá/ á iáko
inemu/ták y tobie pomoże spráwiedliwość twoiá.
9. Dla wielkości vćiskáiących wołá- 9.
ią/á krzycza podrámieniem mocarzow.
10 Wszákże żaden nie mowi/ Gdźież 10
iest Bog stworzyciel moy ktory A da
wa pieśni w nocy?
11. Ktory nas czyni vczeńsze niżli by- 11.
dletá źiemie/ á czyni nas Mędrsze
nád ptaki powietrzne.
12. Tám beda wołáć w wielkim vći- 12.
sku/á żaden ich nie wysłucha.
13. Zaprawde Bog nie wysłucha o- 13.
błudności/ á Wszechmocny nie pá-
trza ná nie.
14 Chociażbyś też rzekł iż go nie wi- 14
dźisz/ á wszákoż iest sąd przed nim/
dufayże tedy w nim.

A To iest/ ktory spráwuie w vtrapieniu radość.

A teraz trochę ćie B náwiedźił w gniewie swym/á nić sie dał nazbyth znáć. B Abowiem gniewem swym karze.

A przetoż Job po próżnicy otwo-
rzył vstá swoie/á mowił wiele słow
oprocz vmieietności.

Kapit. 36.

1. Elihu przedsie kończy rzecz swoie. 5. Vkázuie spráwiedliwość Bożą przez iego dźiwne spráwy. 6. 23. A nawiecey przez karánie ktore dopuszcza ná ludźi pokutuiące ku zbáwieniu ich. 13 Y ku pohánbieniu ludźi pokrytych.

Ad to ieszcze Elihu ták
powiedźiał.
2. Zetrway że 2.
mie málucz-
ko/ ábych ro-
zmawiał z to-
bą/ábowiem mam ieszcze wiecey z to
bą mowić z strony Bogá.
3. Wezme vmieietność swą z dáleká/ 3.
á stworzycielowi moiemu przyczy-
tam spráwiedliwość.
4. Boć záprawde słowá moie nie są 4.
fálszywe/ a doskonały w vmieietno
ści iest przy tobie.
5. Oto Bog mocny nie odrzuca żad- 5.
nego/ gdyż iest możnym/ á serca nie
zwrćiżonego.
6. Nie żywi niepobożnego/ á czyni 6.
spráwiedliwość vbogim.
7. Nie zawśćiąga od spráwiedliwe- 7.
go oczu swoich/ á sadza ie z Krolmi
ná stolicy ná wieki/ y bywáią wy-
wyższeni.
8. Y chociażby byli okowáni w pętá/ 8.
ábo związáni ćiężkośćią vbostwá.
9. Tedy im oznáymuie spráwy ich/ 9.
á iż sie zmocniły przestępstwá ich.
10 Y otwarza im vcho ábyprzyćiliká- 10
ránie/ á mowi im ábysie nawrocili
od złości.
11. Jeśli beda posłuszni á beda mi słu- 11.
żyć/ dokończa dni swoich w szczę-
śćiu/ a lat swych w roskoszy.
12. A ieśli nie beda słuchać / przyda- 12.
pod miecz á pomrą bez vmieietności.
13. Ale ludźie serca obłudnego wzru- 13.
száią ná sie gniew/ áni wołáią kie-
dy ie związże.
14 Vmrze w młodości dusza ich/ á żywot ich miedzy nieczystymi. 14
15. Wyrwie vbogiego z vbestwá ie- 15.
á otworzy vcho iego w vćisnieniu.

Y ćiebieć

16. Y ciebieby wyrwał z mieyſca ciá ſnego na przeſtrone/gdźie nie máſz żadnego vciſku/á to coby leżało ná ſtole twoim/byloby pełno tłuſtoſći.
17. Tyś wypełnił rozſadek niepobo żnego/á wſzákoż ſprawiedliwość y ſąd mocnie ſie zoſtoią.
18. Záiſtć gniew Boży nád toba kto ry cie porwie y z máietnoſćia/á nie odkupiſz ſie wielkoſćia dárow.
19. Nie będźieć miał bácznoſći nábo gáctwá twoie/ áni názłotho/ áni na wſzytki mocy.
20 [E] Nie frásuy ſie w nocy/iáko wy traca narody z mieyſcá ich.
21. Strzeż abyś ſie [C] nie ogladał ná złoſći/ábowiemeś to obrał dla vtra pienia.
22 Oto Bog wywyższa moca ſwoia ktoż ieſt iemu rownym w naucze?
23 Ktoż ieſt nád niem aby ſie wywie dźiał drogi iego/á kto wżdy rzekł/ Czyniles niepráwość?
24 Pámiethay ábyś zacnie vważał ſprawę iego na ktora ludźie wzgla dáia.
25 Y ktho za wſzyſcy ludźie widza/á człowiek ſie iey przypátruie z daleká
26 Oto Bog ieſt názacnieyſzy y nie znamy go/ani liczby lat iego wiemy.
27 Ktory gdy zátrzyma kropie wod tedy dźdże płyna przez mgły iego.
28 Abowiem iż płyna przez obłoki/ tedy ściekáia obfićie na ludźi.
29 Nád to/ izali ktho zrozumie ro zność obłokow/ y grzmienie przybyt ku iego?
30 Otho roſćiągnął nád nim świá tłość ſwoie/á okrył [D] wody morſkie.
31. Abowiem przez thy rzeczy [E] ſądźi narody/y dáie obfićie pokármy.
32 Zákrywa świátłość ſwoie obło ki/á roſkázuie im áby iey zachodźiły
33 [F] Thedy o nim oznaymuie towá rzyſz iego/á ſtáwa ſie wielkie trzá ſkánie kiedy vſtępuie wzgorę.

Kapit. 37.

2. Elihu ieſzcze dowodźi tego iż mądrość Bożá nieogárniona ieſt obiáwioná w zac nych ſprawách iego.

1. Dla tego też ieſzcze leká ſie ſerce moie/á poru ſza ſie z mieyſca ſwego.
2. Słuchayćie zpilnoſćia grzmienia głosu iego/y błyſkáwice ktho za wy chodźi z vſt iego.
3. Spráwuie ia pod wſzytkim nie bem/á świátłość iey po wſzech koń czynách ziemie.
4. Zá nia wnet huczy grzmiąc glo ſem wielmożnoſći ſwoiey/á nie o mieſzka gdy będzie ſłyſzan głos ie.
5. Grzmi Bog głoſem ſwoim obyczá iem dźiwnym/á ſprawuie rzeczy wiel kie/ktorych nie rozumiemy.
6. Abowiem roſkázuie śniegowi áby vpadł ná ziemie/y dźdżowi po godnemu/ także y dźdżowi gwał townemu.
7. Ktory ſwoia gwałtowna nie po goda záwiera káżdego człowieká/ y przed nim nie mogą ludźie ſpráwo wáć roboty ſwoiey.
8. Y kryie ſie zwierze do iáſkinie ſwo iey/á mieſzka w iámie ſwoiey.
9. Wicher wychodźi z gęſtwy obło kow/á z wiátrow Pułnocnych przy chodzą zimna.
10 Tchnieniem iego ſtawa ſie mroz/ á ſzerokość wodzbiera ſie ná ciáſne mierſce.
11. Dźdżámi thez ociąża obłoki/á potym ie roſpadzą iáſnoſćia ſwoia.
12. On [A] obiáca okręgi niebieſkie ro zrządzeniem ſwoim/áby ſpráwowáły to wſzytko co on roſkaże ná wſzy tkim okręgu świátá.
13. Chociaż ná ſkaránie/chociaż dla ziemie ſwoiey/ chocże też dla mło ſierdźia ſwego.
14 Słuchayże tego pilnie Jobie ſtoy á rozumiey dźiwy Boże.
15. Izali [B] wieſz gdy im Bog zámie rzał kres/á oświecał iáſnoſćia obło ki ſwoie.
16. Izali znaſz [C] rozneſć obłokow/ á cudá doſkonałego w vmieiętnoſći?
17. Przeczże ſzáty twe ćieple gdy v ſpokoi ziemię od Południá?
18. Izażeś z nim roſpoſćierał niebio ſá/ktore ſą mocne iáko zwierćiádlá lite?
19. Vkażże nam co mu mamy powie dźieć/bo nie możemy ſłuſznych ſłow náleść dla [D] ćiemnoſći.
20 Izali przez tłumácza będzie z nim mowił? á ieſli ktho będźie mowił [E] zali nie będźie pożárt?
21. Teraz też nie widźieć iáſney świá tłości ktora ieſt ná obłokách/á wiátr przechodźi y przeczyſćia ie.
22 Od Pułnocy przyńdźie złotá iáſność á przethoż Bogu ſtráſzliwemu ma być chwałá.

Nie możem

A To ſie może rozu mieć o biegách nie bieſkich/ á czeſcia o chmurach ktore ſie y tham y ſam przenaßaią.

B To ieſt/ bytesli na then czas goy ſprawił przyrodzę nie iednych obło kow ogniſte/á dru gich ſumne.

C To ieſt rozmáite przyrodzenie obło kow/ktore ſie raz obracaią w deßcz/ drugi raz w śnieg trzeci raz w grad.

D To ieſt/ dla nie vmieiętnoſći naſ ſich.

E To ieſt/ieſli Bog chce go zátracić/ tedy ſie przed nim nikt nie wyprawi ſwoią wymowno ſcią.

22 Nie możemći ogárnać Wszechmocnego gdyż iest wielki w możności y w sądzie/wielki w sprawiedliwości/ á z lásky karze.

23 A przetoż sie go bać będą ludzie/ á on nie ma wzgledu ná mądre w sercu swym.

Kapitu. 38.

Pan mowi do Jobá okázuiąc mu krewkość cztowiecza w przypátrowániu stworzenia iego/z ktorego zacnosć/moc/sprá wiedliwosć/y opátrznosć stworzyciełá bywa poznawaná.

1. Edy Pan odpowiedźiał Jobowi [A] z wichru/ á rzekł kniemu.

2. [B] Y ktoż iest co zá ćimia rádę powieśćiámi nie rostropnemi?

3. Podpáśż że teraz biodrá swoie iáko maż/ będę ćie pytał/ á thy mi day spráwę.

4. Gdżieżeś był kiedym ia zákłádał grunt thy ziemie/ okaż mi ieśli maśz rozum?

5. Ktoż ie rozmierzył ieśliże wieśz? ábo kto nád nimi sznur rośćiągnął?

6. Ná czym są postáwione słupy iey? ábo kto założył kámień węgielny v niey?

7. Gdy wszytki gwiazdy poránniey/ sze społu chwałę dawáły/ á weselili sie [C] synowie Boży.

8. Kto zámknął morze iáko drzwiámi gdy ono wyszło práwie iáko z żywotá?

9. Gdym ie okrył obłokiem iáko szátą iego/ á ćiemnośćią iáko pielucha iego?

10 Y założyłem nád nim dekret moy/ przyłożywszy ku niemu zátwory y drzwi?

11. A rzekłem/ Aż dotąd poydźieśz á nie minieśz dáley/ á tu zostáwiśz podnieśienie náwáłności twych.

12. Jzażeś zá swoich czásow roskázował záránie? á zarzy vkázał mieysce iey?

13. Aby ogárnęłá káty ziemie/ á iżby złośnicy byli z niey wyrzuceni.

14 Ktorzy sie odmieniáią iáko glinná ktorey co wyszkátłuią/ y odmieniáią sie iáko szátá.

15. Będźie wydárthá od złośnikow świátłość ich/ á rámie podniosłe będźie pokruszone.

16. Jzażeś ty wszedł w głębokośći morskie? á zbrodźiłeś dno przepáśći?

17. Jzalić są otworzone [D] brány śmierći? á widźiałeś drzwi ćienią śmierći?

18. Y wypátrzyłżeś przestrzeństwo ziemie? powiedz mi ieśliże to wszytko wiesz?

19. Gdźież iest tá drogá kędy mieszká świátłość? á gdźie iest mieysce ćiemnośći?

20 Iżbyś ią odprowádźił do iey gránic/ á wiedźiał drogę do domu iey.

21. Znászli ią dla tego iżeś sie w ten czás vrodźił/ á iż iest wielká liczbá dni twoich?

22 Widźiałeś [E] skárby śniegu y skárby gradu?

23 Ktorey ia zátrzymawam do czásu vćisnienia/ á do dniá walki y bitwy?

24 Z ktoreyże strony wychodźi [F] świátłość? á skąd sie wyrywa wiátr od wschodu ná ziemię?

25 Ktoż rozdźielił przekopy dżdżom? á drogę tyśiącwicy gromow?

26 Aby szedł deszcz ná ziemię w ktorey nikt nie mieszká/ y ná puszczą ná ktorey nikt nie postał.

27 Iż náśyći ziemię pustą y nie płodną/ á wywiedźie z niey rodzáie trawy.

28 Ktoż iest oycem dżdżowi/ á ktho rodźi krople rosy?

29 Z czyiegoż żywotá wychodźi mroz? á ktho rodźi szedźiznę?

30 Wody sie przykrywáią iáko kámieniem/ á głębokośći zámárzáią.

31. Możeszli záwśćiągnąć [G] wdźięcznośći gwiazd ktore zową Pleiades? ábo możeszli przekáźić gwiazdźiątże niektore zową Oryon?

32 Jzali wywiedźieśz [H] Mázárot czásu swego? tákże Arcturum z inemi gwiazdámi iego?

33 Y znáśże porzádek niebieski? á mo żeszli posthánowić pánowánie iego nád ziemią?

34 Jzali głos twoy podnieśieśz ku obłokowi/ á okryie ćie wielkość wod?

35 Jzali wypuśćiszli łyskáwice áby przyszły y rzekły/ Otochmy są?

36 Ktoż postánowił we wnętrznośćiách ludzkich mądrość/ á ktho dał sercu zrozumienie?

37 Ktoż obrachował niebiosá w mądrośći/ á kto záwśćiągnął tych rzeczy ktore zstępuią z niebá?

38 Gdy sie spiecze proch w twárdość á bryły społu sie zelną.

Kápitu/

A Niektorzy mnie máią/ że sie mu pan okázał w gwátownym grznieniu ábo w ćieżkim śnie/ábo w zachwyceniu/ A niektorzy záśie rozumieią w otworzeniu niebá/ ábo w obłoku.

B Pan fuka Jobá/ iż z niem chćiał wieść spor. fuka też y przyiaćioły iego z onego vpornego posádzenia ktho że czynili o nim/y o ich nie ludzkośći przećiwko niemu.

C To iest/ Aniołowie/ A tu przy tych wszytkich stowiech rozumieć maż iż pyta Jobá gdźie był ná ten czás.

D To iest bożie dno.

E To iest/ ich kosztowne y gród

F Pisze ironice rozumie ich gnisce

G przez te noście tych gwiazd rozumie cześć ny/ w ktorej dza kwiazdy słońce przy ná známię ktie Byká/ Oryonie ieśień gdy ginie.

H Są to niektore znáki niebieskie ztáczenie gwiazd

Kapitu. 39.

1. Dobroć y opátrznoſć Bożá ſciągá ſie ná bydletá y ná źwierzętá polne áż do krutząt/ ſkąd ſie okázuie człowiekowi wielka przyczyná vfáć w pánu Bogu. 5. Wßytko ſpiáwuie moc iego.

1. A Zali lwowi łowiſz łupłá náſ pełniaſz żywoth lwiąt?
2. Gdy oni leżą w gniazdách ſwoich á kryią ſie w iáſkiniách ſwych chcąc co vchwycić?
3. *Ktoż gotuie pokarm B krukom gdy dźieći ich wołáią ku Bogu/ tułáiąc ſie po gniazdźie bez pokármu y tám y ſam?
4. Y wieſzli czás kiedy ſie mnożą kozy ſkálne? á wieſzli kiedy ſie mnożą ielenice?
5. Możeſzli rozliczyć Mieſiące iáko długo płod noſzą? á wieſzli też czás kiedy rodzą?
6. Ony ſkurczáiąc ſie wypuſzczáią płod ſwoy/ y ták zbywáią boleſći.
7. Dźieći ich wychowywáią ſie/ y roſtą po zbożách/ á odſzedſzy nie wrácáią ſie do nich.
8. Ktoż puſcił wolno oſłá leśniego? á ktoroſpętał oſła dźikiego?
9. Jáćiem ieſt ktorym dom iego poſtáwił ná puſzczy/ á mieſzkánie iego przy mieyſcách ſłonych.
10. Oni ſie naśmiewáią z poſpolſtwá mieyſckiego/ á nie ſłuchá głoſu poganiáczowego.
11. Szuká po gorách páſtwiſká ſwego/ á chodźi miedzy wſzelákimi trawámi źielonymi.
12. Jżalić będźie chćiał ſłużyć Jednorożec/ ábo będźieli nocował v iáſli twoich?
13. Jżali możeſz związáć powrozem iednorożcá áby orał zagony twoie? ábo idąc zá toba będźieli łamał bryły po dolinách twoich?
14. Jżali w nim będźieſz dufał/ iż ieſt wielka moc iego? ábo ſpuśćiſzli nań robotę ſwoię?
15. Y będźieſzże mu zwierzał żeby miał znieść śianie twoie/ á miał ie zgromádźić do gumná twego?
16. Dałliś páwowi nadobne ſkrzydłá? áſtruſowi pierze y mech?
17. Ktory zoſtáwuie iáycá ſwe ná ziemi/ á zágrzewa ie w prochu?
18. A nie pomniná to iż ie nogá zdepcze/ á źwierze polne pogniećie ie.
19. Okázuie ſie okrutnym dźiećiom ſwoim iákoby nie były iego/ á nie dba chociażby była próżna robotá iego.
20. Abowiem Bog odiął mu mądroſć á nie dał mu rozumu.
21. Gdy przyidźie czás podnoſi ſie ku gorze/ á náśmiewa ſie y z konia/ y z tego ktory ná nim ſiedźi.
22. Jżaześ dał moc koniowi? ábo obleczeſzli ſzyie iego rzánieм?
23. Vſtráſzyſzli go iáko ſzarańcza/ bo chrapánie nozdrzy ieo ieſt ſtrąſzne.
24. Grzebie w dolinie/ á kocha ſie w mocy/ á wybiega przećiwko zbroynym.
25. Smieie ſie z ſtrachu/ áni ſie go leká/ áni vſtępuie mieczowi.
26. Brzmi nád nim ſáydak/ oſzczep/ y drzewo.
27. Drze źiemię z gniewem y z popędliwoſćia/ á nie ſobie nie wáży głoſu trąby.
28. Miedzy trąbámi pozyza/ á z dáleká czuie walkę/ krzyk Kśiążąt y wołánie.
29. Jżali wedle twego rozumu lata iáſtrzab? roſćiągáiąc ſkrzydłá ſwe ku Południowi?
30. Jżali ná twe roſkázánie wyłátuie orzeł wzgorzy podnoſi wyſoko gniazdo ſwoie?
31. Mieſzká ná ſkále/ á ná wyſokiem kámieniu iáko ná zámku lagnie ſie.
32. Z támtąd vpátruie ſobie pokarmu/ á dáleko widzą oczy iego.
33. Dźieći thęż iego zſą krew/ á kędy też y ścierw będźie/ tám też ieſt y on.
34. Tedy Pan rzekł ku Jobowi tymi ſłowy.
35. Jżali thо ieſt vmieiętność wieść ſpor z Wſzechmogącym? á kto ſie chce gádáć z Bogiem/ niechayże odpowie ná to.
36. Zátym Job ták Pánu odpowiedźiał.
37. Otom ia ieſt niczemny/ cożći mam odpowiedźieć? Zátulilem rękę ſwoie.
38. Mowiłem razy drugi/ iuż thęż więcey nie odpowiem/ á nic daley nie przydam.

Kapit. 40.

2. Jáko ieſth bárzo mdłá moc człowieczá kto ią zrownáć chce z ſpráwámi Bożemi. 10. Ktorego moc okázuie ſie wſi wozrzeniu źwierząt wielkich.

Tedy

1. EDy Pan od
powiedział Jóbowi z Obłoku temi
słowy.
2. Podpáſzże te-
raz biodra ſwe iá-
ko maż/ będęcie pytał á ty mi ozná-
my mi.
3. Izali rozerwieſz ſąd moy/ á obwi-
nuieſz mię/ ſámego ſiebie vſprawie-
dliwiaiąc?
4. Izali maſz takie rámie iáko Bog/
á zagrzmiſz głoſem ſwoim iáko on?
5. Ochędożże ſie theraz zacnoſćią y
wielmożnoſćią/ á obleczſie w chwa-
ley y w ochędoſtwo.
6. Roſproſz popędliwość gniewu
twego/ á pátrz ná káżdego pyſzne-
go y poniż go.
7. Poyrzy ná káżdego hárdego á
złoż go/ y wywroć niepobożne z mie-
ſcá ich.
8. Zákryie poſpołu w prochu/ á o-
blicza ich zámkni w dole.
9. A ia też wyznam przed tobą że cię
wybáwi prawicá twoiá.

A Niektorzy mnie mniemaią być Słoniá/ á niektorzy zwierzę barzo wielkie którego ludźie náſzy nie znáią.

10 Oto teraz A Behemot ktorego-
mſtworzyłem iáko y ciebie trawę ie iáko
woł.
11. Otho teraz moc iego ieſt w bio-
drách iego/ á ſiłá iego w pępku żywo-
tá iego.
12. Prędko ruſza ogonem ſwoim
ktory ieſt ták wielki iáko cedrowe
drzewo/ á żyły członku iego ſą powi-
kłáne.
13. Kośći iego ſą mocne iáko miedź/ á
mnieyſze kośtki iego iáko drągi że-
láźne.
14 Ten naprzod od Bogá ieſt ſtwo-
rzon/ á ten ktory go ſtworzył B po-
dnieſie nań miecz ſwoy.

B To ieſt/ ſam go tylko Bog vkro-cić może.

15. Gory wydáwáią mu páſtwiſká/
á wſzytki zwierzętá polne tám ſi-
gráią.
16. Leży pod cieniem w iámie trći-
ny ná mokrádli.

C To ieſt/ iákoby miał wſzytkę rzekę wypić.

17. Drzewá gáleźiſte zákrywáią go
cieniem ſwym/ á wierzbiny nad po-
toki okrywáią go.
D To ieſt/ piiąc y oczy y nozdrzá ná nu-rzáiąc do dná.
18. Oto C chwyta wody rzeczne/ á nie
leká ſie/ vfa iż Jordan wypiie páſz-
czeká ſwoiá.
E W tym słowie rozumieią niektorzy Wielorybá/ á drudzy zaſie nie mniemaią iż to imię poſpolite káżdey ryby barzo wielkiey.
19. D Oczymá ſwoimi bierze ią/ á noz-
drze ſwe otwarzá gdy mu przycha-
dzą do nich.
20 Wyrwieſzli E Lewiáthaná we-
dą/ á ięzyk iego vwiążeſzli ſznurem?
21. Izali zárzućiſz wędę w nozdrze
iego? á cierniem przekoleſz czeluść
iego?
22 Izali ſie przed thobą będźie barzo
modlił? á będźie z thobą mowił łá-
godnie?
23 Izali z tobą vczyni przymierze? á
weźmieſz go zá ſługę wiecznego?
24 Izali z nim będźieſz grał iáko z ptá-
kiem á vwiążeſz go dziewkam ſwym
25 Thowárzyſze F ſprzáwiáli z nie-
go bieſiádę/ á kupcy rozdzielali go
miedzy ſobą.
26 Izali porzeżeſz ſkorę iego nożmi?
á teſakiem rybitwiem porąbaſz głó-
wę iego?
27 Położ ná nim rękę twą/ á potym
z nim nie wſpominay walki.
28 Oto próżno ſie tego nádźiewáć/ á
bowiem káżdy muſi vpáść ktoby iedno
nań wejrzał.

F pospolicie v rybitwow ſtich/ iż gdy wielka ryba na vezrzy/ tedy ſie kupcy dzy ſie/ ale tana nie mo-ryieſt w mo-mego Bogu.

Kapitu. 41.

1. W wypiſowániu Wielorybá okázuie Pan wſzechmocność ſwoię/ tákową ktorey ſie nic ſprzeciwić nie może.

1. Aden tákie
ieſt śmiały ktoby go miał obudźić/ á ktoż by ſie przed emną oſtał?
2. Ktoż mię A vprzedźił á oddam mu? ábowiem cokolwiek ieſt pod niebem moie ieſt.

A To ieſt w ſprzeciwu ſwoiim.

3. Nie zámilczę członkow iego/ á
mocy ſilney iego/ y wdźięczności
vrody iego.
4. Ktoż odkrył zwierzchnie B odźie-
nie iego/ á kto w páſzczękę iego zá-
łożył wędźidło?

B To ieſt/ ſwierzchnią ſkorę iego.

5. Ktoż otworzy przodek páſzczęki
iego/ y rząd ſtraſznych zębow iego
6. Łuſki iego ſą iáko tarcze namoc-
nieyſze/ ſpoione barzo mocnie.
7. Jedná ſie ku drugiey zroſłá/ ták
iż wiátr nie przeydźie miedzy nie.
8. Złączyłá ſie iedná z drugą dźier-
żąc ſie ſámy ſiebie á nie rozdźielaiąc.
9. Kichánie iego C zápala świá-
tłość/ á oczy iego ſą iáko zorzá.

C To co ry pow da ii rá bo ſtwo cha ogniem iá ſwiecą oczyma dy w tych wiech okázuie ieſth zápalaią gniew iey.

10 Z vſt wychodzą lámpy y ogniſte
iſkry.
11. Dym z nozdrzy iego wychodźi iá
ko z gárncá ábo kotłá wrzącego.
12. Dech iego roſpala węgle/ á płó-
mień wychodźi

mień wychodźi z gęby iego.
13. Wszyi iego trwa moc/á przed nim obroći sie/smetek w wesele.
14 Członki ciáłá iego ták sie spoiły y ták są mocne że sie áni ruszą.
15. Serce iego ták twárde iáko spodni kámień młyński.
16. [D]Drżą mocarze kiedy sie podnosi/ ták iż od strachu nie wiedzą gdźie sie obrocić.
17. Ktho sie go tknie mieczem nie dotrwa mu/áni drzewo/áni pocisk/á ni páncerz.
18. Abowiem on ma sobie żelázo iáko plewy/á miedź iáko drzewo zbotwiałe.
19. Nie vpłoszy go strzałá/á kámienie z procę są v niego iáko zdźbło.
20 Kule kámienne on sobie poczyta iáko słome/á śmieie sie gdy kto szyrmuie szczelinem.
21. Są pod nim ostre skorupy/á rzecz ostrą ściele ná błocie.
22 Przepáść przed nim wre iáko kocioł/ á mieszá morze iáko w mozdzerzu.
23 Swieći sie zá nim drogá iego/á czyni przepáść iáko [F]świznę.
24 Niemász mu rownia ná ziemi/á ták stworzon iest że sie nikogo nieboi
25 [F] Każda rzecz wysoka wzgárdza/ á iest Krolem nád wszytkimi wyniosłemi.

[D] Drudzy wykłádáią/Ták iż od strácha vpuszczáią.

[E] Tho iest/kiedy ptnie tedy zá nim gymáiąc piány bia
[F] Záby to wszytko co ruo lewiátán napisano iest rozumieia o Diábło/ktorego vst zdrádliwych yktam
[F] Każda rzecz wysoka wzgárdza/ á iest Krolem nád wszytkimi wyniosłemi. Tho iest/ inácze Duch twego.

Kapit. 42.

2. Job wyznawa krewkość y grzech swoy. 7. Przyiacioły iego fuka Bog. 9. Modli sie Job zá przyiacioły swemi. 12. Bog mu błogosławi/y wraca mu tyle dwá kroć co był vtrácił. 13. Synowie iego/łátá/y śmierć.

1. A tho Job Pánu odpowiedźiał temi słowy.
2. Wiemći ia że wszytko możesz/ á nie iesth żadna myśl skryta przed toba.
3. A Ktoż iest taki ktory skryie rádę przez vmieietność:y dla tegożem ia mowił/á nie rozumiałem/były ty rzeczy przedemna zákryte/á nie wiedźiałem o nich.
4. Słuchayże proszę cie á będę mowił/będę cie pytał á ty mi oznaymi.
5. Przed tymem tylko słychał o tobie/á teraz cie [B]widźi oko moie.
6. Apżetoż sie z thego winien dawam/á żałuie w prochu y w popiele.
7. Potym gdy iuż Pan odprawił ty słowá do Jobá/rzekł do Elifázá Themánitczyká/Rospalił sie gniew moy przećiw tobie/y przećiw dwiemá towárzyszom twoim/iżeście o mnie nie mowili [C] nic práwego iáko Job sługa moy.
8. A przetoż teraz weźmićie z sobą siedm ćielcow y siedm skopow/á idźćie do Jobá sługi moiego/sprawuyćież zá was ofiárę palona/á Job sługá moy niechay sie modli zá wámi/ ábowiem go ia wysłucham bych was nie pokarał zá wásze głupstwo/boście nie mowili nic o mnie práwego/ iáko Job sługá moy.
9. A ták szli Elifáz Themánitczyk Báldad Suhitczyk/y Sofár Náámátheczyk/á vczynili ták iáko im Pan powiedźiał/y wysłuchał Pan Jobá.
10 Tedy sie Pan [D] zmiłował nád Jobem pokutuiącym gdy sie modlił zá przyiacioły swemi/á we dwoy nasob rozmnożył wszythko co iedno mial Job.
11. Zeszli sie thedy do niego wszyscy bráćia iego/y wszytki siostry iego/y ini wszyscy ktorzy go przed tym ználi/y iedli z nim chleb w domu iego/ y pożałowáli go/á ćieszyli go w tym wszytkim nieszczęściu ktore był nań Pan przywiodł/á dał mu káżdy z nich [E] vpominki śrebrne y náuszniczezłotá.
12. A przytym Pan błogosławił ostátecznę dni Jobowe więcey niż pierwsze/ábowiem miał czternaśćie tysięcy owiec/sześć thysięcy wielbłądow/tysiąc par wołow y tysiąc osłic.
13. Miał też siedm synow y trzy corki.
14. Z ktorych iedne názwano Jemima/á druga Cesyá/á trzecia Kerenhápuch.
15. A nie możono náleść cudnieyszych niewiast we wszythkiey oney ziemi nád corki Jobowe:y dał im oćiec ich dźiał miedzy bráćia ich.
16. Potym Job był żyw sto y czterdźieści lat/á ogladał syny swe y wnuki áż do czwartego narodu.
17. Zátym Job vmárł zstárzawszy sie y będąc zeszłym w leciech.

[D] Drudzy wykłádáią/ Przywrocił Jobá z oney niewoley ábo trapienia ku pierwszemu stanu.

[E] W Greckim stoi owce.

Kśiegi Psálmow ábo pieśni Dawidowych.

Argument.

Y kśiegi Psálmow podáne nam są przez duchá swiętego/ iáko bogáty á kosztowny skarb/ z ktorego czegokolwiek pożada ludzka myśl/ snádnie sobie wyczerpnąć może/ á z ktorym wszego dobrá ták w tym niniejszym żywocie iáko y w przyszłym dostąpić może: ábowiem bogáctwá prawdźiwey vmieiętnośći y mądrośći niebieskiey/ thu nam są obficie y dostátheczńie przełożone. Naprzod ieśli iest spráwá o naywyższym Máiestácie Bożkim/ tedy sie tu obiáśnia iásność iego: Jeśliże też záśie kto chce obáczyć nieogárniona mądrość iego/ tedy thu iest ćwiczenie á práwie szkołá otworzona kędy sie iey vcza. Jeśliże też záśie kto chce vważáć dobrotliwość Bożka/ á będziemy chćieli ściągnąć rękę nászę do thákowych skárbow/ thedy wszędzie gdźie ich iedno tknąć chcemy/ vznamy y vczuiemy wdźięczny smák tákowey dobrotliwośći. Tu sie bogacz náuczy iáko ma száfować skárby swoimi/ á záśie vbodzy y niedostáteczni náucza sie ná swym przestáwáć: Ten ktory sie śmieie y weseli/ pozna iáko ma słuszna miárę záchowywáć w śmiechu y w weselu swoim: Then też ktory iest oprzyczony y vtrapiony naydźie tu pociechę y wybáwienie w każdym nieszczęściu y vtrapieniu swoim/ á pozna iakie Pan Bog ma o nim stháránie/ áż y do nayniejszego włosá ná głowie iego/ podpomágáiąc go we wszytkich potrzebách/ ták z strony duszę iáko y z strony ciáłá iego/ á ktemu iáko krewkość iego podpiera możnością ręki swoiey/ á nam nieysze posthapienie iego obráca ná prosta drogę/ broniąc od każdey rzeczy szkodliwey. Owa krotko mowiąc iáko nam z miłośći oycowskiey ony nawyższe dobrá gotuie/ ktorych ani oko widźiało/ áni vcho słyszało/ áni rozum człowieczy tego ogárnąć może/ to iest zupełne dźiedźictwo/ y vżywánie chwały w krolestwie sławnym Páná nászego Jezu Krystá/ Kápłaná y Krolá wiecznego/ o ktorym wiele nadobnych y zacnych prorocztw tu iest pisánych: A thy kśięgi są ná pisáne tym kształtem iáko Poethowie máią zwyczay pisánia/ iż iest godne y práwie własne ku wypisániu tych rzeczy ktore sie w nich zámykáią/ to iest ku wyznániu á wysławieniu chwały zacney Páńskiey/ ktora sie dźieie w świętym zebrániu iego/ y ku nabożnem modlitwam ktore sie dźieią ku czći á ku chwale świętego imienia iego/ A ten obyczay pisánia ktory iest w tych kśięgách iest bárzo piękny/ wdźięczny/ y wielkiey mocy/ á wszákoż bárzo trudny/ przeto że sie nie zgadza z pospolithym á zwyczáinym iezykiem. Żydowie vczynili napis tym kśięgam/ ktory známionuie pieśni/ ále nie proste/ iedno ty ktore są o chwale Bożey. Grecy záśie zowa ie Psálmy/ kthore słowo známienuie głos hárfy ábo iákiego inego instrumentu/ przeto iż thy pieśni w zgromadzeniu swiętym śpiewano przy iákim instrumencie/ skąd wiecey ludźie byli pobudzáni ku pilnieyszemu słuchániu słow pieśni thákowych: Ale iż sie tu rozliczne náydują napisy/ ná niektorych mieyscách zgołá psalm/ niegdźie pieśń/ niegdźie też psalm pieśni/ á niegdźie pieśń psálmu: Przetoż potrzebá wiedźieć/ iż gdźie stoi zgołá psalm/ tedy tám rozumie sámo thylko granie instrumenthu oprocz głosu człowieczego/ á gdźie záśie stoi pieśń/ tám rozumie głos człowieczy oprocz instrumentu: Psálm záśie pieśni gdy ludźie záczynáli á pothym ná instrumencíech przygrawano: Záśie pieśń psálmu/ gdy ná instrumencíech záczynano á ludźie śpiewáli. Ná to ieszcze dla thego ty psálmy zowa Dawidowemi iż ich iest wiecey złożonych od Dawidá/ chociaż po iego śmierći złożyli ich wiele niektorzy/ y powiedáią że Ezdrasz

że Ezdraſz zebrał ty wſzytki psálmy w iedny kśięgi/ktore nie swym porzad-
kiem spráwił/áni wedle czásow w ktore ſie ty dźiały rzeczy co w nich sá ná-
pisáne/A wſzákoż on dosyć miał ná tym iż to zebrał ku pożytku kośćiołowi.
Po Ezdraſzu niektorzy przyłożyli ich kilka/iako psalm ſiedmdźieſiaty y dźie
wiaty/y po nim osmdźieſiaty/w ktorych przypominaią okrucieństwo ktore
ſie dźiało zá czásu Antyochowego. A gdy też ſie tráfi napis psálmu/Przed
nieyſzemu nád ſpiewaki. ꝛc. Tedy potrzebá wiedźieć iż ty psálmy oſobliwie
były obrane/ áby ie ſpiewali wſzyſcy Kánthorowie y ſpiewacy w zebrániu
ſwiętym/ nád ktorymi był przednieyſzy mistrz ſpiewakow kthory spráwo-
wał muzyki. Co ſie też dotycze ſłow Zydowſkich/ Alámoth/ Neginoth/y
Githyth/y ine ktore ſie náyduią ná początku psálmow/známienuia wed-
ług mniemánia niektorych pewna miárę y ſpoſob muzyki/ A wedle mnie-
mánia niektorych/pewne inſtrumentá ábo naczynia muzyki/ á wedle zá ſie
zdánia inych/ początki wierſzow/ wedle kthorych miáry ſpiewano psálmy
gdźie tákowe ſłowá bywały przypiſáne.

Psalm. 1.

1. Opowieda ty być błogoſtáwione ktorzy odſtępuią od obyczáiow y od rad ludźi nie-
pobożnych/ á vcza ſie zakonu Bożego/ ſpráwuiąc ſie wedle niego. 4. A záſie ty o-
powieda nieszczęśliwemi ktorzy ſie wedle tego nie ſpráwuią.

1. Częſtwy iest then czło-
wiek ktory nie
chodźił w rá-
dźie niepobo-
żnych/á nie ſtá
nął ná drodze
grzeſznych/áni [A] ſiedźiał ná ſtolicy
posmiewcow.

2. *Ale w zakonie Páńſkim iest chuć
iego/ á w nim [B] rozmyſla we dnie y
w nocy.

3. † Y będźie iáko drzewo wſádzone
nád ſtrumieniem wod ktore poda-
wa owoc swoy czásu swego/y nie o-
pada liſt iego/á wſzytko cokolwiek
czynić będźie/ſzczęśliwie mu przy-
pádnie.

4. Nie tákci złośnicy będą/ále ſie ſtá
ná iáko plewy ktore rozmiáta wiátr

5. A przetoż ſie nie oſthoią złośnicy
ná ſądźie/áni grzeſnicy w zgromá-
dzeniu ſprawiedliwych.

6. Abowiem Pan [C] zna droge ſprá-
wiedliwych/ á drogá niepobożnych
zginie.

A To ieſt/ktory v-
ſtáwicznie zta ſprá
wa nie bywa zá-
twárdzon iżby ſie
miał ſmiáć z Bo-
gá/ y z zakonu iego.
* Iosue. 1. v. 8.
† To ieſt/ mituie
rzeczy y ćwiczy ſie
gi nád wſzytki ine
w nim.
† Ieremi. 17. v. 8.

C To ieſt/ wdzięcz
nie przyymuie y fo-
tuie ſpráwy ich.

Psalm. 2.

1. Prożne ſpiknienie Zydow y Pogánow przećiw Kryſtuſowi. 4. Abowiem tácno by
wa roſproſone od Bogá. 6. Ktory potwir
dza Krolestwo pomázańcá swego. 10. Ná-
pomina Krole y Kśiążętá aby ſie go bali:
Proroctwo iáſne y bárzo pewne o Kryſtu
ſie y o Krolestwie iego.

1. *Rzeczże ſie
buntuie pogáń
ſtwo/á po prożnicy ſzemrza narodowie?

2. Záſthawili ſie Krolowie ziemſcy/á kśiążętá rádzą ſie ſpolem przećiwko Pánu/y przećiw pomá-
záńcowi iego/mowiąc.

3. [A] Potárgaymy zwiąſki ich/á od-
rzućmy powrozy ich.

4. Ale ten kthory mieſzka w niebie
náśmieie ſie z nich/ á Pan ſzydźić z
nich będźie.

5. [B] Tedy będźie knim [C] mowił w po
pędliwości ſwoiey/á w gniewie swo
im przeſtráſzy ie.

6. Mowiąc/ A iam poſthánowił
Krolá moiego nád [D] Syonem gorą
[E] świętą moią.

7. Opowiem ten dekret kthory mi
Pan opowiedźiał. † Syn moy ty ie
ſteś ktoregom ia [F] dźiś porodźił.

8. Żąday odemnie/á podam naro-
dy w dziedźictwo twoie/ á w oſiá-
dłość twą gránice ziemie.

9. *Potrzeſz ie laſką żelazną/á iáko
naczynie zduńſkie pokruſzyſz ie.

10. Teraz że zrozumnieyćie krolowie/
náucz ćież ſie ſędźiowie ziemie.

11. Służćie Pánu w boiáźni/ á roz
ráduyćie ſie iemu w ſtrachu.

12. Pocáluyćie ſyná/by ſie ſnadź nie
rozgniewał/á izbyśćie nie zginęli z
drogi gdyby ſprętká zápaliłá ſie po
pędliwość iego: Szczęśliwi wſzyſcy
ktorzy iedno w nim vfáią.

* Dźiet. 4. v. 25.

A Abowiem przy-
kra rzecz ieſt zło-
ſnikom być podá-
nemi Bogu.
B To ieſt/ gdy przy-
dźie czas ſądu ie-
go.
C To ieſt/ nie ſło-
wem/ále ſámą rzę-
czą pothwierdzá-
iąc krolestwo ſyná
swego.
D Syon często kroć
w pismiech znáczy
kośćiot Páński tak
iáko tu ná thym
mieyſcu.
E Tá świątość dla
tego ieſt Syonowi
przypiſana/ że tám
Skrzynia Páńſka
przemieſiona byłá/
przytym też dla ná-
uki ktorą tám o-
powiedano y dla
chwały Bożey.
† Dźiet 13. v. 33.
Zyd. 1. v 5. y. 5. v. 5.
F Dawid był iáko
narodzony od Bo-
gá gdy iáko nie był
opowiedźian Kro-
lem/á co ſie tycze
Kryſtuſá/ tho ſie
ma rozumieć ále
ieſt oznáymion ſy-
nem Bożym/ co
ſie iáwnie okázało
przy iego zmar-
twychwſtániu/ A
tu nie powieda o
wiecznym rodze-
niu ſyná Bożego.
// Ziaw. 2. v. 26. y.
19. v. 15.

Psalm 3.

2. Wielki vciſk Dawidow gdy był obie-

zon ze wßąd od nieprzyiaćiół swoich. 4. A wżdy on przedsie dufa w Pánu. 5. Wzywa go. 7. A śmiele sie spußcza ná zwycięstwo iego. 8. Przychym prorokuie o zmartwych wstániu Krystusowem.

*2. Sámu. 15. v. 14.

1. Psálm Dawidow* gdy vciekał przed Absálomem Synem swoim.

2. LAnie iáko sie wiele námnożyło nieprzyiaćiół mo/ich/ á iáko sie ich wiele oborzyło przećiwko mnie.

A To iest nieprzyiaćiele moi przebiiáią serce me swemi naśmiewiśki.

3. AWiele ich mowia duszy moiey/ niemać ten wybáwienia od Bogá B Selá.

B To iest/w prawdzie Bożey/ábo ná wieki/ábo byt nieiáki znák/ktorzy pobudzał głos ku wysokiemu spiewániu psálmu/ áby ták ći ktorzy stuchali spiewánia/ tym sie muż więcz ßą pilnośćią przysłuchawáli.

4. A wszákoż ty Pánie iestes C tarcza moiá/y owszem D chwałá/ á ten ktory E wywyższasz głowe moie.

C To iest/iestem opátrzon mocą twoią.

5. Wołałem głosem swym do Páná/á F ozwał mi sie z gory swey swietey/Selá.

D To iest/ tyś iest obrońcá dostoieństwá Krolewskiego ná ktoreś mie przetożył.

6. G Jam sie vkładł y zásnałem/á ocucílem sie: ábowiem mie Pan podpierał.

E To iest/rozweselaß mie nie podáwaiąc nápohánbienie.

7. H Nie lękam sie y dziesiáći tysięcy ludu/ktorzy mie zewszad ogárnęli.

F To iest/wystuchat mie.

8. Jedno ty Pánie powstań/á wybáw mie Bożemoy/ábowiemeś thy dał I policzek wszystkim nieprzyiaćiołom moim/ á pokruszyłeś zeby złośnikow.

G Tho iest/tákem był bespieczen w Bogu moim/iżem káżdą swą spráwę poczynał oprocz bojáźni.

9. Od Pánáć iest K wybáwienie/á L błogosławieństwo twoie nád ludem twym/Selá.

H Tu sobie Dawid czyni dobrą mysl.

I To iest/ ábowiemeś ty iest ktoryś mie záwße wyrwał od nieprzyiaćiot moich iáko od Saulá.

K To iest rátunek.

L To iest/życzność y obfitość wßytkich dobr.

Psálm 4.

2. Wzywa Bogá przećiwko sprzysiężeniu Absalomowemu. 3. Hańbi nieprzyiaćioły swoie. 5. Námawia ie ku vznániu. 7. Opowiáda że niemáß nic lepßego/iedno vfáć w dobrotliwośći Bożey.

Przednieyßemu nád spiewaki ná A Neginoth Psálm Dawidow.

1. BOże B spráwiedliwośći moiey gdy ćie wzywam/ozowmi sie/ábowiemeś thy mnie C spráwił przestrzeństwo w mieyscu ciásnym/zmiłuy sie nádemna/ á wysłuchay modlitwy moie.

A Jest przezwysko nieiákiego instrumentu muzyki ábo pieśni.

B To iest/obrońcá y świádek niewinności mojá: ták sie Dawid chłubi z swey spráwiedliwości z strony nieprzyiaćiół/ ále nie z strony Bożey.

2. Synowie ludscy/ y dokądże bedziecie lżyć chwałe moie? miłuiąc prożności á szukáiąc kłámstwá? Selá.

3. C To iest/ wybáwiłeś mie od wielkich vćisków.

4. Wiedzćież że Pan sobie obrał miłosiernego/á wysłucha Pan gdy záwołam do niego.

5. *Lękaycież sie/á nie grzeszćie/rozmyslaycie w sercách swych ná D łożách waszych/á vmilknićie/Selá.

* (Efez. 4. v. 26.)

D To iest/ gdy vpokoicie.

6. E Spráwuycież ofiáry spráwiedliwości/á vfaycie w Pánu.

E To iest/Ezech. 20. chodźą z prawą á z czystego serca/ iáko iest wiárá y przezywánie y przyznánie.

7. Wielećich mowią/Ktoż nam da ogladáć dobrákále ty Pánie oświeć nád námi F świátłość oblicza twe°.

F To iest/ życzę y y táłe.

8. Thyś mi wieczsza rádość spráwił w sercu mym/ á nizli ia oni mieváia ná on czás gdy zbieráia obfićie zboża swe/ y winá swoie.

9. G Położe sie á spolu zásne w pokoiu/ábowiem ty sam Pánie spráwisz mi mieszkánie bespieczne.

G Tu bi sie ták bezpiecznie iákoby też że wbrzemie Pánie miał być murowany obtoczony.

Psálm 5.

2. Modlitwá Dawidowá przećiw pochlebcom/á tym co byli z strony Saulowey. 5. Przytym ćießy sam sie bie. 8. A vfa w Bogu ktory ma w nienawiśći ludźi niepobożne. 12. A záśie broni dobrych.

1. Przednieyßemu nád ópiewaki ná Nehiloth Dawidowá pieśń.

2. BRoć Pánie y cho twoie ku słowam moim/á wyrozumiey A powieśćiam moim.

A To iest strzymáj żáłobę moię.

3. O Krolu moy/ y Bożemoy/ słuchay że pilnie głosu wołánia mego/ boć sie modle tobie.

4. Pánie wysłuchaß głos moy spránku/ ábowiem ránoz gotuie k tobie modlitwę moie/ B y bede sie przypátrował.

B To iest bede oczekiwał rátunku twego.

5. Abowiem ty nie iesteś Bog ktorybys sie kochał w nieprawości/ á złośnik niezmieszká z toba.

6. Nie ostoią sie C szaleni przed oczymá twymi/ gdyż ty maß w nienawiśći wszytki ktorzy broią złości.

C Tu ná tym mieyscu ßaleńcami wie ty ktorzy nie rozumnie nie czynią/ále owßem á w pożądliwościach swych nie rozumnych są nie powśćiągliwi.

7. Wygubiß ty ktorzy mowią kłámstwo/bo Pan brzydźi sie mordercem y zdrayca.

8. Ale ia w obfitości miłosierdźia twego wnide do domu twoiego/ á dam tobie chwałe w kośćiele twym świętym z boiáźnia twoią.

9. Pánie wiedźże mie w spráwiedliwości twoiey przed tymi ktorzy czyhaią ná mie/ á droge twą D wyprostuy przedemna.

D To iest/ daymi to ábych mogł wáżdowáć tego co sie podoba tobie.

10 Abowiem w vściech ich niemáß nic prá/

nic práwego/wnętrznośći ich są złośćiwe/*á E gárdło ich iáko grobowátry/á iezykiem swym pochlebuią.

11. O Boże spustoszże ie/á niechać vpádną w rádách swoich/ odrzuć ie dla wielkośći przestępstwá ich/ábo wiemći są odpornymi przećiw tobie.

12. A ći wszyscy co vfáią w tobie/ niechać sie rozweselą y wiecznie rozrádzą/ broniże ich/ áby sie ći weselili w tobie/ ktorzy miłuią imie twoie.

13. Abowiem thy Pánie spráwiedliwemu będźiesz błogosławił/ á dobrotliwośćią twoią iáko tharczą go zástáwisz.

Psalm. 6.

2. Zápáleczywa modlitwá Dawidowá gdy był ćieżką niemocą złożon. 4. A vczuł Bożły gniew. 6. Y ścisnienie śmierći. 9. Przetkie iego wesele z vfánia nieiákiego że Bog wysłuchał modlitwę iego.

1. Przednieyszemu nád epiewaki na A Neginoth y Seminith/ pieśń Dawidowá.

2. PAnie nie kárz mie w gniewie twoim/ á nie treśc mie w twoiey popędliwośći.

3. Zmiłuy sie nádemną Pánie bo ćiem mdły/ vzdrow mie Pánie boć sie strwożyły B kośći moie.

4. Dusza moiá bárzo iest zátrwożoná/ y dlugoż ták będzie Pánie?

5. Náwroć sie Pánie á wyrwi dusze moie/ wybáw mie dla miłośierdźia twego.

6. Abowiem w śmierći niemász pámiątki o tobie/ á w C grobie kthoż cie wyznawać będzie?

7. Spracowałem sie w płaczu moim/ ná każdą noc opływa pościel moiá/ á łoże moie mokre iest od łez.

8. Zaćmiło sie oko moie od popędliwośći/ á D stárzało sie przed wszytkimi ktorzy mie trapią.

9. *E Odstąpcie wy odemnie ktorzy sie paracie złośćiámi/ abowiem Pan vsłyszał głos płaczu mojego.

10. Pan wysłuchał modlitwę moię/ á Pan przyiął prośbę moię.

11. Będą záwstydzeni y bárzo zátrwożeni wszyscy nieprzyiaćiele moi/ y podádzą thył/ á będą F prętko pohańbieni.

Psalm. 7.

2. Modlitwa Dawidowá gdy był niewinnie trapion od Saulá. 7. Sądu Bożego przećiwko swym przećiwnikom prágnie/ á przytym y Krolestwá ktore mu było obiecano. 13. Grozi swym nieprzyiaćiołom ieśli sie nie vznáią. 15. A okázuie iż złośnicy są przyczyną vpadku swego.

1. A Sygáion Dawidowe ktore śpiewał Pánu o spráwách B Chusá syna Jemini Beniámitczyká.

2. ANie Boże moy w tobie y fam/ wybáwże mie od wszystkich prześlądowcow moich/ y wyrwi mie.

3. By snadź nie C porwał iáko lew/ y nie rozdrápał dusze moiey/ á nie byłby kroby ia wyrwał.

4. Pánie Boże moy ieśliżem sie D tego dopuśćił/ á ieśliż iest złość w ręku moich.

5. Jeśliżem złe czynił temu ktory ze mną w pokoiu mieszkał/ ieśliżem nie wyrwał tego ktory iest nieprzyiaćielem mym bez przyczyny.

6. Niechayże nieprzyiaćiel prześlądzie duszę moię/ á niechay pomną y podepce ná ziemi żywot moj/ á chwałę moię niechay zágrzebie w prochu. Selá.

7. Powstańże Pánie w popędliwośći twej. podnieś sie przećiw zágniewániu nieprzyiaćioł moich/ á ocuć sie według E sądu ktorys mnie postánowił.

8. F Thedy zgromádzenie narodow zbieży sie do ćiebie/ á dla nie° G vsiądź ná wysokośći.

9. Pan będźie sądźił narody/ osądźże mie moy Pánie wedle H spráwiedliwośći moiey/ á wedle doskonáłośći ktorá iest we mnie.

10. Niechayże proszę vstánie złość ludźi niepobożnych/ á vmocni spráwiedliwego: O Boże kthorys iest spráwiedliwy/ á* doświadczáss serce y wnętrznośći.

11. Obroná moiá iest w Bogu/ ktory wybáwia ludźi práwego serca.

12. Bog iest sędźią spráwiedliwym/ á Bog groźi ná każdy dźień.

A Sygáion iest notá pieśni niektorey.

B Chus był krewny Saulow/ ktory go pobudzał záwżdy przećiw Dawidowi fałszywemi powieśćiámi. A przetoż Dawid będąc sam w sobie frásownym fátuie sie przed Bogiem y prosi o wspomożenie przećiwko Chusowi/ y przećiw innym potwarcom y Saulowi prześlądowcy swemu.

C To iest Saul.

D To iest/ oczmie prześlądowcy moi potwarzáią.

E To mowi o krolestwie żydowskim ktore mu Pan przysądźił.

F To iest iáko skoro Krolem będę/ tedy sie narodowie zbieżą áby ćie chwálili.

G To iest okaż mo żnośc y spráwiedliwośc twoie.

H Tho wszytko sie ściąga ná on spor miedzy nim y Saulem/ gdźie tu Dawid czyni sie wtey rzeczy niewinnym. ácz sie zna w wielu innych rzeczach grzesznym.

* 1. Sám. 16. v. 7. 1. Kron. 28. v. 9. Jerem. 11. v. 20.

I To iest złosnik. K To iest Bog.

13. Jeśliż sie [I] nie nawroci/ [K] náostrzy nań miecz swoy/ á iuż nań wyćiagnął y nágotował łuk swoy.
14. Zgotował nań broń śmiertelną/ á strzały pospráwował ná przesłádowce moie.
15. * Oto boleie áby porodził złość/ począł trapienie/ ale porodził kłamstwo.
16. Począł kopáć dół/ y wykopał gi/ y wpadł w dół ktory sam vczynił.
17. Praca iego obroci sie ná głowę iego/ á gwałt iego spádnie ná wirzch głowy iego.
18. A przetoż iabędę chwalił Páná według spráwiedliwości iego/ á będę śpiewał imieniowi Páná nawyższego.

* Iob. 15. v. 35. Ezáiaß. 59. v. 4.

Psalm 8.

2. Wystawia z wielkiem podźiwieniem moc Bożą. 5. Zacność ktora oślácheit człowieká. Prorokuie o mocy krolestwá Krystusowego.

1. Przednieyszemu nád śpiewáki ná [A] Githith psálm Dawidow.

A Jest nieiáki instrument muzyki abo pieśń.

2. Pánie Páńie nász/ iáko iest zácne imie twoie powszytkiey ziemi/ ktoryś posthawił chwałę twoię nád niebiosá.
3. * Z vst niemowiątek y ieszcze ssących dźiątek vgruntowałeś moc twą przed nieprzyiácioły twymi/ á byś wymiszczył nieprzyiácielá/ y tego ktory sie mści.
4. Gdy sie przypátrzuię niebiosom twym ktore sa spráwá palcow twoich/ miesiącowi y gwiazdam ktoreś ty wystáwił.
5. † Cożiest człowiek iż nań ták pámiętháß? ábo syn człowieczy iż go náwiedzaß?
6. Abowiem máło mnieyszymeś go vczynił od [B] Bogá / y ochędożyłeś go chwałą y vczćiwością.
7. * Daleś mu opánować wszythki spráwy rąk twych/ á wszytkoś podał pod nogi iego.
8. Owce y woły wszytki/ nád thoy zwierzętá polne.
9. Ptháki powietrzne/ ryby morskie/ ktore sie przechadzáią pościeszkách morskich.
10. O Páńie Páńie nász/ iákoż zacne iesth imie twoie po wszystkiey ziemi?

* Mátheu. 21. v. 16.

† Żyd. 2. v. 6.

B Abo od Aniołow

* 1. Kor. 15. v. 27.

Psalm 9.

2. Dźiękowánie zá zwyćięstwo ktore otrzymał nád nieprzyiácioły swymi. 10. Wysławia dobrothliwość / spráwiedliwość / y moc Bożą / ktory iest sam vćieczką wszytkim vtrapionym. 14. 20. Thegoż pokornie wzywa.

1. Przednieyszemu nád śpiewáki ná [A] Muthlábben Pieśń Dawidową.

A Jest instrument muzyki abo pieśń ábo ... wiek / ábo ... moie táż rzecz ... nád śmiercią ... ben / co iest Chrystowa.

2. Będę chwalił Páná ze wszytkiego sercá mego/ á wszytki cudá twoie opowiedáć będę.
3. Rozweselę sie/ y rozrádnie sie w tobie/ á będę śpiewał imieniu twemu/ o Nawyższy.
4. Abowiem nieprzyiácicle moi podáli tył/ vpádli y poginęli od oblicznośći twoiey.
5. Gdyżeś thy odprawił sąd moy y spráwę moię/ zásiadłeś ná stolicy twoiey iako spráwiedliwy sędzia.
6. Pogromiłeś pogány/ á zátráciłeś złosniká/ y wygładźiłeś imie ich ná wieki wieczne.
7. [B] O nieprzyiácielu/ skończyłyć sie spustoszenia ná wieki/ y poborzyłeś miástá/ ktorych społu z nim y pámiątká zginęłá.
8. A Pan ná wieki [C] siedźi/ zgotowawszy stolicę swą dla sądu.
9. On będzie sądźił świáth w spráwiedliwości/ á vczyni spráwiedliwe skázánie przećiwko narodom.
10. Y będzie Pan vćieczką vbogiemu/ á owszem vćieczką czásu vtrapienia.
11. A ći ktorzy máią znáiomość imienią twego/ będą vfáć w tobie/ ábowiem ty Páńie nie opuszczaß tych ktorzy szukaią ćiebie.
12. Śpiewayćież Pánu ktory mieszka w Syonie/ á opowiádayćie miedzy narody spráwy iego.
13. Abowiem on [D] pytha sie krwie/ y ma ią w pámięći/ á nie zápomina wołánia

B Záśmiewa sie z nieprzyiácielá go / ktbory ... mat iákoby mogł wyrzec ... rády swoie do ... śliwego końca ... wieść miał.

C Aczkolwiek ... pedliwość ... towna ludźiom ... dźiera sie przed ... ko Bogu / á ... tego nie mogą ... rzucić z mieysca ... dowiego.

D To iest / miesz ... śmierći człowieka ... niewinnego.

wołánia vtrapionych.

14 Zmiłuy ſie nádemna Pánie / á obácz vtrapienie moie od tych ktorzy mie máia w nienawiśći / thy co mie ſam wyimnieſz z [E] bram śmierći.

15. Abych opowiedał wſzytki chwały twe [F] w branách corki Syońſkiey weſelac ſie w zbáwieniu twoim.

16. Zánorzylić ſie pogáni w dole ktory vczynili / á w tey ſieći ktora ſkryćie poſtáwili vmotałá ſie nogá ich.

17. Oznaymił ſie Pan gdy vczynił ſąd / á vſidlił ſie złośnik wſprawie rąk ſwoich / [G] Higáion / Selá.

18. Niepobożnicy wpádna w niſkośći / y wſzyſcy ludzie ktorzy zápomináia Bogá.

19. Abowiem vbogi nie będźie ná wieki zápámiętan / á nádźieiá vbogich nie zginie ná wieki.

20 Powſtańże Pánie niechay ſie nie wzmaga człowiek / á niechay narodowie oſądzeni będa przed tobą.

21. Założ Pánie ná nie ſtrách / áby narodowie poználi iż ſą ludźmi. Selá.

E To ieſt / od śmierći mnie nágotowáney.

F To ieſt / w ſpołeczným zebrániu ludu twego.

G To ieſt / rozmyſlánie y rzecz godna pámiątki wieczney.

Psalm. 10.

1. 13. Vſkárżánie y modlitwá tych ktorzy ſą w prześladowániu przeciw okrutnikom. 6. Pychá / gwałt / ſkáránie / y ráda ludźi niepobożnych. 14. Pan Bog ſam ieſt ktory ſie mści krzywdy niewinnych.

1. [Illegible] Przeczże Pánie ſtkoiſz od nas zdaleká? á táiſz ſie czáſu vćiſku náſzego?

2. Złośnik zhárdości prześláduie vbogiego / niechayże beda podchwyceni w myſlách ſwych ktore zmyſláia.

3. Abowiem złośnik chlubi ſie w pożądliwośćiách duſze ſwey / á waży ſobie łupieſce / wáśniąc Páná.

4. Złośnik dla ſwey pychy nie pytha ſie ieſli ieſt Bog / ále to wſzytká myſl iego iż Bogá nie máſz.

5. Drogi iego fortunnie mu przypádáia na káżdy czás / á twoie ſądy [A] dáleko ſą od niego / á przethoż ſápa przećiwko wſzytkim ſwym przećiwnikom.

6. Mowi w ſercu ſwym / Nie będę wzruſzon na wieki / bo nie czuię nic przećiwnego.

7. * Vſtha iego pełne ſą złorzeczeń / ſtwá / chytroſći y zdrády / á pod iezykiem iego vprzykrzenie y złość.

8. Siedźi czyhaiąc we wſiách / á zábiia niewinnego w ſwych pochronkách / oczy iego vpátruią opuſzczonego.

9. Kryie ſie ná mieyſcu táiemnem iáko lew w iámie ſwoiey / czyha iáko by vchwycił vbogiego / á vłapiwſzy go ciągnie go do ſieći ſwoiey.

10 Śćiſka ſie y pokornym ſie okázuie / á ná ten czás moca iego vpada wiele vbogich.

11. Mowi w ſercu ſwym / Zápomniałći thego Bog / y zákrył oblicze ſwoie áby tego nie widźiał ná wieki.

12. A przetoż Pánie Boże powſtań á podnieś rękę twoię / nie zápomináyże vbogich.

13. Przeczże złośnik bluźni Bog / ámowiąc w ſercu ſwym / Nie będźieć ſie o tym pytał.

14 Ale go ty widźiſz / ábowiem pátrzaſz ná krzywdy y ná vćiſk / [B] ábys ie wźiął w rękę twą / thobieć ſie poruczył nędzniczek / á ſierotce ty ieſthes rátunkiem.

15. Potrzyż rámie niepobożnego y złośniká / dowiedz ſie o iego złośći / á iuż go [C] nie znaydźie.

16. Pan ieſt Krolem ná wieki wieczne / á zgina narodowie z źiemie iego.

17. Pánie ty wyſłuchawaſz żądośći pokornych / á ty ſprawuieſz ſercá ich / náchyláiąc ku nim vchá twoiego.

18. Abyś ſie pomśćił krzywdy ſierotki y vćiśnionego / áby człowiek źiemſki wiecey ſie nie ſroźył.

B To ieſt / ábyś ſie pomśćił nád tymi ktory czynią krzywdę.

C To ieſt / nie ſtánie ná ſąd twoy.

Psalm. 11.

2. Vſkárża ſie ná thy ktorzy gō wyganiáli z źiemie Izráelſkiey. 4. Okázuie iáko wielkie ma vfánie w Bogu. 6. Ktory ſie przeko pomśći nád nieprzyiaćioły ſwymi.

1. Przednieyſzemu nád śpiewáki Dawidowemi.

[Illegible] Dyż ia vfam Pánu / iákoż rzędy [A] mowićie duſzy moiey / Vćiekay od gory náſzey iáko ptak.

2. Orzećć złośnicy náćiągneli łuk ſwoy / záłożyli ſtrzałę ſwą ná ćięćiwe / áby potáiem nie ſtrzelali ná thy ktorzy ſą práwego ſercá.

3. Abowiem pobořzone ſą [B] grunty / á ſprawiedliwy y coż vczynił?

A Mowi do thych ktorzy przy nim byli pokąd iedno trwało ono prześládowánie Saulowe.

B Niektorzy wykłádáią ſieći / to ieſt chytroſći y przewrotne rády.

* Wyżſzey. 5. v. 10. Rzym. 3. v. 14.

a Act. 2. v. 20.

5. aPan iest w pałacu swoim swim tym/á stolicá Páńska iest ná niebie/ oczy iego vpátruią/ á powieki iego doświádczáią synow ludzkich.

6. Pan doświádcza spráwiedliwego/ále niepobożnego y tego ktory sie kocha w gwałćie/ ma w nienawiści duszá iego.

7. Spuszcza ná złosniki iáko deszcz/ sidłá/ ogień/ y siárkę/ á wiátr gwałtowny bedzie czasstka kielichá ich.

b To iest/ tego wszytkiego napoieni beda.

8. Abowiem Pan iest spráwiedliwy y miłuie spráwiedliwość/ á oblicze iego pátrza ná spráwiedliwego.

Psalm. 12.

2. Vskárża sie iż ná mieyscu prawdy y spráwiedliwości wsstedzie fałsz á zdrádá pánuie. 4. Modli sie do Páná przeciwko niepobożnym/ á iżby raczył ludźi nedzne y vtrapione od ich przewrotności wybáwić.

Przednieyszemu nád épiewaki Dawidowá Pieśń.

1. Przednieyszemu nád épiewaki aSeminit pieśń Dawidowa.

a O thym pátrzay wyżey w Psálmie sostym.

Náthuy Panie boć bzginął miłosierny/ á prawdźiwych nie ssthawa miedzy syny ludzkimi.

b To iesth / iuż nie maß iadnego miedzy ludźmi kthory by miał być prawdźiwym y miłosiernym.

2. Jeden z drugim mowi kłamliwie: á mowia vsthy pochlebnymi z dwoiakim sercem.

3. Niechayże Pan wythnie wszytki wárgi pochlebne: y iezyk mowiący rzeczy wyniosle.

4. Ktorzy mowili/ Przewiedźiemy iezyki naszemi/ á wolnichmy sa w wárgách nászych/ y kto iest pánem nád námi?

5. Dla vćisku vthrapionych/ y dla płáczu niedosthátecznych theraz wstáne/ mowi Pan/ wybáwie one go ná ktorego zárzucono sidło.

6. Słowá Páńskie sa czysthe iáko srebro wypláwione w piecu glinianym/ á siedmkroć przeczyścione.

7. Thy Pánie záchoway ie/ á strzeż od tego narodu áż ná wieki.

8. Bowiem złosnicy biegáią y tám y sámá/ gdy sie wywyższáia/ pohánb ienim bywáia synom ludzkim.

Psalm 13.

2. Vskarżá sie przed Pánem/ iż odwłoczy wybawić go z ták wielkiego vtrapienia. 4. A ták prosi od niego aby temu dał szczęśliwe dokończenie. 6. A zá to dziękuie.

1. Przednieyszemu nád épiewaki Dawidowá Pieśń.

2. Pokadże bedzieß Pániemnie thák przepominał zawżdy: y pokiż bedzieß zákrywał oblicze twoie przedemna:

3. Y dokadże sie bede rádźił w duszy swey/ á trapienie bedzie w sercu moim przes cały dzień: A pokadże bedzie sie wywyższał nieprzyiaciel moy nádemna:

4. O Pánie Boże moy weyźrzyß á ozow mi sie/ á oświeć oczy me bych snadź nie zásnał w śmierći.

5. Aby snadź nie rzekł nieprzyiaciel moy/ Poholdowałem go/ á iżby sie nie kochali nieprzyiaciele moi iesli bych vpadł.

6. Ale ia vfam w dobrotliwości twoiey/ serce moie rozráduie sie w zbáwieniu twoim/ á bede spiewał Pánu zá dobrodzieystwa kthore mi okázał.

Psalm 14.

1. Mniemánie y stowá złosnikow y ludźi niepobożnych/ ktorych świát peten. 7. Żáda wybáwienia ludowi Bożemu/ okázuiąc spotu skáżenie narodu ludzkiego.

1. Przednieyszemu nád épiewaki Dawidowemi.

2. aMowił szalony w sercu swem/ Niemászći Bogá/ Popsowálić sie/ á obrzydła spráwę roszczęli/ y niemasz żadnego coby dobrze czynił.

a Abowiem z tych rzeczy y z obyczáiow cztowieká złego wnet mysli co mysli w sercu swym o Bogu sinádnie rozumieć możemy.

3. *Wey zrał Pán z niebios ná syny ludzkie/ chcąc widzieć ieśliby był kto coby zrozumiał á szukał Boga.

* Rzymia. 3. v. 11.

4. Wszyscy odstąpili/ społem sie popsowáli/ nie mász żadnego coby dobrze czynił áż do iednego.

5. Wszyscy ktorzy iedno broią złości izali nie znáią że pożeráią lud moy iákoby chleb iedli: á nie wzywáią Páná.

b Má ten czás ábo złosnicy bydź mogą mácé że sá nádzieią cznieyszy thedy Pan pokarze.

6. bPáná sie vlekną z drżeniem/ á bowiem Bog iest przy narodzie spráwiedliwych.

7. Wy sie náśmiewacie z rády vbogiego

giego/iż iest Pan nádźieią iego.

8. C Ktoż da z Syonu wybáwienie Izráelowi: gdy Pan wybáwi z wieżenia lud swoy/ rozráduie sie Jakob/á rozweseli sie Izráel.

C Tu iákoby zápomniawszy potrzeb swych modli sie o potrzeby kośćielne

Psalm. 15.

1. Wypisuie iákimi obyczáymi máią być odchedzeni mieszczánie krolestwá niebieskiego/y synowie Kośćiołá Bożego.

Dawidowá piesń.

2. Ktoż pánie w przybytku twoim przebywáć będźie/ á kto będźie mieszkał ná gorze twey swietey?

3. A* Ten ktory chodźi w doskonałości/á obchodźi sie sprawiedliwie/mowiąc prawde w sercu swoim.

4. Ktory nie obmawia iezykiem swoim/á nic złego nieczyni przećiw bliźniemu swemu/ y żadnego B pohańbienia nie przyimuie przećiw sąsiadowi swemu.

5. Ktory C vniża y wzgárdza sámego siebie/ale ma w vczćiwości ty ktorzy sie boią Páná/ktory chociaż przysiężesz swa szkodą/á wszákoż nie odmieni.

6. Pieniędzy swoich nie da ná lichwe/ áni weźmie dáru żadnego przećiw niewinnemu/ ktory ták czyni nie będźie poruszon ná wieki.

A Naprzod chce to mieć/ áby sie w wiernym okazałá bezyrość we wßytkich spráwach/ po- tym áby sie záchowat spráwiedliwie przećiw bliźnim/á trzećie áby prawde powiedał.
* Psáł. 23. v. 25.
B To iest/ nie zárázem wierzy powieściam złem.
C Drugy wykłádáia/ Niepobożny iest v niego wzgárdzony.

Psalm. 16.

1. Żáda od Páná wspomożenia z wielkim vfániem. 5. W ktorym pokłada wßytko swe dobre/y obronę y podpárcie. 7. Y czyni mu dźięki zá ták wiele dobrodźieystw ktore wźiął od niego. 8. Wyznawa sie też być tym od każdego bałwochwálstwá/ okázuiąc pohańbienia tych ktorzy przy nim stoią. 10. Ku końcowi prorokuie o zmartwych wstániu Krysthusowym. 11. Skąd ná nas przychodźi wßytko ßcześćie/iáko iest o tym napisano w Dźieiách Apost: 2. y. 13. Káp.

A Jest notá Piosn ki niektorey/á tho stowo znáczy ochędostwo ábo iáki klejnot zacny.

Michtam Dawidowe.

1. Strzeż mię o Boże/bowiem w tobie vfam.

2. O duszo moiá rzeczże pánu/Pan moy iesthes ty/á dobrodzieystw moich niepotrzebuiesz.

3. Ku swietym ktorzy sa ná ziemi/ y ku zacnem mam wszythke chuć swoie.

4. Rozmnoża sie boleści tych ktorzy sie za inszym Bogiem kwápią/ B nie vkusze ze krwie ofiar ich/ani wezme w vstá imion ich.

5. Pan iesth C czástká dziedźictwá moiego/y kielichá mego/á thy sam trzymasz los moy.

6. Sznury mi przypádły ná mieyscách wesołych/przypádło mi też y dziedźictwo wdźięczne.

7. Bede błogosłáwił Pánu ktheremu dawa ráde/gdyż y ná każdą noc trapią mie D wnetrznośći moie.

8. * Zawżdym Páná przed oblicżnośćia moią pokładał/á gdy on iest po práwey mey sthronie/ nie bede wzruszon.

9. A przetoż sie vweseliło serce moie/á rozrádowała sie chwałá moiá/ á kthemu y ćiało moie mieszka przespiecznie.

10. Abowiem nie opuśćisz E dusze moiey w grobie/ á nie dopuśćisz mi łosiernemu twemu oglądáć nákażenia.

11. Oznaymiż mi drogę żywothá/ á obfitość wesela iest z obliczem twoim/po práwicy twey sa roskoszy áż ná wieki.

B Dawid nie tylko niechce przestawáć przy zwierzchownych Cerymoniách bałwochwalcow/ ále ich też vsty swemi mianowáć niechce/ wczym nas tu vczy iż żadney wymowki oni niemáią kthorzy sie przed nimi kłaniáią chociaż powiedáią że serca wznoßą ku Bogu.
C Tu czástká dźiedźictwá/ kielich y los/ także y ßnury zá iedne sie rzecz rozumieią/ iákoby chćiał rzec iż Pan iest wßytko dobro moie y osiadłość moiá.
D W Żydowskim stoi/nerki moie/iákoby rzekł/gdy iestem wytaczon od zgromádzenia ludźkiego thedy mie Pan skrycie náucza przez nátchnienie we wnetrzne.
* Dźiey. 2. v. 25.
E To iest/ Żywotá mego/á to sie ściąga ná zmartwych wsthánie ciáłá/ á przythacza sie ná Kristusá ktory sie figuruie w osobie Dawidowey/iáko o tym też nápisáno iest w Dźie. 2. v. 31. y 13. v. 35.

Psalm 17.

1. 8. Modli sie zapálczywie áby nieustał w swym prześládowániu. 4. Wyznawa iż sie wiárował wßelákiey zmázy świeckiey. 9. Okázuie moc y okrucieństwo prześládowcow swoich/ od ktorych gwałtu prosi o obrone.

Modlitwá Dawidowá.

1. Wysłuchay Páne sprawiedliwości moiey/á bądź pilen wołánia mego/ y náchyl vchu ku modlitwie moiey ktora czynie nie A zdradliwemi vsty.

2. B Práwo moie niechay wynidzie od oblicżności twoiey/ á oczy twoie niechay patrzáią ná sprawiedliwość.

3. Gdy doświádczysz sercá mego/y náwiedźisz ie w nocy/á sprobuiesz/ y nie naydziesz ábych ia miał co inego myślić/á co inego mieć w vściech

A To iest/ktora iest czysta á nie zmyślona.
B To iest/ pomści sie nád mymi nieprzyiacioły.

Co sie ty-

4. Co sie tycże spraw ludzkich/we-
dług słowá vsth twoich chronilem
sie zawżdy drogi okrutnikow.
5. Postąpienia moie były mocne ná
drogách twoich / á podeszwy nog
moich nie posliznęły sie.
6. Wzywalem cie o Boże/ábowie-
mes mi sie ozwał/ nákłoniże tedy v-
chá twoiego ku mnie/ á wysłuchay
słow moich.
7. Okaż dźiwne dobrotliwości twe
ty ktory zachowywasz vfáiące w to
bie/ przeciw tym ktorzy powstawá
ią przeciwko prawicy twoiey.
8. Strzeż mie iáko źrzenice w oku/
pod cieniem skrzydeł twoich zákriy
mie.
9. Przed złośniki kthorzy mie bo-
rzą/y przed nieprzyacioły kthorzy
mie ogárnęli chcąc wziąć zdrowie
moie.
C To iest / otyli w roskoszách swoich
ták iż hárdźie mo-
wią.
10 C Zátkáli vstá swe tłustością/ á
mowią hárdźie geba swa.
11. Otoć nas ogarnęli ná ścieszkách
nászych/ vpáthrują oczymá swymi
gdzieby ná ziemi sidłá rozsthawić.
12. Podobieńci iest lwowi ktory iest
chutliwy ku porwániu/ y lwiecin
ktore sie tái w iámie.
13. Powstańże Pánie á vprzedz go/
strać go/á wybaw dusze moie od zło
śniká D mieczem twoim.
D Abo kthory iest mieczem twoim/á
to sie ma rozumieć iż złośnicy są iáko
narzędziem Bożym
ku trapieniu wier
nych / A wszákoż
przedsie Bog zo-
stáwa sprawiedli-
wym/á oni w swej
złości zostáwáią.
14 Y od mężow ręka twa wyrwi mie
o Pánie/á od ludźi tego świátá/ kto
rych część á iest w tym żywocie/ á
ktorych żywoth nápełniasz z twego
skárbu/ták iż máią dosyć y synowie
ich/y pozostánie ostátek po nich po-
tomstwu ich.
15. Ale ia oglądam oblicze twoie w
sprawiedliwości/á násyce sie obli-
cznośći twey/gdy sie ocucę.

Psálm 18.

) Tá pieśń iest bárzo známienitá w ktorey
Dawid Pánu zwycięstwá swe spiewáiąc
wystawia/ á to ná on czás gdy go iuż po-
stánowił spokoynym krolem. 5. Okázuie iá
ko go wiele kroć wyrwał z wiela niebe-
spieczeństw iego. 18. A nawiecey z rąk nie
przyiaciół iego. 38. Kthore zwycięzył dźi-
wnymi obyczáymi. 23. Wyznawa iż Pan
Bog bronił niewinności iego.

1. Przednieyszemu nád spie-
waki sługi Pańskiego Dawidá /
*ktory spiewał Pánu piosnkę tę ná
on czás gdy go Pan wyrwał z rąk
wszytkich nieprzyiaciół iego/ y z rąk
Saulowych/ták mowiąc.

* 2 Sámu. 22. v. 1.

2. Gzmiłuię sie ćiebie Pá-
nie ktorys iest
moca moia.
3. Pan iest o-
poká moiá / y
obrona moiá/
y wybáwićiel moy/ Bog moy y skałá
moiá/*w ktorym ia vfáć będę/ Oncz
iest thárcz moiá/ y A rog zbáwienia
mego/ y twirdza moiá.
4. Będę wzywał Páná chwalac go/
á będę wybáwion od nieprzyiaciół
moich.
5. Ogárnęły mie były boleści smier-
ći/á potoki niepobożnych ludźi strá-
szyli mie.
6 Boleści grobu ogárnęły mie były/
á potykały mie sidłá śmierći.
7. A wszákożem wzywał Páná w
vtrapieniu moim/ á wołałem do
Bogá mego/ y wysłuchał głosu me
go z kościołá swego/ á wołanie kto
rem czynił k niemu/ przyszło áż do v
szu iego.
8. B Thedy sie wzruszyłá y zádrżałá
ziemiá/á zátrzasnęły sie fundámen
thy gor/ y wzruszyły sie od gniewu
iego.
9. Zákurzył sie dym z nozdrzy iego/
á ogień wychodzący z vst iego poże-
rał/ a węgle sie od niego rospalało.
10 Nákłonił niebo y zstąpił/ á ciem-
ność była pod nogámi iego.
11. Y iezdźił ná Cherubie / á latał be
dąc noszon ná skrzydłách wiátru.
12. Vczynił sobie pochronka ćiemno-
ści/ á przybytek około siebie ćiemno
ści wod y obłoki gęste.
13. Przed iásnością ktora szłá przed
nim rozbiegły sie obłoki ony/ grady
węgle ogniste.
14 Y zágrzmiał Pan ná niebie/á ná
wyższy dał sie słyszeć z grádem y z
węglem ognistem.
15. Puścił strzały swe y rosproszył ie/
rzucił wiele błyskáwic / y rozgro-
mił ie.
16. Y okazały sie głębokości wod/á od
kryte są grunty świátá ná fukánie
twe o Pánie/y ná tchnienie wiátru
C gniewu twego.
17. Ściągnął rękę z wysokości y zá-
chwycił mie/ á wyrwał mie z wod
wielkich.
18. Wydárł mie od mocnego nieprzy-
iaciełá mego/ y od tych ktorzy mie
mieli w nie-

B Abowiem ie
pozadał przy-
ny nigdy ruśc
moie/á przeto
pomna
odmiany
przywodzą
mieniu/ ſtad
poznawamy
nek od Boga.

C W Żydowſ
ſtoi noſá twego

mieli w nienawiści/ przetho iż byli mocnieyſzy niżli ia.

19. Potkali ſie zemna w dzień vćiſnienia mego/ ále Pan był podparćiem moiem.

20 Wywiodł mie ná mieyſce przeſtrone/ á wybáwił mie przeto że mie vmiłował.

21. Pan mnie płácił wedle [D] ſpráwiedliwości moiey/ á nágrodźił mi wedle czyſtości rąk moich.

22 Abowiemem ſtrzegł drog Páńſkich/ ánim odſtawał złośćiwie od Bogá mego.

23 Gdżiem záwżdy przed ſobą miał wſzytki ſądy iego/ á vſtaw iego nie odmiatowałem od ſiebie.

24 Tálem záwżdy przeſthawał przy nim / á ſthrzegłem ſie nieprawości.

25 Á przetoż mi Pan zapłácił wedle ſprawiedliwości mey/ y wedle czyſtości rąk moich ktora była przed oczymá iego.

26 Okażeſz ſie miłoſiernym miłoſiernemu/ á dobrzieſz ſzczyrym człowiekowi ſzczyremu.

27 Bedzieſz czyſty z czyſtym/ á z przewrotnym przewrothnie obchodźić ſie bedzieſz.

28 Abowiem lud znędzony wybáwiſz/ á oczy podnioſle vniżyſz.

29 Oſwieciſz też ſam pochodnią moie á Pan Bog moy oświeći ćiemności moie.

30 Gdżiem ia w mocy twey przebił ſie przez woyſká/ á w Bogu moim przeſkoczyłem mur.

31. Oncí ieſt Bogiem ktorego ſą drogi doſkonałe/ á ſłowo Páńſkie ieſt wypolerowáne/ y ieſt tarczą wſzytkim ktorzy w nim vfáią.

32 Y ktho[ż] ieſt Bog nad Páná? á ktò ieſt mocnieyſzy nad Bogá náſzego?

33 Oncí ieſt Bog ktho[ż] mie opáſał mocą/ á vczynił doſkonałą drogę moię.

34 Spráwiwſzy nogi moie iáko ielenie/ á poſtáwił mie ná mieyſcách moich wyſokich.

35 Ktorzy ſprawił ręce mie do walki/ thák iżem ſtruſzył rámiony ſwemi łuk ſtalowy.

36 Y dałeś mi tarcz zbáwienia twego/ á práwicá twa podpierałá mie/ y dobrotliwość twoiá rozmnożyłá mie.

37 Roſprzeſtrzenięs poſtępienia moie podemna/ á nie chwiały ſie goleni moie.

38 Gonił em nieprzyiaćioły moie y poimałem ie/ á nie wrocił em ſie áż ie wytráćił.

39 Poráził em ie thák iż powſtáć nie mogli/ vpadáiąc pod nogi moie.

40 Opáſałeś mie mocą ku walce/ á powáliłeś nieprzyiaćioły moie pod mie.

41 Y thyś ſpráwił iż nieprzyiaćiele moi podáli tył przedemna/ á wykorzenił em ty ktorzy mie mieli w nienawiści.

42 Wołáli/ ále nie był ktoby ie ratował/ á ktemu y do Páná/ ále ſie im nie ozwał.

43 Pothłukłem ie iáko proch przed wiátrem pierzchaiący/ á podeptałem ie iáko błoto ná vlicách.

44 Wyrwałeś mie od zwadliwych ludźkich/ á poſtáwiłeś mie głową narodom/ á lud ktory mie nie znał ſłużył mi.

45 Jáko ktorzy poſłyſzał o mnie/ byli mi poſłuſzni/ á ludzie poſthronni [E] poddawáli mi ſie.

46 Narodowie poſthronni ſtráćili dobrą myſl/ á drżeli w zámknieniu ſwoim.

47 Niechay żywie Pan/ á niech będzie błogoſłáwiony obrońcá moy/ y niech będzie wywyższon Bog zbáwienia moiego.

48 Bogći ieſt ktory ſie mnie mſćić dawa/ á narody dáie mi w poſłuſzeńſtwo.

49 Oncí ieſt wybáwićielem mym od nieprzyiaćioł moich/ y tyś mie ſam wywyższył od tych ktorzy powſtáią przećiw mnie/ á od człowieká okrutnego wyrwałeś mie.

50 *[F] A przetho[ż] będę ćie chwalił mie dzy narody o pánie/ á będę ſpiewał imieniowi twemu.

Gdyżeś vczynił zacne wybáwienia krolowi ſwemu/ á ſprawił miłoſierdzie pomázańcowi ſwoiemu Dawidowi/ y potomſthwu iego áż ná wieki.

[E] To ieſt / zmyſłonym á przymuſzonym poſtuſzeńſtwem dawali ſie w ópanowánie moie ále nie dobrowolnie.

* Rzym. 15. v. 9.

[F] Prorocтwo o krolestwie Krystuſowym / Bo by pogáni nie byli wezwáni do kośćioła tedy by próżno mowił iż wyznawa chwałę Páńſką pośrzod ich.

Pſalm 19.

1. Zacną ſpráwą niebieſką / y iego ſtworzenia dźiwnie wywyższa zacność ſtworzyćielowę. 8. Y ſwiętey náuki iego. 13. A tu gtoſem proſi o odpuſzczenie niezliczonych grzechow ludzkich. 14. Od ktorych proſi że by był zachowan / áby był tym wdzięcznieyſzy Bogu.

Przednieyſ

1. Przednieyszemu nad spie-
waki Psalm Dawidow.

2. NEbá opowie-
dáia chwałę Bożą
á sprawę rąk iego
wyznawa [A] rospo-
strzenie.

3. [B] Jeden dzień v-
czy drugi dzień / á noc oznáymuie
vmieietność drugiey nocy.

4. Niemasz w nich áni powieści / á
ni słow / áni słuchać głosu ich.

5. * A wszakoż [C] pomiar ich wyszedł
ná wszytkę ziemię / á słowá ich áż do
kończyn swiátá / á w nich założył
przybytek słońcu.

6. A on wychodźi iáko oblubieniec
złożnice swoiey / ráduiąc się iáko mo-
carz aby mogł co rychley przybieżeć
do kresu swego.

7. Od końcá niebios iest wyscie ie-
go / á weście iego áż ná drugim koń-
cu ich / á nie iest nikt coby się miał zá
kryć od gorącości iego.

8. Zakon Páński iesth doskonały /
náwracáiący dusze / świádectwo
Páńskie wierne iest dawáiące má-
drość nieumieiętnemu.

9. Rostkazania Páńskie są prosthe
rozweselaiące serce / á Przykázánie
Páńskie czyste oświecáiące oczy.

10 Boiaźń Páńska iest czysta trwá
iąca ná wieki / sądy Páńskie są práw-
dziwe á spolu spráwiedliwe.

11. Wdzięcznieysze są niżli złotho / á
niżli złotho z Ofir / á słodsze niżli
miod w plastrzech.

12. Też y sługá twoy iesth oświecon
przez nie / á strzegąc ich ma wielką
zapłatę zá to.

13. Y ktoż iest coby znał błędy swe? á
ták mię oczyść od moich táiemnych
występkow.

14 Záchowáy mię też sługę twego
od swowoleństw vporznych áby ná
demna nie pánowały / á thedy będę
doskonáłym y czystym od wielkiego
przestępstwá.

15. Niechay będą wdzięcznie przyię-
te słowá vsth moich / y rozmyślánie
sercá mego przed tobą Pánie / ktorys
iest skáłą mą y odkupicielem moim.

Psalm 20.

1. Modlitwá ludu / w ktorey iest prośbá
zá krolem gdy ciągnie ná woynę. 7. Dzię-
kuie zá otrzymáne zwycięstwo.

1. Przednieyszemu nad spie-
waki / pieśń Dawidowá.

2. NIechayże
cię [A] wysłucha
Pan w dzień v
trapienia / ái
mię Bogá Já-
kobowego nie-
chaycie broni.

3. Niechći ześle rátunek [B] z mieysca
swiętego / á niechay cię podeprze
z Syonu.

4. Niechay wspomni ná wszytki o
fiáry twoie / á niechay [C] w popiół o
broći palone ofiáry twoie / Selá.

5. Niechay cię tym obdárzy coby by
ło po mysli twoiey / á wszytkę rádę
twą nápełni.

6. Rozweselimy się w wybáwieniu
twoim / á w imię Bogá nászego po
dniesiemy chorągiew / niechayże wy
pełni Pan wszytki prośby twoie.

7. Terázćiem poznał iż Pan wybá-
wił pomázáńcá swego / wysłucha
go z niebá swoiego swiętego przez
zbáwienną moc prawicę swoiey.

8. Jedni vfáli w woziech / á drudzy
w koniech / ále my będziem pámię-
táć ná imię Páná Bogá nászego.

9. Oni poległi y vpádli / álechmy
my powstáli / y ostáli się.

10 Pan wybáwi krolá / á wysłucha
nas w dzień w ktory go wzywáć bę-
dziemy.

Psalm 21.

2. Pieśń w ktorey czyni dzięki zá zwycię-
stwá iemu od Páná Bogá dáne. 9. Z nieiá-
kiem vfániem y modlitwą o insze dobro-
dzieystwá ktorych się od niego spodźiewa.

1. Przednieyszemu nad spie-
waki / pieśń Dawidowá.

2. MAnie w mocy
twoiey ráduie się
krol / á w zbáwie-
niu twoim bárzo
się weseli.

3. Vczyniłeś dosyć
żądości sercá iego / á nie odmowi-
łeś mu tego oco cię prosił / Selá.

4. Abowiemeś go ty potkał błogo-
sławieństwy przeuálepszymi / wło-
żyłeś ná głowę iego koronę złotą.

5. Prosił cię o zdrowie / á przedłu-
żyłeś dni iego áż ná wieki.

6. Wielka iest chwałá iego dla wy-
báwienia

[A] Gtym pátrz w Ksie. 1. Mo. Rá. 1.
[B] To iest / ony przemiány dni y nocy wyznáwáią moc Páńską.

* Rzym. 10. v. 18.
[C] To iest / iż ná niebie prawie iest wypisaná iáko ná kśięgách mocy y chwałá Bożá.

[A] Są słowá modlącego Krolem.
[B] Rozumie z kthoregoż gorze Syon.
[C] To iest modlitwę ofiárowánia.

wienia twego/ á położyleś ná nim chwałę y zacność.

7. Abowiemeś go postánowił áby był błogosławieniem náwieki/ á rozweseliles go w rádości obliczem twoiem.

8. Gdyż krol vfa w Pánu/ á dla miłosierdzia nawyższego nie vpádnie.

9. Reká twa naydzie wszytki nieprzyiaćioły twoie/ á práwicá twa doſięże wszytkich co cie w nienawiści máią.

10 Ty ie czyniſz iáko piec rospalony czásu gniewu twego/ á wytráći ie Pan w popędliwości swej/ y pożrze ie ogień.

11. Owoc ich wygubiſz z ziemie/ á nasienie ich z posrod synow ludzkich.

12. Abowiem czyhaią ná twe złe/ á zmyſlaią rade ktorey dowieść nie mogą.

13. Gdyż ie ſkłádzieſz ná kupę/ á ćiećiwe twa wyćiągnieſz práwie ná ich twarz.

14 Podnieśże ſie Pánie w twey mocy/ á tedy z ſpiewániem będziem wyſławiać moc twoie.

Psalm 22.

1. Proroctwo o pánu Krystuſie/ kędy Dawid ſpiewa ná przod o swoim vniżeniu wzgárdzonym. 20. A przytym żądá áby był wybáwion od nieprzyiaciot swoich. 26. A wypiſuie wywyższenie y vmocnienie krolestwá swego.

1. Przednieyszemu nád ópiewaki o [A] łáuiey iutrzenney/ pieśń Dawidowa.

2. *Bże moy/ Bożemoj przecześ mie opuścił/ á oddaliłeś ſie przez od mego wybáwienia/ y od ſłow ryku moiego?

3. Bożemoy wołam przez dzień/ á nie ozywaſz mi ſie/ thákże y w nocy nie przeſtawáiac.

4. Ales ty ieſt świety mieszkáiac w [B] chwałách Izráelſkich.

5. W tobie vfáli oycowie náſzy/ vfáli á wybáwiles ie.

6. Do ćiebie wołáli y wybáwieni ſą/ w tobie nádzieie mieli á nie byli pohánbieni.

7. Alem ia ieſt robaczek á nie máż/ pohánbienie v ludźi/ y wzgárdzony od pospolſtwá.

† Wſzyſcy widzac mie śmieią ſie ze mnie/ rozdźiewiáią wárgi/ á chwieią głowa mowiac.

8. "Pozucza ſie Pánu/ niechayże go wyrwie/ niech go wybáwi/ wſzák ſie w nim kocha.

9. Aleś ty ieſt coś mie wyiął z żywotá/ á daleś mi dobrą otuche ieſzcze od pierſi mátki moiey.

10 Jeſthem tobie pozuczon wnet po vrodzeniu/ á ſkoro z żywotá mátki mey tyś ieſt Bogiem moim.

11. Nie oddalayże ſie odemnie/ ábowiemći thuż ieſth vtrapienie/ á niemaſz ktoby ráthował.

12. Ogárnęło mie mnoſtwo [C] ćielcow/ á bycy z Básán obległi mie.

13. Otworzyli ná mie páſzczęki ſwe/ iáko lew chwytáiący y ryczący.

14 Wylanem ieſt iáko wodá/ á rozſtąpiły ſie wſzytki kośći me/ ſerce me roſpłynęło ſie iáko woſk w posrod wnętrznośći moich.

15. Moc moiá wyſchłá iáko ſkorupá/ á ięzyk moy przyſechł do podniebienia mego/ y obrocićeś mie w proch śmierći.

16. Abowiem ogárnęli mie [D] pśi/ ázebránie złośnikow obległo mie/ y [*] ſprzebiiáli ręce moie y nogi moie.

17. Rozliczyłbych wſzytki kośći moie/ á oni ć ná mie pátrzáy y przypátruiąſie.

18. *Rozdzielili ſobie odzienie moie/ á o ſzáty moie miotáli loſy.

19. Ale thy Pánie nie ſtoy z dáleká/ o mocy ma pośpiesże ná rátunek moj.

20 Wyrwi od miecza duſze moie/ á z ręki pśá iedynaczkę moie.

21. A wybaw mie z páſzczęki lwiey/ á od rogow [E] iednorożcowych wybaw mie.

22 *Opowiem imie twoie brácieymoiey/ á w posrzod kośćiołá chwalić ćie bede.

23 Kthorzy ſie boićie Páná chwalćież go/ á wyſławiayćie go wſzytko potomſtwo Jakobowe/ niech ſie go boi wſzytek narod Izráelſki.

24 Abowiem nie wzgárdził áni lekce powáżył vtrapienia nędznikowego/ áni zákrył od niego oblicza ſwego/ owſzem go wyſłuchał kiedy wołał k niemu.

25 Ćiebieć chwałá moiá wzebrá/

A Tákſie poczyná niektora pieśń pospolita/ Niekto rzy o świątośćie inszego to rozumie trzeciego ábowiem then psalm wßytek ieſt o Krystuſie ktory ieſt prawdźiwym przynośćielę swiá tłośći.
* Mát.27.v.46. Már.15.v.34.

B To ieſt ná mieyscu ktory ćie chwali Izráel w przybytku twem.

C Przez ćielce lwy y pśy rozumie okrucieństwo y gniew nieprzyiaćioł swoich.

D To ſie wypełniło w Krystuſie. * Mát.27.v.35. Már.15.v.24. Luk.23 v.33.

E W tych słowiech rozumie wielkie á ſrogie ſwe nieprzyiacioły ktore przyrownawa iednorożcom zwierzętom żadnym ſpoſobem nieſkrocenym

* Zydow.2.v.12.

† Mát.27.v.39.

" Mát.27.v.43. Mądro.2. v.17.

* Jan. 19. v.23.24.

wienin wielkim/á sluby moie przed thymi oddam ktorzy sie ćiebie boią.
27 Beda ieść vbodzy y beda nasyceni á beda chwalić Páná ci ktorzy go szukáia/ serce ich bedzie żyć ná wieki.
28 Rospomnia sie/y nawroca sie do Páná wszytki grámice ziemie/á vpádna przed oblicznosć iego wszytki pokolenia ludzkie.
29 Abowiem Pańskie iest krolestwo/ á on iest Pánuiacy nád narody.
30 Wszyscy bogacze ziemie beda ieść y vpadać przed nim/ y wszyscy ktorzy F leża w prochu/á ledwo żywi zostáli/ klániać sie przednim beda.
31. Potomstwo ich służyć mu będzie/ á beda sie ozywać narodem pánskim.
32 Zbieża sie á beda opowiedáć sprá wiedliwosć iego G (ktora mnie vczynił) narodowi co po nich nástanie.

F To iest/ktorzy są od wszythkich wzgárdzeni/á nic inego nie czekáią iedno śmierći.

G To iest/ iż dosyć vczynił obiethnicam swoim.

Psalm. 23.

1. Pod podobieństwem pástherzá dobrego przeciwko trzodzie swey/ wystawia iáko iest wdzięcznie opátrzon od Páná/ vsáiąc mu iż go toż záwżdy porká od niego.

1. Psalm Dawidow.

*Ján iest Pástherzem moim/á przethoż żadnego niedostáthku nie vznam.

* Ezai. 40. v. 11. Jerem. 23. v. 5: Ezech. 34. v. 23. Jan. 10. v. 11. 1 Piotr. 2. v. 25.

2. Dał mi odpoczywáć ná pástwiskách obfitych/á prowádźi mie nád wodámi cichemi.
3. Prawie mi zdrowie przywrocił wiodąc mie drogámi sprawiedliwosći dla imienia swego.
4. Chocbych też chodźił w dolinie ćieniá śmierći/ tedy sie iednák nie będę bał niczle[a]/bowiemes ty iest ze mną/ á A laská twoy kij twoy ćiesza mie.
5. Gotuiesz przedemna stol przećiwko tym ktorzy mie trapią/ B nátłuscisz głowę moie oleyki/ á kubek moy iest opływáiący.
6. Ták to dobrodźieystwo y milosierdźie twe poyda za mną powszythki dni żywotha mego/á będę mieszkał w domu Pánskiem ná długie czásy.

A W thych słowiech okázuie pilność y pracą ktorą Pan ma o nim.

B Przypomina tu ony czásy w ktorych ten zwyczay bywał/iż oleyki wdźięcznemi okázuiąc wdźięczność ieden drugiemu pomázowáli głowy/ ktoremi słowy Dawid świety da w á znać o wielkiey obfitosći ktorą go był Pan Bog obdárzyć raczył.

Psalm. 24.

1. Dawid wystawia chwały Pánskie. 2. Ktory chociaż był Pánem oney wszytkiey ziemie: á widy iednák sobie obrał gorę Moryą kędy zbudował Kosciot swoy/ ktory iest figurą prawdźiwego Kosciołá Krystusowego. 3. Wypisuie ktorzy są prawie wlasni synowie iego. 6. A godni áby mieszkáli ná oney gorze/ A ten Psalm spiewano gdy przyniesiono Skrzynię Pańską do kosciołá. 8. A Mieysce mieszkánia iego.

Psalm Dawidow.

Ańska iesth ziemia/ j* wszytko cokolwiek iesth ná niey okrąg swiátá y mieszkáiący ná nim.

* w 1. Kor. 10. 1 Kor. 10. Psálm. 49. v. 12.

2. Abowiem on nád morzem vgruntował ią/ á nád rzekámi vtwierdźił ią.
3. Y ktoż iest coby mial wnidź ná gore Páńską? á ktoż sthánie ná mieyscu swietem iego?
4. Ten ktory iest niewinnych rąk y sercá czystego/ ktory nie skłonił ku kłamstwu sercá swoiego/á nie przysiegał zdradliwie.
5. Abowiem tákowy weźmie błogosławieństwo od Páná/y A sprawiedliwosć iego od Bogá zbáwićielá swego.
6. Tenći iest narod tych ktorzy go szukáią/ á ktorzy szukáią oblicza twego Boże w B Jakobie/Selá.
7. Wy C bramy podnieśćież wierzchy wásze/ á podnieśćie sie wy bramy wieczne/y wnidźie D Krol chwały.
8. Y ktoż iest ten Krol chwały? Jest Pan mocny y możny/ á Pan mocny walecznik.
9. Podnieśćież o bramy wierzchy wásze/á podnieśćie sie wy bramy wieczne/y wnidźie Krol chwały.
10. Y ktoż iest Krol chwały? Pan zástępow thenći iest Krol chwały/ Selá.

A To iest nagrodzenie/ sprawiedliwosć.

B W thym wszystkim imieniu Jakobowem záwżdy Jezus wszytek narod.

C Obiáca ći swe ku kosciołowi/ iákoby iuż tym wnániem/á to dác pewien do nicze trzeá nie páná Bogá/ aby był zbudowan Kryssusá Pána iest prawdźiwym kosciołem Bożym.

D Nazwa Boża nit niem iego/ á ią ná byłá ii ná nym známienitym obliczności iego.

Psalm. 25.

Dawid będąc ogárniony grzechy swoimi y od nieprzyiaćiot swoich/ á wszákoż vsáiąc dobrotliwosći y wiernosći Bożey/ modli sie zá wszythek lud y zá sámego siebie/ y zá wszytek Kosciot/ vkázuiąc pożythek ktory przychodźi z boiáźni Pánskiey.

Psalm Dawidow.

1. K u tobie Pánie podnoszę dusze moie.
2. Boże moj w tobie vfam/ niechże nie będę zawstydzon/ á by sie nie weselili ze mnie nieprzyiaćiele moi.

Też y ći

8. Też y ći wszyscy ktorzy oczekáwáia ciebie nie zawstydaia sie/ale ći ktorzy bez przyczyny przestępstwá 22
się dopuszczáia/ będą pohańbieni.
4. Drogi twe Pánie day że mi poznáć/á ścieszek twoich náucz mie.
5. Prowadź mie przez prawdę twoię/ y náucz mie/ ábowiemeś ty iest Bog zbáwienia mego/á w tobie vfam ná káżdy czas.
6. Wspomni Pánie ná miłosierdźie twoie/ y ná dobrotliwości twoie/ábowiem są od wieká.
7. Grzechow młodości moiey/ y przestępstwá mego nie przywodź sobie ná pámięć/ ále według miłosierdźia twego wspomni ná mie dla twey dobrotliwości Pánie.
8. Pánći iest dobry y sprawiedliwy/á przeto grzesznikow náuczy drogi.
9. Poprowadźi pokorne wsprawiedliwości/á pokornych náuczy drogi swoiey.
10 Wszytki ścieszki Páńskie sámi miłosierdźie y prawdá/ tym ktorzy strzega przymierza y świadectw iego.
11. Dla imieniá twego Pánie odpuść nieprawości moiey/ábowiem ći iest wielka.
12. Ktoż iest człowiek coby sie bał Páná/ á náuczy go drogi ktorą ma obráć.
13. Duszá iego w dobrách przemieszkáwáć będzie/á pothomstwo iego otrzyma w dziedźictwo ziemię.
14 Táiemnicá Páńska wiadoma iest wszytkim boiącym sie iego/ á przymierze swoie oznáymuie im.
15. Oczy moie zawżdy podnoszę ku Pánu/ábowiem on z sieći wywiedźie nogi moie.
16. Weyrzyż ná mie/á zmiłuy sie nádemną/ábowiemćiem ia iest opuszczony y vtrapiony.
17. Trapienia sercá mego rozmnożyły sie/ przeto od vcisku mego wywiedź mie.
18. Obácz vdręczenie moie y pracą moię/á odpuść wszytki grzechy moie
19. Obácz też nieprzyiáćioły moie boć ich bárzo wiele/á máią mie w okrutney nienáwiści.
20 Strzeż duszę moiey/ á wrwi mię/bych nie był pohańbion gdyż w tobie vfam.
21. Szczyrość moiá y wierność moiá zachowywáią mie/ábowiem ćię bie oczekáwam.

Wybáw że ty o Boże lud Izráelski ze wszytkich vcisków iego.

Psalm. 26.

1. Dawid z wielkiem vfániem modli sie Pánu. 11. Oświádcza sie w swey niewinności. 4 Ji sie strzeże zgromádzenia złośći wch. 8. A pragnąc przyleczyć sie do kośćiołá Bożego. 9. Prosi áby był wyięt od nieprawości

Dawidow.

Gzsądźże mię Panie/ábowiemćiem chodźił w doskonałości mey/ á gdyżem vfał pánu nie zachwieię sie.

2. Doświádcz ay mię Panie y pokuszay/ wywiedź sie wnętrzności moich y sercá moiego.
3. Abowiem miłosierdźie twoie iest przed oczymá mośimi/ á chodźiłem w prawdźie twoiey.
4. Nie zasiádałem z ludźmi kłamliwemi/ á z ludźmi obłudnymi nie miałem towárzystwá.
5. Nie náwidźiałem zgromádzeniá złośnikow/ á nie siedźiałem z mie pobożnemi.
6. Vmyłem w niewinności ręce moie/ á obchodźiłem wokoło Oltharz twoy Pánie.
7. Abych tobie czynił chwałę głosem wielkim/ á opowiedał wszytki cudá twoie.
8. Vmiłowałem Pánie mieszkánie domu twego/ y mieysce przybytku chwały twoiey.
9. Nie przyłączayże miedzy grzesznikí duszę moiey/ áni miedzy mordrze żywotá moiego.
10 W ktorych ręku iest przewrotność/ á práwicá ich pełná iest dárow.
11. Ale ia chodzę w doskonałości moiey/ á dla tegoż odkup mię/á zmiłuy sie nádemną.
12. Nogá moiá stánęłá w prostości/ á przeto w zborzech będę błogosłáwił Páná.

Psalm. 27.

1. Dawid lekce sobie waży nieprzyiáćioły swoie máiąc vfánie w Bogu. 4. y. 9. Prosi pokornie Páná áby sobie vczynił mieszkánie y niego. 6. Obiecuie całe przystąc do

Páná y iego chwalić. 14. Przywodzi też ku temu każdego wiernego aby także czynił.

1. Dawidow

PAn iest swiá=tłością moią /y wy bawieniem moim y kogoż się bać bę dę? Pánći iest mo cą żywotá mego/ y kogoż się ia mam lękáć?

2. Gdy się przećiwko mnie zbieżą złośnicy chcąc pożrzeć ciáło moie/ te dy ći sprzećiwnicy y nieprzyiaćiele moi potkną się y vpádną.

3. A chociaż się też około mnie záto cżą obozem/ przedsię się ich nie vlę=nie serce moie/ y chociaż walká po=wstánie przećiwko mnie/ przedsię ia [A] w tym vfam.

4. O iednem rzecż prosił Páná/ o ktora ieszcże prosić będę/ abych mie=szkał w domu Páńskim po wszytki dni żywotá mego/ áżbych ogladał wdzięczność Páńską/ y z pilnością wypátrzył kościoł iego.

5. Abowiemby mię skrył w przybyt ku swoim czásu nieszczęścia/ á zacho wałby mię ná skrytem mieyscu przybyt ku swego/ y wysádziłby mię ná skále.

6. A teraz będzie wywyższona gło=wá moiá nád nieprzyiaćioły moimi okolicżnymi/ y będę w przybytku ie go sprawował ofiáry z weselem/ á będę spiewał y wykrzykał Pánu.

7. Vsłysż Pánie głos moy ktory=mem ná ćię wołał/ á zmiłuy się nádę mną y wysłuchay mię.

8. Serce moie rozmyślało to cos ty roskazał/ to iest/ Szukayćie oblicż no ści moiey: A przetoż ia Pánie będę szukał oblicża twego.

9. Nie zákrywayże odemnie twa=rzy twey/ á nie odmiáthuy w gnie=wie służebniká twego/ Tyś był rá=tunkiem moim/ nie opuszczayże mię áni mię odsthępuy Boże zbáwienia mego.

10. Abowiem [B] ociec moy y máthká moiá opuścili mię / ále mię Pan przyiął.

11. Naucż mię Pánie drogi twoiey á prowadź mię prosthą ścieszką dla nieprzyiaćioł moich.

12. Nie podawayże mię ná wola nie przyiaćiołom moim/ abowiemći po wsthali przećiwko mnie świádko=wie fałszywi/ y ći kthorzy zmyślaią potwarzy.

13. Bych był nie wierzył że mam o=gladáć dobrotliwość Páńską w zie mi żywiących/ żeby o mnie było.

14. Mieyże tedy oczekawánie w Pá nu/ á zmocni się y vtwirdz serce two ie/ á także oczekaway Páná.

A To iest / iż Bog iest świátłością moią y zbáwieniem moim.

B Tu ná tym mieyscu nie vskárża się ná rodźice swoie/ ale czyni przyrow=nánie ktorym okáz nie dobrodźiey=stwo ktore wśiad od Páná przećiw=ko ktoremu przyro wnani y ociec y mátká nic nie są.

C Pan obiecuie Dawidowi krolestwo tomstrwu iego/ mu on wierzy/ iąc tey obiecy=miał zyć też z frod nawroc nieboś pieczny/ śmierći/ abo Bog nie ufa=liwym.

Psalm 28.

1. W ielmy napilnieyo to prosi/ áby nie zgi nął w karán u niepoboźnych. 4. Y prosi o pomstę Bogá. 6. Dźiękuie Bogu zá wybá wienie swoie/ áż go podeprzec ra czył.

1. Dawidow.

O ćiebie Pá=nie wołam mocy moiá/ nie zátulay że vszu twych prze de mną / bo snadź ieśli mi się nie ozo=wieszż/ będę rownym tym co zstępu ią do grobu.

2. Vsłyszże głos prośb mych gdy wo łam ku thobie/ y gdy podnoszę ręce moie do przybytku twego świętego.

3. Nie poryway mię ze złośniki/ y z tymi ktorzy broią złości/ áni z tymi ktorzy mowią cudnie z bliźnimi swy mi/ á myślą źle w sercách swoich.

4. [A] Oddayże im wedle spraw ich/ y wedle złośćiwych vczynkow ich/ oddáyże im wedle vczynkow rąk ich á day im zapłáthę ich.

5. Abowiem nie obaczywáią spraw Páńskich/ áni spraw rąk iego/ á prze toż ie popśnie/ á nie [B] pobuduie ich.

6. Błogosławiony ć iest Pan/ abo=wiem wysłuchał głosu prośb mych.

7. Pánći iesth moca moia y tarcża moia/ á w nim vfało serce moie/ y rátował mię/ á przetoż rozweseliło się serce moie/ á w pieśni mey chwa=lić go będę.

8. Pánći iest [C] moca ich/ y moca wy bawienia pomázáńcá swoiego.

9. Záchowayże Pánie lud twoy/ á błogosław dźiedźictwu twoiemu/ spráwuyże ié á wywyższay áże ná wieki.

* Jerem. 9. v. 8.

A Tego sobie przykładu bráć nie ma dla tego by duchem Pańskim był wiedźiał o tym y Dawid tho Pan v mysłił nic nád niepry=ciely nasze złe=stáłoś nicma wtasna nasza ruiná woda ruśáć bę=dźie. B To iest/ żadnego poromsłu=nich nie zośáwia.

C Mocz tu mo=ktorzy go rato=li przeciw nie=iacielom iego otrzymanim zwy=cięstwa/ kthore=nie nie przy=chwały cyśto=mu Bogu.

Psalm 29.

1. Napomina wszytki co zacnieyśze między ludźmi áby chwalili Páná y służyli iemu. 3. Kthorego możność znáczna iesth w gro=miech y w błyskawicách. 5. Thák iż iest ná postrách wszythkim rzeczám stworzonym. 11. A záśie wszytkim wiernym swoim iesth táskáwym.

1. Psalm Dawidow.

Synowie

Ynowie mo
żnych ludźi od
dawaycie Pá
nu á oddaway
ciemu chwałę
y moc.

2. Oddaycie Pánu cześć powinna imieniowi iego/ á chwalcie Páná ná zacnem á świętym mieyscu iego.

3. [A] Głos Páński iest nád wodámi/ á Bog chwalebny czyni gromy/ Pan ći iest nad wodámi wielkimi.

4. Głos Páński iest mocny/ á głos Páński wielmożny.

5. Głos Páński tłucze Cedry/ á Pan kruszy Cedry Libáńskie.

6. A czyni tho iż skákáć muszą iáko ćielcy/ á Libany [B] Syrion iáko ie/dnorożczętá.

7. Głos Páński wypuszcza płomień ognisty.

8. Głos Páński zátrzasa pustyniá/mi/ á przed głosem Páńskim drży puszcá Kades.

9. Przed głosem Páńskim porzucá iálanie/ y odkrywáia sie lásy/ á wszyscy w Kośćiele iego wysławiáią ie/go chwały.

10. Pan władnie nawálnośćiámi dżdżow/ y będzie siedźiał Pan áby krolował ná wieki.

11. Pan da moc ludowi swoiemu/ á Pan będzie w pokoiu błogosłáwił ludowi swoiemu.

Psalm 30.

2. Wystawia dobrotliwość Boską: widząc iż iest wybáwion od thák wiele niebespieczności. 5. Nápomina wszythki wierne áby tákże czynili. 6. Okázuie iáko iest dobrotliwym/ y iáko sie sprawował przeciwko niemu/ thák przed wybáwieniem iáko y potym.

1. Psalm ktory iesth pieśnią *poświęcenia Dawidowego domu.

2. Wywyższáć ćię Páńie będę/ ábowiemeś mnie tęż thy wywyższył/ á niedałeś pośmiechy nieprzyiaćiołom moim nádemną.

3. Páńie Boże moy wołałem do ćiebie/ y [A] uzdrowiłeś mię.

4. Páńie wywiodłeś duszę moię z grobu/ á przywróćiłeś mi żywoth miedzy tymi ktorzy do grobu zstępuią.

5. Spiewayćież Pánu miłośierni iego/ á obchodźćie świętą pámiątkę iego.

6. [B] Abowiem popędliwość iego przemiia w okámgnieniu/ ále łáská iego długo trwa/ iż choć w wieczor będzie płácz/ wszákże ráno wesele.

7. A gdym ia był w szczęściu moim: mowiłem/ Nie będę wzruszon ná wieki.

8. Abowiem Páńie według twey dobrey woley vmocniłeś [C] gorę moię/ ále iákoś skoro zákrył oblicze swoie zátrwożonem iest.

9. Tedy ku tobie Panie wołałem/ á modliłem sie Pánu/ ták mowiąc.

10. Coż iest zá pożytek we krwi moiey/ chociażbych zstąpiły do grobu? Izali ćie proch chwalić będźie? á izali on prawdę twą opowiedáć może.

11. Wysłuchayże Páńie/ á zmiłuy sie nádemną/ bądźże Páńie zátunkiem moim.

12. Nátychmiastes ty odmienił płácz moy w thaniec / odpásałeś zemnie wor á obłokłeś mię w rádość.

13. A przetoż thobie będzie spiewał [D] iezyk moy/ áni vmilknie: Páńie Boże moy będę ći chwalił áże ná wieki.

[A] To sie ma rozumieć o prześláduiącym Absálonowę/ gdy Dawid iáko znowu był postáwionem Krolem/ iákoby rzekł/ Tyś mię wybáwił z wielkiego przepástnego ognia.

[B] Gdy karze swe wierne thedy nie thylko wdźięczne karánie dopuszcza ále też nátychmiast bywa vbłagan/ á zásie długo im folguie.

[C] To iest/ dostoieństwo Krolewskie

[D] W Zydowskim stoi/ chwałá moiá.

Psalm 31.

2. Dawid oblężony od Saulá w puszczy Maon/ iáko o tym nápisano iesth w kśięgách pirwszych Sámuelowych w kápit. 23. gdźie będąc vtrapiony woła ku Pánu. 5. y 10. Oznáymuie mu wielkie niebespieczeństwo w ktorym iesth. 18. Pothym sie vskarża ná nieprzyiaćioły swoie. 20. Xfa w dobrotliwości Boskiey/ á wszytki wierne nápomina áby też tákże czynili.

1. Przednieyszemu nád śpiewáki psalm Dawidow.

2. Thobie vfam Páńie/ niechże nie będę zawstydzon ná wieki / á wybáw mie w sprawiedliwości twoiey.

3. Nákloń ku mnie vchá twego/ á wybáw mie co nárychley: bądźże mi iáko mocna skálá/ y domem obronnym ábys mie zachował.

4. Abowiemes ty iest skała y obrona moia/á przethoż wiedź mie y prowadź dla imienia twego.
5. Wybaw mię z sieci ktorą przedemna zákryto/ábowiem ty iestes moca moia.
*Luk.23.v.46. 6. *W ręce twoie poruczam duchá mego/odkupże mie tedy Pánie Boże prawdźiwy.
7. Miałem w nienawiśći ty ktorzy sie parali proznościámi/ álem w tobie vfał Pánie.
8. Będę sie rádował y weselił w miłosierdźiu twoim/á bowiemes ty obaczył vtrapienie moie/ á poznales dusze moie w iákowym iesth vćiśnieniu.
9. Y nie zámknales mie w ręku nieprzyiacielá/áles wywiodł ná przestrzeństwo nogi moie.
10 Zmiłuyże sie nádemna Pánie/ábowiemem iest w vtrapieniu/ták iż oko moie/ duszá moiá/ y żywoth moy zwiotszał od żałośći.
11. Vstało od bolesći zdrowie moie/ á látá moie od wzdychánia/ siły moie vstáły dla A grzechu mego/á kośći moie poprochniały.

A Abo prze ćieżką kość bolesći ktorą ćierpię.

12. Byłem w pohańbieniu y wszech nieprzyiáćioł moich/á thym wiecey y sąsiad moich/y ná postrách znáiomym moim/kthorzy vyzrawszy mie vćiekali odemnie.
13. Wypadłem z pámieći w sercách ludzkich iáko vmárły/stałem sie iáko naczynie zginęłe.
14 Abowiemem słyszał sromocenie od wielu ich/ á strách około mnie ze wsad/gdy sie radźili społu przećiwko mnie/ myśląc iákoby mi odieli zdrowie moie.
15. Alem ia Pánie w thobie vfał/ á mowiłem iżes ty iest Bog moy.

B To iest stan moy.

16. W ręku thwoich sa B czásy moie/ wyrwiż mie thedy z ręk nieprzyiaćioł moich/ od tych ktorzy mie prześladuią.
17. Obiaśńże oblicze twoie nád służebnikiem twoim / á wybaw mie dla miłosierdźia twego.
18. Pánie niechayżeć pohańbion nie bede/ábowiemem cie wzywał / ále niepobożni niechay sie zawstydáią/ niechay beda pohámowáni w grobie.
19. Niechay że zámilkną wárgi kłamliwe ktore mowią przećiwko sprawiedliwemu rzeczy hániebnie z hárdością y z wzgárdzeniem.
20 O iáko są wielkie dobrá twoie/ ktores ty záchował boiącym sie ćiebie/á ktores sprawił przed syny ludzkiemi tym ktorzy vfáią w tobie.
21. Zakryles ie ná mieyscu táiemnym oblicza twego od C vragánia ludzkiego/záchowywasz ie iáko w przybythku przed swarliwemi ięzyki.

C Abo bárdziéj.

22 Błogosławiony iest Pan/ábowiem on mnie sprawił dźiwne miłosierdźie swoie / nie inák iáko w mieśćie obronnem.
23 Ale gdym przetko vćiekał mowiłem: Odrzuconem iest od ocżu twych wszákoześ ty wysłuchał głosu modlitwy moiey gdym wołał ku tobie.
24 Rozmiłuyćież sie Pána wszyscy miłosierni iego/ábowiem pan strzeże wiernych / á oddawa sowithoháráźie sie sprawuiącemu.
25 Zmocnićież sie wszyscy ktorzy vfacie w Pánu/ á on vmocni serce wásze.

Psalm.32.

1. Gdyż często kroć Dawid doświádczał dobrotliwośći páńskiey przećiw sobie/tedy terazż wołániem wyznawa/w czym iest sprawiedliwość y szczęście ludzkie potożone/y ktorymby iey obyczáiem dostáć miał/ To iest w odpuszczeniu grzechow y w prawdźiwem ich poznaniu. 9. Potym nápomina niepobożne ku vznániu / á pobożne ku weselu.

Dawidowe A Máskil.

1. *Szczęśliwy ten iest ktoremu iest odpuszczone przestępstwo/ á ktore go grzech iest zákryty.

A Jest przezwisko tákowe pieśni/ przeto iż człowiek grzeszny wa/ y sthawa mędrszym z ktore sá w rey sánce wyrażone. * Rzym.4.v.7.

2. Błogosławiony iesth człowiek ktoremu Pan nie poczyta złośći / á niemasz zdrády w duchu iego.
3. Gdym przez cały dźień ábo milczał ábo wołał z wzdychániem/ zwiotszały B kośći moie.

B To iest/ siły moie zniszczały dośćem wołał ku niu w tákowey.

4. Gdyż we dniey w nocy ociążoná iest nádemna ręká twoiá / á czerstwość moiá obrocilá sie w suszą letnią/Selá.
5. A przetoż grzech moy oznaymiłem tobie/á złośći moiey nie krylem/ Mowiłem: Wyznam przećiwko sobie złośći moie Pánu/á tyś odpuśćił winę grzechu moiego/Selá.

A dla te-

6. A dla tegoż każdy miłosierny będzie się modlił ku tobie ná ten czás gdy cię náleść może: A chociaż [C]zbiora powodzi wod wielkich/przedsię nie przyidą do niego.

7. Tyś iest pochronka moia/á będziesz mie strzegł od vcisnienia/y ogárniesz mie [D] piosnkami wybáwienia/Selá.

8. Dámci z rozumieć/y náuczę cię drogi po ktorey chodzić będziesz/á okiem swym poprowadzę ciebie.

9. Nie bądźcież iáko koń/ábo mul/ktorzy nie máia rozumu/á ktorych geby vzdy y wędzidłem hámuia/á by się ná cię nie porywáli.

10 Názłośnika przypadną wielkie boleści/ale vfáiącego w Pánu ogárnie miłosierdzie.

11. Weselcież się w Pánu/á rádujcie się sprawiedliwi/á rádujcie się wszyscy ktorzy iesteście serca szczyrego.

Psalm.33.

1. Naprzod vpomina wierne ku chwale y boiáźni Páńskiey/á iżby w nim zupełne vfánie pokłádáli. 6. A to w krotkim wystawianiu dźiwnych spraw iego. 11. Ktore są pełne prawdy/sprawiedliwości/mocy y dobroci. 14. Od ktorego samego zbáwienia oczekáwać mamy/á nie od stworzenia żadnego. 20. Potym się modli áby się mu tho wszytko dźiáło wedle wiáry iego.

1. Piewajćie sprawiedliwi z weselem Pánu/ábowiem godna rzecz iest chwálić go ludźiom szczyrym.

2. Chwalćież Páná ná [A] hárfie/spiewayćież mu przy strzypicách y przy instrumencie o dźiesiáci strunách.

3. Spiewayćież mu piosnkę nową/á krzyczćie głosem wysokim spiewáiąc.

4. Abowiem słowo Páńskie iesth prawdźiwe/á káżdá sprawá iego iest wierna.

5. Kocha się w sprawiedliwości y w sądźie/á miłosierdźia Páńskiego pełna iest ziemiá.

6. *Ná słowo Páńskie stały się niebiosá/á wszythki zasthępy ich ná tchnienie vst iego.

7. Zbieraiąc wody Morskie iáko by ná iedne gromádę/á kładąc przepáści iákoby do skárbu.

8. Niechayże się Páná boi wszytká ziemiá/á niechay się go lękáią wszyscy mieszkáiący ná świecie.

9. †Abowiem on rzekł y stáło się/on roskázał á wnet ták było. † Judith.16.v.17.

10 Pan rosprászá rády narodow/á wniwecz obrácá myśli ludzkie.

11. Ale rádá Páńská trwá ná wieki/á myśli sercá iego trwáią po wszytki czásy.

12. O iáko iest szczęśliwy ten narod ktorego Pan iest Bogiem iego/á narod ktory on sobie w dźiedźictwo obrał.

13. Páthrzy Pan z niebá/y widźi wszytki syny ludzkie.

14 [B] Poglądá z mieysca mieszkánia swego ná wszytki mieszkáiące ná ziemi. B To mieysce okázuie nam/iż sam Bog iest sprawcą wßytkiego świátá

15. Abowiemći on iest ktory spolu sprawił serce ich/obaczáiąc wszytki sprawy ich.

16. Krol nie będźie wyzwolon wielkością woyská/á mocarz nie vydźie w wielkiey mocy swoiey.

17. Omylkáć iest koń ku rátunkowi/á żadnego nie wyrwie w wielkości mocy swoiey.

18. Ale oko Páńskie iest nád thymi ktorzy się go boią/y nád vfáiącemi w miłosierdźiu iego.

19. Aby wyrwał od śmierći dusze ich/á pożywił ie czásu głodu.

20 A przetoż dusza nászá oczekáwa Páná/ábowiem on iesth rátunek nász y tarcz nászá.

21. Záiśćć w nim rozweseli się serce násze/ábowiem vfamy w świętym imieniu iego.

22 Niechayże miłosierdźie thwoie Pánie będźie nád námi/thák iáko my vfamy w tobie.

Psalm.34.

2. Dawid będąc wybáwion od Krolá Getskiego śpiewa ten psalm. 4. Wzywa káżdego áby toż czynił á bał się Páná. 7. Okázuiąc iákie są iego dobroci przeciwko temu ktory się go boi. 17. A zásie iego srogość przeciw tym ktorzy im gárdzą.

1. Dawidow/*gdy sobie odmienił postáwę przed Abimelechem/á on go od siebie wygnał/iż odszedł precz. *1.Sámu.21.v.13.

2. EDę chwalił Páná ná káżdy czás / á chwałá iego zawżdy będzie w vśćiech moich.

3. Dusza moiá w Pánu śie chlubić będzie / co vsłyszawszy pokorni rozwesela śie.

4. Wyślawiayćież zacnie Pána zemna / á wywyższaymy imie iego społecznie.

5. Szukałem Páná / á wysłuchał mie / y wyrwał mie od wszytkich strachow moich.

6. Ci ktorzy ku niemu pogladáią / będą oświeceni / á oblicżá ich nie będą zawśtydzone.

A To iest / Dawid nędznie vtrapiony

7. Then [A] vbogi wołał / á Pan go wysłuchał / y záchował go od wszytkiego vtrapienia iego.

8. Anioł Páński zaraczá obożo koło tych ktorzy śie go boią / y wyrywa ie.

9. Skosztuyćież á obaczćie iáko iest dobry Pan / á szczęśliwy to człowiek ktory w nim vfa.

10 Boyćież śie Páná świętego / ábowiem ći żadnego niedostátku nie czuią ktorzy śie go boią.

11. Lwięta będą w niedostátku ćierpieć głod / ále ći ktorzy szukáią Páná w żadney rzeczy [B] nie vćierpią niedostátku.

B Prawdáć iż Pan Bog wiele dopuszcza ná wierne swoie / á wżákoż ich nigdy nie opuszcza bez rátunku. * 1. Piotr. 3. v. 10.

12. Zeydźćież śie synowie á słuchayćie mie / náucżę was boiáźni Páńskiey.

13. *Ktoryż iesth mąż thákowy co chce długo żyć / á kthory śie kocha w długim zdrowiu áby [C] widźiał dobrá?

C Jákoby rzekł / ieśli kthory coby chćiał oglądáć żywe śćie prawdźiwe / gdyż tu ma káżdy náukę iáko go dostąpić ma.

14 Strzeż iężyká twego odzłości / á warg twoich od mowy zdrádliwey

15. Odchyl śie od złego / á czyń dobrze / szukay pokoiá á idź zá nim.

† Ekle. 15. v. 20.

16. †Oczy Páńskie są nád spráwiedliwymi / á vszy iego ku wołániu ich.

D To iest gniew.

17. Ale [D] oblicże Páńskie przeciwko tym ktorzy broią złości / aby wykorzenił pámiątkę ich z ziemie.

18. Spráwiedliwi wołáią á wysłuchawa ich pan / wyimnie ie y ze wszytkich trudnośći.

19. Pan iest bliski tym ktorzy są serca skruszonego / á záfrásowáne w duchu záchowywá.

20 Wiele ć ma nieszczęśćia spráwiedliwy / á wszákoż od wszytkiego wyrywa go Pan.

21. Strzegąc wszytkich [E] kośći iego / thák iż śie by iedna z nich nie skruszy.

E Tysłowie ią śię z onym wy Zbáwi- mi ktore mi Kaſ. 12. 13. włosy policżone ną głowie aby y ieden nie zginął.

22 Ale złośniká zátráći złość / áći ktorzy máią sprawiedliwego w nienawiśći / będą spustoszeni.

23 Odkupi Pan zdrowie sług swoich / á wszyscy kthorzy w nim vfáią / nie będą poborzeni.

Psalm 35.

1. Pilniuchno śię modli Pánu áby bronił sprawiedliwośći iego. 4. A iżby przećiwnicy iego kthorzy go ták środze trapili / byli pohańbieni y wywroceni / ieśliby w teyże śći vpornie trwáli ktorą tu wypisuie 9. pobudzą śię sam ku chwałam Páńskim. 18. A opowiáda śię że imie iego iáwnie chce wysławiáć.

1. Dawidow.

LAnie krzywdę moie weźmi ná śię / [A] przećiwko thym ktorzy śię wádzą ze mną / á walcż przećiwko tym kthorzy walczą przećiwko mnie.

A Tyslowo ćiwko onym twarcom ſwo- li ná dwoie- lowym / á po- duſzczáli ſię ludu przećiw- widowi fał- mi odmowio- B Tu zbiora ma wypiſano Dawid mo zwyćięſtwa niewidomego

2. Porwi tarczy rodellę / á powstań ná rátunek moy.

3. [B] Dobądź szczeliná twego / á zástáw śię ná drodze przeciwko thym ktorzy mię prześlądują / rzeczże duszy moiey / iáćiem iest wybáwieniem twoiem.

4. Niechay będą pohańbieni / á niechay śię záśromáią ktorzy szukáią duszę moiey / á ći kthorzy mi źle myślą / niechać tył podadzą á zostáną bezecnymi.

5. Niechay będą iáko plewy pirzchaiące przed wiátrem / á Aniol Páński niechay ie rospłoszy.

6. Drogá ich niech będzie ćiemna y śliská / á niechay ie goni Aniol Páński.

7. Abowiem bez mey niewinnośći zákryli przedemną dol śieći swoich / á bez przyczyny wykopali dół ná duszę moię.

8. Niechay nań przyidźie vpadek o ktorym nie wie / á śieć kthorą zákrył niechay go sámego poimá / y niechay wpádnie w tenże dol.

9. Ale dusza moiá niechay śię rozrádnie w Pánu / á niechay śię rozwesели w wybáwieniu iego.

Tedy rzek

10 Tedy rzeka wszytki [c] kości moie: Y ktoż iest Pánie tákowym iáko ty: ktory wyrywa vtrapionego od mocnieyszego náden/ á vbogiego y nie dostátecznego od drapieżce.

11. Powstáli świádkowie fáleszni á pythali mie o tym o czym em ia nie wiedział.

12. Oddawáli mi zlem zá dobre/ á stráráli sie iákoby mie zbáwili zdrowia mego.

13. Alem sie ia gdy oni chorowáli oblokczył w wor/ á trapiłem postem dusze swoie/ y modlilem sie zá nimi iáko sam zá sie.

14 Spráwowałem sie iáko z przyiaćielem y z brátem moim/ á chodzilem schyliwszy sie iáko ten ktory chodzi w żálobie po mátce.

15. Ale oni z choroby moiey weselili sie/ y zebrali sie ná mie/ ták iż y napodleyszy miedzy nimi zgromádził sie przećiwko mnie/ á iam niewiedział/ szárpali mie á nie przestawali.

16. [D] Z pochlebcámi y z szyderzmi ktorzy brzuchowi folguia zgrzytáli zębámi przećiwko mnie.

17. Y dlugoż Pánie ná to pátrzáć będźiesz? Wyrwisz dusze moie od vpadku ich/ á odelwow opuszczony żywot moy.

18. Będę cie sławił w wielkim zgromádzeniu / á miedzy ludem możnym chwaliććie będę.

19. Niechayże sie nie ráduia nieprzyiaćiele moi nie słusznie / * á ći ktorzy mie máia w nienawiści bez przyczyny niechay nie mrugáia okiem.

20 Abowiem nie mowia przyiaćielskie/ owszem przećiwko pokornym ná ziemi zdrádliwe słowá zmyślaia

21. Rozdárli przećiwko mnie gębe swą mowiąc: Ehey [E] widźiałoć oko nászе.

22 O Pánie widziałeś to/ nie milcz że tego/ á nie oddalay sie Pánie ode mnie.

23 Obudź że sie/ á ocuć ná sąd moy o Bożey Panie moy / á obacz moie rzecz.

24 O sądź że mie wedle spráwiedliwośći twoiey Pánie Boże moy/ áby sie nie weselili ze mnie.

25 Aby nie mowili w sercu swoim/ Tegoćiechmy prágnęli / á iżby nie rzekli iżechmy go pożárli.

26 Niechayże beda pohánbieni y zá wszydzeni spolu sie weselący z nieszczęścia mego/ á ći ktorzy sie chlubią przećiwko mnie niechay beda wstydem y sromotą ogárnieni.

Ale ći ktorzy sie kochaią w spráwiedliwośći moiey/ niechay sie rozweselą y rozráduią/ á niechay vstáwicznie mowią: Niech Pan będźie wywyższon ktory życzy pokoiu służebnikowi swemu.

Tedy iezyk moy będźie rozsławiał spráwiedliwość twoie y chwałę twoie ná káżdy dzień.

Psalm. 36.

2. Dziwnie sie wielkiey dobrotliwośći Páńskiey ktora wszędy rozliczna iest / ták iż też y ludźie złośćiwi czuią ią nád sobą/ Przytym wystawia iako pobożni czuią nad sobą dobrotliwość Bożą/ y prosi Bogá áby chćiał dłużey dobrotliwość swą oznaymować tym ktorzy go znáią/ y zachowáć ie od gwałtu ludźi nie pobożnych/ ktorych vpadek opowieda.

1. Przednieyszemu nád épiewáki Dawidá slugi Páńskiego.

2. Ak mi powieda serce moie o złośći niepobożnego iż niemasz boiáźni Bożey przed oczyma iego.

3. Abowiem sobie pobłaża sám przed soba/ áż znaydźie złość swoie ktora iest godna nienawiści.

4. Słowá vst iego są fałsz y zdrádá/ á przestał rozumieć y dobrze czynić.

5. Rozmysla złość ná łożu/ á sthoi podle drogi nie dobrey/ y nie brzydzi sie złośćia.

6. O Pánie toć miłosierdźie twoie iest áż do niebá/ á prawdá thwoiá áż pod obłoki.

7. Spráwiedliwość twoiá iest iáko gory wysokie/ á sądy twoie iáko przepáśći wielkie/ á ty Pánie zachowywasz ták ludźi iáko y zwierzętá.

8. O Boże iákoż iest zacne miłosierdźie twoie/ á synowie ludzcy vfáią pod ćieniem skrzydeł twoich.

9. Będą násyceni z obfitośći domu twego/ á zrzekł ros koszy twoiey dasz im pić.

Abowiem v ćiebie iest zrzodło żywotá/ á w świátłośći twoiey oglądamy

gladamy oświecenie.
11. Przedłuż że miłosierdźia twego tym ktorzy cię poznawáia / á spráwiedliwości twoiey nád tymi ktorzy sa serca práwego.
12. Strzeż że áby dáley hárdźi nie przystępowáli ku mnie/á ręká złośnikow niechay mię nie spycha z mieysca moiego.
13. Tám ci vpádli oni kthorzy broili złości / iż zepchnieni powsthác nie mogli.

Psalm. 37.

Mieniamy się vchylác z spráwiedliwey drogi dla doczesnego szczęścia złośnikow / y vtrapienia ludźi pobożnych / Y nápomina nas ábysmy w cierpliwości oczekawáli roznego dokończenia pobożnych y niepobożnych / A przez społeczne przyrownánie vkázuie / iż choć złośnicy zacnie bywáią wywyższeni / á wszákoż prętko vpadáią / y z gruntu wykorzenieni bywáią / Wierni zá się chociáż ná czás bywáią vtrapieni rozmáitym nieszczęściem / á wszákoż iednák czásu swego bywáią wybáwieni / y otrzymáwáią vżywánie dobr nawyższych.

1. Dawidow.

* Przyp. 23. v. 17. y 24. v. 1.

* Niewzruszay się dla złośnikow / á nie bądź zawistny tym kthorzy broią złości.
2. Abowiem prętko vwiędną iáko siáno / á nátych miast vschną iáko zielona trawá.
3. Ale vfay w Panu / á czyń dobrze / mieszkay że ná ziemi / á będźiesz żywion w prawdźie.
4. Kochay się w Pánu / á dáć to czego pożąda serce twoie.
5. Spuść ná Páná twe spráwy / y vfay w nim / á oncí to spráwi.
6. Y wywiedźie spráwiedliwość twą iáko świátłość / á práwo thwe iáko południe.
7. Oczekaway Páná cierpliwie y vfay w nim / á nie wzruszay się przeciwko temu ktoremu się szczęści w iego spráwách / y przeciwko człowiekowi ktory czyni obrzydłości.
8. Przestháń od gniewu / á opuść popędliwość / á nie thowárzyfz się z tymi z kthoremi bys co źle czynić mial.
9. Abowiem złośnicy będą wykorzenieni / ále ci ktorzy oczekawáią Páná / otrzymáią wdźiedźictwo ziemie
10. Jeszcze w krothkim czásie áż nie mász złośniká / á poyrzysz ná mieysce iego / áno go nie mász.
11. * Ale pokorni będą dźiedźiczyć ná ziemi / y roskochaią się w wielkim pokoiu.
12. Zmysla złośnik przeciwko spráwiedliwemu / á zgrzyta nań zębami swemi.
13. Ale Pan śmieie się z niego / ábowiem widźi że przychodźi dźień iego
14. Dobyli złośnicy mieczá / á náćiągneli łuk swoy ná vpadek vbogiego y niedoszthecznego / á iżby mordowáli tych co idą prosta droga.
15. Ale mieczich przeniknie serce ich / á łuk ich będźie złamán.
16. Lepsza iest trocha spráwiedliwego / á niż bogáctwá wielu niepobożnych.
17. Abowiem rámiona złośnikow będą pokruszone / ále spráwiedliwe Pan podpomaga.
18. Pan świádom[A] czásu wszytkich tych ktorzy są niewinni / á dźiedźictwo ich zostánie ná wieki.
19. Nie będą zawstydzeni czásu nieszczęścia / y owszem będą náśyceni czásu głodu.
20. Ale złośnicy poginą / y nieprzyiaćiele Boży będą zniszczeni iáko tłustość báránia / á wniwecz się zdymem obroca.
21. Pożycza złośnik y nie wráca / á ále spráwiedliwy rozdawa y dáruie.
22. Abowiem ktorzy są błogosławieni od niego / otrzymáią dźiedźictwo ziemie / á przeklęci od niego będą wykorzenieni.
23. Postąpienia człowiecze bywáią spráwowáne od Páná / á vpodoba mu się drogá iego.
24. Gdy się powáli nie stłucze się / ábowiem Pan podpiera rękę iego.
25. Młodźieniaszkiem byłem y zstárzałem się / á nie widźiałem spráwiedliwego áby miał być opuszczon / áni[B] potomstwo iego áby nábywało chlebá.
26. Ná káżdy dźień rozdawa y pożycza / á potomstwo iego iest w błogosłáwieństwie.
27. Przestháńże od złości á czyń dobrze / á będźiesz mieszkał ná wieki.
28. Abowiem Pan miłuie sąd / á nie opuści miłosiernych swoich / ále ná wieki będźie ich strzegł / á pothomstwo zło-

[A] To iest wiárá w iáśnych spieczeństwie / á spráwiedliwemu tym y o rácheby ktkory im przybyć iest.

[B] Jest to dobre błogosławieństwo / nieuznáwáć ubostwa / stárku żadnego / obietnicá ta ma się wiernym Páná / A ná tem bywá dosyć ktoremu ile potrzebá.

* Exod. 2. v. 10.

stwo złośnikow wykorzeni.
29 Sprawiedliwi otrzymáią dźie dźictwo ziemie/ y będą w niey mieszkáć ná wieki.
30 ℣ Vstá spráwiedliwego będą opowiádáć mądrość/ á iezyk iego będzie rosprawował sąd.
31 Zakon Bogá iego iest w sercu iego/ á dla tegoż niezáchwieią sie nogi iego.
32 Vpátrznie niepobożny sprawiedliwego/ y szuka iákoby go zábił.
33 Ale Pan niepoda go w rece iego/ á gdy go sędzić będą/ niepoda ná skazánie.
34 Oczekawayże Páná y strzeż drogi iego/ á on cie wywyższy/ y otrzymaśz w dźiedźictwo ziemie/ á będziesz páthrzał ná niepobożne gdy wytráceni będą.
35 Widźiałem złośniká moznego/ á zielenieiącego sie iáko drzewo bobkowe.
36 Ale zginął/ á nie ostał sie/ y szukáłem go/ álem go nie mogł náleść.
37 Obacz człowieká niewinnego/ á przypátrz sie człowiekowi vprzeymu/ ábowiem dokończenie tákowego człowieká iest pokoy.
38 Ale przestępcy będą społu rospro szeni/ á ostátki złośnikow będą wykorzenione.
39 Wszákoż wybáwienie sprawiedliwych będźie od Páná/ ktory iest moca ich czásu vćisnienia.
40 A podpomaga ie Pan/ y wyrywa ie/ wybawia ie od niepobożnych y záchowywa/ przetho iże w nim vfáli.

Psalm 38.

2. Dawid gdy był vćisnion wielkiem vtrapieniem dlá złości swey/ vskarża sie przed Pánem ná iego sąd srogi. 12. Przytym ná niewiárę przyiaćiół. 13. A ná okrućieństwo nieprzyiaćiół. 11. 14. A wyznawa iż iuż práwie sie nie czuie przed wielkością nieprawości swych. 16. K themu wszytko swoie vsánie y rátunek przypuścza ná Páná. 22. A prosi pokornie o wspomożenie iego.

1 Psalm Dawidow ku A przypominániu.

2 Ie karz mie Pánie w gniewie twym/ á nie sroż sie ná demna w popędliwości twoiey.
3 Abowiem strzały twoie vtknęły we mnie/ á ręká twoiá iest położoná ná mnie.
4 Niemáśz nic całego w ćiele moim dla rozgniewánia twego/ á niemáśz odpoczynku kośćiam moim dla grzechu moiego.
5 Abowiem niepráwości moie przyszły ná głowę moie/ á iáko brzemie ćieszkie obćiążyły mie.
6 B Wrzody me zásmiáłe zbotwiáły/ y popsowáły sie dla C głupstwá moiego.
7 Skurczyłem sie y skrzywił bárzo/ á przez cáły dźień chodźiłem smętny bedąc.
8 Abowiem biodrá moie pełne są zá palenia/ á niemáśz nic zdrowia w kośćiele moim.
9 Zemdlałem y skáźiłem sie bárzo/ á ryczałem przed strfożeniem sercá mego.
10 Pánie wszytká chućmoiá iesth przed toba/ á wzdychánie moie nie iest táiemne tobie.
11 Serce moie drży/ y moc moiá opuściłá mie/ á owszem iásności ocżu moich niemáśz przy mnie.
12 Przyiaciele moi/ y thowárzyssze moi z dáleká stánęli widząc chorobę moie/ á powinowáci moi stáli z dáleká.
13 Rozćiągnęli śidłá ći ktorzy cżyháli ná dusze moie/ á ktorzy szukáli nieszczęśćia mego/ złośćiwie mowili zmyśláiąc zdrády vstáwićznie.
14 Alem ia iáko głuch nie słyszał/ á iáko niemy nie otworzył vst moich.
15 Zstałem sie iáko człowiek ktory nic nieslyszy/ á iáko ten ktthory rospráwy żadney niema w vśćiech swoich.
16 Abowiem w thobie vfam Pánie/ á ty sie mnie ozowieszo Pánie Boże moy.
17 Gdyżem mowił/ by sie suadź nie ćieszyli zem nie/ bo iák skoro by sie poślizneła noga moiá/ oborżyliby sie przećiwko mnie.
18 Abowiem iest bliskim ku chromániu/ á bolesć moiá zawżdy iesth przedemna.
19 Y oznáymuie złość moie/ á lękam sie dla grzechu moiego.
20 A ná ten cżás żywa nieprzyiaćiele moi y zmacniáią sie/ á ći sie zbieráią ktthorzy mie nienawidzą niesprawiedliwie.

Ći też ktorzy

A To iest ku przywodzeniu ná páměć táski Bożey nád grzechy nászemi.

B W tych słowiech okázuie vsthawiczny á bárzo długi bol swoy.

C To iest iżem sie dawał vwodźić ku skoßam ćielesnym/ iáko głupi ludźie ktthorzy sie w nich kochaią.

21. Ci też ktorzy złem zá dobre odda
waią/ przećiwia sie mnie/ iż náślá
duie tego co iest dobre.
22 Pánie nie opuszczayże mie/ o Bo
że moy nie oddalayże sie odemnie.
23 Pospiesz sie ná ráthunek moy Pá
nie ktory iestes zbawieniem moim.

Psalm 39.

Dawid przed Absalomem vciekáiąc y cir
piąc zlorzeczeństwá od Semeiá: iáko otym
nápisano we wtorych ksiegach Sámuelo
wych káp. 16 nie mysli nic o pomście/ y o
wßem obácza w tey odmiánie stanu swe
go/ w iákiey sa nedzy ci ktorzy sa zacniey
szymi tu ná świećie/ á vznawa iż to vtra
pienie przyßło nań z wysokości dla grze
chow iego. A przethoż prosi áby byt wybá
wion.

1. Przednieyszemu nád êpie=
waki [A] Jeduthunowi/ pieśń
Dawidowá.

A Otym śpiewa
ku patrz w pier
wßych ksie. Kron.
16. v. 38. y 25. v. 1.

2. Rzekłem sam
w sobie/ bede
sthrzegł drog
moich/ ábych
nie zgrzeszył ie
zykiem swoim
y włoże mun=
sztuk w vstá swe/ pokad iedno [B] nie
pobożny bedzie przedemna.

B Ty słowá sie ścią
gáią na semeiá kto
ry złorzeczył Dawi
dowi/ O czym iest
2. Sámu. 16. v. 7.

3. Oniemiałem w milczeniu/ y [C] zá
milczałem rzeczy dobrey/ á bolesć
moiá tym sie wiecey mnoży.
4. Rospaliło sie serce moie we mnie/
á w rozmyślániu rozżarzył sie ogień
ázem ták iał mowić ięzykiem moim.
5. Dayże mi [D] Pánie wiedzieć do=
kończenie moie/ y iákoś zamierzył
kres dni moich/ ábych wiedział iáko
długo żyć mam ná tym świecie.
6. Othoś iedno ná piędzi zámierzył
dni moie/ á czás żywotha moiego
przed toba iest iáko nic. A záiśthoć
wszelki człek nic ine° nie iest/ iedno
wszytká prożność. Selá.
7. Záprawdę człowiek iákoby iá=
kie wyobráżenie chodźi/ á iśćie sie
prożno burzy/ zgromadza/ á niewie
kto ponim będzie zbierał.
8. A teraz czegoż oczekawam Pá=
nie? w tobieć iest nádźieią moiá.
9. Wybawże mie tedy od wszytkich
złości moich/ á nie poday mie ná po
hánbienie szalonym.
10 Zámilkne/ á nie otworze vst mo=
ich/ bos ty to vczynił.
11. Oddalże odemnie karánie twoie/
ábowiemćiem vstał przed srogością
ręki twoiey.
12. Gdy ty karzesz człowieká dla zło
ści iego/ tedy niszczysz wszytkę zac
ność iego iáko mol/ á záiśćeć wszel
ki człowiek iest prożność. Selá.
13. Wysłuchayże Pánie modlithwy
moiey/ á przyimi wołánie moie/ nie zámilczawayże łez
moich/ ábowiemći iestem gościem v
ćiebie/ a do czásu mieszkáiacy iákoy
wszyscy oycowie moi.
14 Zániechayże mie ábych sie posi=
lił/ pierwey nizli poydę á nie stanie
mie.

Psalm. 40.

2. Chwali Páná zá wybáwienie kthore od
niego wziął. 4. Vkázuie pożytek iákiz tád
ma 5. Szczęśćie wiernych. 6. Wielkość do=
brotliwości Boskich. 7. A pod figurą Pá=
ná Krystusá ofiáruie sie zá ofiárę Pánu.
9. Oznáymuie pilność y postugę ktorą czy
ni w opowiedániu cudow Páńskich. 14.
Prosi z wiárą ábyby byt wybáwion od nie=
przyiaćiot swoich ná ich pohańbienie. 17.
Wesele wiernych y chwałą Bożą.

1. Przednieyszemu nád êpie=
waki pieśń sámego Dawidá.

2. Cierpliwości
oczekawałem Pá
ná/ á on mi náklo
nił vchá swego/ y
wysłuchał wołá=
nie moie.
3. Y dał mi wynidź z [A] dołu kędy iest
wielki szum/ y z błotá gęstego/ á po
stáwił ná opoce nogi moie/ y wypro=
sthował chody moie.
4. Położył nowa piosnkę w vstách
mych ku chwale Bogá nászego/ wie
le ich to ogladáią/ y vlękną sie á będa
vfáć w Pánu.
5. Błogosławiony ż tho człowiek
ktory pokłada nádźieię swą w Pá=
nu/ á nie oglada sie ná hárde/ áni
ná ty ktorzy sie vchyláią zá kłam=
stwem.
6. O Pánie Boże moy wielezes ty
sprawił cudow/ á z rad twoich prze
ćiwko nam żaden nie iest ktoryby sie
mogł wypráwić/ á ieślibych chćiał
opowiedzieć y wystawić/ thedy ich
wiecey iest niżbych ie wypowiedzieć
mogł.
7. *[B] Niechćiałes ofiáry zárznio=
ney/ áni śniednych ofiar/ áleś mi [C]
przekłol vcho/ palonych y inych ofiar
nie żądał

A Známienite
kie niebespie
ństwá/ iáko do
kroie wody z
toznie wypro

B Bog sie tu
cha w przyimo
vprzymieść
w wiecze y w
cech ktore zno
sta á oprocz
rzeczy wßyst
ry obszydłe

* Żyd: 10. v. 4.
C To iest ábo
á przetoś mam
zumiał wola
nie ku słudze
chemi zprzys
woley Bożey
rzy nam vßło
ßych.

nie żądałeś zá grzech.

8. Tedym rzekł: Otom [D] przyszedł/ á napisano iest o mnie [E] naprzodku ksiąg.

2. O moy Boże chcę ábym dosyć czynił woley twoiey/ á zakon twoy iest w posrodku wnętrznośći moich.

9. Opowiedałem sprawiedliwość twoie wzgromadzeniu wielkim/ á záiste nie zawściągnąłem warg moich iáko tysam znasz Pánie.

10. Nie zákrylem sprawiedliwośći twoiey w posrodku serca mego/ oznáymowałem prawdę twą y zbáwienie twe/ á nie táiłem miłosierdźia twego y wiernośći twey w zgromádzeniu wielkiem.

11. A przetoż ty Pánie nie odymuy odemnie miłosierdźia twego/ ábowiem prawdá twá y miłosierdźie twe záwżdy mię strzegą.

12. Ogárnęły mię niezliczone nieszczęścia/ á poimały mię złośći moie ták iżem ich przeyzrzeć nie mogł/ a iest ich więcey niż li włosow ná głowie mey/ á przetoż vstáło we mnie serce moie.

13. Racz że mię Pánie wyrwáć/ á pośpiesz o Pánie ná rátunek moy.

14. Niechay się zawstydáią/ á niechay będą pohánbieni wszyscy społu/ ktorzy czyhaią na duszę moię ábyią zátracili/ niechayże się obroca názad/ á niechay się záwstydáią ktorzy prágną nieszczęścia mego.

15. Niechayże będą zbożeni kthorzy mię pohánbić chćieli/ á ktorzy mnie mowią/ Ehey/ Ehey.

16. Wszyscy też ktorzy szukáią ćiebie niechay się rozwesela y rożráduią w tobie/ á ci ktorzy miłuią zbáwienie twoie niechay záwżdy mowią/ Pan niech będzie zacnie wyssławion.

17. Ubogić iestem y niedostátecżny/ ale Pan myśli o mnie/ będąc rátunkiem moim y wybáwićielem moim/ o Boże moy nie omieszkawayż.

Psalm 41.

2. Szczęście tych ktorzy bywáią miłosiernemi nad vtrapionemi. 6. vkázuie złość y zdrádę swych przyiációł obłudnych. 10. A zwłaszcza niektorego co był osobliwym przyiácielem iego/ ktory nieśie ná sobie osobę Judaszową. 11. Potym wzywa y chwali Páná.

1. Przednieyszemu nád śpiewáki/ pieśń Dawidowá.

2. Szczęśliwy ten iest ktory ma báczność ná niedosthátecznego/ czásu nieszczęścia wybáwi go Pan.

3. Pan go będzie strzegł y záchowá go żywo ábyby był szczęśliwym ná ziemi/ y nie poda go ná wolą nieprzyiáciołom iego.

4. Pan go będzie ćieszył w niemocy łożney/ á [A] odmieni pościel iego w niemocy iego.

5. Tedym ia rzekł/ Pánie zmiłuy się nádemną/ vlecz duszę moię/ ábowiem zgrzeszył tobie.

6. Nieprzyiáciele moi mowią źle o mnie/ y kiedyż wżdy vmrze á zginie imię iego?

7. Jeśli też ktory z nich przychodźił nawiedzać mię/ tedy ku mnie kłamliwie mowił/ á w sercu swem zbierał złość ktorą wyszedszy precz opowiedał.

8. Wszyscy ktorzy mię mieli w nienawiści szemráli pospołu przećiw mnie/ á myślili źle o mnie.

9. Mowiąc/ Jákaś ćieszka złość dźierżą go/ á iáko leży iuż więcey nie wstánie.

10. Y ten też z ktorym mem mieszkał w pokoiu/ á ktoremum vfał/ * y ktory ze mną chleb moy iadał/ wierzgał przećiwko mnie.

11. Ale ty Pánie zmiłuy się nádemną/ podnieś mię á oddam to im.

12. W tym ia znam iże ty mnie miłuiesz/ gdyż nádemną nie wykrzyká nie przyiáciel moy.

13. Ales ty mnie podpárł w uprzeymości mey/ á postáwiles mię záwżdy przed sobą.

14. Błogosłáwiony iesth Pan Bog Izráelski ná wieki wieczne/ Amen/ amen.

[A] Tho iest/ odmieni chorobę iego ku pierwszemu zdrowiu.

* Jan. 13. v. 18. Dzie. 1. v. 16.

Psalm. 42.

2. Dawid się vskarża iż niemoże wnijść do Kościoła Bożego/ y wyznawa iż chociaż wedle ciáłá nie iest w Kościele/ á wsákoś duchem y vmysłem iest w nim. 6. A tak będąc vćisnionym ćieszy się sam/ á vfa w dobrotliwośći Páńskiey.

1. Przednieyszemu nad śpiewáki/ Máskil synow Korego.

Ece Jákoláni

2. JAko Láni krzyczy do ſtru mieniow wod/ ták krzyczy du ſzá moiá ku to/ bie o Boże.

3. Prágnie dus ſzá moiá do Bogá żywego mowiac/ Y kiedyż przyidę y okażę ſie przed A Bogiem?

A Rozumie o ſkrzyni Páńſkiey ktora byłá świádectwem oblicznoſci iego/ y prágnie widźieć zgromádzenie świete.

4. Czy moie były mnie miáſto chlebá we dnie y w nocy/ gdy mi mowiono káżdy dzień/ Y kędyż ieſt Bog twoy?

5. Przywodźiłem tho ſobie ná pámieć/ ſkąd ſie roſpływáłá duſzá moiá we mnie/ iżem chodźił z poczтem/ á prowádźiłem ie do domu Bożego z weſołym głoſem y z chwáłą/ ze wſzytkim zgromádzeniem weſelacych ſie/ ták mowiac.

6. O duſzo moiá przeczże ták w ſobie watpiſz y frásuieſz ſie we mnie? vfayże Bogu/ ábowiem ieſzcze bede mu dźiękował zá wybáwienie przed oblicznoſćia iego.

7. O Boże moy toć duſzá moiá trwoży ſoba we mnie/ gdy ná cie wſpominam z ziemie Jordanu y Hermon/ y z gory Mizar.

B Známienuie w tych ſłowiech wielkoſć długo trwáiącego nieſzczęſćia ſwego.

8. B Przepáść drugiey przepáści wzywa ná głos przetchlin twoich/ wſzytki C powodźi y náwálnoſći thwoie przyſzły ná mie.

C Rozumie okrucieńſtwo nieprzyiaciół ſwoich.

9. Pan ſprawował we dnie dobrotliwoſć ſwoie/ a w nocy piośnká iego byłá ze mną/ y modlitwá do Bogá żywotá moiego.

10. A ták bede mowił do Bogá opoki moiey: Y przeczżeś mie zápomniał? iż chodzę żałoſnym przez vćiśnieniem nieprzyiaćielá mego.

11. Sprzećiwnicy moi przebiiáią kośći moie gdy mie hánbią/ mowiąc ku mnie ná káżdy dzień: Y gdzież wżdy ieſt Bog twoy?

12. Y przeczże ták w ſobie watpiſz o duſzo moiá/ á przecz ſie frásuieſz we mnie? Vfayże w Bogu/ ábowiem ieſzcze chwáłić go bede/ iż on mnie okázał wiele wybáwienia przed oczymá moimi/ y ieſt Bogiem moim.

Pſalm. 43.

1. Modli ſie Bogu áby go wybáwił od Abſalomá y od towárzyſzow iego. 3. A raz czyni rzecz ku Bogu/ á drugi ku ſobie/ maiąc nádzieię wrocić ſie do Koſciołá Bożego/ kędy będzie czynił chwałę zá wybáwienie ktore iemu ſprawił.

1. OZſądź mie o Boże/ á weźmi ná ſie krzywdę moię/ od narodu niemiłoſiernego/ á wyrwi mie od człowieká zdrádliwego y złoſćiwego.

2. Abowiemeś ty ieſt Boże moc moiá/ y przeczżeś mie odegnał od ſiebie? á przecz chodzę żałoſnym dla vćiśnienia nieprzyiaćielá mego?

3. Wypuść świátłoſć twą y prawdę twoię/ á ony mie poprowádzą y wprowádzą ná świętą gorę twoię/ y do przybytkow twoich.

4. Tedy przyidę do Ołtarzá Bożego/ do Bogá rádoſći y kochánia mego/ y będę cię chwálił przy hárfie o Boże/ Boże moy.

5. Y przeczże ták w ſobie watpiſz o duſzo moiá? á przeczże ſie ták frásuieſz we mnie? vfayże w Bogu/ ábowiem go ieſzcze chwálić będę/ gdyż on ieſt iáwnym wybáwićielem moim y Bogiem moim.

Pſalm. 44.

2. Zápáłczywą modlitwą imieniem wſzytkich wiernych vſkárżáiących ſie ná wielo trudnoſći ktore vſtáwicznie cierpią dla ſłowá Bożego. 23. Y dla imienia iego. 24. Ktorzy vſtáwicznie proſzą áby od nich byli wybáwieni.

Przednieyſzemu nád ſpiewáki ſynow Korego Máſkil.

1. BOże ſłyſzeliśmy w vſzy náſze/ á Oycowie náſzy opowiedáli nam ſprawy ktoreś zdawną czynił zá czáſow ich.

2. Jákoś ręká twa wypędźił pogány/ á iákoś ie ſámy wſzczepił/ vtrapiłeś narody á roſproſzyłeś ie.

3. Abowiem nie przez miecz ſwoy poſiedli ziemię/ ani ich wybáwiło rámię ich/ ále prawicá twoiá y rámię twoie/ á świátłoſć oblicza twego/ gdyżeś ſie w nich był roſkochał.

4. Thyś ieſt ſam Krol moy o Boże/ ſprawże wybáwienie Jakobowi.

5. Przez cię obrzymy ſie przećiwko nieprzyiaćiołom náſzym/ á w imie twe podepcemy nieprzyiaćioły ſwe.

Abowiem

6. Abowiem nie bede vfał w łuku moim / á miecz moy nie wybáwi mie.
8. Ale ty nas wybáwiſz od nieprzyiaciół náſzych / á pohánbiſz máiące nas wnienawiſći.
9. A dla tegoż bedźiemy ſie chlubić po wſzytki dni w Bogu / á ná wieki bedźiem czynić dzięki imieniowi twemu. Selá.
10 A teraześ też odegnał y zá ſrom a nas / á niewychodziſz wiecey z woyſki náſzemi.
11. Spráwiłeś iż mu ſiemy tył podáwáć przed nieprzyiacielem / á rozrywáia nas miedzy ſie ći ktorzy nas máią w nienawiſći.
12. Dałeś nas im iáko nárzeż owce / á roſproſzyłeś nas miedzy pogany.
13. Záprzedałeś lud twoy nie zá[A] żadne pieniądze / á nie podwyſzyłeś kupná ich.
14 Dałeś nas ná pohánbienie ſąſiádom naſzym / á ná ſzyderſtwo y ná poſmiech tym ktorzy mieſzkáią około nas.
15. Vczyniłeś nas przypowieśćią miedzy pogány / iż ná nas kiwáią głowámi miedzy narody.
16. Ná káżdy dzień poſromocenie moie ieſth przed oczymá moiemi / á wſtyd zákrywa oblicze moie.
17. Dlá głoſu tego ktory mie ſromośći y potwarza / á dla nieprzyiáćielá
18 ktory ſie mśći.
Toć wſzytko przyſzło ná nas / á wſząkożeśmy nie zápomnieli ćiebie / ánichmy z fałſzowáli przymierza twego.
19. Nie obroćiło ſie od ćiebie ná zad ſerce naſze / áni ſie vchyliły ſtopy naſze z ſcieſzki twoiey.
20 Gdyś nas potárł ná mieyſcu [B] Smokowym / á przykryłeś nas ćieniem śmierći.
21. Bychmyć byli zápámiętáli imienią Bogá náſzego / á podnoſili ręce naſze ku Bogu cudzemu.
22 Izaliby ſie thego Bog niedowiedźiał: gdyż on wie ſkrytoſći ſercá.
23 * Ale my ná káżdy dzień bywamy dla ciebie zabiiáni / á máią nas iáko owce ná rzeź zgotowáne.
24 Wſtańże / y przeczże ſpiſz Pániecze? ocuć ſie / á nie odmiátháy nas ná wieki.
25 Przeczżeż zákrywaſz oblicze twoie / á zápominaſz trapienia y vćiſku náſzego.
26 Abowiem duſzá náſzá złożoná ieſt rownozprochem / á żywot náſz przylgnął ku ziemi.
27 Powſtańże ná rátunek náſz / á odkup nas dla miłoſierdźia thwoiego.

Psalm 45.

2. Piośńká o małżeńſtwie Krystuſowem y Kośćiołá iego. 3. Pod figurą Salomonową. 11. Y corki Fáraonowey kthorá bytá naprzednieyſza żoną iego. 7. Gdźie tu oto Bostwo y człowieczeńſtwo Páná Krystuſowe dośtátecznie ieſt wypiſáne.

Przednierſzemu nád ćpiewáki ná [A] Sośánim synow Korego Máſzkil [B] pieśń miłośći.

2. Zeczżacná wydawa ſie bie ſerce moie / á ſpráwá moiá bedźie powiedáć o Krolu / iezyk moy bedźie iáko pioro piſárzá prętkiego.
3. Barzoś ieſth pięknym nád ſyny ludzkie / á rozplynęłá ſie łáſką w wárgách twoich / á dla tegoż powiedam iż ćie błogoſłáwił Bog áż ná wieki.
4. Przypaſzże miecz twoy ná biodrá twoie o namocnieyſzy / kthory ieſt chwała y zacnoſćia twoia.
5. Ku zacnoſći twey wſiadź fortunnie iáko ná woz ná ſłowo prawdy / ćichoſći / y ſprawiedliwoſći / á tedy dokażeſz rzeczy ſtraſzliwych práwica twoia.
6. Strzały twoie ſą oſtre / á przenikną ſercá nieprzyiaćiol krolewſkich á narodowie vpádną pod ćie.
7. [C] O* Boże ſtolicá twoiá ieſt ná wieki wieczne / á łáſká ſprawiedliwoſći ieſt Sceptrum Krolestwá twego.
8. Vmiłowałeś ſprawiedliwość / á nienawidźiałeś niepráwoſći dla tegoś cie pomázał Bog Bog twoy oleykiem weſela nád towarzyſze twoie.
9. Száty twe wſzytki pachną [D] mirrá / áloe / y káſſa gdy wychadzaſz

A Słowo to znáczy lilia / ale ſie tu rozumie o iákim inſtrumencie abo iákiey pieśni pospolitey Żydowſkiey ná ktorey note ten psalm ieſth vczyniony.

B Tá pieśń nie ieſt Dawidowá / ále iákiegoś człowieká á bo Proroká / ktory chciał pod imieniem Salomonowem y w dobrodźieyſtwách kthore Panu memu ſpráwił / okázáć ztáczanie Páná Krystuſowe z Kośćiołem iego.

C Aczkolwiek żadnego człowieká piſmo niezowie zgoła Bogiem / á wſząkoż tu Salomoná ták názywa nie względem iego / ále iż na ſobie miał osobę Meſyaſzá Krystá Páná / ná kthorego własnie należy to wieczne Sceptrum ſprawiedliwoſći.

*Żydow. 1. v. 8.

D Ta zacnoſćia y odchodźiwem doczeſnym y zwierzchownym około Krolá y krolewey okázuie Proroк bogáctwá y zacnoſć Krystuſowe y Kośćiołá iego / kthore przyrownánie dzieie ſie dla proſtoſći rozumu ludzkiego.

z gmachow vrobionych z kości sło-
niowych w ktorych sie ty kochasz.
10 Corki Krolewskie sa miedzy ine-
mi pánienkámi twemi / á krolowa
stoi po prawey rece twoiey przyobie-
czona w złoto z Ofir.
E Ty słowá ściągá ią sie ná corke Fa-
ráonowe ktora by ta Sálomonowa żo-
ná. 11. Słuchay że corko E á obácz / y ná
kloń vchá thwego / zápomni naro-
du twego / y domu oyca twego.
12. Y vpodoba sobie Krol piękność
twoie / ábowiem on iest Pan twoy /
á ty mu masz poczćiwość czynić.
13. Miásto też Tyr z dáry swoiemi /
y co nabogatszy z ludu beda sie klá-
niać przed toba.
14 Corká Krolewska wszythká iest
zacna we wnatrz / á száty iey sa zło-
tem hawtowáne.
15. Przywioda ia do Krolá w odźie-
niu hawthowánym / á przywioda
znia do ciebie pánienki towárzyszki
iey.
16. Przywioda ie ku tobie z weselem
y z rádością / á wnida áż na pálac
Krolewski.
17. Ná mieysce oycow twych náro-
dzi sie tobie synow / á posta powisz ie
Książety po wszytkiey ziemi.
18. Bedzie wspominane imie twoie
po wszytki czásy / á dla tegoż naro-
dowie beda cie chwalić ná wieki wie
czne.

Psalm 46.

2. Mocne vsánie ktore máią wierni w mocy Bozey gdy sa posrod swego niebe-
spieczeństwá. 6. Vkázuie iż sám Pan bro-
ni kosciołá swego. 9. Tápomina káżdego
ku rozmysłániu dziwnych spraw Bożych.

Przednieyszemu nád ópie-
wakí synow Korego na A Alámoth
pieśń.

1 A Jest ábo iáki in-
strument ábo iáki
początek pieśni Ży-
dowskiey pospoli-
tey zá onych czá-
sow / á ten Psalm
2. iest Proroká nie-
ktorego ná on czás
vczyniony gdy był
Sennácheryb porá-
żon od Aniołá. 2.
Król. 19.
3. B Przyrownywa
málucką rzekę kto-
rá idźie z Syloe / z
wielkim pędem y
4. náwałnościámi o
ktorych przypomi-
ná w trzećim wier-
szu / y niedostátek
5. Jerozolimski z mo-
cą y spycha Senná
cherybową.

EST Bog nam
vćieczka y moc / á
6. ráthunkiem do-
świádczonym w
7. vtrapieniu.
A dla tegoż nie
bedźiem sie bać chociażby sie záchwia
8. lá ziemiá / á choćby były gory obálo
ne w posrod Morzá.
9. Y choć by zászumiały á zburzyły
sie wody iego / y zádrżały gory przed
wzburzeniem iego. Selá.
10 B Strumienie rzeki iego rozwese-
la miásto Boże / ktore iest náświet-
szem mieszkániem Nawyższego.
6. Bog iest w posrodku iego / á prze
to nie bedźie wzruszone / ráthuie go
Bog ieszcze z záránku.
7. Burzą sie narodowie / á zátrzą-
sneły sie krolestwá / ale iáko sie dał
słyszeć / rospłynelá sie ziemiá.
8. Pan zastępow iest známi / á Bog
Jakobow iest thwierdza nászá.
Selá.
Podźćież á oglądaycie sprawy
Páńskie / ktory popustoszył ziemie.
10 Vśmierzá woyny áż do kończyn
ziemie / łamie łuk / kruszy drzewá /
á wozy pali ogniem.
11. Przestańćież á wiedzćie żećiem ia
iest Bog ktho ym iest wywyższon
miedzy narody / y wielmożnym po
wszythkiey ziemi.
12. Pan zastępow iest známi / á twier
dza nászá iest Bog Jákobow. Selá.

Psalm 47.

2. Tápomina wszytki ludźi áby chwalili Pánázwesołem sercem dla osobliwych dá-
row iego / ktore Pan Bog do czásu dał Ży-
dom. 8. Ale potym pospolićie wszytkim za
przyśćiem Mesyaszowem / o ktorym osobli-
wie ten psalm ma być rozumian.

Przednieyszemu nád ópie-
wakí synow Korego pieśń.

1. Szyscy naro-
2. dowie klaskaycie
rękámi wykrzyká
iąc Bogu z weso-
łym głosem.
Abowiem iest na
3. wyższy Pan / straszliwy y krol wiel
ki nád wszytka ziemia.
Podbiia narody pod nas / á lu-
dźi pod nogi nasze.
4. Obrał nam dziedźictwo nasze
chwałe Jakobowe / w ktorym sie ko
cha. Selá.
5. Wstąpił Pan z krzykiem / á Pan
z głosem traby.
Spiewaycież Pánu śpieway-
cie / śpiewaycież Krolowi naszemu
śpiewaycie.
6. Abowiem Krolem wszey ziemie
iest Bog / śpiewacież ile was iest ro
zumnych.
7. Krolnie Bog nád narody / á Bog
siedźi ná stolicy swey świetey.
8. Książętá narodow zebrali sie á-
by byli ludem Bogá Abrahámowe
go / ábowiem Bożesa A tarcze ziem-
skie / á on iest zacnie wywyższonym.

A Tho iest / Bog sam iest / y
ná wszythkiey ziemi.

Psalm

Psalm 48.

2. Okázuie iáko Pan Bog obdárzył miáſto ſwoie s. Jeruzálem. 5. Zacnie ie wybawiáiąc od wßech nieprzyiaciół iego. 10. Pod ktorego figurą wystawia dziwne ßczęście kośćiołá/ ktory iest záchowan pod obroną Bożą.

1. Pieśń pſalmu synow Korego.

2. Wielkić iest Pan y bárzo chwalebny w mieście Bogá náſzego/ y ná gorze iego swiethey.

3. Gorá Syon ktorá iesth w ſtroná ch pułnocnych/ á iest miáſto kroſá wielkiego/ iest nadobna kráiná y kochánie wſzytkiey ziemie.

4. Znáczny ć iest Bog w pálácoch iego/ iż on ſam iest mu obroną.

5. Abowiem oto ſie krolowie ziemie zgromádzili/ y zeſzli ſie społu.

6. A vyźrawſzy záđziwili ſie/ á záſtrfożywſzy ſie z trzaſkiem vćiekáli.

7. Ogárnął ie ſtrách/ y bolesć iáko niewiáſty rodzącey.

8. Roſproſzyli ſie iáko od wiátru zewſchodniego/ ktory rozbiia okręty z Tárſis.

9. Jákochmy ſłyſzeli/ tákechmy y widzieli w mieście Páná zaſtępow/ w mieście Bogá náſzego/ gdyż ie Bog vmocni áż ná wieki. Selá.

10. Oczekáwálichmy Boże miłoſierdźiá twego/ w posrod kośćiołá twoiego.

11. Jákie iest imie twoie o Boże/ tákaż iest chwałá twoiá áż do gránic ziemie/ á práwicá twoiá pełná iest ſprawiedliwoſći.

12. Rozweſeli ſie gorá Syon/ á corki Judſkie rozrádnia ſie dla ſądow ich.

13. Obtoczćie Syon y obeydźćie ią/ á obliczćie wieże iey.

14. Mieyćie báczność ná przygrodek iego/ á ogladaycie pałace iego/ ábyśćie to opowiedźieli potomſtwu.

15. Abowiem ten Bog iest Bogiem náſzym ná wieki wieczne/ á on nas poprowádźi pokiśmy żywi.

Psalm 49.

2. Nápomina wßythki ludźie/ áby ſercá ſwe/ y nádźieie ſwą odwodźili od bogáctw 8. Okázuiąc iáko iesth rzecz prożna vfáć w nich człowiekowi. 13. y 18. Przytym krew kość człowieczą. 16. Náucza ábyśmy wßytko náße vfánie położyli w Pánu.

1. Przednieyßemu nád śpiewáki synow Korego Psalm.

2. Słuchaycie tego wßyſcy narodowie/ á wezmicie tho w vßy ſwoie wßyſcy ktorzy mieszkacie ná ſwiecie.

Thák wyż pospolſtwá iáko y wyzacnieyßzy/ ták bogáty/ iáko j vbogi.

Vsthá moie beda opowiádáć mądroſći/ á ſerce moie vmieietnoſć rozmyſlać będzie.

*Náklonię vchá mego ku przypowieści/ á gadke moie bede wykładał przy hárfie.

Y przecżże ſie mam bać cżáſu nieſzczęścia/ gdy mię obſtąpi złość piętymoiey.

Ci ktorzy vfáią bogáctwam ſwoim/ á kthorzy ſie chlubią w wielkich doſtátkách ſwoich.

Żaden brátá nie okupi/ áni A może dáć Bogu okupu zań.

Abowiem iest drogi odkup duſze ich/ y nigdy być nie może.

Aby miał żyć na wieki/ á nieoglądać grobu.

Abowiem káżdy baczy iáko vmieráią mądrzy/ á iáko społu głupi y ſzaleni giną zoſthawuiąc inym bogáctwá ſwoie.

O tym iest myſl ich/ áby domy ich trwały ná wieki/ á mieszkánie ich ná potomne cżáſy/ y dla tegoż názywáią ziemie imiony ſwemi.

Ale człowiek nie będzie trwał we cći/ á owſzem będzie B podobien bydletom ktore giną.

Tákowa drogá tych iest ći iſzaleńſtwo/ á potomſtwo ich náſládować będzie vſtaw ich. Selá.

Jáko C owce beda zágnáni w niſkoſći/ á pożrze ie ſmierć/ y beda ſprawiedliwi nád nimi pánowáć D ráno/ á kſztalt ich vſthánie/ gdy oni z mieszkánia ſwoiego wſthapią do grobu.

A wſzákoż Bog duſze moie wykupi z mocy grobu/ gdy mię przyimie. Selá.

Nie boyże ſie gdy ſie zbogáci człowiek/ á gdy ſie rozmnoży chwałá domu iego.

*Pſal. 28. v. 2. Mát. 13. v. 35.

A Żywot człowieczy iest w reku Bożych/ iż im ſiáfuie wedle woley ſwey. A przethoż żaden człowiek nie może go vkrocić ani przedłużyć ſobie.

B Dawa znáć/ iż choć ſie ludźie ſtáráią o wieczną pámiątkę żywotá ſwego ná tym ſwiećie/ á wßákoż co ſie tycże ſtanu żywotháthego/ thedy mu gonic więcey nie zbywa iedno iáko zwierzęciu. A thuć nie máß żadney zmiánki o żywocie przyßłym/ thylko o ſtánie thych kthorzy ſie w ſwiecie kochaią.

C To ieſt: beda wpędzeni do owczárniey śmierći/ kedy ſie śmierć będzie karmitá nimi. W tych słowiech pod podobieńſtwy známionuie/ iż chociaż ſą nabogáthßy y wielkiey zacnoſći/ przedſie pomrą.

D Okázuie cżás zupełnego obiáwienia gdy Pan przyidzie. Atoć ráno będźie gdy przyidzie on dzień oſthátheczny gdyżechmy teraz ſą w ćiemnoſćiách nocnych.

* Job 27. v. 19.

18. † Abowiem gdy vmrze / nie weźmie nic z soba / áni zá nim poydźie chwałá iego.

19 Gdyż poki żyw iesth zda sie sobie być szczęśliwym / á chwala go gdy wczasow swych vżywa.

20 Aleć on poydźie za potomstwem oycow swych / á áż náwieki nie oglada swiátłości.

21. Człowiek gdy iest we ćći nie rozumie / á podobien iest bydletom ktore gina.

Psalm 50.

1. Okázuie zacność máiestatu Bożego gdy przyidźie ná sąd. 5. A iako do siebie wszytki narody zbierze przez przepowiedanie Ewánieliey / y iáko są v niego wdźięcznymi ludźie mitosierni. 8. K temu iż żadne ofiáry v niego nie są przyiemne. 15 Chybá modlitwá. 23. O wypełnieniu woley iego. 23. A chwaty. 16. Potym hańbi niepobożne chociaż się zdobić chcą iákąś zwierzchowną swiątością.

A Then był przednieyszym nád śpiewáki obránym od Dawida. A niemáß nic o tym pewnego ieślize the pieśń vczynił sam Asáf / ábo iż od Dawidá miał.

B To iest Bog Aniołow ábo krolow.

C Abo obiáśni się Abowiem v Prorokow częstokroć czás przeszły bywa położon zá przyszły w czym się nam znáczy wielka pewność tego co się ma stáć ná potym iákoby się też tho iuż wykonáć miáło.

D W thych stowiech niewymowną moc y dobroć Bożką wypisuie / gdy będzie chćiał sprawować swoy sąd.

A Psalm Asafowy.

1. Bog nád B Bogi Pan mowił / y wezwał wszytkiey źiemie / od wschodu słońcá áż do zachodu iey.

2. Bog ktory iest doskonáley swiátłości / C obiáśnił się z Syonu.

3. Przyidźie Bog nász á niezámilczy / D ogień przed nim będźie pożerác / á około niego wzruszy się wielki wicher.

4. Przyzowie niebá z gory y źiemie / áby sądźił lud swoy.

5. Zgromadźćież ku mnie swiethe moie / ktorzy zemną vczynili przymierze przy ofierze.

6. Y oznaymiły niebiosá sprawiedliwość iego. Abowiem Bog iesth sędźia. Selá.

7. Słuchayże ludu moy coć powiem / zrozumieyże Izraelu gdy się przećiwtobie oświadczáć będę / ábowiem em ia iest Bog á Bog twoy.

8. Nie będę ćię karał z ofiar twoich / áni z ofiar palonych / iż ich przede mną záwżdy nie spráwowano.

9. Nie będę brał z domu twego ćielcá / áni z obory twey kozłá.

10 Abowiem wszytki zwierzętá leśne moie są / y tysiące zwierząt pásących się po gorách.

11. Znam wszytki ptaki po gorách / y wszytki zwierzętá polne są moie.

12 Jesli będę łákniał nie rzekę nic o to / * abowiem iest moy swiát y wszytko co ná nim iest.

13 Y zali będę iadł mieso bykowe / á bopił krew kozłowa?

14. E Ofiáruy Bogu chwałę / á oddáy nawyższemu sluby twoie.

15 Wzywayże mię czásu vtrapienia á wyzwolę ćię / y thák mię vczćisz.

16 Ale złośnikowi Bog rzekł / Coż tobie do tego że ty opowiedasz vstáwy moie / á bierzesz w vstá twe przymierze moie?

17 A ty masz w nienawiści kárność á słowá moie zárzuciles w tył zá się.

18 Widźiałeś złodźieiá / nátychmiast z nim bieżysz / á bierzesz dźiał z cudzołożniki.

19 Vstá twe rospuszczasz zá złośćia / á iezyk twoy plecie zdrády.

20 Zásiadasz á mowisz przećiw brátu twemu / á vwłaczasz ćći synowi mátki twoiey.

21 Tos czynił / á iam milczał / y dla tego śmniemał żebym ia był tákowy iáko ty / ále ćię będę karał / á przełożę to przed oczy twoie.

22 Zrozumieyćież to prosz was wy kthorzy zápominácie Bogá / bych was snadź nie porwał / á nie będźie ktoby was wydárł.

23 Kthorymi ofiáruie chwałę / rzećimie / á temu ktory się trzyma tey drogi / okażę zbáwienie Boże.

E Tuć iest wyłożone komec wßytkich ofiar y Ceremonij zakonnych / ieśliby niechtoby się obrzydzał przed Bogiem w thych słowach chwały wyznánia y ślubow záwżdy wßystkt wná chwałę ktbora należy prawdźiwey przysługi / y wyznánia czistym sercu chući ku postępowániu Bogu wßytkich rzeczy.

Psalm. 51.

3. Gdy się dopuścił cudzołostwá z Betsábee / y przyprawiwßy o gárdło Vryászá / wyznáwa Dawid grzech swoy y prosi o odpuszczenie. 12. A prosi ná pothym o duchá poświecenia. 17. Aby mogł chwalić Panáboga. 20. Budowánie prawdźiwego Jeruzálem ktore iest kościołem. 18. Ktore są ofiáry iemu wdźięczne.

1. Przednieyszemu nád śpiewáki psalm Dawidow.

2. * Gdy do niego przyszedł Náthan prorok po onym iáko się był zszedł z Betsábee. * w 2. Sam. 12.

3. Miluy się nádemną Boże według miłosierdźia twego á według wielkiey litości twoiey zgładź nieprawości moie.

O myyże mie

4. Omyyże mie co nawiecey od złości moiey/ á od grzechu moiego oczyść mie.

5. (Abowiem ia znam niepráwość moie/ á grzech moy ieſt záwżdy przedemna.

6. Tobieciem ia sámemu zgrzeszył/ y dopuścitem ſie złości przed toba) * ábys ſie vſpráwiedliwił w powieściách twoich/ á oczyścił w sądźiech twoich.

7. Otociem ieſt záczęt w złości/ á w grzechu począłá mie mátká moiá.

8. Otho ſie kochaſz w prawdźie we wnetrzney/ á w ſkrytości oznaymiles mi mądrość.

9. Oczyść mie [A] Izopem/ y będę oczyſzczon/ omyieſz mie á nád ſnieg będę wybielon.

10. Oznaymi mi rádość y weſele/ á poćieſzą ſie kości me ktoreś pokruſzył.

11. Odwroć oblicże twe od grzechow moich/ á zgładź wſzytki niepráwości moie.

12. Serce czyſthe ſtworz we mnie o Boże/ á ducha práwego odnow we wnetrznościach moich.

13. Nie odrzucay mie od oblicża twoiego/ á ducha twego ſwiethego nie odeymuy odemnie.

14. [B] Przywroć mi rádość zbáwienia twoiego/ á duchem [C] wolnym podeprzy mie.

15. Náucze przeſtępcow drog twoich/ áby ſie grzeſznicy k tobie náwroćili.

16. Vczyń mie wolnym z tego morderſtwá o Boże/ Boże zbáwienia moiego/ á tedy ięzyk moy będzie wyſławiał ſpráwiedliwość twoie.

17. Pánie otworz wárgi me/ á vſtá moie opowiedáć będą chwałę twą.

18. Abowiem nie żądaſz ofiar ktore bych ia thobie dał/ áni ſie kochaſz w palonych ofiárách.

19. Ofiáry Boże ſą duch ſkruſzony/ á ſercá vnižonego y pokornego nie wzgárdźiſz o Boże.

20 Obchodź że ſie łáſkáwie z Syonem wedle twoiey dobroći/ á pobudy [D] mury Jerozolimſkie.

21. Tedy przyimieſz ofiáry ſpráwiedliwości/ palone y dobrowolne/ á nániosą ná oltarz twoy cielcow.

Psalm 52.

3. Záńbi przewrotność Doegową/ y nych złoſtników. 7. Opowieda vpadek ich. 8. Okázuie co z tąd zá pożytek ma y z inymi wiernymi.

Przednieyſzemu nád ſpiewáki [A] Máſkil Dawidowe.

A O thym pátrz w. pſalmie 32.

* Gdy Doeg Edomczyk przyſzedł do Saulá oznaymuiąc mu y mowiąc/ iż Dawid wſzedł w dom Achimelechow.

1. Rzeczże ſie chlubiſz z złości o mocarzu? Bożeć miłoſierdźie trwa záwżdy.

2. Jezyk twoy broi złości/ á ieſt iáko oſtra brzytwá obchodząc ſie ná zdrádźie.

3. Wiecey ſie kochaſz w złem niż w dobrem/ á wiecey w klamſtwie niż mowić prawdę. Selá.

4. Miłuieſz wſzytki ſłowá ſzkodliwe/ y powieści zdradliwe.

5. A też cie Bog zniſzczy do ſzczędu/ porwie cie á wydrze z przybythku twoiego/ y wykorzeni cie z ziemie żyiących. Selá.

6. Co widząc ſpráwiedliwi/ będą ſie báć/ y będą ſie náśmiewáć z niego.

7. Oto ież maſz człowieká/ ktory mocy ſwey niepokłádał w Bogu/ ále vfáiąc w wielkich ſwych bogáctwách zmacniał ſie w złości ſwoiey.

8. Ale ia ieſtem iáko oliwá zielona w domu Bożym/ á bowiem położył vfánie ſwoie w miłoſierdźiu Bożym ná wieki wieczne.

9. Będę cie chwalił ná wieki zá tho coś vczynił/ á będę miał nádźieie w imieniu twym/ gdyż ieſt dobre przed obliczność ią wiernych twoich.

Psalm 53.

2. Wypiſuie przewrotne przyrodzenie y okrućieństwo/ przytym y karanie wſzytkich niewiernikow. 7. Proſi o wybáwienie ludu Bożego. A then pſalm podobien ieſt czternaſtemu.

1. Przednieyszemu nád śpie=
waki ná Máháloth/ Máskil
Dawidowe.

2. MOwi szalony w
sercu swym/ iż nie
mász Bogá/ zepso=
wáni sa/ á dopusz
czáli sie obrzydłych
złosći/ áni iest kto=
ryby dobrze czynił.

3. Poyzrał Bog z nieba ná syny ludz
kie/ áby wyzrał ieśli iest ktozy rozum=
ny/ á coby chćial szukáć Bogá.

4. Aleć wszyscy odstąpili/ á spolu sie
pokázili/ tak iż niemász kthoryby do
brze czynił áż y do iednego.

5. Izali nie wiedzą wszyscy kthozy
broią złosći/ iż lud moy pożeráią iá=
koby chleb iedli/ á nie wzywaią Bo
gá?

6. A przetoż beda sie lekáć z strácheм
thám kędy sie bać nie trzebá/ ábo=
wiem Bog rosproszył kości tego kto=
ry cie obległ/ thys ie pohánbił/ ábo=
wiem ie Bog wzgárdził.

7. Y kthoż da z Syonu wybáwienie
Izraelowi? Abowiem gdy Bog przy
wroći lud swoy z więzienia/ rozrá=
duie sie Jakob/ á rozweseli sie Iz=
ráel.

Psalm. 54.

3. Będąc ścisnionym od nieprzyiaćiół/ mo=
dli sie chętliwie áby miał wspomożenie od
Páná. 6. y 8. czyni dzięki iż iest wysłuchan
y wybáwion.

1. Przednieyszemu nád śpie=
waki ná Neginoth / Máskil Da=
widowe.

* W 1. Sám. 23. v. 2. 19. y 26. v. 1. *Gdy przyszli Zyfeyczycy á oznáy
mili Saulowi mowiąc / A záż sie
Dawid nie v nas kryie?

3. GDże przez imię
twoie wybaw mie
á przez moc twoie
vczyń mi spráwie=
dliwość.

4. Boże wysłuchay
modlitwę moię/ á vważ słowá vst
moich.

5. Abowiem obcy powstáli przećiw
ko mnie/ á A okrutnicy czyháią ná
zdrowie me/ nie máiąc Bogá przed
soba. Selá.

A Tu rozumie Sa
ulá z pochlebniki
iego.

6. Oto mie Bog podpomaga/ á Pan
iest z tymi ktorzy podpieráią zdro=
wia moiego.

7. On odda złość nieprzyiaćiołom
moim/ zátráćże ie według prawdy
twoiey.

8. Thedy dobrowolnie bede ofiáro=
wał tobie/ á bede chwalił Pánie i=
mie twoie/ ábowiem dobre iest.

9. Gdyż z káżdego vtrapienia wyr=
wał mie/ á oko moie ogladało pom=
ste nád nieprzyiaćioły memi.

Psalm 55.

2. Prosi áby był wybáwion od nieprzyiaćioł
swoich. 11. Wypisuiąc złości ich. 10. y 16. Pro
si y grozi im. 17. A vsa w táfce Bożey iako
y ini spráwiedliwi. A psalm ten od Dawi=
dá złożony iest ná ten czás gdy go przesłado
wał Abszálom syn iego/ ábo gdy był w wiel
kim niebespieczeństwie v Ceille.

1. Przednieyszemu nád śpie=
waki ná A Neginoth Máskil
Dawidowe.

2. RZyimi w vszy
swe o Boże modli=
twę moię/ á nie kry
sie od prośby mey.

3. Weyzryś ná mie
á wysłuchay mie/
gdy sie vskarżam w modlitwách/ á
iestem strwożon.

4. Przed wołániem nieprzyiaćielá
y przed vćisnieniem złośniká/ ábo=
wiem mie zárzucáią kłamstwem/ á
w popędliwości swey przećiwiáią
mi sie.

5. A dla tegoż serce me bolesne iest w
wemnie/ á strachy śmierći przypá
dły ná mie.

6. Boiaźny z drżeniem przyszłá ná
mie/ á trwogá mie ogárnęłá.

7. Y mowiłem/ kthoż mi przyprawi
skrzydłá iáko golebicy/ żebych gdzie
vlećiał/ á odpoczynął?

8. Otobych dáleko gdzie vćiekł/ á
mieszkałbych ná puszczy. Selá.

9. Pospieszyłbych ábych sie wyrwał
od wiátru gwałtownego/ y od A na
wałności.

10. Záträćże Pánie á rozdźiel iezyk
ich/ ábowiemćiem widźiał gwałt á
niesnaski w mieście.

11. Kthore ie ogárnuią we dniey w
nocy B po murzech/ á złość y przewro
tność iest posrod iego.

A Y tych słow
rozumie przy
wámie Sau
ábo Abszálomow
B Rzeczi pospol
dobrze posłuch
wioną w kthor
kolwiek mieśc
śliby była ráz
psowáná/ tedy
niey musi być
wszád wielkie
mięszánie.

Dosyć w nim

12. Dosyć w nim nieprawości / á
zvlic iego nie vsthawa chytrość y
zdrádá.
13. Abowiem nie moy nieprzyiaciel żel
żywość mi vczynił/bo bych wżdy był
wycierpiał/áni ten ktory mie miał
w nienawiści oborzył sie ná mie / bo
bych sie wżdy był skrył przed nim.
14 Ale ty krotegom ia ták wázył iá/
ko sámego siebie [D] Wodz moy y zná
iomy moy.
15. Ktoremu sie ia społu wdzięcznie
zwierzał táiemnic moich/ á do do/
mu Bożego chodżilismy w towárzy
stwie.
16. Niechay śmierć oborzy sie prze/
ćiwko nim/á niechay żywo zstapia
do grobu: Abowiem pełno złości w
towárzystwie ich / y w pośrod ich.
17. Ja tedy zawołam do Boga/á
18. Pan mie wybáwi.
Z wieczorá/z poránku/y w połud
nie modlilem sie y vskarżał/á wysłu
chał głosu mojego.
19. Odkupił w pokoiu dusze moie od
walki ktora była przeciwko mnie/
abowiem ich wiele przestawało ze/
mną.
20 Wysłucha Pan y vtrapi ie/ábo/
wiem on siedzi od początku. Selá.
przetho iż w nich żadney odmiány
niemász/áni sie boia Bogá.
21. [E] Puścił reke swa ná ty ktorzy
z nim żyli w pokoiu y zgwałcił przy/
miezze swoie.
22 Łżyższe sa słowá iego niż másło/
ále walká iest w sercu iego / słowá
iego wdzięczniejsze sa nizoliwá/á/
le sa iáko miecze ostre.
23 *Włożże brzemie twoie ná Pánà/
á oncie podeprze á nie da sie ná wie/
kizáchwiać sprawiedliwemu.
24 Ale thy Pánie wepchniesz ie w
dol zginienia/ abowiem morderzey
zdrádzaycy niedoyda w pośrod wieku
swego/ále ia w tobie vfać bede.

Psalm. 56.

2. Gdy był w nawiętszem niebespieczeń/
stwie prosi o wybáwienie. 4. Vfa w obiet
nicách Páńskich czásu vtrapienia. 6. Chy
trości Saulowe y potwarzy pochlebcow ie
go. 10. Pomstá ktorą Bog czyni nád nie/
przyiácioły iego/y wybáwienie iego/Przy
tym opowieda pilność y pracą ktorą Bog
ma o nim. 11. Iż często kroć doznał rátun
ku Páńskiego przethoż sie ná ń spuścza.

13. Oddáwa mu sluby y chwały zá wybáwie
nie swoie.

1. Przednieyszemu nád śpie=
waking [A] Jonath Elem Rechokim/
Dawidowe [B] Michtám/ gdy go Fi
listynowie * poimáli w Geth.

2. Miluy sie ná
demna Boże / ábo
wiem ći mie chćiał
pochłanąć człó/
wiek/ walczac vstá
wicznie zátłumia
mie.
3. Chćielimie połknąć nieprzyiácie
le moi ná każdy dzień/ábowiem wie
le iest walczących przećiwko mnie/
o Nawyższy.
4. Ná ten czás gdy sie obáwáć bę/
dę/ w tobie bede vfał.
5. Bede chwalił Bogá dla słowá
iego/bede vfał Bogu/ áni sie bać bę
dę by mi co vczynilo ciało.
6. Ná każdy czás słowá moie bole/
ści mi przydáwáia/á wszythki mysli
ich sa przeciwko mnie ná mezłe.
7. Zbieráia sie y thaia sie/ y czyháia
ná moy slad czekáiąc iákoby mogli
wżiąć zdrowie moie.
8. Mniemáia áby mieli vdż złością
swoią/o Boże potłumże narody w
popędliwości.
9. Rozliczyłes tułánie moie / zbierz
łz moie w twe [C] wiádro / Jzaż
nie sa spisáne w kśięgách twoich?
10 Ile kroć cie wzywam podáia tył
nieprzyiácielemoi/á w tym znam iż
iest Bog zá mną.
11. Vfaiąc Bogu bede chwalił obiet
nice iego/á w Pánu bede sie chlubił
ze słowá iego.
12. Vfáiąc Bogu nic sie nie boie áby
mi co człowiek vczynić miał.
13. Ná mie to należy ábych oddał slu
by swe Bogu/á przetoż oddam to/
bie chwały.
14. Abowiemeś wyrwał dusze moie
od śmierći/tákże nogi moie od vpad
ku/ábych chodżił przed Bogiem w
świátłości żywiących.

Psalm. 57.

2. Prosi pokornie zwiárą o rátunek prze=
ciw nieprzyiáciołom swoim/ prágnąc áby
chwałá Boża była zacnie wywyższoná w=
szędzie. 5. wypisuie niebespieczeństwo w
ktorym iest 8. Potym obiecuie z wesołym
vmystem wszędy wystáwiáć y chwalić
Páná.

Przednieysze

A Abo iáko niektorzy wykładáią o go
tebicy milczącey ná stronie/ ku ktoj
rey sie Dawid przyrownáwa będąc
ná mieyscách dale
kich od ziemie świe
tey ták iáko sie w
tym przedmieyszym
psálmie názywa
gotebiczką prosząc
aby mogł vlecieć
od zginienia ná
puszczą.
B Othym pátrz w
psálmie szestymna
stym.

C Tym sposobem
mowienia okázuie
ś Bog w spomnie
nie wszytko czásu
swego tym ktorzy
prześláduią wier
ne iego á nie zánie
cha ich bez pomsty.

D Wyktádácz Kál
decyki rozumie to
o Achitofelu panu
swym. Gezym iest
Psálm. 55. v. 12.

E Te słowá máią
rozumiane być o o=
błudnym przyiá=
ćielu Dawidowym
ktory był powo=
dem sfałszowánia
przeciwko niemu/
á ktory czásu po=
tym stroszył wal
ke z Pánem wiárę.
* Matth. 6. v. 25.
2. Reg. 12. v. 22.
1. Piotr. 5. v. 7.

Przednieyszemu nád śpiewaki[A] Nie zátrácay/Michtám Dawidowe * kiedy vciekał przed Saulem do iáskinie.

A Niektorzy mnie máią iż sie ták potyká nietáka pieśń pospolitá Zydowska / á niektorzy mniemáią że ty słowá Dáwid mawiał pospolicie cierpiąc vthrapienia od Páná.

* Sámu. 22. v. 1. y. 24 v. 4.

1. Przednieyszemu nád śpiewaki Nie zátrácay/Michtám Dawidowe * kiedy vciekał przed Saulem do iáskinie.

2. Miłuy sie nádemna Boże zmiłuy sie nádemna/ ábowiem dusza moiá vfa w tobie/á vciekam sie pod cień skrzydeł twych áż przeminie [B] złość.

3. Będę wołał do Bogá nawyższego/ do Bogá ktory sie zemna obchodźi doskonale.

4. Posłał z niebá y wybáwił mie/ á dał w pohánbienie ty ktorzy mie pochłanáć chcieli. Selá. Zesłał mi Bog miłosierdźie y prawde swoie.

5. Dusza moiá iesth w pośrodku lwow/ á mieszkam miedzy ludźmi zápalczywemi / ktorych zęby są iáko oszczepy y strzały / á iezyk ich iako miecz ostry.

6. O Boże wywyższże sie nád niebiosá/á chwałá twoiá niechay będźie nád wszytke ziemie.

7. Postáwilić sieci swe ná ścieszkách moich/na vpadek zdrowia mego/wykopáli dol przedemna á sámi weń wpádli. Selá.

† Psalm. 108. v. 1. 8. † Gotowe iest serce moie/o Boże gotowe iest serce moie/á dla thegoż będę śpiewał y będę ćie piosnkámi sławił.

9. Powstańże chwało moiá / powstańćiez skrzypice y harfo moiá bowiem ia wstáne ná świtániu.

10 Będę ćie Páne wysławiał miedzy ludem / á będę śpiewał miedzy narody.

11. Abowiem miłosierdźie twoie wywyższone iest áż pod niebiosá/á prawdá twa áż pod obloki.

12. Wywyższże sie o Boże nád niebiosá/á niechay będźie chwałá twoiá nád wszytką ziemią.

Psalm 58.

2. Vskarżánie przeciw niesprawiedliwości przewrotnych przetożonych .4. Ktorych złość y przewrotność przyrodzona okázuie. 7. Żada aby byli pokarani. 12 Vkázuie ták pożytek z tad sprawiedliwi wźiąć máią.

1. Przednieyszemu nád śpiewaki/Nie zátrácay/Michtám Dawidowe.

Prawdźiwie wy ktorzy zásiadácie w rádách/ská zuiećie sprawiedliwość? á wy o synowie ludscy dobrzeli sądźićie.

2.

3. Lecz wy zmyślácie niepráwości w sercu swem / á ręce wasze wáżą niesprawiedliwość ná ziemi.

4. Złośnicy wnet sproczą sie wotá występuią thedy błądzą/ á wnet od národzenia swego powiedáią kłámstwo.

5. Máią w sobie iad podobny iádowi wężowemu / ábo iako áspidá głuchego ktory sobie zátula vsy.

6. Ktory nie chce słuchać głosu zákląináiącego / ábo czarnoksiężniká ktory iest bieglym w swoich czárach.

7. Pokruszże o Boże zęby w pyśćiech ich/á połam Páne czeluści lwiąt.

8. Niechayże sie rozpłyną iáko wody ćiekące/á gdy wystrzeláią strzały swe [A] niechay sie wnet połamią.

9. Niech zniszczeią iáko ślimák rospływáiący sie/á iáko martwy płod niechay nie oglądaią słońcá.

10 Jáko mięso surowe gdy bywa wymowáne z gárncow pierwey niżli ich ogień doydźie zćiernia/ tákżey oni niech bręda porwáni w popędliwości iákoby z iákim wichrem.

11. [B] A sprawiedliwy rozweseli sie gdy vzry pomstę /á nogi swe omyie we krwi niepobożnego.

12. A rzecze káżdy/Zaprawdę ma pożytek sprawiedliwy/á iśćie iest Bog ktory sądźi ziemię.

A Przeszłe ránia w przyszłe obrocily.

B To iest/ Ty sam dlá mie Kościoła swego Boże ekrzysnie wiernie.

Psalm 59.

2. Wzywa Bogá przećiwko spiknieniu ludźi niepobożnych. 5. A oświadcza sie iáwnie w swoiey niewinności. 8. Wypisuie obyczáie sprzećiwnikow swoich. 14. Opowieda ie Bog pomstę vczyni nád nimi. 17. Vfáiąc iż będźie wybawion.

1. Przednieyszemu nád śpiewaki / Nie rosprászay / Dawidowe Michtám* gdy posłał Saul aby strzeżono domu iego á zábito gi.

* 1. Sámu. 19.

Wyrwi mie

2. Wyrwi mię o Boże moy od nieprzyiaćioł moich / á wybaw mię od tych ktorzy powstawáią przećiwko mnie.

3. Wyrwi mię od tych ktorzy broią nieprawości / á od ludźi krewi wyleiwáiących záchoway mię.

4. Abowiem oto czyhaią ná duszę moię / á zebrali sie przećiwko mnie mocarze / oprocz przestępstwá mego y oproz winności moiey Pánie.

5. Oprocz złości moiey zbieżeli sie / y sa gotowi / powstańże tedy á zaydź przećiwko mnie / y obácz.

6. Ty tedy Pánie Boże zastępow / Boże Izráelski ocuć sie / á nawiedz wszytki narody / áni sie zmiłuy nád wszytkimi przestępcy złośćiwemi. Selá.

7. Wracáiąć sie pod wieczor / á wárczą iáko psi chodząc okolo miástá.

8. Oto mowią vsty swemi / á wárgi ich sa iáko miecz / abowiem mowią / Ktoż iest coby nas słyszał?

9. Ale ty Panie náśmieiesz sie z nich / nászydźisz sie ze wszytkich narodow.

10. Tobie moc moię pozrucze / abowiem mes ty iest Boże obrona moiá.

11. Bog miłosierdźia moiego vprzedźi mię / á Bog da mi oglądać to czego żądam nad nieprzyiaćioły memi

12. Nie zabiiay że ich / by snadź tego niezapomniał lud moy / dopuść sie im tułać przez moc twoię / á złoż ie / gdyżes iest tarcza nasza Pánie.

13. Dla grzechu vst ich / y dla słowá warg ich / beda poimani z hárdośćia swoia dla złorzeczeństwá y dla klamstwá ktore opowiedáią.

14 Wytrać że ie w popędliwości / á wniwecz obroć / niechayże wiedzą iż Bog pánuie w Jakobie / y po kończynach ziemie. Selá.

15. Y wroca sie ku wieczorowi / y beda wárczeć iáko psi chodząc okolo miástá.

16. Beda sie tułáć áby sie [A] náiedli / á nie [B] náiadszy sie poyda spáć.

17. A ia bede wysławiał moc twoię / y bede rano wychwalał miłosierdźie twoie / gdyżes był obrona moia y ućieczką czasu vćisku mego.

18. Tobie bede śpiewał o mocy moiá / abowiemes ty iest Boże obroná moiá / á Bog miłosierdźia moiego.

Psalm. 60.

3. Modli sie Pánu aby podnieść raczył lud swoy ktory vnizył. 8. A przypomina obietnice o Krolestwie swoim nád Izráelem y nad postronnemi. 13. Prosi o ratunek Bogá / vfaiąc w sámey iego dobroći y mocy.

1. Przednieyszemu nád épiewáki na [A] Susánedurth / Michtam Dawidowe ku náuce.

2. * Gdy walczył przećiw Mezopotámiey / y przećiw Syryánom z Sobr / gdy sie Joáb wroćiwszy pozábił Edomczyków dwánaśćie tysięcy w dolinie Solney.

3. Boże odrzućiles nas y [B] rosproszyles nas / rozgniewales sie / á przeto sie náwroć do nas.

4. Zátrzasnales ziemia / y roszczepiles ia / náprawże rospádliny iey boć sie chwieie.

5. Srodzes vtrapił lud twoy / á opoiles nas winem [C] iadowitem.

6. Ales dał tym ktorzy sie ćiebie boią [D] chorągew ku wywyższeniu dla prawdy twey. Selá.

7. † Aby byli wybáwieni miłośnicy twoi / wybaw że mie práwicą twoią á wysłuchay mie.

8. Bogći mowił ná swiętym mieyscu swoim / ſkąd sie ia rozweselę że bede dźielił [E] Sychem / á rozmierze do line Sokot.

9. Moieć iest Galáád / y moieć iest Mánásse / Efráim iest moc głowy moiey / á Judá [F] iest vstawca práw moich.

10. [G] Moab bedźie gárncem vmywánia mego / á ná Edom porzucę bot ty moie / á ty Palestyno wykrzykay nádemna.

11. Ktoż mie przywiedzie do miástá obronnego? á kto mie przyprowadźi áż do Edom?

12. Izali nie ty Boże ktorys nas był odrzućił / á nie chodźiles Boże przed woyski naszymi.

Dayże

A Tho iest / beda chćieć komu záśko dźić ale nie beda mogli.
B Tho iest żadości swoiey nie nasyca / tedy głemráć beda.

A Jest przezwisko instrumentu niektorego / á niektorzy to wykładaią / roją świadectwá.
* 2 Samu. 8. v. 3. y 10. v. 7. 1. Kron. 18. v. 3.

B Żałobliwie wystawia długie vtrapienie ktore ko ściół cierpiał za cząsu Saulowego.

C Drudzy wykładaią winem ktore czyni że wszythek człowiek zstrácenie.

D Tho iest dobrą myśl w zwycięstwie.

† Psal. 108. v. 7.

E Wymienia niektore części ziemie o ktorych sobie tu ßyźie nie posiadła / vfáiąc w obietnicy Boey / á przez thy części rozumie sobie wszytko Krolestwo.

F To iest bedźie stolica Krolewstwá / ztąd beda wychodźić wszythki práwá.

G W tych słowiech známienuie iż Moábity y Edomczyki ma podbić w wielką niewolą.

BIBLIOTEKA SYNODU WILEŃSK. EWANG.-REFORM.

13. Dayże nam rátunek w vtrapie-
niu nászym/ábowiemći iest omylny
rátunek ludzki.
14. Zá pomocą Bożą zwiedźiemy bi-
twę/ á on podepce nieprzyiacioły
nasze.

Psalm 61.

2. Dawid gdy był prześládowan od nieprzy-
iaciół swoich/ prosi áby był wybáwion od
thákiego niebespieczeństwá. 4. Vkázuie iż
była wysłuchaná prośbá iego y z prętkiem
rátunkiem. 7. Przytym iż Krolestwo Kry-
stusowe miáło trwáć ná wieki. 9. Czynie-
nie dźiek.

1. Przednieyszemu nád śpie-
waki ná Neginárh/Dawidow.

2. Ysłuchay Boże wołánia
mego/ á obácz
pilnie modlit-
wę moię.
3. Od końcá[A] ziemie będę wo-
łał ku tobie gdy iest w żałości serce
moie/ wywiedźże mie na skałę ktorą
iest[B] wyższą niż ia.
4. Abowiem es ty był nádźieią mo-
ią/ y bászta mocną przed nieprzyiacie-
lem.
5. Będę mieszkał w Przybytku two-
im ná wieki/ vfáiąc pod ćieniem
skrzydeł twoich/ Selá.
6. Abowiem thy Boże wysłuchałeś
o com żądał/ á dałeś dźiedźictwo
boiącym się imienia twego.
7. Przyczynisz sowićie dni Krolew-
skich/ á látá iego będą iáko potom-
ne czásy.
8. Będźie mieszkał ná wieki przed Bo
giem/ zgotuyże miłosierdźie y pra-
wdę ktoreby go zachowały.
9. A ták ći będę śpiewał imieniowi
twemu ná wieki/ oddawáiąc śluby
swe ná każdy dźień.

A Thoiest Jzráel-
skiey/ ábowiem w
ten czás był na pu-
szczy/ gdźie był vá-
ciekł przed Absálo
mem.
B To iest ná miey-
scu bespiecznym/
kędy ia mocą swą
wnidź nie mogę.

Psalm 62.

2. 7. Przykładem swym vkázuie iż mamy v
fáć w Bogu á nie w człowieku ktory iest
omylność. 9. Nápomina wszythkich naro-
dow áby vfáli w Bogu.

1. Przednieyszemu nád śpie-
waki[A] Jeduthunowi/ Psalm Da-
widow.

A O tym Jeduthu
nie pátrz w Psál-
mie 39.

2. Dawid gdy był wygnánym/ prágnie te
go iákoby się wrocić mogł do zgromádze-
nia świętę. 6. Oznáymuie iáko iest rzecz w
dźięczna y roskośna kto zákuśi dobrotliwo
ści Páńskiey. 10. Okázuie nieszczęście ktore
ma przyść ná iego nieprzyiáciele. 12. A szcze
ście ktore ták nań iáko y ná każdego wier-
nego przyść ma.

Psalm Dawidow gdy był
ná[A] puszczy Judskiey.

2. Zá sámym tylko Bogu przestáwa dusza moiá/ á bowiem thylko od niego sámego iest wybáwienie moie.
3. Oneć iest sam skała moia y wybáwieniem moiem/ twirdza moiá/ iż bárzo vpáść nie mogę.
4. Y dokądże będźiećie zmyślać złość przećiw każdemu/ będźiećie wszyscy pozábiiáni/ á będźiećie iáko ściáná pochyła/ y iáko mur wálący się.
5. Aleć się spolu rádzą iákoby mię ze pchnęli z stanu moiego/ kochaią się w klámstwie/ á chociaż vsthy błogosławią/ ále w sercu swym złorzeczą/ Selá.
6. Przestańże ty ná sámym Bogu o duszo moiá/ ábowiem od niegoć to iest czego ia oczekáwam.
7. Oneć iest skała moia y wybáwieniem moiem/ twirdza moiá/ á nie zá chwieię się.
8. W Bogućć iest wybáwienie y chwała moiá/ moc moiá y nádźieia moiá iest w Bogu.
9. Vfaycież w nim o narodowie ná każdy czás/ serca wásze porucźćie iemu/ gdyż Bog iest nádźieią nászą. Selá.
10. Záiste synowie ludscy omylni są/ á mocarze thák kłamliwi/ iż ieśliby ie pospołu włożono ná wagę/ tedy będą lżeyszemi niż sámá próżność.
11. Nie vfaycież w krzywdźie ani w drapieństwie/ á nie podáyćie się w próżność: Jeślićże przybędźie máiętności nie przykładaycież serca.
12. Rzećć Bog rzekł/ to com ia po dwá kroć słyszał iż Bog iest mocny.
13. A twoićć iest Panie miłosierdźie/ * ábowiem ty oddawasz każdemu według sprawy iego.

A To iest gdy był

* Mátth. 16. v. 27. Rzym. 2. v. 6. 1. Kor. 3. v. 8. Gál. 6. v. 5.

Psalm 63.

A Ták iest gdy był w Zyf/ kiedy go Saul szukał. 1. Sámuel. 23. v. 14.

O Boże

2. Boże ktory ieſtes Bog moy ſzukam cie z po
ránku/á duſzá moiá prágnie ku tobie/ciálo moie pożada cie bie w they żiemi ſpuſtoſzáley/y ſu/
3. chey ktora w ſobie wody nie ma.
Jákom cie widźiał ná mieyſcu ſwietym/ábych ogladał moc twoie y chwałe twoie.
4. Abowiem dobrotliwoſć twoiá lepſza ieſt niż zdrowie/a dla tegoż wárgi moie chwalić cie beda.
5. Thákći bede błogoſławił przez wſzytek żywot moy/á w imie twoie bede podnoſił rece moie.
6. Duſzá moiá náſycona ieſt iáko tłuſtoſćia y ſmalcem/á vſthá moie beda śpiewáć pieśni weſole.
7. Gdy ná cie wſpominam ná łożu moim/á gdy o tobie rozmyſlam czu iac w nocy.
8. Abowiemeś ty był rátunkiem mo im/á iam ſie rozrádował pod cie/niem ſkrzydeł twych.
9. Duſzá moiá przyſtálá ku tobie/á práwica twa podpieráłá mie.
10. Ale ći ktorzy czyhaią ná vpadek duſze moiey/wnidą w niſkoſći żie/mie.
11. Zámordują go mieczem/á prży/dźie w [B] dział liſzkam.
12. Ale Krol rozráduie ſie w Bogu/á będźie ſie chłubił w nim/ktory ied no przezeń [C] przyſiega/ábowiem be/da zátkáne vſtá tym ktorzy powie/daią kłamſtwo.

Psalm.64.

1. Dawid vćiekſzy przed Saulem proſi o rá tunek Páński przećiwko pochlebcom y pod ſzezuwáczom. 4. Złoſć ich. 9. Y przyſłe kárá nie.

1. Przednieyſzemu nád śpie=
waki/Psalm Dawidow.

2. Yſłuchayże o Boże głoſu moie/
go w modlitwie moiey/á od ſtrá/chu nieprzyiaciel/ſkiego ſtrzeż żywo
tá moiego.
3. Przekryże mie od ſkrytheyrády złośnikow/y od zbuntowánia ludźi przy nieprawośći ſtoiacych.
4. Ktorzy iáko miecz zoſtrzyli ięzyk ſwoy/wypuſzczáiąc iáko ſtrzały ſwe ſłowá iádowite.
5. Aby z pośiemká poſtrzelili niewin nego/ſtrzeláiąc nań z pretká á nic ſie nie boiąc.
6. Vtwirdźili ſie w ſwey złey rzeczy/rozmawiáią iákoby zákryć ſidłá: y mowią/Ktoż ie obaczy?
7. O rzeczách przewrotnych názbyt ſie bádáią/ychcą wiedźieć doſkoná/le coby iedno ktorozumem wymy/ślić mogł.
8. Ale Bog wypuśćił ná nie prętko ſtrzałe/á nátychmiaſt przyſzło ká/ránie ich.
9. Y [A] obrocił ſie ná nicz ſámy ięzyk ich/á wſzyſcy z ſtrachem zućiekáią widząc ie.
10. Y vlękną ſie wſzyſcy ludźie/á będą opowiedáć ſpráwę Bożą/y vczyn/ki iego zrozumieią.
11. Ale ſprawiedliwy rozweſeli ſie w Pánu/y będźie w nim vfał/á bę/dą ſie chłubić wſzyſcy ktorzy ſą prá/wego ſercá.

A To ieſt fałſzywe ich obmowiſká ob/rocą ſie ná ich ſá/mych vpadek.

Psalm.65.

2. Bog ieſt godźien chwały dla dobrotli/woſći ktorą okázuie ludowi ſwemu/y prze ćiw wſzytkiemu ſtworzeniu/y ktory moc ſwą ſtworzył wſzytko y záchowywa. 10. Y czyni ziemię rodzáyną/nápełniáiąc ią wſzy tkim dobrem.

1. Przednieyſzemu nád śpie=
waki/Psalm Dawidow ná kſztalt pieśni.

2. Obiec ſłu=
ſzy chwałą o Boże w [A] Sy/onie/á thobie oddádzą ſłub.
3. Dla thego iż wyſłucha/waſz modlitw wſzelkiego ſtworze/nia przychodzącego do ćiebie.
4. Rzeczy złośćiwe wźięły moc ná dem ną/á ty będźieſz miłośćiw prze/wrotnoſćiam náſzym.
5. Szczęśliwy ieſt ten ktorego thy wybierzeſz á przyimieſz ku ſobie/á/by mieſzkał w pałacoch twoich/y be dźiem náſyceni dobrámi domu twe go/ná mieyſcu ſwiethem Kośćiołá twego.

A To ieſt/ gdy Ko
ſćiot będźie zbudo/
wan.